Parlament České republiky

POSLANECKÁ SNĚMOVNA 2022

9. volební období

Těsnopisecká zpráva o schůzi Poslanecké sněmovny Parlamentu

Schválený pořad 20. schůze Poslanecké sněmovny

1. Návrh poslanců Ivana Adamce, Radima Fialy, Romana Kubíčka, Michala Kučery, Ondřeje Lochmana, a Antonína Tesaříka na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 382/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů /sněmovní tisk 186/ – prvé čtení podle § 90 odst. 2

2. Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů /sněmovní tisk 166/ – prvé čtení

3. Vládní návrh zákona, kterým se zrušuje zákon č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb, ve znění pozdějších předpisů, a mění a zrušují další související právní předpisy /sněmovní tisk 177/ – prvé čtení

4. Návrh poslanců Jakuba Michálka, Věry Kovářové, Marka Výborného, Marka Bendy a Jana Jakoba na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů /sněmovní tisk 110/ – prvé čtení

5. Návrh na ukončení stavu pandemické pohotovosti

6. Senátní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 275/2012 Sb., o volbě prezidenta republiky a o změně některých zákonů (zákon o volbě prezidenta republiky), ve znění pozdějších předpisů /sněmovní tisk 39/ – prvé čtení

Parlament České republiky

POSLANECKÁ SNĚMOVNA 2022

9. volební období

TĚSNOPISECKÁ ZPRÁVA
o 20. schůzi Poslanecké sněmovny Parlamentu konané ve dnech 3. až 4. května 2022

Obsah: *Strana:*

3. května 2022

Schůzi zahájil místopředseda PSP Karel Havlíček.

Usnesení schváleno (č. 216).

Řeč poslankyně Aleny Schillerové 9
Řeč poslance Tomia Okamury 13

Další část schůze řídil místopředseda PSP Jan Bartošek.

Řeč místopředsedy PSP Karla Havlíčka 26
Řeč poslance Andreje Babiše 33

Další část schůze řídila místopředsedkyně PSP Olga Richterová.

Řeč poslance Andreje Babiše 40
Řeč poslance Radima Fialy 43

Další část schůze řídila místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová.

Řeč místopředsedkyně PSP Olgy Richterové 44
Řeč poslance Andreje Babiše 44
Řeč místopředsedkyně PSP Olgy Richterové 45
Řeč poslance Andreje Babiše 46
Řeč místopředsedy PSP Karla Havlíčka 46
Řeč místopředsedkyně PSP Olgy Richterové 47
Řeč poslance Andreje Babiše 48

Další část schůze řídila místopředsedkyně PSP Olga Richterová.

Řeč poslance Andreje Babiše 49
Řeč poslance Radima Fialy 49

Další část schůze řídil místopředseda PSP Jan Skopeček.

Řeč místopředsedkyně PSP Jany Mračkové Vildumetzové 57

Schválen pořad schůze.

Řeč poslance Marka Bendy 61
Řeč poslankyně Aleny Schillerové 61
Řeč místopředsedy vlády, ministra práce a sociálních věcí ČR Mariana Jurečky 61
Řeč místopředsedy PSP Jana Bartoška 62
Řeč poslance Marka Výborného 62
Řeč poslance Radima Fialy 62

1. Návrh poslanců Ivana Adamce, Radima Fialy, Romana Kubíčka, Michala Kučery, Ondřeje Lochmana a Antonína Tesaříka na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 382/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů /sněmovní tisk 186/ – prvé čtení podle § 90 odst. 2

Řeč poslance Ivana Adamce 63
Řeč poslance Róberta Telekyho 64
Řeč poslance Romana Kubíčka 65

Další část schůze řídil místopředseda PSP Karel Havlíček.

Řeč poslance Ivana Adamce 88
Řeč poslankyně Bereniky Peštové 89
Řeč poslance Roberta Králíčka 90
Řeč poslance Radka Vondráčka 90
Řeč poslance Ivana Adamce 90
Řeč poslankyně Jany Pastuchové 91
Řeč poslankyně Kláry Dostálové 91
Řeč poslankyně Bereniky Peštové 91
Řeč poslance Aleše Juchelky 91
Řeč poslankyně Evy Fialové 92
Řeč poslance Ivana Adamce 92
Řeč poslance Patrika Nachera 92
Řeč poslankyně Bereniky Peštové 95
Řeč poslankyně Zuzany Ožanové 96
Řeč poslankyně Kláry Dostálové 97
Řeč poslankyně Margity Balaštíkové 99
Řeč poslance Zdeňka Kettnera 103
Řeč poslankyně Karly Maříkové 104
Řeč poslance Radka Kotena 104
Řeč poslankyně Margity Balaštíkové 104
Řeč poslance Víta Vomáčky 105
Řeč poslance Jaroslava Faltýnka 105
Řeč poslankyně Karly Maříkové 105
Řeč poslance Zdeňka Kettnera 105
Řeč poslankyně Jany Pastuchové 105

Další část schůze řídil místopředseda PSP Jan Bartošek.

Řeč poslankyně Věry Adámkové 108
Řeč poslance Davida Šimka 110

Řeč poslance Milana Brázdila 111
Řeč poslankyně Bereniky Peštové 111
Řeč poslance Marka Výborného 111
Řeč poslankyně Aleny Schillerové 112

Usnesení schváleno (č. 217).

Řeč poslankyně Romany Fischerové 113
Řeč poslance Ivana Adamce 114
Řeč poslankyně Bereniky Peštové 114
Řeč poslance Josefa Kotta 117

Další část schůze řídila místopředsedkyně PSP Věra Kovářová.

Řeč poslankyně Moniky Oborné 119
Řeč poslankyně Evy Fialové 121
Řeč poslance Ondřeje Babky 121
Řeč poslance Jaroslava Faltýnka 123
Řeč poslance Andreje Babiše 126

Další část schůze řídil místopředseda PSP Karel Havlíček.

Řeč poslance Jakuba Michálka 152
Řeč poslance Marka Nováka 153
Řeč poslance Marka Výborného 155
Řeč poslankyně Aleny Schillerové 155
Řeč poslance Marka Výborného 155
Řeč místopředsedy PSP Jana Bartoška 156
Řeč poslankyně Aleny Schillerové 156
Řeč místopředsedy PSP Jana Bartoška 156
Řeč poslance Radka Vondráčka 157
Řeč poslance Radima Fialy 157
Řeč poslance Marka Výborného 158
Řeč poslankyně Aleny Schillerové 158
Řeč poslance Radima Fialy 159

Projednávání bodu bylo přerušeno.

2. Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů /sněmovní tisk 166/ – prvé čtení

Řeč ministra financí ČR Zbyňka Stanjury 159

4. května 2022

Další část schůze řídila místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová.

Řeč poslance Toma Philippa 162
Řeč poslance Tomia Okamury 162

Další část schůze řídila předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová.

Řeč poslance Tomia Okamury 175

Další část schůze řídila místopředsedkyně PSP Věra Kovářová.

Řeč poslankyně Aleny Schillerové 186
Řeč ministra financí ČR Zbyňka Stanjury 186

Další část schůze řídil místopředseda PSP Jan Bartošek.

Řeč poslance Patrika Nachera 193
Řeč poslance Radima Fialy 195
Řeč ministra financí ČR Zbyňka Stanjury 198
Řeč poslance Radima Fialy 199
Řeč poslance Patrika Nachera 200
Řeč ministra financí ČR Zbyňka Stanjury 200
Řeč poslance Marka Výborného 202

Další část schůze řídil místopředseda PSP Jan Skopeček.

Řeč poslance Marka Výborného 203
Řeč poslance Roberta Králíčka 203

Usnesení schváleno (č. 218).

Řeč poslankyně Zuzany Ožanové 204
Řeč poslance Marka Výborného 205
Řeč místopředsedy vlády, ministra práce a sociálních věcí ČR Mariana Jurečky …. 205
Řeč poslankyně Zuzany Ožanové 205
Řeč poslance Roberta Králíčka 206
Řeč poslance Milana Brázdila 206
Řeč poslance Andreje Babiše 206

Další část schůze řídila místopředsedkyně PSP Věra Kovářová.

Řeč poslankyně Aleny Schillerové 214
Řeč poslance Andreje Babiše 215

Další část schůze řídil místopředseda PSP Jan Bartošek.

Řeč poslance Andreje Babiše 232

Další část schůze řídila předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová.

Řeč poslankyně Romany Bělohlávkové 246
Řeč ministra financí ČR Zbyňka Stanjury 247
Řeč poslance Miloslava Janulíka 247
Řeč poslankyně Věry Adámkové 248
Řeč poslankyně Bereniky Peštové 248
Řeč poslance Milana Brázdila 248
Řeč ministra financí ČR Zbyňka Stanjury 249
Řeč poslance Jana Bureše 249
Řeč poslance Bohuslava Svobody 249
Řeč poslance Radka Vondráčka 250

Řeč poslance Miloslava Janulíka 250
Řeč poslance Milana Ferance 251
Řeč poslance Jiřího Maška 251
Řeč ministra financí ČR Zbyňka Stanjury 251
Řeč poslance Toma Philippa 251
Řeč poslankyně Kláry Dostálové 252
Řeč poslance Toma Philippa 252
Řeč poslance Andreje Babiše 253
Řeč ministra financí ČR Zbyňka Stanjury 255
Řeč poslance Radka Vondráčka 255
Řeč poslance Andreje Babiše 256
Řeč ministra financí ČR Zbyňka Stanjury 256
Řeč místopředsedy PSP Jana Bartoška 257
Řeč poslankyně Aleny Schillerové 257

Další část schůze řídila místopředsedkyně PSP Olga Richterová.

Další část schůze řídil místopředseda PSP Karel Havlíček.

Usnesení schváleno (č. 219).

Řeč poslance Jiřího Maška 263

Další část schůze řídila místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová.

Řeč poslance Toma Philippa 271
Řeč poslance Davida Kasala 273
Řeč poslance Jiřího Maška 273
Řeč poslance Kamala Farhana 274
Řeč poslankyně Věry Adámkové 274
Řeč poslance Toma Philippa 275
Řeč poslance Patrika Nachera 275
Řeč poslance Vladimíra Zlínského 278
Řeč poslankyně Karly Maříkové 280
Řeč poslance Jana Síly 283
Řeč poslance Jaroslava Dvořáka 283
Řeč poslance Miloslava Janulíka 284
Řeč poslance Davida Kasala 286
Řeč poslance Milana Brázdila 286
Řeč poslance Oldřicha Černého 288

Projednávání bodu bylo přerušeno.

Další část schůze řídila předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová.

Pokračování v projednávání bodu

2. Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů /sněmovní tisk 166/ – prvé čtení

Řeč poslance Oldřicha Černého 290
Řeč poslance Jiřího Kobzy 290

Řeč poslance Kamala Farhana 292
Řeč ministra financí ČR Zbyňka Stanjury 295
Řeč poslankyně Aleny Schillerové 295
Řeč poslance Kamala Farhana 296
Řeč místopředsedy vlády a ministra zdravotnictví ČR Vlastimila Válka 296
Řeč ministra financí ČR Zbyňka Stanjury 297
Řeč poslankyně Aleny Schillerové 297
Řeč poslankyně Bereniky Peštové 298
Řeč poslance Kamala Farhana 298
Řeč místopředsedy vlády a ministra zdravotnictví ČR Vlastimila Válka 298
Řeč ministra financí ČR Zbyňka Stanjury 299
Řeč poslankyně Bereniky Peštové 300
Řeč poslankyně Aleny Schillerové 300
Řeč místopředsedy vlády a ministra zdravotnictví ČR Vlastimila Válka 300

Další část schůze řídila místopředsedkyně PSP Věra Kovářová.

Řeč poslance Vladimíra Zlínského 301
Řeč ministra financí ČR Zbyňka Stanjury 301
Řeč místopředsedy vlády a ministra zdravotnictví ČR Vlastimila Válka 302
Řeč poslankyně Aleny Schillerové 302
Řeč poslance Davida Kasala 303
Řeč místopředsedy vlády a ministra zdravotnictví ČR Vlastimila Válka 303
Řeč ministra financí ČR Zbyňka Stanjury 304
Řeč místopředsedy vlády a ministra zdravotnictví ČR Vlastimila Válka 304
Řeč poslankyně Karly Maříkové 305
Řeč místopředsedy vlády a ministra zdravotnictví ČR Vlastimila Válka 305
Řeč poslankyně Věry Adámkové 306
Řeč poslance Davida Kasala 308
Řeč poslankyně Ivany Mádlové 309
Řeč poslankyně Heleny Válkové 313
Řeč poslankyně Andrey Babišové 313

Další část schůze řídil místopředseda PSP Jan Bartošek.

Řeč poslance Lubomíra Wenzla 315
Řeč poslankyně Ivety Štefanové 316
Řeč poslankyně Jaroslavy Pokorné Jermanové 318
Řeč poslance Milana Brázdila 320
Řeč místopředsedy vlády a ministra zdravotnictví ČR Vlastimila Válka 320
Řeč poslance Tomia Okamury 320
Řeč ministra financí ČR Zbyňka Stanjury 321
Řeč poslankyně Aleny Schillerové 321
Řeč poslance Marka Výborného 322
Řeč poslankyně Aleny Schillerové 322
Řeč ministra financí ČR Zbyňka Stanjury 322
Řeč poslankyně Aleny Schillerové 323

Usnesení schváleno (č. 223).

Zahájení schůze Poslanecké sněmovny
3. května 2022
Přítomno: 184 poslanců

(Schůze zahájena v 10.00 hodin.)

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, vážení členové vlády, zahajuji tímto 20. schůzi Poslanecké sněmovny a všechny vás vítám.

Aby byla zaznamenána naše účast, nejprve vás odhlásím a prosím, abyste se všichni přihlásili identifikačními kartami, případně mi oznámili, kdo žádá o vydání karty náhradní. Takže jsem vás všechny teď odhlásil.

Schůzi svolala předsedkyně Poslanecké sněmovny, a to podle § 51 odst. 4 našeho jednacího řádu, na základě žádosti 97 poslanců. Pozvánka vám byla rozeslána ve středu 27. dubna tohoto roku elektronickou poštou.

Dovolte, abychom v tuto chvíli přistoupili k určení dvou ověřovatelů této schůze. Navrhuji, abychom určili jakožto ověřovatele poslance Oldřicha Černého a poslance pana Michala Zunu. Prosím jenom o ztišení, budeme hlasovat v tuto chvíli. Pokud by byl jiný návrh samozřejmě, a já se tedy táži, jestli má někdo nějaký jiný návrh? Nemá.

Nyní tedy přistoupíme k hlasování o ověřovatelích – pan poslanec Oldřich Černý a pan poslanec Michal Zuna.

V tuto chvíli zahajuji hlasování a táži se, kdo je pro? Je někdo proti?

V hlasování číslo 1 přihlášeno 125, pro bylo 125, proti nikdo. Výsledek: přijato. Konstatuji tedy ještě, že ověřovateli 20. schůze Poslanecké sněmovny jsme určili pana poslance Oldřicha Černého a pana poslance Michala Zunu.

Současně dovolte, abych omluvil z neúčasti na dnešním jednání nebo částečně následující poslance: paní předsedkyně Pekarová Adamová z důvodu zahraniční cesty, pan poslanec Ivan Adamec z pracovních důvodů, paní poslankyně Andrea Babišová – zahraniční cesta, pan poslanec Jan Bauer z pracovních důvodů, pan poslanec Bělor, a to od 12.30 do 14.30 z pracovních důvodů, pan poslanec Bureš od 16 hodin z pracovních důvodů, pan poslanec Dubský od 13 hodin z pracovních důvodů, pan poslanec Exner z důvodu zahraniční cesty, paní poslankyně Fialová od 10.30 do 15.30 ze zdravotních důvodů, pan poslanec Flek od 10 do 13 hodin. – A ruším tímto omluvu pana poslance Ivana Adamce, zřejmě došlo k chybě, takže pan poslanec Ivan Adamec tady je. – Dále pan poslanec Stanislav Fridrich z pracovních důvodů, paní poslankyně Pavla Golasowská od 10.00 do 11.00 bez udání důvodu, pan poslanec Ondřej Matěj Havel od 18 hodin z pracovních důvodů, pan poslanec Janulík od 14.00 do 17.00 taktéž z pracovních důvodů, pan poslanec Václav Král z rodinných důvodů, pan poslanec Michal Kučera z pracovních důvodů, paní poslankyně Pastuchová z důvodu zahraniční cesty, pan poslanec Karel Rais ze zdravotních důvodů, pan poslanec Jiří Slavík od 13 hodin z pracovních důvodů, pan poslanec Strýček Jiří ze zdravotních důvodů, pan poslanec Karel Tureček ze zdravotních důvodů, paní poslankyně Milada Voborská z pracovních důvodů, pan poslanec Ivo Vondrák z pracovních důvodů, pan poslanec Milan Wenzl ze zdravotních důvodů a paní poslankyně Renáta Zajíčková z pracovních důvodů. A současně ruším omluvu paní Jany Pastuchové.

Dovolte, abych omluvil rovněž členy vlády: pana ministra Martina Baxu od 12.30 do 14.30 a poté od 19.00 do 22.30 z pracovních důvodů, pana ministra Beka z důvodu zahraniční cesty, pana ministra Gazdíka z pracovních důvodů, paní ministryni Langšádlovou od 15.30 do 17.00 – bez udání důvodů, pana ministra Lipavského od 14.30 z pracovních důvodů, pana ministra Nekulu z pracovních důvodů, pana ministra Rakušana od 11.15 do 13 a od 18 do 20 hodin taktéž z pracovních důvodů a pana ministra Šalomouna od 16 hodin z pracovních důvodů. (V sále je hluk.)

Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, vážení členové vlády, poprosím nyní o ztišení. Prosím ještě jednou všechny. Znovu vás žádám zdvořile, prosím o ztišení. Rád bych sdělil jednu důležitou informaci. Ještě jednou, prosím teď pravou stranu. Děkuji.

A já bych tímto chtěl oficiálně přivítat nového vedoucího Kanceláře Poslanecké sněmovny, který je zde dnes poprvé, pana Mgr. Martina Plíška, a současně mu popřát hodně úspěchů v jeho práci. (Potlesk.) Děkuji.

A nyní přistoupíme ke stanovení pořadu 20. schůze, jehož návrh je uveden na pozvánce, a pouze připomínám, že podle § 54 odst. 7 zákona o jednacím řádu rozhodne Sněmovna pouze o pořadu uvedeném v žádosti. Nelze tedy navrhnout žádnou změnu ani doplnění pořadu a rovněž tak nelze rozšiřovat schválený pořad.

Nyní dovolte, s přednostním právem se hlásí paní předsedkyně poslaneckého klubu Schillerová. Paní předsedkyně, máte slovo.

Poslankyně Alena Schillerová: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Dámy a pánové, dovolte mi říct pár slov ještě předtím, než se přistoupí k hlasování o programu této schůze. Tato schůze, respektive obě mimořádné schůze svolané na tento týden, jsou svým způsobem obsahem vlastně velmi příznačné. Jde totiž o obsah, který se na nich má řešit. Na jedné straně je schůze svolaná vládní koalicí, ta má na pořadu vesměs témata, která neštěpí jen tuto Poslaneckou sněmovnu, ale velmi často i veřejnost. Témata, jejichž prioritu určují spíše osobní a politické zájmy politiků než potřeby občanů. A pak je tu druhá mimořádná schůze, svolaná hnutím ANO, ve které nenajdete politiku, ale návrhy konkrétních řešení, která pomohou lidem v této extrémně náročné době.

Nic neukazuje lépe současnou situaci než právě tento rozpor. Vládnoucí strany ani po osmi měsících po volbách nepochopily, že dnes mají odpovědnost za všechny obyvatele České republiky a že už nemohou dělat politiku jenom pro někoho. Chápu, že pro vládnoucí politiky jsou témata, která navrhujeme, očividně nudná a nezajímavá. Možná by jim dali dokonce i nálepku zbytečná. Bohužel řadu ministrů, ale i vládních poslanců postihlo to, že nehledí vpravo ani vlevo, a běda každému, kdo se pokusí svést je z jejich cesty. A vzhledem k těmto takzvaným klapkám na očích bude možná i pro všechny tady dobré, když vám teď popíšu, co se vlastně kolem nás děje.

Lidé se bojí. Mají obavy o budoucnost. A neříká to jeden výzkum, ale hned několik. Obrací se na nás stále více lidí se svými problémy. A co hlavně, mají pocit, že jsou hozeni přes palubu a že jejich starosti a problémy tato vláda ignoruje. A já musím říct, že je chápu. Možná ne cíleně, ale opravdu některé vaše kroky a výroky tak skutečně mohou působit. Od výroků sociálních médií až po různé nešťastné výroky koaličních politiků, které vyjadřují pohrdání ostatními a nadřazenost, ale především neskutečnou aroganci vůči těm, kteří prostě neměli tolik štěstí v životě jako třeba jiní.

Nikdo neříká, že tato situace je jednoduchá. To nikomu ani nevyčítáme, ani vládě. Ale co rozhodně vyčítám, je, že jste přestali s lidmi mluvit. Že nevysvětlujete svoje kroky. Že vás nezajímají problémy ostatních lidí. Nemůžete se pak divit, že může jeden získat snadno dojem, že o nich sice víte, ale odmítáte je řešit. Že prostě jednoduše před nimi utíkáte.

Pokud jde o covid, tváříte se, že covid už není. Pan ministr Válek má tak trochu hlavu v písku a tváří se, že nic jako covid neexistuje. Taktika žádné prudké pohyby a doufat, že se už nic dít nebude, je pěkná, ale chci upozornit, že tuto politiku nelze dělat věčně a nemůže věčně fungovat. A já jsem samozřejmě ráda, že zatím vám vychází a že covid díky přírodě a podnebí zatím nedělá vážnější problémy.

V případě cenové krize je ale už teď jasné, že se bude muset konat, že vláda musí něco udělat. Tato krize se nevyřeší sama, a nečinnost ji naopak jenom prohlubuje. Stačí se podívat na vývoj inflace. Když naše vláda končila, byla inflace v prosinci 2021 něco přes 5 %. Ale co je důležitější, byli jsme na 14. místě v Evropě. Tenkrát jste mluvili o Babišově drahotě. To by mě zajímalo, jak byste situaci pojmenovali dnes. Co teď budete říkat? Celou dobu jste říkali, že jste lepší, povyšovali jste se. Tak ano, já uznávám, v inflaci jste vyhráli. Dosáhli jsme už téměř 13 % a v rámci Evropy jsme se vypracovali na třetí nejhorší místo. A jen pro jistotu, pokud byste se chtěli vymlouvat, že vy nic, že to Babiš nebo Putin, tak ne. Toto je vaše práce. Protože třeba taková Malta měla loni druhý nejvyšší růst dluhu, a i přesto má nejnižší inflaci v Evropské unii. A to nejsou dojmy, to jsou fakta. Ostatně už před válkou jste si nechali svou nečinností vyrůst inflaci přes 11 %.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Poprosil bych, prosím, o klid v sále, aby paní předsedkyně měla možnost přednést svůj projev.

Poslankyně Alena Schillerová: O rostoucích cenách energií tu už byla řeč mnohokrát. Nikdo snad už nezpochybňuje, co se v tomto odvětví děje a jaké to má dopady na domácnosti a na firmy. A přitom to nejsložitější je teprve před námi. Zatímco naše vláda domácnostem a firmám reálně pomohla snížením DPH, a teď chceme pomoci stejným způsobem, tak co jste udělali vy? Před mnoha týdny jste na tiskové konferenci mluvili o jakýchsi 13 bodech, ale ty jsou jako Columbova manželka. Ceny pohonných hmot se už několik týdnů drží na svých maximech a jediné, na co se tato vláda zmohla, je snížení spotřební daně o korunu padesát. Každopádně až od června by případná sleva na benzin a naftu měla platit, přesto říkám: my jsme to podpořili.

Ceny potravin. Předpokládám, že nakupujeme všichni a všichni ten růst vidíme. A opět reakce vlády? Tweet ministra Nekuly o vysoké marži na točený salám. Víc nic, žádné řešení, žádná pomoc. Jinými slovy, problém by byl, i kdyby rostly ceny jen u jedné z těchto zmíněných kategorií. My jsme ale v situaci, kdy zdražuje všechno, a hlavně skokově. Klidně i o desítky procent během pár měsíců.

Většina z toho je způsobena jinde než činností vlády. Ta chyba ale spočívá v tom, že vy to neřešíte a často tu krizi pravděpodobně naprosto nevědomě prohlubujete. A to je to, co vám vyčítám teď z tohoto místa, stejně jako spousta lidí, co se ozývá nejen mně, ale i mým kolegům, a já předpokládám, že jistě i vám. Problém je, že vy jste jako ta dezinformace.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Paní předsedkyně, já vás přeruším a poprosil bych všechny přítomné v sále, pokud si potřebují něco vyřídit, jestli by byli tak hodní a šli to případně vyřídit před sál, nikoli zde. Ještě jednou vás o to žádám. Děkuji.

Poslankyně Alena Schillerová: Často přijdete s lákavým řešením, aby se záhy ukázalo, že je to buď jen na oko, nebo pro nikoho. Jindy zase vzletně hovoříte o pomoci, která, jak se později ukáže, žádnou pomocí není. Mnohokrát jste třeba zopakovali nepravdivou informaci o 74 miliardách. Pokud bych používala váš slovník, hovořila bych o lži nebo dezinformaci. Já to ale raději označím jemněji, jen za typickou ukázku populismu a pokrytectví. Chlubit se na straně jedné kroky naší vlády, které téměř všechny vládní strany s čestnou výjimkou v podobě KDU-ČSL nepodpořily – ano, mluvím o 28 miliardách z té částky, tedy valorizaci důchodů

plus 300 korun nad rámec určený zákonem. Přesto se tím teď pan premiér, ale i někteří další členové vlády chlubí, tak já to zopakuji ještě jednou pro členy, pro tyto členy vlády: vy, kteří tak rádi uvádíte jako vládní pomoc lidem, vy jste to nejen nerozhodli, ale až na KDU-ČSL ani nepodpořili v minulém volebním období.

Chlubíte se i mimořádnou valorizací 21 miliard. Nechci být tady už jízlivá, ale to je přece něco, čím se chlubit nedá. Je to jednoduše známka toho, že se inflace utrhla ze řetězu, a toto je vlastně zákonná pojistka. Pojistka, která říká: inflace je tak vysoká, že se důchody automaticky valorizují.

A jdeme dál. 15 miliard sleva na poplatníka, součást daňového balíčku schváleného, prosazeného, naší vládou. Ano, uznávám, že byl součástí kompromisů, na kterých jsme se vzájemně dohodli, a některé vládní strany tento balíček skutečně podpořily. To je pravda. To jsme na 64 miliardách z těchto vámi proklamovaných 74.

Další 4 miliardy jsou snížení spotřební daně na pohonné hmoty. To už jde za vaší vládou. Jedná se o opatření, které jsme také podpořili, ale které je samozřejmě zoufala slabé a nepomůže vůbec nikomu. Navíc má začít platit až od června a já vám garantuji, že občan při těchto neustálých změnách tento dopad ani nezaznamená. Takže pomoc ve své podstatě nula.

Další 4 miliardy je zrušení silniční daně. Pomoc také minimální, dotkne se zhruba asi něco přes 800 tisíc podnikatelů, kteří po tomto opatření ani nevolali. Přesto i tento váš návrh, který jde za vaší vládou, jsme tady podpořili.

Pak tu máme zvýšení životního a existenčního minima o 10 %. O 10 %, když se současná míra inflace blíží 13 %. A to ještě bohužel není všem dnům konec. Od začátku jsme říkali, že aby zvýšení mělo smysl, mělo by být alespoň 20 %. Vaše koalice to nejprve odmítala a teď už zaznívají opatrné hlasy, že se existenční a životní minimum navýší znovu. Po třech týdnech, po měsíci? A to je vše, co je zatím v těch 74 miliardách obsaženo.

Minulý týden pak vláda oznámila v podstatě plošnou pomoc pro rodiny. Jak jsme se dozvěděli pak z novin, tak příspěvek 5 000 korun na dítě pro rodiny s příjmem do jednoho milionu měl být v podstatě takovým majstrštykem této vlády. Možná by se to dalo i pochválit, protože to je první téměř plošná pomoc, po které voláme celou dobu, kdyby neobsahoval několik zásadních „ale“. Nejdřív jsme se dozvěděli, že pomoc bude vypočítána z čistého příjmu. Za tři dny jsme se potom dozvěděli vlastně, že se pan ministr spletl. Uznávám, že se omluvil. Bylo to po zásahu ministra financí – čerpám jenom z veřejných zdrojů – že je to vlastně z příjmu hrubého. Další vlnu zmatků do toho vnesli Piráti, kteří řekli a napsali na sociálních sítích, že to není vůbec pomoc rodinám s dětmi, ale ve skutečnosti prý šlo o kompenzace za drahé energie. Tak mě napadá, že možná pravdu mají oba a že chtěl pan premiér, nebo vláda, smést oba problémy jedním vrzem.

Toto všechno bych byla ochotna odpustit – kdyby. Zajímalo by mě – a píší mi to lidé, budu tyto dopisy využívat v rámci interpelací – zajímalo by mě nastavení parametrů. Abych řekla pravdu, nerozumím té věkové hranici 18 let. Jaký je rozdíl mezi rodinou se 17letým studentem střední školy a rodinou s 19letým studentem téže školy?

Kdo bude tuto pomoc administrovat? Ministr Jurečka řekl, že nechce, nebo by byl velmi nerad, aby to byly úřady práce. Ano, tomu rozumím, protože jsou absolutně přetížené a úředníci navíc nejsou za svoji práci dostatečně ohodnoceni, hrozí tam stávkovou pohotovostí. Pak se ale nabízí otázka – kdo to tedy bude dělat? V neděli říkal pan kolega Výborný, že je to technikálie, se kterou si poradí. No není. My máme za sebou dva roky covidu a vím, jak byl složitý problém zadministrovat rychle pro milion živnostníků kompenzační bonus. Proto jsme zvolili tedy zápornou daň, aby to mohly procesovat finanční úřady, které mají pokrytí po celé republice, a lidé na ty peníze nečekali několik měsíců.

Takže já bych doporučila přečíst si kompetenční zákony jednotlivých úřadů, abyste se tam dočetli, že sociální dávku nemohou administrovat finanční úřady, a možná se skutečně

zamysleli nad tím, jak to dlouho bude trvat, co bude součástí žádostí, jak budou dokládat tyto příjmy, jestli se budou sčítat v rámci rodiny, co všechno se tam bude dokládat, jestli se bude vydávat rozhodnutí, jak to bude dlouho trvat. To znamená, vyplácet by se mělo začít podle ministra práce a sociálních věcí v srpnu. Ale kdy vlastně bude těchto x žádostí zprocesováno? To znamená, že signál sice vláda vyslala, ale nemáme žádnou legislativu, tu doposud nikdo z nás neviděl, na té se, jak jsem pochopila, pracuje. A celá řada těchto technických otázek, ale velmi zásadních a parametrických, evidentně není vůbec vydiskutována. To znamená, vždycky se něco oznámí a pak se týdny čeká, jak to vlastně bude.

Ale abych nebyla jenom kritická. Vnímám to jako první krok správným směrem a doufám hlavně, že to bude rychle, protože pomoc přichází velmi pomalu. Právě proto jsme volali po té plošné pomoci. Její kouzlo spočívá v tom, že je rychlá. Když jsme dávali mimořádný příspěvek důchodcům 5 000 korun – byli jsme také od tehdejší opozice, dnešní vládní koalice, velmi kritizováni – tak jsme si také kladli otázku a také jsem slýchala výtky, proč to dáváme všem, proč to dáváme i těm bohatým důchodcům. Já tedy moc bohatých důchodců neznám, ale řešili jsme otázku, zda to nedat jenom někomu. Znamenalo by to, že z toho uděláme sociální dávku, budou si muset kvůli jednorázovému příspěvku chodit žádat, dokládat příjmy, mohou přijít o další jinou dávku. Proto jsme tehdy zvolili rychlou, ale plošnou cestu.

Naše stínová vláda, víte, že připravila 12 konkrétních opatření. Jsou to věci, které by pomohly. Ale říkám, nemusí se realizovat všechny, to jsme nikdy neřekli. Jsou to návrhy, nápady. Nakonec některé z nich i realizovat chcete, jako už jste realizovali zvýšení existenčního minima. Teď znovu zaznívá, že to chcete ještě navýšit. Ano, je to správný krok, udělejte to, protože nám to vstupuje do osmi typů sociálních dávek, a to je přece pomoc těm nejpotřebnějším, o kterých tak často mluvíte. A my to určitě podporujeme.

Čili je tam navýšení rodičovského příspěvku, i o tom mluvíte. Je potřeba navýšit, teď jsem zaznamenala, příspěvek na mobilitu, na imobilitu. To znamená na lidi, kteří mají omezenou hybnost, na zdravotně postižené. Také jsem zaznamenala, že o tom uvažujete. To znamená, celá řada věcí. Samozřejmě náš návrh, který bude předmětem mimořádné schůze svolané na žádost hnutí ANO, je snížení DPH. I když uznávám, že ceny se utrhly už tolik, že samozřejmě ten dopad nebude mít takový efekt, jaký by měl, kdyby se to udělalo zavčas, tak jak to udělalo 24 zemí Evropy – protože tam máme i Velkou Británii, ta už nepatří do Evropské unie. Podívejte se na Slovensko před čtrnácti dny a tak dále.

Už nyní je jasné – když včera jsem zaznamenala také nějakou mediální přestřelku mezi jedním serverem a Ministerstvem financí – ale je jasné, že kvůli zdražování na výběru, na příjmové straně, bude mít vláda k dispozici téměř o 100 miliard navíc. A my říkáme pořád jako kolovrátek: nechte část těch peněz lidem, nechte jim je, oni je teď potřebují. Tak, jako je potřebovali za covidu a vy jste nás vyzývali, ať pomáháme a my jsme samozřejmě pomáhali, cítili jsme to jako povinnost. Tak jim je nechte i teď za této krize, která není o nic méně lehčí, než byla ta covidová.

To, o čem já tu teď mluvím, je zásadní rozdíl mezi nejsilnějším opozičním hnutím, hnutím ANO, a vládní koalicí. My říkáme: pojďme pomáhat teď hned lidem, pojďme řešit ty problémy, a nabízíme pomocnou ruku. My jsme chtěli jednat i o zákoně, který je dnes na pořadu této schůze, o veřejném zdravotním pojištění. My jsme do dneška neviděli návrh na nějakou automatickou valorizaci, o které mluví pan ministr Válek. My jsme chtěli mluvit i o dobrovolném EET. Zítra je tu seminář na půdě Poslanecké sněmovny. Svolává ho můj kolega Patrik Nacher, ale je to i na žádost celé řady podnikatelů i svazů, abychom prostě EET – které notabene je dva roky dobrovolné a zhruba 60 % podnikatelů pořád dobrovolně eviduje. Je to unikání digitální projekt a určitě zdroj informací, a my se ho takto vzdáme? A to ponechávám stranou boj s šedou ekonomikou a výnos 12 až 13 miliard ročně, díky kterým bychom nemuseli teď brát ze zdravotního pojištění 14 miliard. My se k tomu ještě dostaneme.

My se určitě budeme bavit o zdravotním pojištění. Znovu upozorníme, až ten zákon bude na pořadu, až se dostane na pořad, tak znovu upozorníme, že skončily pojišťovny v deficitu za rok 2021 skoro 15 miliard. A ty rezervy, na které poukazujete, to je dobře, že si je vytvořily. My jsme nechtěli, aby zdravotní péče o kohokoliv v této zemi byla omezena proto, že byly velké náklady s covidem. Proto jsme třikrát po sobě zvedali platbu za státního pojištěnce. Proto jsou tam rezervy. Tak teď je vybereme do mrtě, jak se říká? Jenom proto, že si ministr financí tam udělal škrt ve státním rozpočtu? Stejně ho bude novelizovat.

A připomeneme opět, já i řada mých kolegů, kteří jsou větší odborníci na zdravotnictví než já, já se na to rozhodně budu dívat pouze z hlediska rozpočtu, že tu máme, společně máme přes 300 000 nových státních pojištěnců, o které se musíme postarat. To my rozhodně nezpochybňujeme. I oni mají svoje zdravotní problémy a budou muset být odkázáni na náš zdravotní systém. A my se ptáme: jaká valorizace? Neviděli jsme žádný návrh. Ptáme se a budeme se ptát: jak to bude s platbami za státní pojištěnce? Rok 2022 chcete srovnat s rokem 2021, to znamená vzít tam tu částku, o kterou jsme navýšili, ale jak to bude v roce 2023? Jak to bude v roce 2024? A budeme očekávat odpovědi na tyto dotazy, které logicky budeme mít.

Samozřejmě, že těch bodů, na kterých se neshodneme, je mnohem víc na dnešní mimořádné schůzi. Určitě se k nim postupně dostaneme. Ale největší debata, to už avizuji teď, bude o novele zákona o veřejném zdravotním pojištění ze všech těch zatím mnou stručně sdělených důvodů, a samozřejmě o zrušení EET. Děkuji vám.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. Předtím, než přijde další s přednostním právem, což bude pan předseda Okamura, tak ještě dovolte, abych přečetl některé další omluvy. Nejdříve zrušení omluvy poslankyně Babišové, a to ze dnů 3. až 6. května 2022 z důvodu zahraniční pracovní cesty, dále zrušení omluvy pana ministra vnitra Rakušana od 11.15 do 13 hodin dnes, následně omluva další, a to je od 10.45 do 12 hodin, a to paní místopředsedkyně Kovářové. Další omluva je pro poslance Richtera, a to dnes od 9 do 12 hodin z důvodů zdravotních, a z důvodu zrušení zahraniční cesty je zde omluva poslance Benešíka, a to 3. až 6. května 2022. A ještě drobný detail, omluva pana Bureše Jana, není od 16 hodin dnes, ale do 16 hodin z pracovních důvodů. A u pana ministra Jana Lipavského není od 14.30 hodin, ale do 14.30 hodin. Děkuji.

A nyní už bych poprosil pana předsedu Okamuru, který bude vystupovat s přednostním právem. Pane předsedo, máte slovo.

Poslanec Tomio Okamura: Vážené dámy a pánové, rád bych se vyjádřil k programu té mimořádné schůze, kterou tady navrhuje vláda. Já opravdu nestačím zírat. Protože vládní koalice jako prioritu tady chce projednávat to, že vezme zdravotním pojišťovnám 14 miliard korun, a zhorší tak dostupnost zdravotní péče. Jako prioritu tady chce projednávat korespondenční volbu, protože vládě klesá důvěra, tak se bojí, že už příště neuspějí. A kde je nějaký návrh na řešení zdražování? To znamená, tady přesně vidíme úplně černé na bílém, že prioritou vlády není řešení zdražování, na to bych tady očekával návrhy zákonů, ale už je ani neočekávám, protože vládní koalice ODS, TOP 09, STAN, KDU-ČSL a Pirátů tady má většinu ve Sněmovně půl roku a žádný zásadní návrh na řešení zdražování vláda Petra Fialy tady nepředložila. K tomu bych se rád vyjádřil. Když se tedy díváme na celkový program této schůze, kterou svolala vláda, znovu a znovu je potřeba zdůraznit, že vláda tady jako prioritu – a tady už to je jasné úplně, je to jasné jak facka, že prioritou vlády není řešení zdražování. Takže tady chtějí trávit čas tím, že prosazují korespondenční volbu, protože se bojí toho, že už příště neuspějí ve volbách, tak chtějí měnit volební systém v České republice, chtějí brát peníze zdravotním pojišťovnám, aby zhoršili dostupnost zdravotní péče. No tak to je opravdu otřesné. Je to otřesné, jaké priority má tato vládní koalice. A tím tady chtějí trávit čas, drahocenný čas ve Sněmovně, že tady předkládají takové návrhy.

Teď se tady v kuloárech dokonce proslýchá, že snad vládní strany chtějí navrhovat, aby se jednání prodlužovalo ještě přes noc a podobně, chtějí snad navrhovat jednání po 19., po 21. hodině. Takže oni tady chtějí ještě trávit čím dál více času tím, že chtějí ještě dál zatěžovat vlastně rozpočet a ještě víc vlastně ždímat veřejné peníze. Sněmovna stojí hodně peněz. Tím, že ani nechtějí ukončit jednání v 19 hodin a chtějí to tady protahovat dokonce prý ještě přes noc, tak jsem zvědavý, jestli ten návrh ze strany vlády padne, že budou chtít jednat po 19. a 21. hodině. To znamená, ještě chtějí znovu a znovu v podstatě protahovat jednání ohledně toho, že chtějí zhoršovat dostupnost zdravotní péče. No to je neuvěřitelné. To je neuvěřitelné. Takže oni ještě tady budou navrhovat, aby se tady obstruovalo ještě více, aby se tady jednalo déle, aby se tady prováděly obstrukce vládní koalice. My říkáme: skončeme jednání v 19 hodin, pojďme jednat zase zítra, nemusíme to tady vůbec protahovat. My se tady postupně vyjádříme a to je náš postoj. Jsem zvědavý, jestli ten návrh padne. To znamená, hned bude jasné, kdo to tady celé protahuje a kdo tady zatěžuje Sněmovnu těmito z mého pohledu neadekvátními návrhy.

Přitom jsou tady problémy skutečně zásadní. Ovšem ty na programu vládou schválené mimořádné schůze vůbec nevidíme. Cena zemního plynu pro české občany je minimálně třikrát vyšší, než by mohla reálně být. A řekněme si na rovinu, že za předražené energie nese plnou odpovědnost vláda Petra Fialy z ODS. Všichni víme, že Rusko požaduje od minulého týdne platby za dodávky zemního plynu v rublech. Z tohoto důvodu přerušilo dodávky zemního plynu do Polska a Bulharska. Na úrovni Evropské unie probíhají v současné době diskuse o odstoupení všech členských států od dodávek ruského zemního plynu z důvodu konfliktu na Ukrajině. Z pohledu zájmů České republiky a jejích občanů jde samozřejmě o nezodpovědný hazard s naší budoucností, protože vláda nemá připravenou alternativu. Vláda nemá připravenou alternativu k tomu, jak nahradit tento plyn, přičemž Česká republika je stoprocentně závislá na plynu z Ruska, ať se to někomu líbí, nebo ne.

Naopak SPD byla strana, která v minulém volebním období volala po tom, aby vláda pracovala – tehdy vláda Andreje Babiše, ta také v tomto ohledu neudělala nic – abychom pracovali na energetické bezpečnosti České republiky. A právě strany současné vládní koalice se v minulém volebním období tomuto návrhu SPD vysmívaly. A teď jsme tady, kde jsme. Nikdo nechce být závislý na energetických zdrojích z Ruska a bůhví odkud. Ale proto taky bylo potřeba pracovat na té energetické bezpečnosti České republiky. Vláda v tomto pohledu neudělala nic a Fialova vláda v tom samozřejmě také nedělá nic, ta se tady probouzí, a probouzí se úplně pozdě. Teď tady diskutuje o tom, že se mají ukončit v podstatě lusknutím prstu dodávky plynu z Ruska, ale podle energetických expertů nelze dodávky ruského zemního plynu v dohledné době adekvátně nahradit, aniž by došlo k dramatickému zvýšení cen, čímž dojde k dalšímu enormnímu růstu životních nákladů našich občanů a provozních nákladů našeho průmyslu a k výraznému snížení životní úrovně a kvality života našich obyvatel.

Já bych očekával, že na mimořádné schůzi naopak bude takový návrh, ostatně SPD už to tady opakovaně navrhuje, abychom řešili energetickou bezpečnost České republiky a také abychom řešili zdražování těchto komodit, ať je to zdražování energií, hlavně abychom s tím pomohli občanům, aby s tím vláda pomohla občanům.

Vláda má plnou odpovědnost a týká se to samozřejmě i potravin, týká se to samozřejmě i pohonných hmot a tak dále. Současná vláda koalice SPOLU, což je ODS, KDU-ČSL, TOP 09, Pirátů, a potom ještě koalice Pirátů a STAN vládní by se namísto těchto nebezpečných představ, to znamená, aby Česká republika byla odstřižena od plynu, aniž vláda dojednala jakoukoliv alternativu, by se měla namísto těchto nebezpečných představ věnovat zajištění dostatku plynu a zároveň svými regulačními nástroji také snížení jeho ceny pro naše domácnosti a firmy. No, v tom ale vláda Petra Fialy totálně selhává. A já myslím, že to všichni občané vidí na svých peněženkách, a to i voliči vládního pětislepence.

Zásadní problém v tomto ohledu také je v tom, že jednak jsou naše zásoby plynu na nízké úrovni, a také, že Česká republika nakupuje silně předražený plyn na burze, navíc prostřednictvím překupníků, namísto toho, aby měla zajištěné přímé dvoustranné dlouhodobé kontrakty s přímým producentem a dodavatelem. Touto cestou jde například Slovensko, Maďarsko či Rakousko. Já nevím, proč si nevezme česká vláda příklad v Rakousku? To jsou demokratické země, a já nevím, co to pořád vláda Petra Fialy zkouší na české občany, kteří platí třikrát vyšší plyn a podle některých odborníků až pětkrát vyšší cenu za plyn, jenom kvůli neschopnosti vlády Petra Fialy. Ano, tato vláda je doslova zadarmo drahá a vytahuje zbytečně peníze z peněženek českých občanů svou neschopností. Znova říkám, že tou cestou, o které hovoříme, (jde) například Rakousko, Maďarsko nebo Slovensko. Náklady českých občanů za dodávky zemního plynu, jak jsem již uvedl, jsou minimálně třikrát vyšší a dle některých propočtů až pětinásobně vyšší, než by mohly reálně být. A i to je vina a zodpovědnost Fialovy vlády, která příčiny vysokých cen plynu a energií a jejich dopady vůbec neřeší. Jsou nějaké ústní proklamace, ale skutek utek a lidé bohužel kvůli vládě Petra Fialy i ve srovnání s těmi zeměmi, o kterých hovořím, pak platí vysoké ceny jako mourovatí. A znova říkám, je to plná odpovědnost vlády Petra Fialy, nikoho jiného.

Máte tady většinu ve Sněmovně už půl roku. Kvůli vám platí lidé předražené ceny energií. Tato vláda nemá důvěru občanů, a měla by proto podat demisi, protože přivádí svými kroky naše občany a firmy do energetické chudoby a do existenčních problémů. A to není všechno, těch témat je tady víc, která jsem myslel, očekával bych od vlády, že bude řešit, ale už neočekávám nic, protože už vím, že vám jsou běžní občané úplně ukradení. Vy jste vláda pro elity, vy jste vláda pro úzkou skupinu elit, nikoliv pro běžné občany.

Protože, a to bych rád zmínil při pohledu na program té vládou navržené dnešní mimořádné schůze, vláda chce... nejenom že neřešíte ceny energií, pohonných hmot a potravin, a taková ta prázdná slova, co tady premiér Fiala někde občas řekne, a opravdu je tristní, že se bojí jít opravdu do diskuse s předsedy obou opozičních stran, prostě se bojí jít do diskuse, takže my si s ním vůbec nemůžeme popovídat v přímém přenosu, to jsem ještě nezažil, že by byl premiér, který se bojí jít s opozičními předsedy do diskuse v televizi, to je neuvěřitelné. Tak vy místo abyste přijali nějaká plošná opatření, která dělají okolní státy a dělá je většina zemí, které jsou v Evropské unii, tak pořád se tady mele dokola z úst pana premiéra to, že plošná opatření jsou špatná a podobně. No, dělá to většina zemí Evropské unie, takže ten špatný evidentně bude premiér Petr Fiala, protože říkat, že to není řešení, a nenavrhovat jakoukoliv alternativu, to je opravdu neuvěřitelné. Já jsem se schválně občanů ptal už opakovaně i ve svých vystoupeních, aby mi napsali, zdali cítí na svých peněženkách, že něco pro ně udělala ohledně zdražování vláda Petra Fialy. Nikdo necítí vůbec nic. To je ta realita, to je ta pravda. A je to tak, nikdo necítí vůbec nic. Vy jste totiž pro občany vůbec nic zásadního neudělali. Zatím jste udělali jenom pro sebe. Několik ministrů navíc, aparáty pro ně, desítky milionů korun navíc na Úřad vlády, to je vaše cesta, co vy děláte. Sami pro sebe, ale pro občany nic.

A když se podívám na program této schůze, že vláda chce zhoršit dostupnost zdravotní péče pro občany, no tak to je opravdu vrchol. Protože na programu této mimořádné schůze je vládní návrh, je to návrh vlády Petra Fialy z ODS, na snížení plateb veřejného zdravotního pojištění za takzvané státní pojištěnce, to znamená za děti, studenty, seniory, zdravotně postižené, od 1. července letošního roku. A to navzdory tomu, že v současné době jsou počty těchto státních pojištěnců navýšeny o statisíce uprchlíků z Ukrajiny, jejichž zdravotní péče je rovněž financována z tohoto veřejného pojištění, tedy z peněz našich daňových poplatníků. Toto vládou navrhované opatření, to znamená vzít zdravotnímu systému 14 miliard, by v krátké době způsobilo vážný propad příjmů zdravotních pojišťoven a v důsledku toho následně dojde velmi rychle k dalšímu zhoršení dostupnosti a kvality už tak dlouhodobě odkládaných zdravotních výkonů kvůli omezením v souvislosti s covidem a také to způsobí zhoršení dostupnosti zdravotní péče pro české občany. Říkám na rovinu, že to je pro hnutí zcela nepřijatelné a budeme proti tomu bojovat ze všech sil tady ve Sněmovně. Znovu

zopakuji, že pro SPD je zcela nepřijatelné, že vláda tímto návrhem, že chce vzít pojišťovnám 14 miliard, zhorší dostupnost zdravotní péče pro české občany.

A je potřeba si říct na rovinu, že v případě, že to vláda prosadí – a vy si to stejně nakonec prosadíte zřejmě, protože máte tady většinu ve Sněmovně – tak jakékoliv, jakékoliv čekání u lékaře, jakýkoliv odklad zdravotní péče, všechno bude vaše vina. Ono už je to, ono už po půl roce, (kdy) jste už tady, vládnete už poměrně dlouho, protože připočtěme k tomu to, že jste tady už před rokem a půl říkali ve Sněmovně, že jste plně připraveni vládnout jak personálně, tak programově, ukázalo se, že to byla lež, obojí, protože programově – žádný zákon tady nemáte připraven. Všechno trvá. Říkali jste, že budete řešit zdražování, neřešíte nic. I ve srovnání s okolními zeměmi, to je potřeba zdůraznit, aby tady pořád někdo neomílal ty nesmysly, že plošná opatření, anebo co tady omíláte, nějaké vaše floskule. Prostě okolní země to řeší, vy to neřešíte.

Podívejme se i na DPH na potraviny. DPH na potraviny v České republice je nejvyšší ze všech zemí střední Evropy, když se podíváte na všechny okolní země kolem České republiky. Jediná Česká republika má 15 % na potraviny. Všichni mají méně. Polsko dokonce na ty základní potraviny dalo přechodně nulové DPH, proto jsou tam také potraviny levnější, naši občané tam chodí nakupovat. Já úplně nechápu – pan premiér Fiala byl teď na zahraniční cestě v Polsku, mluvil s premiérem Polska, no a samozřejmě se ho nezeptal, jak to dělají Poláci. Místo aby se zeptal pan premiér Fiala, aby se zeptal polského premiéra, jak to Poláci dělají, když mu to není jasné, panu premiérovi, aby prodiskutoval to, proč v Polsku je to levnější, tyto základní potřeby, tak si tam udělal nějakou fotku a podobně, ale pro občany je výsledek nula. Pro občany je výsledek nula. Že občany trápí zdražování. Takže místo aby tu cestu věnoval skutečně i těmto důležitým věcem, tak samozřejmě pana premiéra Fialu se statisícovým platem zdražování občanům nezajímalo. Výsledek v tomto ohledu nula. Takže to samozřejmě zasluhuje obrovskou kritiku.

Samozřejmě že je potřeba přistoupit k těm plošným opatřením, to znamená snížit DPH, jako to dělají ostatní země i země okolní, případně zastropovat ceny. Vždyť co je na tom špatného, když by vláda měla pomoci občanům? A pakliže vláda Petra Fialy nedokáže pomoci občanům, nedokáže vyřešit zdražování, tak znovu říkám, je to na demisi. Protože proč si takovou vládu mají občané platit? K čemu je vláda, kterou platí ze svých daní, která jim neumí pomoci v krizi, která umí pomoci jenom sama sobě v krizi? Sami sobě, to myslím vládním politikům a jejich exponentům. To přece nedává žádný smysl, taková vláda. Takže já připomenu na program této schůze... skutečně to zasluhuje mimořádnou kritiku, že tady chybí jakékoliv řešení zdražování.

Samozřejmě pak to tady musí suplovat opozice, protože my ve spolupráci s hnutím ANO, jsme tady dvě opoziční strany, tak podáváme tady mimořádné schůze, kde tedy chceme diskutovat to zdražování, respektive řešení zdražování. Vy žádné návrhy nemáte, tak my vám je tady opakovaně předkládáme. A nic. A znovu říkám, zatímco Poláci už plošná opatření přijali a čeští občané jezdí tankovat a nakupovat potraviny do Polska už od února, tak jenom když spočítám, kolik vaše vláda vytáhla zbytečně z kapes českých občanů ve srovnání třeba s Polskem, tak je to únor, březen, duben a teď je květen. Čtyři měsíce už vytahujete zbytečně tisíce a desetitisíce korun z kapes českých občanů a rodin vaší neschopností a vaší arogancí a vaším úplným diletantství, kdy nejste schopni řešit a vyřešit zdražování. To je samozřejmě pro hnutí SPD nepřijatelné a je potřeba o tomto hlasitě mluvit.

Musím říci, že oblastí, které je tady potřeba řešit, je ovšem mnohem více, protože problémy, které se kvůli vládě Petra Fialy nakupují, začínají už ve všech oblastech. Například nekompetentní asociální vláda Petra Fialy prohlubuje také krizi v oblasti bydlení. Moc to v médiích nezaznělo, proto bych se u toho zastavil, protože vláda Petra Fialy z ODS připravila mladé rodiny o dostupné bydlení. Ministerstvo pro místní rozvoj pod vedením Ivana Bartoše z Pirátů totiž předčasně po třech měsících účinnosti zastavilo program s názvem Vlastní bydlení určený na pomoc mladým rodinám při pořízení bydlení. Ministerstvo to zdůvodnilo

tím, respektive tady Ivan Bartoš, ten je za to odpovědný, předseda Pirátů a vicepremiér vlády Petra Fialy, takže za to můžou všichni v té vládě, to zdůvodnil tím, že ve Státním fondu podpory investic, ze kterého jsou tyto půjčky na bydlení financovány, došly peníze. Je to další ukázka diletantství a asociálnosti současné vlády. Vláda Petra Fialy z ODS totiž do tohoto programu uvolnila pouhých 700 milionů korun. A vůbec to nemuselo být pouhých 700 milionů korun. To je totiž ta pravda. Poslankyně SPD Marie Pošarová totiž v rámci projednávání státního rozpočtu, což už je dva měsíce zpátky, protože my v SPD jsme viděli tento problém – (odkašlává si) – pardon, tak my jsme už ten problém viděli jako opoziční strana, zatímco vláda nevidí vůbec nic, tak naše poslankyně Marie Pošarová v rámci projednávání státního rozpočtu už před dvěma měsíci navrhla navýšení objemu těchto prostředků na jednu miliardu korun z položky určené na finanční dary do zahraničí. Vládní poslanci to však svým hlasováním odmítli. A tady u toho je potřeba se chvilku zastavit.

To znamená, opět se potvrzuje, že vládní pětikoalice Petra Fialy upřednostňuje dary do zahraničí před tím, aby naše mladé rodiny dosáhly levněji na dostupné bydlení, nebo aby měly dostupnější bydlení. To je potřeba si říct. Takže jsou tady dvě možnosti. Takhle, ten výsledek je stejně stejný, to je to, co já jsem říkal. Takže buď Ivan Bartoš, a k tomu se spíš přikláním, na Ministerstvu pro místní rozvoj vůbec neví, která bije, proto v okamžiku, kdy jsme o tom na plénu hovořili při schvalování státního rozpočtu a navrhli jsme zvýšení na miliardu korun, tak Ivan Bartoš vůbec nevěděl, o čem mluvíme, a neví, která bije, proto vlastně prostě nevěděl, nebo vládní koalice přímo a cíleně je proti zvýšení dostupnosti bydlení pro naše mladé české občany. Buď jedno, nebo druhé. Jiná možnost není. No, ještě ta třetí, že upřednostňují finanční dary do zahraničí před tím, než aby se pomohlo našim mladým rodinám s dětmi. No, jsou ty možnosti pouze tři. A všechny tři jsou z mého pohledu špatně.

A teď tedy Ivan Bartoš přišel na to, vicepremiér, že mu chybí peníze, a po třech měsících program, který byl vyhlášen na mnohem déle, tak teď stopne, že nejsou peníze. No to je šílené. To je prostě, chtělo by se mi říct, banda diletantů. Ale to už snad ani není možné. To snad není možné vůbec už, tohleto. Já se musím usmát, usmívat, byť to k smíchu není, protože to je jak v nějakém komediálním pořadu. Nejhorší je, že vašimi rukojmími jsou občané České republiky a v tomto konkrétním případě mladí lidé, kteří si chtěli za výhodnějších podmínek pořídit bydlení. Tímto způsobem vláda připravila tisíce našich mladých rodin o možnost pořídit si vlastní bydlení.

Dlouhodobý nedostatek bytů a jejich rostoucí cenová nedostupnost je způsobena i tím, že Fialova vládní koalice prosadila odklad o jeden rok účinnosti nového stavebního zákona, který byl prosazen loni i hlasy SPD a který by mimo jiné urychlil stavební řízení a zvýšil nabídku bytů na trhu. Ano, já přiznávám, že pro SPD je rodina na prvním místě. Pro vaši koalici evidentně ne. A teď k tomu dochází ještě další tristní situace, že nejenom že vy jste zablokovali stavební zákon, který má zrychlit stavební řízení, ale zároveň nejste schopni prosadit ani tu vaši novelu, což je další neuvěřitelné selhání vlády, protože vy máte 108 poslanců, vy tady máte většinu, a nejste schopni prosadit ani tu vaši novelu, o které jste říkali, kterou tady prostě prosazujete. Takže vy jste vlastně neskutečným způsobem zabetonovali a zhoršili jste situaci na trhu bydlení a jde to s vámi opravdu pro občany České republiky jenom k horšímu, k horšímu ta vaše činnost, protože činnost politika...

Politik je tady od toho, aby se uměl domluvit. Ale vy ve své aroganci, ve svém opojení arogancí moci, vy se totiž tady odmítáte s kýmkoli na čemkoli domluvit. Vy si myslíte, že to budete jenom válcovat vaší silou, přitom vám znovu zdůrazňuji, že vás nevolila většina České republiky, protože milion hlasů ve volbách propadlo pro strany, které měly pod pět procent, a jsou to vesměs strany, které jsou oponentní vůči vašemu politickému programu. To znamená, vás nevolila většina občanů České republiky. Nevolila. Vy nezastupujete většinu občanů České republiky. A to ani zdaleka nezastupujete většinu občanů České republiky. Teď nechci, aby mě někdo chytal za slovo, ale když se do toho započte těch milion propadlých hlasů občanů, protože každý hlas občana má stejnou váhu, to doufám tady... No tak to vy

neuznáváte, to já vlastně vím. Vy si myslíte, že vaše hlasy mají vyšší váhu, proto jste taky nerespektovali poměrné zastoupení v orgánech Sněmovny a hodili jste víc než půl milionu hlasů voličů SPD do kanálu arogantně. Ale to my takhle nenecháme pochopitelně, protože my budeme hájit naše voliče a budeme za ně bojovat. Chtěl jsem tady důrazně upozornit, že vy nezastupujete většinu občanů České republiky. Proto byste měli mít trošku pokoru a s opozicí tyto věci, tyto vaše šílené návrhy konzultovat a upravit je. A pak se strašně divíte, že nemůžete tady z důvodu vaší arogance prosazovat vaše návrhy. Protože vy nejste politici. Vy jste diletanti z tohoto pohledu, protože politik musí mít schopnost sednout si za stůl a domlouvat se s ostatními. To občan očekává. My na to v SPD jsme připraveni, ovšem to ve své aroganci odmítáte. Ale vy jste za všechno odpovědní. Vy máte plnou odpovědnost za to, jak se tady zdražuje a že lidem se zhoršila dostupnost bydlení.

Tady bych rád upozornil taky, byl to článek, kde se vyjadřovali zástupci serveru Reality.idnes.cz, anebo zástupci serveru Bezrealitky.cz, byl to normálně článek na mainstreamu, že se z důvodu války na Ukrajině a přílivu uprchlíků zásadně zhoršila dostupnost nájemního bydlení pro naše občany. Poptávka stoupla až o 60 % a vede to samozřejmě ke zdražení nájemného. Problém je především v Praze. Takže opět je to důkaz totální nekoncepčnosti vlády Petra Fialy, která myslí jenom na sebe. No já se ani nedivím, já už jsem to říkal minule. Lidé vám přezdívají „ukrajinská vláda“ a Petrovi Fialovi „ukrajinský premiér“. Já se těm lidem vůbec nedivím. Mně to píše obrovské množství lidí. Stačí se podívat i na moje sociální profily. To nepíše Okamura, to píšou občané. Mě na Facebooku sleduje 300 000 občanů, takže myslím, že to je celkem značný vzorek. A já se jim vůbec nedivím. Musím dát za pravdu tomuto dojmu, co mají občané České republiky, řada občanů, velké množství občanů České republiky, protože vy pro české občany neděláte vůbec nic.

To znamená, že teď se zhoršilo dokonce i nájemní bydlení. To znamená, Ivan Bartoš z Pirátů tady stopne tedy program Vlastní bydlení, ještě to má takový název, takže Vlastní bydlení skončilo po třech měsících, protože si to nedokázal spočítat Ivan Bartoš z Pirátů. Prostě si to nedokázal spočítat. Chyba. Kdyby to spočítané měl, tak buď hlasujete pro náš pozměňovací návrh, co navrhovala naše poslankyně Marie Pošarová, nebo s tím návrhem přijdete sám, pane ministře. Jenže vy jste neudělal ani jedno. Jenom jste zrušil předčasně ten program. Je to šílený. Je to šílený. Takže oblast bydlení se samozřejmě tady kvůli této vládě velmi zhoršila.

Navíc to není jenom, že kvůli nečinnosti vaší vlády se... Vy neřešíte zdražování. Podle toho, co jsme četli vyjádření Sociologického ústavu Akademie věd, byl to článek na Novinkách, také na mainstreamu, tak více než 30 % domácností už se vaší nečinností dostalo do velkých existenčních problémů kvůli zdražování. Ten článek už je měsíc starý. Měsíc pryč, a opět tady žádný návrh není od vlády. Nic, nula, žádné návrhy! To je úplně neuvěřitelný, co předvádíte. A došlo ke 40procentnímu nárůstu nových exekucí ve srovnání se stavem před volbami. A vládu Petra Fialy to vůbec nezajímá. Vůbec to nikoho tady nezajímá. My tady opakovaně předkládáme naše návrhy na to, abychom pomohli lidem v exekucích. Například my navrhujeme zrušit DPH na exekuce. No ale světě, div se, ona to prý nedovoluje Evropská unie, zrušit DPH na exekuce. Tak to je paráda! Takže kvůli Evropské unii máme o 21 % dražší exekuce. No tak za a) vládu to ani nenapadlo, aby tento návrh přinesla, to přineslo SPD. A když jsme ho přinesli, tak jsme k tomu dostali negativní stanovisko, protože to prý nedovoluje Evropská unie. Ale to přece úplně jedno, jestli to dovoluje Evropská unie, nebo ne. Prostě do pojďme udělat! Protože potřeby českých občanů musí být na prvním místě. Ale to od vlády Petra Fialy, která je servilní vůči Bruselu, pochopitelně očekávat nemůžeme, protože premiér Petr Fiala skáče přesně tak, jak v Bruselu pískají, případně ve Washingtonu. A český občan je jim ukradený. Samozřejmě tady leží také návrh zákona SPD na zestátnění exekutorů. Ten tady leží a samozřejmě vládní koalice ho nechce projednat, tak to tady je pořád v pořadí a dál tady pokračují ty problémy. Přitom ta vaše nečinnost ohledně zdražování, jak už jsem sdělil, tak uvrhuje nově další a další občany do exekucí. Ale vám je to úplně ukradený. Vám je to úplně ukradený. Hlavně že sosáte naplno sami.

No ono to ale není jenom bydlení, nejsou to jenom exekuce, není to jenom zdražování, koho vlády Petra Fialy poškozuje, ale nejsou to jenom ceny energií, nejsou to jenom ceny potravin, kde vy neděláte vůbec nic, a lidé jsou opravdu zoufalí. Ale vy jste přímo minulý týden poškodili i zdravotně postižené spoluobčany. Protože vládní koalice Petra Fialy minulý týden odmítla návrh hnutí SPD na pomoc zdravotně postiženým občanům. Vy jste totiž odmítli minulý týden ve čtvrtek projednat návrh SPD na zvýšení příspěvku na mobilitu pro zdravotně postižené občany. Je tedy zcela evidentní, že Fialova vláda vážné problémy zdravotně postižených lidí ignoruje a nepomáhá jim. Poslanecký klub SPD navrhuje zvýšit příspěvek na mobilitu ze současných 550 korun na 825 korun měsíčně. Přitom tento příspěvek se nezvyšoval již téměř pět let. To jsem chtěl zdůraznit. To není žádný návrh, že něco populisticky navrhujeme. Ten příspěvek se nezvyšoval pět let! Od té doby došlo k velkému zdražení dopravy, je tady taky inflace, a hlavně ta sviňárna je vůči těm zdravotně postiženým občanům, co předvádí vláda Petra Fialy, že ti zdravotně postižení lidé si nemohou sami pomoci dost dobře. To je to nejhorší na tom, co vy předvádíte! To je ta asociální politika. Oni si nemůžou sami pomoci, protože jsou zdravotně postižení. Takže vláda má povinnost těmto lidem pomáhat, ale to neplatí pro vládu Petra Fialy. Takže přestože se ten příspěvek nezvyšoval již téměř pět let, a je dokonce nižší než před rokem 2012, kdy se měnila jeho zákonná podoba, tak vláda Petra Fialy odmítla ve čtvrtek projednat tento návrh SPD. Protože my jsme ho měli navržený a o tom moc dobře vládní poslanci vědí, my jsme ho měli navržený v takzvaném opozičním okénku. Protože už to mělo být, už jsme o tom mluvili i při minulém opozičním okénku, že to budeme navrhovat. Ale vy jste to čtvrteční opoziční okénko arogantně zrušili, kdy tady předseda klubu ODS Marek Benda nám tady na mikrofon sdělil, že už jsme si čas pro opozici prý vyčerpali, tak opoziční okénko nebude. Takže to je arogance vůči zdravotně postiženým občanům? Že jsme vyčerpali náš čas proto, že jsme chtěli prosadit pomoc zdravotně postiženým spoluobčanům. No to je šílený. To je šílený, co tady řekl Marek Benda z ODS za souhlasu celé vládní pětikoalice. A my prostě budeme v SPD bojovat za zdravotně postižené občany. Protože pro mnohé zdravotně postižené občany se kvůli vládě Petra Fialy doprava, která je pro ně životní nutností, při současných vysokých cenách pohonných hmot a jízdného stává prakticky nedostupnou službou. A my prostě budeme hájit zdravotně postižené občany. Vy ne. Vy radši, jak už jsem říkal, dáváte radši finanční dary do zahraničí, jak jsme si všimli na základě vašeho hlasování. Tím hlasováním jste to potvrdili, vládní koalice. Vy jste radši dali peníze, finanční dary, do zahraničí, než abyste podpořili dostupné bydlení pro naše mladé rodiny. A těch hlasování tady bylo víc takových.

Mimochodem, připomenu hlasování, když jsme tady jednali o státním rozpočtu před dvěma měsíci, kdy náš poslanec Jan Hrnčíř z SPD navrhl přesměrovat miliardy, které se dávají na platbách do Evropské unie, část těch miliard přesměrovat na řešení zdražování. Právě proto, aby se mohlo snížit DPH u těch komodit, jakou jsou energie, základní potraviny a tak podobně. A vy jste to zamítli! A já se opakovaně ptám na otázku, na kterou premiér Petr Fiala nedává odpověď, protože ani nemůže: K čemu je lidem členství v Evropské unii? K čemu je lidem, tím mám na mysli miliardové odvody do Evropské unie, když nebudou mít, a 30 %občanů už teď se dostává do neřešitelných finančních problémů ohledně zdražování. No to prostě tak je a na tu odpověď by vláda měla jasně odpovědět. Protože když lidé nebudou mít na jídlo a na energie, to znamená základní životní potřeby, tak vůbec nechápu, proč jste navyšovali miliardy do Evropské unie. Vy jste je navýšili o několik miliard, to je potřeba si říct. Vy jste je navýšili oproti loňskému stavu. O tom to je. Takže zas bych tady nerad slyšel nějaké ty – chtělo by se mi říct – kecy o tom, Evropská unie, jaká je a jak ji potřebujeme. Vy jste to navýšili a my jsme chtěli to navýšení snížit. O tom to je. To je ta záležitost. Protože už jsem si všiml, že tady někteří vládní poslanci vždycky jdou angažovaně na mikrofon, aktivisticky, protože se nevyznají a nemají přehled, o čem se tady hlasovalo, tak všechno vždycky splácají dohromady a vždycky to někam otočí, tam někam, kde to vůbec ve skutečnosti takto není. Takže to, že jste plivli do tváře i zdravotně postiženým občanům, já bych očekával, že toto tady bude téma na mimořádné schůzi. Pomoc zdravotně postiženým

občanům, našim občanům, kteří mají problémy se zdražováním, bydlením, energiemi, ale nic takového na mimořádné schůzi není. Já si myslím, že je to úplně otřesný. Já myslím, že je to opravdu šílený a svědčí to o těch prioritách vlády.

No ale to vy věnujete čas ještě dalším věcem, které myslím, že vůbec nejsou prioritou pro občany České republiky, a trávíte a utrácíte za to veřejné peníze. Je to například to, že vláda Petra Fialy prosazuje změnu Ústavy České republiky. To se vůbec nedostalo dostatečně na veřejnost, že vy prosazujete změnu ústavy, která vaší vládě umožní vysílat české vojáky na cizí území a umožní pobyt cizích vojsk na českém území bez souhlasu Poslanecké sněmovny. Bez souhlasu Parlamentu. To samozřejmě hnutí SPD odmítá, aby to bylo bez souhlasu Parlamentu. Vládní koalice SPOLU, tedy ODS, KDU-ČSL, TOP 09, Pirátů a hnutí STAN, připravuje změnu článku 43 Ústavy České republiky. Chce posílit své vládní pravomoci a vysílat napříště české vojáky bez souhlasu Parlamentu České republiky na cizí území a umožnit pobyt cizích vojsk v České republice.

Hnutí SPD toto vnímá jako další nepřijatelný pokus současné vlády o koncentraci moci, která jí nemá příslušet. A znovu zdůrazňuji, že zvláště co se týče pobytu cizích vojáků, amerických vojáků, o čemž jednala ministryně Černochová v USA, by to měla být otázka na referendum. Nám píše obrovské množství lidí, a já plně souhlasím s obavami občanů České republiky po neblahých zkušenostech z roku 1968, ale také z protektorátu. Takže jsou úplný nesmysl ty lži, co jsem slyšel, že kdo je proti přítomnosti amerických vojáků na našem území, je proruský. Naopak, spousta občanů píše, že po zkušenostech z roku 1968 tady nechtějí žádné cizí vojáky. Je to zase lež vládní pětikoalice. Lež na lež, co vy předvádíte. Ti občané mají naopak obavy, po těchto zkušenostech nechtějí cizí vojáky na území České republiky. Takže je to přesně jinak, než říkáte. Takže bych rád, abyste, vládní poslanci, přestali lhát ohledně důvodů, proč řada občanů a SPD nesouhlasí s přítomností cizích vojsk na území České republiky. Ostatně jak s tím může souhlasit třeba náš poslanec Jaroslav Bašta z SPD? Jak může být proruský, když byl za minulého režimu během normalizace naopak ve vězení? Vždyť ho režim uvěznil. Je to přesně naopak. Je to přesně naopak. Takže to je také potřeba si tady uvést na pravou míru, že ty důvody, proč občané nechtějí zahraniční vojska v České republice, není to, jestli je někdo proruský, nebo protiruský. Prostě po historických zkušenostech Československa s přítomností zahraničních vojáků, ať z východu, nebo ze západu, to tady prostě nechtějí. To je ten důvod. Takže bych byl rád, aby ta diskuse probíhala tímto směrem. A je to skutečně z tohoto pohledu otázka na referendum.

Problém ovšem je, že když jsme tady navrhovali zákon o referendu a už se o něm tady začalo jednat, o návrhu SPD, zákon o referendu, jak víte, je to asi dva měsíce, ten bod byl přerušen, tak pětikoalice řekla, říkal to tady pan Josef Cogan, já jsem si po tom jeho extempore tady už to jméno zapamatoval, je to předseda klubu hnutí STAN, původně jsem ho neznal a teď už se mi vštípil do paměti, takže to jméno je tady potřeba naopak opakovat, protože už vím, jak to je, kdo to je, tak ten řekl, že vládní pětikoalice je proti zákonu o referendu. To je potřeba si říct – proti zákonu o referendu. Zároveň ale i hnutí ANO řeklo ústy paní poslankyně Válkové, že je taky proti zákonu o referendu. Je to legitimní politický postoj, chápu, jenom konstatuji. Ale tím pádem z toho vyplývá, že hnutí SPD je tady jediné, které prosazuje demokracii, a to znamená zákon o referendu. A zákon o referendu platí v drtivé většině zemí Evropské unie. Takže hnutí SPD tady v podstatě jako jediné prosazuje dokonce i tu demokracii, která platí v zemích Evropské unie, a vy se tomu bráníte. Takže to je typicky otázka na referendum.

Ale hlavně je pro SPD úplně nepřijatelné, že chcete oklešťovat kontrolní moc opozice v Poslanecké sněmovně, přestože vás nevolila většina občanů České republiky. To je neskutečné zneužívání, neskutečné totalitní manýry, neskutečná arogance, co předvádí vládní pětikoalice. Znovu říkám, že ani válka v evropském regionu nesmí být přece záminkou k tomu, aby vláda posilovala své pravomoci na úkor Parlamentu. Tyto zdánlivě formální

změny článku 43 Ústavy České republiky, které vláda Petra Fialy z ODS už poslala do připomínkového řízení, vedou k okleštění parlamentní kontroly vlády. Přitom znovu říkám, vás nevolila většina občanů České republiky. Tímto způsobem by došlo k posílení moci výkonné a omezení moci zákonodárné, kterou tvoří volení zástupci občanů České republiky. Pro hnutí SPD je nepřijatelné, aby do zahraničí byli bez kontroly volených zástupců lidu vysíláni naši vojáci anebo na našem území byli umísťováni vojáci cizích armád, bez toho, aby to bylo projednáno v Poslanecké sněmovně. Prostě když už ohledně toho nechcete referendum, a nás je tady dvacet, takže nemáme sílu v této konstelaci zákon o referendu prosadit, je to ústavní zákon, takže je potřeba pochopitelně 120 poslanců ve Sněmovně a dvě třetiny v Senátu, což SPD nemá, tak by se to alespoň mělo tedy v takovém případě projednat ve Sněmovně. Ale vy dokonce i tu Sněmovnu chcete okleštit tak, aby ani občané se k tomu nemohli vyjádřit, ale dokonce ani opozice aby se k tomu nemohla vyjádřit ve Sněmovně. Takže to je samozřejmě absolutně totalitní, je to absolutně nepřijatelné. A já jsem si všiml, že i řada voličů pětikoalice, alespoň ti, kteří to takto píšou, že volili pětikoalici, že ten názor mezi voliči pětikoalice ohledně přítomnosti amerických vojáků na území České republiky je rozpolcen, že není jednotný ten názor. Takže i z tohoto pohledu by bylo férové minimálně to nechat na tom, aby se to projednávalo i ve Sněmovně, ten souhlas, aby to bylo jasné, aby každý tady přednesl své argumenty veřejně před občany, a neschovávat to za ještě často utajovaným jednáním vlády, aby občané nevěděli nic. Jako když jste utajeně odsouhlasovali ty peníze na ty uprchlíky, protože jste v nouzovém stavu, tak jste v utajovaném režimu, jsme se dozvěděli, že tam odsouhlasujete miliardy. Pak to teprve vyplavalo na povrch s několikatýdenním zpožděním. A nikdo ani neví pořádně kam. To jsou přesně ta rizika, na která jsme upozorňovali. Přitom jsou to peníze daňových poplatníků. A nechápu, proč v utajovaném režimu hlasujete o penězích pro ukrajinské uprchlíky. Co je tam tajného? Naopak je potřeba toto diskutovat, protože řada občanů nesouhlasí s tou vaší politikou, s tím vaším způsobem přijímání ukrajinských uprchlíků, s tím, že úplně zapomínáte na řešení problémů českých občanů. Proto vám taky dávají tu přezdívku ukrajinská vláda, protože řada občanů už má pocit, a oprávněný pocit, že nejste vláda pro české občany. Takže to, že vy tady pokoutně, nebo zase za zády Parlamentu, chcete měnit ústavu a okleštit Parlament, to je taky důležité si tady říct. A to bych očekával, že by mělo být na programu této schůze – ústavní změna, že tlačíte, aby se to tady v souladu se zvyklostmi a demokracií nejprve široce diskutovalo, tyto vaše ústavní návrhy na změnu ústavy.

Když už jsem zmínil tu vaši situaci kolem uprchlíků, ostatně doufám, že to bude taky bod na nějaké z dalších mimořádných schůzí svolaných opozicí, tak 70 % obyvatel má za to, že příchod uprchlíků z Ukrajiny povede k oslabení sociálních jistot českých občanů. Jejich obavy sdílíme. A je to průzkum agentury STEM. Je to průzkum agentury STEM. Válka na Ukrajině trvá již dva měsíce, nebo více než dva měsíce, a vláda Petra Fialy z ODS doposud přijala kolem 350 000 uprchlíků z Ukrajiny, přičemž vládní politici prosazují neomezené přijímání. Ostatně slyšel jsem to právě od předsedy poslaneckého klubu ODS Marka Bendy. Neomezeně. A říkali to i někteří vládní představitelé. Vládní představitelé předpokládají, že zde Ukrajinci zůstanou natrvalo i po skončení konfliktu. To říkal premiér Petr Fiala.

Ministr práce a sociálních věcí Marian Jurečka z KDU-ČSL zase uvedl, že je Ukrajincům připraveno k výplatě celkem 317 894 dávek, každá za 5 000. A včera jsme to četli, jak se ti ukrajinští Romové ptají v Brně, kde stanují před nádražím, kdy tedy dostanou těch pět tisíc. Jediné, co je zajímalo, bylo v tom článku, to byl článek v mainstreamu, kdy dostanou ty peníze. To bylo to, co je zajímalo. Peníze. Zároveň představitelé vládní koalice – přitom mají maďarské pasy. Zároveň představitelé vládní koalice uvedli, že pracovat začalo pouhých 24 000 Ukrajinců. To je velmi málo. Náklady na ubytování, zdravotní péči, na začlenění Ukrajinců do škol jsou vládou v tento moment odhadovány na 54 miliard korun. Ale je tady ten průzkum agentury STEM, to si tady nevymyslel Okamura nebo SPD. Agentura STEM uvedla, že na základě jejího průzkumu 70 % obyvatel má za to, že příchod uprchlíků povede k oslabení sociálních jistot českých občanů.

Ano, já už tady na to upozorňuji dva měsíce, že vláda má předložit nějaký plán, nějakou strategii, ale ani po víc než dvou měsících žádná strategie není. Už jsme se tady na to ptali opakovaně vicepremiéra a ministra vnitra a předsedy hnutí STAN Víta Rakušana a premiéra Fialy. Žádná strategie není. To je úplně neuvěřitelný! Ono se to prostě dělá halabala, jak to přijde. Nejhorší je, znovu říkám, že je to z veřejných peněz a že občané se stávají rukojmími této neschopné vlády, protože ten plán a ta strategie tady přece dávno měla být už na stole a měla být ve Sněmovně, abychom to tady projednali v rámci mimořádného bodu. Ale na mimořádné schůzi svolané vládou žádný takový bod nevidíme. Zase nic, protože žádnou strategii nemáte.

A já varuju a biju na poplach, že to způsobí – a už to způsobuje – velké sociální pnutí, ten přístup vlády. Rozdělujete společnost. Vykopáváte příkopy. A opravdu bych byl rád, aby tady nikdo nelhal v budoucnosti, že snad SPD tady vykopává příkopy a vzbuzuje nějakou nenávist. Nenávist vzbuzujete vy svým diletantským přístupem, kdy občané České republiky vidí a mají obavy ze zhoršujících se sociálních jistot. Takže tím viníkem jste pouze vy a vaše vláda Petra Fialy. A jestli chcete svádět cokoli z problémů, které mají čeští občané, na SPD nebo na opozici, je tady ještě hnutí ANO, tak to položte, protože to znamená, že na to nemáte, že nemáte řešení. Protože vymlouvat se – a už jsem to slyšel, že se tady vymlouvají někteří, že SPD tady vzbuzuje nějakou nevraživost... My? Vždyť je tady průzkum agentury STEM, že 70 % občanů to cítí. Jenom vy jste hluší a slepí. My tady zastupujeme voliče, kteří se oprávněně cítí sociálně ohroženi. A za všechno může vláda Petra Fialy. Za všechno. Máte tady většinu. Plnou odpovědnost nesete vy. To je potřeba si opakovaně zdůrazňovat. Nikdo jiný za to nemůže. A nemůže za to ani Rusko, ani Ukrajina. A musím říci, že po půlroce, co tady máte většinu, už za to nemůže ani ten Babiš. Ano, za některé věci, že souhlasil s Green Dealem a podobně, to samozřejmě je vina té předchozí vlády, ale vy už jste se k tomu dávno taky mohli postavit čelem, minimálně začít tlačit na Evropskou unii, aby tyhle nesmysly zrušila, protože to právě způsobuje ty naše drahé ceny energií. Kdybychom dál protáhli těžbu v uhelných elektrárnách, aby se nemuselo utlumovat, tak také by to byl signál na ceny energií. No jo, ale vláda Petra Fialy čeká, jaké přijdou notičky z Bruselu, a výsledkem jsou tyto předražené ceny, místo abychom měli solitérní politiku. Solitérní politiku. I s dostavbou Dukovan a Temelína se čeká na to, co povolí Evropská unie. Vykašleme se už na ně, já říkám. Hajme naše zájmy, zájmy České republiky a našich občanů, kteří se už dneska nemůžou doplatit kvůli těmhletěm nesmyslům, které jdou z Bruselu a kterým tady přikyvuje pořád vláda Petra Fialy. Ano, ale dělal to i Andrej Babiš za minulé vlády, ale ta už tady není a už jste u vlády vy, takže je to vaše plná odpovědnost.

Další bod, který bych opravdu očekával, že vláda tady otevře v této souvislosti, a opět to na programu mimořádné schůze nevidím, a zase to tady zatajujete, zatajujete to tady před občany, je, že Evropská komise se chystá založit Fond solidarity, ze kterého hodlá financovat poválečnou obnovu Ukrajiny, přičemž Evropská komise už dala členským státům podle agentury Bloomberg najevo, že většinu dlouhodobých nákladů na poválečnou obnovu Ukrajiny ponesou členské státy Evropské unie včetně České republiky. Proč neřeknete, že vám to už dala Evropská komise najevo? Proč tajíte tuhletu informaci? Zásadní informaci pro hospodaření České republiky a pro státní rozpočet? Proč vlastně oblbujete ty české občany, proč je obelháváte pořád? Že se to nehodí? Protože Evropská unie už zase dělá něco špatně? Protože nechcete kritiku Evropské unie? Ale přece toto tady by měl být mimořádný bod. Teď je mimořádná schůze, takže nemůžeme navrhnout nový bod, ale pochopitelně my to navrhneme na řádné schůzi. Protože SPD odmítá, a říkáme to jasně a nahlas, aby čeští občané dle návrhu Evropské unie financovali ze svých daní obnovu Ukrajiny, kterou řídí a rozkrádají oligarchové. A já si myslím, že toto by opravdu měla vláda, Petr Fiala, vy byste to měli říct na vládní tiskové konferenci, ale neslyšíme to, že Evropská komise vám dala najevo, že většinu dlouhodobých nákladů na poválečnou obnovu Ukrajiny ponesou členské státy EU. A nebudou to ledajaké náklady, k tomu se ještě dostanu, budou to stovky miliard. Stovky miliard eur!

Takže podle toho, co sdělila Evropská komise resp. podle agentury Bloomberg, tento instrument, to znamená Fond solidarity se to jmenuje, na poválečnou obnovu Ukrajiny, by se prý měl podobat Fondu na podporu ekonomiky zasažené pandemií, na kterou si evropská sedmadvacítka celkem půjčila stovky miliard eur u komerčních bank, čímž dále zadlužila členské státy včetně České republiky. To je to otřesné společné zadlužení všech zemí EU, na které tedy kývl Andrej Babiš, a to tedy my jsme velmi kritizovali a kritizujeme, servilně kývl na tento diktát z Bruselu, protože jak víte, více než 40 % z této částky, za kterou dluží Česká republika, šla Španělsku a Itálii, které mají vyšší důchody než Česká republika, protože už jim samostatně nechtěl nikdo půjčit, protože by musely asi potom už vystoupit z eurozóny, což by znamenalo už definitivní rozpad Evropské unie. A taky Řecku, ale Řecko je malou zemí. Takže přes 40 % šlo i za ručení České republiky Itálii a Španělsku. No to je otřesný úplně! Takže tohleto fakt opakovat nechceme. A vůbec nechápu, jak může vláda Petra Fialy zamlčovat před občany tuto důležitou informaci, že... Mimochodem, na základě tohohle Fondu na podporu ekonomiky, to je dva roky stará věc, co se o tom hlasovalo, nebo co to bylo odsouhlaseno v Evropské unii, Andrej Babiš s tím souhlasil, my s tím vůbec nesouhlasíme, tak Česká republika, jestli si pamatuju dobře, tak splácíme do roku 2057. Splácíme. Přestože kdybychom si chtěli půjčit sami, tak je pravdou, že na tom nejsme tak ekonomicky špatně jako Itálie či Španělsko či Řecko, tak bychom si mohli půjčit klidně i individuálně bez toho společného ručení.

No ale teď Evropská komise přichází s dalším společným zadlužením, s dalším společným ručením. To není Evropská unie, to je dluhová unie, ta nás stáhne úplně na dno! Protože tento ukrajinský fond v uvozovkách by měl sloužit k financování investic a reforem schválených vládou v Kyjevě. A opět to má být – zřejmě to má být, protože říkali, že to má být podobné, že se to má podobat tomu předešlému fondu, o kterém jsem hovořil, tak že zase by to mělo být společné ručení všech zemí EU za Ukrajinu. Za zkorumpovanou Ukrajinu! A to říkám na rovinu, protože i Evropský účetní dvůr, což je poradní orgán Evropské unie, řekl, že na Ukrajině je korupce a ztrácí se tam – budu citovat – miliardy eur z té pomoci, která tam směřovala. A dokonce se hovoří o tom, že to vůbec nepomohlo k obnově a prosperitě Ukrajiny, ale pouze to pomohlo ukrajinským oligarchům a korupci. A do takovéto země mají jít stovky miliard eur na obnovu i z České republiky? Když my tady nemáme ani na to, abychom pomohli občanům se zdražováním, respektive vláda to nechce udělat? To je přece otřesná věc. A premiér Petr Fiala i jeho kolegové by měli na tiskové konferenci jasně říct veřejnosti a novinářům, co o tomto fondu vědí, jak to má probíhat, jaké jsou v tuto chvíli návrhy, co se diskutuje a na jak dlouho a na kolik má být Česká republika opět zadlužená, protože by bylo férové tohleto všechno říct. A bude to zřejmě jednou z priorit pro české předsednictví Evropské unie v druhé polovině letošního roku. To znamená, je to aktuální, to na co se ptám, vzhledem i k tomu konfliktu na Ukrajině to pochopitelně aktuální je, ale i vzhledem k tomuto. A vláda Petra Fialy tady zatajuje ty informace, mlčí, neinformuje k tomu, přitom je to jedna z mnoha zásadních věcí, kterou by tady měla otevřeně říct, co na nás Evropská komise a vláda Petra Fialy, která je v předklonu k Bruselu, tak co na nás tady chystá.

Já vůbec nechápu, proč bychom my měli ručit a proč my bychom si měli půjčovat na miliardy eur, stovky miliard eur, které půjdou na obnovu Ukrajiny, když je to jedna z nejzkorumpovanějších zemí vůbec v tom evropském prostoru a vůbec i v celosvětovém kontextu. Teď mě nechytejte za slovo, ale tuším, že na korupčním žebříčku je snad na 155. místě, nebo něco podobného to bylo, ale teď si na to přesně nepamatuju.

A tady právě ohledně té korupce mám v poznámce, že dosavadní reformy však nevedly k rozvoji Ukrajiny a zlepšení situace jejích obyvatel, ale prospěly oligarchům, zahraničním koncernům a všeobecné korupci. Mimochodem, jak víme, a je to článek na Novinkách – na Novinkách, pár měsíců starý článek, v podstatě těsně před tou válkou, tak na Ukrajině byla politická krize, kdy u prezidenta Zelenského se přišlo na to, že se chtěl vyhýbat placení daní, protože jeho firmy mají aktivity, jsou registrované v daňových rájích a figuruje na seznamu

Pandora Papers. To znamená, je to článek na Novinkách. To si každý může dohledat. Ten článek byl relativně těsně před vznikem té války na Ukrajině. To znamená, to není žádný pan čistý, protože ten, kdo se chystá okrádat svoji vlastní zemi na daních, tak to opravdu rozhodně nedává důvěru na to, abychom tam posílali nějaké miliardy z peněz našich občanů, abychom se za to ještě zadlužovali. To tedy opravdu ne!

A já opravdu nevěřím tomu, že na Ukrajině dojde v oblasti korupce k nějaké změně. A to teď vůbec nesouvisí s tím konfliktem. O tom teď nehovořím. Mluvíme o tom fondu, který připravuje Evropská komise, a vláda k tomu mlčí. Přitom tady bych očekával titulní zprávy z vládní tiskové konference, nebo tady ve Sněmovně, že by někdo iniciativně z vlády s tímto přišel, aby se to projednalo, ale vy nehájíte zájmy českých občanů, vy hájíte zájmu Bruselu. Proto o tom tady nechcete mluvit a zatajit to před českými občany.

Takže hnutí SPD tyto návrhy a úvahy ze strany Evropské komise jednoznačně odmítá. Jak jsem říkal, již s předválečnou Ukrajinou byla spojena chronická a všudypřítomná korupce a velmi slabá úroveň právního státu, který by rozkrádání mohl zabránit. Nevidíme tedy žádný důvod, proč by si EU měla za ručení i České republiky vzít další úvěry a financovat miliardy eur do obnovy země, kterou řídí a rozkrádají oligarchové a kde i samotný prezident figuruje na seznamu Pandora Papers s tím, že se chtěl vyhýbat placení daní na Ukrajině. Podle názoru SPD potřebujeme investovat především v naší republice a na poválečné obnově Ukrajiny by se měla podílet v první řadě Ruská federace. To je názor SPD.

Vláda Petra Fialy prostě, když to shrnu, postupuje diletantsky a neřeší zásadní problémy, jako je zdražování. Neřeší ani drakonicky vysoké ceny potravin, plynu, elektřiny a dalších životně důležitých zboží a služeb. Premiér Fiala dokonce nedávno prohlásil, že – cituji: zastropování cen je nesmysl a že jeho vláda napumpovala za prvních sto dnů vládnutí k pomoci občanům 74 miliard korun. Tak ten podle Petra Fialy nesmysl ale aplikují v mnoha demokratických zemích Evropy, protože chtějí občanům pomoci. Nejhorší na tom je, že vláda nenavrhuje žádnou alternativu. Takže kdyby řekl A, když řekne, tak aby aspoň řekl to B. Ale to je na tom to tristní, že jakékoliv návody nás SPD, opozice, které přitom vycházejí z návodů ostatních evropských zemí, které se o občany starají, tak vláda Petra Fialy odmítá, ale zároveň nenavrhuje žádnou alternativu. To je ten problém. To je ten problém!

Když jsem se zeptal občanů, zdali pocítili nějaké kroky vlády Petra Fialy na svých peněženkách, tím mám na mysli pozitivně, tak nikdo neodpověděl. Mně nepřišla ani jedna odpověď, že by někdo pocítil pozitivně jakýkoliv krok vlády Petra Fialy v souvislosti se zdražováním. Jediné, co píšou, že se zdražuje. Ale že by někomu ulevil, tak nic! Tak by bylo dobré, aby si... Myslím, že Petr Fiala, pan premiér, už mluví sám k sobě a vláda pětikoalice, protože se ocitli v tom akvárku, že všem lidem se zdražuje, a vy říkáte, že něco děláte, ale nikdo to nevidí. To je úplně neuvěřitelné!

A navíc tady říkáte 74 miliard korun. Tady zřejmě to panu premiérovi někdo podstrčil, to číslo, protože jinak by věděl, to jsme se tomu museli opravdu vysmát, ale trpce všichni, že se jedná o demagogii, řekl bych přímo lež, protože šlo především o mandatorní, tedy ze zákona povinné výdaje, které neřeší tíživou situaci našich občanů. Takže kdyby pan premiér Petr Fiala byl ten pravdomluvný, na kterého si hraje, tak řekne ne, to není díky vládě, tím, že se kvůli inflaci zvýší důchody, protože to vůbec není zákon, který odsouhlasila vláda Petra Fialy. To je zákon, který už tady platí z dřívějška, že když překročí inflace určitou hranici, tak že se automaticky valorizují důchody. To vůbec není zásluha vlády. Vláda nic nikomu nepřesměrovala. Proč lže premiér Fiala? On přímo řekl, že přesměrovala k lidem 74 miliard. Vždyť je to lež jako věž! Nic nepřesměrovala. To je zákonná valorizace, která probíhá bez vlády Petra Fialy, tak ať nelže. Nic jste nepřesměrovali. Nic! Nic zásadního jste nepřesměrovali. A vůbec ne 74 miliard. Takže i výdaje spojené se slevou na poplatníka. No to schválila minulá Sněmovna, to neschválila vláda Petra Fialy.

Prostě já vůbec nechápu, proč si pan premiér vymýšlí. Už je asi zoufalý, ale prostě nás tady neopije rohlíkem. My víme, jak to je! Naopak to, co je fakt, je, že Fialova vláda nechala vyšroubovat inflaci na třetí nejvyšší v Evropské unii. To je to porovnání se stavem s ostatními zeměmi EU. Třetí nejvyšší inflace v Evropské unii. A může za to vláda Petra Fialy, protože v jiných zemích to není. Protože mimochodem to, co šroubuje tu inflaci nahoru, jsou právě ty drahé ceny energií, protože od toho se samozřejmě odvíjejí ceny všeho dalšího, a protože vláda ty ceny energií neřeší, a to už jsem říkal v úvodu svého projevu, že by bylo dobré nasmlouvat si v této fázi, kdy nemáme alternativu, dodávky přímo a prostě myslet také na české občany. Tím nijak nezlehčuji ten konflikt na Ukrajině pochopitelně, ale z čeho mají lidé žít? Tak prostě vláda Petra Fialy nechá vyšroubovat inflaci na rekordní hodnotu. A znova říkám, vždyť jedním z těch právě klíčových důvodů jsou ty drakonicky rostoucí ceny plynu. Ale vláda nedělá nic. Nic nedělá. Nic. A občané už jsou z toho zoufalí.

Takže znovu, jak jsem říkal, hlavní odpovědnost padá samozřejmě na vládu Petra Fialy. Takže ty výmluvy, že za to může ten, nebo onen, že za to může zahraničí, nebo předešlá vláda, já si myslím, že už to opravdu stačilo, že to jsou opravdu výmluvy. Ty svědčí jenom o té neschopnosti, o té bezradnosti vlády Petra Fialy. Takže předražené energie, jež právě roztáčejí tu spirálu inflace, tak řeší ve většině států Evropy snížením daní či zastropováním cen, nebo mají přímo nasmlouvané dodávky bez prostředníků, což vláda Petra Fialy odmítá, aniž nabízí jiné řešení. Premiér Fiala se naivně zřejmě domnívá, že se problém vyřeší sám a všechno nakonec zaplatí naši slušní a pracující občané. To ale hnutí SPD odmítá. Takže by bylo dobré a férové si říct dobře, nechceme zasmlouvávat jako Rakousko dodávky přímo, jako demokratické Rakousko, ale tím pádem vláda nese odpovědnost také za tu horentní inflaci a za to, že lidé takto draze platí v České republice energie, a z toho samozřejmě vyplývají i drakonicky rostoucí ceny zboží.

Mimochodem, jak chcete řešit potraviny? Já bych čekal, že to tady vláda otevře na mimořádné schůzi, a zase to bude muset otevírat opozice na mimořádné schůzi podle všeho, protože Potravinářská komora, prezidentka Potravinářské komory paní Večeřová tady opakovaně upozorňuje, že v nejbližší době, to znamená letos, už v krátkém horizontu, stoupnou ceny potravin o 30 %. A vláda nedělá vůbec nic! Nic! Nula! Tady se hrne jedna pohroma za druhou, a vláda je úplně nečinná. To znamená, takže tady zástupci potravinářů, a Potravinářská komora reprezentuje, teď mě nechytejte za slovo, ale tuším 85 nebo 90 % trhu dokonce v České republice, tak říkají, že v nejbližší době, dokonce hovoří o horizontu už několika málo měsíců, tak že by mělo dojít ke zdražení potravin o 30 %. Samozřejmě hovoříme o těch základních potravinách. A my tady navrhujeme opakovaně, SPD navrhuje naše návrhy, co s tím. Samozřejmě intenzifikace zemědělství, je potřeba pracovat na zajištění potravinové bezpečnosti a soběstačnosti v základních potravinách, které lze produkovat na území České republiky, ale prostě Evropská unie to vidí jinak, takže vláda je servilní a opět nedělá vůbec nic. A zase tady už to vím, už to vím, už to řeknu teď, protože já vidím, jak jste neschopní úplně v té vládě, zase tady budeme stát za měsíc, za dva a zase tady budu stát a bojovat za to, aby vláda něco udělala s drahými potravinami, a zase tady pan premiér, který tady dneska za mnou nesedí, zase bude sedět s prominutím jak pecka a bude koukat a to bude všechno, k čemu tady dojde. A lidé budou prostě, jak bych řekl hovorově, cálovat předražené potraviny kvůli neschopnosti vlády Petra Fialy. Přitom každému je jasné už delší dobu, že k tomu zdražování potravin tady bude docházet. Ale vláda to vůbec neřeší.

Ta situace se bude ještě více zhoršovat pro občany České republiky. A znova říkám, to vaše vymlouvání buď na předešlou vládu, buď na Babišovu vládu, my jsme byli v opozici minulé volební období, my jsme nebyli součástí té vlády, anebo na Rusko, na Ukrajinu, opravdu, já vás upozorňuji, že to nezabírá už na ty občany České republiky, protože občané chtějí, abyste něco s tím dělali, abyste to vyřešili. To je důležité.

Takže krátce řečeno, to jsou ty... při pohledu na program této vládou svolané mimořádné schůze Sněmovny jsem si tedy dovolil ještě předtím, než se zahájí ty jednotlivé body, tak si

myslím, že skutečně to zasluhovalo z mé strany komentář, protože při pohledu na ten seznam těch vámi navrhovaných bodů to je selhání úplně neuvěřitelné, kde tady chybí zásadní problémy, které trápí občany České republiky. Samozřejmě co se týče, když to shrnu ještě, tak zákon o střetu zájmů, který tady navrhujete, tak SPD podpoří tento zákon. Co se týče zrušení pandemické pohotovosti – to už jste měli zrušit dávno, to už jsme vám říkali. Jsme byli jediná strana, která byla tady proti tomu pandemickému... My jsme říkali, že pandemický zákon, my jsme tady obstruovali jako jediná strana, takže stanovisko je jasné, že tyto nástroje, kterými můžete šikanovat občany, my jsme říkali, že už to dávno má být zrušené, takže samozřejmě pro to budeme, ale přichází opožděně všechno, všechno z vaší strany.

Co se týče EET, no tak my to stanovisko máme konzistentní. Hnutí SPD nehlasovalo v minulém volebním období pro EET. Hnutí SPD prosazuje dobrovolnost vstupu do EET. Zároveň platí, že daně se platit mají, proto jsme v minulém volebním období tady prosadili – mluvil jsem o tom s paní ministryní financí Schillerovou tenkrát, chodil jsem za ní a jsem rád, že ta moje žádost měla odezvu na to, aby se zavedla paušální daň pro živnostníky, čímž se podařilo zjednodušit živnostenské podnikání, takže to se nám podařilo prosadit. Tady musím poděkovat paní předsedkyni Schillerové za to, že si to vyslechla, ty návrhy, a že tenkrát, když měli tu vládní většinu, tak že se to podařilo, ten návrh, s kterým jsem původně přišel na tu paušální daň pro živnostníky, nakonec prosadit. Protože stát má své jisté a živnostníci ani úředníci nejsou zbytečně zatěžováni byrokracií, protože daně se platit mají. Ale zároveň to zavedení paušální daně, to je ten mechanismus, který funguje i třeba v Německu a tak podobně. Ale zároveň my prosazujeme dlouhodobě, a tady jsme se už neshodli v minulém volebním období, prosazujeme zvýšení hranice pro možnost využití paušální daně z jednoho milionu na dva miliony korun. Takže to je důležité, že my jsme původní ten návrh chtěli, aby byl dva miliony korun, ale také zjednodušení podmínek pro využití této možnosti. A tam ty překážky stále prostě jsou a myslím, že by si to zasluhovalo opravdu zjednodušení i v rámci současné krize.

Takže toto bylo moje vystoupení k programu schůze. K tomu, co my považujeme za priority jako SPD, porovnání s těmi prioritami, nastavení zrcadla, jaké priority považuje vládní koalice, no a pak už je to na uvážení občanů, jakým způsobem se přikloní. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, přeji pěkné dopoledne. Budeme pokračovat v rámci přednostních práv. Jako další nyní vystoupí pan místopředseda Havlíček a po něm paní místopředsedkyně Mračková Vildumetzová a potom další. Prosím, pane místopředsedo, máte slovo.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Vážený pane předsedající, vážený pane místopředsedo, vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, vážení členové vlády, máme zde mimořádnou schůzi a ten, kdo nás sleduje, tak by možná očekával to, že v době krizové, v době problémové, v době, kdy nedaleko od nás zuří válka, v době velké energetické krize, kdy dopady na naše občany, naše firmy jsou velmi zásadní, tak že se svolá mimořádná schůze k důležitým bodům, které budou řešit ať už ty dopady, nebo opatření, která pomohou, nebo změny, které musíme rychle udělat pro to, abychom všechny krize zvládli. Obvykle by to rovněž mělo být spojené s tím, že se vytvoří, anebo bude domlouvat na takovýchto schůzích nějaká mimořádná forma podpory. To je to, předpokládám, co od nás očekávají občané, co od nás očekávají firmy. A i my jsme vyvolávali mimořádné schůze a stále vyvoláváme. A když se podíváme, o čem ty schůze mají být, tak je to energetická podpora ať už ve smyslu daně z přidané hodnoty, nebo odpuštění nemravných plateb za obnovitelné zdroje, případně řešení Modernizačního fondu, což jsou desítky až stovky miliard korun, které lze využít právě na podporu domácností nebo firem. Pomíjím to, že všechny tyto návrhy jsou shozeny ze stolu, že

se nezačne nikdy projednávat mimořádná schůze, která by obsahovala tyto body, a ještě předtím, než se k nim dostaneme, tak je schůze ukončena.

Tak pětikoalice nám v tuto chvíli ukazuje, že v této takřka kritické době budeme řešit obnovitelné zdroje, to bychom ještě vzali. Ale co my v nich budeme řešit? Čestné prohlášení. Čestné prohlášení – relativně méně podstatný bod, který se měl řešit a má řešit v normální schůzi. Ale protože to vláda nestihla, tak se svolává mimořádná schůze a do ní se zařadí tento bod.

Dalším bodem je elektronická evidence tržeb, která už byla zrušena, ale teď se ještě bude rušit její dobrovolnost, ačkoliv to zástupci firem, podnikatelů, živnostníků, sdružení v Hospodářské komoře, Asociaci malých a středních podniků, Svazu průmyslu a podobně, vyžadují. Nicméně diskutujme o tom, ale je k tomu nutné svolávat mimořádnou schůzi v této době?

Novela o střetu zájmů. Krok do 20. století ve svém pojetí, protože ten, kdo bude chtít vydávat Mateřídoušku – nevím, jestli se ještě vydává, nebo ne – tak nemůže do politiky, ale ten, kdo bude vlastnit největší internetový server v České republice, tak ten do politiky může. Toto obsahuje tato novela, která se teď mimořádně musí řešit.

Ano, snížení plateb státním pojištěncům je pochopitelně důležitý bod. A paradoxní je to, že se svolává mimořádná schůze, aby se prohlasovalo to, že se v době krize bude odebírat tento zdroj, to znamená, že se sníží podpora zdravotnictví.

Korespondenční volba. Nevím, jestli je to natolik zásadně důležitý bod, který musíme neprodleně řešit na mimořádné schůzi. Nevím, proč neřešíme zásadní věci, proč neřešíme věci, které každého trápí a nad kterými třeba nemusíme dojít ke shodě, tomu rozumím. Je to pohled koalice – opozice. Ale proč neřešíme energetické problémy? Proč tady dnes nesedíme nad tím, abychom řešili to, co dneska zatěžuje domácnosti, a to do takové míry, že jich už v tuto chvíli téměř 20 % míří k chudobě? Jenom podotýkám, že ještě před rokem to bylo 10 %. A není vyloučeno, a podle docela solidních nezávislých analýz to vychází, že během několika měsíců to může být až 30 % domácností, které míří k chudobě. Proč zde neřešíme opatření pro ně? Proč se zde nediskutují a možná nehandrkují varianty, které jsou v Německu, v Rakousku, v Belgii, ve Francii? Proč neřešíme, kde vzít zdroje na to, abychom podpořili ať už plošnými nástroji, anebo nástroji, které jsou schopny podpořit když už ne plošně, tak alespoň v domácnostech, které mají určitou spotřebu? Proč zde vůbec neřešíme podnikatele, na které energetická krize dopadá neuvěřitelným způsobem?

Ano, co chvíli vláda přijde s nějakým opatřením. Ta poslední skloňovaná jsou třináct opatření ministra průmyslu Jozefa Síkely, jak ta jitrnice, co ji ještě nikdo neviděl. Jedno se uvedlo v život, to je ta záruka za ty, kteří jsou v energetických problémech ve smyslu firem, zatím ještě o ni neprojevil vůbec nikdo zájem. Případně toliko diskutovaný bod čtyřsettisícové podpory v eurech pro podnikatele, který se tajemně otevřel na konci března, takže podnikatelé zpozorněli. Zdálo se mi to docela rozumné, protože to je mj. i doporučení Evropské komise. Od 30. března se neudálo nic. Tajemné naznačování, tajná jednání a výsledek je takový, že jediná energetická podpora, kterou firmy zatím dostaly – stále říkám slovíčko zatím, protože tajně doufám, že se z těch třinácti tajemných opatření alespoň nějaké dostane na světlo boží – tak jediné byla ta nešťastná záruka, která možná nebyla myšlena špatně, ale výsledek je bohužel tristní. Ani jedna žádost. A to máme v České republice 1,5 milionu firem. Neumím teď odhadnout, kolik firem je ve fatálních problémech nebo částečných problémech, ale prakticky zde není subjekt, který by se nepral s energetickou krizí.

Proč zde neřešíme skutečně obnovitelné zdroje energie a změnu tohoto zákona, který pomůže? Proč zde dneska diskutujeme, nebo budeme diskutovat, že v tomto zákoně jediné, co jsme připraveni změnit, je čestné prohlášení? Proč se nepřijme náš návrh na to, že se buď odpustí, anebo posunou poplatky za solární tunel z let 2009–2010? Až budeme u tohoto bodu, tak já to zde ještě otevřu a představím to, kdo za koho lobboval, jak se připravoval tento

zákon a proč dneska platíme ročně, a teď beru jenom fotovoltaiku, protože se jinak bavíme o zákonu o obnovitelných zdrojích. Nechme biomasu, nechme vítr, nechme vodu. Tam bych řekl, že je to poměrně rozumná podpora. Ale jenom v té fotovoltaice to dělá 29 miliard korun ročně. O tom byla ta diskuse v rámci zákona, který za chvíli, nebo dnes, nebo zítra, nevím, jak se to protáhne, budeme diskutovat. 29 miliard korun ročně platí obyvatelé, platí firmy, platí stát přes svůj rozpočet. Celkem je to 45 miliard. Ale znovu říkám, bavím se jenom o té fotovoltaice. To je důsledek roku 2006 – 2010. I to bych vzal, kdyby nám to pomáhalo. Jaká je ale výroba z těchto zdrojů? Necelá 3 % pod rozlišovací schopnost. A namísto abychom se omluvili lidem, abychom jim řekli, že zde nastala chyba, že to tenkrát prolobbovaný Parlament schválil, že to tenkrát vláda před sebou sunula a posouvala, až nakonec nás to bude stát v součtu 600 miliard korun, a abychom řekli ano, udělala se chyba, tak v těchto okamžicích možná v průběhu jednoho roku nebo dvou let odložíme tu platbu a ti, kteří inkasují, což jsou solární investoři – záměrně neříkám slovo solární baroni, protože mezi nimi je obrovské množství těch, kteří pouze byli v pravou chvíli na správném místě, chyba byla u vlády, chyba byla u Parlamentu – tak aby se s nimi domluvilo to, že ta podpora, která má jít až do roku 2030, bude do roku 2031 nebo 2032, čili posunulo se to, a v mezidobí se jim daly ať už zaručené úvěry, nebo by se vymyslela jiná forma kompenzace, tak se neudělá nic. Anebo kdyby se to nechtělo odkládat, tak proč nevyužijeme mimořádný zisk společnosti ČEZ, který bude v roce 2022 zcela jednoznačně mimo jiné i v důsledku celosvětové energetické krize a který bude na úrovni, zatím se odhaduje, 38–42 miliard, ale není vyloučeno, že to bude ještě výrazně více, což bude skoro dvojnásobek toho, a to je ten pesimistický scénář, než bylo v roce 2021.

Proč férově neřekneme lidem: budeme mít vysoké zisky z ČEZu a tyto zisky překlopíme do podpory a za tu nemravnou platbu za obnovitelné zdroje, za tu chybu, za ten solární tunel, který tady máme a který se táhne z vlád 2006–2010, že to z toho zaplatíme? Nic z toho se neudělalo.

Proč nejdeme cestou přes obnovitelné zdroje, jako to udělali v Německu, kde to snížili na polovičku? Ano, nedali to na nulu, ale taky mimo jiné proto, že tam neměli solární tunel. Tam totiž snižovali regulérní podporu. Ten paradox, který tady je, je v tom, že my nejenom že nesnížíme, ale ještě necháváme, a dokonce zde byla diskuse, vzpomínám si na to, na podzim 2021, kdy většina stran pětikoalice dokonce chtěla zvýšit ještě podporu solárním investorům. Vzpomínáte si na tu míru ziskovosti, kterou jsme navrhli 6,3 %? Vzpomínáte si, jak jste navrhovali 9,5 %? Jak jsme nakonec po velké diskusi v Senátu to uhráli alespoň na remízu, že jsme řekli, bude to tedy 8,4 až 10,6? To je ta ziskovost. Solární vláda, jinak to říct neumím. To je to, co vás zajímá v tuto chvíli. Ne to, jak to dopadne na firmy, ne to, jak to dopadne na obyvatele.

Proč se zde nediskutuje energetická podpora náročných oborů, nebo podpora energeticky náročných oborů. Proč neukážeme, o jaké firmy by se jednalo, které dnes platí x-násobně víc za plyn, x-násobně víc za elektrickou energii? Proč to necháváme všechno volně a řešíme všechno až na poslední chvíli? Až když bubnujeme na všechny bubny, až když bušíme na všechna vrata, až když vás média tlačí ke zdi, až když všechny svazy, asociace, profesní spolky a tak dále vyhrožují, pak přijdete s velkou pompou a řekneme, tak možná tedy něco uvolníme.

Proč neřešíme Modernizační fond? Já tomu rozumím, že co chvíli přijdete s tím, že řeknete: my chceme šetřit. Konečně každá vláda chce šetřit. Otázka je, jak se šetří v různých dobách. Když se podíváme na šetření, které jsme měli po těch vámi adorovaných vládách mezi lety 2009–2014, kdy minimálně tři roky už svítilo sluníčko, protože chápu, že rok 2008, 2009, 2010 to bylo náročné. Ani to vy nerespektujete, když teď bylo náročné období. Ale to my respektujeme. Tak mezi lety 2009–2014 je saldo součtu státního dluhu, respektive státního rozpočtu, abych byl přesný, více než 600 miliard korun. Tři roky z toho bylo normální běžné růstové období. Ale pochopil bych to, že řeknete: my chceme šetřit.

Nechápu, proč se tady nepracuje daleko lépe s Modernizačním fondem, což jsou zdroje, které budou navíc. Já uznávám jednu věc. Nebudou hned. Nebudou zítra, nebudou pozítří, bude to sem v uvozovkách kapat každý rok až někdy do roku 2027. Ale zatímco my jsme předpokládali chybně, že to bude 150 miliard korun, a chybně bylo proto, že jsme netušili, jak vystřelí ceny emisních povolenek v důsledku Green Dealu, ke kterému se vaše vláda postavila tak, že řekla, že to je úžasná příležitost, místo aby se řešilo, jak se ty dopady sníží, emisní povolenky se vůbec neřeší, ačkoli ještě před volbami jste říkali, jak je nutné to dělat, tak v důsledku vysokých cen emisních povolenek, což likviduje průmysl, tak jsme v situaci, že budeme mít ty příjmy možná 400, možná 500 miliard. Nechci teď střílet, ale bude to hodně. Záleží samozřejmě na tom, jak se emisní povolenky budou vyvíjet, jejich cena. Ale v každém případě to bude víc než 150 miliard.

Proč nevezmeme přebytek z tohoto a proč s ním nepracujeme ve smyslu podpory? Protože rozumím tomu, že jádro těchto zdrojů, dejme tomu těch 150 miliard, se vždycky počítalo, že bude na podporu energetiky. To je správné a nebylo by asi vhodné a správné to utratit, ale vzít tyto zdroje, které byly původně určeny na podporu energetiky, moderní energetiky, ty tam ponechat, ale to, co bude navíc, a bude to navíc, tak to využívat, neříkám naráz, ale postupně, na snížení dopadu cen energií. Přece všichni víme, že to má protiinflační charakter. Ano, beru argument, že to jednou skončí, a co poté? To je otázka, jestli snížit DPH, jestli jet přes ty obnovitelné zdroje, jestli to neposkytnout jinou formou příspěvku, jako třeba Rakousko, jako třeba Francie. Ano, možná to bude trvat rok, možná dva roky, ta podpora. Ale za tu dobu si tu aspoň nezlikvidujeme hospodářství. Proč to umí udělat ve většině zemí a proč my nikoli? Proč tady dnes nediskutujeme, jak budeme nakládat s desítkami miliard, ať mě nikdo nechytí za slovo, ročně, které půjdou do Modernizačního fondu?

A zase jsme u zákona o obnovitelných zdrojích, který se tady bude dnes řešit, protože jsme navrhli dalším zákonem to, aby zdroje, které tam potečou, tak aby se zavčasu mohly využít ve prospěch právě této podpory. To je první bod, který nás zde bude čekat. Proč zde neřešíme uhlí? Proč zde neřešíme to, že s největší pravděpodobností dojde k prodloužení využívání uhlí? To beru jako důležitý bod. Opět se na něm nemusíme potkat, ale měli bychom alespoň ukázat to, že máme snahu řešit energetickou krizi nejenom okamžitou – což jsou všechny ty podpory, nepodpory, které jsem zde teď zmiňoval – ale i v tom střednědobém horizontu. Záměrně neříkám ten dlouhodobý horizont. Na tom, věřím, že se asi shodneme. To je otázka jádra, otázka obnovitelných zdrojů. Tady myslím, že není v zásadě neshoda. Ale jestliže se máme rozhodnout, jestli uhlí skončí, nebo neskončí, respektive co se bude vypínat, ale hlavně čím ho budeme nahrazovat, tak máme už minutu po dvanácté.

My jsme v rámci uhelné komise toto všechno připravili. Ale nechápu jinou věc. Uhelná komise, která skončila námi, od té doby nebyla svolána, což považuji za skandální záležitost, protože to není politický instrument, uhelná komise, to byl zejména odborný instrument. Když se podíváme, tak tam byla celá řada lidí z branže, energetici, ale byli tam i z mého pohledu rozumní lidé z té politické oblasti a v zásadě jsme se tam shodli na drtivé většině věcí. Proč to dnes neřešíme? Proč se nesešla, proč si neřekneme, jak dlouho ještě bude těžit OKD, když expiruje na konci tohoto roku, v lepším případě v polovině roku příštího? Proč to podceňujeme? Proč zde jako dneska jedinou věc energetiky v rámci obnovitelných zdrojů řešíme čestné prohlášení? To je to, co je z mého pohledu špatně.

Stejně tak plyn. Proč neřešíme to, jakým způsobem změnit zákony pro to, respektive upravit zákony, protože on byl změněn na konci minulého roku, ale zase, netušilo se nic o plynové krizi – tak proč dneska neřešíme úpravu zákonů k tomu, abychom se vypořádali s těmi problémy, které tady dnes jsou? Nic z toho nepřichází na pořad mimořádné schůze. Ale co hůř, nic z toho se neřeší bohužel ani na Ministerstvu průmyslu.

Další oblast, kterou zde dneska máme řešit jako mimořádný, důležitý, bod, který by nám zřejmě utekl, je elektronická evidence tržeb. Ano, zavedli jsme ji, podobně jako jsme zavedli elektronickou dálniční známku, podobně jako jsme zavedli eRecept, podobně jako

jsme zavedli elektronickou neschopenku. Určitě, když se k tomuto bodu probojujeme v následujících dnech, tak k tomu bude obrovské množství vystoupení a budeme diskutovat, proč v 21. století, kdy jedna země za druhou přechází na určitou formu elektronizace – neříkám, že všichni mají úplně stejný systém, jako jsme měli my, těch zemí je pouze pár, které mají ten systém, co máme my, ale přechází na elektronizaci, což asi dává logiku –, proč tento nástroj rušíme? Proč ho rušíme navzdory tomu, že to chtějí svazy, asociace, profesní spolky. Proč ničíme jednotný systém, který tomu dával nějaký řád, nějaký systém? Proč nereflektujeme na to, že podnikatelé chtěli férové prostředí, které tento systém umožňuje? Ano, budete argumentovat: my jsme to slíbili. Máte pravdu, vy jste byli vždycky proti tomu a udělali jste politické rozhodnutí, že jste v 21. století zrušili praktický elektronický nástroj, ačkoliv se prokázalo, že nikdo díky tomu nezkrachoval, že si na to zvykli všichni a že i ty svazy a asociace – konečně zítra na to bude velká diskuse – se za to postavily.

Ale rozumím tomu politickému rozhodnutí. To je vaše plné právo. Čemu už nerozumím, je to, že se nenechá ani dobrovolně využívat elektronická evidence tržeb, protože se šetří, protože ten systém se prostě zruší úplně celý. Takže firmy, které si na to zvykly, firmy, které to chtějí využívat, firmy, které na to mají nakoupený software, hardware, které se smířily s tím, že to prostředí nebude tak férové, jak jste slibovali, tak chtějí jednu jedinou věc – a není jich málo, je to většina obchodníků. Chtějí, aby to mohly využívat alespoň dobrovolně, protože to je i nástroj určité interní kontroly a hlavně je to věc, na kterou jsou všichni zvyklí, věc nová. Tak my budeme rušit i toto. Kvůli tomu svoláváme mimořádnou schůzi, ve které máme zařazený tento bod.

Opět jsme u toho, proč neřešíme priority? To je stejné jako u toho prvního bodu – obnovitelné zdroje energie. Místo toho, abychom řešili opravdu energetické problémy, ať už okamžitého charakteru, střednědobého, nebo toho dlouhodobého, tak řešíme naprosto nepodstatné věci a budeme tady sedět možná do pátku. Tak stejně tak je to s podporou podnikání. Proč se nesvolávají mimořádné schůze na to, aby se reálně ukázal problém současného podnikatelského sektoru? Co dneska trápí firmy? Když se povznesu nad to, že se ruší elektronická evidence tržeb, kterou ty firmy chtěly, tak se vůbec nebavíme o tom, jak pracovat, jak podpořit, anebo alespoň jak nastavit systém, aby firmy dokázaly přežít v době, kdy si musí půjčovat za šest, šest a půl, některé i za sedm procent. Protože Česká národní banka zvyšuje neustále úrokové sazby, reposazba je dneska na úrovni pěti procent. Vážně se uvažuje o tom, že se ještě zvýší. Znehodnocení peněz, respektive inflaci, máme na úrovni 13, respektive 12,7 %. Máme třetí nejvyšší v celé Evropě. Inflace se utrhla zcela z řetězu, nikoliv v důsledku naší vlády. Utrhla se od ledna tohoto roku a utrhla se proto, protože se nedělalo vůbec nic s tím, aby se snížil dopad růstu cen energií tak, jako to dělá většina zemí.

Když se podíváme do toho, z čeho inflace sestává, tak energie tam sehrávají velmi, velmi významnou roli. Je to různě v různých zemích. I tady jsem se, tuším, s ministrem financí přel o to, jestli je to u nás 50 %, nebo 30 %, 35 %. Ale v každém případě je to naprosto zásadní částka růst cen energií v meziročním růstu inflace. Na tom se přece shodneme. Ano, pak tam jsou další důležité položky, jako jsou potraviny, jako je bydlení. Mimo jiné i to bydlení je dražší pochopitelně v důsledku cen nových staveb a ty jsou vyšší v důsledku cen za energie, částečně ještě za pohonné hmoty a tak dále. Ale ani s těmi pohonnými hmotami neděláme vůbec nic.

Takže místo toho, abychom dnes diskutovali, jakým způsobem se postavit k tomu, že české firmy jsou zcela v rohu, protože zatímco jejich konkurenti – ať už ze západu, nebo z východu, to je paradoxní – si půjčují za rozumných sazeb, tak my si dneska půjčujeme dvojnásobně, trojnásobně více než před půl rokem nebo před tři čtvrtě rokem a vláda tomu tleská. Nejenom že tomu tleská, ale nesnaží se ani hledat programy, třeba toho záručního charakteru, které nejsou špatné. My jsme v době covidu ten systém záruk nastavili a využilo se 100 miliard korun. Sto miliard korun, které vláda nevydala, ale které vláda připravila jako záruční instrument pro dobu krizovou. Proč se něco takového nezaktivuje nyní? Proč se

nevytváří to, co jsme dělali právě v té covidové době, kdy se dávaly záruky mezi 80, 90 procenty? To je třeba to, co by těm firmám dneska pomohlo. Mohly by se ještě vylepšit ty záruky. Já netvrdím, že jsme to měli natavené geniálně, také jsme to odchytávali. Ale tohle jsem předpokládal, že bychom mohli všichni řešit, i třeba v rámci mimořádné schůze Sněmovny.

Proč se neřeší dopad cen energií na podnikatele? Další klíčové položka. Ne, místo toho se tady emotivně hádáme o tom, jestli cena točeňáku a jeho marže je v pořádku, nebo není. Diskutuje se, jestli se zruší slevy, nebo nezruší slevy, místo toho, abychom šli po podstatě věci – protože růst cen je především v důsledku růstu cen vstupů těch výrobců, a zejména energetických vstupů. Co jsme udělali pro to, aby se firmy alespoň trochu nadechly? Když už platí vysoké úrokové sazby, tak ještě platí extrémně vysoké ceny za energie, což by samozřejmě platily i v zahraničí. Problém je v tom, že v zahraničí se jim snaží alespoň částečně vyjít vstříc. Nikdy to nelze zcela.

Co děláme vůči vysokým cenám pohonných hmot? A teď se zase bavím o tom podnikatelském sektoru, neřeším teď domácnosti. Bavíme se o elektronické evidenci tržeb a o tom, co děláme pro podnikatele, v rámci mimořádné schůze, místo toho, abychom tady otevřeli všechny varianty, diskutovali o tom, co může pomoci v rámci cen dopravy. Protože růst cen dopravy je jedním z dalších důvodů, proč nám roste inflace, a samozřejmě to je v důsledku vysokých cen pohonných hmot. Pak se tady přijala víceméně marketingová opatření typu biosložek. Jak to dopadlo, všichni víme. Ještě než to spatřilo světlo boží, tak všichni ti, kterých se to mělo dotknout, to znamená distributoři, řekli, že je tam stejně budou muset přimíchávat. Takže kačka padesát až dvě koruny, které se zde slibovaly, jsou fuč. Ano, uznávám, spotřební daň, to se udělalo po našem obrovském tlaku a po tlaku ČESMADu a ostatních dopravců, tak koruna padesát. Zaplať pánbůh za ni. Ale nevím, jestli v rámci všech cen, které rostou, nás toto úplně vytrhne.

Proč se neřeší ani na rezortu, ani zákonným způsobem změna v rámci surovinové politiky? Vždyť to přece všichni musíme vidět, co se dnes děje nejenom s ohledem na ceny surovin, na což se často zapomíná, hodně se diskutuje energie, hodně se diskutuje elektřina, plyn, to je průšvih. Totální průšvih. Ale nemenší problém jsou i suroviny. To je rovněž dalším důvodem, proč máme vysokou inflaci. Přestaňme se už skrývat za to, co tady všechno udělala či neudělala předchozí vláda, kterak nese vinu na bedrech za to, že máme vysokou inflaci, a zamysleme se nad tím, jestli náhodou se cena výrobků nezdražuje proto, že mimo růst cen energií, dopravy a pohonných hmot nám také rostou suroviny. A co s tím děláme? Jaká je surovinová politika? Jaká děláme opatření? Nic neděláme!

Co je dalším problémem firem, které se dnes musí dívat na to, že budeme řešit elektronickou evidenci tržeb? Vždyť z nás musí mít srandu ty firmy. Lidi. A rovněž je to další důvod toho, proč máme vyšší inflaci. Protože vyšší inflace je i v důsledku toho, že je zde nepružný trh práce. A ano, tady i sebereflexe. Ano, mohli jsme v tomhle tom udělat víc. Je zde velmi nízká míra nezaměstnanosti, bojovali jsme tehdy s odbory, bojovali jsme s naším koaličním partnerem, neudělali jsme podle mého názoru dostatek pro to, abychom dnes daleko elegantněji a lépe mohli zaměstnávat pracovníky z jiných zemí, třeba z té zmíněné Ukrajiny. Napjatý trh práce pochopitelně tlačí na růst inflace. To jsou věci, které všechny podnikatele dneska zajímají. A my budeme řešit elektronickou evidenci tržeb!

A to se vůbec nebavím o možných kompenzacích za to, kdyby se zde odpojoval plyn. Ministerstvo průmyslu tajemně říká: ano, máme určitý plán. Nic nemají! Marketing. Nedej bože, kdyby se odpojoval plyn, a logicky by se musel začít odpojovat v průmyslu, tak nemáme připravené vůbec žádné varianty, a to ani toho scénáře odpojování, ani kompenzační. A vůbec už se nebavím o kompenzacích za dobu covidovou. Nedovedu si vůbec představit, co byste dělali, teď hovořím ke koalici v době, kdy byla opozicí, kdybychom vypsali program, hlavní program, nosný program covidové podpory šest měsíců poté, co proběhly restrikce, ačkoli pan ministr průmyslu to měl všechno v prosinci připravené, takže nakonec to vypsal

víceméně stejně, něco si upravil, i když se mi to nemusí líbit, ale upravil to se šestiměsíčním zpožděním.

Takže místo toho všeho, abychom řešili zásadní věci, tak je to pouze o frázích, o slibech, akademickém poučování. A když něco nevyjde, tak se to prostě skopne pod stůl a nějak se to vždycky okecá, viz 74 miliard korun. To byl majstrštyk. Marketingoví poradci připravili materiály a celá vláda unisono začala vykládat, že se vyplatilo 74 miliard korun. Když pomíjím to, že se z toho vyplatilo 10 miliard korun a že vás u toho musela načapat Česká televize, když už jste nedali alespoň na nás, tak z těch slavných 74 miliard korun se zjistilo, že za vládou v lepším případě půjde, zatím nešlo, ale věřím, že se zákony schválí, 10 miliard korun. To je ta spotřební daň, to je silniční daň, která se pravděpodobně schválí, a jsou to ta existenční a životní minima. Neříkám, že 10 miliard je špatné. Je to velmi špatné. V současné době 10 miliard korun opravdu neřeší situaci, když jenom z toho ČEZu bude mít vláda minimálně o 15 miliard korun více. No a kde je ten zbytek? Těch dalších 49 a 15 miliard? Ano, to jsou opatření, která postupně nabíhají, na kterých tato vláda nemá nejmenší zásluhu. Nic. Ani ťuk. Nula. Čistá nula. Valorizace důchodů. Ano, to je povinnost, vážení členové vlády. To byste museli udělat tak jako tak. A ta mimořádná valorizace, no proti té jste hlasovali, až na pár poslanců KDU-ČSL, abychom byli přesní. A těch 15 miliard korun daňové slevy na poplatníka? Vzpomeňte si, jak jste proti tomu bojovali. Takže zaplať pánbůh, že jsme alespoň toto protlačili. Takže to je jeden majstrštyk, který úplně nevyšel.

Další. Plynová krize. Místo abyste férově předstoupili a řekli ano, v zásobnících bylo málo plynu, budeme se snažit s tím něco dělat – popravdě řečeno i za nás tam bylo málo plynu vždycky po sezóně. To ani jinak nejde, (Nesrozumitelné) se to vyprodává. Akorát že rozdíl je v tom, že za nás nebyla válka. Tak po dvouměsíčních hádkách, přesvědčování, že je třeba do Správy hmotných rezerv něco nakoupit anebo že je třeba motivovat obchodníky, aby se jim zastropovala cena, aby měli motivaci tam doplňovat, tak se konečně začalo něco dít. Abyste odklonili pozornost, tak jste energetickým lobbistům a různým politickým zkrachovancům dali do rukou materiál, se kterým obíhají jednotlivé redakce a sdělují jim, že průšvih toho, že máme teď málo plynu, tkví v tom, že naše vláda nevybudovala polský plynovod. Akorát že se zapomnělo podívat se do dokumentu a neověřit (ověřit) si to, že to byla právě naše vláda, a vláda předcházející, abych byl přesný, která nejenže to podpořila, ale že to bylo schváleno, že to odmítlo Polsko a že v době, kdy to odmítlo, tak ti političtí bývalí činitelé ještě z let 2006, 2008, 2010, kteří tady chrastili zbraněmi, aby se to dělalo ve prospěch ruského plynu, tak dneska se všem smějí do očí. Ano, to byli ti, kteří chtěli, abychom šli slovenskou cestou. to znamená, abychom nedělali plynovod BACI. Navzdory těmto hráčům jsme ho podpořili v Evropské komisi. Nicméně Evropská komise nakonec tento projekt neschválila, proto se to také nedělalo. Takže to je důvodem toho, proč tady dnes toto není. A můžeme se bavit o tom, proč se Polsko rozhodlo, že nepůjde touto cestou. Bohužel se rozhodlo proto, že zájmy evropské, které byly pro ruský plyn, vzpomeňme si na Nord Stream 1, Nord Stream 2, Eustream, pardon, ne Eustream, South Stream, TurkStream a tak dále, jak se odstavovalo Nabucco, jak tomu tleskali evropští představitelé.

No a podnikatelská podpora? Jak se přebíjí tím, že není žádná? Tím, že se zesměšňuje to, co se vyplácelo v době covidové. Tím, že se degraduje to, že se tady vytvořila podpora pro 700 000 subjektů. Podpora, která byla menší, než jak žádala tehdy opozice. Žádala 100 % z nákladů. My jsme dávali 50 %. Dneska tytéž strany říkají: dávali jste mnoho, měli jste dávat méně. No, dávali jsme polovičku toho, co tehdejší opozice chtěla. Dopočítal jsem to. Kdyby se skutečně podpořil podnikatelský sektor částkou, kterou chtěla tehdy opozice, a beru jenom vyjádření vrcholových politiků, tak by to bylo přibližně o 190 miliard korun více díra do rozpočtu. Ale to už je jiný příběh.

V každém případě priority, které dnes, zítra, pozítří, já nevím, do pátku budeme řešit, jsou ty, které opravdu v danou chvíli netrápí ani občany, ani firmy, s jedinou výjimkou, a to

jsou ti státní pojištěnci a odvody. A tady jde vláda přesně opačným směrem. Na mimořádné schůzi navrhne, aby se snížila tato částka o 14 miliard korun. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám děkuji. Nyní s přednostním právem vystoupí pan předseda Babiš. Ještě než vám udělím slovo, přečtu omluvy. Dnes z pracovních důvodů se omlouvá paní poslankyně Zdenka Němečková Crkvenjaš a dále dnes od 12 do 16 hodin z pracovních důvodů se omlouvá paní ministryně Anna Hubáčková. Prosím, máte slovo.

Poslanec Andrej Babiš: Dobrý den, vážený pane předsedající, vážené kolegyně, vážení kolegové. Já bych nejdřív se vyjádřil k mediální strategii této nové vlády. Ta strategie v podstatě je koordinovaná, vypadá to, že je centrálně řízená, protože všichni ministři z pětikoalice opakují stejné věci. A strategie vlády je lhát a přisvojovat si naši práci. Takže já jen teď zopakuji velice stručně, o čem tato nová vláda lže.

Lže o zadlužení, lže o inflaci, lhala o Green Dealu, lže o plynovodu Polsko, lže o stavebním zákonu, lže o projektu národního boje proti rakovině, lže o biosložkách, neodpovídá na otázku, lže o výdajích, že ušetřila 77 miliard, to je další lež, a taky lže o 74 miliardách, které měla nasměrovat. Lže o rozdělování společnosti, údajně že máme rozdělovat společnost. Takže to jsou ty hlavní lži. A lže samozřejmě o tom, že plošná podpora je špatně, a nakonec ji sama realizuje. No a potom si přisvojuje naši práci – Dukovany, dva roky práce Havlíčka, taxonomie – o tom budu mluvit, emisní povolenky, investice do dopravní infrastruktury. Takže to jsou všechno věci, které vláda realizuje, a dělají to jednotně. Já jsem překvapený. My jsme byli menšinová vláda a my jsme se vůbec nekoordinovali. Sociální demokracie říkala do médií, co chtěla, a my jsme si říkali, co jsme chtěli. Ale tady je zajímavé, že ty lži vždycky všichni opakují stejně, pětikoalice. No a proč to tak je? No protože se nám vrátili naši staří známí, ti, kteří řídili, ten loutkovodič, ten známý pražský advokát, který řídil premiéra Sobotku.

A když jsem se stal ministrem financí, tak pan bývalý premiér si stěžoval, že jsme zrušili kontrakt pro Bison & Rose na Čepru, směšných 500 000. To bylo poprvé, co se mnou promluvil, ještě podruhé to bylo ohledně Kapsche. A tento pan pražský advokát, který realizoval zkrachovalý projekt Dotyk, dosadil své lidi do systému pětikoalice. Takže hlavní cenzor je na Úřadu vlády, druhý hlavní poradce je tam taky, no a naše stará známá Evička Hanáčková, ta řídí celé MPO. Z MPO odcházejí lidé, kvalitní lidé. Ta teorie, že někdo přišel z Agrofertu, je směšná. Jirotková, Tauberová, šéf CzechInvestu, nikdy ho pan ministr nepřijal.

Takže je to pětikoalice. Ale máme tady další subjekt a to je ta šesti-nějaká struktura toho pražského advokáta, který řídí MPO, pana ministra, který je produktem pana Michalika. Pana Síkelu vyhazoval z rakouské banky pan Kratina, nejúspěšnější ředitel České pošty, bývalý ředitel Hypovereinsbank. Takže to je ta struktura a samozřejmě to jsou lidé, kteří měli obrovský dosah do médií, kteří zásobují média těmito nepravdami, a samozřejmě je jasné, že kde ta média stála před volbami.

Včera v Roudnici nad Labem mě přepadla jednotka reportérů toho pana Wollnera. Nechci ho označit, ale dneska jsem vyhrál soud proti Pirátům zase, ale už advokáti říkají, abych se choval slušně, takže nebudu říkat, co si o něm myslím. No a co si myslíte, co přišli řešit? Plynovod do Polska. Totálně vymyšlená věc. Totálně vymyšlená a všichni to opakujou. Všichni to opakujou. Paní Richterová, já se na ni těším, na 14.30, ví, jaký plyn nakupuje německá chemička. Takže dneska se dozví o tom, jak to je s tím plynem, že se nakupuje plyn, nenakupuje se ruský, katarský, LNG, norský.

Ty nesmysly, ty věci, které tady jsou v mediálním prostoru, kde hlavní lobbista, hlavní lobbista a nejhorší premiér v historii této země, nejzkorumpovanější, sedí v Eustreamu. No

a co to je Eustream? No to je přece firma, která má největší zájem dodávat ruský plyn přes Slovensko, a on chodí do televize a vykládá něco. No, to jsou neuvěřitelné věci.

Takže vrátím se k tomu zadlužení. Prosím vás, vláda stále říká: nejsou peníze, nejsou peníze. Já myslím, že už to pochopili konečně, že nemůžou říkat, že nejsou peníze, že jsme šestá nejméně zadlužená země v Evropské unii. Potom, když už konečně řekli, už je to asi trapné tolik lhát, tak řekli, že je trend, že je blbý trend. A samozřejmě i ta média, když o tom mluví, tak neřeknou, že paní Schillerová si půjčila do foroty, dopředu, za dobrých podmínek, ale ještě stále ten dluh ke konci roku 2021 vůči HDP byl nižší, než já jsem nastoupil na Ministerstvo financí v lednu 2014. Nižší byl. A když zapomeneme na Lucembursko, na Estonsko a Bulharsko a tyhle pidistáty, tak vedle Švédska jsme skutečně nejméně zadlužená země. Nám koalice vyčítá, že jsme udělali dluh. A už konečně, novináři, si napište to číslo: je to 693 miliard českých korun, se navýšil dluh, v procentech jsme byli lepší, než končila koalice 2013. A když jsem se díval na debatu Emmanuela Macrona s Le Penovou a Le Penová říkala: nadělali jste 600 miliard eur dluhu! To je 15 000 českých miliard. On říkal: jo, vždyť to je covidový dluh. A co jsem měl dělat? Měl jsem dopustit 10, 15 % procent nezaměstnanost? Ne, já jsem to dal lidem! (Zvýšeným hlasem.) A ti Francouzi to pochopili. Pochopili to ti Francouzi. (Potlesk poslanců hnutí ANO.)

Tady před volbami naši důchodci se nechali vystrašit těmito lžemi. Jejich děti, některé, chodily za nimi a říkaly: Babiš vás zadluží, nebudete mít na penze, vnučky, všechno bude problém. A bohužel, někteří tomu uvěřili. Někteří tomu uvěřili. Přitom je to nesmysl. Je to nesmysl, protože Česká republika má skvělé veřejné finance. A podívejte se, v jakém stavu jsou finance samosprávy. Když začnou komunální volby, tak se podívejte, kolik my jsme dali peněz samosprávě. Co dala v rámci uprchlické krize vláda krajům? Nedala jim nic, ani korunu. My jsme všechno platili – testy, hasiči, policisté, vakcíny; všechno jsme dělali – odměny domovům seniorů, zaměstnancům. Všechno jsme platili, naše vláda. Naše vláda. Dneska na uprchlickou krizi hejtmani nedostali ani korunu. Takže naše finance, vždyť ten Standard & Poor's nebo další agentury, vždyť to jsou mezinárodní nezávislé agentury a ty potvrdily skvělý rating. Takže toto je největší lež.

No a samozřejmě je problém, že vláda vůbec nechápe, že rozpočet kromě výdajů má i příjmy. V normálním světě, z kterého já jsem přišel, a to i v domácnostech, má nějaký budget, máte nějakou výplatu, no a potom se podíváte, co můžete utratit. To je normální svět, že nejdřív jsou příjmy, potom jsou výdaje. Státy to mají naopak – mají nejdřív výdaje a příjmy se moc neřeší. Ano, to jsou ty makropredikce. A už první makropredikce 20. ledna 2022 řekla, a tahle vláda má neskutečné štěstí ve všem de facto, protože oni – ještě jsem zapomněl, že se chlubí covidem, se kterým neudělali vůbec nic. Ministr Válek zničil všechno, co jsme vybudovali, očkování, není schopen ani ty vakcíny prodat, s tím se taky ještě chlubili.

Takže v podstatě už ta první makro řekla, že dostanou 62 miliard navíc. Druhá makro řekla 69. To jsou ty zdroje. A my stále doporučujeme vládě: nezapomeňte, že máte plno peněz v Evropské unii. Čtyři noci a pět dní jsem bojoval za evropské fondy. A vybojoval jsem 42 miliard navíc. 978 miliard navíc. A z Modernizačního fondu tam bude 1000 miliard. Takže máte 1000 miliard, 978 miliard, 230 miliard vám doteče za program 2014–2020. Už dneska máte 70 navíc. A podívejte se na ČEZ. Vždyť ten bude mít o 100 % vyšší zisk. V červnu budete mít valnou hromadu, tak si vezměte ty prachy. Můžete si vzít o 15 víc. Můžete si vzít 32 miliard. Takže já jsem vám to všechno spočítal. Máte tam 2 260 miliard zdrojů. Ale o tom vy nemluvíte. Vy stále lžete lidem a říkáte: nejsou peníze. Jsou peníze! Máme skvělé veřejné finance. Máme dobré finance samosprávy. A ten trend samozřejmě je nesmysl, protože v trendu jsme nakonec čtrnáctí.

Potom tu máme naši slavnou inflaci. To fakt já nechápu, jestli je to tak složité pochopit, že pokud tato vláda říká, a samozřejmě za všechno můžeme my, my jsme způsobili inflaci tím, že jsme dali lidem peníze, že jsme snížili daně zaměstnancům o 7 %, stálo to balík peněz, ale ODS hlasovala s námi, a samozřejmě jsme dali víc peněz důchodcům plošně, protože to je

nejrychleji a dá se to udělat velice jednoduše. Takže vlastně, občané, vy můžete za to, že jste dostali peníze, a tím jste způsobili tu inflaci.

V Hypernově v Čestlicích, kam chodím nakupovat rohlík – teď jsem byl na bezezbytkové dietě, dneska jsem byl na magnetické rezonanci a konečně můžu začít jíst – tak tam mají rohlík za 2,30 a ještě domácí mají za 4,90. Ten tam dělají. Tak si představte, že je tam jeden rohlík, a teď tam přijde sto lidí a všichni chtějí rohlík. A nakonec někdo koupí ten rohlík za 15 korun. No vždyť to je blbost přece. Taková inflace neexistuje. Všichni dobře víme, jaká je inflace. Že je to energetika, ropa, plyn, že to je ta hlavní inflace. Ano. Naše lokální inflace je v čem? V nemovitostech! Je málo bytů. Lidé mají strach, tak nakupují. Takže byty, ano, tam můžu říct, ano, je to inflace.

Takže ještě jednou. Já nevím, jestli občané mají pocit, že způsobili tu inflaci. Když jim stouply úspory za jeden rok o 549 miliard, protože naši občané jsou rozumní a odložili si ty peníze. Tak samozřejmě že to je pitomost. A před volbami říkal pan premiér Fiala, že je to Babišova drahota, Babišova inflace. A my jsme samozřejmě něco dělali proti inflaci, respektive my jsme nemohli ovlivnit inflaci. My jsme dali lidem peníze. My jsme na listopad a prosinec snížili DPH z 21 % na nulu na elektřinu, plyn a topení. Proto jsme srazili inflaci v prosinci na 5,3 % a byli jsme čtrnáctí v Evropě. A samozřejmě nová vláda nepokračovala v lednu, tak tam skočila DPH. Takže je to jejich inflace. Ale já neříkám, že je to Fialova drahota. Je to inflace. A dneska jsme třetí nejhorší v Evropě. Třetí nejhorší v Evropě! Proč? Protože zkrátka vláda, i když vyinkasuje víc peněz od lidí, tak zkrátka nechce jim odpustit a efektivně pomoct.

A jaká je ta efektivní pomoc? Tady už kolegové mluvili těch 5 000 korun. No to je samozřejmě fraška, protože ve vládě ani nevědí, co je hrubá a čistá mzda, a Piráti říkají, že je to kompenzace za energie. Někdo říká, že je to příspěvek pro žáky, když se vrátí do školy. A v podstatě pan Jurečka v sobotu v rozhovoru v Právu řekl, že vlastně neví, jak se to bude hodnotit, kdo to bude vyhodnocovat, jaká jsou kritéria, a neví, kdo bude vlastně vyplácet ty peníze. My když jsme byli ve vládě – a vůbec, já jsem hlavně šokován, jak ta vláda je v pohodě, oni pracují ve středu, aby se ještě ukrojilo z té Sněmovny, takže nepracují v pondělí, a když byla krize, my jsme makali až do momentu, kdy se to rozhodlo, a potom jsme jasně řekli, kdy to bude, co bude, kolik komu. Ano, takhle jsme to dělali my. A oni zase vyslali signál. Takže možná v srpnu někdo něco dostane. Ale neví se nic. Neví se nic. Ale jsem rád, že asi pod naším tlakem a samozřejmě celkově pod tlakem ve společnosti konečně vláda vyslala nějaký signál, že dá lidem peníze.

Je zajímavé, že pan premiér vždycky kritizoval, ne vždycky, pan premiér řekl 21. dubna 2022 (čte z podkladu): „Bráníme se plošným opatřením, jež by pomohla i těm, kteří to momentálně tolik nepotřebují. Stálo by to hodně peněz a navíc roztáčelo inflaci.“ Zase ten nesmysl. A první výkop Jurečky byl pro 90 % rodin přece. A co řekl pan premiér 1. dubna 2020? (Čte z dalšího podkladu.) „V zahraničí spouští vlády plošná opatření na záchranu živnostníků a podnikatelů, jenom u nás si Babišova vláda klade mnoho komplikovaných podmínek. Vypadá to, jako když se snaží, aby na podporu dosáhlo co nejméně lidí. V tuto chvíli není čas na složitá řešení, je třeba rychle pomoct,“ říkal pan Fiala 1. dubna 2020. Teď říká úplně něco jiného. Takže oni stále říkají jenom to, co se jim hodí.

Takže ještě jednou, aby to pochopili všichni, možná i někteří novináři to pochopí. Pokud my jsme způsobili inflaci tím, že jsme dali lidem peníze, tak mi vysvětlete, proč ta inflace za Fialovy vlády je násobně vyšší, když pan Fiala nedal lidem žádné peníze? Já nevím. Tak to snad pochopí i první základka, nebo nevím, i v mateřské školce to pochopí. Ne? To je trojčlenka. To je trojčlenka. To je ta inflace.

A my neříkáme Fialova drahota. Ono se to změnilo. Babišova drahota a Putinova drahota. Takže pan premiér, tam ti marketéři mu asi řekli, musíš říkat Putinova drahota. To je jedno. Je to zkrátka drahota, kterou těžko může někdo ovlivnit. Takže je potřeba lidem

pomoct. Je potřeba lidem pomoct rychle a bez toho, aby oni museli někam chodit, aby nemuseli (museli) vyplňovat formulář, doplatek na bydlení, to je ta pomoc na energie. Nevím kolik, 40 000 lidí o to požádalo, přitom mohly požádat stovky. Nefunguje to. Nefunguje to.

A my jsme jasně řekli, jak můžeme pomoci. No tak jak jsme pomohli v listopadu a v prosinci. Že lidi na faktuře za elektřinu, plyn a teplo uvidí v položce obnovitelné zdroje – to je ten solární tunel, co tady o tom mluvil Havlíček, 600 miliard, co se tady rozkradlo, to byl Topolánkův solární tunel, to se dá krásně dohledat, 600 miliard – tak tam bude nula a v položce DPH bude taky nula. A tam ti lidé uvidí, že nemusejí nikam chodit, akorát tu fakturu zaplatí, má to odečtené. A to je ta pomoc státu, kterou my navrhujeme, kromě samozřejmě dalších věcí, jako je ten příspěvek na mobilitu a tak dále.

Takže to je ta inflace. A je to stále dokola. A já vůbec nerozumím tomu, proč to někdo opakuje, protože když se logicky nad tím zamyslíte, tak to nedává vůbec smysl.

Teď je v módě a na stole plyn. A to je neuvěřitelné. A ti lidé, kteří tomu plynu rozumějí, tak ti se musejí chytat za hlavu, protože to je jako neuvěřitelné peklo, co my se tady dozvídáme. Tato vláda vůbec netuší, jak funguje mechanismus nákupu plynu. Ten nenakupuje stát, ale privátní firmy. A proč někdo neřekne, jak to vlastně je v tomhle regionu? Kuponová privatizace a privatizace bank totálně měla negativní dopad na naši ekonomiku a nikdy se z toho už nevyhrabeme, i proto odchází každý rok 250 miliard dividend do zahraničí.

Polsko, Slovensko, Maďarsko, Rakousko mají státní firmy. Polsko má státní firmu na nákup a distribuci plynu. Měli přímý kontrakt s Gazpromem, Gazprom jim to vypověděl, já to nechci vůbec řešit. Slovensko má Slovenský plynárenský priemysel. Má firmu. Slovensko má elektrárny. Na Slovensku rafinerie vlastní MOL. Maďarská státní firma. České rafinerie vlastní polská státní firma PKN Orlen. V Rakousku je OMV. To vlastní plyn a čerpačky. Kdo dělá distribuci pohonných hmot v Čechách? Poláci a Maďaři. A co my máme? My nemáme nic. My nemáme nic, my jsme všechno dali pryč. A je zajímavé, že ani nikdo není schopen to pojmenovat, jak to bylo. Transgas. Transgas byla státní firma a tento Transgas byl prodán v roce 2002 za 132 miliard RWE. To je německá firma. A co udělala RWE? RWE to rozprodala. Prodala velké plynovody NET4GAS, což je firma, která patří kanadským, je to globální firma a firmu Innogy prodala maďarské firmě. Maďarské státní firmě. Takže pokud to někdo neví, tak Innogy, které patří maďarskému státu, má 40 % distribuce plynu v České republice. Takže pan premiér sice chodí jenom do Polska, mám pocit, že kromě Polska snad není žádný jiný členský stát v Evropské unii, tak se může zeptat Orbána na největšího distributora plynu v České republice. To je firma Innogy.

Takže my jsme všechno rozprodali v rámci kuponky, my jsme samozřejmě, ta kuponka, potom šlo vlastně drancování bank, ty se prodaly potom zase taky do zahraničí, takže nám nezůstalo nic. Tak ať mi někdo prosím vás vysvětlí, jak český stát bude nakupovat. Ano, teď pan Síkela nakoupil 2,5 terawatthodin plynu za 8,5 miliardy. Je zajímavé, že pan Stanjura sehnal 8,5 miliardy za tak krátký čas. Jedna celá osm miliardy na ty slevy pro jízdné pro seniory a pro studenty neměl – to je 0,1 % výdajů z rozpočtu 2020, takže najednou 8,5 miliardy je tady na stole. Státní hmotné rezervy dělaly soutěž a nakoupily to nějakým způsobem a mě bude zajímat, jak to budou prodávat, kdo vlastně za to nese zodpovědnost. Proč to neudělali na ten německý model, kde v Německu řekli distributorům: kupte to, a když to budete prodávat, bude nějaký problém, tak my vás podpoříme.

Takže ta situace v plynu je taková, že nemáme nic, nemáme na koho nakupovat, patří to někomu úplně jinému. A hlavně, prosím vás, ten plyn se nakupuje jako plyn. A ti distributoři netuší vůbec, ti distributoři, jestli je to ruský (nesrozumitelné), ale o tom jsem už mluvil, že je to celé nesmysl. A tady samozřejmě do mediálního prostoru znovu se dostala lež, že my jsme něco zanedbali. A já to zásadně odmítám, protože samozřejmě Reportéři zase budou něco vykládat příští pondělí. Tady je článek z roku 2016, kde bylo jasně řečeno, že česká strana spolu s polskou stranou vylobbovaly v Evropské komisi dotaci 70 milionů eur na projekt,

který měla realizovat firma NET4GAS s polskou státní firmou Gaz-System. A tady je jasně napsáno, že Poláci z toho vycouvali. (Ukazuje dokumenty.) Ano, následně došlo k tomu, že pan premiér Sobotka podepsal nezávazné memorandum, které se tváří, že v tom budou pokračovat. Ale kdo má tady největší zájem na tom, abychom my neměli další plynovody? Abychom neměli plynovod do Rakouska, abychom neměli plynovod do Polska? No logicky ti, kteří dodávají plyn přes Slovensko, a samozřejmě kde je monopol, a samozřejmě ti, kteří to dodávají z Německa. Tady potom někdo řekne tu lež, že já jsem v životě o tom ani neslyšel, ani jsem o tom nejednal, ale to se teď hodí, aby to bylo v tom mediálním prostoru.

A nejabsurdnější na tom je, že teď se mluví norský plyn. Pan Vondra říká, že jsme něco zanedbali. Ale oni vám neřeknou ten základ, europoslanec Vondra řekl, kopl do nás, že jsme něco udělali: Když státní Transgas udělal smlouvu s Norskem na plyn v roce 1997, tak to mělo logiku, že tam měl vliv stát, že stát mohl říct ano, tady s Norskem máme dohodu. Ale když se prodal ten Transgas RWE, tak samozřejmě ten kontrakt skončil a stát na to nemá vůbec žádný vliv. Takže to je stále dokola. To je stále dokola, ty lži. A teď je zajímavé, že, ano, malinký kontrakt přímo z Gazpromu má ČEZ. A ten kontrakt je výhodný. A podepíše někdo z vlády příkaz, aby ČEZ to nekoupil? Aby ten kontrakt nedotekl? Aby ten stejný plyn, který koupí potom od jiného distributora, zaplatil 1,5 miliardy navíc? Vždyť to jsou všechno fabulace a nesmysly. Je to jenom politika.

No a potom samozřejmě to největší je, že pan bývalý premiér Topolánek, to je ten, nic horšího tady nebylo, se stal v roce 2015 manažerem přepravy Eustreamu. A Eustream je trubka na Slovensku, to je ruský plyn. Takže pan Topolánek vykládá něco o Norsku, vykládá něco o tom, že co my, a on je hlavní lobbista za ruský plyn. Protože je ve firmě, která přepravuje ruský plyn! A logicky, čím víc ta firma přepraví, tím víc zinkasuje. Tady má článek ze 13. května 2014. Tady lobboval na Nord Stream. Pan Topolánek říkal 2014, že je potřeba vybudovat plynovod Nord Stream! Pan Topolánek sedí ve firmě, která přepravuje ruský plyn! Takže prosím vás, novináři, zkuste aspoň základ! Stačí jen monitoring! Monitoring stačí.

Takže to jsou všechno ty lži o tom, že my jsme něco neudělali. Ne, my jsme přišli do politiky proto, protože oni tady všechno zničili. Všechno zprivatizovali. Všechno. Proto ty dividendy, proto nemáme nic. Proto nemáme vliv! A to se nebavím o vodě! Voda je pryč, plyn je pryč. Rafinerie prodali za jeden dolar a za nějaké směšné investice. Podívejte se, jaké budou mít zisky rafinerie tento rok, jaké zisky bude mít ČEZ! Kam jdou ty peníze lidí? Kam to jde? No DPH jde státu a samozřejmě ty zisky jdou těmhle firmám. Těmhle firmám.

Takže ten plyn – já si ještě počkám potom na paní místopředsedkyni Richterovou, která tak zasvěceně mluví o tom. Ona byla tedy odborník na covid, teď rozumí plynu. Tak potom ještě si dovolím vystoupit k tomu plynu, abych ji informoval o tom, jak to funguje. U plynu je jedna specifikace. Všechny zdroje plynu jsou stejné kvalitativně. U ropy je to jinak! A mohl by konečně pan ministr se vydat do těch rafinerií, aby ho naučili, že jeden ropovod Družba jde do Litvínova, tam je ta ruská ropa, a druhý ropovod do rafinerie Kralupy, tam používají sladkou ropu z Ázerbájdžánu, která se vozí lodí po Černém moři do Terstu a potom ropovodem nahoru. Oni stále něco vykládají a neznají ani ten základ.

A pokud dneska jsem četl, že Česká republika je pro to, aby se zastavily dodávky ropy, no tak fajn, tak nechť ta vláda převezme tedy zodpovědnost, že tady nebudou pohonné hmoty na příděl. Naštěstí. Já jsem zabránil privatizaci Čepra, na kterou se chystali. A Čepro je diamant, to je zlatý poklad. To je distribuce. Když bude velký problém, tak samozřejmě z rafinerie Leuna se to může dovést. Ale ty rafinerie v Německu z třetiny patří Rusku. Teď to znárodňují, tak bůhví, jak to celé dopadne. Ale bylo by dobré, aby ta vláda už konečně pochopila, jak to funguje. A ta politická prohlášení jsou jako fajn, ale jde o to, abychom tady skutečně neohrozili naše lidi, aby v podstatě byly ty pohonné hmoty, protože ta závislost tady zkrátka je.

A pokud někdo někomu vyčítá, že jsme měli něco dělat? Mě se ty reportérky ptaly, proč jsem nereagoval po obsazení Krymu. Neuvěřitelná otázka. A to všechno jsme v podstatě řešili v rámci Evropské unie. Vždyť pan premiér Fiala říkal, že budeme všechno společně nakupovat. Samozřejmě že nebudeme nakupovat. Samozřejmě že ne. A ta solidarita, o které se stále mluví. Ano, tu solidaritu máme. Ale v momentě, když nejsou vakcíny, tak solidarita skončila. Co jsme všechno museli udělat, a nedali nám ti Němci ty vakcíny. A nespravedlivě ty vakcíny rozdělili. Nebylo to podle počtu obyvatel. Bylo to o penězích. To už nebyla solidarita. A já jsem na to zvědav, když něco nebude, jak ta solidarita bude. A tím nezpochybňuji ten systém, že jsme si pomáhali a tak dále, ale za těmi zavřenými dveřmi na té Evropské radě to funguje úplně jinak, než se to deklaruje.

Takže tolik k tomu plynu. Teď bych chtěl k tomu dalšímu. A byl jsem absolutně šokován minule na interpelacích, kdy pan premiér tady s úsměvem vlastně prodával moji práci. Pan premiér tvrdí, že se zasloužil o to, aby každá členská země měla nezávislý energetický mix. To je jako neuvěřitelné. Já bych to fakt od pana premiéra nečekal. A nevím, kdo mu to tam píše. Nevím, kdo mu to píše. A já jsem si to dohledal. A bylo by dobré, aby si to pan premiér přečetl. Na Evropské radě se nic nepodepisuje. Tam musíte dávat pozor. Tam jsme sami. Tam musíte mluvit jazykem. Nebudu se vracet k bývalému premiérovi, který neuměl nic. A tam, když se nepřihlásíte včas, tak máte smůlu. Tam jsou conclusions, to jsou závěry a ty se nehlasují. Tam se předseda zeptá: Máte ještě něco? A pokud jste mimo, nebo jste, nevím, na kafi nebo na záchodě, tak máte smůlu. Musíte tam sedět, musíte to hlídat. To je rozhodující místo, kde se bojuje za české zájmy.

Český svrchovaný premiér, český – já pevně doufám, že naše předsednictví se nezmění na to, že budeme loutkou polského státu. Já jsem měl s Morawieckým dobré vztahy až do Turówa. Ano, potom to skončilo. A teď ta politika vlády je, že všechno Polsko. Turów – katastrofa. Rozumím vlaku do Kyjeva, volat Scholzovi přes Morawieckého a tak dále. Já nevím, proč pan premiér už dvakrát neakceptoval termín Emmanuela Macrona. Vždyť sedí vedle něj, tady je Francie a tady je Magdalena ze Švédska, které jsem vždycky říkal: „Hele, ta tvoje migrace bude průšvih.“ No, už to tady je. Už je ve Švédsku velký problém. Takže by bylo dobré, aby se konečně pan premiér bilaterálně setkal s Emmanuelem Macronem, který je ještě dva měsíce předseda Evropské unie. My čekáme na to předsednictví. A když vidím ty signály, co budou témata. Pokud skutečně tématem českého předsednictví je rekonstrukce Ukrajiny a pomoc Ukrajině, tak já to nechápu. Nechápu to.

Ale vrátím se k té Evropské radě. Já jsem to dohledal a já si pamatuji, co to bylo za obrovské boje, jak jsme tam až do noci seděli s rakouskou premiérkou. Ta tam téměř brečela, Angela ji utěšovala: Babiš není až takový zlý. Ale Babiš bojoval za české zájmy. A 12. prosince 2019 § 1, změna klimatu, bod 6 se píše: „Evropská rada uznává, že je třeba zajistit energetickou bezpečnost a respektovat právo členských států rozhodovat o vlastní skladbě zdrojů energie a zvolit si nejvhodnější technologie. Některé členské státy uvedly, že součástí jejich vnitrostátní skladby zdrojů energie je energie jaderná.“ Hodiny jsme za to bojovali, aby to slovo jádro tam bylo napsané. A pan premiér dneska tvrdí, že tam něco prosadil. Neprosadil tam nic. Vždyť ani na tu Evropskou radu, na kterou jsem pospíchal v prosinci 2017, tam mě nechal ještě 16. prosince 2021.

Evropská rada 11. prosince 2020. Tady jsou odstavce 12 až 22 a pro nás zejména 14 až 17.

A v odstavci 14, abych to tady celé nečetl, se píše: „Evropská rada uznává, že je třeba zajistit propojenost, energetickou bezpečnost pro všechny členské státy, energii za cenu dostupnou jak pro domácnosti, tak i pro podniky a respektovat právo členských států rozhodnout o vlastní skladbě zdrojů energie a zvolit si nejvhodnější technologie v zájmu kolektivního dosažení klimatického cíle pro rok 2030 včetně přechodných technologií, jako je plyn.“

Ano, všichni jsme tehdy byli v tom, že když skončí uhlí, jde se na plyn. A nikdo to nechtěl. Teď všichni říkají, že tedy plyn ne, tak fajn. Tak potom nechť konečně někdo řekne, že plyn ne a uhlí jede dál. Kolikrát jsme vyzvali stávající vládu, pana ministra Stanjuru. OKD, které jsme zachránili, které pomáhal ten advokát, co řídí dneska toho Síkelu, vytunelovat, 130 miliard dostal pan majitel Economie. A ty byty, které vytunelovali a nedali lidem? A kdo řídil ty byty? Podívejte se, co udělali v OKD. Ten člověk, který se díval na to, jak Mittal vytáhl 52 miliard z Nové huti, a všichni mlčeli, tak ten stejný člověk spravoval Bakalovy byty, které nedal lidem. A ten člověk se stal předsedou dozorčí rady OKD. No to si dělají srandu. A OKD může vytěžit 6 milionů tun uhlí. A proč to tedy vláda neřekne? My jsme zachránili OKD, jinak by bylo zbankrotovalo a všechno by bylo rozprodáno. OKD má 4,5 miliardy na účtech. Proč to ta vláda neřeší? Proč neřekne: budeme pokračovat v těžbě uhlí? Vždyť je to zaměstnanost v tom regionu. Vždyť jsou to subdodávky pro ty firmy. Proč to nedělají? Já tomu nerozumím.

Takže budu pokračovat k závěru. Takže já zásadně odmítám, když si pan premiér přivlastňuje zásluhy za taxonomie. Taxonomie, za to jsme bojovali dva roky. A Evropská komise, protože je pomalá, tak samozřejmě jim všechno dlouho trvalo. A nakonec to bylo zformalizováno až po nástupu, mělo to být do Vánoc, mělo to být minulý rok. Takže to je jeden konkrétní příklad toho, jak vláda nebo pan premiér prodává moji práci. Ano, plno kolegů mi pomáhalo, ale občas se stalo, že jsem zkrátka nedal na návrhy úředníků. Nedal. Protože já jsem byl svrchovaný český premiér. Víte kolik úředníků platí Evropská komise v České republice? Pět tisíc! Pět tisíc českých úředníků je placeno Evropskou komisí. A potom se můžeme bavit o tom, komu jsou loajální ti úředníci. Českému státu, nebo komu? Takže se stalo, že zkrátka jsem s tím nesouhlasil. Vždycky měli obavu, a teďka to blokujete a co budou říkat ti kolegové...? No nic nebudou říkat. Nic nebudou říkat.

Emisní povolenky. Pan premiér to nevyslovil. Emisní povolenka. Můžete se podívat na tu debatu na CNN Prima News, jak mě obvinil, že nic nedělám. Psal jsem tři dopisy, čtyřikrát jsem vystoupil, hledal jsem spojence, Španěl, Řek, další byli se mnou, i ten Polák. A ta směrnice je skandální. Ta směrnice umožňuje s kapitálem spekulovat. Místo toho, aby ta směrnice jasně řekla, že emisní povolenky musí nakupovat jenom firmy, které musí snižovat emise, tak si to může nakoupit kdokoli, a bylo jasné, že ta cena bude jenom narůstat. A ta predikce Evropské komise byla úplně mimo mísu, šla z 30 eur až na 100! A to má dopad 25 % na cenu elektřiny. A teď konečně na cestě v Polsku pan premiér vyslovil to slovo emisní povolenky. Ano, ale Mateusz Morawiecki... My jsme si v rámci V4 to vždycky rozdělovali, kdo byl lídrem čeho. Mateusz Morawiecki tlačil Modernizační fond. A mimochodem, my máme druhé největší peníze z Modernizačního fondu. A z toho Modernizačního fondu můžete konečně zaplatit lidem ty poplatky za obnovitelné zdroje, to je směšných 19 miliard a DPH je 1,8 měsíčně, z toho to můžete zaplatit, do konce roku tam budete mít 62 miliard, místo toho, že to používáte do rozpočtu.

Takže emisní povolenky konečně. Tak fajn, já určitě budu držet palce. A není to jednoduché. To není, že bych já kritizoval, že se toho dá lehce dosáhnout, protože některé státy jsou v pohodě, nemají emise, jejich průmysl, a tím, že to mají čisté, tak samozřejmě jsou velkými příjemci emisních povolenek. A mělo by to být transparentní, měla by vláda říct, kam to přesně všechno teče. Takže tahle vláda má obrovské štěstí v tom, že zkrátka nemusela de facto nic řešit. Covid jsme vyřešili. Když si přečtete druhou větu programového prohlášení vlády, tak říká o inflaci a energetické krizi. Tak tam nevím, co tedy udělali, o tom jsme už mluvili.

No a v minulém roce to bylo stále o tom – další lež, stokrát opakovaná lež – Green Deal, že jsem měl podepsat Green Deal. To je samozřejmě lež, to jsem nikdy nepodepsal. No a jak to vlastně bylo s tím Green Dealem? Je tedy Zelená dohoda šílenstvím? A já si myslím, že Timmermans je šílenec. To je normálně blázen. To je normálně fanatik. Fanatik. Je škoda, že se nestal radši zmocněncem pro zahraniční věci místo toho marného Borrella, ze kterého si

každý dělá srandu. Ten by tam byl na dobrém místě. Ale to je fanatik. A je skutečně Zelená dohoda šílenstvím, nebo příležitostí pro lepší zítřky a záchranu planety? Kde se vzalo zelené opojení v Evropě a jak s ním může naložit Česká republika a jak to vlastně se Zelenou dohodou v průběhu minulých dvou let bylo?

Začnu neformálním summitem v Sibiu k budoucnosti Evropské unie za rumunského předsednictví v Radě v květnu 2019. Půl roku předtím, než se Ursula von der Leyen stala předsedkyní Komise... Můžu vás poprosit, aby tady byl klid?

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Vnímám a poprosím kolegy o ztišení a přenesení diskuse do předsálí. Prosím, můžete pokračovat.

Poslanec Andrej Babiš: Takže půl roku předtím, než se Ursula von der Leyen stala předsedkyní komise a stanovila si jako první ze svých šesti priorit pro následujících pět let to, že se Evropa má stát prvním klimaticky neutrálním kontinentem – Angela Merkelová nás tehdy s lehkou ironií vyzývala, abychom se na celou věc dívali více realisticky, ptala se, kde vezmeme energii, kterou potřebujeme v průmyslových regionech, kde často není dost slunce ani větru, a už rozhodně ne po celý den a noc pro nepřetržité provozy. Žertovala, že uhlík je jedním ze tří prvků, z nichž se převážně skládá organický svět, a oxid uhličitý produkují i krávy, když prdí – a taky kvůli tomu nepřestaneme jíst guláš, že ano? říkala Angela. Bylo to ovšem naposledy, kdy jsem slyšel Angelu takto žertovat, a o dva roky později by se asi příliš nebavili ani někteří její spoluobčané, zejména pokud by snad byli odkázáni na obědy ve vegetariánské závodní jídelně známého německého koncernu. Ale časy se jednoduše mění. Mnoho občanů v Německu, v Rakousku, ve státech Beneluxu a Skandinávii, ale i Pobaltí prostě chce alespoň čistší planetu za každou cenu. Všichni si uvědomujeme svůj díl odpovědnosti za klimatickou změnu. Víme, že se globální teplota stále zvyšuje a není možné se tvářit, že se nic neděje. Víme, jak v České republice ubývá z krajiny voda, jak usychají naše lesy a jak ubývají stále další a další živočišné a rostlinné druhy. Ale musíme si taky uvědomit, abychom pod záminkou boje s klimatickou změnou nezničili náš způsob života a naši ekonomiku.

Bezuhlíková Evropa v roce 2050 a závazek snížit emise v roce 2030 o 55 % oproti roku 1990 se brzy potom stala mantrou Evropské komise podporované velkou většinou členských států. Někteří sice věděli, že dosažení tohoto cíle bude velmi složité, ale na druhou stranu jak jinak postupovat v boji s klimatickou změnou než společně? V říjnu 2019 jsme kvůli nedohodě o závazku dosáhnout uhlíkové neutrality v roce 2050 poprvé zůstali i na Evropské radě vzhůru přes noc a nakonec to bylo Polsko, které zůstalo zcela izolováno, ale po pár měsících souhlasilo. Proč? No protože se vědělo, že Komise tak jako tak předloží legislativu, která bude mít za cíl snížení emisí, a tato legislativa se v Radě hlasuje většinově, bohužel. Lokační menšinu ztratily státy, pro jejichž ekonomiky byly cíle Komise příliš ambiciózní, velmi záhy. Jakákoli blokační menšina je téměř nemožná bez Německa nebo Francie nebo alespoň Itálie či Španělska. A také se vědělo, že kdo se k tomuto závazku nepřipojí, nesáhne si na obrovskou částku evropského rozpočtu určenou právě na zelenou tranzici. Takže i Poláci pochopili, že jejich právo veta na Evropské radě je v tomto případě v podstatě bezvýznamným politickým gestem, a začali přemýšlet, jak toto naopak využít.

Podobné noci jsme v Bruselu zažili ještě dvě – v prosinci 2019 a v květnu 2021, těsně před dokončením legislativy, kterou se má v Evropské unii dohodnutých cílů dosáhnout, které se říká Fit for 55, tedy připraveni na snížení o 55 % emisí oproti roku 1990. Pokaždé jsem byl realistický a pokaždé jsem do závěrů Evropské rady prosadil potvrzení naší reality, a sice to, že pro některé státy bude úsilí, které vynaloží na dosažení společných cílů, nesrovnatelně vyšší a na to se musí brát ohled, a také nutnost zvýšení energie z jádra v energetickém mixu, použití plynu tehdy ještě po přechodné období po uzavření uhelných elektráren či zohlednění

faktů, že značnou část českých lesů sežral kůrovec. – Za to děkujeme panu ministru Jurečkovi, který do toho nedal nic, my jsme dali 14 miliard, naše vláda.

Konečně jsem se také zaměřil na to, že transformace naší ekonomiky a dosud převážně fosilní energetiky bude neuvěřitelně drahá, a dbal jsem na to, aby byly k tomu účelu zřízeny podpůrné finanční nástroje, jako např. Fond spravedlivé tranzice, a posílen Modernizační fond, který pomáhá chudším státům s vysokou energetickou intenzitou. Pod těmito nepříliš lákavými názvy je ukryto téměř 43 miliard korun na podporu takzvaných uhelných regionů – Karlovarsko, Ústecko a Moravskoslezsko – a zhruba 150 miliard korun pro celou republiku. Ano, toto jsme vybojovali pro naše regiony. To všechno svědčí o tom, že jsme nepodlehli nerealistickým ambicím, které bychom bez přispění ostatních nebyli schopni splnit.

Pokud některé státy za každou cenu chtějí uhlíkovou neutralitu, musí se proporcionálně podílet na nákladech všech, protože je to cíl společný, a tudíž i náklady musí být společně bez ohledu na to, jak snadné nebo těžké je stát se uhlíkově neutrálním.

Takže suma sumárum, pokud někdo mně vyčítal, že jsem něco podepsal, tak je to lež. Za prvé, vybojovali jsme to, že nemáme závazek snížit o 55 %, ale že vlastně nemáme žádný závazek, že je to průměr. Takže pokud Česká republika bude mít 42 % a Dánsko 70, tak je to 110 a je to těch 55, ano? A za druhé, že jsme vybojovali obrovské peníze. A tyto věci jsme vybojovali hlavně společně s Polskem. Polsko jako nejprůmyslovější stát Evropské unie a Česká republika. A to jsou konkrétní výsledky. A pokud někdo říkal, že jsme něco udělali špatně, tak lhal.

Letos v červenci jsme poprvé viděli, co konkrétně Fit for 55 znamená. Díky tomu si umíme lépe představit, co bude muset každý Evropan uhlíkové neutralitě obětovat. Začíná být také jasné, že nalezení shody bude možná složitější, než se původně čekalo. V první řadě to bude podstatně vyšší cena energie, na které se podepsala i covidová krize, tedy třikrát, čtyřikrát a možná postupně i víckrát vyšší, dokud se nepodaří vynalézt nějaký zcela nový, mnohem účinnější a zcela čistý zdroj. Ale samozřejmě po agresi Ruska do Ukrajiny se všechno změnilo. Každý z nás si musí spočítat, jestli si něco takového můžeme dovolit bez významnějších úprav životního stylu. Může to být velmi pozitivní – budeme více šetřit, méně plýtvat, staneme se odolnějšími. Dále ale lze očekávat, že jezdění osobními automobily bude o mnoho dražší. Ač nerad, ponechám stranou fakt, kde vlastně chceme vzít tu všechnu elektrickou energii, což je samozřejmě nesmysl, ta elektroauta, která by nahradila 30, 40 až 50 nebo více procent spalovacích motorů, ale než se povede nějaká zásadní bateriová revoluce po úplném zavedení režimu Fit for 55, můžeme na nonstop přejezd Praha–Zadar v podstatě zapomenout. Rovněž nelze doufat v návrat levných letenek a krátkých výletů na delší destinace. Cestování by se stalo podstatně zdlouhavějším a dražším a výhodnější by bylo, pokud se už někdo rozhodne cestovat, zůstat na vzdálenějším místě delší dobu. Ani to nemusí být nutně špatné, pokud to přijmeme jako nový standard.

Pokud dojde k úplnému odklonu od uhlí a zemní plyn bude i nadále hodnocen jako fosilní, nečistý, a tudíž drahý, je třeba minimálně v našem regionu počítat i s mimořádnými blackouty. Ale to přece nechceme. To by byla skutečná katastrofa. Ne často ani na neúnosně dlouhou dobu, ale opět něco, čemu dnes čelit nemusíme. V Německu totiž již čas od času nastane, a klesnou-li teploty pod minus 25 stupňů, bude možná třeba i u nás se rozhodnout, chceme-li topit, nebo luxovat, tak jak obyvatelé Švédska již letos v zimě. Ano, ve Švédsku hlásili lidem, že by neměli luxovat, protože nemají proud. To jsou ty šílenosti té Evropy! A toto je analýza, která byla napsána před ruskou agresí. A teď jsme úplně někde jinde. A ta Evropská rada a evropské státy by si měly říct, že vlastně ten Green Deal už nefunguje, že je potřeba to změnit. A pokud za každou cenu všichni říkají, že se chceme zbavit ruského plynu, tak potom asi je to jiná situace a potom je potřeba přehodnotit, kdy skončí uhlí. A to si myslím, že je na stole, a pokud to nikdo na Evropské radě neříká, tak já si myslím, že náš pan premiér by to měl říct, protože situace je jiná, a samozřejmě my zachraňujeme planetu, ale ne až tak, abychom zničili sami sebe. Takže ta debata ještě bude zajímavá a já si myslím, že ta

agrese změnila všechno, a je potřeba vlastně se pobavit o novém Green Dealu a celé to změnit.

O taxonomii jsem mluvil. Já myslím, že to byl skvělý úspěch naší vlády, a Komise to publikovala s nějakým prodlením a pan premiér to tedy deklaruje jako svoje dílo, což mě tedy mrzí, protože to není pravda.

Já jsem čekal, že paní předsedající přijde až ve 14.30, ale je tady, takže bych rád vás, paní předsedající (Richterová), teď oslovil a hlavně bych vás chtěl vyzvat, abyste se mi omluvila, protože my jsme měli už jeden takový střet. Vy jste mě obvinila, že můžu za to, kolik zemřelo našich spoluobčanů v rámci covidu, což mě samozřejmě mrzí, a nebylo to fér. Bylo to nekorektní a já jsem tedy nějak reagoval. Myslím si, že jsem vás nechtěl urazit, ani neříkám, že těch, já nevím, čtyři a půl tisíce lidí, kteří zemřeli na covid od 17. prosince, od nástupu této vlády, že za to může pan premiér Fiala. Vy jste to tehdy tvrdila. A bylo to absurdní. Nevím, já jsem tehdy řekl, je to nechutné, a na tom nevidím nic špatného. Potom tady někdo kreslil kříže a všechno se dělalo, že Babiš může za všechno. Přitom když porovnáme covid a ty uprchlíky, tak ti uprchlíci se registrují. Ten covid se neregistroval. My jsme zachraňovali životy našich lidí. Ano, tady přicházejí lidé, kteří se bojí o život na Ukrajině, ale ne v Čechách. Takže to je ten rozdíl. Vir nechodil na cizineckou policii a neregistroval se. Takže to jsem tehdy považoval skutečně za velký podraz, ale Piráti to jeli stále, tuhle linku.

A vy jste teď přišla, vlastně v neděli. Vy jste bohužel zase brutálně lhala, kdy jste řekla v televizi, že – bavili jste se o plynu – tam je potřeba dodat skutečně ten klíčový fakt, který teď zatím nezazněl, a sice že bohužel v zájmu Andreje Babiše bylo zachovat tu závislost na ruském plynu, protože klíčová firma koncernu Agrofert, německá chemička SKW Piesteritz, je nastavena na ten plyn ruský, nikoliv norský. Tam byl zájem to vymlčet. Vypadá to tak. A já nechápu, proč lžete. Vy jste původně aktivistka neziskovek, stala jste se političkou, živíte se politikou a já jsem přišel z byznysu. A vy o tom plynu nic nevíte. A já nevím, kdo vám to napsal, proč to říkáte. Vy jste tady nebyla, když jsem vysvětloval, a možná byste se to mohla naučit, že Česká republika nemá možnost nakupovat plyn a distribuovat. Ano, teď pan Síkela nakoupil plyn do státních hmotných rezerv. Jak to bude distribuovat, komu on to zase prodá, někomu, těm distributorům, a nemluvě o tom, že možná ve vládě byste mohli přemýšlet o cash flow, protože těch 8,5 miliardy, které pan Stanjura zázračně našel, tak ty normálně vy utratíte místo toho, abyste řekli distributorům: nakupte to, a pokud tam bude cenový rozdíl, my vám to zaplatíme, a to bude za půl roku, takže byste vůbec nemuseli čerpat ty peníze. Ale chápu, že ve vládě není jeden ekonom, který by něčemu rozuměl.

Takže vy jste mě tady obvinila, že mám zájem na ruském plynu, což je absolutní lež, je to nesmysl. A já bych vás chtěl informovat, abyste se konečně naučila to, že ten plyn se nakupuje jako plyn. To znamená, já jsem si to nechal tady vytáhnout, že Agrofert nakupuje zemní plyn výhradně od obchodníků působících v jednotlivých zemích s registrací v dané zemi. Původ plynu neurčujeme my, ani jej neznáme. Za plyn platíme v lokálních měnách nebo v eurech. Cena plynu se odvozuje od burzovní ceny dle indexu na Dutch TTF Gas. Koncern Agrofert prodává své produkty, při jejichž výrobě používá zemní plyn, po celé EU. Ano? Takže ta německá chemička... A já jsem to ani nevěděl. To je zajímavé, že vy to víte – ale vy to nevíte, protože je to lež, protože zkrátka ta chemička, o které jste mluvila, má kontrakt na čtyři roky, do roku 2025, a nakupuje plyn. Ne ruský, katarský. Plyn. A v tom plynovodu je nějaký plyn, který nakupuje ten distributor. Ten distributor, ano?

Takže já vás chci vyzvat k tomu, abyste nelhala a abyste zkrátka neříkala nepravdy. Já chápu, že teď v rámci vaší vlády – vy jste nebyla na začátku, já jsem tady opakoval všechny lži vaší vlády od zadlužení, inflace a tak dále, že teď máte, asi jste dostala nějakou příručku, nevím, Bison & Rose jestli vám napsal nějakou příručku na lži, tak to neopakujte, protože to je blbost, je to nesmysl.

Mimochodem slovenská chemička Agrofertu nakupuje plyn od Slovenského plynárenského priemyslu. A je to jenom ruský plyn, protože Ukrajina nemá plyn. A údajně ten hlavní lobbista, říkali, že teď chodí na vládu, ten nejhorší premiér v historii naší země. Takže já vás chci požádat, abyste nelhala, protože to je nepravda. Já jsem byl svrchovaný český premiér, mě nikdo neovládal, nikdo mi do toho nemluvil, žádný jiný premiér, žádný polský premiér mě neovlivňoval. A Česká republika má smůlu v tom, že jsme všechno rozprodali. Ano, kuponka, kuponka, všechno je pryč. Takže Česká republika ani nemůže kupovat plyn. To, že jste to teď změnili na státní hmotné rezervy, to je dobrá zpráva. To je dobrá zpráva. Já jsem zvědavý, co s tím uděláte. Udělali jste to blbě z hlediska cash flow a z hlediska techniky. My jsme vám doporučovali udělat to à la německý model.

Takže paní předsedající, chtěl bych, abyste neopakovala tuhle nepravdu, protože je to nepravda. Já jsem byl svrchovaný český premiér, nikdy jsem nelobboval za moji firmu. Nikdy. Ukažte mi jednoho úředníka, který by to řekl. Všechny ty střety zájmů jsou vymyšlené věci. A zkrátka to není pravda. Ale chápu, že teď máte v popisu všichni ve vládě říkat, že jsme údajně nějaký plynovod nedostavili. Poláci to nechtěli ten plynovod. A hlavně plynovody tady nechce ten, kdo má zájem na distribuci plynu přes Eustream. To je ten plynovod, který vede z Ruska přes Ukrajinu až k nám. To je boj o peníze. Takže byl bych rád, abyste se v tom nějak zorientovala a abyste neopakovala tyhle lži, protože nejsou pravdivé. Ale já chápu a já jsem tady to opakoval x-krát, že ta strategie vaší vlády je lhát, za všechno může Babiš, a přisvojovat si práce Babiše. Takže jako marketingově to máte hezky nakreslené, akorát ta data a fakta vyvracejí tyhle vaše nepravdy.

Takže já budu rád, když to takhle uzavřeme, protože pokud byste to znovu opakovala, tak skutečně asi bych musel použít nějaké právní kroky, protože není možné mě z takovéto závažné věci obviňovat. Není to možné. Je to nepřijatelné. To, že o mně lžou od rána do večera, mně to nevadí, ale toto je to zásadní. Toto je to zásadní, protože se mě to dotýká. Já jsem byl nezávislý premiér. Sem chodili lidi, ano, naši spojenci, říkali: toto musíš, toto, Dukovany. A já jsem řekl Mikeu Pompeovi: Chceš Dukovany, dáš nejlepší cenu. Dej nejlepší cenu. Já jsem bojoval za české zájmy, vždycky. A můžu to prokázat. Takže já vám za to děkuju, že už to nebudete opakovat, a děkuji za pozornost. (Potlesk poslanců hnutí ANO.)

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Já děkuji za příspěvek. A nejde pouze o to, že nyní řídím, ale s přednostním právem je přesně tak v pořadí přihlášen pan předseda poslaneckého klubu SPD Radim Fiala, potom s přednostním právem paní místopředsedkyně Jana Mračková Vildumetzová a potom poprosím kolegy, aby mě někdo vystřídal, abych se mohla také přihlásit. Prosím, pane předsedo, máte slovo.

Poslanec Radim Fiala: Děkuji, ale paní předsedající, jestli byste chtěla, tak já vám samozřejmě to místo uvolním, jestli byste chtěla reagovat bezprostředně, aby to bylo...? Ano? Tak jo.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Je to na vaší dohodě, jak jste řádně přihlášeni všichni s přednostními právy. Paní místopředsedkyně mě vystřídá, děkuji. A jenom ještě načtu, tady byla omluva, omlouvá se pan poslanec David Šimek od 12.00 do 16.00 z pracovních důvodů dnes, ať to máme vyřízeno. Tak, předávám tedy na chvilku řízení schůze. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Vážený pane ministře, vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, jsme v bodě před schválením programu dnešní schůze, a nyní s přednostním právem vystoupí místopředsedkyně Poslanecké sněmovny Olga Richterová. Paní místopředsedkyně, máte slovo.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji za slovo. Děkuji také kolegům, že byli tak vstřícní a umožnili mi nyní vystoupit a bezprostředně reagovat. Je to samozřejmě trošku nevšední situace, kdy v roli řídící schůze, která uděluje slovo, jsem přímo oslovována, abych reagovala. Nicméně k té věci.

Jde o to, že vyšly najevo skutečnosti, které publikoval například server Neovlivní.cz. Tyto skutečnosti jsem komentovala... (Rozruch v sále.)

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Já bych požádala o klid v jednacím sále jak po mé pravé straně, tak po mé levé straně. Požádala bych všechny poslance a poslankyně, pokud si chtějí něco vyřešit, ať to udělají v předsálí. A v tuto chvíli mluví paní místopředsedkyně, paní Olga Richterová. Děkuji vám.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Takže ještě jednou. Komentovala jsem skutečnosti popsané v různých médiích, mimo jiné v médiu jménem Neovlivní. A komentovala jsem to, že jsou v příkrém rozporu vyjádření zástupců Polska, bývalého premiéra Bohuslava Sobotky a toho, co říká třeba pan bývalý premiér, nyní pan poslanec Babiš. A tento příkrý rozpor je něco, co jsem interpretovala, jako že tam mohl mít vliv, byznysový zájem, byznysový zájem na tom, že je nastavena ta konkrétní chemička na tu ropu ruskou spíše než norskou. A chci zdůraznit, že jsem se patrně trefila do černého, protože to, že to vyvolalo nyní dnes reakci, je důkazem, že jsem na tuto skutečnost, že ty zájmy byznysové mohly převážit nad zájmy naší republiky, upozornila zcela správně a zcela patřičně. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Já také děkuji. Vidím, že se s přednostním právem hlásí pan předseda Andrej Babiš, ale v tuto chvíli má přednostní právo Radim Fiala. Dává přednost, dobře. Takže s přednostním právem předseda hnutí Andrej Babiš.

Poslanec Andrej Babiš: Já se omlouvám, paní místopředsedkyně, prostřednictvím paní předsedající, ale vy to melete jedno s druhým. Prosím vás, ta loutka Pokorného, který dneska řídí toho Síkelu, ten Sobotka, člověk, který dělal jenom ostudu na mezinárodním poli, který se nedomluvil žádnou řečí, bylo to peklo. A vy tady mícháte Polsko... Já nevím, vám nestačí, že v médiích bylo jasně napsáno, že polská strana to zamítla, že my jsme vylobbovali ty peníze? Ale já jsem se nebavil o tom Polsku. Já jsem se bavil o tom, že jste řekla, že jsem měl zájem zachovat závislost na ruském plynu.

Zájem na ruském plynu mají ti, kteří ovládají trubku plynu přes Slovensko. Ti měli zájem. A hlavní lobbista je Topolánek, který chodí do médií a vykládá nesmysly o norském kontraktu z roku 1997, který skončil privatizací Transgasu. A vy jste normálně lhala, že jste řekla – a my jsme tady v České republice, my nejsme v Německu. A německá chemička nakupuje plyn od VNG, to je německá firma. A ta německá firma si vybere, kde chce plyn. Takže vy tomu nerozumíte a já nechápu, o čem chcete se mnou debatovat.

Neovlivní? Myslíte bývalou šéfredaktorku? Ta, která zásadním způsobem poškodila zdraví mého syna a zneužila to a vlámala se do baráku, tajně filmovala? Já se nemůžu ani vyjádřit. A říkali, že mám být v klidu. Protože bych tady řekl něco, co by bylo špatně. Neovlivní je pro vás seriózní médium, které lže od rána do večera? To je váš zdroj?

Vy to tu melete Polsko s Německem. Já vás žádám, abyste neříkala, že jsem měl zájem zachovat závislost na ruském plynu. Protože nikdo neví v té trubce, jaký je plyn. Vy tomu nerozumíte. Vy rozumíte jiným věcem, kterým já nerozumím. Mně je strašně líto, že jste se nestala ministryní práce a sociálních věcí. Já věřím tomu, že vy máte dobré sociální cítění.

Piráti jsou extrémní levice, já jsem levicový populista, my bychom si skvěle rozuměli. Ale nemluvte o plynu, nerozumíte plynu. (Potlesk v levé části sálu.) Nerozumíte plynu, tak prosím vás nedebatujte o plynu. Já jsem se těšil, že budete ministryní, a nedopadlo to. Protože tam je plno práce na tom rezortu. Nevím, co se chcete tady dohadovat. Pan Sobotka, to nechám bez komentáře. Vždyť na to jsou články. Víte vůbec, kdo měl postavit tu trubku? NET4GAS, to je soukromá firma. A co měli stavět, když Polák to nechtěl? Takže to jsou všechno vymyšlené věci. Ale vy mluvíte o Polsku, a já mluvím o Německu.

A vy říkáte, že jsem měl zájem na ruském plynu. Je to nesmysl. Je to nesmysl, já to odmítám. A já nevím, jestli má vůbec smysl v tomhle tady pokračovat. Vy jste to tam četla v televizi, tady něco čtete z vašeho mobilu, tak nerozumíte tomu, tak to je těžké. To je, jako kdybych já s Pirkem debatoval operaci srdce, které já nerozumím. Poprosil bych vás, abychom to už radši nechali, protože zkrátka nevíte vůbec, o co jde. Ten plyn v té rouře se nedá rozlišit. Když někdo nakupuje plyn, tak nakupuje plyn. A ten, který distribuuje, asi to kupuje od výrobců, tak ten ví, jaký plyn to je. Takže o tom to je. A vy mluvíte o voze, já o koze. Bohužel. (Potlesk v levé části sálu.)

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Děkuji. Nyní je s přednostním právem přihlášen Radim Fiala, poté já. Oba dáváme přednost paní místopředsedkyni Olze Richterové. Paní místopředsedkyně, máte slovo.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Opět děkuji řádně přihlášeným kolegům s přednostními právy za možnost reagovat. Domnívám se, že nehovořím o voze, ale hovořím o minulé vládě, která nesnížila naši bohužel téměř výhradní závislost na ruském plynu, byť mohla. Měla tu předjednanou možnost od té předchozí vlády Bohuslava Sobotky, v níž nynější poslanec pan Babiš seděl jako ministr financí.

A teď to důležité. Já jsem členka strany Pirátů, která se tady velmi zasazovala o uvědomění si bezpečnostních rizik, která by přinesl vstup Ruské federace například do dostavby Dukovan. Upozorňovali jsme, že bezpečnostní infrastruktura státu je něco, na co musíme dbát na desetiletí dopředu. Je prostě klíčový zájem naší země nebýt závislý na velmoci, která je evidentně nepřátelská a chovající se nepředvídatelným způsobem. A proto také upozorňuji, že jsou tady velké nejasnosti, kdy vlastně pan bývalý premiér Sobotka jasně upozorňuje, že on tuto nebezpečnou závislost na ruském plynu chtěl snížit, že to předjednal, a to je právě podstata té věci k plynovodu přes Polsko, protože by to umožnilo vést plyn z Norska. To je ta podstata, kterou chci zdůraznit. A samozřejmě tam je potřeba si uvědomit, že to je výsostně politická záležitost, protože tam byla předjednána evropská dotace, a já jsem zdůrazňovala, že u takto důležité věci, jako je chystaný předjednaný nový plynovod, by Evropská komise v žádném případě nevyřadila tuto žádost bez nějaké interní konzultace s českou vládou. Takže pan Sobotka byl citován: „Obávám se, že vláda Andreje Babiše se na to vykašlala.“ Vykašlala na co? Na principiální snížení naší infrastrukturní závislosti na ruském plynu.

A to stejné řekl někdejší vládní zmocněnec pro jádro pan Jaroslav Míl. Takže bohužel on upozornil na to, že opakovaně upozorňoval na důležitost výstavby těchto plynovodů, čili těchto přes Polsko umožňujících ten norský plyn, ale – a teď cituji – že ze strany pana bývalého premiéra Babiše, pana bývalého ministra Havlíčka jsem bohužel necítil zájem. Nad bezpečnostně-energetickými argumenty převažovaly asi jiné, obchodní, politické. A v této politické debatě my nyní jsme. Já jsem za Piráty, já jsem za demokratickou vládu, za pětikoalici, která chce snížit závislost na Rusku, a proto na to upozorňujeme. Tato závislost už snížena býti mohla. Odborníci na to upozorňovali, předjednávali to politici z minulých období, a proto jsem řekla, pane poslanče Babiši (Připomínky v levé části sálu: Prostřednictvím předsedající!), že vaše bývalá vláda tuto možnost vymlčela a že je možné – ano, prostřednictvím paní předsedající – a proto je možné, že tam hrál roli ten zájem toho

nastavení významné chemičky z koncernu Agrofert, chemičky SKW Piesteritz, která je nastavena na ten ruský plyn.

Rozumím tomu, že se vám nelíbí, že to takto říkám, ale stejně tak známe všichni to české přísloví o potrefené huse. Děkuji za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Také děkuji. Vidím, že opět s přednostním právem se hlásí Andrej Babiš. Jenom si ověřím – Radim Fiala pustí s přednostním právem. Pan poslanec Andrej Babiš. Máte slovo.

Poslanec Andrej Babiš: Paní kolegyně Richterová říká, že to, že německá chemička podle ní nakupuje ruský plyn – což je lež – ohrožuje závislost Česka na plynu. Vždyť to je totální nesmysl. Však se zamyslete nad tím, co povídáte za nesmysl. Však to je úplně jiná situace. A já bych se strašně rád zeptal, že kde jsme měli snižovat tu závislost tedy? My máme nějakou státní firmu na plyn, nebo rafinerii? Vždyť nemáme nic. Vždyť vy jste úplně mimo. Vy tomu vůbec nerozumíte. Vůbec tomu nerozumíte. Vy říkáte, že jsme měli snižovat závislost. Ale my nic nemáme. Protože v rámci kuponky a předtím všechno šlo pryč. Tak už přestaňte lhát o tom. Sobotka, ano, podepsal nějaké memorandum, a Poláci to nechtěli. Poláci to nechtěli. A měla to stavět soukromá firma. Takže já nevím, můžeme se tady dohadovat.

No pan Míl samozřejmě, můžeme se bavit, proč nás pan Míl nemá rád. Tak samozřejmě kdyby chtěl někdo, nevím, takové podmínky, jak chtěl od nás, tak samozřejmě jsme mu řekli, že mu děkujeme, že nemáme peníze na takové. Takže vy si vyberete nějaké lidi, tak Sobotka, to už jsem komentoval, takže je to celé nesmysl. Česká republika, česká vláda, vy máte kde vliv? Tak choďte za tím Innogy. Choďte za Innogy a řekněte Orbánovi, aby Innogy nenakupovalo ruský plyn. No tak já jsem na vás zvědav. Vy jste úplně mimo mísu, vy tomu vůbec nerozumíte. A tady vám něco nadiktujou a něco tady čtete, takže to je potom těžká debata, protože ty vaše absurdnosti, na to se nedá vůbec odpovídat.

Znovu opakuju: nakupuje se plyn! Nikdo nenakupuje ruský plyn. Nakupuje se plyn. Ten je stejný. Katarský, LNG, norský, ruský. Je stejný. Kontrakty jsou na plyn. Na plyn. Ne na ruský plyn. Nemáte žádný vliv na nákup plynu v České republice. Nemáte žádný vliv! A pokud chcete zakázat distributorům ruský plyn, tak fajn. Ale potom si připravte stovky miliard, které oni prodělají na tom, aby jim to někdo kompenzoval. Vždyť to je nesmyslná debata. Vy nechápete to, že Česká republika už nic nemá, že nemáte žádný vliv, protože nemáte ty firmy, nemáte rafinerie, nemáte vodu, nemáte plyn? A v ČEZu? Tak dejte na papír Benešovi, že má skončit ten kontrakt s Gazpromem, který doteče do konce roku. Podepište, že prodělá 1,5 miliardy. Tak já jsem na vás zvědav.

Takže vykládáte nesmysly, jste úplně mimo mísu. Něco vám tam někdo diktuje, a teď to budete zase číst z mobilu. Protože nerozumíte vůbec, o co jde. (Reakce ze sálu.) No tak samozřejmě, má to tam připravené, bude to zase číst jak v televizi. Takže to je jako peklo toto debatovat. Nechť to řekne ještě Havlíček. (Potlesk v levé části sálu.)

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: To byl s přednostním právem pan předseda hnutí ANO. Nyní s přednostním právem pan místopředseda Karel Havlíček a poté dáváme přednost paní místopředsedkyni Olze Richterové. Pane místopředsedo, máte slovo.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. Ještě jednou hezký den. Paní místopředsedkyně, jenom časově.

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Prostřednictvím paní předsedající.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: To je pravda, omlouvám se, prostřednictvím paní předsedající. V roce 2016, ještě za vlády Bohuslava Sobotky, kdy byla dokončena příprava projektu STORK II, na kterém se pracovalo mimo jiné několik let, a připravovala to hlavně polská strana a dále česká strana, tak polská strana poté, co Evropská komise odsouhlasila ten projekt a byly na něj připraveny peníze... Jenom pro informaci, tenkrát Evropská komise měla připraveno 70 milionů eur na všechny energetické projekty, plynovody, a 63 milionů dala na tento projekt. Takže to byl tenkrát docela úspěch, všichni z toho měli dobrý pocit, až na jeden problém. Polsko to v momentě, kdy to bylo odsouhlasené, odmítlo. Tenkrát z toho byl velký problém. Bylo to ještě za vlády, znovu říkám, Bohuslava Sobotky. Byl z toho velký problém, byl z toho diplomatický svár. Poláci od toho dali ruce pryč. Můžeme se bavit, proč od toho Poláci dali ruce pryč. Tím nejpravděpodobnějším důvodem, který sice není nikde na papíře, ale v kuloárech celkem jasně zazníval, byla dostavba Nord Streamu 2. V té době už se budoval Nord Stream 2, což znamenalo dalších 55 miliard m3. Poláci si, zjednodušeně řečeno, dopočetli, že by ten plynovod Stork II nebyl efektivní, navíc by se tam pravděpodobně mohl stlačovat i ruský plyn.

Takže Poláci řekli nikoliv a nastal problém. První možný termín oživení byl rok 2019, ale měl jednu podmínku a to je to, že Evropská komise zařadí tento plynovod po tom debaklu, který nastal, opět na takzvanou listinu strategických prioritních projektů. Už v roce 2016 Evropská komise v kuloárech jasně říkala: toto vám tam nezařadíme, protože v tu chvíli, když jste to odmítli, nevidíme důvod, proč to dělat. Přesto Česká republika podpořila opět tento projekt v momentě, když se to zařazovalo na tu listinu. Mimo jiné včetně toho projektu BACI – to je ta jižní část – což by sice byl ruský plyn, ale byl by tam, jak se říká, bypass, s tím, že by se nešlo přes Slovensko. Tenkrát jsme to podpořili navzdory tomu, že Slovensko proti tomu tvrdě vystupovalo. A nejenom Slovensko. Mirek Topolánek tenkrát jako manažer, nebo bývalý manažer, Eustreamu lítal z místa na místo a pochopitelně extrémně lobboval za to, aby to tenkrát nedopadlo s tím plynovodem BACI do toho Rakouska, abychom zůstali závislí na tom slovenském plynu. No logicky, protože byl angažován ve společnosti, která tam tu trubku měla. Přes to všechno jsme šli proti Slovensku, podpořili jsme to a Evropská komise tenkrát oba dva ty projekty – jak Stork, tak BACI – neschválila. Tím, že je neschválila, přišlo se o financování, nebyly na té listině a v tu chvíli prostě ten projekt definitivně padl. Toto je jednoduchý celý příběh. Nic víc, nic míň za tím není.

Opak je tedy pravdou. My jsme nepodlehli těm lobbistům alias Mirek Topolánek v tom, abychom podpořili tyto projekty, zejména tedy toho ruského plynu. Slovensko tenkrát na nás za to bylo docela naštvané. Jednal jsem o tom i s ministrem hospodářství, který logicky chtěl zase, aby se využívaly slovenské trubky. Nicméně nakonec to nedopadlo, zůstala slovenská trubka. Tehdy NET4GAS, který budoval ten plynovod Moravia, který se měl propojit s tím Storkem a který dopisem vyzval polskou stranu, aby začala připravovat projekt a výstavbu, tak byl připraven okamžitě na to navázat a dostavět to. V momentě, kdy na to nejsou peníze a hlavně kdy nejsou trubky, zjednodušeně řečeno, z Polska do České republiky, tak se nedá stavět. Takže ten příběh je hrozně jednoduchý a česká strana to pochopitelně podpořila. Děkuji. (Potlesk z řad poslanců ANO.)

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Já také děkuji panu místopředsedovi a nyní s přednostním právem paní místopředsedkyně Olga Richterová. Připraví se předseda klubu SPD Radim Fiala. Paní místopředsedkyně, máte slovo.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji moc. Už budu opravdu velmi stručná. Domnívám se, že k tomu jednání o pořadu schůze už je potřeba připomenout pouze

dvě faktické poznámky. Sice tu, že skutečně ta věc poměrně jednoduchá být může, ale to my jakožto běžní občané anebo političtí oponenti Andreje Babiše nezjistíme. Jde prostě o to, že ta významná firma, SKW Piesteritz, je velice významná pro celý holding Agrofert a pro jeho zisky, tahle chemička je prostě primárně nastavena na ruský plyn. V čem? Protože norský má méně metanu. To podstatné je, že se pak sníží efektivita, když se potom změní skladba toho plynu, to přímé složení. Takže na tom chci ukázat, že to opravdu může být takto jednoduché, že tyto zájmy hrály svoji roli v tom rozhodování.

Jinak jsem se samozřejmě snažila zdůraznit to, že my jako vláda České republiky se snažíme zajistit možnost alternativních dodávek plynu z Norska. Právě proto kvůli možnosti toho snadnějšího infrastrukturního propojení jednal pan premiér Petr Fiala s Polskem. Ještě zdůrazním, že podle předběžných informací je z Norska možné zajistit přibližně čtvrtinu tuzemské zimní spotřeby.

Takže co je důležité, je další společný postup na úrovni Evropské unie. Pak je důležité to, aby nebyly pochybnosti, že do politického rozhodování, do rozhodování o záležitostech naší země a naší národní bezpečnosti, nevstupují zájmy byznysové. Proto je tak důležité, abychom mimo jiné na této schůzi prosadili vymahatelnou funkční verzi zákona o střetu zájmů a abychom konečně zamezili tomu, že se do hájení naší země vmíchávají osobní byznysové zájmy toho, kdo místo toho má zastupovat nás všechny. Tak to bylo v minulosti a už to tak nebude.

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Děkuji, paní místopředsedkyně. Nyní vidím, že se s přednostním právem hlásí předseda hnutí ANO Andrej Babiš. Pane předsedo, máte slovo.

Poslanec Andrej Babiš: Nevím, já mám pocit, že jsem v blázinci. (Potlesk a smích poslanců hnutí ANO.) Můžeme se domluvit, že Piesteritz je v Německu? Souhlasíte, paní místopředsedkyně? Je Piesteritz v Německu? Je v Německu, ne? My jsme tady v Čechách. Vy mluvíte o plynu do německé chemičky a tady vykládáte o závislosti na ruském plynu České republiky. Tak já nevím, jsme tu jako malé děti. Tady nejsou děti, to jsou dospělé dámy, tak to snad pochopí, že Německo je Německo a Česko je Česko. Já nevím, rozumíte tomu, co říkám, že německá chemička kupuje plyn v Německu?

Paní místopředsedkyně lže. A ten, kdo jí to píše – ona to stále čte z toho mobilu, protože tomu samozřejmě nerozumí – lže. Znovu opakuji, že plyn se kupuje jako plyn a ta německá chemička neví, jaký dostává plyn. Je jí to šumafuk. Ona má plyn a dodává to VNG. Kdo je VNG? VNG je Handel & Vertrieb, která patří EnBW Energie Baden-Württemberg. Je kotovaná na burze a vlastní v ní podíly německé spolkové země. Takže vy vlastně říkáte: no ti zlí Němci přes tu svoji firmu dodávají ruský plyn. To je lež. Tak už si to konečně uvědomte, jaké nesmysly tady vykládáte. Jaký metan? Kdo vám to píše, tyhle blbosti? To je nesmysl. Plyn se kupuje jako plyn.

Já jsem si nechal prověřit tedy, kde ten VNG dneska kupuje ten plyn, a má dva dlouhodobé kontrakty. Jeden s Norskem. Vy vykládáte, že sem dostanete norský plyn. Vždyť to je dohromady všechno. Já už nevím, jak to mám vysvětlit. Takže mají Norsko, prioritně nakupují z Norska a USA. Jste spokojená? Doufám, jste spokojená. Výborně. A z Ruska, jen když nemají dost, nakupují. A oni si to rozhodují, ta VNG, ta firma, která patří de facto německému státu.

Takže já už nevím, jak to mám vysvětlit. Vy mícháte, že my jsme měli snižovat závislost na ruském plynu. Jak jsme to měli dělat? A argumentujete německou chemičkou. No, to je totální blábol, totální nesmysl. Prosím vás, už s tím přestaňte. Už nevím, kdo vám to tam píše, vy to čtete, nerozumíte tomu. Není to tak. Není to tak. A řekněte tedy, já už nevím, panu premiérovi, když bude mluvit se slovenským premiérem, nechť tedy zavře tu rouru z té

Ukrajiny a z Ruska. Jo? To je SPP, ať to zavře, když tedy prosazujete, aby to bylo bez plynu. Jsem na to zvědav, co řeknou Slováci.

A vy stále nechápete, že český stát nemá nic, protože to všechno... Prosím? (Reaguje na připomínku z pléna.) Jó pan premiér, no tak pan premiér by měl vědět, kdo tady prodává plyn. Já nevím, 40 % plynu prodává Innogy. Innogy patří tomu zlému Orbánovi, paní místopředsedkyně, to je skandál, co? Co si to dovolil tady, takže... (Směje se.) Takže naši kolegové z ODS všechno rozprodali místo toho, aby šli do Singapuru a zeptali se, jestli není lepší místo kuponky si to nechat ve státních rukou? Tak to RWE to rozprodalo. A Innogy má 40 % trhu s plynem v České republice. Maďarský stát, Viktor Orbán. A 20 % má ČEZ. Prosím?

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Poprosím, je třeba hovořit na mikrofon.

Poslanec Andrej Babiš: Vy potřebujete moje rady, protože vy tomu taky nerozumíte, pane poslanče. Vy rozumíte něčemu jinému. (Předsedající Richterová: Mým prostřednictvím prosím.) Jo, vaším prostřednictvím, jasně.

Takže nevím, co tady vlastně řešíte. Tak zařiďte, aby Česká republika byla nezávislá na ruském plynu. Zařiďte to. Je to nesmysl. Je to nesmysl. Všechno se rozprodalo. A vy jste také u toho byli, vaše strana. Vy jste také ten politický kartel. Takže já už nevím, jak to mám vysvětlovat. Je to lež. Paní místopředsedkyně tady míchá jabka s hruškama. Polsko – to Havlíček vysvětlil. A znovu opakuji, že plyn se kupuje jako plyn. A rozhoduje ten, kdo to nakupuje. A to není určitě ta chemička. Tak už s tím přestaňte, s těmi lžemi, protože to fakt nemá cenu tady debatovat o tom.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: A je načase poděkovat za příspěvek a dát slovo dalšímu přihlášenému s přednostním právem a to je předseda klubu SPD Radim Fiala. Prosím.

Poslanec Radim Fiala: Děkuji za slovo. Vážené kolegyně, kolegové, tak to byl krátký exkurz mezi plynové trubky a částečně také mezi potraviny, hrušky s jabkama a podobně. Takže pojďme se vrátit k dnešní schůzi.

Ze začátku bych se chtěl pozastavit nad tím, proč vlastně jednáme na mimořádné schůzi a proč je tolik věcí, které vlastně pětikoaliční vláda ještě nedokázala prosadit, protože jsem přesvědčen, že máme v Poslanecké sněmovně málo času. Vládní koalice totiž osekala sněmovní program a myslím si, že jim nezbývá dost času na to, abychom mohli normálně projednat spoustu témat, která současná společnost a ten život nastoluje. My bychom na to potřebovali více času. Vedení Poslanecké sněmovny asi na základě rozhodnutí pětikoalice snížilo, výrazně snížilo počet jednacích týdnů Sněmovny. Nesmyslně byl rozbit dvacet let fungující harmonogram jednání Poslanecké sněmovny. Úplně tak zmizely variabilní týdny. Jestli si pamatujete, variabilní týdny byly v minulém volebním období plné jednání Sněmovny, takže jsme měli dostatek času na to, abychom všechno mohli projednat. A také to bylo vidět na počtu schválených zákonů za to minulé volební období. Myslím si, že přestože jsem byl součástí opozice, tak toho bylo poměrně hodně.

A já to srovnávám s tímto volebním obdobím, kdy tady vlastně sedíme, nemáme variabilní týdny. A když to tak vezmete, tak vlastně za jedno pololetí, a to je zajímavá informace, za jedno pololetí tím, že vypadly variabilní týdny, jsme zkrátili jednání Sněmovny o jeden měsíc, což znamená, že za celý rok dojde ke zkrácení jednání Sněmovny o dva měsíce. To je podstatně hodně, a proto se musíme scházet teď na mimořádných schůzích a pravděpodobně tím, že těch témat bude víc a víc, tak se budeme scházet. A není to jenom

tím, že jsme omezili jednání Sněmovny o variabilní týden, ale je to také tím, že se ještě zkrátil čas na jednání Sněmovny o pět hodin, kdy vlastně musí ve středu jednat vláda. Takže ve středu, to znamená zítra, když je normální sněmovní týden, tak vlastně jednáme jenom do 14 hodin. Jestli si pamatujete, tak... co já si pamatuju, a možná i Marek Benda, od devadesátých let se jednalo do 19 hodin. A teď jedná vláda. Vláda jednala různě. Ale vezměte si, že vláda většinou jednala v pondělí, kdy poslanci mají povinnost sedět ve svých kancelářích v regionech. A vlastně poslanci si dělají svou práci v regionech každé pondělí a vláda má celé pondělí na to, aby mohla jednat. A to pondělí je podle mě také nejrozumnější den, nejrozumnější den k jednání, protože většina porad ve firmách, ve školách, v různých jiných institucích, ve státních podnicích, v úřadech, ty porady se většinou dělají v pondělí, protože se musí udělat nějaký plán na celý týden. To, co se bude dít, ty úkoly, které musíte projednat, tak se většinou dělají v pondělí. Ale tato vláda zasedá ve středu. Mně by to nevadilo, každý ať si zasedá, kdy chce. Jenom upozorňuji na to, že došlo k dalšímu zkrácení o pět hodin toho našeho času. Koneckonců jsem zaznamenal poprvé, že, a to nechci obhajovat Babišovu vládu, ale pan premiér, pan expremiér Babiš, asi nemohl dospat, tak někdy Babišova vláda zasedala od šesti od rána. To byla taková zajímavost. Ale koneckonců každý ať si zasedá, kdy chce. Ale tato vláda nám bere dalších pět hodin z našeho času. Dál musím poznamenat pro lidi, kteří to nevědí, tak ten Úřad vlády je vzdálen od Poslanecké sněmovny necelý kilometr, takže si myslím, že to není tak daleko, aby vláda mohla zasedat při různých příležitostech anebo při nějakých dalších časových možnostech, protože vlastně je to kousek. Tak to bylo k jednání.

Tím, že pro nás, pro opozici, je to také daleko složitější, protože tím, že došlo ke zrušení variabilních týdnů, tak samozřejmě došlo i ke zrušení interpelací těmi variabilními týdny. Ve variabilních týdnech normálně jednala Sněmovna a opozice, my jsme měli daleko větší možnost se dotazovat premiéra. Je fakt, že na minulých interpelacích tady pan premiér byl, ale předtím tady nebyl měsíc, protože jede do Bruselu, něco se stane, předtím měl covid a podobně. Takže i tím, že se ubral ten variabilní týden, nám, opozici, to vzalo možnost ptát se pana premiéra i ministrů na problémy, které české občany tíží a které je trápí. A my to samozřejmě chceme, protože ta možnost oficiálně se zeptat vlády, premiéra je strašně důležitá pro jakoukoliv opozici na světě. A premiér by měl odpovídat, stejně tak ministři. Já se tady chci vrátit k tomu, co řekla předsedkyně Sněmovny, že opozice by měla sedět v koutě, šoupat nohama a mlčet. Tak tím, že nám zkrátili ten variabilní týden, přišli jsme o interpelace, tak tím vlastně naplňují toto heslo. Já bych se proti tomu chtěl důrazně ohradit, protože to je právo opozice v demokratickém světě. Oni se často nazývají demokratickým blokem a demokratickými stranami, tak bych si přál, aby to vláda a pětikoalice naplňovaly a nechaly opozici demokraticky se ptát na problémy, které trápí občany, a aby nám umožnily ty interpelace prostě vykonávat.

Témat, kterými se vláda měla zabývat, ale nezabývá, je čím dál tím víc. Podobně by je mohla řešit i Poslanecká sněmovna, ať už je to vážná energetická krize, nebo nastupující krize potravinová, o které se ještě příliš nehovoří a nemluví, ale samozřejmě potravinová krize bude přímým nástupcem energetické krize. Ale už jsme to viděli i ve veřejnoprávní televizi, jak jdou ceny potravin nahoru a půjdou nahoru.

My jsme na to jako SPD upozorňovali již v loňském roce a chtěli jsme to řešit proto – já se té potravinové krizi ve svém dnešním projevu budu věnovat poněkud víc, než by bylo, než by možná se někomu zdálo vhodné, ale je to proto, protože nás to čeká, a vláda by ty věci měla začít řešit teď. Stejně, jak by měla začít řešit věci, které se týkají zvyšování cen energií, zvyšování cen pohonných hmot, zvyšování cen potravin a dalších, tak já mám pocit, že v podstatě na co se v České republice podíváme, to je určeno k tomu, aby se řešilo, protože ve všech segmentech ekonomiky, ať už je to inflace, státního rozpočtu, hospodářství, je nějaký problém, který by se měl řešit. A pokud se ty problémy nezačnou řešit, tak to prostě vybublá ve velký průšvih – já neznám nějaké spisovné slovo, kterým bych nahradil slovo průšvih, ale skončí to velkým průšvihem – a bohužel vláda neřeší vůbec nic. Vláda odmítá zavést omezení

nebo přímo zákaz například vývozu pšenice, jedné z mála komodit, v níž ještě je Česká republika soběstačná. Bohužel v tomto roce už jen na papíře, protože samozřejmě cena pšenice jde exponenciálně nahoru a už je vyprodaná. Už je vyprodaná na několik let dopředu, protože samozřejmě obchodníci ji chtějí koupit za co nejlepší ceny a ceny rostou. To znamená, kdo dřív koupí, tak koupí za lepší cenu.

Co to bude znamenat? No, bude to znamenat, že nám porostou ceny pečiva. Dokonce někteří analytici odhadují, že chleba bude časem stát 60 korun, a vláda ODS, TOP 09, KDU-ČSL, STAN a Pirátů, tu to nechává absolutně klidnou. Nedává vůbec žádný smysl, proč tato vláda neřeší další rostoucí chudobu širokých vrstev českého obyvatelstva. Drobná úlitba snížení cen pohonných hmot o korunu padesát – a k tomu já bych se tady chtěl vrátit – je zcela směšná. To prostě vůbec nepomůže. Je to jenom gesto, aby to vypadalo, že vláda něco dělá. Představte si, jak to funguje, na světových trzích se mění cena barelu ropy každý den. Ta volatilita je tak vysoká, že ten barel o tu korunu padesát může zítra klesnout, nebo naopak stoupnout. To znamená, že běžný Čech, běžný občan, který přijede k benzince, vůbec nepocítí to, že mu vláda snížila spotřební daň z pohonných hmot o korunu padesát, a dokonce se to tam ani k tomu zákazníkovi nemusí dostat, protože z té koruny padesát si může nechat část rafinerie, část benzinka a dvacetník můžou slevit tomu konečnému spotřebiteli.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Já se omlouvám, já poprosím o uklidnění v sále, je tu značný hluk. Poprosím, přeneste diskuse do předsálí. Děkuji. Prosím, pokračujte.

Poslanec Radim Fiala: To znamená, jestli se mě ptáte, jak bych si představoval pomoc vlády občanům například ve věci pohonných hmot, tak je to zastropování ceny pohonných hmot nebo snížení DPH, něco takového, jako udělali Poláci. Když přijedete tankovat do Polska pohonné hmoty, tak tankujete o 11 korun méně. A ne o korunu – o 11 korun méně. Tu korunu nikdo z vás nepocítí. Když se vás zeptám, jestli jste včera tankovali za 42, 43 nebo 44, tak to nikdo z vás nebude vědět, nikdo si to nebude pamatovat. Ale kdybyste tankovali za 33, tak si to najednou budete pamatovat všichni. To znamená, to je pomoc, kterou já bych očekával od vlády českým občanům. To by bylo k pohonným hmotám.

Je neuvěřitelné, že vláda stále nepředložila Poslanecké sněmovně úpravu státního rozpočtu, i když je nám všem jasné, že ve schváleném rozpočtu vůbec nebylo myšleno na krizovou situaci spojenou s vyplácením rozsáhlých a početně neomezených sociálních dávek uprchlíkům z Ukrajiny. Je zřejmé, že současný rozpočet s tím nepočítal. Jasně, to tak prostě je. Bylo by tedy namístě přinést státní rozpočet znovu do Sněmovny, aby se vůbec zjistilo, z jakých kapitol se tyto obří dávky financují a jak tomu bude v budoucnu a také aby vláda rovnou vysvětlila, jak v takovém případě neomezeně otevřené pokladny pro nově příchozí hodlá zajistit to, k čemu je podle českých zákonů povinna pro české občany. Nebo ti už jsou nějakými občany druhé kategorie, kteří si mají utáhnout opasky, méně jíst, méně topit, skoro nejezdit autem a všechny vládní nápady přitom zaplatit? Já jenom narážím na to, že jsme tady v minulosti slyšeli od Pirátů, že je potřeba stáhnout topení na 18 stupňů, koupit si dva další svetry, utáhnout si opasky, že to nějak vydržíme. Ale jak tedy máme jíst, když ten chleba bude stát 60 korun a za chvilku 100? Jak to budeme dělat, tady ty věci? Jíst přece musíme. Takže já bych si myslel, že než si budeme kupovat dva svetry a stahovat topení na 18 stupňů, že bychom to mohli začít řešit, že bychom mohli začít cenami energií, a na cenách energií závisí cena všeho ostatního, ať pečete chleba, stavíte dům, nebo kupujete auto, je potřeba na to mít co nejlevnější energie. Takže já bych samozřejmě si neutahoval opasky, ale hledal bych řešení. To je daleko smysluplnější cesta než to, co navrhuje vláda. To znamená, vláda říká o. k., my nebudeme dělat nic, vy si utáhněte opasky a prostě nějak to přežijeme.

A kdybychom si náhodou chtěli postěžovat například na sociálních sítích, už je tu důrazné varování generálního prokurátora podporovaného ministrem vnitra Vítem Rakušanem, aby si radši moc lidé nestěžovali a souvislosti nehledali, jinak z nich vládní

garnitura udělá kverulanty a dezinformátory. A já si vždycky při té příležitosti vzpomenu na dobrého vojáka Josefa Švejka a informátory a dezinformátory, vždycky jsem se na to – já vám to musím říct – díval, na ten film, strašně rád na Vánoce a říkal jsem si, jak je to směšné, jak to bylo, a vůbec nikdy mě nenapadlo, že budeme sedět v podobné situaci a že z nás budou dělat informátory, dezinformátory, a nechtěl bych se tady bavit například o tom, jak se fotí nádraží, aby mě nezavřeli hned, jak vylezu z této Sněmovny. A ne abyste se snažili připomínat, že třeba Maďarsko má ten plyn levnější, to byste se mohli dostat do nejnovějšího programu Braňme Ukrajinu, braňme Česko, vyhlášeného Úřadem vlády. Mohlo by se vám stát, že vás pozorný spoluobčan napráská jako za komunismu.

Ale premiér tvrdí, že žádnou cenzuru tady nemáme. Tak já vám za chvilku řeknu, že máme. Tak to tedy nevím, co je to mazání příspěvků na různých serverech, když tam něco napíšete a ten server je vymaže, aby náhodou z toho neměli průšvih nebo aby se náhodou do médií nedostalo něco, co tam samozřejmě být nemá. A pokud tam projevíte názor, který není většinový, jak to vláda dělá všechno správně, můžete se dočkat předvolání na policii k podání vysvětlení. To je první krok. Já myslím – no, mě se to stát taky může, ale teď v poslední době ani nemůže, protože přestože tady nemáte cenzuru, já mám tak omezený Facebook, že přestože tam dávám několik postů každý den nebo fotek nebo nějakých myšlenek, tak na Facebooku ztrácím followery – ne že by to někoho nezajímalo, ale protože je to tak sešněrované a tak zcenzurované, že vlastně ta myšlenka se dostane jenom k několika dalším lidem a vůbec se nedostane mimu to skupinu followerů nebo přátel, kterou už na Facebooku mám. To je evidentní prostě a myslím, že je to jasná cenzura. A jestli se nemýlím, a já se v této věci nemýlím, tak cenzura je zakázaná Ústavou České republiky. Prostě cenzurovat... Cenzura je zakázaná.

Sociální sítě – tady to běžně funguje. Běžně funguje zastrašování. Chodíte na policii, kde vysvětlujete, co jste tím mysleli, jak jste to mysleli. A nedej bože, když jste členem takové politické strany, jako je SPD, tak je potřeba vás hned odsoudit pro jistotu, aby vás náhodou nenapadlo říkat ještě něco, co říkat nemáte a co by vládě mohlo uškodit.

Ale vrátím se k občanům. Vládní koalice nemá chuť se o občany starat, jak to vidíme z toho, že vlastně nic neřeší – ani pohonné hmoty, ani energie, ani potraviny. Koneckonců přímo to řekla předsedkyně Sněmovny Markéta Pekarová Adamová v televizi Prima, která řekla, že tady vláda není pro všechny lidi. Ale vybírá od lidí peníze na daních samozřejmě a stále víc v návaznosti na rostoucí ceny energií, a tedy i rostoucí výběr DPH z nich. Vládě vůbec nevadí stále větší výdaje jak jednotlivců, tak rodin. A když si na to postěžujete, můžete být ještě popotahováni. Nástrojů si na to vládní koalice vytvořila dost a důvod se přece vždycky najde. Koneckonců máme spoustu neziskovek, které to hlídají, ať už sociální sítě, nebo to, co kde řeknete nebo napíšete, ty to potom samozřejmě nahlásí, protože hlásit se to musí, a jdete na policii. Ale cenzuru samozřejmě u nás nemáme.

Největší problém, který má vláda a případně návazně i Poslanecká sněmovna řešit, je hlavně energetická krize. Ta startuje a podporuje nevídanou inflaci, kterou v České republice zažíváme, která je dnes okolo 13 % a stále je na vzestupné tendenci. To je prostě neuvěřitelné. A je to proto, že samozřejmě očekávání jsou, že vláda nic neudělá, že nebude omezovat ceny energií, nebude omezovat ceny pohonných hmot ani ceny potravin, a to samozřejmě bude inflaci tlačit pořád nahoru. Přitom okolní státy na tom tak hrozně nejsou. Podívejme se například na Francii. Francie má inflaci okolo 5 %. Maďarsko 8 až 9 %. A Maďarsko je zcela srovnatelný stát jak rozlohou, geografickým umístěním i počtem obyvatelstva. Jen mají vládu, která se reálně těm problémům věnuje. A já na to tady upozorňuji, kudy chodím. Říkám to i v médiích. A ta vláda nic nedělá. Znovu zopakuji tu větu: když nebude vláda nic dělat, tak se problémy budou kupit a skončí to obrovským průšvihem. Ve mně to evokuje jenom jednu možnost, že vláda vlastně neví, co s tím má udělat.

Co se týče předražených energií, ty nejsou zdaleka zapříčiněny pouze válkou na Ukrajině, na což se vláda neustále vymlouvá. První se vymlouvala na Babiše, potom se

vymlouvala na Putina. Ale vzpomeňte si, že už před konfliktem na Ukrajině energie neuvěřitelně rostly. A rostly na základě programu, který se jmenuje Green Deal, který vyhlásila Evropská unie, to znamená zavírání uhelných elektráren, zavírání v Německu a ve Švédsku a v dalších zemích i jaderných elektráren. A to samozřejmě cenu energií na trzích žene nahoru, protože všichni tuší, že jí bude nedostatek. Minulý rok v zimě – ne tuto zimu, co byla, ale ještě tu rok předtím – zavřeli ve Švédsku jadernou elektrárnu a hlasatel v televizi ve Švédsku upozorňoval hospodyňky, aby nevysávaly a nepraly, když klesne teplota pod minus 20 stupňů, protože by mohl být nedostatek energie. To prostě je problém. A energie rostly už před válkou na Ukrajině.

A co je ale ještě větší problém než Green Deal, je to kšeftování s emisními povolenkami. Na základě výzkumů, průzkumů, já tomu říkám kšeftování, protože to není nic jiného, kšeftování s emisními povolenkami znamená zvýšení cen energií až o 50 %. 50 % cen energií je vlastně v těch emisních povolenkách. Původně dobrý moment, dobrý nápad, že se budeme věnovat životnímu prostředí, tak se z toho stal kšeft a obchod. A emisní povolenky nakupují například americké penzijní fondy, které s životním prostředím nemají nic společného a ženou cenu povolenek nahoru. Potom u nás máte třeba cukrovar na Moravě, jeden z posledních, který ještě Evropská unie nezničila a nezlikvidovala a nepostavila ho ve Francii třeba, tak jak se u mnoha cukrovarů na Moravě stalo, a vlastně tím vyvezla pracovní sílu, kvóty na cukr, obchod s cukrem vyvezla z České republiky, z Moravy vyvezla do Francie úplně jednoduše. Stálo to pár miliard eur, ale to si Evropská unie natiskla, takže ji to vlastně nestálo vůbec nic. A ten poslední cukrovar, který tam zůstal, udělá nějaký zisk a ten zisk celý spálí, místo aby ho dal do investic a do něčeho, aby se mohl modernizovat, tak ho spálí za emisní povolenky, aby vůbec mohl ten cukr vyrábět, aby se z komína mohlo kouřit, přestože tam má nejnovější a nejmodernější filtry. Prostě pouští CO2.

To je taky velká lež současného Západu jako téma, to klima. CO2 je přirozeně v ovzduší, v přírodě. Prostě je to lež. Je to zástupný problém klimatologů, kteří dělají studie za peníze Evropské unie a různých dalších těch a musejí tam najít problém s CO2. Ale ve skutečnosti tam není. Země je kulatá. My máme 12 % CO2. Zavážeme se, že nebudeme vypouštět skoro nic, ale stejně se to sem pohrne, protože Čína a Indie budou hulit z komínů jak za národňák a nic si s tím nepomůžeme. Ale my tady budeme mít dobrý pocit a budeme bojovat s CO2, místo toho, abychom bojovali za dobrý život pro české občany, pro lidi, tak se budeme zabývat takovými nesmysly. Takže to bylo k inflaci.

Co se týče předražených energií, jak už jsem řekl, není to jenom válka na Ukrajině, je to Green Deal, jsou to emisní povolenky. A SPD říká, že naší povinností – ani ne aby to vláda udělala – ale povinností České republiky je vystoupit ze systému kšeftování s emisními povolenkami. Jinak si ten průmysl prostě zničíme. Na základě cen energií zničíme ty firmy, které něco vyrábějí a kouří z komína, přestože mají nejnovější filtry. Je to prostě nesmysl. S životním prostředím to nemá nic společného. Krmíme spekulanty a na základě zisků, které jdou do spekulantů a spekulantům do jejich kapes, my ničíme český průmysl a české firmy. A já jsem proti. A vláda by to měla nějak zohlednit a měla by se tím začít zabývat. Ale protože Evropská unie to nechce a nařizuje nám to, tak tato vláda, která na to nemá sílu – chtěl jsem říct jiné slovo – na to nemá sílu, tak samozřejmě raději půjde proti českým firmám, českému hospodářství, české ekonomice a českým občanům než proti von der Leyenové a Evropské unii.

Jak uvádí například Vladimír Štěpán, jeden z českých expertů na obchod s energetickými komoditami, Česká republika akutně potřebuje nízké ceny energií i proto, jelikož náš průmysl má nízkou přidanou hodnotu a je na nízkých cenách vstupů hlavně energií životně závislý, protože v opačném případě ztrácí konkurenceschopnost.

Prostě dostaneme se do recese, dostaneme se do obrovských problémů v průmyslu, pokud tady budeme nakupovat plyn, který bude pětkrát dražší. Je to politické rozhodnutí, abychom na někom nebyli závislí, ale v přímém přenosu zabijeme sami sebe. Ale to nevadí!

Hlavně, že nebudeme kupovat ten plyn od Rusů a nebudeme mít žádné kontakty, žádné politické kontakty s tím Ruskem, když jsme tady před chvilkou slyšeli v tom exkurzu, který se plynu týkal, že plyn je plyn a že se různě mísí. Ale to už je vedlejší. Samozřejmě hlavně být proti tomu Putinovi. A to nevadí, že zničíme svůj průmysl, ale hlavně když to nebudeme nakupovat od Rusů.

Česká republika je podle jeho slov jedinou zemí ve střední Evropě, která nemá uzavřený dlouhodobý kontrakt na nákup zemního plynu. Přitom ho pravděpodobně dříve měla. Cituji: Při privatizaci – a to je to, o čem jsme se tady bavili před chvilkou i s panem exministrem Havlíčkem a s panem expremiérem Babišem – při privatizaci ho zdědila, tento kontrakt, firma RWE, která se ho prakticky zbavila, protože místo tohoto levného plynu upřednostnila vazbu na burzu. Takže výsledek je, že dnes nenakupujeme plyn za 6 korun tak jako Němci, nebo ty německé firmy, které ho nakupují, ale za 25 korun na burze, uvedl Vladimír Štěpán.

Já mám k energetice ještě jednu poznámku. My samozřejmě vyrobíme, a já to tady někde mám, vyrobíme tu energii poměrně velmi levně a pak ji posíláme na dvě burzy. Jednu na komoditní burzu do Lipska a druhou na burzu do Prahy, kde se de facto stanovuje cena energií pro Českou republiku. Všechno tohle znamená, že vyrobíme tu energii poměrně velmi levně, ale nakupujeme ji zpátky, nebo stanovujeme tu cenu poměrně draze. A tady existuje ještě jedna varianta, která se jmenuje sociální tarif. To byly dvě větve, kde vlastně se energie prodává a nakupuje, a další větev se jmenuje – která neexistuje – se jmenuje sociální tarif. A dočasně se dá používat, že se prostě ČEZ, polostátní firma, zaváže, že bude českým firmám a českým občanům, jak fyzickým, tak právnickým osobám, poskytovat zastropovanou cenu energií. Má to samozřejmě jeden háček a ten háček jsou další akcionáři, kteří jsou součástí ČEZu. Abychom dodrželi zákony, tak ti by se museli vykompenzovat tady těmi penězi.

Ale možná se zeptáte: A kde na to vezmeme? Já si myslím, že v současné době je to velmi jednoduché. ČEZ dosáhne jeden z nejlepších ekonomických výsledků díky spoustě věcí, díky ceně energie a podobně, a podle mě to bude třeba v letošním roce 50 miliard. Nám by stačilo, kdybychom 30 miliard z toho vzali a dali to na ten sociální tarif a vykompenzovali to. Státní rozpočet to nebude stát vůbec nic, ale těm lidem bychom pomohli. Ale ti lidé prostě za půl roku, až budou mít platit hypotéky, nebudou mít fixaci, budou platit energie, budou platit ceny potravin, prostě všecky vstupy, všecky jejich výdaje se zvýší několikrát, tak na to nebudou mít. A je to jedna z dalších věcí, kterou vláda neřeší, a já na to opakovaně upozorňuji, že prostě to bude za několik měsíců velký problém. A já říkám: Vládo, to řešení se jmenuje sociální tarif. A doufám, že se o tom alespoň budete bavit.

Dále pan Štěpán dodává, že cena plynu na burze je nepředvídatelná, a proto teď lidem a firmám chodí najednou vysoké faktury. Ale zatím ne všem, protože některé subjekty mají uzavřené dlouholeté smlouvy na zafixovanou cenu. Někteří občané mají štěstí. Po jejich skončení se ovšem tento problém bude týkat úplně všech. A to je ta doba, na kterou upozorňuji, a tvrdím, že řešení se jmenuje sociální tarif. Tedy ne letos, ale až v příštím roce, respektive v roce 2024 budou dopady zvýšených cen energií nejcitelnější. Já jen abych se pokusil nastínit, jak by to mohlo vypadat. Já neříkám, že to tak bude vypadat, ale je předpoklad, že to prostě může dopadnout takhle. Za byt 3+1 už se za otop nebude platit 20 000, nebude se platit ani 40 000 jako teď, ale může to být i 60 000, varoval Vladimír Štěpán a dodal, že u elektřiny to bude ještě horší. Bývalý místopředseda Energetického regulačního úřadu, energetický expert Ivan Noveský, k tomu uvádí, že elektřina z jádra se v České republice – a teď poslouchejte – vyrábí za 25 haléřů za kilowatthodinu, z uhlí pak dokonce za 15 haléřů, ale na burze v Lipsku se pak cena vyšvihne až třeba na 8 korun za kilowatthodinu. Tedy nárůst až téměř o 4 000 %. Tak jenom abyste věděli, jaký je rozdíl mezi tím, když to vyrobíme, když to vyrobíme v elektrárnách, které jsme komplet zaplatili my, ať už jde o Dukovany, Temelín, nebo další, a prodáváme to a krmíme kapsy spekulantům a dáváme jim 7,50 za kilowatthodinu do kapsy, ať už jsou to právnické osoby, fondy nebo další. Řešení, znovu opakuji, se jmenuje sociální tarif. Přitom se jedná o českou elektřinu

vyráběnou z českých zdrojů a konzumovanou na českém území, ale prodávaná je za německé ceny z burzy v Lipsku. A je to mimochodem jeden z hlavních důvodů současné vysoké inflace. Znovu opakuji, vláda to neřeší, říká: kupte si dva svetry, stáhněte topení na 18 stupňů.

Podobná je situace u plynu, který je v České republice fyzicky ruský, ovšem nakupovaný přes západní německé obchodníky, kteří ho odebírají od Gazpromu. Plyn od Gazpromu skupuje dle Vladimíra Štěpána západní Evropa, která si plní zásobníky, a na Českou republiku nic nezbývá. Takže celá slavná Evropská unie s evropským řešením jde pěkně k šípku. Prostě je to jasné a já na to upozorňuji pořád. Každému je bližší košile než kabát. Myslíte si, že když si pronajmete část zásobníků v Polsku, že k vám nějaký plyn doputuje? No prostě i když si pronajmete a budou ho tam mít Poláci a budou ho potřebovat, tak vám ho nepošlou! Stejně tak – pamatujete si? – jak nám Němci zastavovali kamiony s rouškami na hranicích a řekli: Zpátky! Jak do Česka? Sami máme málo! Bližší košile než kabát. Takže je potřeba chránit národní zájmy a to by vláda v této chvíli měla udělat.

Vladimír Štěpán dále uvádí, že rozdíl mezi cenami plynu na Slovensku a v České republice je 100 % ceny. Představte si to! Tedy že Slováci platí za plyn dvakrát méně, a to proto, že mají uzavřený dlouhodobý kontrakt, který drží státní dodavatel plynu. Má samozřejmě uzavřený dlouhodobý kontrakt o Maďarsko. Ale tady to prostě nikoho nezajímá. I ten plyn, který kupujeme od Němců, od německých soukromých firem, tak oni ho kupují za 6 korun a nám ho prodávají za 27 korun. Jenom abyste věděli, jaký je to obrovský byznys. A českým vládám to nikdy nevadilo. Prostě všecko bylo v pohodě.

Podle Vladimíra Štěpána je více cest, jak opět zlevnit zemní plyn. Například oslovit německé obchodníky, kteří odebírají plyn levně, aby ho umisťovali na burzu, kam už Gazprom nedodává. Pokud jde o alternativy: norský plyn spotřebují Němci, zkapalněný plyn, takzvaný LNG, se nemá jak do České republiky vést. A co česká vláda nabízí jako alternativy, je pak dle něho k pláči. Tepelná čerpadla – toho jsem byl teď osobně svědkem na Primě v neděli, kde vlastně všichni koaličníci, kteří tam seděli se mnou, se shodli, že řešením jsou tepelná čerpadla. No to bylo úplně k smíchu, protože my potřebujeme řešit hlavně průmysl. Ten když se zastaví, tak dojde k obrovským ekonomickým problémům, k nezaměstnanosti a k dalším. A ty opravdu tepelná čerpadla nevyřeší. Tepelná čerpadla jsou drahá, nákladná a hlavně nejsou kapacity na jejich vybudování. I když máme velké dotace pro fyzické osoby, tak to prostě nemá kdo vybudovat hned. A solární energie funguje nejméně v zimě, kdy je právě naopak nejvíc potřeba. Prostě v České republice v zimě tolik nesvítí, kolik bychom potřebovali.

Takže to bylo k té energetice. A znovu opakuji, energetika je alfa i omega. Je to primární problém inflace. Na základě energií se budou zvyšovat ceny úplně všeho, hlavně českých domácností a je to prostě velký problém, který vláda neřeší. Řeknu to potřetí a naposled: řešte to, jinak to skončí velkým průšvihem.

A teď to, co jsem avizoval hned na začátku, že bych se chtěl věnovat problému s potravinami. Dneska o tom nikdo nemluví. O problému s potravinami se dneska nemluví, ale je to problém, který je na lopatě, který se takhle veze, ale možná, já nevím, jestli o tom novináři nechtějí mluvit, aby nekompromitovali vládu, ta mainstreamová média, protože vědí, že je to další průšvih. Já nevím proč. Jednou večer jsem viděl, že Česká televize uvedla, že se zvyšují ceny vepřového. Ale já myslím, že se zvyšují ceny všech potravin a budou se zvyšovat. Takže bych chtěl požádat novináře, aby se tomu prostě věnovali, protože to je problém.

A navazuje to na problém i v energetice, jak už jsem řekl. Jen se do této oblasti prolínají všechny chyby jak minulých vlád, tak chyby v přílišném ustupování Evropské unii a už tam začínají směřovat i jasné chyby této vlády pětikoalice. Jenom bych chtěl říct, že v současné době, kdy nebudou potraviny – nejenom že budou drahé, ale nebudou, znovu opakuji, nebudou potraviny, budete si to chtít koupit, ale nebudou – jediná možnost, jak s tím něco

udělat, a to už se mělo udělat včera, možná před rokem, je vykašlat se na kvóty Evropské unie a intenzifikovat zemědělství. Intenzifikovat – co to znamená? Začít víc pěstovat, vykašlat se na řepku a soláry. Začít víc pěstovat například pšenici, obiloviny a další zemědělské plodiny a chovat dobytek, chovat hospodářská zvířata. A dát samozřejmě českým zemědělcům takové dotace, minimálně stejné, jako mají na západě a na severu Poláci, aby prostě byli konkurenceschopní ti čeští zemědělci. Zeptejte se jich, oni vám řeknou, kolik prodělávají na jedné dobytčí jednotce nebo na jednom praseti. Prodělávají dneska tisíc korun. Kolik tisíc korun prodělávají na jednom praseti ve výrobě.

Člen představenstva Agrární komory České republiky Zdeněk Jandejsek k tomu uvádí – já samozřejmě cituji všechny ty lidi, kteří to říkají, aby novináři neřekli, že si tady vymýšlíme nějaké věci, které nejsou pravda. Já prostě chci, abych to měl odzdrojované, ne že bych se vymlouval na ně, že někdo něco řekl, ale potom novináři nebo i vláda řeknou: vy jste si, pane Fialo, něco vymýšlel, vy jste si to vymyslel, vycucal z prstu. Tak jenom cituji, kde mám ten zdroj, abychom věděli, kde jsem to vzal.

Takže Zdeněk Jandejsek: Řešením jsou jen systémová opatření spočívající ve schválení výše uvedeného zákona o významné tržní síle podle Francouzů, Italů a dalších. Je to v tom zákoně významná změna, tak uvidíme, jestli bude mít vládní koalice sílu se postavit významné tržní síle ve prospěch českých občanů a českých zemědělců. Skutečné řešení přinesou jen následující kroky:

Ihned podpořit ty, kteří vyrábějí a jsou schopni navýšit výrobu kvalitních a cenově dostupných potravin, je úplně jedno, jestli jsou velcí, malí nebo střední, prostě všichni, kteří jsou schopni vyrábět.

Ihned zrušit nesmyslné podpory do extenzivních výrob, které pod rouškou ekologického zemědělství a ochrany přírody rozdávají prostředky, které nic nepřinášejí obyvatelstvu ani přírodě. To je myslím jasné, to je ta intenzifikace, o které jsem hovořil.

Současné směrování dosavadních prostředků do ekologické produkce přináší ze 17 % půdy, která je v ekologickém režimu, cirka 1,5 % produkce. Opravdu unikát, který chce současný ministr nehoráznými prostředky dále podporovat. To je ten klimatismus, environmentalismus a podobné nesmysly, které nás přivedou na kraj světa, a také si myslím, že svět neakceptuje tyto hodnoty Západu, jako je genderismus, klimatismus, environmentalismus, má padesát šest pohlaví. To jsou hodnoty současného Západu, které ten svět neakceptuje a nechce s nimi nic mít. Tak jenom aby bylo jasno.

Ihned řešit zákon o významné tržní síle, kde by se měl řešit:

a) zákaz nákupu za podnákladové ceny,

b) zákaz prodeje za podnákupní ceny, únik příjmů státu v DPH,

c) zastropování marží na úrovni cirka 10 % po odpočtu nákladů prodeje a DPH – dneska máte marže na potraviny klidně 200 % i 1 000 %, takže ti zemědělci prodávají pod náklady, ale pak je tady významná tržní síla, která má 200 až 1 000 % zisku,

d) objem prodeje v promocích, podobně jako je tomu v Německu, do 20 %,

e) privátní značku prodejců a tak dále zrušit a uvádět adresného výrobce a zpracovatele,

f) posílit rozpočet národních podpor, to jsem už říkal, aspoň o 1,5 miliardy, které je nutné směrovat do komodit živočišné výroby. – Tady už se přestává chovat dobytek. A přitom ministr Jurečka řekne – to musím říct, to je podle mě výrok roku – že energii nahradíme plynem z chlévského hnoje, když to řeknu slušně. To jsem si nemohl nechat ujít a myslím, že to fakt aspiruje na výrok roku, přestože si pana ministra Jurečka vážím a vím, že o zemědělství něco ví. – Konec citace.

To jsou jasné kroky, které vláda udělat může, a pokud aspoň něco neudělá, budou mít lidé v České republice čím dál hlouběji do kapsy a budou nešťastní a postupně i dost naštvaní. Mluvil jsem o energiích. Další část jsou potraviny, to nás teprve čeká a já to říkám o den předem, než se ten problém prostě provalí v celé své nahotě.

Vládní pětikoalice tedy má dost témat, která má v současné situaci řešit ve prospěch českých občanů. Ne dost, v podstatě na co se podíváte, je potřeba řešit, a neřeší se to. A je to problém, který nakonec vybublá na povrch, a bude to pro současnou vládu velký problém. Proč to nedělá a vyskládala na tuto mimořádnou schůzi korespondenční volbu a další úplně možná politická témata, ale nikoliv témata, která vlastně řeší problémy obyčejných občanů, obyčejných lidí, tomu dost dobře nerozumím. Ale je jasné, že pro tuto vládu ta politika je důležitější než pomáhat lidem. Pro občany České republiky si myslím, že je korespondenční volba úplně nezajímavá. Je to politické téma a je to pro mě naprostá záhada.

Takže dámy a pánové, já jsem měl prostě pocit, že přestože se tato schůze bude věnovat úplně jiným věcem, bude se věnovat politice, že je potřeba upozornit na to, co lidi trápí a bude trápit a s čím se budeme v následujících dnech, měsících a letech setkávat a co budeme řešit. Chtěl jsem dát vládě takový malý návod, co by asi mělo být součástí těch mimořádných schůzí, a uvidíme, jestli si z toho něco vezme, ale vám děkuji za pozornost. (Potlesk z řad poslanců SPD.)

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji pěkně panu předsedovi. A nyní je s přednostním právem přihlášená paní místopředsedkyně Mračková Vildumetzová. Já si dovolím, než jí dám slovo, přečíst omluvy. Dnes se omlouvá Martin Baxa z jednání a to do 14.30... Až do 14.45, teď je updatovaná omluvenka. Dále je tu omluva pana ministra průmyslu a obchodu Jozefa Síkely, ten se omlouvá od 13.30 do konce dnešního jednacího dne z pracovních důvodů. Ruší omluvu paní poslankyně Zajíčková, která bude přítomná od 13.30, a stejně tak zrušil omluvu pan poslanec Ondřej Havel, který byl původně omluven do 18 hodin a ruší tuto omluvu k 13.45.

Paní místopředsedkyně, prosím, máte slovo.

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Děkuji za slovo, vážený pane místopředsedo. Vážená paní ministryně, vážený pane ministře, vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, i já bych si dovolila vyjádřit se k návrhu této mimořádné schůze a dovolila bych si začít daty z výzkumu, které jasně hovoří o tom, že 80 % populace se obává konfliktu a dopadů války, 91 % lidí je znepokojených ze zdražení života a zvyšování energií a zhruba 50 % má strach, že kvůli válečnému konfliktu nebudou peníze na sociální zabezpečení pro české občany a na investice nutné v Česku, 45 % lidí se bojí růstu kriminality. Přesto tady dnes máme svolanou mimořádnou schůzi, na což má koalice právo, svolala ji, ale určitě se pozastavuji nad tím, s jakými body je tato mimořádná schůze svolána, už s důrazem na to, co jsem tady teď v úvodu řekla.

Vy moc dobře všichni víte, že v listopadu a v prosinci jsme tady již předkládali důležité sněmovní tisky, které by řešily ceny energií, a to snížením DPH, a zároveň aby lidé, domácnosti a podnikatelé dostali finanční prostředky z obnovitelných zdrojů. Snažili jsme se vás přesvědčit, abyste tento bod a tento program schůze, který jsme předkládali, podpořili. A já věřím, že někteří poslanci především z řad koaličních určitě hovoří se svými občany ve svých regionech a určitě vědí, jakým způsobem energie, pohonné hmoty a další věci neustále rostou. A já musím říct a opakuji znovu ten důležitý argument, že když exministryně financí prosadila 0 % sazbu DPH na energie v listopadu a v prosinci, tak proto se podařilo udržet inflaci kolem 6 %. Dnes máme začátek května a inflace šplhá na 12 %.

Proto mě opravdu překvapuje, že pokud tady máme dvě krize, tou jednou krizí je krize uprchlická a tou druhou krizí je krize hospodářská, uprchlickou krizi a danou strategii budeme

řešit příští týden, já děkuji předsedovi poslaneckého klubu hnutí STAN, že sem zařadil přímo ten bod na příští týden na úterý v 18 hodin, přestože si myslím, že se to mělo řešit daleko dříve, protože ta strategie řešení uprchlické krize podle mého názoru a mých kolegů odborníků opravdu neexistuje. A jestliže se Poslanecká sněmovna usnesla k tomu, že měla být předložena do 14. dubna, tak si myslím, že bezprostředně s ní měli být seznámeni všichni poslanci, byli určitě prostřednictvím e-mailových schránek, ale měla k takto důležitému strategickému dokumentu být vedená diskuse hned. A tak jak nám bylo řečeno na bezpečnostním výboru, je to dokument živý, budeme o něm hovořit. Ale já žádnou diskusi nikde nevidím, já od toho 14. dubna jsem nezaregistrovala, že by se znovu sešel bezpečnostní výbor. Pan ministr vnitra Vít Rakušan tady hovořil o tom, že by to měly projednat další výbory, zdravotní výbor, že by to měl projednat školský výbor, sociální výbor. A já si myslím, že už to mohlo nastat dávno, že to nemůžeme řešit na konci dubna nebo na začátku května.

Podle informací, které mám, tak teď se vytvořilo 11 takzvaných pracovních skupin. Opět – vytvořily se před několika dny. V tuto chvíli se do těch pracovních skupin nominují lidé, to znamená, že se to uzavírá někdy až v tomto týdnu a teprve až pak budou zasedat. Ale ta města, obce, kraje a všichni ostatní potřebují tu strategii mít a potřebují vědět, co bude, co bude opravdu za měsíc, za tři měsíce, za půl roku. A především, a to pořád opakuji, oni potřebují ty řádné evidence, byť se určitě Ministerstvo zdravotnictví i Ministerstvo školství velmi snaží a je už nějaký podrobný materiál, kde vidíme, kolik například kapacit zbývá v těch mateřských, základních, středních školách, a i ohledně lékařů. Ale když starosta města, obce, popřípadě hejtman kraje neví, kolik má na svém území uprchlíků, nemůže řešit následné otázky, což je zaměstnání a kapacity v těch školských zařízeních a v rámci zdravotnictví.

Určitě registrujete, že ta situace je vážná ve velkých městech, řeknu Praha, Plzeň, Brno, ohledně míst především v mateřských školách. A všichni víme, že pan ministr pro místní rozvoj vypsal nějaký dotační program pro města, obce, ne s velkou finanční alokací, aby řešily ubytování. Ale vůbec jsem nezaregistrovala, že by někdo řešil nedostatek míst v mateřských školách. Je nutné to řešit, protože zápisy do mateřských škol probíhají v této době a některé děti potřebují nastoupit nyní, popřípadě 1. září. A já třeba toto považuji za důležité, prioritní téma, které by se mělo řešit.

Pak samozřejmě z pozice bezpečnosti se nám tady daleko více rozrůstají takzvaní Romové ukrajinští, například poslední článek, který jsem zaregistrovala včera v Brně, kde zhruba 80 návštěvníků se utábořilo u hlavního nádraží v Brně. Bezradní jsou všichni, nevědí, jakým způsobem to mají řešit. Do toho registrujeme, že pan ministr vnitra domluvil tři objekty na ubytování, jeden ve Středočeském kraji, jeden na Vysočině a jeden v Jihomoravském kraji. Potom čtete v médiích, že starostové těch daných obcí o tom nic nevědí, že to s nimi nikdo nekomunikoval. Proto já pořád otevírám tu nejdůležitější otázku a to je, že je nutné komunikovat. A ta komunikace podle mého názoru velmi chybí. A v této otázce dvakrát.

Takže když se podíváme na ten dnešní program – a všichni to víme, že tady máme dvě krize, které musíme řešit, jak tu uprchlickou, tak tu hospodářskou – tak mě opravdu udivuje, že dnes máme na programu schůze zařazen bod, který má vzít na veřejném zdravotním pojištění 14 miliard korun. Vždyť přece všichni víme, že než k nám uprchli uprchlíci – a dnes jich máme zhruba zaregistrovaných, zdůrazňuji zaregistrovaných, 320 000 – tak jsme neměli dostatek dětských lékařů, praktiků, zubařů, gynekologů.

Já jsem se mnohokrát dostala do situace už jako starostka, kdy nám odešel z města praktický lékař, a mohu vám říct, že to byl nejtěžší úkol získat do města praktického lékaře, do šestitisícového města, a teď tam tedy zrovna končí ten druhý lékař a musím říct, že byť už tolik let nejsem starostkou, tak i tak se mi ozývají občané, jestli bych to přesto nevyřešila. A to samé je u lékařů – dětských pediatrů, a kdybychom se podívali na zubaře, když za vámi přijde paní, a měla jsem tu zkušenost, že opravdu mi napsala dopis. On trošičku ten dopis zněl, že by se nad tím mohl někdo pousmát. Té paní bylo přes 80 let a potřebovala zubní

ošetření, ale nikdo ji nechtěl ošetřit. A ona mi ten dopis napsala v tom duchu, že sice – a teď to řeknu – nemá už ve své puse tolik těch zubů, ale že pokud nebude mít toho zubního lékaře a půjde na pohotovost, tak že ji připraví i o ty poslední zuby a že ji to strašně bolí, že už obešla tolik zubařů a nikdo ji nechce vzít.

Takže podle mého názoru si nikdo neuvědomuje vážnost situace ohledně nedostatku lékařů, a pokud bych se rozhlédla po Poslanecké sněmovně, tak mi určitě každý z vás řekne, že jste se setkali s tím, že za vámi někdo přišel, že nemůže sehnat tohoto lékaře nebo že ho někdo nemůže vzít. A musím říct, že když se podíváme i na ty statistiky, jaké u nás v současné chvíli jsou čekací lhůty na operace, tak já bych byla ráda, abyste si to všichni poslechli: totální endoprotéza kolena – v průměru se čeká 126 týdnů, totální endoprotéza kyčle – v průměru se čeká 96 týdnů, ošetření chrupu, pokud potřebujete v totální anestezii – 110 týdnů, oční klinika dětská – 60 týdnů. A tak bych mohla samozřejmě pokračovat. A proto mě opravdu velmi překvapuje, že se tady dnes za této situace předkládá do programu schůze, že se vezme v rámci zdravotního pojištění částka 14 miliard korun, k tomu z Ministerstva zdravotnictví se již odebralo dalších 6 miliard korun. Tyto finanční prostředky se odebraly organizacím, které zřizuje Ministerstvo zdravotnictví, ať už jsou to hygieny, nebo Státní zdravotní ústav. A já si myslím, že tyto finanční prostředky by měly ve zdravotnictví zůstat, protože zdravotnictví se potřebuje stále vylepšovat a zdraví je to nejdůležitější, co máme. Byť jsem samozřejmě zaznamenala tady od svého kolegy, pana poslance, pana Svobody, že tedy asi ty týdny, které tady říkám, že se asi nezakládají na pravdě. Já s ním určitě ráda během nějaké přestávky, protože vím, že je odborník, určitě to s ním velmi ráda proberu.

K tomu, kdybych se podívala na ten další bod, který se předkládá, a to je, že chcete zrušit EET, tak u EET bych především chtěla říct, že jsem tady v tom minulém funkčním období byla a vím, jak bylo těžké nám jako vládní koalici tento zákon prosadit. A musím říct, že pokud jsme ho chtěli prosadit, tak jsme se s opozicí museli dohodnout. Nevím, jestli si to dobře pamatuji, že když byla i ta třetí čtení, jak tady pan poslanec Marek Benda – nevím, doufám, že si to pamatuji dobře – že u toho třetího čtení se tady také četly různé dokumenty a mnoho týdnů k tomu třetímu čtení nedošlo. Ale chci říct, že ve vašem programovém prohlášení máte, že budete bojovat proti šedé ekonomice a zároveň bránit daňovým únikům. Když se podívám dneska na zástupce zaměstnavatelů, tak EET podporuje jak Svaz zaměstnavatelů, tak ho podporuje Hospodářská komora. A ten paradox je takový, že vy chcete vzít 14 miliard v rámci zdravotního pojištění, ale těch 14 miliard, které dostáváte v rámci EET, tak podle těch analýz, které jsou, tak do rozpočtu by měla v rámci EET přijít tato částka, a je dneska i řada podnikatelů a subjektů, které jsou proti tomu, už jsem to zmínila, jak ty, které zastupují jednotlivé zaměstnavatele.

Myslím si, že i dalším přínosem EET určitě byla platba kartou. Pokud se zruší EET, tak může dojít k tomu, a už to někteří avizují, že tedy se sníží počet míst, kde by se platilo kartou, a lidé budou muset platit v hotovosti. Chápu současnou vládní koalici, že pokud ve svém rozpočtu nemají 14 miliard, tak potřebují nejenom, že to bude v tomto důležitém dokumentu, ale že zároveň to musí mít schválené, a proto to předkládají na dnešní pořad schůze. Přesto jsem přesvědčena o tom, že z důvodu právě uprchlické krize by měli tento krok přehodnotit. A to samé je u elektronické evidence tržeb.

My jsme dneska vedli i nějakou debatu s koaličními poslancem, který jasně říkal, že třeba některým skupinám to vadí. Já bych ještě pochopila, kdyby se ten zákon tady předložil v nějaké podobě ohledně nějaké úlevy, ale prakticky ten zákon se zruší úplně a nebude se vztahovat vůbec na nikoho a vůbec to nekoresponduje s tím, co máte ve svém programovém prohlášení.

Zároveň mě velmi mrzí, že opravdu ty další věci, ať je to novela zákona o střetu zájmů, nebo novela zákona o volbách do parlamentu, takzvaná korespondenční volba, tak já si opravdu myslím, že to nejsou vůbec teď témata, která by se měla projednávat na mimořádné schůzi. Jsou to politická témata. A jsem opravdu i přesvědčena o tom, že současná vládní

koalice si ve svém programovém prohlášení napsala, že bude konstruktivně spolupracovat mezi sebou a i s opozicí. A já bych vás chtěla velmi vyzvat, je to vždycky určitě na předsedech těch jednotlivých klubů, aby k té komunikaci a k té konstruktivní spolupráci docházelo. Určitě vím, že se o to nějakým způsobem snažíte, ale pokud se tedy stane, že přijdou dva programy schůze, tak je určitě na paní předsedkyni Poslanecké sněmovny, jakým způsobem určí program toho jednání Poslanecké sněmovny, těch daných mimořádných schůzí, ale je jasné, že vládní většina má většinu, ale myslím si, že ta komunikace s opozicí je klíčová, a jsem opravdu přesvědčena o tom, že věci, které dnes vládní koalice předkládá na mimořádnou schůzi, jsou věci, které chápu, že potřebují...

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Paní místopředsedkyně, já vás přeruším. Poprosím kolegy, aby se utišili. Míra hluku překračuje únosnou mez pro řečníka. (Místopředsedkyně Mračková Vildumetzová: Děkuji, pane místopředsedo...) Ještě vydržte, ještě neslyším ticho. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Určitě chápu, že vládní koalice má většinu a že jsou určitě sněmovní tisky, které potřebuje prosadit už i v souladu s tím, jakým způsobem si schválila státní rozpočet, přesto znovu opakuji, že v návrhu dnešní schůze jsou body, které podle mého názoru nepatří do programu mimořádné schůze, byť na to samozřejmě vládní koalice má nárok. Ale hlavně tím, že tady máme situaci, jakou máme, a máme zde uprchlickou a hospodářskou krizi, tak jsem přesvědčena, že mimořádná schůze by měla řešit úplně jiné důležité body, které se dotýkají občanů a které je v současné chvíli nejvíce trápí, ať už jsou to ceny energií, ceny pohonných hmot, ceny potravin a samozřejmě daná uprchlická krize.

A chtěla bych zároveň požádat i předsedy poslaneckých klubů a i vládní poslance, jestli by nezvážili popřípadě po schválení programu přehodnotit program té dnešní schůze, jestli opravdu se všemi těmi body, které jsou tam navrženy, jestli se jimi zabývat a jestli některé z programu této mimořádné schůze nestáhnout. Děkuji vám za pozornost. (Potlesk z poslanců ANO.)

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji, paní místopředsedkyně. To byla poslední přihláška s přednostním právem. Přesto se ještě podívám do sálu, jestli tu nějaké přednostní právo ještě není, a nikdo nechce se k pořadu schůze přihlásit. Pokud tomu tak není, tak budeme hlasovat o celém návrhu pořadu 20. schůze Poslanecké sněmovny, jak byl písemně předložen.

Já zagonguji, aby mohli všichni kolegové dorazit do sálu. Ano, eviduji požadavek na odhlášení, takže vás všechny odhlásím a poprosím, abyste se znovu zaregistrovali svými identifikačními kartami. Ještě jednou zopakuji, že budeme hlasovat o celém návrhu pořadu 20. schůze Poslanecké sněmovny, tak jak vám byl předložen v písemné podobě. Ještě prosíme o vteřinku strpení, chybí jedna karta k hlasování. (Chvilku čeká.) Tak zeptám se, jestli je problém s kartou vyřešen. Dobrá. Tak já myslím, že byl dostatek času na to dostavit se do sálu.

Budeme tedy hlasovat o celém návrhu pořadu 20. schůze.

A já si dovolím zahájit hlasování a ptám se, kdo je pro takový program schůze, aby stiskl tlačítko a zdvihl ruku. Tak teď už se rozběhlo hlasování. Kdo je pro, ať stiskne tlačítko a zdvihne ruku. Kdo je proti?

V hlasování číslo 2 bylo přihlášeno 172 poslanců, pro hlasovalo 93, proti 58. Návrh pořadu 20. schůze byl schválen.

A my můžeme přistoupit k prvnímu bodu pořadu, kterým je... Hlásí se pan kolega Nacher k hlasování nebo...? Kolega Nacher se asi přihlásil omylem. Pan předseda?

Poslanec Marek Benda: Vážené paní kolegyně, vážení páni kolegové, abychom vyjasnili situaci hned teď, tak jménem koaličních poslaneckých klubů, je nás pět, navrhuji, abychom hlasovali dnes po 19., 21., 24. hodině až do úplného toho... o všech zákonech, které jsou předloženy. Myslím, že potřebujeme si tady dát jedno to noční cvičení, abychom zjistili, kdo má většinu. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji. To byl procedurální návrh. Má k němu protinávrh paní předsedkyně? Prosím, máte slovo.

Poslankyně Alena Schillerová: Tak já nemám procedurální protinávrh. Já jdu jenom připomenout jednu věc, že v minulém volebním období noční – nebylo tohle zvykem. Ponocovali jsme tady dvakrát. Jednou to bylo při důvěře vlády, tak to se předpokládá, to je přirozené, a podruhé při nouzovém stavu. Tady se z toho stala taková zvyklost. My samozřejmě budeme hlasovat proti, takže bude to vaše vůle, kterou bezesporu prosadíte, protože máte v této Poslanecké sněmovně většinu, ale nejsem si jistá, že nedochází k porušování zákoníku práce, máme tady zaměstnance, že nedochází k porušování hygieny práce. A samozřejmě až tu vůli prosadíte a zrealizujete, tak bezesporu budeme muset se obrátit na vedení Sněmovny. Budeme se muset obrátit případně – uvědomit inspektorát práce a další tyto orgány, protože si myslím, že to není v pořádku. O zdravotním hledisku nemluvím. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Paní předsedkyně, děkuji. Jenom chci upozornit, že v tuto chvíli má vystupovat ten, kdo navrhuje případně změnu, alternativní návrh k návrhu procedurální, ale já jsem tolerance sama. (Pobavení a smích v sále.)

Má někdo protinávrh k návrhu, který zazněl, a sice abychom o všech bodech dnešního jednání jednali po 19., 21., i 24. hodině? Není tomu tak.

Zahájím o tomto procedurálním návrhu. Ptám se, kdo je pro, aby stiskl tlačítko a zdvihl ruku. Kdo je proti?

V hlasování číslo 3 bylo přihlášeno 174 poslanců, pro hlasovalo 93, proti 79. Návrh byl přijat, a my tedy budeme jednat o všech bodech schválené schůze po 19., 21., i 24. hodině.

S přednostním právem se hlásí pan vicepremiér a ministr zemědělství (správně ministr práce a sociálních věcí) Jurečka. (Pobavení v sále.)

Místopředseda vlády, ministr práce a sociálních věcí ČR Marian Jurečka: Děkuji. Dobré odpoledne. Vážený pane předsedající, já si dovolím stručnou reakci na paní předsedkyni klubu hnutí ANO, paní předsedkyni Schillerovou. Ona teď nedává pozor... děkuji moc. Já jenom říkám, že před dvěma měsíci jste tady společně s klubem SPD hodiny, hodiny mluvili dvě noci, to jste si otázku, jak jsou na tom zaměstnanci této Sněmovny, nekladla. Tak si ji klaďte prosím pěkně i v jiných momentech, kdy vy tady hodiny i přes noc obstruujete, zdržujete jednání Sněmovny. Tady jsou konkrétní návrhy zákonů, které jsou ku prospěchu občanů České republiky, a můžeme je projednat velmi rychle, když vy je nebudete zdržovat a nebudete obstruovat. (Potlesk z řad pětikoalice.)

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji. Další s přednostním právem, pan místopředseda Bartošek. Pane místopředsedo, prosím.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Vaším prostřednictvím k paní předsedkyni Schillerové, potažmo i k jiným. Jedná se o to, že před sebou máme patrně dlouhé jednací hodiny, a abychom jednali v souladu s jednacím řádem, tak chci říct, že padne-li procedurální návrh, je pouze možné položit protinávrh k procedurálnímu návrhu, ale požádal bych, abychom nediskutovali, protože to není v souladu s jednacím řádem. Nechť se to odhlasuje a pak ať se realizují přednostní práva. Ale chci to říct na začátku jednání, aby to bylo čisté pro další hlasování. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji. Pan předseda Výborný.

Poslanec Marek Výborný: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Kolegyně, kolegové. Chtěl bych vaším prostřednictvím k paní předsedkyni Schillerové, kterou tady nevidím – a vidím vás, paní předsedkyně, ano. Chtěl bych vám dát nabídku, která se neodmítá. Jako předseda jednoho z koaličních klubů vám nabízím, že pokud tady standardně začneme pracovat a jednat, tak jak se má, opozice se vyjádří, koalice také zdůvodní to, proč přichází s těmito šesti návrhy, tak pokud dnes do nějaké rozumné večerní hodiny zvládneme první tři body, to znamená polovinu programu této schůze, já udělám všechno pro to, abyste měla v noci prostor na to se věnovat, čemu se v noci věnujeme, tedy spánku, a abychom v programu schůze pokračovali zítra, až nabereme síly. Je to jednoduché. Pojďme pracovat, jednat, první tři body do večera a zítra pokračujeme. Děkuji. (Potlesk části poslanců.)

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji. Následuje přednostní přihlášení pana předsedy Fialy.

Poslanec Radim Fiala: Děkuji za slovo. Nejdřív bych chtěl zcela výjimečně souhlasit s panem místopředsedou Bartoškem. O něco podobného jsem se, jestli si pamatujete, pokoušel asi minulý týden, že když je procedurální návrh, měl by přijít jen protinávrh a mělo by se buď hlasovat, nebo jednat dál. Žádné jiné věci by se neměly projednávat. Já to považuji za korektní, co tady řekl pan místopředseda Bartošek. Děkuji za to a chtěl bych, abychom se všichni podle toho chovali. Já se podle toho chovat budu. Jsem rád, že jsme našli v jedné věci shodu.

Co se týče obstrukcí, já tady musím říct, že jsem pozorně poslouchal pana předsedu Bendu, který přišel k touto mikrofonu a říkal: Myslím, že je čas, abychom si dali nějaké to noční cvičení, a proto, už jsme tady dlouho nebyli v noci, tak proto navrhuji, abychom jednali po 19., 21. i 24. Takže v podstatě koaliční vláda nám tady říká, že my jsme ještě nic pomalu neudělali, a vy nám říkáte, že je potřeba si dát noční cvičení. Já to chápu, ale neobviňujte nás z obstrukcí. To bylo jenom k tomu. Děkuji. (Potlesk části poslanců.)

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Také děkuji. Určitě dodržujme všichni jednací řád a po zaznění procedurálního návrhu přicházejme jenom s návrhy, které by ho modifikovaly. Nicméně netušil jsem, kam bude vystoupení paní předsedkyně směřovat. Myslel jsem, že nějaký protinávrh zazní. Dobrá.

Hlásí se ještě někdo s přednostním právem? Není tomu tak. Já ještě konstatuji, že s náhradní kartou číslo 28 bude hlasovat paní poslankyně Bačíková a s náhradní kartou číslo 23 budu hlasovat já, poslanec Skopeček.

A jestli máme všechny ty úvodní záležitosti za sebou, můžeme přistoupit konečně k prvnímu bodu našeho jednání, což je

1.
Návrh poslanců Ivana Adamce, Radima Fialy, Romana Kubíčka, Michala Kučery, Ondřeje Lochmana a Antonína Tesaříka na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 382/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
/sněmovní tisk 186/ – prvé čtení podle § 90 odst. 2

Upozorňuji, že je navrženo, abychom s návrhem zákona vyslovili souhlas již v prvém čtení. Stanovisko vlády bylo doručeno jako sněmovní tisk 186/1. Nyní prosím, aby předložený návrh uvedl za navrhovatele pan poslanec Ivan Adamec. Pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Ivan Adamec: Vážený pane předsedající, vážené kolegyně, vážení kolegové, vážená vládo, dovolte mi, abych vás seznámil s návrhem nás poslanců na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 382/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Já bych poprosil, kdybyste mě poslouchali. Ona to není úplně tak jednoduchá záležitost.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Ano, pane poslanče, já vám rozumím. Poprosím všechny, kteří se nechtějí věnovat projednávanému bodu či vedou diskuse na jiné téma, aby opustili pokud možno sál a utišili se. Vydržte, pane poslanče. Sečkáme, než se tak stane a v sále bude klid, včetně toho, že zde nebudou zvonit mobilní telefony. (V pravé části sálu zvoní telefon.) Prosím, aby si někdo ten telefon vzal. Pane poslanče, myslím, že můžete pokračovat.

Poslanec Ivan Adamec: Děkuji, vážený pane předsedající. Omlouvám se, kolegyně, kolegové, já to říkám proto, abyste se pak zbytečně neptali a nemuseli jsme tady trávit celou noc.

Cílem návrhu je doplnit výrobce, dovozce a dodavatele paliv z biomasy mezi povinné osoby pro dokládání kritérií udržitelnosti a umožnit jim prokazovat i plnění čestným prohlášením a použít přechodné období, kdy lze plnění kritérií takto považovat do konce roku 2022. Cílem, znovu opakuji, cílem této dle mého soudu velmi jednoduché poslanecké iniciativy, mimochodem kterou podepsali zástupci všech poslaneckých klubů, vyjma klubu Pirátů, kteří ale projevili víceméně souhlas s touto navrženou novelou, je reakce na dosud nevydané prováděcí akty Evropské komise k ověřování kritérií udržitelnosti pro biomasu, a prodloužit do konce letošního roku období, kdy je v České republice možné splnění kritérií udržitelnosti doložit čestným prohlášením namísto plnohodnotné verifikace, pro kterou stále nejsou vytvořeny legislativní předpoklady na úrovni Evropské unie. Fakticky se tak vytváří podmínky pro pokračování podpory výroby elektřiny a tepla z biomasy do konce letošního roku.

Já to zkusím přeložit (těm), kteří možná nepochopili, co tady říkám, a poprosil bych, abyste mě opravdu sledovali, protože pokud dneska se nám nepodaří tuto novelu schválit

v tom zrychleném znění, tak nás čekají v této oblasti velmi velké problémy. Je to velmi jednoduché. My jsme tady vlastně v minulém volebním období schválili novelu pouze, kde jsme řekli, že vlastně výrobci a dovozci a provozovatelé paliva z biomasy a vůbec podpora biomasy jako takové se musí verifikovat do 30. 6. letošního roku, tak podle aktů, které nám prostě vydá Evropská komise. Vláda se zavázala těm podnikatelům, že to tak bude a že budou moci dále dostávat podporu z veřejných zdrojů. Bohužel se tak nestalo a stát se nemohlo, protože Evropská komise prostě ty dokumenty nevydala.

Přečtu vám tady, kdy vlastně Evropská komise nám píše 8. března letošního roku a přiznává, že tedy došlo ke zpoždění deklarovaných aktů, a přiznává také nezbytnost odložení uplatňování kritérií udržitelnosti biomasy o půl roku. To znamená, že toto stanovisko Evropské komise je v naprostém souladu s návrhem zákona, který vám tady v tuto chvíli předkládáme. Já musím říct, že ta novela má nabýt účinnosti dnem následujícím po dni vyhlášení ve Sbírce zákonů, její schválení se navrhuje již v prvním čtení podle § 90 odst. 2. Já to pak ještě dovysvětlím. Dopady na veřejné rozpočty nebo na státní rozpočty žádné nejsou. Splňuje to všechna kritéria, která tady vždycky posuzujeme při předkládání každého zákona, a dopady do podnikatelského prostřední to má jenom pozitivní.

Z oslovených ministerstev se vyslovilo k návrhu Ministerstvo zemědělství a Ministerstvo průmyslu a obchodu souhlasně, Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo financí a Ministerstvo pro místní rozvoj neutrálně a iniciativně jej uvítaly Hospodářská komora ČR, Svaz průmyslu a dopravy ČR, Asociace malých a středních podniků a živnostníků České republiky. Vláda sice měla připomínku, že prodloužení doby, kdy je možno podávat pouze čestné prohlášení, není úplně v souladu s tím, jak by si představovala, jak by tato novela měla vypadat, nicméně pokud se začtete do vládního vyjádření, tak zjistíte, že to vyjádření vám může připadat tak trochu jako vyjádření chytré horákyně, že vlastně může to být tak i tak a že vlastně ten posun doby platnosti se dá udělat legislativní úpravou a že vůbec nevadí, že to bude v prvním čtení.

Já se vám všem omlouvám, že to tady předkládáme v § 90 odst. 2, protože nebývá to zvykem, že by poslanecké návrhy chodily tímto způsobem. Ale musím říct, že tady čas hraje proti nám, a pokud chceme pomoci všem, kteří v těchto oborech podnikají, a nechceme, aby tady byl kolaps v otázce výroby energií z biomasy po 30. 6. letošního roku, tak prosím je potřeba, aby tento návrh se schválil právě tímto způsobem, protože vlastně od 1. 7. letošního roku by pak nemohla být vyplácena podpora právě všem těm zainteresovaným osobám.

Dámy a pánové, věřím tomu, že chápete ten problém, který máme před sebou. Opravdu nerad překládám zákon, ač takto jednoduchý, poslaneckou novelou, a dokonce v prvním čtení. Nicméně protože pokud to tak neučiníme, tak si rovnou řekněme, že podporovat biomasu po 30. 6. letošního roku prostě nechceme. To si nemyslím, že je účelem a není to naším zájmem. Naším zájmem je to, aby ta podpora pokračovala, aby ten trh prostě byl spokojen, naplněn a nedocházelo ke kolapsům právě v této oblasti.

Dámy a pánové, děkuji vám, že jste mě vyslechli, a žádám vás, abyste tento návrh podpořili v prvním čtení. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji panu poslanci Adamcovi, že za skupinu navrhovatelů předložený návrh uvedl, a nyní poprosím, aby se slova ujal zpravodaj pro prvé čtení, a sice pan poslanec Róbert Teleky. Pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Róbert Teleky: Vážený pane předsedající, dámy pánové, krátce doplním předsedu hospodářského výboru. Skupina poslanců napříč politickým spektrem předkládá sněmovní tisk 186. Je to domácí řešení složité situace, ve které se členské státy Evropské unie ocitly. Výroba elektřiny a tepla z biomasy dostává podporu. Udržitelnost se přitom dokládá čestným prohlášením. Evropská komise měla už před rokem vydat delegované akty

stanovující kritéria pro udržitelnost biomasy, na jejichž základě by proběhla standardní oficiální verifikace, která by nahradila systém čestných prohlášení. Kritéria však dosud nejsou. Proto novela prodlužuje stávající systém do konce letošního roku.

Novelizujeme již novelizační předpis č. 382/2021 Sb. Dále se novelizuje zákon č. 165/2012 Sb. Dochází tam k úpravě § 47b, protože se rozšiřuje o osoby, které dovážejí, vyrábějí nebo dodávají palivo z biomasy, které je potom energeticky využíváno při výrobě biometanu, elektřiny nebo tepla. V novele zákona o POZE je s účinností od 1. 7. 2022 zavedena nová povinnost dokládat plnění kritérií udržitelnosti. Tato povinnost se týká provozovatelů zdrojů na biomasu s primárním příkonem vyšším než 20 MW a provozovatelů zdrojů na bioplyn s primárním příkonem vyšším než 2 MW. Dále se nové požadavky týkají všech výrobců a obchodníků s palivem, kteří dodávají těmto zdrojům palivo. Souhrnně se jedná o 760 až 1 000 subjektů, které mají být během krátké doby certifikovány.

Příprava prováděcích aktů a certifikačních schémat je na úrovni Evropské komise opožděna. Sama Komise doporučila členským státům vyžadování kritérií udržitelnosti odložit. Abychom neohrozili tyto podniky, navrhujeme posunout tuto povinnost o šest měsíců do konce letošního roku. Děkuji za pozornost a prosím o podporu.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji panu zpravodaji tohoto tisku, panu poslanci Telekymu, a otevírám obecnou rozpravu, do které se jako první hlásí paní poslankyně Ožanová Zuzana. Eviduji tady, že přišel dopis paní předsedkyně vašeho klubu, že se stanoviskem klubu vystoupí pan Roman Kubíček. Takže prosím, pane poslanče, máte přednost před vaší kolegyní ze stejného politického klubu.

Poslanec Roman Kubíček: Děkuji za slovo, pane předsedající. Dámy a pánové, vážení členové vlády, koho to nebude zajímat, může si skočit na oběd nebo na časnou večeři. Budu mluvit dlouze, ale k tématu, budu se dotýkat energetiky. Souhlasím tady s předřečníky, protože je to jednoznačně novela, která zachraňuje peníze těm, kteří vlastní tyto záležitosti.

Skupiny poslanců z ODS, SPD, ANO, TOP 09, STAN a KDU takzvaně průřezově navrhla tuto změnu ohledně dokazování podmínek udržitelnosti biomasy. Návrh počítá s tím, že splnění podmínek udržitelnosti a úspor emisí skleníkových plynů u biomasy by bylo možné dokládat až do konce letošního roku nejen příslušným dokladem podle evropského předpisu, ale také čestným prohlášením. Plnění kritérií by měli dokladovat také výrobci, dovozci a dodavatelé paliva z biomasy. Novela tak reaguje na situaci, kdy Evropská komise dosud nevydala delegované karty k ověřování kritérií udržitelnosti pro biomasu, přestože měly být vydány již v lednu loňského roku. Poslanecký návrh proto prodlužuje do konce letošního roku období, kdy je v České republice možné splnění kritérií udržitelnosti doložit čestným prohlášením namísto plnohodnotné verifikace, pro kterou stále nejsou vytvořeny legislativní předpoklady na úrovni Evropské unie. Bez nutného dostatečného přechodného období fakticky hrozí kolaps dodávek biomasy, která by naplňovala kritéria udržitelnosti, a tím i výroby energií z biomasy, což bude mít za následek neplnění závazného národního i evropského cíle v této oblasti.

Všechny nezbytné akty provádějící Evropské komise v současné době nejsou vydány a není vůbec jisté, kdy vydány budou. Navrhovatel navrhl Sněmovně projednávání návrhu zákona tak, aby Sněmovna s ním mohla vyslovit souhlas již v prvém čtení podle § 90 odst. 2 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů. Za hnutí ANO podotýkám, že toto nebudeme vetovat.

Vláda zaujala k tomuto návrhu souhlasné stanovisko. Zároveň však upozorňuje, že zvolená legislativní technika na zavedení, respektive prodloužení přechodného období, ve kterém lze plnění kritérií udržitelnosti dokládat čestným prohlášením, není podle jejího názoru vhodná. Přechodné ustanovení článku II bodu 18 zákona č. 382/2021 Sb. se totiž

z povahy věci vztahuje jen na změny, které byly zavedeny uvedeným zákonem, a nedopadá tedy na výrobce, dovozce ani dodavatele paliv z biomasy. Má-li se v přechodném období dočasně umožnit výrobcům, dovozcům nebo dodavatelům paliv z biomasy prokazovat plnění kritérií udržitelnosti čestným prohlášením, mělo by přechodné ustanovení být obsaženo v části první nyní předloženého návrhu zákona jako samostatný článek číslo II. Pokud jde o stávající část druhou předloženého návrhu zákona, ta by se v závislosti na tom, jak byl formulován nový článek II části první, mohla buď omezit pouze na změnu data z 30. června 2022 na 31. prosince 2022, popřípadě bod 18 článku II zákona č. 382/201 Sb. by mohl být zrušen zcela. Nebo je ponechán ve stávajícím znění s ohledem na výkladové pravidlo lex posterior derogat legi priori.

Vláda se současně domnívá, že výše naznačené úpravy jsou toliko legislativně technické povahy, že by je tedy snad bylo možné v souladu s § 90 odst. 6 zákona o jednacím řádu Poslanecké sněmovny provést i v případě, kdy by Poslanecká sněmovna s návrhem zákona vyslovila souhlas již v prvém čtení.

Novelou zákona o podporovaných zdrojích energií z roku 2021 byla mezi podmínky poskytování provozní podpory pro využití energie biomasy doplněna tato povinnost prokazovat kritéria udržitelnosti. Zákon aktuálně uvádí jako povinné osoby k prokazování kritérií udržitelnosti výrobce biometanu, výrobce elektřiny a tepla a pěstitele biomasy. Kritéria udržitelnosti však musí dokládat také výrobci, dovozci a dodavatelé paliv z biomasy, protože bez jejich dokladů nemá výrobce energie, jenž palivo z biomasy od nich používá, případně výrobce biometanu, jak plnění kritérií udržitelnosti sám doložit. Do 30. června 2022 mohou výrobci elektřiny, výrobci tepla a výrobci biometanu prokázat plnění kritérií udržitelnosti přechodně prostřednictvím čestného prohlášení. Tuto možnost však nemají výrobci, dovozci a prodejci vstupní suroviny určené pro výrobu paliv z biomasy. Předkládaná novela navrhuje v přechodném období umožnit prokazování plnění kritérií udržitelnosti prostřednictvím čestného prohlášení. Dále novela navrhuje prodloužit přechodné období do konce roku 2022.

Vyjádření Hospodářské komory – ta souhlasí, že provádění nařízení Evropské unie s datem 8. března 2022, což byl vlastně ten dopis, který tady pan zpravodaj citoval, kdy Evropská komise z důvodu zpoždění přípravy svých delegovaných aktů přiznává nezbytnost odložení uplatňování kritérií udržitelnosti a biomasy o půl roku. Novela zákona je tak zcela v souladu s pokyny Evropské unie. Samozřejmě platí hlavní argument, že v případě nepřijetí by všichni, kdo spalují biomasu, přišli o podporu, což by zdražilo teplo lidem a navíc by to vyvolalo soudní spory se státem, neboť zákon tuto podporu zaručuje a zároveň by stát nebyl schopen zajistit naplnění tohoto zákona.

Myslím si, že je to jeden z prvních kroků, na který to POZE reaguje, a já se těším na předložení nového zákona o POZE a nového energetického zákona. Oba zákony budou muset velmi, velmi důrazně reagovat na dnešní dobu. Když byly vytvářeny tyto původní zákony, tak v globálu se jednalo o dobu stabilní, o dobu předvídatelnou, ta doba stanovovala kritéria a kritéria udržitelnosti pro řekněme predikovatelné zdroje a myslím si, že v současné době již toto neplatí. Já bych se k tomu pokusil ještě šířeji vyjádřit, už teď nebudu používat papír, protože jsem tam nechtěl udělat nějaké spletení.

Takže v globálu se dneska dostáváme k tomu, že například nárůst elektrické energie pro některé odběratele je až čtyřikrát vyšší. Ano, pochopitelně, respektuji, že se jedná o zákazníky, kteří přecházeli do režimu poslední instance, a byly jim nabídnuty nové smlouvy, které naprosto nereflektovaly asi běžné smlouvy, které má asi každý z vás, které se projevovaly nějakým zdražením cca o 38 %. Nechci být úplně striktní, protože máme tady například dodavatele plynu, který i v režimu dodavatele poslední instance si vytvořil poměrně velký problém. Budu na to upozorňovat, protože i toto ten zákon musí zohledňovat do té budoucnosti.

Co můžeme dělat, aby nás neohrozila energetická chudoba? Jaký bude dopad na domácnosti? Jaký bude dopad na firmy? Tak já budu probírat jednotlivá řešení, která jsou. Máme tady řešení, které se nazývá fotovoltaika, bateriové úložiště. V programovém prohlášení vlády bylo konstatováno, že by vláda chtěla podpořit 100 000 instalací na rodinné domy plus nějaký neomezený počet v rámci municipalit a továren. To je zajisté chvályhodná strategie, nicméně ten problém, který dneska vyvstává, a je to i ve spojitosti s válkou na Ukrajině a s dodavatelsko-odběratelskými vztahy přes Rusko a přes Čínu, tak musíme si uvědomit, že největším výrobcem fotovoltaických panelů je Čína. Ona jich vyrábí více než 90 % a hlavně z toho důvodu, že ona má zdroje. Ona má zdroje materiálů, které potřebujeme pro výrobu fotovoltaiky. Jak jsem na to už upozorňoval, tak v loňském roce na rodinné domy bylo uskutečněno necelých 10 000 instalací. Nebyly to všechno instalace s bateriovým systémem. A predikce, co jsem se ptal obchodníků a těch, kteří poskytují montáže, tak na letošní rok to vypadá tak na 6 500, a to z toho důvodu, že veškerou produkci dneska vykupuje Francie, Španělsko, Spojené státy americké. Trošku velký problém.

Co se týká bateriových úložišť, tak ten problém je ještě větší, protože tam skoro výhradním výrobcem je Čína, která funguje. A v globálu, když budete dělat fotovoltaiku pro běžný rodinný dům, která zahrnuje asi něco kolem 10 kilowattů, tak potřebujete ty čtyři baterie. Například montážní firma z Jindřichova Hradce, která má naplánováno dvacet montáží, má dneska baterie pro čtyři montáže a předpokládané dodání je v srpnu, když to bude fungovat. Nicméně už jsme si trošku zvykli, že v současné době, řekněme, i částečné hospodářské krize, nedostatku materiálů a podobných záležitostí se prakticky čeká na všechno. Ono je to dáno, protože ta zařízení potřebují čipy. Ty čipy jsou úplně stejné jako do automobilů. A víte sami, že když si dneska půjdete objednat automobil, že čekací doba jeden rok není problém. A totéž se může stát i u těch bateriových úložišť. Nicméně chválím, že jsou vyčleněny peníze na tyto instalace. A říkám a sám i doporučuji, že tato instalace fotovoltaiky s bateriovým úložištěm dokáže ušetřit cca 70 % spotřeby domu, což je velmi významným přínosem pro budoucnost. Nicméně zatím ty dotace vycházejí cca do 50 % té vaší investice. Tato investice se pohybuje v částce 400 000 až 450 000 korun. Z toho fondu můžete dostat asi 200 000 korun. Je to výborné, je to dobré. Otázka je, zda úplně pro každého vhodné, protože pro někoho může být i těch 200 000 korun problém. Ale jestli jsem zaregistroval správně, vyjednává fond i velmi výhodné půjčky pro lidi, kdy si mohou rozložit platby do nějakého času. Podotýkám, že při současných standardních cenách elektrické energie se ta návratnost pohybuje kolem pěti let, což je tedy velmi dobré.

Teď se podíváme na to, o čem jsme tady s Ivanem Adamcem, prostřednictvím pana předsedajícího, už bavili. Je to záležitost municipalit. Ty municipality by velmi rády najely na tyto zdroje, ale tam ta fotovoltaika je v úplně jiném rozsahu. Teď nechci, ale jak tady mluvil, prostřednictvím pana předsedajícího, můj kolega pan Havlíček, tak kdysi dávno jsme promarnili příležitost tím solárním tunelem, nebo stavbou těch solárních polí, protože kdo jezdí na Slovensko, tak ví, že Slovensko pojalo stejnou kapacitu a vystavělo to tenkrát na domech, malých firmách a tak dále, a u nich k tomu problému nedošlo. Dneska je to pro ty firmy vlastně výhodné, s tím, že to měly na začátku podporované ne touto formou. A do dneška je tam udržitelnost, i když víme, že před deseti lety byly výkony těch fotovoltaik asi poloviční, než jsou dneska.

Takže to bychom měli k tomu. Teď se musíme také dostat k situaci, co se vyskytlo dneska na trhu v rámci elektrické energie. Předvedl nám to tady vlastně preferovaný dodavatel, který měl množství reklam. Já ho nebudu jmenovat, ale všichni víme, kdo to je. Ono jich potom nakonec bylo velké množství. Dostali jsme se do problému, který budeme muset ošetřit v zákoně, a to jsou spotové nákupy. Asi se budeme bavit o tom, jakým způsobem to funguje, protože ne každý ví, co to je. V globálu by každý z těch dodavatelů měl mít nějakou povinnost zabezpečit si dodávky energií, ať už je to plyn, elektřina, cokoliv, pro své budoucí odběratele na nějaké období. A existuje i takzvaný spotový nákup, který trošku jak na

burze cílí na pokles ceny té komodity v daném okamžiku, a když přeženete nápřah a začnete dělat většinu v těch spotových obchodech, tak předvádíte to riziko, které tady bylo.

Já jsem se pak dozvěděl, že ta firma prakticky nakupovala ve spotech úplně všechno, takže ze dne na den neměla vůbec žádnou elektrickou energii, kterou by mohla dodat svým odběratelům. Ti odběratelé ne vlastní vinou někam padli a dostali jsme se do té masivní kampaně, abychom se tady ještě mohli bavit o tom, zda to byla taková ta šmejdská smlouva do slova a do písmene za tu žárovku, která fungovala. Myslím, že na to budeme muset také pamatovat, a budeme na to muset pamatovat dobře. A jestli už to budou zákony o tom, že se bude skládat nějaká finanční spoluúčast, nebo bude nějaký státní dohled nad nákupem jednotlivých materiálů, asi to omezí některé dodavatele, ale asi to bude v tomto případě správné.

Teď se nějakým způsobem musíme také dostat k tomu, co se stane tím, že odešli. Ti zákazníci museli podepsat nové smlouvy a jsou tady informace, že dodavatelé plynu nutí své zákazníky podepisovat nové, poměrně nevýhodné smlouvy. A není proti tomu prakticky opravdu žádná obrana.

Já jenom upozorňuji na to a to potvrzuji, a to ve vší úctě k tomu, o čem se tady hovoří, že plyn se skutečně nakupuje jako plyn, není tam napsáno, jestli je ruský, ázerbájdžánský, norský nebo něco podobného, a v globálu ta burza umožňuje nějaké nákupy. A problém v České republice je, že stát jako takový nemá vlastní kapacity plynu, a když chce něco udělat a když chce vytvořit nějaké kapacity a nějaké zásoby, tak si zásobníky musí pronajmout. Musí si je pronajmout, může je naplnit, je to jejich věc, ale opět se domlouvá s nějakým zprostředkovatelem, který dodá určitou kapacitu plynu a nějakým způsobem to zafunguje.

Já jsem již před, no, možná před třemi lety upozorňoval, že ta diverzifikace a přechod k plynu byl velmi masivní a že ten plyn je opravdu, opravdu relativně nebezpečná komodita, protože když jste se podívali na to území, kde 80 % plynu proudí do Evropy, tak je to nestabilní území, nespolehlivý partner, byť to bylo velmi levné, a pamatuji si na velké obchodní tažení, na odpojování od centrálního vytápění tepla, s tím, že chodili obchodníci a nabízeli takzvané blokové a jednotlivé plynové kotelny, kde vypočítali svým zákazníkům velmi výhodnou cenu. A přiznávám, že v té době, když se nebrala nějaké volatilita trhu, tak skutečně ty počty tak vycházely. Nebudeme se bavit o tom, že zákazníkům to vždycky dodali bez toho, že tam byla cena údržby, cena obnovitelnosti a tak dále, že to prostě bylo má dáti – dal, a z toho to vycházelo velice dobře, ale dařilo se jim to ve své době. A upozorňuji na to, že v současné době opět zpátky je velký zájem o připojování i k centrálnímu vytápění tepla, protože ať to vezmeme zprava nebo zleva, stále je to nejstabilnější zdroj, o který se ta města většinou starají. (Poznámka od stolku zpravodajů.) Ano, i ti soukromníci se o to starají, přesně tak, a tam spadá i ta biomasa. Dobře, děkuji panu předkladateli.

Pak se tady bavíme nějakým způsobem o tom, jakým způsobem nastavit energetické úspory. Ono v těch 90. letech se začalo zateplováním domů, zateplováním paneláků. A víme, že ty první zateplovací systémy už jsou dneska zralé na výměnu, ale pochopitelně doba nějakým způsobem pokročila, a pokud vím, tak i stavební zákon novým stavebníkům nařizuje podstatně přísnější normy, myslím, že nejde už dneska postavit barák mimo energetickou třídu B, předtím šel do (třídy) C, ale v době, kdy začínalo zateplení, tak to byly třídy XY, to ani neznáme, jak to funguje. No, to už asi ve formě zákazníků na úrovni občanů je asi vnímáno dobře a dneska neexistuje dům, který by se bez toho postavil, a společenství vlastníků v různých bytových domech pochopitelně do toho zainvestovalo, protože skutečně zjistilo, že v rámci času ta návratnost – a díky dotačním titulům – je poměrně krátká a že to je schopno řešit. Pak tady budeme mít nějakou sortu občanů, kteří bydlí ve starých domech, a budeme říkat, že jsou to například důchodci nebo lidé, kteří si nemohou úplně tak jednoduchým způsobem dovolit udělat nějaký upgrade, zateplení a tak dále, a na to by asi ten zákon taky měl dbát a nějakým způsobem dávat. A bude to velmi obtížné, protože vždycky, když se udělá

nějaké skupinování a škatulkování, tak to vede k podvodům, to tak je, vždycky to tak bylo a fungovalo.

Takže pochopitelně dotace na fotovoltaiku jsou výborná záležitost, nicméně pro pana předkladatele, prostřednictvím řídícího schůze, jsem si udělal takový krátký výpočet. V globálu, když se dostaneme k té instalaci 100 000 baráků, tak je to vlastně 1 terawatt. Abyste věděli, Temelín vyrobí za rok 15 terawattů a náklad na 1 terawatt bude 40 miliard, z čehož 20 miliard bude stát, 20 miliard bude občan. Takže když to rozdělíme, tak budeme mít 5 miliard, což je přijatelná cena. Předpokládám, že to je přijatelná cena, nicméně upozorňuji na to, že i kdybychom postavili všechny fotovoltaiky, tak ten celkový výkon dneska jaderných elektráren, který je něco mírně nad 30 terawattů, pokrývá 35 %, 35 % spotřeby elektrické energie. A když se k tomu nějakým způsobem podíváte, uděláte-li tuto instalaci, tak jste vyřešili 1,2 % té obnovitelné energie z fotovoltaiky. Bavíme se jenom o domech, nemůžeme se bavit, říkám, o těch municipalitách. A já myslím, že každý starosta, pokud mu to zákon umožní a dotace bude přiměřená, bude velmi vážným způsobem uvažovat o tom, že ten majetek ve vlastnictví města bude chtít tímto způsobem zásobovat.

Teď přejdeme k plynu. Plyn je daleko větší průšvih. On je možná v tuto chvíli menší průšvih pro občany, neříkám, že není žádný, ale je menší pro občany (než) pro průmysl. Tam jsme se dostali k tomu, že proti nákupu, který byl dělán v loňském roce, v polovině roku ještě předtím, než došlo k nějakému kolísání na trhu energií, tak vzrostl v současné chvíli až na osminásobek podle těch obchodů, což už je velký, velký problém, a to už jak do cash flow firmy, tak do těch dodávek, které fungují.

Ale co nám tedy ohrožuje ten plyn? No on nám v každém případě ohrožuje těžký průmysl, protože to, co si berete, ocelářství a podobné záležitosti, jsou skutečně závislé na dodávkách plynu, protože ty pece na plynu pracují, tam je teplota, která se dá docílit víceméně možná jenom v tomto, plus kdysi dávno koksovatelné uhlí, ale myslím, že koksovatelné pece – nevím, to bych se musel zeptat poslanců z Moravskoslezského kraje, jestli ještě jsou v provozu, nebo nejsou, nejsem si teď úplně jistý, jestli už jsou to jenom ty plynové.

Ten problém, který plyn ukázal, tak pochopitelně velmi, velmi akcelerovala válka na Ukrajině. To je nezpochybnitelná záležitost, je to velmi nebezpečné. Nicméně měli jsme nějaký seminář, na tom semináři jsme se bavili, kdybychom se odstřihli od plynu, který přitéká z ruských nalezišť, tak v současné chvíli, jestli se nepletu, nám bylo řečeno, že jsme schopni nahradit 15 % kapacity, 15 % kapacity, a v horizontu nějakých let při budování dalších kapacit, myslím, že na tu náhradu jsme potřebovali, na vybudování produktovodů, asi pět let. Asi pět let. A poměrně velké náklady. Nicméně neřešili jsme tak úplně cenu plynu, protože pochopitelně plyn, který se dováží z frakovacích jednotek, je cenově úplně někde jinde, nicméně při výpadcích a nákupech plynu je to teď momentálně srovnatelné, takže kdybychom teď dokázali se přehodit na tankery, které by nám to sem dovezly, tak teď momentálně by to nebolelo, ale je otázka, jak dlouho je udržitelná takováto cena plynu pro průmysl a tak dále, protože ten dopad bude. Už jsem dostal informace, že na to reaguje automobilový průmysl, a to je naše zlaté vejce, protože do státního rozpočtu přináší asi nejvíce peněz, tak bychom si mohli říct, že to je velký, velký problém.

Pak se tady dostáváme k biomase, kterou tady dneska podporujeme. To je správná cesta, je to asi velice dobré, byť je to velmi okrajové, a zjišťovali jsme, jakým způsobem máme u nás zásoby štěpky. Já si tady vzpomínám, když byla kůrovcová kalamita, tak všichni plácali rukama a říkali, že to bude bezvadné a že budeme pracovat jenom na tu štěpku a že to bude fajn. Já mám barák v takové střediskové obci, která využívá jenom štěpku, a určitě to je velmi výhodné, ale já mám takový pocit, že to je prostě přizpůsobeno na celkový odběr pro obce, které jsou schopny tu biomasu vypěstovat či získat, a vychází mi to velmi dobře na obce do 3 000 obyvatel, s připojením na více už se obtížně shání. A dělali jsme nějakou studii na vytápění jednoho kotle v Českých Budějovicích, což je stotisícové město, a byli jsme schopni

zabezpečit štěpku na čtyři roky a na delší kontrakt už jsme nedosáhli, protože ona ta štěpka má nějaká kritéria, nějaké záležitosti.

Pak tu máme bioplynky, to jsou také podporované zdroje. Teď si úplně přesně nevzpomínám, jestli jich je 488 v České republice, ale nějak kolem tohoto čísla se to pohybovalo. Určitě to je dobrý zdroj, využívání i té kejdy z chovu hospodářském zvířat, no ale my jich zase tolik nemáme, to si zase řekněme, že bychom byli velkým producentem prasat či skotu, tak to u nás není. A teď je otázka, jestli se oplatí v současné krizi využívat nějaké pěstování plodin a pak to spálit? Protože vzpomínám si na dobu, kdy byl nadbytek pšenice, že se někde ve světě pálila i pšenice. Je to dneska hříšná myšlenka, to skutečně se dělo, není to nic, co tu jakoby nefungovalo.

A pak se musíme položit před určité slovo a musíme si ho tady říct, a to se jmenuje uhlí. Já vím, že v uplynulých letech to bylo malinko sprosté slovo. A děkuji kolegům z hospodářského výboru, kteří mají trošičku řekněme takový ten střízlivý pohled na to, co se dá a nedá dosáhnout. A uhlí je energetický zdroj. Je to ten energetický zdroj nejenom na teplo, ale i na výrobu elektrické energie. Pochopitelně k tomu se dostáváme do obrovského problému emisních povolenek, kde kdysi dávno vznikla celkem zajímavá myšlenka, která nutila ty, co využívali fosilní zdroje, k určitým upgradům a čištění a tak dále, tak se nám malinko zvrtla, protože kdyby ta myšlenka byla postavená tak, že by emisní povolenky jednoznačně obchodovali emitenti a výhodu by získávali ti, kteří investují do svých technologií, do technologií čištění a tak dále, tak by to bylo super, protože by to byl hnací motor a všechny zdroje, které by fungovaly, by nějakým způsobem měly zájem investovat do svého upgradu a jejich vlastníci by nevybírali všechny dividendy a dávali to do budoucnosti, jakým způsobem by to mohlo fungovat. Ale bohužel tak to nebylo a vlastně se z toho stal obchodní derivát, a to je cesta do pekel vždy.

Takže se to nakupuje. Prostřednictvím pana předsedajícího jsme se tady bavili s Ivanem Adamcem, že už to nemají americké a kanadské fondy, ale že to koupila Čína od nich. Upozorňuji, že emisní povolenky skutečně skoupila Čína ve velkém, protože to byla pro ně znamenitá investiční příležitost. A predikce a náplně, kdy v roce 2030, a tomu jsme asi rozuměli, měla emisní povolenka stát 32 eur, tak ty se nenaplnily, protože s tím se počítalo, takové byly predikce, takové byly cash flow tepláren, plynáren, elektráren. A jakmile z tohohle vypadnete, tak víte sami, kdo dělal v podnikání, že změnovky do 5 % se dají ustát celkem jednoduše, jakmile se to pohybuje už kolem 10 %, tak už to zasahuje hospodaření firmy. A pokud to uděláte v rámci stovek procent, tak se občas dostáváme i do situace, zda je ten podnik lepší zavřít, nebo popřípadě být závislý na určitých dotacích. A to tady máme dneska. Protože kdybychom teplárny nechali bez dotací, tak by nebyly schopny vyrábět, nebo by musely zásobovat teplo těm občanům za neuvěřitelné peníze. A myslím, že jsme byli svědky, co se prostě stalo, a teď se znova vracím k tomu, že růst energií byl v polovině minulého roku. Neměl nic společného s válkou na Ukrajině. Neměl. Reagovali jsme na to. A já znova oceňuji své kolegy z hospodářského výboru, my jsme o tom diskutovali. Diskutovali jsme, ještě než přišly problémy. Ptali jsme se na to, co se stane, jakým způsobem to bude fungovat.

A teď se dostáváme k tomu, že budeme padat do energetické chudoby. A já jsem energetickou chudobu někdy před třemi čtyřmi lety na hospodářském výboru otvíral a nebylo to úplně akceptováno jako téma, které by bylo uchopitelné. Jenom podotýkám, že jsem měl několik schůzek s evropským ombudsmanem pro energetiku. A tento problém již byl detekován v Evropě daleko dříve. A pro vás bude možná strašně zajímavé, že největší problémy s energetickou chudobou má poměrně bohatá Velká Británie. Ve Velké Británii dokonce umírá až 40 000 lidí na podchlazení v důsledku nedostatku elektrické energie v zimě. Tak to prostě je.

A já vím, že pan ministr Síkela pracuje na nějakém speciálním tarifu. Tak tady zkusím nadnést řešení, která by mohla vyjít. Dávám to k diskusi. Kolegové určitě budou na to

nějakým způsobem reagovat, popřípadě si to pak můžeme vzít na hospodářský výbor a projednat to. Speciální tarif ministr Síkela zmínil počátkem února. A teď si říkáme, co jako bránilo speciálnímu tarifu, aby fungoval. Tenkrát to označili dodavatelé energií jako cestu pravděpodobnostně nerealizovatelnou – a je to v rámci databází uživatelů. Jednou tu bylo i řečeno, že by se využily některé databáze Ministerstva práce a sociálních věcí, ale propojení se soukromým sektorem je velmi obtížné a dodavatel energií prostě nemá informace o příjmech toho kterého odběratele a ani je mít nemůže. Takže pouze v některých případech může zjistit, že někdo pobírá příspěvky na bydlení, a to když si dotyčný vyžádá pro účely zlevněného tarifu nějakou žádost o potvrzení. A to je taky otázka, zda to bude relevantní, bude to pravdivé a tak dále. A je to velmi složité. Ono to potom ten systém prodražuje, protože vždycky, když se tady bavíme o tom, jestli je něco plošné a méně plošné, a dohadujeme se o tom, tak tam je vždycky otázka, co stojí administrace. Když je to plošné, je to jednoduché. Když je to cílené, je to složité. A teď si musíme na misku vah vždycky položit, co je levnější. Správný hospodář takhle funguje.

A další věc, která je, kdybychom udělali ten tarif, tak dodavatel sám nemůže poskytovat sociální slevu z toho, co nakupuje a prodává. To znamená, že stát by se musel rozhodnout dotovat rozdíl ceny. A teď se ptáme, jakým způsobem spočítat rozdíl v ceně, když vidíme tu volatilitu ceny a vidíme ty pohyby a vidíme ty nákupy. A teď se zrovna bavíme o tom, kde má dodavatel nakoupeno. To jsme neošetřili zákonem, takže mu dneska nemůžeme říkat, že musí mít nakoupeno na dva roky dopředu. On může říkat, nějakým způsobem to mám vyvážené, 50 % mám nějakým způsobem zabezpečeno na další roky, a ostatní budu nakupovat na spotových trzích. A potom bych nechtěl vidět, jak se bude prokazovat, za kolik nakoupil, kde na koupil, v které době, protože ta energie nejde změřit, že byla v tu chvíli nakoupena a v tu chvíli dodána a že to je cena přesně za tu hodnotu a že to takhle nějakým způsobem budeme (nesrozumitelné).

A teď si nějakým způsobem řekneme, jak to řeší někde jinde. Ve Francii je dnes energetickou chudobou ohroženo zhruba 5 milionů domácností. V letech 2005 až 2018 jejich situaci řešil stát prostřednictvím tarifu základní potřeby. Ten spočíval ve slevě na prvních 100 kilowatthodin, a to až o 60 % základní ceny, které dostávaly domácnosti v závislosti na počtu členů. Systém spravovali sami dodavatelé, kteří na to měli vyčleněné speciální sociální zaměstnance. Ještě vysvětlím, ty zaměstnance zaplatil dodavatel, ale původně je vyškolovalo něco jako jejich Ministerstvo práce a sociálních věcí a byli to lidé, kteří chodili sociálně po těch skupinách a věděli, kde se pohybovat a jakým způsobem to dělat. Dodavatelé dostávali data od sociálního úřadu, nicméně museli upravit IT systémy včetně zabezpečení osobních údajů. Systém byl částečně financován z určité platby za elektřinu, tak jako u nás je financováno OZE. A na tento tarif mělo nárok ve Francii cca 2,7 milionu domácností, ale využilo to asi 80 %. Přestože měli nárok, někteří lidé nepožádali o dorovnání.

Celkově se zjistilo, že systém v nákladech na spravování IT systémů a sociálních pracovníků se ukázal jako drahý a nepružný, a proto Francie od 1. ledna 2018 nahradila tento systém takzvaným energetickým šekem. Tento je zasílán měsíčně a lze jej použít na úhradu účtu za energie, ale také na zlepšení energetické náročnosti domácnosti. I tento systém má nějaký problém, protože 20 % těchto poukázek se stalo předmětem spekulací. Známe naše stravenkové poukázky, které se taky na některých sídlištích prodávaly za polovinu hodnoty. Tak oni skutečně našli v tom systému nějakou díru a prodávali to takovýmto způsobem. Postupně ale díky šekům skupina, která si to nárokovala, vzrostla z 2,7 milionu až na 5,8 a výše podpory narostla a pohybuje se v současné době mezi 48 až 277 eury.

Potom se ještě dostaneme k tomu, jak vlastně problémy s energiemi řeší jednotlivé země Evropské unie, a bude zajímavé, jakým způsobem k tomu ještě přistoupily.

Teď se dostaneme k tomu Spojenému království. Spojené království, průměr, kde odhadovali v prvních fázích 10 000 lidí, kteří umřeli díky nedostatku energie, a zvedlo se to až na 40 000, ale bylo to spojeno s covidem, abychom si zase rozuměli, že to nebylo dáno tak,

že najednou z roku na rok vystoupili z Evropské unie, ale prostě lidé, kteří měli tu nemoc, tak byli v podstatě citlivější na teploty.

Velká Británie má takovou zvláštnost, tam si třeba můžete nakoupit žetony a můžete si, pokud budete chudí, jenom spustit elektrickou energii na svícení od – do nebo popřípadě na vyprání prádla. Ale to bych úplně nedával jako vzor pro českou společnost, která je poměrně komfortní. Ale až budete ve Velké Británii, je to hodně zajímavé, když jsem tam byl, tak jsem byl překvapen, že v těch místnostech bylo 15 stupňů a byla to jejich komfortní teplota. Pro mě to komfortní nebylo, ale třeba bych si zvykl.

Ve Velké Británii většina spotřeby v domácnosti jde na nezbytné účely. To jde na topení, přípravu teplé vody a vaření. A oni mají ještě jednu takovou zvláštnost – jejich byty, domy a tak dále jsou stavěny takzvaným anglickým stylem, on nejde zateplit, to je hrázděné zdění a tak dále, a všichni vědí, že tam dochází k těm tepelným mostům, které vlastně ani žádný polystyren nevyřeší. A oni se o to snad asi nikdy ani nesnažili v této formě. A pokud vím, i charakteristika těch měst tomu neodpovídá, protože u nás vždycky přijíždíme, to město je hodně barevné, tam to až tak nefunguje.

Kdy v té Anglii funguje nějaký sociální systém, tak v podstatě až když dojde k ohrožení základních potřeb a v extrémních situacích skutečně i života. Proto propracovali systém státní pomoci, v němž jsou zapojeny charitativní organizace, a poskytují tuto pomoc cíleně, ne plošně. Takže můžeme si vybírat, je to prostě různé zem od země. Například Cold Weather Payment je organizace, že klesne-li teplota pro určitý počet dnů o určité stupně, dostane přesně vymezená skupina příjemců různých podpor z tohoto programu 25 liber týdně, a to v období od 1. listopadu do konce března, což oni berou jako topnou sezónu. Pro seniory je dále určený Winter Fuel Payment a jednorázově mohou dostat až 300 liber. Dodavatelé energií jsou zapojeni do státního programu Warm Home Discount, a to všichni, kteří spravují nad 250 000 zákazníků. V tomto programu tito zákazníci mohou dostat slevu až 140 liber. Podpory jde bez problému kumulovat, jsou cíleně a dobře promyšlené.

Jakékoliv řešení musí ovšem začínat u toho, abychom dokázali správně definovat definici energetické chudoby. Je to velmi důležité. Definovat jenom podle procenta příjmů vydávaných na energii nestačí. Podle studií chudé domácnosti vydávají poměrově větší část rozpočtu na energie a je to cca 10 % a více, ale to číslo vše neukazuje, protože nezhodnocuje spotřebitelské chování. Protože někdo nechá otevřené okno, zapnutý radiátor na plné pecky a ztrácí tu energetickou účinnost a nevadí mu to.

Existuje studie, kterou dělalo Ministerstvo průmyslu a obchodu, zpracovaná společností Seven v roce 2016, která se věnuje hlavně úsporám energií a jenom letmo se dotýká jiných opatření. Podle ní ovšem je ta česká definice navrhnuta takto: Domácnost je považována za energeticky chudou, pokud domácnosti po odečtení nákladů na bydlení zbude méně než 1,5násobku životního minima a zároveň vynakládá více než 10 % svého disponibilního příjmu na energetické služby: vytápění, osvětlení, vaření.

Těch definic je poměrně velká řada, koukneme se na ty definice z Evropské unie, kde se říká, že domácnost je v energetické chudobě, pokud by pro udržení uspokojivého topného režimu musela vynakládat více než 10 % příjmu, to říká Velká Británie. Domácnost v energetické chudobě, pokud by pro udržení uspokojivého topného režimu musela vynakládat více než 10 % příjmů na veškerou spotřebu paliv v domácnosti. A potom je tady ještě navržený uspokojivý režim vytápění, který se pohybuje 21 stupňů, to je ten měřený režim, v obytných místnostech a 18 stupňů v místnostech pro spaní. A myslím, že to je doporučovaná teplota i u nás. Takovým nějakým způsobem to asi funguje.

Jednou z možností je cesta, kterou je definování hranice energetické chudoby jako energie spotřebované v domácnosti pod známou hranicí výdajové nebo příjmové chudoby. Hranice chudoby založená na výdajích je ve většině zemí dobře definovaná, takže na základě energetického průzkumu v domácnostech jste schopni odhadnout průměrnou spotřebu energií

pod touto úrovní. Toto je poměrně atraktivní, protože není nutné skutečně měřit, kolik energie lidé spotřebovávají, ale tato metoda má také nevýhodu, že energetickou chudobu definujete na základě obecnějších kritérií, nikoliv na základě energetického koše zboží a služeb. To znamená, že taková hranice chudoby by nevycházela z energetické politiky v zemi, ale spíše by odrážela obecnou hospodářskou a sociální politiku. Sledování energetické chudoby touto metodou by asi nebylo nic jiného než sledování obecných trendů chudoby. Tato metoda tak určitě není užitečná pro ty, kteří by chtěli změnit poměry v energetickém sektoru, protože to by jenom kopírovali v globálu ten nákupní koš.

Empirické studie včetně těch našich naznačují, že procenta se mohou pohybovat na tu spotřebu od 5 až téměř do 20 % peněžních příjmů nebo výdajů. A pak tedy když přesáhneme těch 10 % příjmů, je to ta hranice, kde by to mohlo mít dopad na ten všeobecný blahobyt v domácnosti. Protože když si vezmete, že je to jenom čistá energie, k tomu potom máte náklady na bydlení, nějaký spotřební koš, potraviny, základní potřeby, a pak je otázka, jestli ještě vám zbude něco na ten volný čas. Ale to asi není teď předmětem toho, co bychom si tady měli říci.

Nová dobrá zpráva, která asi vychází a mohla by usnadnit tuto situaci, je instalace nových moderních dálkových měřicích zařízení, která se v současné době montují. Nemám odhad, kolik kusů bylo namontováno, prakticky se tím ani ty energetické společnosti nechlubily, ale dělá to ČEZ, E.ON a Pražská energetická, pokud mám informace. Zatím se asi jedná o nějaké jednotky tisíc. Ten systém je poměrně zajímavý, protože on vám zpátky dává nějakou vazbou na to, kdy máte poměrně velkou spotřebu energie. A je to asi to stejné, jako když používáte tu fotovoltaiku a naučíte se používat a prát v době, kdy svítí sluníčko, tak vlastně vy sami si svou zkušeností zajišťujete nižší spotřebu.

A teď další, jak ještě je možné zjistit, co je to ta energetická chudoba, tak je to založeno na úrovni poptávky po energii ve vztahu k příjmu domácnosti. Tento sweet spot pro odborníky na chudobu je úroveň příjmů, při které se spotřeba energie nebo úroveň výdajů na energie výrazně neliší s příjmem. Opakem toho je, že od určité výše příjmů stále ti lidé začnou spotřebovávat více a více elektrické energie. Uvedu příklad: Toto se stalo ve Spojených státech, protože my tady ještě pořád povídáme a prostřednictvím pana předsedajícího pan kolega Radim Fiala tady upozorňoval na to, že spotřebování nejvíce elektrické energie je v té zimě, kdy minimálně svítí sluníčko. Ale když se podíváme na Spojené státy, a především ty státy, které jsou více slunné, tak je to přesně naopak. Tam se vlastně většina začíná spotřebovávat v době léta a je to naprosto jednoduché – protože lidé si zvykli na určitý komfort a používají klimatizaci. A ta klimatizace se kupodivu využívá více než vytápění. Je to zajímavá záležitost, ale jistě všichni znáte u svých babiček, kde jste topili v kamnech, že babička večer naložila ta poslední polínka a do rána tam nikdo nepřikládal. Vy jste šel spát, mělo to tam 24 stupňů, ráno jste se probudil, bylo tam stupňů 15, ale nic se nedělo, protože to byla ta kumulace kamen, která fungovala. Takže tohle je trošku problém.

Takže tady se můžeme bavit o tom, zda a jakým způsobem to udělat a zda se nevyhnout tomu složitému sociálnímu systému. Protože kdo by měl přidělovat nějaké peníze, dotace? V současné době si nedokážu představit nikoho jiného než Ministerstvo práce a sociálních věcí. Ano, jednoznačně. V tom případě by ale dneska už měl vzniknout nějaký kulatý stůl, kde by v globálu to Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo průmyslu a obchodu a ti dodavatelé měli začít jednat, zda je to možné, zda je to relevantní, jak to bude drahé a co to přinese. Takže uvidíme. Je to prostě trošku problém.

Teď co se nám stalo ještě v té době, která tady byla, a na co se musíme také podívat, tak je vlastně nějaký zákon omezující ty obchodníky. A my jsme se kdysi dávno bavili, protože existuje nějaká advokátní kancelář a má nějaká pravidla. Má nějaká pravidla, která nesmí překročit. A protože jsou členové té Advokátní komory, když je překročí, můžou být vyloučeni, může být pozastavena praxe, tak to funguje.

My jsme kdysi hovořili o tom, že by bylo dobré tento systém vytvořit i pro ty obchodníky s energiemi. Řekněme nějaká pravidla, já tomu nechci úplně říkat víceméně věci, které fungují, protože jsme kdysi připravili zákon, který nám obchodníky s bankovními produkty donutil utvářet si vzdělávání a být kvalifikovaným dodavatelem této služby. Také jsme dospěli k tomu, že jsme zrušili neomezený počet společností poskytujících úvěry. A teď je tady otázka, zda a v jaké formě a v jakém rozsahu k tomu přistoupit i u obchodníků s energiemi. Nebudu teď říkat, jestli je to plyn, elektrika, teplo, tak to asi není.

Jenom pro vaši informaci, ještě na začátku dubna bylo 14 000 domácností evidováno u dodavatele poslední instance. Jsem k tomu číslu velmi opatrný, protože pak jsem i sledoval, že někdy se jedná třeba o druhé domy, rekreační chalupy, chaty a tak dále, kde si ti lidé ani neuvědomili, že vlastně mohli být z jiného okresu a měli jiného dodavatele a nevěděli, že se mají přihlásit a jak to funguje. Přestože ti dodavatelé do poslední chvíle čekali a oslovovali, tak vím o tom, že už prostě zahajovali to odpojování a tato nestandardní situace by se s krachem dalších obchodníků mohla opakovat.

Já tady jenom upozorním na to, že se tato situace stala i u řekněme energetického obra, kterým byla Pražská plynárenská. To jste jistě všichni četli, protože já tedy čerpám z veřejných zdrojů a vím o tom, že hlavní město Praha muselo dát dvoumiliardovou dotaci plus další bankovní záruky na nákup plynu. A já předpokládám, že se stalo to, co se stalo u té společnosti dodávající energii elektrickou, že si někdo zahrál se spotovými obchody, jednoznačně. Protože to naplnění, ty nákupy těch věcí, protože jim ty zásobníky nepatří, oni z toho zásobníku čerpají část plynu a nějak to zafungovalo ve stylu, že si někdo pohrál se spekulací. Jinak to nemohlo být. Patrik Nacher, prostřednictvím pana předsedajícího, na mě kývá, protože on je zastupitel v Praze, a myslím, že se na té věci velmi aktivně zúčastnil. Je to velmi nestandardní. Pak zde padá jedna otázka a na tu odpověď ani nechci. Je standardní dávat tu podporu v rámci toho, že ta firma si vytvořila vlastní problémy? Jestli to nebude bráno, a mohlo by se to stát, že to jiná firma podá k ÚOHSu jako nedovolenou podporu? Jenom upozorňuji na to, co by se mohlo stát.

A my tady tedy v globálu máme nějaký systém, kdy můžeme v rámci zákonného rámce odpojovat, a týkají se toho paragrafy energetického zákona č. 458/2000. A tam se v § 30 píše, že obchodník s elektřinou má právo v § d ukončit nebo přerušit dodávku elektřiny zákazníkům při neoprávněném odběru elektřiny. A na to navazuje § 25: Provozovatel distribuční soustavy je dále povinen na základě žádosti obchodníka s elektřinou nebo výrobce elektřiny přerušit distribuci elektřiny v případě neoprávněného odběru elektřiny.

Dále v § 51: Neoprávněný odběr elektřiny z elektrizační soustavy. Neoprávněným odběrem elektřiny z elektrizační soustavy je: a) odběr bez právního důvodu, nebo pokud právní důvod odpadl; b) odběr při opakovaném neplnění smluvních platebních povinností nebo platebních povinností vyplývajících z náhrady škody způsobené neoprávněným odběrem elektřiny, které nejsou splněny ani po upozornění.

K tomu analogicky vyplývá, že obchodník s plynem má také práva ukončit nebo přerušit dodávku plynu zákazníkovi při neoprávněném odběru plynu a provozovatel distribuční soustavy má právo omezit nebo přerušit v nezbytném rozsahu distribuci plynu v těchto případech: při neoprávněném odběru nebo neoprávněné distribuci plynu nebo při neoprávněné přepravě plynu. A co vlastně je ten neoprávněný odběr? Neoprávněným odběrem plynu je odběr mimo právního důvodu, nebo pokud právní důvod odpadl, odběr při opakovaném neplnění smluvních platebních povinností nebo platebních povinností vyplývajících z náhrady škody způsobené neoprávněným odběrem plynu, které nejsou splněny ani po předchozím upozornění.

Energetický zákon tedy neobsahuje vůbec žádnou možnost, jak se lze v té smlouvě pro odběratele v katastrofickém případě vyhnout odpojení od této energie. Ale takové odpojení by

mohlo mít, protože my jsme to v těch cenách neznali, fatální následky, pokud jsou období, ve kterých je energie vlastně životní nutností. To je zima, krutá zima a tak dále, a tak dále.

Tak se podíváme na to, jak to řeší jinde.

Ve Spojeném království, pokud jste dosáhli důchodového věku, vás váš dodavatel podle zákona, a to mají v energetickém zákoně, nemůže odpojit mezi 1. říjnem a 31. březnem, a to v případech, pokud žijete sám, pokud žijete pouze s jinými lidmi, kteří dosáhli také důchodového věku, nebo s dětmi mladšími 18 let.

My jsme ten problém neznali, proto jsem před třemi lety na tu energetickou chudobu upozorňoval a na ta úmrtí v té souvislosti. To, co nebylo ještě loňský rok, se ale může nakrásně stát. My jsme teď to období přestáli. Už máme teď květen. Teď už nám asi nikdo do toho nového období neumrzne. Ale při té situaci, která je na trhu, může opravdu docházet k té situaci, že ti dodavatelé elektrické energie by mohli odpojovat. A proto se tomu budeme muset věnovat na hospodářském výboru a nastínit nějaká opatření, aby se to nestalo. Budeme to muset udělat. Možná to bude i nějaké opatření, které dáme někam jinam, než se vlastně otevře velký energetický zákon – protože při mých zkušenostech, a zpravodajoval jsem velký energetický zákon, jeho projednávání, návrh a tak dále trvalo více než rok a půl. Při asi 1 400 pozměňovacích návrzích jsme to zredukovali na nějakých 280, a přesto se nám podařilo udělat chyby a nepostihnout úplně všechno. Takže to budeme dělat znova a lépe.

Pak tu máme, že další důvod, který je pro to, aby nebylo možno odpojit toho zákazníka, jsou dlouhodobé zdravotní problémy. Pochopitelně ty dlouhodobé zdravotní problémy jsou na potvrzení lékaře. Není to o tom, že vás bolí noha a nějak to funguje. A pak jsou to dokonce závažné finanční problémy. Když spolupracujete se sociální službou a ta opravdu potvrdí, že máte sociální problémy nezaviněné vlastní osobou, ne že jdete do herny, prohrajete tam 100 000 liber, a pak řeknete, že máte sociální problémy, takhle to nefunguje. A dále, pokud máte doma děti mladší šesti let. Takže my to v zákoně nemáme a je to jeden z možných návrhů.

Ve Francii existuje pojem zimní přestávka. Od padesáti let nájemník nesmí být vyhozen na ulici například z důvodu po sobě jdoucích nesplacených účtů, ale také mu nesmí dodavatel odpojit energii. Zimní přestávka je období, ve kterém je pozastaveno řízení o vystěhování nájemce, který neplatí nájemné a neplatí energie. Abychom si rozuměli, není od toho osvobozen donekonečna, ale je na to osvobozen od 1. listopadu do 31. března. To znamená, že po tomto termínu ho pochopitelně vystěhovat mohou. Já jsem se ptal, nedostal jsem na to odpověď, jak se řeší narůstání toho dluhu za těch šest měsíců, když víme, že ten zákazník neplatil předtím. Nebylo mi odpovězeno. Bylo to přijato mlčením a slovíčkem, které tady nebudu citovat. Jedna věc, kterou vylučují, jsou lidé, kteří vlastní dvě nemovitosti. Abychom si rozuměli, jednu, kde má nahlášené bydlení, a druhou má třeba rekreační, nebo je to manžel a manželka, tak to platí pouze pro tu jednu nemovitost, což je taky logické, protože toto je zneužívání systému, které se nám tady velmi často děje.

V Německu, jak to mají v Německu? V Německu již dříve platná legislativa určovala, že k odpojení smí dojít, dluží-li odběratel jednu šestinu ročních záloh nebo za konečné vyúčtování, ale minimálně ve výši 100 eur. Není povoleno odpojit, pokud spotřebitelé odmítli platbu do dvou týdnů od dodržení vyúčtování z důvodu zjevné chyby, takže se vylučujeme ve chvíli, kdy neneseme tu odpovědnost. Určitě se každému stalo, že jste někam odeslali platbu, a pak vám přišla upomínka a stalo se, že platba nebyla zaúčtovaná či omylem došlo k platbě na jiný účet.

Před odpojením musí dodavatel splnit v tom Německu určité zákonné požadavky. Může odpojit, pokud zákazníka na odpojení upozornil čtyři týdny předem, výkon odpojení oznámí písemně nejméně osm pracovních dnů předem, zákazníci nezaplatili tu částku minimálně 100 eur a opatření v podobě odpojení je přiměřené. Pro dluh 100 eur neodpojí nikdo nikoho, kdo třeba v průběhu roku zaplatí 6 000 eur za energie. Přiměřenost je braná procentuálně. Je

to správné, i takhle bychom se na to my v České republice mohli podívat. Dodavatel také musí informovat své zákazníky, jak mohou tomuto odpojení zabránit, to znamená doplatek, úvěry, podobné záležitosti, prostě jim to řešení nabízí, nenechává to jenom na nic. To se tedy bohužel úplně v České republice neděje, protože tady to bývá ratata bum, jsem major Šmaus, a druhý den netopíte. Němečtí zákonodárci v globálu velmi působí i na ty občany a oni mají tedy velmi vysokou platební morálku, to je zase rozdíl, Němec nemá rád dluhy, takže platí, jedná se skutečně o promile z celkového počtu odběratelů. A stejně si myslím, že je to také možné nějakým způsobem zapracovat do toho systému.

Pak tu máme nějaké nápady na to, jakým způsobem to funguje, protože oni zahrnují mnoho, mnoho věcí, kdy je povinen dodavatel nějakým způsobem informovat a nabízet těm lidem věci související s platbou energií. Jsou to takzvané místní nabídky pomoci, protože u nich každá obec má takzvaný sociální fond a ten sociální fond může přidělovat i v těchto případech. Já myslím, že u nás také existují nějaké sociální fondy, ale není to úplně specifikované, že to je pro ty elektrické energie. A speciální fondy platí v případě, že dojde k nějaké nezaviněné věci. Dám příklad. Manžel pracuje v práci a zrovna si zlomil nohu a má šest týdnů nohu v sádře, nebo může mít operaci zad, může být půl roku a jeho příjem taky padá velmi dobře a už se to dotkne té rodiny, mají třeba malé dítě, manželka je na mateřské. A v této době oni jim vypomáhají nevratnou půjčkou, která funguje, nebo minimálně zohledňují tento čas ne jako neplatič, nefunguje jako neplatič.

Pak tady máme předplatební systémy. To je to, o čem jsem mluvil v globálu, ale týká se to opravdu těch lidí, kteří někam chodí přespávat, žijí někde na ulici a mají nějaké ubytování, a oni skutečně v té Anglii mohou hodit minci a ta mince jim poskytne v nějakém omezeném časovém rozsahu svícení, částečně i topení, takže v globálu oni mohou spotřebovat jen to, co si předplatí, což jim nevytváří ten dluh. Ten systém je poměrně složitý, oni to tam dělali od začátku, jestli jste se dívali někdo na historické filmy, tam jste kolikrát viděli, jak to házejí do takového automatu a ono jim to poskytuje. Oni to v té Velké Británii takovouhle formou zaváděli.

Dále aby k tomu nedocházelo, tak ty jednotlivé firmy a ten stát poskytují ještě další služby, jako jsou zdarma energetické audity budov a poskytování energetických služeb, to znamená, že fungují i v nějakém režimu doporučení dodavatele a přechodu od toho dražšího k tomu levnějšímu. Já úplně nevím, jestli by tohle měl dělat stát, protože tady existuje velké množství srovnávačů, nicméně i ta osobní zkušenost. Pouze my jako legislativci bychom to měli ošetřit tak, aby nemohlo dojít k nějakému enormnímu tlaku na zákazníka, aby ten zákazník nepodepisoval smlouvu v nějaké nouzi a aby mu byla ta smlouva srozumitelná. A obrátím se prostřednictvím pana předsedajícího – paní předsedající už – na Patrika Nachera, to můžeme v globálu úplně stejnou záležitost dávat, jako byla u těch půjček, úvěrů, insolvence, u toho, kdy se ten zákazník musí jednoznačně informovat o těch podmínkách a musí mu to být naprosto jasné, protože ty ataky bývají většinou na osoby řekněme starších kategorií, které tomu úplně nerozumějí, nebo na lidi, kteří řekněme úplně s tou matematikou nesouhlasí, a do dneška jsme se ještě nedostali k té finanční gramotnosti tak, jak by si to někteří na těch školách představovali.

Máme tady tedy nějaké věci, které bychom mohli udělat, máme tady tedy příklad toho Německa, máme tady příklad té Francie, máme tady příklad toho Spojeného království a my bychom se měli rozhodnout, jakou cestou se vydáme. Po zkušenostech, které mám dlouhodobé, tak nehledejme vlastní, to bývá vždycky cesta do pekel, protože jak začneme vymýšlet nějakou třetí, tak to nebývá úplně jasné. Nicméně bavíme se o tom, co může nastat, pokud ty energie zůstanou velmi drahé, a taky se musíme bavit o tom, jakým způsobem si s tím můžeme poradit v této době. Já jsem si stáhl materiál, který v globálu mapuje podpory v celé Evropské unii, je upgradovaný ke dni 26. dubna, a pochopitelně do toho spadá i Česká republika, takže si můžeme jednoznačně porovnat, jakou formou se kdo vydal a jaká cesta je rychlá, jaká cesta nevytvoří dluhy domácnostem a jaká cesta jim umožní reagovat na nastalou

situaci. Protože kde nestačí člověk, musí pomoct stát, a pokud je ta pomoc cílená, tak nemůže být jenom cílená, musí být i rychlá, protože čekání například u paliva na to, že od 1. července ušetřím korunu padesát, kterou tam jakoby neuvidím, možná na dovolenou zajímavé, ale pro běžného spotřebitele určitě ne.

Takže já budu tedy citovat, že současné zvýšení velkoobchodních cen energie v Evropě přimělo vlády, aby zavedly opatření na ochranu spotřebitelů před přímým dopadem rostoucích cen. Jsou sledovány národní soubory na úrovni národní i nadnárodní a znamená to, že jednotlivé politiky si určují jednotlivé státy Evropské unie a mohou se lišit. V globálu přehled těch jednotlivých politik vám poskytnu. Která je využitelná, nevyužitelná, je to pochopitelně na odbornou debatu, nicméně můžeme se nějakým způsobem motivovat.

Oni sami v té zprávě píšou, že obdobně mimořádná jsou i dlouhodobá opatření v kolísání cen energií. Ono nestačí poskytnout tu energii a zastabilizovat to na měsíc, na dva, ale dávat nějaký výhled. A pro nás zatím ty predikce pro rok 2023 nejsou vůbec veselé. Nicméně potěším vás, aspoň na základě informací, které jsme dostali na hospodářském výboru, ten rok poté už je podstatně lepší na ty dlouhodobé nákupy, které fungují, možná by se mohl vrátit k nějakému normálu.

Tak země jako Itálie a Španělsko požadovaly společnou akci na úrovni Evropské unie s cílem zavést strategické zásoby a společné zadávání zakázek na zemní plyn, jiné země, jako bylo Maďarsko a Česká republika, chtěly přehodnotit systém obchodování s emisemi a Francie hlasitě volala po reformě cenového mechanismu evropského trhu s energiemi. Tento vývoj stojí za nějakým způsobem prozkoumání a je třeba se na něj podívat. Je tady kvalifikováno 25 zemí Evropské unie a Norsko, Spojené království a je to definováno jako šest typů reakcí na prudký nárůst energií. Všechna opatření byla projednána, navržena a uzákoněna a začala již v září roku 2021. Opět, nebylo to nijak spojeno s válkou na Ukrajině, byly to ty první šoky, které nastaly. Ony nastaly u nás, nastaly v celé Evropě, to je taková zajímavá paralela, která k tomu je. Bylo to tady řečeno, ono to malinko reaguje na Green Deal a na ten obrovský tlak Německa na tu politiku, kterou si nastavilo, no a teď sklízíme tu úrodu. A když si do toho přidáte covid a válku na Ukrajině, tak je ten mix hodně jedovatý.

Tak co udělalo Rakousko? Oznámilo 28. ledna balíček ve výši úlev v hodnotě 1,7 miliardy eur pro téměř všechny domácnosti. Domácnosti dostanou kompenzaci nákladů na energie ve výši 150 eur, což je částka, která bude zdvojnásobena pro ty, kteří to významně potřebují. Kromě toho se studují schémata vrácení daní pro soukromý sektor a také snížení daní a poplatků. Dne 20. března 2022 oznámil ministr financí a ministryně pro klima a energetiku dotace na energii v hodnotě 2 miliard eur včetně snížení daní a kompenzací zaměstnanců ve snaze zmírnit zátěž rostoucích nákladů na ekonomiku. Nejnovější opatření zahrnují až 90% snížení sazeb za zemní plyn a elektriku do poloviny roku 2023 s náklady výše než 900 milionů eur a vyšší dotace na dojíždění zaměstnanců, a to v celkové výši 400 milionů eur. Vláda také nabídne podporu společnostem s tím, že odloží některé platby daní a poskytne 250 milionů eur na investiční podporu, která má pomoci snížit energetickou závislost na ruském plynu. Týká se to domácností, týká se to tepelných čerpadel. Je to poměrně náročné, ale velmi efektivní.

V Belgii dne 2. října 2021 navrhla vláda prodloužení sociálního tarifu za energie zavedeného během pandemie tak, aby zranitelným lidem bylo umožněno lépe se vyrovnat se zdravotní krizí, a o deset dní později bylo toto opatření zavedeno do celého federálního rozpočtu a má trvat do konce – nebo takhle, trvalo do konce března 2022 a stálo 208 milionů eur. Bylo zaměřeno na více než půl milionu domácností. Od října 2021 dále občané, oni se trošičku inspirovali v té Francii, nejzranitelnější občané mohou využívat šek na energii ve výši 80 eur, který byl odečten z toho účtu, který platili, a rozpočet na tuto energetickou podporu bude činit 72 milionů eur. Dne 12. října byl dále založen fond pro plyn a elektřinu, do kterého bylo vloženo 16 milionů eur na podporu domácností v nouzi pro ty, které nezískávají nárok na sociální tarif, a je to takový ten limit, když mají ty děti malé a do toho

nepadají, tak je to možné dát. Některé daně, jako federální příspěvek na plyn a elektriku a certifikáty zelené energie, jsou nahrazeny spotřebními daněmi, které může vláda snadno upravovat, aby kompenzovaly výkyvy cen energie. Jde o to, aby tržby zůstaly na konstantní úrovni, spíše než aby se zvyšovaly spolu s cenami energií. Vláda také zakázala jednostranné změny energetických smluv. To je velmi zajímavé. Vláda těm obchodníkům zakázala tu změnu smluv, kterými by mohli dodavatelé energií samostatně navyšovat zálohovou fakturu spotřebitelům, a to i v dohodách s pevnou cenou.

Dále v únoru oznámili snížení DPH na elektřinu z 21 % na 6 %, a to od března tohoto roku do července. Vláda navíc poskytne každé domácnosti šek na 100 eur a zavede další snížení poplatků pro rodiny s nízkými příjmy. Energetický balíček by tak celkem měl činit 1,1 miliardy eur. Dne 14. března se ale federální vláda rozhodla prodloužit snížení DPH až do konce září a domácnosti vytápěné olejem, což je také jedno z topidel, dostaly platbu ve výši 200 eur. Rozšířený sociální tarif z vyhodnocení (zvýhodňující?) jednu z pěti domácností je tedy prodloužen do 30. září. Tam se odpovídá, že to ohrožení bylo 20 %. U nás se teď hovoří o 20 až o 30 %. Celkové náklady, které zvedly ještě toto opatření, se odhadují na 1,3 miliardy eur.

Belgický premiér dále uvedl, že Belgie se ujme vedení v prostoru prosazování stropu pro evropské ceny plynu. To je také zajímavé, je to zastropování. To, co někde se říkalo, jako že je to sprosté slovo, tak belgický premiér chce pro celou Evropu zastropovat ceny plynu. To je určitě velmi dobré a určitě by se to burze asi nelíbilo. A dále 19. března ještě snížili daň u nafty a benzinu o 17,5 centu na litr.

Pak tu máme Bulharsko, nejchudší zem Evropské unie. Ta 22. října 2021 oznámila, že bude poskytovat nástroj pro domácnosti ve výši 55 eur na megawatthodinu po dobu dvou měsíců. 225 milionů eur, které požadovali, pocházelo z daně z neočekávaného zisku jaderné elektrárny Kozloduj. To znamená, že oni zisk té elektrárny rozpustili do toho sociálního systému. To, co jsme tady upozorňovali, že by bylo také možné. A na konci prosince 2021 oznámil bulharský ministr energetiky Alexander Nikolov nové opatření, které podnikům kompenzuje 75 % zvýšení ceny elektřiny nad prahovou hodnotu 95 eur za megawatthodinu, ale ne výše než 30 % skutečné průměrné měsíční ceny. Takže když v globálu se zastropoval ten strop, tak kompenzace činila 66 eur na megawatthodinu. Ministr uvedl, že tato kompenzace na pokrytí vysoké ceny elektrické energie přesáhne za čtyři měsíce 460 milionů eur, přičemž většinu nákladů pokryje státní rozpočet. Dne 20. ledna 2022 byl upraven a s maximální kompenzací tento vzorec, a kde tam zůstala opravdu znova ta hodnota na maximálně 75 % z těch 95 eur, ale maximální suma byla nahrazena částkou 128 eur za megawatthodinu. Pro domácnosti odhlasovala 16. prosince vládní koalice zmrazení cen elektřiny a tepla do konce března. Není tady zpráva, co udělali od 1. dubna, takže opírám se o zdroj.

Chorvatsko. Na konci února představil chorvatský premiér Andrej Plenkovič balíček ve výši 636 milionů eur na zmírnění růstu cen energií. Balíček bude obsahovat zvýšení cen energií na 9,6 % u elektřiny a o 20 % u plynu. Balíček se rovněž zaměří na nejzranitelnější odběry energie, jejich počet se odhaduje na cca 90 000, a rozšiřuje se tím počet oprávněných lidí, kteří dostávají poukázky na vyúčtování elektřiny a plynu nad tuto hodnotu. Mezi vládní opatření patří i to, že oni snížili trvale sazbu daně z přidané hodnoty, DPH, u plynu a tepla z 25 % na 13. Sazba za plyn navíc dočasně klesne na 5 %, a to v období od začátku dubna letošního roku do konce března roku 2023.

Kypr. Vláda 17. září oznámila 10% slevu na účtu za elektřinu pro všechny domácnosti od listopadu do konce února a dne 4. listopadu kabinet schválil snížení DPH z 19 % na 5 % na účty za elektřinu pro ohrožené skupiny na šest měsíců. Ministr financí řekl, že vláda také rozšíří vyplácení příspěvku na životní náklady.

Česká republika. V listopadu a prosinci 2021 byly elektřina a plyn osvobozeny od daně z přidané hodnoty a vláda také tvrdila, že domácnosti a jiná místa budou osvobozeny od poplatku za energie, pokud bude elektřina pocházet z obnovitelných zdrojů. To slíbila, to se nestalo. Dne 29. prosince 2021 schválila nová koaliční vláda zákon „pomoc domácnostem a podnikatelům“, který má poskytovat cílenou pomoc domácnostem a podnikatelům výrazně postiženým rostoucími cenami energií. Malým a středním podnikům, jejichž dodavatel energie selhal a které zaznamenaly nárůst účtu za energie o více než 100 %, je na pokrytí nákladů a na jejich provozní náklady nabízena státní garance s nulovou úrokovou sazbou. No, ještě ji nikdo nevyužil, ale nabízena je. Ta je poskytována v rámci garančního programu od roku 2015 do roku 2023 prostřednictvím Národní rozvojové banky. A pan ministr někdy začátkem února nastínil návrh na podporu firem, které čelí zdražování energií. Balíček by měl kompenzovat energeticky náročná odvětví platbami z emisních povolenek nebo snížením DPH. Uvažovalo se též o překlenovacích úvěrech od státních ústavů nebo o úvěrech komerčních bank se státní zárukou. Ministr práce a sociálních věcí Marian Jurečka v březnu řekl, že by se mohly zastropovat ceny energií, případně by mohlo dojít k nějakým daňovým úlevám včetně DPH. Po ruské invazi, a to musíme přiznat, vláda zrušila silniční daň pro auta do 12 tun a v globálu bylo zrušeno přimíchávání biopaliva.

Dánsko. Dánská vláda vyčlenila 13,4 milionu eur na doplnění stávajícího programu na pomoc zranitelným domácnostem a navrhuje nezdaněnou kontrolu, která pomůže přibližně 400 000 domácnostem zaplatit účty za energii. Do února byla opatření ukončena a vstoupila v platnost takzvaným tepelným šekem, který byl v hodnotě 800 eur pro 320 000 nejvíce postižených domácností.

Estonsko. Nízkopříjmové domácnosti budou od září 2021 do dubna 2022 využívat zvýhodněné ceny elektřiny. Síťové poplatky pro všechny spotřebitele elektřiny byly od října loňského roku sníženy na polovinu. Ministr životního prostředí oznámil, že celkové náklady na opatření dosáhly přibližně 100 milionů eur. Na konci roku 2021 se Estonsko rozhodlo rozšířit dotaci cen energií pro rodiny s nízkými příjmy na domácnosti s příjmem nižším, než je 1 126 eur měsíčně na osobu prvním příjmem. Podle estonského ministra veřejné správy to znamená, že z toho bude mít prospěch zhruba 380 000 domácností v celém Estonsku. Odhady na tuto dotaci jsou přibližně 79 milionů euro, které mají být pokryty z výnosu emisních povolenek. Dále dne 25. ledna schválila estonská vláda strop pro ceny elektřiny, a to na 0,12 eura na kilowatthodinu a plynu 65 eur na megawatthodinu pro domácnosti a zrušení poplatků za distribuci elektřiny pro podniky. Všechno má za cíl změnit negativní dopady rostoucích cen energií a výhody budou platné dle uvážení vlastně vlády.

Finsko. Dne 22. února EURACTIV oznámil, že vláda rozhodla o dočasných cílených opatřeních ke zmírnění problémů způsobených prudce rostoucími cenami energií. Opatření se zaměřují na dopravu, zemědělské podnikatele a domácnosti. Patří mezi ně dočasné zvýšení maximálního výpočtu výdajů na dojíždění ze 7 000 eur na 8 400 eur. Mírně se zvýšil také kilometrový poplatek na dojíždění při použití vlastního vozu. Pro profesionální řidiče je plánem vytvořit úpravu, kde by profesionální nafta měla nižší daňovou sazbu, a opatření podle ministra financí sníží daňové příjmy, ale nezvýší vládní výdaje, stát ovšem přijde o 450 milionů eur na příjmech. Na ministerské radě dne 17. března 2022 slíbila exekutiva přímé granty zemědělskému sektoru ve výši přibližně 300 milionů eur k přímé podpoře na zmírnění krize zemědělských nákladů a zlepšení zabezpečení dodávek domácí produkce potravin. Obdobný balíček ve výši 75 milionů eur byl vydán také pro sektor logistiky.

Vláda se snaží stanovit model, kde by podpora příjmů mohla být vyplácena domácnostem automaticky v případě prudkého nárůstu tržních cen, a zohlednit ceny energií při poskytování sociální pomoci domácnostem s nejnižšími příjmy. Ve třetím nouzovém balíčku od začátku války se vláda také dohodla na snížení povinnosti distribuce pohonných hmot o 7,5procentního bodu pro rok 2020 a 2023 a snížení povinnosti distribuce bude přínosem pro profesionální a soukromé řidiče. Dalších 350 milionů eur bylo vyčleněno pro

dlouhodobou energetickou bezpečnost včetně investic do výroby vodíku a bateriových úložišť. To je asi zajímavé. V krátkém časovém horizontu Finsko zvýší domácí nabídku lesní štěpky a současně bude financovat těžbu rašeliny. Tak tyhle možnosti my úplně nemáme, ale dobrá.

Francie. Dne 15. září oznámila plány na jednorázovou platbu 100 eur 5,8 milionu domácnostem, které již dostávají energetické poukázky. Takže oni vlastně vstoupili do té kombinace, kterou jsem vám tady ukazoval. A premiér rovněž oznámil omezení ceny plynu do dubna roku 2022. Obě opatření byla poté 21. října posílena, čímž se zvýšil počet příjemců poukázky, a to pro každého, kdo vydělává méně než 2 000 eur měsíčně čistého, a týkalo se to přibližně 38 milionů lidí. A prodloužení cenového stropu do konce roku 2022. Diskutuje se také o palivovém poukazu a snížení sazby daně z elektřiny. A agentura Reuters uvádí, že ministr hospodářství uvedl, že ta platba 38 milionům bude stát 3,8 milionu eur a bude vyplacena v letošním roce.

Dále v prosinci 2021 zahájila francouzská vláda diskuse o změnách vzorce používaného pro výpočet tarifu hlavního dodavatele elektřiny, čímž se ve vzorci omezilo propojení trhu. Nové opatření navazuje na slib premiéra, že omezí regulované tarify na 4 % za rok. To je ta změna. Změna, kterou můžou provést, je pouze 4 %. V prosinci 2021 se navíc plánovalo navýšení objemu elektřiny, kterou státní společnost francouzská byla povinna prodat svým konkurentem, o 50 %. Nicméně v březnu bylo dohodnuto další navýšení na 20 %, takže vlastně ta konkurence prodává 120 terawatthodin na tom přímém trhu, což je vlastně víc než celková výroba České republiky. Tento nucený prodej na období od 1. dubna 2022 do 31. prosince 2022 je uskutečněn za částku 46,2 eura na megawatthodinu a je součástí takzvaného regulovaného přístupu k jaderné elektřině, který zajišťují zvýhodněnou výkupní cenu pro alternativní výrobce. Všichni víme, že Francie je největší producent asi jaderné energie, nejvíc na ní závislý. Takže od 31. ledna 2022 byly doteď odhadované náklady pro stát 8 miliard eur a státní společnost byla povinna snížit náklady na vyúčtování pod tržní sazbu, a to tak, aby pokryla pouze to zvýšení 4 %, a varovala své investory, že bude vyžadovat finanční základ od cenového francouzského stropu energie. To znamená, že jim dala předběžné varování na to, že kdo by si kupoval ty akcie, tak by měl mít informaci, že dojde k té regulaci a zásahu.

Některé odhady předpokládají, že vládní výdaje od podzimu 2021 udrží vysoké ceny energií a bude na to potřeba, na to snížení, až 15,5 miliardy eur. Od února roku 2022 do ledna 2023 vláda také snížila daň z elektřiny z 22,5 eura za megawatthodinu na 1 euro pro domácnosti a na 50 centů pro podniky. To je tedy jako opravdu hodně. Nová opatření jsou oznámena také vzhledem k ukrajinské krizi a tento balíček bude Francii stát odhadem 25 až 26 miliard eur.

Německo. Dne 23. září 2021 agentura Reuters uvedla, že mluvčí ministerstva hospodářství nevidí potřebu vládních intervencí proti cenám plynu. Tento postoj ovšem za několik týdnů přehodnotili a oznámili snížení příplatku z odvodu za ceny energie z 6,5 na 3,72 centu z velkoobchodní ceny za kilowatthodinu elektřiny a toto opatření Německo stojí 3,3 miliardy eur. Vstoupilo v platnost 1. ledna 2022 a bude financováno z federálního rozpočtu a z výnosu z emisních povolenek. Ano, všichni financují z výnosu emisních povolenek, je to taková zvláštnost.

V lednu 2022 nová koaliční vláda oznámila cílená opatření, která pomohou zranitelným domácnostem pokrýt jejich účty za vytápění v plné výši, zatímco ministryně životního prostředí řekla agentuře Reuters, že utlačí – utlačí – dodavatele, aby neprofitovali z těchto smluv po vypršení platnosti platební neschopnosti, takže nám tady ten volný trh trošku potlačili. Stát také nabídl domácnostem s nízkými příjmy balíček jednorázových grantů ve výši 130 milionových (?) eur, které budou vypláceny v průběhu léta, kdy domácnosti obdrží vyúčtování od dodavatelů energií. To znamená, že dostanou částečnou kompenzaci.

Počátkem února roku 2022 začalo více politiků v koaliční vládě i mimo ni volat po dalším snížení příplatků za centrálního dodavatele energií do roku 2023, což by domácnostem měsíčně průměrně ulevilo o 300 eur. Ceny elektřiny, podotýkám dopředu, jsou pro německé domácnosti nejvyšší v EU, a jestli si vzpomínáte, Němci byli kdysi dávno za obnovitelné zdroje (ochotni?) platit, myslím, částku 100 eur na hlavu plošně po celém Německu, ale oni to udělali dobrovolně. Oni tenkrát opravdu nějakým způsobem byli vyzváni v nějakém referendu a takovýmto způsobem (to) zafungovalo. Agentura Reuters dále uvádí, že přibližně 4,2 milionu německých domácností vzrostly účty v roce 2022 za elektřinu v průměru o 63,7 %, a 3,6 milionu lidí, kteří platí účty za (nesrozumitelné), o 62 %, než bylo v roce 2021, což už je opravdu rekordní i na Německo.

24. března se německá vládní koalice dohodla na dodatečných opatřeních v hodnotě 15 miliard eur včetně dočasného snížení cen pohonných hmot na tři měsíce prostřednictvím snížení marží, a to o 30 centu u benzinu a 14 centů u nafty, a další opatření zahrnují jednorázovou platbu ve výši 300 eur, šek ve výši 100 eur na zvýšení výživného na děti a měsíční snížení na 9 eur na měsíc za veřejnou dopravu. Komunikovali jsme tady, že vlastně ta veřejná doprava dneska jezdí za 220 korun celý měsíc. Tato nová opatření doplní již dohodnuté dotace pro nízkopříjmové domácnosti, zvýšení příspěvku na dojíždění a příspěvku pro hlavního dodavatele. Kancléř Scholz dále uvedl, že celkové náklady na tyto politiky zvyšují celkové náklady na ochranu spotřebitelů před růstem energií přibližně o 30 miliard eur.

Řecko. Dne 14. září 2021 byly oznámeny plány nabídnout do konce roku dotace na účty za elektřinu většině řeckých domácností a malých podniků a poté byly v polovině října rozšířeny. Hodnota dotace byla v počátku 9 eur za prvních 300 spotřebovaných kilowatthodin a později byla zvýšena až na částku 18 eur za kilowatthodinu pro spotřebitele nízkého napětí a 24 eur pro příjemce sociálního tarifu pro domácnost. Od ledna 2022 byla tato dotace pro domácnost zvýšena na 42 eur pro prvních 300 kilowatthodin a 65 eur na megawatthodinu pro podniky bez ohledu na velikost, sektor a úroveň odebíraného napětí. Pro domácnosti zahrnuté do tarifu sociálního bydlení bude dále činit dotace 180 eur, což znamená 90% navýšení této dotace, a vládní společnost Public Power Corporation také rozšířila svou stávající slevovou politiku tak, aby plně pokryla růst cen pro průměrnou domácnost se spotřebou do 600 kilowatthodin měsíčně. Zároveň byly rozšířeny stropy příspěvků na vytápění a kritéria pro začlenění a vláda odhaduje, že počet příjemců přesáhne 1 milion ve srovnání se 700 tisíci v roce 2021.

Od ledna 2022 bude také zemní plyn dotován jak pro domácnosti, tak i pro firmy, a to ve výši 20 eur za megawatthodinu a 30 eur za megawatthodinu. Pro obě skupiny byly rovněž zavedeny dotace DPH. Část finančních prostředků na ochranu spotřebitele do prosince 2021 byla financována prostřednictvím zvláštního podpůrného fondu pro energetickou transformaci, přičemž nejméně 150 milionů eur bylo odvedeno ze zvýšených příjmů ze systému práv na obchodování s uhlíkovými emisemi pro Řecko v roce 2021. Náklady na tato opatření se pohybují kolem 500 milionů eur a náklady na balíček, který platí od ledna 2022, se odhadují na dalších 400 milionů eur. Ministr životního prostředí a energetiky oznámil, že 100 milionů eur z fondu obnovy na výstavbu bude použito na výstavbu fotovoltaiky a na dodávku energií pro ohrožené domácnosti.

V březnu vládní dotace pro průmyslový sektor ve výši 65 eur na megawatthodinu nepokryla prudký nárůst velkoobchodních cen, a bylo to tedy způsobeno začátkem války na Ukrajině, kde cena na řecké burze se vyšplhala až na 360 eur za megawatthodinu, a v tu chvíli Řecko utratilo přibližně 2,5 miliardy eur na dotaci na elektřinu a plyn a ještě další 1,1 miliardy eur, kterou poskytovalo na slevu pro paliva na domácnosti s nízkými příjmy. V dubnu dále vláda zavedla jednorázovou podporu ve výši 200 eur pro všechny nízkopříjmové důchodce.

V Maďarsku to bylo celkem jednoduché, protože ceny pro domácnosti jsou podnákladové a regulované a vláda prohlásila, že nasadí cenové stropy jak na plyn, tak na naftu. Tam vše.

Irsko. Ceny elektřiny pro irské domácnosti byly v první polovině roku 2021 čtvrté nejvyšší v EU a po odstranění daní vzrostly opět o jednotky. Po předložení irského rozpočtu na rok 2022 ministr financí zavedl 30% slevu na dani ze zaručených výdajů na teplo a elektřinu a toto opatření si vyžádalo náklady 2,2 milionu eur a všechny byly pokryty vlastně z emisních povolenek. Většina peněz jde na bezplatné upgrady pro nízkopříjmové domácnosti ohrožené energetickou chudobou – to je země, kde jsou definováni, takže tam je to víceméně cílené – a dále byl zaveden nový režim nízkonákladových úvěrů na modernizaci nemovitostí.

Dále 14. prosince vláda schválila program ve výši 210 milionů eur, který všem tuzemským zákazníkům elektřiny připíše 100 eur v roce 2022 a přibližně 2,1 milionu majitelů účtů bude mít prospěch a obdrží tuto jednorázovou výjimečnou platbu. V březnu 2022 byla platba úvěru za elektřinu zdvojnásobena na 200 eur a dále bude pokračovat i v dalších měsících. Financování programu jinak stálo 215 milionů eur a zvýšilo se s pokračováním tohoto programu na 400 milionů eur.

Itálie. Itálie dne 27. září schválila krátkodobé opatření v hodnotě nižší než 3 miliardy eur, které mají vyrovnávat očekávaný růst maloobchodních cen elektřiny do konce roku 2021. Financování bylo rozděleno na 2 miliardy eur na odstranění všeobecných systémových poplatků v odvětví energetiky a 480 milionů eur na snížení všeobecných poplatků za plyn. Dále systémové poplatky za účty za elektřinu byly kompenzovány částkou 700 milionů eur, a to vše z výnosů aukcí CO2, a další 1,3 miliardy eur byla poskytnuta z Národního fondu energetických a ekologických služeb.

DPH za použití zemního plynu kleslo na 5 % pro civilní i průmyslové použití a DPH na účtech bylo staženo z 22 % na 10. Tento sociální bonus, na ten bylo vyčleněno 450 milionů eur. Energetický úřad dále bude jednat tak, aby minimalizoval nárůst nákladů na tyto dodávky. Pro přibližně 6 milionů malých podniků s nízkonapěťovými ukazateli do 16,5 kilowattu příkonu a přibližně 29 milionů domácích zákazníků jsou platby týkající se obecných systémových poplatků za poslední čtvrtletí a první čtvrtletí tohoto roku stanoveny na nulu. Nová opatření budou pravděpodobně pokračovat, přičemž celkové náklady vlády na udržení cen energií se budou pohybovat v částce kolem 5 miliard eur.

Dne 9. prosince 2021 italská vláda souhlasila s tím, že doplní výdaje ve výši 2,8 miliardy eur již plánované na rok 2022 o další miliardu. Dne 18. prosince 2021 vláda nastínila, jak utratí prostředky pro rok 2022, a z toho 1,8 miliardy bude použito na odstranění systémových poplatků pro uživatele elektřiny, a to na domácnosti a malé podniky se spotřebou energie do 16,5 kilowatty, dalších 480 milionů eur bylo vyčleněno na zrušení poplatků za plyn pro všechny uživatele, a poté stejně jako v září došlo ke snížení DPH na 5 % pro civilní a průmyslové využití s předpokládanou ztrátou příjmů ve výši 608 milionů eur. A konečně 912 milionů eur je použito na zvýšení sociálního bonusu. Je to sleva na účty pro ekonomicky znevýhodněné rodiny a osoby s vážným zdravotním stavem. Ten cíl je pořád jednoduchý, kompenzovat nové navýšení, které nevíme, kdy skončí. Dále italská vláda zavedla, že je možno dohodnout si prodloužení splátek za spotřebu energie za rok 2022 se svými dodavateli.

Dále italský průmysl oznámil zvýšení firemních daní pro energetické společnosti, které těžily z prudce rostoucích cen energií. To je zajímavé, že se skutečně podívali i na ty přímé dodavatele. Stalo se tak několik dní poté, kdy Matteo Salvini vyzval ministra průmyslu k dalšímu deficitu o 30 miliard eur. Celkově se očekává, že státní podpora pro domácnosti v Itálii dosáhne výše 8,5 miliardy eur.

Dále dne 21. ledna 2022 rada ministrů oznámila nová opatření, a to až do výše 1,7 miliardy eur, proti vysokým účtům energií. Toto bylo nad ten plánovaný rámec 3,8 miliardy

za první čtvrtletí roku 2022. Celkově vyšplhalo na částku 5,5 miliardy eur za první čtvrtletí roku 2022. Další některé finanční prostředky budou financovány prostřednictví daně z neočekávaného zisku od února do konce roku 2022, a to u všech producentů energií – solární, větrné, vodní, geotermální a další. To znamená, že v globálu si stát sáhl pro část zisku. Dne 21. dubna dále Senát schválil dodatečné výdaje ve výši 8 miliard eur, z nichž 5,5 miliardy má působit proti rostoucím cenám energií a zbytek na pomoc nejvíce postiženým produktivním sektorům ekonomiky. Takže oni nespoléhali jenom na pomoc domácnostem, ale i na tu ekonomiku, která vlastně drží chod toho systému. Dále systémové poplatky na účtech za elektřinu budou celé léto udržovány na nule a daň bude stanovena na 5 % z účtů za plyn i elektřinu. Dále bude rozšířen sociální bonus na elektřinu a plyn pro všechny nízkopříjmové domácnosti. Dále byl aktivován fond ve výši 800 milionů pro podporu automobilového sektoru. Rovněž byla přijata opatření na podporu instalace obnovitelných zdrojů, to znamená dotace na fotovoltaiku a větrné zdroje, s tím, že tento stupeň počítá s tím, že klimatizace – a budou to dělat i s kontrolou – nebude smět klimatizovat místnosti pod 25 stupňů Celsia. Takže obráceně vlastně v globálu si tam nebudete moci udělat tu zimu.

Lotyšsko. V Lotyšsku bude přibližně 150 000 nejzranitelnějších domácností, včetně domácností s postiženým členem a početnými rodinami, dostávat 15 až 20 eur měsíčně, a to minimálně do konce roku 2022 na zaplacení účtů za elektřinu a plyn. Ministerstvo hospodářství dále vypracovalo a podpořilo návrh na snížení povinné složky veřejných zakázek v zemi, a to na 7,55 eura za MW z původní částky 17 eur na MW v roce 2021. Dále vláda zavedla 50% snížení tarifu za distribuci elektřiny na dobu účinnou (?), dotace je přidělována provozovateli distribuční soustavy jako kompenzace za snížení distribuční sazby, která ovlivňuje koncové uživatele. Obyvatelé starší 60 let a zdravotně postižení občané dostávají od listopadu 2021 měsíční dotaci navíc ve výši 20 eur měsíčně. Domácnosti s dětmi dále dostávají 50 eur na dítě. Dříve navrhovaný nástroj podpory časové omezení snížení daně z přidané hodnoty v Lotyšsku nebyl schválen. Celkové náklady vláda odhaduje na 450 milionů eur.

Dne 14. října litevská vláda oznámila, že odloží poslední fázi liberalizace energetického trhu kvůli možným poruchám způsobených prudkým nárůstem cen energií. Navíc zvýšení cen tepla a plynu rozloží na spotřebitele, tedy vzestupnou křivku, až na dobu pěti let. Diskutuje se také o rozšíření pomoci na vytápění pro nejchudších 110 000 domácností. Litevský parlament také schválil novou legislativu, která umožňuje více lidem žádat o dotace na vytápění. Týká se přibližně 110 000 lidí. Vláda také plánovala stanovit strop pro ceny elektřiny pro spotřebitele s rozložením nárůstu na dalších pět let.

Lucembursko. Lucemburský ministr energetiky říká, že nadále pozorně sleduje vývoj cen energií a informuje o tom radu vlády. Dne 1. ledna 2022 vláda zvýšila svůj příspěvek na životní náklady o 200 eur, tak aby byly chráněny zranitelné domácnosti před rostoucími cenami energií. Dne 31. března dále zavedla vláda opatření, která mají společnost chránit před vyššími cenami energií platnými až do konce roku 2023. Jaká opatření udělali? Poskytli usnadnění bankovních úvěrů pro způsobilé společnosti. To jsou ty společnosti, které potřebují likviditu kvůli válce na Ukrajině. Státní záruka smí pokrýt až 90 % úvěrů. Na program byla přidělena celková částka 500 milionů eur. Dále režim podporuje kompenzaci části dodatečných nákladů na vyšší ceny elektřiny a zemního plynu. Tento režim poskytuje podporu společnostem, které jsou kvalifikovány jako energeticky náročné, včetně automobilového průmyslu, jejichž nákupy energetických produktů představují minimálně 3 % hodnoty jejich produkce obratu, přičemž pokrývají 30 až 70 % těchto dodatečných nákladů přesahujících zdvojnásobení cen plynu a elektřiny. Poskytnutí podpory s intenzitou vyšší než 30 % je však vázáno na podmínku, že podnik je ve ztrátě a že způsobilé náklady činí alespoň 50 % ztráty.

Vláda rovněž navrhla analyzovat možnost otevření oblasti působnosti pro odvětví silniční přepravy zboží a stavebnictví a pro odvětví silniční dopravy a potravinářský průmysl.

Ten potravinářský průmysl je velmi zajímavý. Poté bylo speciálně navrženo opatření pro zemědělský sektor, které má kompenzovat část dodatečných nákladů spojených s růstem cen energií, hnojiv a vstupů až do výše 35 000 eur na jeden zemědělský podnik.

Další je režim podpory na vyrovnání dodatečných nákladů na systém obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů na období 2021 až 2023. Toto opatření pokrývá, že část nákladů na tyto emise bude stát hradit těm jednotlivým firmám. Na oplátku za tuto podporu musí každá přijímající společnost přijmout investiční zakázky na podporu energetické transformace. To si myslím, že platí trošku i pro Českou republiku, kde vlastně do roku 2023 by měla proběhnout celková transformace a odklon od uhlí k jiným zdrojům. Takže možná pro nás celkem zajímavý vzor.

Dále za účelem zvýšení kupní síly občanů a zranitelných skupin byly zavedeny další režimy podpory a daňové úlevy, to je snížení o 7,5 centu na euro na litr paliva, nafty i benzinu a na jeden litr topného oleje. Nakonec byla zavedena, nebo revidována opatření v oblasti bydlení tak, aby pomohla s rostoucími náklady pro domácnosti. Jedná se o dočasné zmrazení nájmů a vyšší dotace na nájemné pro velké rodiny a systém finanční podpory. Dále vláda snížila energetickou daň pro domácnosti a podniky a toto ji bude stát 2,7 miliardy eur na kompenzace pro domácnosti a 0,5 miliardy eur na kompenzace firmám. Kabinet také dává k dispozici 150 milionů eur na podporu zranitelných domácností s vysokými účty za energii – to je ta energetická chudoba – nebo se špatně izolovanými domy prostřednictvím zlepšení izolace. Systém bude řízen na úrovni obce. To je poměrně rozumné.

Dne 21. března vláda souhlasila se zvýšením jednorázového příspěvku na energie pro lidi s příjmy kolem úrovně sociální pomoci na 800 eur, dříve to bylo 200 eur. Vláda zároveň snížila sazbu daně z přidané hodnoty na energie z 21 na 9 % a od 1. dubna 2022 do konce roku snížila spotřební daň na benzin a naftu o 21 %. Tento dodatečný balíček bude stát stát celkem 2,8 miliardy eur. Vláda bude balíček financovat částečně z dodatečných příjmů za plyn a použije zbývající prostředky z rezervy na úpravu brexitu.

Norsko. Koalice oznámila ve středu dne 10. ledna 2022, že dotace na spotřebu elektřiny v domácnostech zvýší odhadem o 893 miliony eur. Vláda tak zaplatí 80 % části účtů s elektřinou nad cenu 0,70 koruny na kilowatthodinu, což je nárůst o 55 % v plánu navrženém pro předchozí měsíc. Předchozí opatření tak Norsko stálo 501 milionů eur, takže celkové náklady s tímto započítáním byly 1,39 miliardy eur. Dne 1. dubna 2022 předložila vláda rozpočtové opatření k řešení mimořádně vysokých cen elektřiny. Tato opatření zahrnují prodloužení režimu podpory elektřiny pro domácnosti, a to v hodnotě 770 milionů eur, zemědělství a skleníky v hodnotě 52 milionů eur, dobrovolnický sektor 24 milionů eur a udržitelné bydlení 16 milionů eur, a to až do března roku 2023. Parlament také schválil zvýšenou podporu bydlení, mimořádný grant pro studenty, zvýšenou podporu pro vdovy a zvýšené rámcové granty obcím na pokrytí zvýšení plateb sociální pomoci. Kromě toho se v zimních měsících také výrazně snižují poplatky za elektřinu. Nová opatření zvyšují celkové náklady na ochranu spotřebitelů před vysokými cenami a vyjde to na 2,3 miliardy eur.

Teď tu máme naše sousedy z Polska. Dne 22. října 2021 předložil ministr pro životní prostředí návrh zákona, jehož cílem je chránit 20 % nejzranitelnějších domácností před prudkým nárůstem cen energií. Opatření bude realizováno převedením části výnosů z emisních povolenek na účty za energie a zvýšením jejich hodnoty až o šest měsíců. Podobné opatření bylo navrženo okamžitě i pro sektor zemědělství. Na konci listopadu 2021 vláda oznámila balíček daňových úlev a příspěvků pro zranitelné osoby v hodnotě více než 2 miliardy eur. V lednu 2022 polský premiér popsal svůj druhý protiinflační štít, to bylo to snížení DPH na potraviny, plyn a hnojiva na 0 %, naftu a benzin na 8 % a příspěvky na vytápění na 5 %, a to vše v délce šesti měsíců. Rovněž byla zavedena opatření finanční pomoci na (nesrozumitelné) subjektů veřejné správy. Byl posílen příspěvek na pomoc domácnostem, které se potýkají s účty za energie, a to bylo poskytováno maximálně ve výši 106 eur na osobu. Dále se ten příspěvek bude vyvíjet podle typu vytápění a počtu osob

žijících v domácnosti. První splátka z této podpory byla vyplacena na konci března 2022, druhá bude odeslána v prosinci 2022 a měla by pokrýt náklady 7 milionů domácností. Vláda dále pracuje na novém balíčku, který nazvala Putinův štít, který by se měl vztahovat na ty sféry ekonomického života, které utrpěly v důsledku ruské invaze na Ukrajinu. Od 1. února 2022 Polsko dále snížilo sazbu daně z pohonných hmot, a to z 23 na 8 %, a od DPH osvobodili plyn a hnojiva.

Portugalsko koncem září oznámilo snížení tarifu za přístup k sítím pro průmyslníky nejméně o 30 % a ministr rovněž povolil odstranění zvláštního poplatku za výroby v rámci zvláštního režimu obnovitelných zdrojů v hodnotě 250 milionů eur, jakož i odstranění dodatečných nákladů na smlouvy o nákupu energie na uhlí. Tímto je schopno generovat roční úspory ve výši 100 milionů eur. Mezi další opatření patří zrušení mechanismu přerušení, kterým továrny snižují nebo pozastavují svou spotřebu energie, když celková elektrifikační soustava neuspokojuje poptávku výměnou za finanční kompenzaci a plnou alokaci (nesrozumitelné) z prodejů licencí emisních povolenek, a to až v odhadované výši 270 milionů eur. A konečně je také v tomto balíčku nárazník pro odeslání výnosů plynoucích z mimořádného příspěvku energetického sektoru odhadovaný na 110 milionů eur. Takže daníme. Tak. Celková částka se tímto zvyšuje na 680 milionů eur, což zaručuje snížení přístupových tarifů, to jsou ty základní, o 13 %. Dne 15. října dále portugalský národní regulační úřad oznámil svůj návrh sazeb za elektřinu pro rok 2022, ve kterém začleňuje veškerá opatření oznámená vládou, z nichž stojí za zmínku, že síťové tarify se sníží o více než 50 % pro domácnosti a o více než 94 % pro průmyslníky. Oznámila také, že regulovaný tarif pro spotřebitele v domácnosti se ve srovnání s průměrným tarifem z roku 2001 (?) sníží o 3,4 %.

Začátkem března se dále vláda rozhodla prodloužit refundační mechanismus na výnosy DPH spolu s výnosy daně z derivátů benzinu v důsledku zvýšení cen pohonných hmot a pozastavila zvýšení uhlíkové daně. V roce 2022 navíc vláda zvýšila hodnotu autovoucheru, to je, když platíte si benzin, tak máte část toho benzinu zdarma. Zvedla tuto částku až na 20 eur na jednoho příjemce. Je zajímavé, že to neřešila snížením ceny benzinu, ale tím, že ten příjemce dostal nějaký voucher. Tak to je otázka, jak by se s tím asi dalo obchodovat.

Dále dne 25. března 2022 Portugalsko získalo od institucí Evropské unie povolení uplatňovat jednotlivá opatření ke snížení cen elektřiny, přičemž spolu se Španělskem zohledňuje jejich status energetického ostrova. To je to propojení ne s Evropou, ale pouze Portugalsko a Španělsko. Taková zvláštnost, ale ne tak úplná, protože stejné propojení energetického trhu má Německo s Rakouskem. Dne 28. března 2022 energetický regulátor země oznámil, že opatření týkající se ještě i covidu, která brání poskytovatelům přerušit dodávky elektřiny a plynu, budou do konce března zrušena. A ekonomicky zranitelní spotřebitelé mají nárok prostřednictvím sociálního tarifu na dodávky elektřiny i zemního plynu. Tato částka je ve výši 33,8 % a platí pro každého, bez ohledu na to, zda se pohybuje v legalizovaném, nebo liberalizovaném trhu. Oni ho nemají ještě plně liberalizovaný. Dále jsou zranitelné osoby osvobozeny od dvou ze tří dodatečných poplatků.

Zavedla se nová dotace na nákup propan-butanových lahví ve výši 10 eur za měsíc za láhev. Tato dotace potrvá do konce června. Dá se odhadovat, že na venkově lidé používají vlastně ty lahve více než nějaké rozvody toho plynu. Tak. Dále se souhlasem Evropské komise se dohodlo Portugalsko se Španělskem na maximální ceně, stropu plynu, a to na 50 eurech na megawatthodinu, to znamená, že de facto se ještě odděluje cena elektřiny od plynu. Mělo by to vést ke snížení účtů na polovinu pro 40 % španělských a portugalských spotřebitelů s regulovanými sazbami.

V Rumunsku dne 7. září 2021 schválil rumunský parlament zákon, který má chránit zranitelné spotřebitele před zvýšením cen energií od 1. listopadu roku 2021, přičemž dotace se použijí na pomoc pro vytápění domácností, spotřebu energie, energeticky účinné vybavení

domů a nákup produktů a služeb zlepšujících energetickou náročnost budov nebo připojení k energetické síti.

Dne 4. října oznámil ministr energetiky Virgil Popescu kompenzaci za účty na elektřinu a plyn a očekává se, že se dotknou přibližně 6 milionů rodin a až 85 % rumunské populace. Kromě domácností budou odškodněny veřejné a soukromé nemocnice, školy, školky, nevládní organizace i veřejní poskytovatelé sociálních služeb. Dne 31. října dále rumunský parlament odhlasoval návrh zákona, kterým se provádí výše uvedená opatření a uvaluje se neočekávaná daň na výrobce z příjmů přesahujících 91 eur za megawatthodinu, to znamená, že si opět sáhli pro peníze soukromých subjektů.

Dne 11. ledna 2022 vyhlásila vláda nový režim ochrany pro spotřebitele, a to v domácnostech s měsíční spotřebou do 300 kilowatthodin je naplánováno snížení DPH na 5 %, a dále takzvaný kompenzace zelený certifikát jako kogenerační bonus a v globálu bude účtováno těm zákazníkům pouze 16 centů za kilowatt a průmyslovým zákazníkům za 20 centů za kilowatt. U zemního plynu je to dokonce tak, že spotřebitel zaplatí maximálně 6 centů za kilowatt a průmyslový odběratel 7 centů za kilowatt.

Ve Slovinsku koncem ledna 2022 vláda poskytla jednorázovou dotaci na energie občanům s nízkými příjmy, a to byl energetický poukaz ve výši 150 eur a obdrželo ho 621 000 lidí a velké rodiny, to je nad 5 lidí, obdržely tuto kompenzaci ve výši 200 eur. Stát na toto opatření vyčlenil 106 milionů eur a peníze na platbu bude čerpat z takzvaného klimatického fondu. Zase – opět emisní povolenky. Od 1. února 2022 do konce dubna byly domácnosti osvobozeny od placení účtů za elektřinu a byly sníženy spotřební daně na elektřinu a pohonné hmoty.

Premiér Janša vysvětlil, že část nákladů na zmírnění těchto opatření bude hrazena ze zisku firem, které vybírají síťový poplatek za elektřinu. Vláda dále navrhuje dočasnou výjimku z příspěvku na poskytování podpory na výrobu elektřiny vysokoúčinnou kombinovanou výrobou a z obnovitelných zdrojů pro energie pro zákazníky v domácnosti a pro zákazníky používající nízké napětí bez měření výkonu. Vláda tímto vyčlenila přibližně 70 milionů eur na pomoc pro nejvíce postižená hospodářská odvětví, zejména to bylo směřováno do sektoru zemědělství.

Španělsko. Španělsko bude velmi podobné Portugalsku, protože vzhledem k tomu, že jejich spojené trhy fungovaly, co se týká elektrické energie, tak fungovaly stejně, nicméně oni navrhli další opatření, kterým je snížení DPH z 21 % na 10 %, a to pro zákazníky s méně než 10 kilowatty smluveného výkonu, a dočasné pozastavení daně z výroby 7 % do 30. září. Dále 14. září 2021 Španělsko přijalo nový královský výnos, kterým zavádí dočasný odpočet tržních příjmů pro elektrárny neemitující CO_2 s cílem snížit účty zákazníků. Dále je to obdobné, jako to bylo v Rumunsku, protože opět Španělsko uplatňovalo systém ostrovního systému, takže co Portugalsko, to samé Španělsko.

Pak tu máme Švédsko. Dne 13. ledna 2022 oznámil švédský ministr financí Mikael Damberg přidělení 590 milionů eur na pomoc domácnostem, které jsou nejvíce postiženy prudce rostoucími cenami elektřiny. Ty spotřebují více než 2 000 kilowatthodin měsíčně a týká se to 1,8 milionu domácností a tyto dostanou za jednotlivé měsíce kompenzaci ve výši 195 eur měsíčně.

Dále vláda 21. března představila nový balíček opatření k řešení rostoucí ceny paliv a elektřiny v důsledku invaze na Ukrajinu a daň z nafty a z benzinu se dočasně sníží od června do října na nejnižší úroveň povolenou předpisy Evropské unie a celkově to bude Švédsko stát 360 milionů eur. Dále byla schválena kompenzační platba ve výši 96 až 144 eur pro soukromé osoby, které vlastní automobil. Takže oni to zase řeší jinou formou než snížením ceny benzinu a nafty, ale řeší to nějakou dotací na automobil.

Od července do prosince 2022 se také zvyšuje příspěvek na bydlení pro rodiny s dětmi a dodatečný příspěvek na dítě bude činit 25 % předběžného příspěvku na bydlení a bude činit maximálně 128 eur měsíčně. Celkové náklady se odhadují na 48 milionů eur.

A teď skočíme mimo Evropskou unii do Spojeného království. Aby bylo zajištěno správné fungování systému, dodavatel poslední instance, kterým národní regulátor přiděluje zákazníky zkrachovalých firem novým poskytovatelům, zvažuje vláda nabídnout státní půjčky energetickým společnostem, které přebírají zákazníky od firem, které zkrachují kvůli vysokým velkoobchodním cenám zemního plynu. Nebudou však žádné odměny za selhání nebo špatné hospodaření a menším firmám nebude poskytnuta finanční pomoc. Energetický regulátor zvýšil od října strop nejpoužívanějších tarifů po předchozím zvýšení v dubnu na 12 a 13 % kvůli vysokým velkoobchodním nákladům.

Vláda také zachraňuje klíčové producenty CO2, tak aby se vyhnula narušení dodavatelského řetězce potravin. To asi souvisí, ta výroba potravin, poměrně, vezmeme si pekárny a podobně, bude asi emisně náročná, to znamená, že oni dostávají z fondu peníze ve výši 500 milionů liber. Není tady tedy stanoveno na to, komu se to přímo poskytuje, ale příspěvek se poskytuje ve výši 100 až 300 liber.

Tím jsme vyčerpali tyto záležitosti a já se jenom na konci ještě dostanu k jedné maličkosti, už budu krátký, už bude konec. Ještě jednou, nepostřehl jsem... (Otáčí se ke stolku zpravodajů.) Pardon, prostřednictvím pana předsedajícího, nepostřehl (jsem) ty detaily. Ano, děkuji. A teď jenom jedna maličkost a to je věc, nad kterou se musíme zamyslet. Máme nějaké zdroje energie a chceme se dostat k nějaké energetické bezpečnosti, energetické samostatnosti. Asi jsme si už tady všichni řekli, že cesta jádrem je cesta správná, a podporujeme rozšíření výstavby Dukovan a Temelína a já bych vůbec neváhal to rozšíření Temelína nastartovat okamžitě, protože při těch procesech, které poběží, si myslím, že to půjde ruku v ruce a možná by to mohlo přispět i k významnější ceně té technologie, která funguje.

Dále bych nezapomněl oprášit papíry, které v České republice až do roku 2008 počítaly se čtyřmi jadernými elektrárnami. A kdo to nezná, připomenu místo. Jedno místo je mezi Pardubicemi a Hradcem Králové, prostřednictvím pana předsedajícího, skoro pro tady pana předsedu, a druhé místo je na severní Moravě a v globálu tato místa byla kdysi dávno projektována v rámci vyhledávání takzvaného pevného podloží, protože když se budete bavit s Danou Drábovou, ona vám vysvětlí, že přestože je to stabilní a masivní celek, tak se tam měří seismické polohy a našly se čtyři zóny v České republice, kde i při zemětřesení, které jste zaregistrovali na území České republiky, tam nikdy nebylo nic více než 0,4 Richterovy stupnice, což není prakticky vůbec nic.

No a co můžeme dělat dále? Jak se tedy dostat k té obnovitelné energii? No, koukal jsem se na vzor Rakouska. Abychom mohli pokračovat při získávání elektrické energie z vody, tak bychom ovšem museli budovat nádrže. Ten projekt existuje, myslím, že i Ministerstvo životního prostředí a Ministerstvo zemědělství se na něm podílelo, ale většinou to potom trošku narazí na odpor občanů. A vždycky asi bude velmi důležité, co získáme, o co přijdeme, do toho sestavit, nicméně ta voda je asi velmi důležitý takzvaný vyrovnávací zdroj.

Co tu máme dále? Dále můžeme používat některé větrníky v globálu na omezeném území, protože Česká republika není úplně postavena tak jako Rakousko. Asi by se něco dalo postavit, ten výkon nepočítám. Když se budete bavit s některými organizacemi podporujícími zelenou energii, tak vám asi spočítají některé ty výkony, ale já pořád říkám, že výkon z větrníků a i výkon z fotovoltaiky má význam ve chvíli, kdy povolíme stavět bateriové úložiště a přejdeme na systém takzvaných ostrovních systémů.

Pak tady tedy máme ještě nějakou možnost úspor, ale tyhle úspory se asi týkají výkonu, který tady podáme. A já si vždycky vzpomenu na úspory, když jsme spořili s vodou. Dneska jsme jedni z nejúspěšnějších, protože naše denní spotřeba vody je myslím nejnižší v celé

Evropské unii. Ne že bychom byli špindírové, ale asi to umíme velmi dobře, efektivně. Tak nám to potom vyšplhalo tu cenu vody někde až přes sto korun, takže o co méně, o to dráže. Takže tam bych byl taky velmi opatrný.

No a potom asi úplně nějaká záležitost, která bude v rámci jednotného energetického trhu, kde si přepouštíme a regulujeme jednotlivé přetoky a vývody elektrické energie. To taky není velká legrace, protože jsme byli ČEPSem upozorněni, že budeme očekávat poměrně velké a masivní investice do těchto soustav, byť máme soustavu robustní, máme soustavu skvělou. A nebýt nás, tak Rakousko, dokonce i Německo už šlo několikrát do blackoutu. A bude třeba moudře pohovořit o tom, co dále, do jakého roku nebo do jakého období využít fosilní zdroje, kdy nastartovat jednoznačný odklon. A pak se budeme modlit za technologie, kterým velmi fandím, ale vždycky jsem trošku pesimista, dokud mi leží na stole, a to jsou vodíkové technologie a malé jaderné reaktory.

Tím jsem vyčerpal, co jsem vám chtěl říct. Jsem měl takovou potřebu si hezky popovídat. A souhlasím, ten zákon pochopitelně jako ANO podpoříme. Je velmi rozumný. A myslím si, že to bude nová příležitost na hospodářském výboru otevřít další a další témata. Děkuji za pozornost a snad jsem vás nikoho moc neunavil. (Smích z pravé části sálu. Potlesk poslanců ANO.)

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji, pane poslanče. Vaše vystoupení vyvolalo faktické poznámky. Jako první se s faktickou poznámkou hlásil... (Zpravodaj reaguje, že se taky hlásí.) Já vím. Jste tady jenom s faktickou. Takže dáme přednost teď a potom tedy s přednostním právem. Děkuju. Takže bych poprosil paní Olgu Richterovou, paní poslankyni, která se hlásila s faktickou. Není zde. Nevadí. Tak potom tedy, pane poslanče, máte slovo s přednostním právem.

Poslanec Ivan Adamec: Ano, děkuji. Vážený pane předsedající, vážení ministři, paní ministryně, pane ministře, kolegyně, kolegové, chtěl bych poděkovat svému ctěnému kolegovi Romanu Kubíčkovi, vaším prostřednictvím, za osvětu, kterou nám tady udělal o energetické situaci v Evropě, a jak kde řeší ty problémy. Myslím, že to jsou témata, která se dají využít pro jednání odbornější části našeho ctěného parlamentu, naší ctěné Sněmovny, v odborných výborech. Myslím, že co tady bylo ohledně podpory energetické chudoby, tak patří do sociálního výboru a ten zbytek možná do výboru hospodářského. Já se tomu vůbec nebráním, abychom o tom diskutovali.

Ale nezlobte se na mě, chci vám říct ještě něco jiného. Víte, tento návrh zákona, vlastně poslanecký návrh tady dneska na této mimořádné schůzi, je víceméně shodou okolností, nebyl to záměr, protože on sem nepatří, do té mimořádné schůze. A mě trošku mrzí, že kolegové a kolegyně z opozice prostě využívají situace. Mně to nevadí, já si nestěžuji prosím vás. Já si nestěžuji. Já jsem v parlamentu zvyklý už na ledacos za ty roky. Já si nestěžuji. Já to jenom komentuji. A vlastně je to poslanecký návrh, na kterém se shodli všichni, respektive ti lidé, kteří tomu rozumí v rámci jednotlivých poslaneckých klubů. A to, že nejsou připodepsáni Piráti, tak to je jenom shodou okolností, ale oni s tím souhlas vyjádřili taky.

A znovu vám zopakuji, pro kolegy, kteří teď budou mluvit v rozpravě, já sice nevím o čem, protože ono je to tak hloupě jednoduché, fakt hloupě jednoduché, že jsem si myslel, že to pochopí všichni. Ale chápu situaci na této schůzi. Já ji chápu. Jako dobře. Jako fakt. Jako já mám takový osobní pocit, ale ten vás taky nemusí zajímat, protože mám pocit, že každý dobrý skutek musí být po právu potrestán. A já jsem ten dobrý skutek udělal, když jsem vlastně zbuntoval tady ty jednotlivé poslance z poslaneckých klubů, aby to připodepsali, aby pomohli tomuto ekonomickému odvětví, které se dostane do vážných problémů, pokud se nerozhodneme. A chtěl bych taky poděkovat za tu podporu. To říkám tady zcela otevřeně.

Ale na druhou stranu, přátelé, fakt, neříkám to slovo rád, jako jistá politická strana, řeknu radši, kolegové, omlouvám se, kolegové, a kolegyně, samozřejmě, ale nejdřív kolegyně a pak kolegové. (Pobavení v sále.) Víte, co já jsem ještě v životě tady neviděl v této Sněmovně? Aby si poslanci obstruovali vlastní návrh. A teď to nemyslím ve zlém jako to slovo obstrukce. Jako pochopil bych, kdyby opozice jako jeden muž a žena tady hřímali na vládní návrh. Tomu naprosto rozumím. Dělal jsem to taky, přiznám se. Máme tohle všechno za sebou. Většina z vás ví, že role opozičního poslance je v tomto o hodně jednodušší než koaličního. To, že vy tady na nás mluvíte, občas na nás zvyšujete hlas, posíláte nás slušně někam, dneska jsem tady slyšel něco o blázinci, k tomu vám taky ještě něco na závěr řeknu. Ale budiž. A my jenom tiše skřípeme zuby, že? Protože holt podporujeme nějaký koaliční program, který samozřejmě je výsledkem tvrdých koaličních vyjednávání. A vy to znáte také. To si řekněme, tak to prostě je. Ale tohle je jiný případ. Tohle je fakt jiný případ. Nezlobte se na mě, já vás všechny prosím, abyste se zamysleli, jak budete pokračovat dál. A nemyslím to jako to, že si tím ušetříte čas. Stejně tu budeme do rána. Řekněme si to na rovinu. To vůbec nehraje roli. Říkám, dělejte si, co chcete, ve vládních návrzích. Ale nedělejme ze sebe hlupáky, když si budeme tady obstruovat vlastní poslanecký návrh, který je skutečně potřebný pro ten segment. A pokud to neuděláme, tak fakt dostaneme ten segment do řádných problémů. Říkám to s plným vědomím odpovědnosti toho, že chápu, že parlament může cokoli. Můžete cokoli, co vám umožní jednací řád. Já vás spíš prosím, ať to neděláte.

A znovu zopakuji, o čem ten návrh zákona je. Je o strašně jednoduché věci. Doplňuje okruh povinných osob naprosto správně a prodlužuje lhůtu, kdy můžete žádat čestným prohlášením o podporu pro segment biomasy. To je všechno.

A ještě řeknu možná takovou provokativní věc na závěr. Jestli se vám líbí, jak se tady trošku vztekám, tak já vám tu radost udělám. Radujte se, dostali jste mě, že mám tady zvýšený hlas a že se mi to nelíbí. Ale na druhou stranu, komu se líbí obstruovat vlastní návrhy z poslanců, tak já to řeknu jinak než pan předseda Babiš. Víte, nad Boleslaví, nad Mladou Boleslaví, je krásný kopeček. Je tam taková krásná církevní stavba, loreta, krásný kostelík. A komu se to líbí, tak je tam také ještě speciální zařízení, a to městečko se jmenuje Kosmonosy. Děkuji za pozornost. (Potlesk v pravé části sálu.)

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Vaše vystoupení vyvolalo faktické poznámky. S první vystoupí paní poslankyně Berenika Peštová, následně je přihlášen pan poslanec Králíček, pan poslanec Vondráček. Paní poslankyně, máte slovo.

Poslankyně Berenika Peštová: Já musím, pane poslanče, prostřednictvím pana předsedajícího. To přece nejsou obstrukce. Jestliže se tady bavíme věcně, tak to přece nejsou obstrukce. Já jsem se historicky koukla zpět, projížděla jsem jednotlivá vystoupení. A když tady bylo EET, tak tady pan poslanec Kalousek předčítal směrnici. My to neděláme. My to neděláme. My žádnou směrnici nepředčítáme. Taky bych si mohla vzít směrnici RED II a předčítat vám ji tady celou. A je to 135 stran. Není to málo. 135 stran. A myslím si, že to není ta správná diskuse, která by tady měla být. Takže tohoto jsme daleci. Myslím si, že každý máme připravené nějaké své vystoupení, které tady chceme obhájit, a budeme rádi, když s námi o tom budete diskutovat, protože když se kouknu do řad opozičních poslanců, nebo koaličních poslanců, pardon, tak tady moc poslanců tedy není. A čekala jsem... (Reakce zpravodaje: Koukají na televizi.) Koukají na televizi. Tak to se omlouvám. Koukají na televizi. Tak já vás zdravím od televize nebo u televize. Ale v každém případě jsem čekala, že tady nějaká diskuse bude, že tady nějaká diskuse proběhne.

To, jak jste tady říkal, že na tom jsou závislí, tím, že tu historii taky znám, tak vím, jak to probíhalo, a rozumím tomu, že opravdu jestliže do 1. 7. nebude rozhodnuto... (Reakce zpravodaje.) Všechno je mi jasné. Ale říkám, tu diskusi tady chceme mít, a proto budeme

vystupovat. A myslím si, že každý jsme kvalitativně připraveni na to, aby ta diskuse tady proběhla. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: S další faktickou poznámkou se přihlásil pan poslanec Králíček. Máte slovo.

Poslanec Robert Králíček: Já si připadám už fakt, že chytám od pana Nachera nějaké jeho věci, protože já jsem nechtěl vystupovat, ale jak říkal pan kolega Adamec, prostřednictvím pana předsedajícího, že nás vyprovokuje, tak mě prostě vyprovokoval. Mně je líto těch urážek, které jsem poslouchal v minulých čtyřech letech na adresu poslanců hnutí ANO. Nebudu jmenovat, kdo je všechno říkal. A teď tam taky zazněla ta jízlivost. Já si nemyslím, že by pan Kubíček řekl něco, co by někoho uráželo, co by někoho mělo naštvat nebo vyprovokovat. Já chápu, že se vám to nelíbí, já chápu, že je to politika. Dělali jste to vy v minulém volebním období, děláme to teď my v tomto volebním období a v příštím volebním období to zase bude někdo dělat. Ale já si nemyslím, že bychom se museli posílat do Kosmonos anebo říkat, že jsme takoví a makoví. My vám to taky neříkáme, tak pojďme se držet té věcné roviny. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji panu poslanci. Co jste vy, byli jsme i my. Co jsme my, budete i vy. Pan Radek Vondráček další.

Poslanec Radek Vondráček: Děkuji za slovo. Tady vystupuje spousta lidí, tak jsem se taky přihlásil. Já si myslím, že to vystoupení mého vzácného kolegy pana Adamce bylo korektní, že udržel tu rovinu. A ono to k tomu parlamentu prostě někdy patří, že se tady potkáme, vždyť já to mám někdy docela rád. Já nejsem odborník na bioplyn, takže to vezmu z jiné strany. Já vám věřím, že to je strašně jednoduché. Já jsem tady slyšel taky ty poznámky o tom blázinci a o Kosmonosích. Ale na druhou stranu, vážený pane předkladateli, prostřednictvím předsedajícího, a vy, vládní koalice, tak mi vysvětlete a řekněte jediný racionální důvod, proč tohle řešíme na mimořádné schůzi! My jsme to mohli fakt dát příští týden v úterý jako první bod. Tohle je bod, který nepatří na mimořádnou schůzi. On k tomu ani nesedí, k těm jednotlivým bodům. A to, že potom někdy člověk obstruuje svoje vlastní návrhy, to jsem zažil už taky. Takže to není nic nového. Ale když se tedy bavíme o tom ratiu, tak prosím vás jeden rozumný důvod, proč to řešíme dneska, proč na to nemáme řádné schůze. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji a dalším přihlášeným s faktickou poznámkou je pan poslanec Adamec.

Poslanec Ivan Adamec: Děkuji. Vážený pane předsedající, kolegyně, kolegové, tak já jsem nikoho nikam neposlal. Já jsem to podmínil. Komu se to líbí. A navíc, když tady říkala paní kolegyně Peštová, vaším prostřednictvím, něco o tom čtení těch seznamů a podobně, tak samozřejmě, to se tady dělo. Ale dělo se to u těch vládních návrhů. Vždyť já si na to EET vzpomínám, já jsem tady u toho seděl, znám to, vím to. A to, že tohle zařazeno nebylo, mimořádné schůze, nedávejte za vinu mně! Já jsem to chtěl do řádné schůze, akorát jsem nestihl ten termín, to přišlo z vlády. Ale znovu říkám, každý dobrý skutek bude po zásluze potrestaný. Já si nestěžuji prostě. Když zasedá parlament, člověk si není jist ani majetkem, ani životem! A platí to doteď, to si řekněme na rovinu. To je staré britské přísloví a platí to doteď, trošku možná v jiné podobě, než byli staří Britové zvyklí, ale platí to pořád. Já si nestěžuji, já jenom komentuji. A chtěl jsem vás požádat, abyste fakt jako tohle brali po té odborné stránce. Je to moje prosba. Já vám to nenařizuji, samozřejmě že to neumím. Je to moje prosba, ať se

s tím vypořádáme, pak si řešme tamty věci, které sem předkládá vláda. Tomu rozumím pak. Ale v tomhle případě mně připadá trošku, že se střílíme do kotníku my sami, kteří jsme to tady podali průřezově celou Sněmovnou. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. Celá řada dalších faktických poznámek. Řeknu teď jenom ty tři nejbližší, abyste se mohli připravit. Paní poslankyně Pastuchová, bude následovat paní poslankyně Dostálová, poté paní poslankyně Peštová. Děkuji. Máte slovo, paní poslankyně.

Poslankyně Jana Pastuchová: Děkuji, pane předsedající, také jsem nechtěla vystupovat, ale musím se ohradit proti tomu, co jste tu, pane kolego, řekl. Doporučil jste nám, že je hezký kopeček nad Mladou Boleslaví a jmenuje se Kosmonosy. Já se musím vyjádřit, protože já ten kopeček znám a jako záchranářka jsem z Libereckého kraje na tento kopeček odvážela několik pacientů. Prošla jsem si tam. Byl jste se tam podívat? Opravdu tady nepoužívejte toto, protože tam jsou duševně nemocní lidi, mají diagnózu a já si myslím, já nevím, co je tady na tom k smíchu, fakt nevím. Běžte se podívat, jací lidi tam leží. Že vám není hanba!

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. S další faktickou poznámkou se přihlásila paní poslankyně Dostálová. Máte slovo, paní poslankyně.

Poslankyně Klára Dostálová: Děkuji moc. Já samozřejmě mému kolegovi, panu předkladateli, vaším prostřednictvím, rozumím, já to chápu. Na druhou stranu prosím, kdykoli jsme chtěli zařadit bod energií na program, tak jste to zamítli. Tak se nedivte, že máme mnoho témat k energiím, která prostě chceme říct u otevřeného bodu. Takže to úplně jako není možné to pořád jenom svalovat na nás. My jsme rádi, že se tady o energiích bavíme, a těch témat v oblasti energií... i já mám třeba připraveno vystoupení k energiím, protože to skutečně trápí mnoho investorů a trápí to občany a musíme si v nějakém bodě tedy o tom popovídat. Když to nechcete zařadit jako řádný bod schůze, pokoušeli jsme se o to opravdu už mnohokrát, podívejte se do záznamů. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. Další s faktickou poznámkou je paní poslankyně Peštová. A prosím, aby se připravil s faktickou poznámkou pan poslanec Juchelka, následovat bude paní poslankyně Fialová. Máte slovo.

Poslankyně Berenika Peštová: Ona už částečně to řekla moje předřečnice, paní poslankyně Klára Dostálová. Já jsem něco obdobného chtěla říct. Ale určitě když teď oslovím pana poslance Adamce, prostřednictvím pana předsedajícího, a řeknu, jestli budete takto vstřícný k té další mimořádné schůzi, která začíná deset minut po této schůzi, a schválíte nám program, tak budu jenom ráda. A věřte mi, že se to nestane. Takže proto tady budeme diskutovat a proto se budeme snažit ta témata otevřít. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji a prosím pana poslance Juchelku.

Poslanec Aleš Juchelka: Moc děkuji, pane předsedající. Já jenom udělám takovou menší korekci u toho, co tady říkal můj ctěný kolega pan Adamec, zase vaším prostřednictvím, že si de facto obstruuje někdo své vlastní poslanecké návrhy. Já jsem v tom minulém volebním období byl svědkem několika poslaneckých návrhů a sám jsem je předkládal. Ty mé obstruovány nebyly, napříč politickým spektrem jsme se na nich shodli. Ale

vybavuji si několik poslaneckých návrhů z řad koalice, které byly podepsány napříč politickým spektrem, které tady opozice velmi tvrdě obstruovala, hlavně co se týká u revize sociálních dávek. Pamatuji si to doteď, jak se tady četlo a četlo a četlo, hlavně to bylo z pera Pirátů, kteří tady obstruovali několik tady těchto sociálních návrhů. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji a poprosím paní poslankyni Fialovou s faktickou poznámkou. Další s faktickou se hlásí pan poslanec Adamec.

Poslankyně Eva Fialová: Děkuji za slovo, já bych také chtěla reagovat, proč vlastně chceme diskutovat. Ona částečně to řekla jak Klára Dostálová, tak Berenika Peštová. Je to z důvodu toho, že vláda zatím nepředložila žádný patřičný návrh na řešení chudoby a řešení energetické krize pro občany České republiky. Odnesl jste to vy, ano, pane předkladateli. Díky tomu, že aspoň jediný bod se tady otevřel a my máme možnost, i ostatní poslanci nejenom s přednostním právem, vznášet otázky, na které nedostáváme odpovědi, když se tady snaží naši poslanci předkládat svoje body, kde nám vždycky zamítnete program schůze na energetickou tematiku. Takže v případě, že by vláda předložila některé vlastní návrhy na řešení energetické krize, tak třeba by nedocházelo k dnešní diskusi.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. Dalším z přihlášených s faktickou poznámkou je pan poslanec Adamec.

Poslanec Ivan Adamec: Děkuji. Vážený pane předsedající, kolegyně, kolegové, já už vystupuji naposled, slibuji, že už toho nechám. Ona čeština má krásné nuance. Ono je potřeba se poslouchat. Nechápu rozčilení paní kolegyně Pastuchové, fakt ne. Já jsem to neřekl tak, jak ona to tady interpretovala, na to si dávám velký pozor, abych nikoho neurazil a neurazil ani tam někoho v tom zařízení, to opravdu ne. Takhle to není. Je potřeba se do té češtiny trošku ponořit. Čeština je kouzelná řeč, je těžká, složitá, chápu to, ale je potřeba se poslouchat.

Já vám řeknu jednu věc. Já jsem předkladatel za poslanecké grémium a já vám na ty odpovědi stejně odpovídat nemůžu, co budete třeba chtít slyšet v těch vašich diskusích. A poprosil bych pana předsedajícího, aby tedy dohlédl na to, abychom se tvrdě drželi tématu, a to je ten návrh zákona, tak jak byl předložen. Fakt vás o to prosím. Nemá to fakt cenu, protože nikdo vám tady nebude reagovat z vlády. Tady nikdo není. A jinak jsem vás chtěl uklidnit, že se k tomu určitě dostaneme, protože pan ministr obchodu a průmyslu mi dneska sdělil, že nějaký program se připravuje a rozhodně k té debatě dojde, nejenom na půdě výboru, ale i na půdě Sněmovny. Tak to aspoň já vnímám jako ten příslib. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. A protože už zde není žádná faktická poznámka, tak dalším z přihlášených do rozpravy je pan poslanec Patrik Nacher. Pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Patrik Nacher: Vážený pane místopředsedo, paní ministryně, obě dvě, pane předkladateli, dámy a pánové, já jsem chtěl původně začít trochu něčím jiným, ale já to s dovolením otočím, aby to bylo v nějakém kontextu, protože si myslím, že poslanec by měl umět i improvizovat a reagovat na tu diskusi tak, jak tady probíhá. Já jsem se schválně díval zpátky na to, jakým způsobem jsme projednávali a jak dlouho některé návrhy. A vezmu tady například tu evidenci tržeb, která je tady navržena. A kolegyně, kolegové, asi vás to překvapí, ale trvalo to tady v Poslanecké sněmovně rok. My jsme to tady projednávali rok. Vždycky se to přerušilo, pokračovalo se, přerušilo, a tak dále, a tak dále. Když se podíváte na počet hodin, které to zabralo, tak to bylo nějakých, a teď mě nechytejte za slovo, třicet, třicet dva, třicet čtyři hodin. To znamená dalo by se říct, že tehdejší opozice, současná koalice, obstruovala

třicet dva hodin, což není zas tak moc. Nicméně protože my jsme tehdy dodržovali určitý úzus, že ten jednací den končí v sedm, maximálně v devět, tak se vám těch dvaatřicet hodin mohlo natáhnout krásně na ten rok. U jiných zákonů, když o to bude zájem, vám to tady můžu zítra představit. Trvalo to půl roku, rekordní je rok a půl. Ale vy tím, že ten úzus konce jednacího dne nedodržujete, tak prostě jedeme nonstop. Takže my těch stejných dvaatřicet hodin projedeme přes jednu noc, protože vy to jedete na sílu. A v tom přece sami vidíte a vnímáte ten obrovský rozdíl.

A obstrukce patří k nějaké formě nátlaku menšiny vůči většině, aby to skončilo nějakou dohodou, třeba o pořadí těch bodů, jak jdou za sebou. Tak v tomhle případě vy bohužel nejste ochotni se o těch bodech bavit, o nějaké konstruktivní dohodě. Vy tam prostě dáte pět kontroverzních bodů. Ano, je pravda, že tenhle bod se tomu vymyká. To zcela souhlasím s mým ctěným kolegou Ivanem Adamcem. Také pak o tom budu hovořit. On se tomu úplně vymyká. Mimochodem za mě je to jediný smysluplný bod z té mimořádné schůze, což je smutné, že z těch šesti bodů je to jediný, který reaguje na současnou situaci. To je druhá věc. Takže on to teď odnesl, protože je to součástí schválení nějakého programu celé schůze. Bohužel. Je mi to líto. Já se tady kolegovi klidně prostřednictvím předsedajícího, i napřímo, omluvím, protože je v tom opravdu nevinně, ale je to tak. Ale ten kontext té situace, který tady musí zaznít, je ten, že kdybyste respektovali, že jednací den končí v sedm, v devět, tak prostě některé kontroverzní body, které jsou kontroverzní pro opozici, zaberou týdny, měsíce, jako se to stalo minule, když to bylo zrcadlově opačně.

A jak říkám, příklad EET je úplně typický. Vy jste byli nervózní jenom z toho, že se to neprobralo v pátek před třemi týdny, jeden den. Ale jak říkám, připomínám, ukážu vám tady přesná data, trvalo to rok, to projednání. Prostě to k tomu patří. A já si vzpomínám na ty debaty typu, kdy za námi přišel Zbyněk Stanjura a říkal: pokud EET zařadíte jako první bod, nic jiného už neprojednáte. A to se také stalo. Takže potom další pátek už jsme před to EET zařadili nějaké jiné věci, které jsme chtěli projednat. A to je právě ta dohoda mezi opozicí a koalicí.

Já to tady vysvětluji úplně naplacato, protože se na to lidé ptají, na ty obstrukce, jaký to má smysl, nocování a podobně. Ono by se za normálních okolností nenocovalo, kdyby to dneska skončilo v sedm, maximálně v devět, pokračuje se, něco se stihne, určitě ten první bod, určitě, ale třeba ten druhý bod je velmi kontroverzní. Vzít 14 miliard peněz zdravotnictví zrovna v této době, tak to si zaslouží to, aby ta opozice na tomhle vystoupila.

Tolik vysvětlení a teď k tomu, o čem se tady vlastně bavíme. Když se podíváte do veřejného prostoru, tak nejčastější debata, která se týká tohohle tématu, je růst cen energií, energetická soběstačnost, konečně se o tom mluví, energetická chudoba, to teď bude čím dál častější termín, a já jsem tady o něm hovořil v souvislosti s exekucemi, a růst počtu exekucí. Mimochodem jedno aktuální číslo, za loňský rok poklesl počet exekucí o 20 000, ale to už se opakovat nebude. Teď už si myslím, že ta situace bude jenom horší.

A jaká je reakce vlády? A to je vysvětlení, proč my na to, pane kolego, reagujeme, že z šesti bodů – na ty věci, které jsem tady zmínil, růst cen energie, energetická soběstačnost, energetická chudoba a hrozba růstu počtu exekucí – se toho tady v zásadě takovou haluzí dotýká ta novela zákona o podporovaných zdrojích energie. Jenom tohle, z šesti bodů, které by měly reagovat na aktuální situaci, která je ve společnosti.

Připomenu, abyste měli jinou paralelu. Když jsme tady v minulém volebním období, a pan kolega u toho byl, protože je člen hospodářského výboru, řešili problém hochštaplerů a různých zprostředkovatelů, tak se tady přijala novela energetického zákona, který řešil energošmejdy, protože to byla reakce na tu situaci vně této budovy. A vně této budovy řešíme tu energetickou soběstačnost, to, že lidé fakt přestávají mít peníze na zaplacení složenek. A z šesti bodů mimořádné schůze – pozor, jsme na mimořádné schůzi – se tomu bokem, skoro se tomu ani nevěnuje, věnuje tento návrh, který, i když to přečtu, tak je to pro ty lidi

nesrozumitelné, jakkoliv je to užitečné. Ten návrh počítá s tím, že splnění podmínek udržitelnosti úspor emisí skleníkových plynů u biomasy by mělo být možné dokládat až do konce letošního roku, do konce roku 2022, nejen příslušným dokladem podle evropského předpisu, ale také čestným prohlášením, což se zase prodlužuje ta doba. Zaplaťpánbůh za to, také jsou tam podepsáni všichni poslanci napříč, jak jsem tady pochopil, možná kromě jednoho, když vidím ta jména, malého klubu. Ale to asi nestojí za řeč.

A to je přece ta zpráva. A my jako opozice na to upozorňujeme. Já chápu a znovu říkám, že soucítím s mým kolegou. Zaplať pánbůh za to, že to je první bod. Ale z těch šesti bodů se energie trošičku dotýká – ten, kdo tomu trochu rozumí, tak jenom trošičku, není to odpověď na ty otázky – jenom jeden. A když se podíváte, tak to je s těmi šesti body vaše mimořádná schůze, a pak je ta naše, která má být deset minut po tom, a tam jsou ty odpovědi. (Poslanec Benda z lavice namítá, že poslanec Nacher nehovoří k věci.) Tam jsou ty odpovědi. Pane kolego, to tady takhle můžeme rušit? Můžeme? (Poslanec Benda opět připomíná, že poslanec Nacher nehovoří k věci.) Já mluvím k věci.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Já bych poprosil nekomunikovat touto formou vzájemně, případně si vezměte slovo. Pana poslance poprosím, aby se vyjadřoval maximálně k meritu věci. Hovoříme stále k programu schůze. Děkuji. (Nesouhlasné reakce ze sálu.) Pardon, už hovoříme k bodu. Omlouvám se.

Poslanec Patrik Nacher: Takže budu pokračovat. Přijde mi takové divné pořvávání, je nás tady třetina, možná ani ne, a stejně tady na sebe pořváváme. Pan kolega Benda mě neslyšel, protože vstupoval do sálu, já jsem reagoval na tu debatu, která tady byla předtím. Já mám možnost buď na to reagovat ve svém vystoupení, kde popisuji ten návrh a ten kontext toho, proč se k tomu vyjadřujeme a co tady zaznělo, anebo se můžu desetkrát přihlásit na faktickou poznámku, abych tohle vysvětlil fakticky. Já jsem se na faktickou nepřihlásil ani jednou, tak to se omlouvám. Ale pro kontext to tady chtělo vysvětlit.

Takže ještě jednou. U naší mimořádné schůze se všechny čtyři body týkají buď pohonných hmot, nebo právě cen energií, ať už se bavíme o dočasném osvobození od DPH, anebo, a proto o tom mluvím a proto to spolu souvisí, ne že to nesouvisí, i my tam máme návrh poslance Karla Havlíčka, Aleny Schillerové, Jany Pastuchové, který mění ten samý zákon 165, o podporovaných zdrojích energie, ale který to mění v tom, aby ty domácnosti to po určitou dobu nemusely hradit. Bavíme se o stejném zákoně, byť na jiné schůzi.

A já jsem se chtěl tady zeptat, protože my jsme tady v § 90, to znamená, je to tady jedno hlasování, nedají se dát pozměňovací návrhy, u devadesátky se nedají dát pozměňovací návrhy. Nedají se dát pozměňovací návrhy, ne že dají. To je princip devadesátky, že je jenom jedním hlasováním. To znamená, já se chci zeptat pana navrhovatele, jak on a jeho kolegové se, jakým způsobem se postaví k tomu návrhu, který se týká téhož zákona, novely nebo zákona o podporovaných zdrojích energie, který má těm lidem skutečně reálně ušetřit, aby aspoň tu část, která se v té faktuře týká podporovaných zdrojů energie, spousta lidí to ani neví, že to platí, tak jestli to podpoří. Jestli to podpoří, protože samozřejmě vy nám tu mimořádnou schůzi nepodpoříte, ale jestli to podpoříte v rámci zařazení do normálního bodu, nebo ne, protože se to týká úplně stejného zákona, byť trošičku jiné materie. A to mně přijde jako zcela zásadní dotaz, který s tím nějakou souvislost, to ať se na mě jako můžete zlobit zleva, zprava, má.

Poslední poznámka je, a to je takové povzdechnutí, že je pravda, že vlastně i tento užitečný a smysluplný návrh je nakonec vlastně návrhem poslaneckým, bohužel, nikoli vládním. A tady bych taky znovu připomněl, když jste byli v opozici a my v koalici, tak jste kritizovali, že vláda není schopna nic předložit a že se to tady potom nahrazuje poslaneckými iniciativami, byť já jsem to považoval a stále to považuji za správné, když poslanci jsou

iniciativní a přijdou s něčím nebo změní nějaký vládní návrh. Tady jenom připomínám, že z těch všech návrhů je jeden senátní, tři vládní a dva návrhy poslanců. Tento je jeden z nich, který je nejsmysluplnější, ale bohužel je to pouze poslanecký návrh. Děkuji vám za pozornost.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji vám. (Poslanec Ivan Adamec ze zpravodajského místa: Chci na to zareagovat.) Chcete s faktickou poznámkou? (Poslanec Marek Benda ze sálu: Zpravodaj má přednostní právo.) Vím, ale jenom jsem nevěděl, jestli nechcete faktickou. S přednostním právem. Děkuji.

Poslanec Ivan Adamec: Děkuji. Vážený pane předsedající, kolegyně, kolegové, já bych vaším prostřednictvím oslovil ctěného kolegu Patrika Nachera. Tak fakt tudy cesta nevede. Nezlobte se na mě. To jsou dva odlišné návrhy, a tady jako ten náš návrh poslanecký v tuto chvíli, ten se na této schůzi týká podpory biomasy. Pokud to neuděláme, trh se dostane do vážných problémů a de facto se dostanou do problémů i lidé, kteří třeba odebírají teplo nebo elektřinu z těchto zdrojů. To říkám zcela otevřeně. Váš návrh říká něco jiného, že lidi nebudou platit, nebo část občanů nebude platit položku na obnovitelné zdroje, což je diametrálně odlišná materie v tuto chvíli, (i) když se jedná o stejný zákon. Ale nesouvisí to spolu. A já bych prosil, abyste to neslučovali, protože toto je fakt, když to neuděláme podle § 90, tak to prostě špatně skončí. To se nevylučuje vlastně s tím, že pokud ten váš poslanecký návrh projde do nějakého čtení, tak samozřejmě tam se můžeme bavit o parametrech potom a o takových věcech, to je na tři čtení klasicky, to není na devadesátku podle mě, a rozhodně z toho nehrozí takový průšvih, a (i?) když se to týká občanů, vy si to možná myslíte, já si to úplně nemyslím, než když toto pošleme k ledu. Říkám to zcela otevřeně, prosím, neslučujme to, protože toto se fakt týká věci, která nesnese odkladu. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. Vyvolalo to některé faktické poznámky. Jako první se přihlásil pan poslanec Nacher, další přihlášenou je paní poslankyně Peštová. Máte slovo, pane poslanče.

Poslanec Patrik Nacher: Pane kolego, prostřednictvím pana předsedajícího, já jsem taky neřekl, že to jsou stejné věci. Já jsem řekl, že jsou to různé materie. To jsem řekl, to je ve stenozáznamu. Různé materie, byť stejný zákon. Ale já jsem toho chtěl využít k tomu, abych položil dotaz, koneckonců jsme si to řekli na chodbě, že se na to i zeptám, protože když už ten zákon je tady otevřen, a to se týká biomasy, já tomu rozumím, ale my když tady hovoříme obecně o této problematice, tak ti lidé se na to ptají a zajímá je to. Přece není nic proti ničemu, že se jeden poslanec zeptá jiného, který je spolupředkladatel, to znamená, je nějaké důvodné očekávání, že má blízko i k tomu tématu, které se týká stejného zákona, byť jiné materie, a má k tomu nějaký názor. A to mně přijde, jako že ten dotaz já můžu položit a vy můžete a nemusíte odpovědět. Že to spolu nesouvisí, to jsem já řekl už v tom. Ale že to obecně souvisí s nějakou problematikou, to zas jako že ano.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. Další s faktickou poznámkou je přihlášena paní poslankyně Peštová. Máte slovo.

Poslankyně Berenika Peštová: Děkuji za slovo, pane předsedající. V každém případě je přece úplně jedno, jestli to spolu souvisí, nebo nesouvisí. Ten zákon, jakmile je jednou otevřen, tak do toho zákona můžete vkládat pozměňovací návrhy a je úplně jedno, jestli – můžete. Můžete do toho zákona. Jakmile zákon otevřete, tak ten zákon, a tím ho otevíráte, protože vy jste sem dali novelu toho zákona, byť vy říkáte jenom s nějakou drobnou úpravou. Není to ani legtech, nebo možná by se to mohlo i říct, že to je legtech, ale já si myslím, že už

je to na hraně. V každém případě jakmile ten zákon otevřete, tak do toho zákona můžete dát v podstatě cokoliv. Protože ten zákon je otevřen. To je tady, to není, že by to byla nějaká zvyklost. Tak to prostě je. Jestliže mám potom změnový zákon, tak pomocí změnového zákona, kde je otevřena spousta dalších zákonů, mohu opět vkládat do těch daných zákonů. Pak se mohu bavit o tom, jestli je to přílepkem, nebo to přílepkem není. Pro mě přílepek je v momentě, když přes zákon otevírám jiný zákon, který není vůbec otevřený. To je pro mě opravdu přílepkem. Tím, co řekl vlastně Patrik Nacher, prostřednictvím pana předsedajícího, to se nevylučuje. To se vůbec nevylučuje a v podstatě kdyby se tam toto přidalo a nešlo to devadesátkou, tak se můžou zkrátit ty jednací lhůty. Můžou se zkrátit lhůty a může se to tam dát. (Zpravodaj reaguje z místa.)

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Prosím pana poslance Adamce, aby si případě vzal faktickou poznámku.

Poslankyně Berenika Peštová: Já se ještě přihlásím jednou. Rozumím, že teď ženete tempo, protože to máte do 1. 7. Tomu všemu rozumím. Já jsem si to kompletně celé prostudovala, i to POZE znám, do kterého se dávala RED II. Myslím si, že jsem dost v obraze. Ale v každém případě my se tady celou dobu snažíme něco prosadit a toto by pro nás bylo i řešení. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. S faktickou poznámkou nikoho nevidím. Pan poslanec Adamec chce reagovat ještě? Zřejmě nikoli. Tak poté další přihlášenou do rozpravy je paní poslankyně Ožanová. Máte slovo.

Poslankyně Zuzana Ožanová: Děkuji, pane předsedající. Vážení ministři, vážené kolegyně, vážení kolegové, skupina poslanců – Ivan Adamec z ODS, Radim Fiala za SPD, Roman Kubíček za ANO 2011, Michal Kučera za TOP 09, Ondřej Lochman za STAN a Antonín Tesařík za KDU – předložila dne 21. března 2022 návrh zákona, kterým se mění zákon č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 382/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Jde o případ dobré spolupráce napříč politickými stranami, byť jsme před chvilkou slyšeli málem něco jiného. Nicméně předložený tisk se snaží řešit určitou část segmentu trhu, a týká se paliv z biomasy a biometanu. Abychom měli představu, proč se musí podpořit rozšíření tohoto segmentu trhu, dovolím si vaši pozornost obrátit na jednu pro občany i celé hospodářství důležitou oblast a tou je cena tepla.

Dovolím si citovat z tiskové zprávy Teplárenského sdružení České republiky:

Teplárenské společnosti řeší v současné době především bouřlivý vývoj cen energií na trhu. Rostou prakticky všechny nákladové položky. Ceny černého uhlí v roce 2021 prudce narostly až na dvojnásobek, ceny elektřiny a plynu stouply čtyřnásobně. V letošním roce vzrostly ceny energií ještě mnohem více a dosahují historicky nejvyšších hodnot. To samozřejmě ovlivní i ceny dodávek tepla a teplé vody v roce 2022. – Článek je ke konci roku 2021, abychom byli více v obraze.

Druhou dlouhodobou výzvou, před níž teplárenské stojí, je modernizace a ekologizace tepláren, včetně postupného přechodu k čistším palivům a úplnému odklonu od uhlí. Novou prioritou, kterou teplárenské společnosti aktuálně řeší, je energetická soběstačnost, která se dostává do popředí v souvislosti s válkou na Ukrajině a s tím souvisejícího odklonu od dodávek ruského plynu. Cíl odchodu tepláren od uhlí nadále zůstává v platnosti, cesty k němu ale mohou být vzhledem k vývoji války na Ukrajině odlišné, dodává Martin Hájek. – Tolik z citace.

Teplárenské sdružení České republiky očekávalo koncem roku 2021 největší meziroční zdražení tepla za posledních třináct let. Předpokládalo, že růst cen může být dvouciferný. Za vytápění bytu si domácnosti připlatí i několik tisíc korun. Důvod vidí ve zdražování paliv a emisních povolenek. Největší nárůst ceny tepla čeká teplárny využívající zemní plyn. Významně menší, ale stále výrazný bude nárůst ceny tepla vyrobeného z uhlí, u něhož se zásadně projeví nárůst ceny povolenek, a v případě černého uhlí také cena samotného paliva. O energetice se lze mnoho dozvědět na webu oEnergetice.cz, z něhož si dovoluji čerpat.

A nyní k tomu, jak se stavíme k černému uhlí. S ohledem na situaci na Ukrajině dochází k opětovnému využívání černého uhlí. Například Elektrárna Dětmarovice na Karvinsku bude využívat uhlí déle, než se předpokládalo. Skupina ČEZ, která elektrárnu provozuje, tam původně chtěla tři uhelné bloky o celkovém výkonu 600 megawattů odstavit nejpozději po topné sezóně na jaře roku 2023. Vzhledem k situaci na energetických trzích ale jejich provoz prodlouží. Na dotaz ČTK toto sdělil mluvčí skupiny ČEZ Vladislav Sobol.

Česko a další země Evropské unie se v poslední době potýkají s rostoucími cenami energií. Situace se ještě zhoršila po ruské invazi na Ukrajinu zahájené 24. února. Zástupci OKD a Ministerstva financí minulý týden novinářům řekli, že těžba uhlí na Karvinsku potrvá déle, než se předpokládalo. Schválilo to podle nich představenstvo OKD. V loňském roce elektrárna vyrobila přes 1,2 terawatthodiny elektřiny a téměř 780 000 gigajoulů tepla. Do elektrárny bylo dodáno více než 410 000 tun uhlí, z toho necelá polovina pocházela z OKD. Například před pěti lety přesáhly dodávky uhlí 1,2 milionu tun, z OKD to bylo skoro 80 %. Přípravy na vybudování nízkoemisních teplárenských zdrojů, které do budoucna zajistí dodávky tepla pro Bohumín a Orlovou, v Dětmarovicích podle mluvčího pokračují. Chystají se například kogenerační jednotky a kotel na spalování biomasy. Do budoucna je ve hře například fotovoltaická elektrárna. Tepelná elektrárna Dětmarovice je v provozu od roku 1975, s výkonem 800 megawattů byla nejvýkonnější elektrárnou spalující černé uhlí v Česku. Kromě dodávky elektřiny do sítě zajišťuje teplo a teplou vodu pro přibližně 38 000 obyvatel Orlové a Bohumína. V elektrárně pracuje téměř 200 lidí.

Právě bydlím v této oblasti a pracovala jsem víc než patnáct let v Orlové, proto jsem si dovolila upozornit na to, že přece jenom budeme muset využívat černé uhlí.

A nyní se vrátím přímo k tomuto návrhu. Vraťme se pro mnoho lidí k jednodušší rétorice. Teplo potřebujeme a předložená novela doplňuje výrobce, dovozce a dodavatele paliv z biomasy jako povinné osoby pro dokládání plnění kritérií udržitelnosti, protože bez jejich dokladu nemá výrobce energie, jenž palivo z biomasy od nich používá, případně výrobce biometanu, jak plnění kritérií udržitelnosti sám doložit. Ano, tento zákon potřebujeme a já děkuji všem kolegům napříč politickými stranami za jeho předložení.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji, paní poslankyně. A další přihlášený do obecné rozpravy je paní poslankyně Dostálová. Máte slovo, paní poslankyně.

Poslankyně Klára Dostálová: Děkuji. Já už jsem avizovala, že v rámci tohoto bodu bych se hrozně ráda tady zabývala i tím, co vlastně způsobuje zvýšení cen energií, a to je růst stavebního materiálu a stavebních prací. Já myslím, že se s tím setkáváte určitě všichni ve svém okolí, protože stavební materiály v uplynulých měsících podražily o desítky i stovky procent, a je to tedy důsledek inflace a zejména stoupajících cen energií jakožto základního vstupu do nákladů výrobků a služeb.

Problémy se týkají hlavně těch dodavatelů, kteří jsou vázáni pevnými kontrakty. Tím na sebe dodavatelé přebírají riziko za vývoj cen materiálů. Nicméně případný krach dodavatele, a tím pádem nedokončení zakázek nakonec může být pro zadavatele dražší. Zejména u starostů a u obcí toto vnímáme teď velmi intenzivně, protože samozřejmě se jim stává, že už se hledají i cesty, jak se vyvinit ze smlouvy, to znamená, jak odejít z rozestavěné stavby.

Potom ti starostové musí znovu soutěžit. Ministerstvo pro místní rozvoj spolu s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže připravilo pro zadavatele veřejných zakázek metodické materiály a postupy, které jsou dostupné na portálu k veřejným zakázkám. Zadavatelé tak mají nástroj, s jehož pomocí mohou reagovat na zvýšení cen ve stavebních zakázkách, a to jak v případě zadávací dokumentace, tak už u uzavřených smluv.

Asi se shodneme na tom, že není dobré, aby ceny materiálů rostly takovým tempem jako doposud. Ohrožujeme tím nejen celý průmysl, ale i bytovou výstavbu či výstavbu občanské vybavenosti. Půldruhého roku vysokého růstu světových cen se už přelilo do rostoucí inflace, ve které se projevuje vždy až se zpožděním. Růst cen energií bude působit i na světovou investiční aktivitu, která se kvůli drahým energiím částečně odloží.

Ceny klíčových stavebních materiálů i nadále rostou. Vidíme to nejen podle uveřejňovaných cenových indexů stavebních materiálů, které sestavuje firma RTS, ale i v projektové praxi. Například ceny plochých hliníkových výrobků jsou na dvojnásobku loňských cen, betonářská ocelová výztuž podražila a od loňského léta stagnuje na cenách vyšších o téměř 80 %. Cihlářské pálené zdivo je o 30 % vyšší, OSB desky se prodávají až za trojnásobek předchozích cen a jsou dražší již o 70 %. Aktuálně se řeší nárůst cen energií, který byl v posledních měsících skutečně dramatický. Zároveň je nutno si také připomenout, že evropské ceny stavebních materiálů může zvýšit připravovaná stavební horečka projektů spojených s Green Dealem Evropské unie nebo s nyní očekávatelným budováním dalších kapacit pro odstranění závislosti Evropy na ruském plynu. V krátkém období bude jejich výstavba spojena se zvýšenou evropskou poptávkou po stavebních materiálech. Bude nyní záležet, jak konkrétně Evropa zareaguje. Odložení samotného Green Dealu by snížilo tlak na růst cen stavebních materiálů, které stavebnictví sdílí zejména s průmyslem.

Stavebnictví nyní může čekat přerušování či zastavování výstavby u některých projektů. Například společnost RAVAK dle slov své tiskové mluvčí již zaregistrovala, že někteří investoři v důsledku vývoje cen přehodnocují své investiční záměry. Podle Svazu podnikatelů ve stavebnictví ale bude mít vliv na zastavování či přerušování výstavby zejména nedostupnost pracovníků. Jejich úbytek je cítit již nyní a jejich dlouhodobější náhrada bude velmi náročná.

Zároveň významně podražil třetí faktor výkonu stavebnictví, tedy financování. Stavebnictví má jeden z nejdelších procesů výroby ze všech oborů, a tím pádem cena času, tedy úroková míra, na něj dopadá ještě naléhavěji než na zbytek ekonomiky. Z toho důvodu můžeme čekat nikoliv zastavování, ale třeba dočasné přerušení výstavby a s tím, jak investiční projekty mohou měnit investory, kteří budou schopni lépe vyřešit otázku financování.

Mohu dát samozřejmě příklady i z jiného oboru, než je stavebnictví, a to například potravinářství. Obrátili se na nás pekaři, a možná je potřeba si připomenout, že skutečně řešit ceny energií je opravdu namístě, protože vstupy, které pekaři potřebují k výrobě rohlíků, se zvedly o desítky procent. Podstatnou část jejich nákladů tvoří plyn, na kterém pečou pečivo, a samozřejmě pšenice. Když sečteme tyto dva nárůsty s dalšími, dostali jsme se k meziročnímu zvýšení zhruba o 75 %, tak jak o tom hovoří ředitel Svazu pekařů a cukrářů Bohumil Hlavatý.

Samozřejmě možností je nahrazení plynu elektřinou. Například pekaři říkají, že ještě vloni v lednu byste obyčejný rohlík koupili průměrně za 1,80 koruny, dnes vás už stojí přes 2,30 a u této částky podle pekařů i ekonomů nezůstaneme. Kam až to může jít, to samozřejmě nikdo neví. Zatím to jde částečně na vrub pekárenských společností, nicméně čím déle bude tato situace trvat, tím více budou muset skutečně přenášet ceny na spotřebitele. Hlavním cenovým tahounem je teď drahý plyn a k tomu obava, co by se stalo, kdyby ho Rusko přestalo dodávat do Česka. V tuto chvíli je plyn skutečně nenahraditelný. Nahradit ho elektrickými pecemi je velmi obtížné, protože spotřeba energie je obrovská. Jak říká pan Hlavatý, před

měsícem jsme objednali tři elektrické pece, abychom dokázali pokrýt alespoň 40 % naší produkce. Standardně máme osm plynových.

Je třeba ale seriózně dodat, že v případě odstřižení Česka od plynu by o něj pekárny okamžitě nepřišly. Patří totiž do kritické infrastruktury, která ho dostává prioritně, nicméně je jasné, že zvyšování cen energie a potenciální možný výpadek plynu je potřeba řešit. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. Další přihlášenou je paní poslankyně Balaštíková. Já poprosím, abychom se drželi maximálně tématu. Ten zákon je o obnovitelných zdrojích energie. Je tam určitě širší přesah i do energií, ale abychom se drželi těch obnovitelných zdrojů zejména. Děkuji.

Poslankyně Margita Balaštíková: Dobrý den, kolegyně a kolegové. Já jsem pro tady ten zákon, protože technologie bioplynových stanic umožní zemědělským podnikům a farmářům nejen zpracovávat odpad vzniklý jejich vlastní činností, ale zpracovávat také odpady ostatních subjektů včetně biodegradabilní složky separovaného komunálního odpadu, a tak získat vedle příjmů ze zemědělské produkce také příjmy z produkce a z prodeje elektrické energie, popřípadě další hnojiva z digestátu a také příjmy ze zpracování komunálního odpadu. Bioplynové stanice zpracovávají mimo vedlejších zemědělských produktů i průmyslové a komunální odpady, a jsou tedy nedílnou součástí celého tohoto procesu. Bioplynové stanice mohou být zemědělské, kde bývá nejčastěji samozřejmě provozovatelem větší zemědělský podnik, což někteří mí kolegové neradi uslyší, anebo stanice komunální a průmyslové související s čistírnami odpadních vod, kde bývá provozovatelem město nebo průmyslový podnik. Do kategorie bioplynových stanic samozřejmě řadíme ještě skládkový plyn, který je řízeně produkován a jímán ze skládek odpadů.

Způsob vzniku bioplynu je současně i výhodou, ale i bohužel limitem, protože na jednu stranu existuje široká škála plodin vhodných pro jeho výrobu, bioplyn je možné vyrábět také z bioodpadu, je ho však omezené množství, je vázáno na lokální výrobu, a tím pádem je to velký limit pro jeho rozšiřování třeba do aglomerací měst. Nespornou výhodou bioplynu je vysoká energetická výtěžnost a neexistence vedlejších produktů, limitující je však bohužel někdy nákladné čištění, kdy musíme vlastně čistit na kvalitu zemního plynu. V České republice je bioplyn palivem bohužel jednoznačně minoritním, zřejmě nejčastěji ho používají některé dopravní společnosti, které si taktéž zařizují jeho vlastní výrobu. Metan v podobě CNG nebo bioplynu má v těchto různých jiných zemích více příznivců než u nás v České republice. Před energetickou krizí, která tady nastala, byla i zesilující tendence v České republice na využívání biometanu. Auta, která jezdí na biometan, mají oproti benzinu výrazně tišší chod. Díky fyzikálním vlastnostem metanu jsou vozidla s pohonem na bioplyn a CNB bezpečnější než vozidla na benzin a naftu nebo LPG. Emise ze spalování biometanu jsou stejně nízké jako ze spalování zemního plynu. A rostoucí zájem široké veřejnosti o ekologicky méně škodlivé palivo byl dán právě tou výhodnou cenou pohonných hmot, ale také myslím si i upřímným zájmem o ekologicky příznivější dopad současné civilizace na životní prostředí. Bohužel, bohužel, toto je dnes zatraceno, protože ekonomika vytláčí nízké ceny tohoto pohonu nahoru a dnešní vlastníci vozidel na tento druh pohonu patrně musí řešit stejnou cenovou politiku jako vlastníci vozidel na tradiční pohonné směsi.

Nicméně já vidím budoucnost bioplynových stanic jako prioritu a myslím si, že by to měla být i priorita této vlády a zvláště Ministerstva zemědělství, jak já říkám, ministerstva nás všech, protože toto ministerstvo nás živí. Bioplynové stanice jsou většinou zemědělské, a proto se také staví v blízkosti kravínů nebo vepřínů, protože je možné v nich zužitkovat veškerou kejdu a hnůj jako zdroj plynů. Bioplynovou stanici můžeme využít samozřejmě na výrobu tepla a elektřiny. Zužitkujeme kejdu, hnůj, odpady z živočišné výroby, odpady

z rostlinné výroby, biologicky rozložitelný odpad i čistírenské kaly. Bioplynová stanice využívá samozřejmě anaerobní digesce, kdy se nám materiál rozkládá bez přívodu vzduchu a vzniká bioplyn, který je jímán a používán pro další účely. Takže další možností je samozřejmě kombinovaná výroba tepla a elektřiny v kogeneračních jednotkách, protože samotná výroba elektřiny z bioplynu není efektivní. Nicméně v zemědělství je vše spotřebováno a výroba bioplynu je dneska nemyslitelnou (neodmyslitelnou) součástí dnešního moderního zemědělského podniku s dobrou ekonomickou výkonností. Říkám to – zvlášť s dobrou ekonomickou výkonností, protože opravdu těch malých farem se to nebude týkat. Je mi to líto, ale řekněme si, že takové zařízení mohou používat pouze opravdu velcí zemědělci.

Domnívám se, že Česká republika má velký potenciál ve využití biomasy a bioplynové stanice jsou jednou z možností, jak biomasu zužitkovávat. Výhodná je především ta výroba tepla. V poslední době před tou krizí opravdu ten zájem rostl, nicméně obávám se, že pokud nepřijdou ta podpůrná opatření, tak ten zájem zase poklesne a je to ke škodě České republiky. V současné době evidujeme 550 bioplynových zemědělských stanic. Očekávala bych právě, že ministr zemědělství bude bojovat za rozvoj této komodity a jejich podporu pro zemědělské podniky.

My jsme přebytkoví v obilí a kukuřici. Já to chápu, část světa hladoví a blíží se k nám potravinová krize, ale myslím si, že bychom měli zužitkovávat tyto plodiny především pro naše občany, a budu ráda, když pan ministr zemědělství začne na půdě EU opravdu usměrňovat a zpomalovat Green Deal, a v kontextu toho, že bioplyn a vlastně bioplynové systémy představují energetické zdroje s vysoce pozitivními přínosy pro ochranu a tvorbu životního prostředí. Přestože bioplyn zatím není schopen vytlačit fosilní paliva z jejich dominantního postavení na trhu s energiemi, tak zvláště v dnešní době má na rozdíl od nich zcela neomezené perspektivy pro budoucí využití. Proto bych byla ráda, kdyby i tedy věda a výzkum se více zabývaly vlastně vývojem zařízení, která by podporovala využívání bioplynu. Jenom pro vaši informaci, že úplně nejstarší bioplynová stanice v České republice je zemědělská, je v Třeboni. Prosím, funguje od roku 1974 a jako zdroj energie využívá kejdu vepřů a čistírenské kaly.

Termín bioplyn v posledních letech ve 20. století zcela zobecněl, stal se nejen běžně rozšířeným mezi technickou odbornou veřejností, nýbrž je i jistým synonymem čehosi ekologicky příznivého v majoritní laické veřejnosti, což bychom mohli brát jako podporu, že i ta veřejnost to dneska vnímá, že sice řeknou si bioplyn, to smrdí, ale nicméně uvědomují si ten ekologický dopad.

Odpad z toho procesu fermentačního, který vlastně probíhá v bioplynce, nazýváme fermentát, nebo někde spíše využíváme slovo digestát, a je to kapalina, která dále při vysoušení slouží jako hnojivo, a mimořádně vhodné hnojivo, na naše pole, když si říkáme, že nám vlastně chybí přírodní hnojiva, takže tady máme zase zdroj toho, co na naše pole, zvlášť v dnešní době, kdy budeme mít problém s těmi minerálními hnojivy chemickými. Vhodnou kombinací a úpravou té vstupní biomasy řízením provozních podmínek za využití různých kultur bakterií lze procesem fermentace vyprodukovat opravdu velmi energeticky vysoce kvalitní hnojivo.

Zpracování biomasy na bioplyn představuje jasnou volbu pro všechny větší producenty biologicky rozložitelného odpadu a bioplynové stanice jsou již dlouhodobě běžnou součástí zemědělských podniků v celé EU. Tento ekologický způsob zužitkování odpadu na výroby ušlechtilé formy energie za produkce dále využitelného odpadu splňuje nároky moderních trendů v oblasti energetiky, a tak používání bioplynových stanic by mělo rozkvétat a doufejme, že se k tomu i Ministerstvo zemědělství takto postaví. Já se domnívám, že bioplyn má v současné době velmi velký potenciál, ze všech biopaliv je vlastně levný a v produkci CO2 je to neutrální zdroj energie. Má samozřejmě svoje výhody, má i svoje nevýhody. Někdy je to trošku obtěžování tím zápachem v těch hustě obydlených lokalitách. On vlastně umí ale zase na druhou stranu zužitkovat velké množství odpadu. Výroba bioplynu

neprodukuje žádný další odpad, protože ten produkt, digestát, zase uložíme na ta pole. Možná za negativum bychom mohli považovat zvýšenou samozřejmě hustotu dopravy v těch obydlených lokalitách, která je daná nutností dopravování té biomasy. Ale nicméně každá bioplynová stanice vede ke snižování objemu skleníkových plynů.

Dneska jsou moderní technologie, které samozřejmě tu expozici zápachu snižují, a tím vlastně ovlivňují pozitivně životní prostředí, obyvatelstvo i zaměstnance. Pachové látky nemaskují, ale neutralizují na zdravotně nezávadné sloučeniny. Ta aplikace neutralizačních látek může se provádět aerosolovými směsmi, suchým vypařováním aplikací do kalů a tekutých páchnoucích proudů prchavými neutralizačními gely. Technologická řešení jsou pro všechny typy bioplynových stanic, od klasických v zemědělství přes čištění průmyslových a komunálních odpadových vod, dekontaminace různých lagun, kompostování, nakládání s odpady až po samozřejmě průmyslovou likvidaci odpadu z průmyslového a potravinářského průmyslu.

A já bych tady právě chtěla upozornit na to, že pokud nedojde k posunutí nabytí účinnosti tohoto zákona, tak nedojde k certifikacím, aby současní provozovatelé bioplynových stanic mohli nadále fungovat s dotační podporou. To je velmi, velmi pro ty provozovatele prosím důležité. A co by se stalo? V podstatě cca 760 subjektů by neobdrželo dotační podporu. Tyto subjekty by se opět dostaly do nevýhody oproti zahraniční konkurenci, zcela určitě by nám tady vypadl výpadek bioplynu a produkce tepla, na kterou jedou téměř všechna zemědělská družstva. A patrně by to mohlo způsobit prohloubení energetické chudoby, která k nám vlivem energeticko-ekonomické krize přichází.

Všichni samozřejmě víme, že Česká republika se ocitla v ekonomické krizi, která nemá obdoby za posledních bohužel sedmdesát let. Tato krize energetiky se přenesla do ekonomiky, do zemědělství, do potravinářství, do průmyslu. Životní úroveň našich obyvatel se začíná postupně vracet právě o ta léta, která jsem tady zmínila. Je mi líto, že musím říct, že se české vládě za sto dnů jejího fungování podařilo téměř nemožné, že nám zničila české občany. Hned ještě pan ministr neusedl na své židle, a už nám zničil české zemědělství a potravinářství, ničí nám české živnostníky, průmysl i dopravu a proti jiným zemím v EU máme rekordní inflaci, která může dosáhnout podle posledních prognóz Světové banky až k 17 %. A v podstatě díky fialovému slepenci se nastartovala hospodářská krize nebývalého rozsahu a to se asi za poslední léta nepodařilo žádné české vládě. Minule jsem při svém vystoupení poukazovala na studii, že tak jako v dnešní době se Češi naposledy báli v 30 letech minulého období. No a této vládě na to stačilo sto dní.

A řada občanů se mě ptá, zda se můžeme ještě zachránit. A já bych si dovolila citovat prosím vás odborníky na ekonomiku a energetiku, protože já určitě tímto odborníkem se necítím být. A oni říkají ano, lze Českou republiku zachránit, ale musí to být razantní kroky. Musí to být velká, vysoká kvalita řízení energetiky, zavedení sektorových a jiných daní, zavedení regulace cen elektřiny, plynu, a o tom se hlavně chci bavit, a tepla, opatření pro potravinovou soběstačnost a opatření pro snížení cen PHM. A já se ptám: dělá to tahle vláda? A odpověď je: zatím ne. A ptám se: proč ne? A musím říct, že z nás opozičních poslanců to zatím nikdo neví. Nevím, možná to nevědí ani samotní členové této vlády. Možná mají jiné starosti a schovávají se za válečnou krizi. Ovšem svádění všeho na Putina, myslím si, že už dlouho zabírat nebude, protože nyní do peněženek voličů nesahá ani Putin, ani ten nehodný Babiš, ale pouze jenom pan premiér Fiala a jeho pětiprstý slepenec. Anebo je to fialový spletenec? Já nevím.

Vláda České republiky jako jediného státu odmítá odstranit příčiny krize a přijímá jenom sociální opatření a přitom jako pravicová vlády, což já nechápu, v podstatě likviduje tu střední třídu pod záminkou udržení deficitu státního rozpočtu. Pan ministr financí nám patrně dokázat, že uspoří všechno za každou cenu, a tak nám vyluxuje účty přes zvýšené ceny a vyšší spotřební daně, vysaje peněženky střední třídě, nízkopříjmové skupině pan ministr práce a sociálních věcí rozdá žebračenky a závěrem roku se dozvíme jediné: rozpočet se

stejně nedodržel, střední třída doplní nízkopříjmovou, ta se nám rozroste do obludných rozměrů, řada firem tu již nebude. Ministr zemědělství bude hledět do prázdného green talíře a my ostatní se patrně půjdeme pást místo našich českých strak, myslím tím hovězí dobytek.

A proč právě Česká republika má nejvyšší ceny elektřiny ve světě, když ji doma vyrábíme s nejnižšími náklady? Proč už i ceny plynu narůstají na nejvyšší úroveň v Evropě? A proč má Česká republika třetí nejvyšší inflaci v Evropě? A proč 95 % plateb EU za povolenky zaplatí v roce 2030 Česká republika, Polsko a Bulharsko? Kolik platí za povolenky ČEZ a teplárny za rok a proč se platby za povolenky promítají den co den do tepla pro naše odběratele? A proč vláda České republiky nechce zrušit vazbu na lipskou burzu, když EU zcela jednoznačně deformuje ceny plynu i elektřiny na burzách? A proč jsou ceny plynu pro odběratele v Česku dvakrát vyšší než například na Slovensku? A proč politici České republiky jako jediní v Evropě neobhajují národní zájmy? Proč naše vláda zakazuje dezinformační weby? Ale podle mě sama dezinformace šíří. Protože například že energetickou krizi zvládneme a že jsme na ni připraveni, tak na to se také ti ekonomové a odborníci na energetiku ptají: ano, a jak? A jak dovezeme do Česka ten zkapalněný plyn? My budeme v EU nakupovat společně plyn? Musím říct jedno jediné. Myslím si, že Evropská unie nám nepomůže. Protože já se jich ptám, jak nám pomohou. Tak jako nám pomohli u covidu ve stylu urob si sám, pomoz si sám?

Bohužel renomovaní odborníci říkají, že Česká republika nutně potřebuje středně- nebo dlouhodobý kontrakt na nákup plynu za 7 korun za kubík, jako mají ostatní státy. A co říká naše vláda? To nejde řešit. A odborníci, co říkají? Že řešení není vůbec složité, že je nutné regulovat cenu vyrobené elektřiny v České republice pokud možno pro všechny kategorie spotřebitelů. Vývoz elektřiny je nutno omezit na úroveň přebytků mimo zimní období. Česká vláda má ale zcela jiný názor. Vadí jí, že ČEZ nebude mít prostředky na garanci pro vývoz elektřiny, což je naprosto neuvěřitelný přístup pro naše občany, který zásadním způsobem poškozuje nás všechny odběratele v této maličké zemičce. Vláda ale tvrdí, že nemůže regulovat ceny elektřiny pro odběratele v ČR, protože má vlastnický podíl na ČEZu jenom 70 %. A ono je tu další proč. Proč přitom slovenská vláda, která má podíl jenom 30 % na slovenských elektrárnách, proč to dokázala? Ona totiž použila metodu zdanění nadměrných zisků, v tomto případě výroby elektřiny z jaderných zdrojů. A ČEZ je výrazně ziskovější než slovenské elektrárny. Těch proč by bylo asi hodně.

Byla bych ráda, kdyby se někdo konečně nezabýval mými proč, ale kdyby se také zabýval těmi odbornými proč. Kdybyste opravdu vy, zástupci naší vlády, mluvili s těmito lidmi. A já budu první, kdo vám zatleská, když uděláte změnu a nebudou už další proč. Protože nyní je pro mě závěr jediný: že jste selhali, problém nechcete řešit, a já nevím proč. Výsledek je pak jasný, že cena elektřiny na Slovensku zafixovaná do roku 2024 je 62 eur za MW a u nás nejnižší cena, kterou jsem si stáhla z dat, je 160 eur za MW. Myslím si, že tahle dvě čísla jsou alarmující, jsou hrozná. Chci vědět, až teď přijdou vyúčtování za elektřinu těm babičkám, těm lidem nízkopříjmovým, co oni budou dělat. Mně přišly také ty složenky. Musím přiznat, že i pro mě byly vysoké, ale co budou dělat tihle lidé? Já to nechci, prosím vás, nechci na to ani domyslet. Proto vás prosím, udělejte nějaký ten krok.

Jenom pro ilustraci pár údajů z odborné studie Zemní plyn – tendence trhu a perspektivy. Tato studie je víceméně konstatováním známého, plná statistiky, ale průměrně inteligentní člověk, když si ji tedy pročte, tak by si mohl pro sebe udělat stejný závěr a já jsem takový udělala. Jestliže více než 70 % světových zásob zemního plynu je soustředěno ve dvou regionech, v Kaspické pánvi a souvisejícím Perském zálivu a na Sibiři, tak se ptám: Co k tomu chceme dodat, když se bavíme o tom, že se chceme odstřihnout od toho ruského plynu? Půjdeme do USA, když odborníci říkají, že na to nejsou technologie, nejsou na to lodě? Prostě nemáme ty technologie na následné zkapalňování, zplyňování. Jenom pro vás, nejvyšší těžba je ve Spojených státech amerických, které dělají 914 miliard kubíků. Druhé je bohužel Společenství nezávislých států Ruska, kteří dělají 638,5 miliardy kubíků. Zbytek

světa těží v těch lokalitách pod 200 miliard. To, co se vytěží v tom zbytku toho světa, naprosto nepokrývá ani spotřebu těch států, kde k té těžbě dochází. A to nejsem žádný velký ekonom.

Řekněme si, že ne Česká republika se bez ruského plynu neobejde. Obávám se, že pod vlivem těchto odborných studií bychom si všichni měli říct, že svět se neobejde bez tohoto dodavatele, a měli bychom řešit, co dál. Nejsem přítelem žádné války, žádné agrese, nemám to ráda. Jsem člověk, který rád ty ostatní spojuje, a myslím si, že umím smeknout i před kolegy, kteří něco umí, jsou odborníci a jsou z různých rezortů. Ale dneska vyhlašujeme v souvislosti s útokem Ruska na Ukrajinu sankce, přerušujeme ekonomické vztahy. Já si myslím, že tak jako všechno, i tato doba jednou pomine. Přijde doba, kdy budeme hledat, jak navázat tyto přerušené ekonomicko-obchodní vztahy. A přece si tady nebudeme lhát, že už nikdy nikdo nebude s Ruskem kooperovat. Já to vidím, jak to jednotlivé země porušují. Proto říkám, nebuďme ti jediní, kteří chtějí být ti nejlepší a úplně to zatáhnou. Naše malá zemička na to prostě nemá.

Dovolím si říct jednu úvahu na závěr. Ono totiž celé tohleto vyhraje ten, kdo jako první dostane rozum. Ten, který se umí poučit z historie, kterou jsme tu měli už několikrát – měli jsme tu války, měli jsme tu puče, měli jsme tu embarga – a bude to ten, kdo si uvědomí nesmyslnost dnešních prohlášení, a bude to ten, kdo podporuje svoji zemi, a tím i svoje občany. Já bych byla moc ráda, abychom to byli my všichni. Děkuji vám za pozornost. (Potlesk z řad poslanců ANO a SPD.)

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji, paní poslankyně. Před dalším vystoupením zde mám ještě dvě faktické poznámky, a to pana poslance Kettnera a připraví se prosím paní poslankyně Maříková. Pane poslanče, máte slovo, dvě minuty.

Poslanec Zdeněk Kettner: Děkuji za slovo, pane předsedající. Vážené kolegyně, kolegové, ve mně ten přednes paní kolegyně vznesl několik dotazů. Samozřejmě máme tady zákon zachování energie. Energie nejde vyrobit ani zničit, můžeme ji pouze přeměňovat. My tady mluvíme o bioplynu. Myslel jsem si, že se současnou energetickou krizí se Green Deal stane passé. Bohužel jsem zjistil, že někteří jsou natolik zabednění, že v tom nadále chtějí pokračovat.

Vím, že je tady studovaná odbornice na globální klima slečna Gréta, která prosazuje jaksi, abychom nepěstovali ani kravičky, protože – omlouvám se za ten výraz – moc prdí a všichni se tady uvaříme. Takže mě by zajímalo, kde vezmeme ten materiál pro výrobu toho bioplynu.

Druhá věc. Tady není jenom Green Deal. Sleduji samozřejmě i stránky Agrární komory, kdy prostě pěstování toho dobytka a vepřů se jim ekonomicky absolutně nevyplatí, a naprosto regulérně oznamují, že prostě přestanou pěstovat, že se jim to nevyplatí. Takže by mě zajímalo, kde vezmeme tu chlévskou mrvu na výrobu bioplynu.

Pak tady padlo, že samozřejmě ta zařízení budou přímo i u kravínů. Tak se to samozřejmě logicky nabízí, co se týká logistických problémů. Jenže ony ty kravíny zaniknou. Takže vedle jakých kravínů ta zařízení postavíme, když ty kravíny jaksi nebudou? Nevím, co z nich uděláme. Jestli nějaké nové montovny, nějaké zařízení, nevím na co.

Takže to jsou věci, které mě napadly při poslechu paní kolegyně. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. Je tady celá řada dalších faktických poznámek. Další je paní poslankyně Maříková, následně pan poslanec Koten, poté paní poslankyně Balaštíková, potom někteří další. Máte slovo.

Poslankyně Karla Maříková: Děkuji za slovo, pane předsedající. Paní poslankyně, prostřednictvím pana předsedajícího, vy jste tady zmiňovala řadu studií. Ta poslední byla ohledně energetických zdrojů. Myslím, že byste měla Poslaneckou sněmovnu s tou studií seznámit blíže, protože já mám ten dojem, že tato vláda se naopak chová tak, jako bychom se bez těch zdrojů absolutně obešli, jako bychom byli soběstační. Takže si myslím – nevím, jestli vám na to budou stačit ty dvě minuty, možná byste se měla znovu přihlásit, ale myslím si, že by stálo za to, aby si poslanci uvědomili, v jaké jsme situaci a že ohrožují i energetickou soběstačnost vlastně občanů, průmyslu a dalších subjektů, a bez toho se prostě neobejdeme.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. S faktickou poznámkou je přihlášen poslanec Koten. Máte slovo, pane poslanče.

Poslanec Radek Koten: Děkuji, pane předsedající. Vážené dámy, vážení pánové, ve mně vystoupení paní kolegyně Balaštíkové vyvolalo také poměrně dost otázek, protože... Jak to já vidím, tak tato vláda se tady stará o nějakou velkou geopolitiku, chtěla by dělat politiku Spojených států nebo nějakého jiného velkého státu, ale v podstatě si neuvědomuje, že si bere české občany jako rukojmí v této energetické krizi. A co tedy budeme dělat, pokud se máme obejít bez toho plynu? Obávám se, že chováním dostatečného počtu krav nebo vepřů, tím to asi nevyřešíme. Samozřejmě většinou... já jsem byl u jednoho spuštění bioplynové stanice. Jsou tam poměrně velké problémy s tím, že to lejno musí mít nějaké parametry, aby to fungovalo. Pokud se do toho přidá něco jiného, třeba ze slepičárny, tak pak tam vznikají nějaké sirné produkty a tak dále, a ty generátory se potom zastavují, protože odcházejí svíčky. A další a další problémy. Takže nemyslím si, že zrovna tímto by to bylo řešitelné. To, že vláda momentálně není kompetentní řešit tyto energetické problémy, to vidíme denně.

Chtěl bych se ještě paní poslankyně zeptat, aby ten svůj vstup nějakým způsobem doplnila tady o ty věci, za což jí tedy budu velmi vděčen. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. S další faktickou poznámkou je poslankyně Balaštíková. Poté poslanec Vomáčka.

Poslankyně Margita Balaštíková: Ještě jednou dobrý den. Začnu to od konce. Máte pravdu, pane kolego Kotene, prostřednictvím pana předsedajícího. Každá bioplynka je na něco nastavená. Nedá se tam házet páté přes deváté. V tom máte pravdu. Nicméně já na to samozřejmě upozorňuji. A to by mělo vědět hlavně Ministerstvo zemědělství. Jestliže se sníží stavy vepřového, sníží se stavy hovězího dobytka, co budou do těch bioplynek dávat, jak to bude ministerstvo řešit?

Co se týká kolegyně Maříkové, prostřednictvím pana předsedajícího, já vám ráda ty studie zašlu. Samozřejmě jsou to veřejné věci, stáhla jsem to prosím z veřejných záležitostí. Jak jsem informovala, každý se v tom může informovat.

Určitě jsem neřekla, že podporuji něco, co se děje na území Ukrajiny. V žádném případě ne. Já jenom volám po zdravém selském rozumu.

A kolega, který mě dotazoval jako první, ano, máte pravdu. Řekla jsem, že ty bioplynové stanice jsou u těch velkých zemědělských družstev. Je to ale spíš otázka na pana ministra zemědělství, protože on řídí zemědělskou politiku a on by nám měl odpovědět, kde se to tam bude brát a jestli si uvědomuje, že jeho rozhodnutí o změně společné zemědělské politiky má dopad do dalších aktivit, které se nejenom v zemědělském sektoru ozývají, abychom se o tom bavili, že ty věci nejsou tak jednoznačné, jak se zdají. Já si tohle to všechno uvědomuji, protože jsem praktik. Mě se ti kolegové z rezortu zemědělství, kteří tam pracují, na to ptají. Já jim nedokážu odpovědět, protože jestli se s nimi pan ministr nechce setkat

a nechce jim na ty otázky odpovědět, tak je to hlavně o něm. Takže jeho se ptejme, až tady bude, a vyvolejme nějaké jednání, aby skutečně oni byli... aby ono Ministerstvo zemědělství, které nás všechny živí, řeklo ano, jsem si vědom jako ministr zemědělství všech následků, které svým rozhodnutím způsobím.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. Další přihlášený s faktickou poznámkou je poslanec Vomáčka. Máte slovo, pane poslanče.

Poslanec Vít Vomáčka: Vážení kolegové, vážené kolegyně, vedeme tady odbornou diskusi a já, protože mě to úplně tahalo uši, tak prostřednictvím předsedajícího na mého předřečníka: Skot se opravdu nepěstuje, skot se chová. Pěstují se obiloviny. Takže když vedeme takto odbornou diskusi, tak aspoň tu terminologii trošku dodržovat. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. Další s faktickou poznámkou je poslanec Faltýnek. Další s faktickou potom je přihlášena poslankyně Maříková, poté poslanec Kettner.

Poslanec Jaroslav Faltýnek: Děkuji za slovo. Budu velmi stručný stejně jako kolega Vomáčka. Celý život pracuji v zemědělství. Rvalo mi to uši a prostřednictvím pana předsedajícího prosím pana kolegu – rostliny se pěstují, zvířata se chovají. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. Další přihlášenou s faktickou poznámkou je poslankyně Maříková.

Poslankyně Karla Maříková: Děkuji za slovo, pane předsedající. Já bych jenom k poslankyni Balaštíkové, prostřednictvím vás, jestli nám ty studie můžete zaslat na e-mail včetně členů vlády, aby s tím byli seznámeni. A ke svému kolegovi Radku Kotenovi. Tak to mě opravdu zaujalo, že jsou nějaké parametry na lejno do bioplynek. Tak jestli nás s těmi parametry můžete seznámit.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. Dalším s faktickou poznámkou je přihlášen poslanec Kettner.

Poslanec Zdeněk Kettner: Děkuji, pane předsedající. Já se co nejsrdečněji omlouvám. K podobnému omylu dochází maximálně jednou za deset let. Na svou obhajobu musím říci, že jsem trošičku asi částečně dyslektik. Přiznám se, že rozdíl mezi chovem a pěstováním mě provází už od základní školy, kdy jsem začínal mít přírodopis, a stále se to se mnou vleče. Pokusím se s tím něco udělat a zapracovat na tom. Děkuji za upozornění.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. Další je přihlášena do rozpravy poslankyně Balaštíková, (Dotyčná se ozývá z pléna, že už hovořila.) Pardon. Poslankyně Pastuchová. Máte slovo.

Poslankyně Jana Pastuchová: Děkuji, pane předsedající. Já tady slyším vedle sebe, že se zákon neřeší. Myslím si, že jsme zatím tady mluvili k věci. Nejsem odborníkem na energie, to mi věřte, ale přesto si myslím, že ten můj příspěvek sem patří. Takže mi dovolte, abych tady promluvila trošku jako záchranář, a co znamenají dopady zdražení energií na záchranné a horské služby. Vidím, že v sále se počet účastníků zvyšuje, takže doufám, že nám nebudete

omezovat zkrácení řeči, jak to máte zvykem, takže jsem moc ráda, že jsem dostala čas a nemám jenom deset minut.

V první řadě bych ráda řekla, že mě velmi mrzí, že tu stále dokola řešíme zdražování, že tu stále a stále dokola musíme poukazovat na fakt, že vláda proti němu nic nedělá, že nepomáhá lidem, respektive... (Hlas z pléna.) Pane kolego, neskákejte mi do řeči, ano? Jestli mi chcete něco říct, tak až domluvím! Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Já bych poprosil všechny o klid v sále a paní poslankyni, aby pokračovala.

Poslankyně Jana Pastuchová: Nemusíte tu být, jestli vás to nezajímá. Ale já si vyprošuji, abyste na mě tady pokřikoval.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Prosím všechny, aby mluvili prostřednictvím. (Poslankyně Pastuchová: Prostřednictvím vaším, pane předsedající.) A současně, kdo se chce přihlásit do diskuse, může vystoupit s faktickou poznámkou. Paní poslankyně, můžete.

Poslankyně Jana Pastuchová: Já bych tu ráda poděkovala vládě, která se tu také schází, už jsem tady dokonce viděla i pana premiéra, dneska poprvé, a že se probudila. Ale ona se bohužel neprobudila, takže mi nezbývá nic jiného než kritizovat, ptát se a upozorňovat na to, co se pravděpodobně zanedlouho stane. My všichni se tu i tímto návrhem, který tu dnes projednáváme, snažíme vládě pomoci a snažíme se tu situaci řešit. Protože pokud ji nebudeme řešit my, nebudeme vám radit, tak to může mít katastrofální dopady.

Chci tu mluvit zejména o složkách integrovaného záchranného systému, ke kterým stále patřím. Přirovnala bych to tak trochu k příběhu ze zdravotnictví. Když mi přijde výjezd na pacienta se srdeční zástavou, tak vím, že jeho šance na přežití a na další kvalitní život přímo závisí na tom, jak rychle se mu dostane pomoci. S každou promarněnou vteřinou šance na další kvalitní život klesá. Proto je logicky mou snahou mu tu pomoc poskytnout co nejlepší a co nejdříve. Ten pacient se srdeční zástavou je teď bohužel Česká republika. A vláda, místo aby co nejrychleji vyrazila na pomoc, sedí a vyčkává, nebo když to zase vztáhnu na ty záchranáře, řeší jiné pacienty, jejichž stav ale není život ohrožující.

My si už nyní uvědomujeme, že zvyšování cen energií je problém, vidíme to na zdražování v každodenním životě. Ekonomové varují, že zhruba 20, někteří experti mluví o 30 % domácností si bez pomoci neporadí, že to velmi výrazně zasáhne i střední třídu, životní úroveň lidí se dramaticky sníží. Já bych ráda upozornila, že to nemusí být v uvozovkách jen životní úroveň, protože zdražování energií bude mít dopad i na segmenty, s jejichž fungováním počítáme naprosto automaticky, na služby, které nevyužíváme běžně každý den, ale na kterých v některých okamžicích závisí naše životy.

A teď mi dovolte, abych se krátce zmínila, a budu zde mluvit právě o zdravotnických záchranných službách, které nejsou státní, jsou krajské, a stát tedy jejich financování až tak moc neřeší. Ale měl by. Po celé republice je 14 zdravotnických záchranných služeb, které mají celkem 319 výjezdových základen. Na nich každý den po celých 24 hodin pracuje zhruba dvojnásobek výjezdových skupin, každá z nich má auto a to auto je plné elektroniky, a teď nemyslím elektroniku běžnou v normálních autech, mluvím o přístrojích, které musí být plně funkční a plně nabité, protože zachraňují lidské životy. Záchranáři se bez nich při své práci neobejdou. To znamená, že se tyto přístroje musí na základnách pravidelně, pořád dobíjet. Každá záchranka má svůj dispečink, který je v provozu 24 hodin denně. To jsou desítky počítačů, obrazovek, monitorů, které musejí být permanentně v provozu. Každý měsíc máme v celé republice téměř 100 000 výjezdů (k těm), kteří potřebují pomoc. Podle

informací, které jsem si zjistila a mám k dispozici, je meziroční nárůst za ceny energií ve zdravotnických záchranných službách o třetinu, mluvím o letech 2020, 2021. Zhruba třetinový meziroční nárůst záchranky očekávají i v roce 2022.

Problém záchranných služeb je trochu i v tom, že svou energetickou politiku neřídí samy, podléhají rozhodnutí každého jednoho kraje a jeho energetické politice. Já jsem z poměrně malého Libereckého kraje, naše záchranka má 14 výjezdových základen a 32 výjezdových skupin. Na většině základen je v pozici maloodběratele, jen na letišti, protože Liberec má leteckou záchranku, je vlastní trafostanice. Pokud vím, tak cena maloodběru stoupla jen za poslední rok zhruba o 15 %, na trafostanici se cena zvedla třikrát. Předpokládám, že podobně to bude i u ostatních záchranných služeb po celé republice. Na trafostanici je zvláštní smlouva, u těch maloodběratelských čekají záchranky v podstatě s každou fakturou, jak ceny rostou, ale svou spotřebu opravdu nijak výrazně omezit nemohou. Nemohou, protože by ohrozily životy nás všech. Do toho se zvedají ceny pohonných hmot, zdražování pohonných hmot a energií se samozřejmě promítne do cen léků a zdravotnických potřeb. Ty záchranky to ale nepotřebují pro sebe, ony to potřebují pro nás pro všechny. A stát, respektive zdravotní pojišťovny, jim za ošetřené pacienty nebude platit víc ani o kousíček. Koneckonců z čeho, když se sníží platby za státní pojištěnce a i pojišťovny pojedou z rezerv? Ale to si nechám až na bod číslo dvě.

S prací záchranek velmi úzce souvisí provoz Horské služby. Tyto dvě složky integrovaného záchranného systému velmi úzce spolupracují a nikdo z nás si neumí představit, že by to bylo jinak. Horská služba má po celé republice 58 stanic ve vlastních budovách a 21 služeben v pronajatých objektech. Zároveň má 31 převaděčů vlastní rádiové sítě. To v součtu znamená mimo jiné například 11 odběrných míst plynu, 61 odběrných míst elektřiny, energie využívají k topení, k běžnému provozu, provozu ICT infrastruktury, to všechno jsou opět položky, na kterých v rámci záchrany života a zdraví nás všech opravdu nikdo nemůže šetřit. Cenu elektrické energie a plynu mají smluvně fixovanou do konce roku 2022, tedy jsou zatím relativně v pohodě. Ale zatímco na záchrankách ty náklady rostou meziročně o třetinu, Horská služba počítá s předpokládaným navýšením o 100 %, alespoň to vyplývá z rozpočtu schváleného správní radou. A pro další rok dokonce v žádosti o neinvestiční dotaci počítá s nárůstem o 200 %, protože bude s dodavatelem uzavírat nové smlouvy. Vedle toho se Horská služba bude samozřejmě také muset vypořádat s navýšením cen u dalších věcí, jako je materiál a služby, taktéž v návaznosti na zvýšení cen elektrické energie a plynu, tam se počítá se zvýšením 10 až 15 %. Tyto informace mám i proto, že jsem v dozorčí radě Horské služby.

Vážená vládo, vás to neděsí? To jsou prostě peníze, na kterých jsou závislé všechny – i možná naše – lidské životy. Takže co chci říct? A upozorňovala jsem na to už i ve vztahu k rostoucím cenám pohonných hmot, teď tedy ve vztahu k rostoucím cenám energií. Uvědomujeme si vůbec to riziko pro nás pro všechny, pro každého, kdo se ocitne v nouzi a bude potřebovat pomoc profesionálů? Dokážeme pochopit devastující dopad rostoucích cen na fungování IZS, respektive organizací, které se starají o bezpečí, život a zdraví občanů a které nemohou ceny svých služeb zvednout, byť se jejich náklady výrazně zvyšují?

Opět bych ráda věděla, zda vláda má nějaké ponětí o tom, o kolik vzrostly náklady, které za energie vydává Policie České republiky, hasiči, Horská služba, zdravotnické záchranné služby, tedy organizace, které starají o bezpečí, životy a zdraví nás všech, a jaký to zdražování bude mít vliv do budoucna, pokud vláda nebude situaci řešit. Protože složky IZS opravdu energii neušetří tím, že budou méně svítit nebo topit, jak někteří koaliční představitele navrhují domácnostem. V případě policie, hasičů či Horské služby zvýšené náklady uhradí stát, v případě zdravotnických záchranných služeb nebo některých nemocnic budou zvýšené náklady muset kompenzovat kraje, u městské policie to budou města, u pečovatelských služeb kraje i města, takto bych mohla pokračovat dál.

Upozorňuji na to, že dopad zdražování energií, pokud s tím něco neuděláte, a my to řešení alespoň částečně nabízíme, bude opravdu, jak by řekl pan Okamura, šílený. A nebude to dopad v oblasti, které se můžeme jen tak vzdát. Bude to mít dopad na fungování organizací, které se starají o bezpečí, zdraví a životy nás všech.

Já moc děkuji, že jsem snad mohla mluvit více než deset minut, a opravdu věřím tomu, že nám koalice naše projevy nezkrátí. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, přeji pěkný podvečer, budeme pokračovat v projednávání tohoto bodu, ale nejprve přečtu omluvy. Dne 3. 5. od 17.10 do 20 hodin z rodinných důvodů se omlouvá paní poslankyně Jana Mračková Vildumetzová, dále pan ministr zdravotnictví Vlastimil Válek se omlouvá z dnešní schůze od 17 hodin do konce jednacího dne ze zdravotních důvodů. Dále dnes se omlouvá taky pan ministr zahraničních věcí Jan Lipavský z jednání Poslanecké sněmovny od 16 hodin do konce jednacího dne z pracovních důvodů. A dále dnes se omlouvá až do 23 hodin pan ministr kultury Martin Baxa.

Jako další řádně přihlášená do rozpravy je přihlášena paní poslankyně Věra Adámková a dále paní poslankyně Romana Fischerová. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Věra Adámková: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Vážené paní ministryně, vážení páni ministři, vážené kolegyně, vážení kolegové, dovolte mi několik slov, kde mi není úplně jasné, jak mám odpovědět mým kolegům, kteří se mě ptali při zařazení tohoto bodu, a musím říci, že soucítím s panem kolegou Adamcem, protože to je ta smůla, kdyby to nebyl pravděpodobně bod mimořádné schůze, tak jsem si téměř jista, že si toho řada mých kolegů nevšimne a nebude na mě mít dotazy, kdy se mám zeptat. Asi by bylo bývalo lepší mít to v řádné schůzi a zkrátit lhůty na výbory, kde bychom se mohli přes kolegy zeptat, ale prostě stalo se, takže se zeptám.

Musím říci, že při velmi bedlivém poslouchání i úvodu zákona, kde samozřejmě podpora zdrojů a tak dále je jednoznačná, tak jsem nabyla dojmu, že pravděpodobně máme skvělou možnost, protože samozřejmě tyto podporované zdroje nám nemohou nahradit celou naši potřebu energie, to víme všichni, to není nic nového, ale mohli bychom to využít a výrazným způsobem zvládnout léčbu obezity v naší zemi, protože ve Velké Británii poté, co se snížila průměrná teplota při vytápění místo v krbech, tak výrazně došlo k jinému poklesu. Ale to sem nepatří, to je spíše pro upoutání vaší pozornosti. (V sále je silný hluk.)

To, co si musíme uvědomit, a já to vztáhnu samozřejmě na zdravotnictví a na zařízení, na která se vztahují hygienické vyhlášky a normy, a tak jsem byla také požádána mými kolegy. Prosím pěkně, máme v tomto návrhu zákona spočítáno – já to nevím, já se ptám, protože tady vznikly některé názory, že by třeba škola nebo zdravotnické zařízení si mohly vypomoci nějakou bioplynkou – já jsem nikde nenašla, jaká výkonnost by byla potřeba eventuálně pro zdravotnické zařízení nebo školu? To by asi tam ani nebylo dáno. Ale to si myslím, že by tam významným způsobem kolegy zajímalo, kdyby se to tam dalo potom jako technicky dodat, tak to je přesně to, co jsem říkala, že bychom se zeptali přes kolegy ve výborech. Situace je jiná.

My si musíme si uvědomit jednu věc, a sice že energie obecně není dostatek. A abych tady citovala odborníky na –

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Omlouvám se, paní poslankyně. Kolegyně a kolegové, vím, že už jednáme dlouho. Přesto bych vás chtěl požádat o ztišení s respektem k paní poslankyni, aby bylo slyšet, co říká. Prosím, pokračujte.

Poslankyně Věra Adámková: Děkuji, pane předsedající. Musíme si uvědomit, že skutečně svět se začíná rozdělovat. A to je všechno potom i jaksi pro životní prostředí a možnosti, které můžeme pro naše obyvatele zabezpečit. A to, co víme jistě, že my jsme zatím patřili do energetické soustavy, která byla stabilní. Víme to velmi dobře i vzhledem k tomu, jakým způsobem jsme vypomáhali třeba německé struktuře. Takže proto ty otázky mých kolegů, jakým způsobem by si mohli sami vypomoci a nebyli by závislí na dodávce ze sítě. Myslím si, že to by bylo tam třeba eventuálně potom propříště dopracovat.

Co se týče ceny tepla, tak víte, že zdražení tepla za posledních 13 let, to není jenom letos, prosím pěkně, je opravdu velké. Růst cen může být i dvouciferný. A přestože se zdá, že máme plynofikaci velkou, tak musíme upozornit, že téměř 32 (%) domácností podle oficiálních údajů nemá k těmto zdrojům přístup. A to je opravdu hodně. Ceny zemního plynu vzrůstají třeba až na pětinásobek. A dostáváme se zpátky k tomu, co se stalo ve Velké Británii, kde se opět otevřel hlubinný důl na uhlí. A to je přesně to, co nechceme samozřejmě. Nicméně jak vidíte, řeší to opravdu vyspělé státy světa a my nemůžeme předtím zavírat oči.

Jenom bych chtěla upozornit, že to, co je opravdu velkou devizou České republiky, nebo bylo, je její stabilní přenosová síť. Před zhruba rokem, v roce 2021, opravdu došlo k tomu, že na více než jednu hodinu byla od zbytku evropské soustavy oddělena soustava jihovýchodní Evropy a byla to výrazná výkonová nerovnováha. Nebudu tady uvádět, čím to bylo způsobeno, protože to už sem úplně nepatří. Ale chci jenom tím říct, že se musíme významným způsobem snažit o to, mít stabilizovanou síť. Čili mně tady v tom trochu schází vysvětlení, jakým způsobem bychom blíže mohli využívat bioplynky, jako že je podporujeme, o tom žádná, to všechno je v pořádku. A opravdu znovu upozorňuji, že ve Spojeném království po třiceti letech znovu povolili vybudování hlubinného uhelného dolu, protože bohužel té energie nemají dostatek, ať udělali cokoli. A co se týče biopaliv jako alternativně fosilních zdrojů, tak bych tady samozřejmě také k tomu chtěla mít trošku blíže ozřejmené chovy, které by toto mohly zabezpečit, nebo pěstování plodin, které by toto mohly zabezpečit. A to tedy nemáme.

Co se týče biopaliv první generace, tak buď tam máme esterifikací rostlinných a řasových olejů vzniklou bionaftu, nebo anaerobní rozklad organické hmoty – bioplyny, anebo fermentaci cukru – bioetanol, což úplně tedy v praxi nepřichází v úvahu. Ve druhé generaci už máme nepotravinářskou biomasu, ať už to je křídlatka, čirok, šťovík. A zase, já tady nevidím předpoklady, které by vedly ke zvýšenému pěstování těchto plodin.

Jinak samozřejmě biologický odpad je typicky ze zemědělství, ale také lesnictví, anebo to, co by možná bylo zajímavé pro mnoho našich domácností, a to je domácnosti, potravinářský průmysl dále. Existují mnohé aktivity, které říkají, že malá bioplynka může být u každé domácnosti na venkově. Samozřejmě ve městě těžko. Tak to úplně přesně jsem také nenašla, zda by bylo možné, nebo nikoli.

Ale jinak si musíme opravdu říci, že přestože 90 % obyvatel České republiky by mělo mít přístup k zemnímu plynu, tak v současné době nevíme, jak to bude s jeho cenou a zda to bude pro ně vůbec zaplatitelné. Ale 32 % domácností tam vůbec plynofikováno není. To znamená, že v současné době určitě nevytvoříme žádné nové plynovody velkým způsobem a hlavně nevíme úplně přesně při tom, co se děje všechno ve světě, jak je naplníme. (Velký hluk v sále trvá.)

A i v malých vesnicích a v malých městech jsou zařízení, kde musíme dodržovat hygienická opatření, a to se týká zejména teploty v daných místnostech. Chtěla bych obrátit vaši pozornost i na tepelnou pohodu, to je stanoveno samozřejmě vyhláškou, a týká se to našich dětí. Všichni, nebo ne všichni, ale starší lidé si pamatujeme, kdy byly uhelné prázdniny, a to proto, že... (Odmlka pro velký hluk. Sál se příliš nezklidnil.) Děkuji. Ani ve školách, ani ve zdravotnických zařízeních se nepodařilo dosáhnout vyhláškou stanovené minimální teploty. A je tady velká obava z toho, že při této ne úplně jasné situaci na trhu

s energiemi se podaří (nepodaří) nadále. Je si třeba uvědomit, že třeba pro zařízení pro výchovu a vzdělávání, kde musí být denní místnosti, učebny a tak dále, musí být jednoznačně teplota povrchu podlahy nad 19 stupňů – zkuste si toto udělat v některých školských zařízeních a uvidíte, že to je velmi obtížné – jinak by samozřejmě ty děti musely jít domů. A další věc, kterou tady musíme, je i letní období, kdy nesmí teplota naopak stoupnout nad 26 stupňů. A moje otázka zní: jakým způsobem bychom tady mohli tedy bioplynkami pomoci těmto školám, zařízením, aby tam mohly eventuálně třeba tím zabezpečit nějakou klimatizaci? A to jsem tam také tedy nenašla. Jistě by to bylo potom k diskusi na výborech. Čili to je jedna věc.

A co se týče dalších věcí, které můžeme říkat, v případě, že nebudeme schopni zajistit dostatek tepelné pohody, která, upozorňuji znovu, je daná vyhláškou, je to zákonná norma, to si nikdo nevymýšlí, budeme samozřejmě významným způsobem snižovat kvalitu poskytované péče pro naše lidi.

Jinak jsem velmi ráda, že řada bioplynek samozřejmě vzniká obvykle nadšením mnohých majitelů nejrůznějších, většinou tedy zemědělských, zařízení, na některých jsem se byla podívat, je to velmi technicky zajímavá záležitost, kde mají trošku potom problém třeba s dodávkou energie do sítě. Ale to se domnívám, že všechno bychom měli řešit právě tou diskusí. Což bohužel k tomu ten čas nebyl, protože mi bylo vysvětleno, že bychom nestihli. Já si myslím, že to je škoda, že tento zákon byl přifařen k této schůzi, protože on tam opravdu nepatří. Myslím si, že je třeba se mu věnovat, což jste mi vysvětlili, že na to není čas. S čímž tedy úplně nesouhlasím, nebo nejsem totožná, protože my bychom tím mohli prodiskutovat významným způsobem opravdu ve velmi těžké situaci energetické, ve které se nacházíme, mnoho věcí, ale bohužel tedy na to nebyl čas. Chtěla bych říci, že tímto způsobem se zabývá i třeba energetický odborník přes mezinárodní vztahy, nebo Ústavu mezinárodních vztahů, protože všichni vědí, že ten problém je, a my ho tedy řešíme podle mě nedostatečně, ve spěchu a není prodiskutován. Je opravdu velká škoda, že se nedostalo na jeho projednání ve výborech, protože si myslím, že kolegové, kteří předkládají, by tam na místě dokázali mnohé otázky, které takhle vedou k pochybnosti, zda vůbec je to přínosem pro naše školství, pro zdravotnictví, kde bychom toto uvítali významným způsobem, možná i na vesnicích pro zajištění tepelné pohody v některých domech, a bohužel se k tomu nedostáváme. Musím jinak říci, že problematika dodávek plynu do zdravotnických zařízení v případě, že by se tak stalo, tak bude důvodem, proč toto zařízení eventuálně zavřít nebo omezit jeho provoz. Ale zrovna tak i ve školách, což je prostě škoda. Takže mě tedy mrzí, že důležitý zákon prostě nedostal místo, které mu určitě přísluší, a že se tímto způsobem přifařil ke schůzi, ke které opravdu nemá být. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám děkuji. Eviduji dvě faktické poznámky. S první se hlásí pan poslanec David Šimek. Prosím, pane poslanče, vaše dvě minuty.

Poslanec David Šimek: Vážení kolegové, dal jsem si teď pět hodin intenzivního poslouchání všech projevů, které tady padly. Úvodem bych chtěl říci, že dnes těch pět hodin projednáváme poslaneckou novelu zákona o podporovaných zdrojích energie. Kdo z vás nestudoval tento zákon, tak zákon jasně říká, že cílem návrhu je doplnit výrobce, dovozce a dodavatele paliva z biomasy mezi povinné osoby pro dokládání kritérií udržitelnosti a umožnit jim prokazovat jejich plnění čestným prohlášením a prodloužit přechodné období, kdy lze plnění kritérií takto prokazovat, do konce roku 2022.

Mezitím jsme se tady dozvěděli o energetické krizi v Evropě a její situaci v jednotlivých státech od kolegy Kubíčka. O kvalitě stavebních materiálů od Kláry Dostálové. Podrobnou přednášku o biopalivech a digestátu a o zničení českých občanů od kolegyně Balaštíkové. O 58 stanicích Horské služby a trafostanicích záchranné služby od kolegyně Pastuchové. A já bych vás chtěl všechny poprosit, protože vidím, že je zde dalších šest přihlášených: prosím

vás ještě jednou, pamatujte, o čem dneska hlasujeme, a skutečně žádám i pana předsedajícího, aby hlídal, abychom se skutečně bavili k tématu. Děkuji. (Silný potlesk z pravé části sálu.)

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Jako další faktickou poznámku má pan poslanec Milan Brázdil. Prosím.

Poslanec Milan Brázdil: Děkuji za slovo. Pane kolego, prostřednictvím pana předsedajícího, máte pravdu, neštudoval jsem to. Ale dovolte mi, a tu možnost mám, ve své faktické reagovat na Janu Pastuchovou, která přišla s tím, že prostě ty záchranky musejí fungovat jako nemocnice a tak dále. Mám řešení pro ministra zdravotnictví nebo pro vládu: Kdyby se ta záchranná služba dala dohromady a byla jenom jedna jediná, ne 14, tak by se hodně ušetřilo tím, že by se to vlastně dokázalo nějakým způsobem nasmlouvat a něco zlevnit. Děkuji, že jste mě vyslechli v této mé faktické poznámce.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Jako další s faktickou poznámkou paní poslankyně Berenika Peštová. (Ohlas a potlesk zprava.) Prosím, vaše dvě minuty.

Poslankyně Berenika Peštová: Já děkuji naší koalici, že se vrátila zpátky do svých lavic. Nevím, jestli pan poslanec, prostřednictvím pana předsedajícího, seděl zde celou dobu, nebo jestli si to zapisoval u svého televizoru, tak jako zřejmě všichni ostatní, kteří se vrátili a nebyli tady celou dobu. My jsme tady celou dobu seděli a celou dobu jsme se snažili – (Nesouhlas zprava.) Ano, já nevím, teď na sebe budeme pokřikovat, pane poslanče, prostřednictvím pana předsedajícího? Já jsem to tady vysvětlovala. Kdybyste tady byli, tak jsem vysvětlovala.

Jestliže otevřete zákon, tak je zcela logické, že všichni k tomu zákonu se budou snažit nějakým způsobem vyjádřit. Ano, máte pravdu, že tady měníte něco. Ale jakmile ten zákon je otevřený, tak všichni máme možnost se k tomu vyjádřit. Tak to je. Já se nebavím o tom, že bychom říkali něco o zákonu, který není otevřený, a prostřednictvím tohoto zákona se snažili vlomit do jiného zákona. To je přílepek. To my tady neděláme. My se celou dobu bavíme o tom zákoně. A kdybyste si ho přečetli, tak ten zákon o POZE je strašně široký. A všechno to, co tady bylo řečeno, tak ve své podstatě souvisí s tímto zákonem. Takže oni se neuhnuli. Neuhnuli se od tématu. Možná že se uhnuli od toho, co bylo zamýšleno změnit v tom zákoně. Ale neuhnuli se od tématu. (Potlesk z lavic ANO.)

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Než udělím slovo s přednostním právem panu předsedovi Výbornému přečtu jednu omluvenku. Dnes od 18.15 do 18.50 z rodinných důvodů se omlouvala paní poslankyně Alena Schillerová. (Poslankyně se hlásí, že je již přítomna.) Nyní přednostní právo pana předsedy Výborného. Prosím, máte slovo.

Poslanec Marek Výborný: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Vážený pane premiére, vládo, kolegyně, kolegové, prostřednictvím pana předsedajícího k mé předřečnici: Já tady cítím povinnost jako předseda poslaneckého klubu se zastat mého kolegy Davida Šimka. Bylo by dobré, pokud tady vůbec vy sedíte, tak abyste sledovala, kdo tady je, nebo není. Kolega Šimek tady zhruba od 15. hodiny opravdu velmi pečlivě poslouchal všechny příspěvky. A pro ty, kteří nepochopili jeho příspěvek, tak já se ptám, jestli novela zákona o podporovaných zdrojích energie, ptám se tady pana předkladatele prostřednictvím pana předsedajícího, jestli skutečně pojednává o záchrankách, nebo nepojednává o záchrankách. Já myslím, že všichni to víme, je zbytečné. A to, jestli někdo sedí tady v lavici, nebo vaše příspěvky, které hrubě vůbec nesouvisí s projednávaným bodem, poslouchá ve své kanceláři,

tak to prosím skutečně nechte na každém jednotlivém poslanci. Já myslím, že to platí jak o opozici, tak o koalici.

No a dovolte mi na závěr jménem pěti poslaneckých klubů a předsedů těchto poslaneckých klubů vládní koalice – tedy poslaneckých klubů ODS, KDU-ČSL, TOP 09, STAN a Piráti – na základě § 59 odst. 1 a 2 jednacího řádu nechat, pane předsedající, prosím, teď bezprostředně hlasovat o procedurálním návrhu. Protože je zjevné, že opozice přistoupila k projednávání této schůze s vysoce obstrukčním přístupem, tak my dáváme návrh, abychom zkrátili, omezili řečnickou dobu k tomuto bodu, tedy k novele zákona o podporovaných zdrojích energie, na deset minut. S vědomím toho, že v odstavci 2 se hovoří o tom, že každý poslanec může vystoupit nejvýše dvakrát. Čili aby to všichni chápali, i paní poslankyně a další: dvakrát deset minut pro každého jednotlivého poslance. Děkuji pěkně.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Jedná se o procedurální návrh a já o něm dám hlasovat bez rozpravy. Slyším žádost o vaše odhlášení, já vás všechny odhlásím. Požádám, abyste se přihlásili svými kartami. A až se ustálí počet, tak vám dám slovo, paní předsedkyně. V tento moment požádám vystupující, aby vystupovali pouze s protinávrhy proti přednesenému návrhu. Prosím, paní předsedkyně.

Poslankyně Alena Schillerová: Děkuji, pane místopředsedo, za slovo. Já dávám protinávrh přesně v souladu s vaším pokynem a navrhuji, protože ukázalo se, že to téma je skutečně obsáhlé, že je k němu co říct, je třeba o něm diskutovat, tak já dávám protinávrh, aby mohli vystupující vystoupit dvakrát půl hodiny. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám děkuji. Váš návrh jsem zaregistroval. Žádné další návrhy nevidím. V tom případě budeme postupovat podle toho, jak byly předneseny návrhy. Nejprve dám hlasovat o protinávrhu paní předsedkyně Schillerové. V případě, že neprojde, o návrhu pana předsedy Výborného.

Nejprve tedy budeme hlasovat, aby rozprava k tomuto bodu byla omezena na dvakrát třicet minut.

Zahajuji hlasování a ptám se, kdo je pro tento návrh, ať zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti tomuto návrhu?

Je to hlasování s pořadovým číslem 4, přihlášeno je 161 poslankyň a poslanců, pro návrh 70, proti 33. S tímto návrhem nebyl vysloven souhlas.

Budeme tedy hlasovat o původním návrhu, který byl o vystoupení dvakrát deset minut, jak ho načetl pan předseda Výborný.

Zahajuji hlasování a ptám se, kdo je pro tento návrh, ať zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti tomuto návrhu?

Hlasování s pořadovým číslem 5, přihlášeno je 161 poslankyň a poslanců, pro návrh 91, proti 70. S tímto návrhem byl vysloven souhlas.

A nyní budeme nadále postupovat v rozpravě podle tohoto schváleného návrhu. (V sále je velký hluk a neklid.) Jako další vystoupí paní poslankyně Romana Fischerová. A i před jejím vystoupením vás, kolegyně a kolegové, požádám, protože vidím řadu diskutujících hloučků v sále, jestli máte něco potřebného k řešení, tak abyste se přesunuli do předsálí, aby bylo dobře rozumět tomu, co paní poslankyně říká. Prosím, paní poslankyně.

Poslankyně Romana Fischerová: Dobrý večer. Vážený pane předsedající, vážené kolegyně, vážení kolegové, předkládaná novela zákona o podporovaných zdrojích energie je z mého pohledu poměrně rozumná a já jsem připravena ji podpořit. (Hluk v sále neutichá. Velmi špatná slyšitelnost.)

Nyní bych vám ráda vysvětlila proč. Zákon o podporovaných zdrojích energie prošel v roce 2021 velkou novelou, a to mimo jiné v oblasti podmínek poskytování provozní podpory pro využití energie biomasy. (Ze sálu se ozývá: Pšt.) Mezi tyto podmínky patří také nová povinnost prokazování plnění kritérií udržitelnosti a úspor emisí skleníkových plynů, kterým my ve zkratce říkáme kritéria udržitelnosti. Mezi subjekty, které tato kritéria mají dokládat, patří i výrobci biometanu, výrobci elektřiny a tepla a pěstitelské biomasy. To je ale nedostatečné, protože se ve výrobnách elektřiny a tepla nespaluje jenom samotná biomasa, ale také palivo z biomasy vyrobené. (Poslankyně se odmlčela kvůli hluku.)

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Kolegové v pravé části sálu a kolegyně, poprosím, jděte diskutovat do předsálí. Děkuju vám. Prosím, pokračujte.

Poslankyně Romana Fischerová: Děkuji. Výrobci elektřiny, tepla a biometanu využívající paliva z biomasy jsou na základě evropského práva po přechodnou dobu oprávněni prokazovat kritéria udržitelnosti prostřednictvím čestného prohlášení. Takovou možnost ale nemají výrobci, dovozci a prodejci vstupní suroviny určené pro výboru paliv z biomasy. Domnívám se, že toto je nevhodná právní úprava, protože zavádí neodůvodněné rozdíly.

Předkládaný návrh tak možnost prokazovat kritéria udržitelnosti čestným prohlášením rozšiřuje i na výrobce, dovozce a prodejce vstupní suroviny určené pro výrobu paliv a biomasy. Domnívám se, že jde vesměs o rozumný návrh, proti kterému nic nemám a ráda jej podpořím. Co mě ale překvapuje, je fakt, že vláda z celé energetické krize spojené s obrovskými problémy pro naše občany i pro český průmysl řeší pouze tuto dílčí novelu. Tato novela je sice z mého pohledu rozumná, ale řeší jen dílčí otázky, konkrétně prokazování kritérií udržitelnosti čestným prohlášením. Domnívám se ale, že vláda by raději měla aktivně řešit aktuální obrovské problémy způsobené enormním nárůstem cen.

Mám přímo ze svého okolí příklad drtivého dopadu vzrůstajících cen na české podnikatele. Můj známý vlastní ruční sklárnu ve Zlínském kraji. Jedná se o jednu z nejstarších a nejdéle fungujících skláren v České republice. Svůj provoz zahájila už v roce 1794, ani během světových válek svou výrobu nezastavila. U nás i ve světě má tato sklárna velmi prestižní postavení. Každý kousek výrobku z této sklárny je uměleckým dílem našich mistrů sklářů. A teď vidíme, že zvyšování cen plynu, se kterým současná vláda dostatečně nebojuje, může ohrozit celou její existenci. Tuto sklárnu drtivě zasáhlo dramatické zvýšení cen plynu, který je nezbytný pro jejich výrobu. V porovnání s loňským rokem jde o nárůst o neuvěřitelných 567 %. To pro tuto sklárnu znamená měsíční nárůst nákladů na provoz firmy až o 1,6 milionu korun, přičemž celkové provozní náklady se pohybovaly okolo 5,5 milionu korun. Takové zvýšení cen je pro tuto firmu tedy skutečně zásadní. Pokud by měli nárůst nákladů kompenzovat zvýšením cen svých výrobků, museli by jednoznačně zdražit až o 30 %, což je nereálné, pokud chtějí zůstat konkurenceschopní. Loni kupovali 1 megawatthodinu za 16 eur, dnes je 1 megawatthodina stojí 95 eur. Nákladově je to o 22 milionů korun víc oproti loňskému roku. V lednu 2021 za energie zaplatili 500 000 korun, v roce 2022 to už bylo 3 100 000 korun. Je to o 2 600 000 více. Při takovém zvýšení cen brzy přijdou o své zákazníky a majitel bude muset sklárnu zavřít a propustit všech 100 zaměstnanců. Na jejich příjmy jsou odkázané celé rodiny, které by v takové situaci zůstaly bez příjmu. Když se s těmito problémy ředitel této sklárny obrátil na Ministerstvo průmyslu, odpovědí mu bylo, ať si vezme půjčku. Problémy těchto občanů a podnikatelů by vláda měla řešit. Místo zařazování

zcela dílčí a ne moc významné novely měla vláda zařadit na mimořádnou schůzi skutečně efektivní opatření proti zvyšování cen plynu.

Já vám děkuju za pozornost.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám také děkuji. Nyní s faktickou poznámkou pan poslanec Ivan Adamec. Prosím.

Poslanec Ivan Adamec: Děkuji. Vážený pane předsedající, kolegyně, kolegové, jenom takovou drobnou poznámku. Tohle je poslanecký návrh, ne vládní, pro paní poslankyni, teď jsem zapomněl jméno, omlouvám se, Fischerovou. Omlouvám se, vaším prostřednictvím. Takže říkejme to aspoň trochu přesně, když už to tedy komentujeme. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám děkuji. Nyní je přihlášená paní poslankyně Berenika Peštová, kdy jsem byl požádán, zda by mohla využít svých dvakrát deseti minut v jednom časovém bloku. Tak se táži, zda je nějaká námitka proti mému postupu? V případě, že nebude, tak paní poslankyni dám dvakrát deset minut. Námitku nevidím, prosím, paní poslankyně, máte dvakrát deset minut.

Poslankyně Berenika Peštová: Já děkuji za vyhovění. Vážený pane předsedo, vážená vládo, vážení předkladatelé, vážené kolegyně, kolegové, já jsem si připravila plnění požadavku v oblasti pokročilých biopaliv, respektive biometanu, vyplývající ze směrnice 2018/2001 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů, a jaké jsou požadavky legislativy Evropské unie.

Takže podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2018/2001 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů, která byla přijata na konci roku 2018, stanoví každý členský stát dodavatelům paliv povinnost zajistit určitý minimální podíl OZE. Tyto cíle jsou uvedeny v článku 25 zmíněné směrnice a jsou pro všechny členské státy stanoveny ve stejné výši a závazné. Stanovené cíle si Česká republika transponovala do své národní legislativy, a to je ta již zmíněná RED II.

Legislativa Evropské unie stanovila jak celkový cíl energie z OZE v dopravě, tak také řadu podcílů, respektive dílčích cílů a dalších požadavků. Celkový cíl energie z OZE na konečné spotřebě energie v odvětví dopravy v roce 2030 byl stanoven alespoň na 14 %.

Dále byl stanoven cíl, respektive příspěvek pro pokročilá biopaliva a bioplyn vyrobené ze surovin uvedených v příloze IX části A směrnice na konečné spotřebě energie v odvětví dopravy v roce 2022 ve výši 0,2 %, v roce 2025 alespoň 1 % a v roce 2030 alespoň 3,5 %.

Dále byl stanoven cíl, respektive omezení pro biopaliva pocházející z potravinářských a krmných plodin. Jedná se o takzvaná biopaliva první generace. Podíl biopaliv, biokapalin a paliv z biomasy spotřebovaných v dopravě, jsou-li vyrobeny z potravinářských a krmných plodin, musí být maximálně o 1 procentní bod vyšší, než je podíl těchto paliv na konečné spotřebě energie v odvětví silniční a železniční dopravy v daném členském státě v roce 2020 s tím, že podíl těchto paliv na konečné spotřebě energie v těchto odvětvích v tomto členském státě bude představovat nejvýše 7 %.

Zároveň uvedená legislativa Evropské unie pro stanovování cílů používá také určité multiplikátory, jejichž cílem je zvýhodnění určité energie z OZE v dopravě při započítávání do výše uvedených cílů. Tyto multiplikátory jsou uvedeny v článku 22 zmíněné směrnice, kde je uvedeno, že podíl biopaliv a bioplynu pro dopravu vyrobených ze surovin uvedených v příloze IX, může být započítáván jako dvojnásobek jejich energetického obsahu a podíl elektřiny z obnovitelných zdrojů se započítává jako čtyřnásobek jejího energetického obsahu,

je-li dodávána silničním vozidlům, a může být započítáván jako 1,5násobek jejího energetického obsahu, je-li dodávána železniční dopravě.

A jaký je princip fungování modulu zajišťující naplňování požadavků směrnice 2018/2001 v České republice? Pro správné fungování modulu pro naplňování požadavků a cílů energie z OZE v odvětví dopravy budou muset být vhodně nastaveny tři oblasti: oblast zajištění energie, oblast informační a oblast finanční, kdy všechny tyto oblasti budou vzájemně provázané s kontrolními mechanismy ze strany kontrolních orgánů státní správy.

Pro naplňování jak celkového cíle energie z OZE v odvětví dopravy, tak také podcíle pro pokročilá biopaliva a bioplyn v odvětví dopravy je v České republice s ohledem na strukturu vozového parku silničních motorových vozidel, což je 8 242 952 v průměrném stáří 18,11 roku, nejekonomičtějším i nejefektivnějším řešením využívat v tuzemské dopravě pokročilý biometan dodávaný ve formě buď bioCNG či bioLNG. SNG – LNG vozidla budou v následujících deseti letech reálnou alternativou k vozům s klasickými fosilními palivy, jejichž množství a spotřeba umožní růst trhu s plynnými palivy. Zavedení pokročilého biometanu v dopravě je však teprve na začátku a pouhá povinnost uložená dodavatelům plynu pro dopravu, která by byla spojena s výrazně vyššími náklady takto dodávaného paliva, by ve svých důsledcích vedla ke ztrátě zájmu o využívání vozidel na plynový pohon, a tudíž i ke stagnaci, respektive redukci, v krajním případě dokonce zániku daného trhu v celém následujícím desetiletí. Opakovala by se tak de facto situace, k níž došlo na tuzemském trhu v oblasti čistých a vysokoprocentních paliv, kdy o ně přestal být po snížení daňové podpory mezi uživateli silničních motorových vozidel a nemožnosti jejich započítávání do plnění povinností dodavatelů automobilových benzínů a motorové nafty zájem, a namísto postupného růstu prodeje plynných paliv v dopravě a tomu odpovídajícího nárůstu plynových vozidel by přišla nejprve stagnace a následně pokles.

Výrobní náklady pokročilého biometanu jsou výrazně vyšší než ceny zemního plynu i než ceny benzinu a nafty. Proto je nutné v případě využívání biometanu v dopravě nastavit vhodnou kombinaci povinností a podpory. A jaké jsou principy nastavení podpor? Je to za prvé podpora výroby biometanu. Pro podporu výroby biometanu budou výrobci moci volit mezi provozní podporou formou zeleného bonusu na biometan a podporou formou vydání záruk původu na biometan.

Provozní podpora formou zelených bonusů na biometan, to je první forma podpory výroby biometanu, by měla zajistit dlouhodobou důvěru producentů, výrobců biometanu, v návratnost investic vložených do výroby biometanu a zároveň existenci potřebné poptávky. Jejím primárním cílem bude zlepšit ochranu životního prostředí prostřednictvím zvýšení výroby obnovitelné energie ve formě pokročilého biometanu pro dopravní účely. Cílem navrženého opatření je vytvoření podmínek pro dosažení cíle Evropské unie v roce 2030 ve výši 14 % spotřeby energie z obnovitelných zdrojů v odvětví dopravy a v rámci tohoto cíle i dílčího cíle, článek 25 odst. 1 směrnice pro pokročilý biometan. Opatření rovněž přispěje k dosažení celkového vnitrostátního cíle v oblasti obnovitelné energie a v perspektivě i cíle roku 2050 a dekarbonizaci tuzemského plynárenství.

Výše zeleného bonusu na biometan bude stanovena tak, aby součet diskontovaných peněžních toků za dobu životnosti výroby se rovnal nule při zohlednění předpokládaných příjmů z prodeje biometanu za tržní cenu zemního plynu. Podpora bude kompenzovat pouze náklady mezi výrobní cenou biometanu a tržní cenou zemního plynu. Metodika stanovení výše zeleného bonusu bude odrážet i vývoj tržní ceny záruky původu certifikátu. Podpora bude poskytovaná do doby, než dojde k odpisu výroby. Výše podpory bude zároveň podle pokynů ke státní podpoře Evropské unie v oblasti životního prostředí a energetiky meziročně upravována na základě monitoringu nákladů na pořízení paliva a ceny zemního plynu a jejich změn. Uvedené nastavení provozní podpory na biometan zajistí poskytování pouze přiměřené

výše podpory. Provozní podporu zeleným bonusem na biometan bude výrobcům biometanu vyplácet OTE.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Vašich druhých deset minut. Prosím, pokračujte.

Poslankyně Berenika Peštová: Děkuji. Operátor trhu. Provozní podpora biometanu, zelený bonus, má za cíl aktivovat jak zatím nevyužitý potenciál biometanu ve zcela nových výrobnách biometanu, tak konverzi, přeměnu, současných méně efektivních výroben elektřiny využívajících bioplyn na výrobu biometanu. Možnost čerpat zelený bonus na biometan bude mít i výrobce biometanu s připojeným zkapalňovacím zařízením opatřeným certifikovaným měřicím systémem, pokud prokáže, že dotčené bioLNG bylo dodáno na plnicí stanici v České republice.

Podpora formou vydání záruky původu na biometan, to je druhá forma podpory výroby biometanu, je legislativou Evropské unie, směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2018/2001 o podpoře využití energie z OZE, definována jako elektronický dokument, který dokládá zákazníkovi původ dodané energie. OTE vydá záruku původu na základě předaných naměřených hodnot o vyrobeném množství biometanu a příslušný výrobce biometanu ji bude moci uplatnit na tuzemském či zahraničním trhu za tržní cenu.

Pokud výrobce zvolí formu podpory zeleným bonusem na biometan, pak tento výrobce biometanu nebude mít nárok na vydání záruky původu na biometan. Záruky původu na množství biometanu, které bylo podpořeno formou provozní podpory na biometan, budou příslušet státu. Stát tyto záruky původu na biometan bude moci prostřednictvím systému záruk původce na OTE převést na dodavatelé paliv energie v dopravě po uhrazení příslušné ceny záruk původu. Pokud výrobce biometanu nezvolí k podpoře provozní podporu na biometan, pak tento výrobce biometanu bude mít nárok na vydání záruky původu na biometan, kterou může následně uplatnit na trhu v České republice nebo některém zahraničním trhu.

Evidence všech plnicích stanic na plyn v České republice bude zajištěna v systému OTE jako odběrných míst připojených na plynárenskou soustavu České republiky, anebo jako speciálních odběrných míst mimo tuto soustavu. Podzákonným předpisem, nařízením vlády, bude každý rok stanoveno očekávané množství podpořeného biometanu, to znamená i roční celkové částky podpory na biometan. Celkově se očekává, že ročně by takto mělo být podpořena výroba přibližně 100 až 200 milionů kubíků biometanu určeného pro použití v dopravě.

A za druhé to máme – podpora spotřeby biometanu. Bude nastavena povinnost k zajištění příslušné části energie z OZE v odvětví dopravy pro dodavatele zemního plynu. Uvažuje se o tom, že v případě dodavatele zemního plynu by mělo dojít k navýšení 40 % podílu biosložky v CNG a LNG v roce 2030. A dodavatelé zemního plynu do dopravy požádají OTE o převod dotčených záruk původu na biometan a uhradí za tento převod příslušnou cenu dopředu stanovenou prostřednictvím Energetického regulačního úřadu. Objem požadovaných záruk původu na biometan bude stanoven proporcionálně na základě tržního podílu daného dodavatele na trh se CNG a LNG v daném roce a celkového plánovaného množství podpory na biometan dodaný v daném roce, takzvaný alokační klíč. Po uhrazení ceny za převod záruky původu na biometan dodavatelem zemního plynu převede OTE záruky původu na biometan na jeho účet a přiřadí je dle alokačního klíče na základě spotřeby na jednotlivá odběrová místa plnicí stanice CNG a LNG. Množství, počet vydaných záruk původu na biometan bude úměrné povinnosti stanovené dodavatelům zemního plynu k zajištění příslušné části energie z OZE v odvětví dopravy a bude odpovídat množství vyplacené provozní podpory na biometan.

A za třetí tady máme zajištění financování podpory na biometan. Takže částka určená každoročně pro výplatu provozní podpory na biometan, zelený bonus na biometan, jak jsem

říkala, bude financovaná platbou od dodavatelů paliv do dopravy dle podílu fosilní složky na celkovém energetickém obsahu paliv uvedených jimi na trh v daném kalendářním roce. Uskuteční se tak formou poplatku, jehož výše bude určovat Energetický regulační úřad. Jelikož však zavádění biometanu v dopravě je v České republice teprve na začátku, počítá se s tímto způsobem financování provozní podpory na biometan až od 1. ledna 2025. Lze očekávat, že do této doby náklady na výběr a přerozdělení fosilní složky budou převyšovat celkové prostředky, které bude nutné získat na výplatu provozní podpory, a proto bude tato potřeba financována z dalších finančních zdrojů, především z dražeb emisních povolenek a dotací z prostředků státního rozpočtu.

A za čtvrté máme zajištění kvality a hmotnostní bilance. K zajištění kvality a hmotnostní bilance bude provedeno přes takzvanou certifikaci, která zajistí kvalitu výrobku biometanu a zajistí dodržení zásad systému hmotnostní bilance v celém hodnotném (?) řetězci. Tato certifikace se bude skládat z níže uvedených dvou částí. Za prvé je to záruky původu, certifikáty na biometan, které budou prokazovat vhodnost užití biometanu v dopravě v souladu s požadavky stanovenými směrnicí 2018/2001 o podpoře využívání energie u obnovitelných zdrojů. A za druhé kritéria udržitelnosti pro biopaliva z biomasy a úspory s emisí skleníkových plynů.

Nastavením centrálního informačního systému na OTE bude zajištěna evidence a pravidelný monitoring k plnění povinností všech subjektů, které se účastní systému naplňování cílů energie z OZE v dopravě, a bude nařízena reportační povinnost dotčených subjektů. Základem bude centrální informační elektronický systém, jehož správcem a provozovatelem bude OTE, který bude umožňovat evidenci celkového objemu energie z OZE dopravu a jeho vykazování. Do systému budou dodávat informace a dokumenty výrobci biopaliv, výrobce biometanu, výrobce elektřiny z OZE, dodavatel kapalných paliv, dodavatel zemního plynu, dodavatel elektřiny, pěstitel biomasy, prodejce dovozce produktů k výrobě biopaliv a pohonných hmot s biosložkou. A ze systému budou čerpat informace a dokumenty Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo financí, Generální ředitelství cel a Státní energetická inspekce.

Systém bude evidovat jak statické informace u subjektů, kterými jsou informace o zařízení a informace k aplikovanému režimu podpory, tak dynamické informace o transakci, kterými jsou kritéria udržitelnosti a úspory emisí a informace k hmotnosti bilance. Dále evidence všech vydaných, prodaných, převedených záruk původu na biometan a dále evidenci kritérií udržitelnosti umožňující vydávat, vkládat a evidovat údaje o plnění kritérií udržitelnosti a o emisích skleníkových plynů vzniklých během uplynulého životního cyklu biopaliv a biometanu.

Mám samozřejmě projev připravený ještě dál. Jelikož jsem omezena časem, vidím zde 40 sekund, nepůjdu do další kapitoly. V každém případě já podporuji tento návrh a určitě budu hlasovat pro.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám děkuji i za dodržení času. Nyní vystoupí pan poslanec Josef Kott. Prosím, pane poslanče.

Poslanec Josef Kott: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Dobrý večer, milé kolegyně, vážení kolegové, paní ministryně, páni ministři, pane předkladateli. Já si vypůjčím vaše slova a souhlasím s tím, že to je hloupě jednoduché, ale na druhou stranu jsem přesvědčen o tom, že je zapotřebí to schválit rychle, protože tak jak tady bylo řečeno, ve chvíli, kdy se nám to nepodaří, tak dostaneme do obrovských problémů nejenom výrobce, ale i odběratele. A já vzhledem k tomu, že se snažím řešit otázky týkající se zemědělství a životního prostředí, tak si dovolím svůj příspěvek orientovat nad portfolio zemědělského

podniku, respektive statku ve vztahu k bioplynu, bioplynové stanice jako takové. Takže bioplynová stanice nikdy nebyla pouze zdrojem elektřiny a tepla. Je to zařízení, které ekonomicky efektivně řeší nakládání s vedlejšími produkty a odpady zemědělců, kteří si ji postavili, nebo těch, kteří sem mohou odpadní biomasu svážet. Stejně tak ve vstupním mixu surovin nacházejí uplatnění i energetické plodiny či potravinářská produkce, která nemá odpovídající kvalitu, a v tuto chvíli se bioplynové stanice někde staly vlastně i zachraňujícími pro chovy zvířat.

Energie z bioplynu se stala součástí velice provázaných zemědělských činností. Zemědělec něco vypěstuje, aby tím nakrmil zvířata, a následně bioplynovou stanici. Kejdu, hnůj, pokaženou úrodu, kterou lze také poslat do bioplynky, a ta vlastně na základě těch vstupních surovin vyrábí energii, která se zčásti prodá a zčásti se využívá ve vlastním provozu anebo v nejbližším okolí, a to ať zmiňovaná elektrická energie, anebo odpadní teplo, které většinou bývá využito jak pro chov jednotlivých hospodářských zvířat, nebo i následně může být využita pro sušení plodin jako takových. Vzniklý digestát se použije jako hnojivo na pozemky, na kterých se opět pěstují potraviny, krmení pro zvířata a opět vlastně suroviny pro bioplynovou stanici. Tento uzavřený kruh se točí a díky synergiím, jako je celek, funguje, i když se některému článku úplně nedaří. A je nutno říci, že v rámci portfolia jednotlivých zemědělských podniků se ukázalo, že bioplynové stanice v době, kdy docházelo k propadu cen u zvířat nebo jednotlivých zemědělských komodit, tak bioplynové stanice byly ty části segmentu, které v podstatě držely zemědělský podnik a držely cash flow toho podniku.

Na samém počátku bioplynové stanice zachraňovaly chovy hospodářských zvířat z důvodu snižování zápachu a tlaku obyvatel obcí, kde vlastně byly ty jednotlivé dotčené obce zasaženy rozvozem z kejdového hospodářství, a bioplynová stanice v tuto chvíli bylo jediné možné řešení, aby v podstatě chov nemusel být zrušen a mohl i do budoucna fungovat. A rozvozový plán kejdy vlastně se změnil na rozvozový plán digestátu, který už do takové vysoké míry nezatěžoval životní prostředí. Dobytek vlastně se buď odvděčí kejdou, nebo hnojem, to už tady také bylo řečeno mými předřečníky, a toto je skvělý nositel stopových prvků a biologie pro zdárný fermentační proces. Digestát zase pomáhá řešit zvyšující se náklady na minerální hnojiva a jejich dostupnost vůbec a v tomto období si myslím, že ten, kdo bude mít k dispozici digestát, tak to určitě bude na jeho polích znát, protože vzhledem k ceně hnojiv určitě dojde k razantnímu snížení hnojení k jednotlivým zemědělským plodinám.

Nyní však synergický kolotoč se středobodem v podobě bioplynky stojí ještě před větší výzvou, a tou je drastický (růst) cen pohonných hmot a energií. Ještě při cenách energií, na které jsme byli donedávna zvyklí, tak jeden takový konkrétní chov prasat platil za elektřinu 400 i 450 tisíc korun měsíčně. Vlivem přechodu na spotové ceny je jeho fakturace pětinásobná a náklady na elektřinu tvoří téměř polovinu tržeb za jateční zvířata, a tady je zapotřebí říct, že je to přepočítáno na současné ceny. Kdyby to bylo za ceny, které byly před třemi čtyřmi měsíci, tak to procento bylo daleko, daleko vyšší.

Cena silové složky elektřiny se šplhá k pevné výkupní ceně z bioplynu a to znamená, že se výrazně sníží zelený bonus. Pro stát je to skvělá zpráva, protože na výdajích za podporu obnovitelných zdrojů výrazně ušetří, ale pro konečného spotřebitele to znamená, že ani cena elektřiny z bioplynových stanic nebude tak výhodná, jako byla dříve, a i když stále bude asi poloviční oproti ceně, kterou daný zemědělský subjekt má cenu ze sítě odebíranou. Pochopitelně co bioplynová stanice neprodá, ale vloží do vlastního připojeného provozu, a zde je další zkrácení na tržbě. Říká se, když kulhá jedna noha ze čtyř, dá se to nějak ustát, ale bohužel když jich kulhá víc, je to velký problém. Dlouhodobě rostou náklady na provoz bioplynových stanic, a to jak na straně servisních prací, tak na straně vstupních substrátů. Přidáme-li k tomu neklidnou situaci v zemědělství, tak synergie jsou fajn, ale ani ty vše neutáhnou. Důsledky války, tak jak jsou provázané, že asi neexistuje sektor, kterého se alespoň ekonomicky nedotknou. Ceny pohonných hmot se samozřejmě promítnou do nákladů

obdělávání půdy, setí, sklizně, hnojení. Každý pojezd bude následně dražší. Tady si mohou gratulovat majitelé těch nemnoha bioplynových stanic, které už čistí bioplyn na biometan a mohou dodávat traktorům vlastní bio CNG.

Ekonomiku, jak jsem zde řekl už, určitě vylepší substráty, které v bioplynových stanicích vznikají. Nově bude publikována certifikovaná metodika, která v provozních podmínkách bioplynové stanice ověřila předpoklad, že je možné nahradit část původního materiálu – kukuřičnou siláž – při anaerobní digesci bobovitými rostlinami. Nahrazením části vstupních substrátů vojtěškou došlo k výraznému nárůstu obsahu celkového dusíku v digestátu z 0,4 % na 0,79 %, což bylo téměř dvojnásobné množství v porovnání s původním stavem. S rostoucí cenou minerálních hnojiv, pohonných hmot a také z důvodu zvyšujícího se tlaku na ochranu půdy se jeví využití bobovitých rostlin pro jednotlivé podniky i celou společnost jako velmi výhodné. Při změně vstupních substrátů je sice nutné postupovat opatrně, protože existuje riziko kolapsu biologického procesu, k tomu však byla vypracována metodika navrhující postup přechodu na substráty z bobovitých rostlin a způsob monitoringu tohoto procesu.

U kukuřice jsou náklady kalkulovány pouze na vlastní sklizeň pomocí řezačky a na odvoz kukuřice na míso skladování, což bylo spočítáno na 3 000 korun za rok. Celkové náklady během roku jsou ovlivněny počtem sklizní během vegetačního období, kdy pro jetel luční jsou kalkulovány tři sklizně a celkové náklady na tu sklizeň 8 400 korun za rok, kdežto pro vojtěšku je počítáno se čtyřmi sklizněmi, kde to je 11 200 korun na rok. V neposlední řadě je délka porostu u jetele setého stanovena pro účely výpočtu na dva roky, pro vojtěšku setou se počítá se čtyřmi lety. Průměrné roční náklady na hektar tedy vycházejí následovně: 33 000 pro kukuřici, 11 150 pro jetel luční a 15 575 korun pro vojtěšku setou. Z tohoto si myslím, že je patrné, že bioplynové stanice mají (upozornění na čas) určitě význam v portfoliu jednotlivých zemědělských podniků. Děkuji za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji za dodržení času a nyní je přihlášena paní poslankyně Monika Oborná. A já vás nejprve pozdravím a přeji hezký večer. Přebírám řízení schůze, a než paní poslankyni předám slovo, přečtu omluvu. Pan poslanec Martin Hájek se omlouvá mezi 19.30 a 24. hodinou z důvodů rodinných. Prosím, paní poslankyně, máte slovo, a připraví se paní poslankyně Eva Fialová.

Poslankyně Monika Oborná: Děkuji za slovo, paní předsedající. Dobrý večer, vážené kolegyně, vážení kolegové. Dovolte mi, abych se i já vyjádřila k této novele. Poslaneckou novelou zákona o podporovaných zdrojích energie dojde k rozšíření okruhu subjektů pro dokládání plnění kritérií udržitelnosti a zároveň k prodloužení přechodné doby, po kterou mohou povinné subjekty prokazovat plnění kritérií udržitelnosti prostřednictvím čestného prohlášení. Jde sice o poměrně drobnou legislativně technickou úpravu podmínek pro poskytování provozní podpory pro využití energie biomasy, současně se však jedná o důležité téma evropské i naší vlastní energetické politiky.

Státy Evropské unie plánovaly na základě takzvaného Green Dealu neboli Zelené dohody dosáhnout uhlíkové neutrality do poloviny století. Už v roce 2030 se má uhlíková stopa snížit o 55 % oproti roku 1990. Za tímto účelem byl oznámen pracovní program Evropské komise pro rok 2021, balíček Fit for 55. Tento balíček se týká široké škály oblastí politiky, včetně energetické účinnosti obnovitelných zdrojů energie, využívání půdy, zdanění energií a obchodování s emisemi. Nástroje balíčku jsou zatím pouze ve fázi návrhů. O doporučeních by se mělo jednat v následujících měsících, čehož by vláda České republiky měla využít zejména v době českého předsednictví. Musíme totiž zohlednit fakt, že od návrhu balíčku došlo k zásadní změně okolností. Ruská agrese proti Ukrajině a sankce proti Rusku, které uplatňuje Evropská unie, zcela mění východiska, ze kterých dosavadní evropská strategie na proměnu energetiky vycházela. Ambiciózní environmentální plány budou muset

minimálně ze střednědobého hlediska ustoupit zájmům energetické bezpečnosti. Výroba elektřiny a tepla z paliv, z biomasy tak dnes nabývá ještě většího významu, než tomu bylo v době, kdy jsme v loňském roce schvalovali rozsáhlou novelu zákona o podporovaných zdrojích energie, kterou se pro tento výrobní řetězec do zákona dostala kritéria udržitelnosti.

Oblast prokazování plnění kritérií – (Zpravodaj poslanec Adamec poznámka k řečnici mimo mikrofon.) Teď mě tady pan předkladatel vyhodil z kontextu. (Smích v sále.)

Takže znova. Ambiciózní environmentální plány budou muset minimálně ze střednědobého hlediska ustoupit zájmům energetické bezpečnosti. Výroba elektřiny a tepla z paliv, z biomasy tak dnes nabývá ještě většího významu, než tomu bylo v době, kdy jsme v loňském roce schvalovali rozsáhlou novelu zákona o podporovaných zdrojích energie, kterou se pro tento výrobní řetězec do zákona dostala kritéria udržitelnosti. Oblast prokazování plnění kritérií udržitelnosti a úspor emisí skleníkových plynů upravuje zejména směrnice Evropského parlamentu a Rady EU 2018/2001 ze dne 11. prosince 2018, o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů. Jejich smyslem je, aby využíváním biopaliv nedocházelo k narušování biodiverzity. Dovolte mi proto v této souvislosti upozornit na dokument vypracovaný patnáctičlenným týmem odborníků Expertní rady evropských akademií na životní prostředí, který se věnuje závažným nesrovnatelnostem mezi vědou a praktickou politikou v oblasti energie získávané z lesní biomasy. Článek staví na rozsáhlé práci expertů, kteří se touto problematikou zabývají už od roku 2015.

Podle směrnice EU o obnovitelných zdrojích energie z roku 2019 byla biomasa odebraná z lesů jednoznačně klasifikována jako obnovitelná energie. Od té doby byla v řadě členských států využívána ke zvýšení podílu energie pocházející z obnovitelných zdrojů. Původní ideou ovšem bylo, že hlavním zdrojem budou nevyužité zbytky z lesů a dřevozpracujících firem. Nárůst využívání biomasy vedl ke kácení lesů, energeticky náročné výrobě a dopravě na značné vzdálenosti a tak dále. Uhlíková neutralita tak byla ve skutečnosti vykazována pouze papírově. Navíc platí, jak se rovněž v dokumentu uvádí, že klimatické dopady v současnosti rozsáhlého nahrazování uhlí lesní biomasou, a to zejména při dovozu, mohou zvyšovat riziko, že budou překročeny cíle Pařížské dohody.

Důvody jsou dva. Když je les pokácen a využit pro bioenergii, všechen uhlík v biomase vstupuje do atmosféry naráz. Jelikož emise CO2 jsou na jednotku vyrobené elektřiny vyšší, čistým efektem je, že při přechodu z uhlí na biomasu dojde nejprve ke zvýšení emisí. Navíc emitovaný CO2 je absorbován až poté, co les opět vyroste, tudíž je zde časová prodleva mezi uvolněním uhlíku a jeho reabsorpcí z atmosféry, takzvaná doba návratnosti uhlíku. Na základě této a dalších varovných studií proto směrnice Evropského parlamentu a Rady EU 2018/2001 ze dne 11. prosince 2018, o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů, stanovila, že biopaliva, biokapaliny a paliva z biomasy by měly být vždy vyráběny udržitelným způsobem. Cituji: „Biopaliva, biokapaliny a paliva z biomasy používané k plnění cíle unie stanoveného v této směrnici a ty z nich, na které se vztahují režimy podpory, by tedy měly povinně splňovat kritéria udržitelnosti a úspor emisí skleníkových plynů.“

Uvedená směrnice ale rovněž konstatuje, že elektřina z obnovitelných zdrojů by měla být zaváděna za nejnižších možných nákladů pro spotřebitele a daňové poplatníky. Zde přirozeně může nastat rozpor mezi zájmem na dostupnou cenu energií a tím, jak budou kritéria udržitelnosti nastavena. Na jedné straně nepochybně máme zájem na tom, aby biopaliva, biokapaliny a paliva z biomasy byly získávány způsobem, který nepoškozuje životní prostředí, na druhou stranu platí, že čím přísněji budou kritéria udržitelnosti nastavena, tím cena těchto zdrojů energie bude vyšší. My sice můžeme používat chlévskou mrvu, jak již doporučil pan ministr Jurečka, ale to asi všichni víme, že to zdaleka stačit nebude. Rovněž nemá smysl si nalhávat, že můžeme tyto energie dotovat, ať to stojí, co to stojí. Udržitelnost versus cena je zkrátka dilema, které budeme muset v nejbližších měsících a letech řešit.

Děkuji vám za pozornost. (Potlesk z řad poslanců ANO.)

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji paní poslankyni. Nyní je přihlášena paní poslankyně Eva Fialová, připraví se pan poslanec Ondřej Babka. Prosím máte slovo.

Poslankyně Eva Fialová: Děkuji za slovo, paní předsedající. Vážení členové vlády, kolegyně, kolegové, já svým způsobem navážu i na předřečnici. Ke mému příspěvku mě inspirovali ostatní kolegové s tím, že se bude také dotýkat cen energií, a co vlastně ovlivňuje ceny energie a proč vlastně řešíme biomasu.

Když vznikal vůbec celý ten systém emisních povolenek, tak bylo nastaveno, že do roku 2030 bude emisní povolenka 32 eur za tunu CO2, a nastartuje tím pádem investice potřebné pro alternativní zdroje, do obnovy samotných emitentů a tak dále. Co se nám ale stalo? Já jenom tady vycházím i z podkladů toho, že důvody, proč jdou ceny emisních povolenek nahoru, souvisí obecně se situací na energetickém trhu. Až do loňského roku to bylo v souladu s dlouhodobými plány. Nicméně cílem vytvoření systému povolenek bylo postupně dosáhnout takové ceny emisní povolenky, aby se vyplatilo přecházet na alternativní zdroje energií. Dne 15. 1. Energetický regulační úřad zveřejnil průměrnou cenu emisních povolenek za loňský rok. Meziročně vzrostla asi na dvojnásobek.

Ceny emisních povolenek mají tak vliv na zdražování zboží i služeb v Česku. Průměrná cena emisní povolenky v roce 2021 byla podle Energetického regulačního úřadu 1 355 korun na tunu CO2. Meziročně se jedná o nejvyšší nárůst za poslední roky. V roce 2020 byla průměrná cena 652 korun na tunu. Rostoucí ceny povolenek pak mají vliv na zdražování i dalšího zboží a služeb, o čemž mluví i hlavní ekonomové, například UniCredit Bank Pavel Sobíšek, který řekl – budu citovat: Každé zdražení emisní povolenky o 10 eur, tedy o 244 korun na tunu, přispívá k růstu cenové hladiny v Česku o 1,4 procentního bodu. Pokud se za rok 2021 ceny na emisní povolenky našeho počtu zvýší o 35 eur, asi o 854 korun, tak by se cenová hladina mohla zvednout o 4,5 procentního bodu.

A pojďme se podívat na průměrnou cenu emisních povolenek podle ERÚ od roku 2015, kdy nejnižší byla v roce 2016, a to 142 korun na tunu. Loni tak vzrostla téměř na desetinásobek. Průměrná cena v roce 2015 byla 217 korun, 2016 142 koruny, 2018 144 koruny, 2019 399 korun, 2020 607 korun a 2021 1 355 korun. Ke zdražení energií lidé nic neudělají. Máme několik možností, radí nám experti. Ale vliv podle pana Sobíška, ekonoma Jakuba Seidlera mají rovněž spekulace. Emisní povolenky mohou nafukovat nejen firmy, které je potřebují pro svou činnost a aktivitu, ale i řada dalších hráčů na trhu, která začala na další růst cen emisních povolenek spekulovat v souvislosti s klimatickými ambicemi Evropské unie, což vedlo loni k jejich skokovému zdražení.

Tím pádem se sama obávám, zda bude vůbec možno realizovat investice. Pochybuji nad slovy, že všechno nám zařídí Modernizační fond, což uváděla ministryně životního prostředí. Já se tedy ptám, a není to dotaz na předkladatele, ale spíš výzva k vládě, jaký bude vláda zastávat názor ke Green Dealu? Není načase se zelené diktatuře Evropské unie a ve světle informací postavit a hledat rychlá a efektivní řešení? Děkuji za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, paní poslankyně. Nyní je přihlášen poslanec Ondřej Babka. Připraví se poslanec Jaroslav Faltýnek. Prosím, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Ondřej Babka: Děkuji za slovo, paní místopředsedkyně. Vážené kolegyně, vážení kolegové, dovolte mi pochválit opatření, kterými novela zachovává podporu na energii z biomasy. Já stejně jako celé naše hnutí ANO tuto změnu zákona podporuji. Nicméně upozorňuji na to, že to je jenom špička ledovce. Proto bych rád zde mluvil o problémech

s tímto souvisejících. Teď asi nikoho nepřekvapím, ale nedá mi to, musíme to říkat nahlas a znovu.

Když se podíváme třeba na míru inflace v eurozóně v březnu, která vystoupila na 7,5 % a v Evropské unii na 7,8 %, tak je to rekord od zavedení eura před 20 lety. A zvyšují se právě zejména ceny energií. Válka na Ukrajině a sankce proti Rusku vyhnaly ceny pohonných hmot a zemního plynu na rekordní úroveň. Míra inflace tak zůstává vysoko nad cílem České národní banky, ale také Evropské centrální banky, které ji stanovily na 2 %. Česká republika má ze zemí Evropské unie třetí největší hodnotu inflace, a to 11,9 %. Předběhlo nás jen Estonsko s mírou harmonizovaného indexu spotřebitelských cen ve výši 14,8 % a Litva, která má obdobný index na úrovni 15,6 %. A jen pro srovnání: Malta 4,5 %, Francie 5,1 %, Itálie 6,8 %, Řecko 8 %, Maďarsko 8,6 %, Slovensko 9,6 %, Polsko 10,2 %. A do toho Česká republika s již zmiňovanými 11,9 %.

Meziročně vzrostly spotřebitelské ceny dle ČSÚ v březnu tohoto roku o 12,7 %, což bylo o 1,6 procentního bodu více než v únoru. Zrychlení meziročního cenového růstu nastalo zejména u cen pohonných hmot a olejů, a to na extrémních 50,6 %. V únoru 31 %. Tento nárůst cen výrazně snižuje mobilitu českých občanů, a to ji máme jednu z nejnižších v krajinách OECD. Pro značnou část populace se stává cesta do práce luxusním statkem, který si nemohou dovolit. Celkově cena dopravy měla nárůst v České republice o 21,6 %. Nárůst cen pohonných hmot spolu s rušením slev na jízdné dopadá výrazně na ty nejzranitelnější v naší společnosti. Pro současnou vládu to však asi není zásadní argument.

Navyšování cen pohonných hmot se však neprojeví výhradně jenom v ceně přepravy. Vyšší ceny pohonných hmot pocítíme všichni v cenách základních potravin, v cenách oblečení, v cenách obuvi.

Často slyšíme argumenty od pětikoalice, že už jsme historicky měli vyšší ceny pohonných hmot v poměru k průměrné mzdě. Ano, může to být pravda. Ale v minulosti nebyl extrémní nárůst cen pohonných hmot doprovázen zvyšováním cen energií, plynu, surovin, nedostatkem čipů, nárůstem cen potravin. A tím se dostávám k nárůstu ceny elektřiny o 29,7 % v únoru, zemního plynu o 37,7 %, výrobků a služeb pro běžnou údržbu a opravu bytů o 16 % a tepla a teplé vody o 14 %, ceny nájemného o 4 %, vodného o 5 %, stočného 6,4 %, tuhých paliv o 20 %. V oddíle potraviny a nealkoholické nápoje byly meziročně vyšší ceny mouky o 30,3 %, polotučného trvanlivého mléka o 20,1 %, másla o 31,9 % a brambor o 21,4 %. Ceny oděvů vzrostly o 19,9 % a obuvi o 15,4 %. Imputované nájemné, což jsou náklady vlastnického bydlení, vzrostlo o 16,3 %, a to zejména v důsledku cen stavebních materiálů a cen nových bytů pro vlastní bydlení po celé České republice. Ceny zboží úhrnem vzrostly tedy o 14,3 % a ceny služeb o 10,4 %.

Rozumím, že se tato čísla neposlouchají úplně dobře, ale musím tady vypíchnout ještě jedno číslo. V důsledku takto extrémně vysoké inflace české domácnosti nepřekvapivě, ale rekordně chudnou. Tento rok, je to dle odhadů Českého statistického úřadu a Ministerstva financí České republiky, poklesly reálné mzdy v roce 2002, nebo pokles reálných mezd je predikovaný až ve výši 7 %, a v druhém kvartálu tohoto roku dokonce pokles reálných mezd atakuje výšku 10 %. Půjde velice pravděpodobně o nejhlubší propad životní úrovně v novodobé historii České republiky. Asi stále málo pro poslance pětikoalice.

Tímto však negativní informace o aktuální situaci nejen na energetickém trhu nekončí. Čeští spotřebitelé se dle českých statistiků obávají růstu cen, zhoršení celkové ekonomické situace a jejich vlastní finanční situace. Hodnota indexu ekonomického sentimentu je u českých spotřebitelů nejnižší za téměř 10 let na úrovni 81,3 % a stále dynamicky klesá. Problémem jsou podle aktuálních výzkumů Českého statistického úřadu vysoké ceny v celém národním hospodářství. Ale respondenti hodnotí negativně téměř všechny sledované aspekty. V České republice se významná část dotazovaných domácností domnívá, že jejich současná finanční situace je horší než v předchozích letech.

Musím bohužel konstatovat, že kabinet Petra Fialy dělá strašně málo. Strašně málo pro lidi, a pomoc, kterou tato vláda do této chvíle představila, očividně nefunguje. Já samozřejmě kvituji, že pětikoalice konečně po našem opakovaném tlaku představila konkrétní pomoc podnikatelům, ať to byla silniční daň, nebo snížení spotřební daně na pohonné hmoty. To říkám proto, že nechci být za každou cenu kritický, a za tento – byť malý – krok se určitě sluší vládu částečně pochválit. Jenže to nestačí. Stejně tak nestačí tato podpora, kterou zřídíme přijetím tohoto zákona o podporovaných zdrojích energie.

Nemohu se dlouhodobě zbavit dojmu, že jednak přichází ta pomoc, kterou vláda slibuje, zbytečně pozdě a používané typy pomoci, kterou vám naše hnutí již nabízelo, záměrně ignorujete. Stalo se tedy to, co jsme vám doporučovali celou dobu, a nesmyslně dlouho jsou lidé, podnikatelé a firmy v nejistotě. A to máme dle včerejších informací od Ministerstva financí k dubnu schodek minus 100 miliard korun, ale příjmy státního rozpočtu vzrostly na konci dubna o 8,5 %, tedy o 37,5 miliardy korun. K tomuto výsledku nejvíce přispěly výnosy z daňových příjmů včetně pojistného, které narostlo o 12,6 %, což znamená 47,3 miliardy korun. To jsou položky... tyto hlavní položky jsou především daně z přidané hodnoty a spotřební daně. Inkaso daně z přidané hodnoty, nárůst o 23,2 %, tedy plus 20,4 miliardy korun. To bylo pozitivně ovlivněno oživením ekonomiky a růstem cen. V meziročním růstu inkasa spotřebních daní plus 18,9 %, což činí 7,5 miliardy korun. Tady se začal rovněž promítat ekonomický růst a současně také absence opatření zavedených k omezení šíření koronaviru. Meziročně vzrostlo inkaso spotřební daně z tabákových výrobků o 27,4 %, a tedy o 3,7 miliardy korun. Dále spotřební daně z minerálních olejů měly nárůst o 13,6 %, to jest 2,7 miliardy korun, z piva plus 28 %, tedy 0,2 miliardy korun, a z lihu plus 4,1 %, tedy plus 0,1 miliardy korun. Naše návrhy, které hnutí ANO předkládá, předkládá vládě, požadují jen návrat těchto částí, nebo respektive těchto prostředků zpět českým občanům.

Vývoj meziročního nárůstu spotřebitelských cen byl v České republice v druhé polovině roku 2021 a v roce 2022 zcela mimo očekávání tržních a netržních subjektů. Důsledky neočekávané inflace – (Předsedající: Čas, pane poslanče.) Děkuji, já se přihlásím ještě jednou. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, dobře. Beru na vědomí. A nyní vystoupí v rozpravě pan poslanec Jaroslav Faltýnek a připraví se pan poslanec Marek Novák. Prosím, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Jaroslav Faltýnek: Děkuji, paní první místopředsedkyně, děkuji za slovo. Hezký večer, kolegyně, kolegové. Projednáváme novelu zákona o podporovaných zdrojích energie. Říkám to prostřednictvím paní předsedající proto, protože jsem tady slyšel velkou kritiku, že nehovoříme k věci. A je dobře, že přišel pan ministr zemědělství Nekula, zrovna když mám možnost vystoupit. Já bych poprosil, jestli by bylo možno hovořit těch 20 minut v kuse. (Otáčí se k předsedající.) Pokud by nikdo nenamítal. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Ano, pokud nikdo nemá námitek, tak můžete hovořit 20 minut.

Poslanec Jaroslav Faltýnek: Děkuji, děkuji moc. Já bych v tom svém příspěvku chtěl říct pár slov, jak zemědělství lze úspěšně zapojit do bioenergetiky.

Nižší závislost na fosilních palivech, vyšší bezpečnost dodávek energií, cenová stabilizace, rozvoj obnovitelných zdrojů a jejich flexibilita – tato témata dnes rezonují a v kontextu událostí snad už všichni minimálně v Evropě chápou jejich význam. A jaká byla až doposud vlastně reakce evropských politiků? Bohužel zatím jen další analýzy, více byrokracie a důvodů, proč bychom měli efektivní řešení nějak oddálit. Ale doba si žádá

konkrétní činy, nikoliv jen další akční plány. Současná situace v Evropě ukazuje, že období naší energetické hojnosti probíhalo do značné míry na dluh naší planety, na tom se snad všichni shodneme, na úkor bezpečnosti a dlouhodobě i s ohrožením stability životní úrovně. Jakákoliv opatření k nápravě již nyní budou vyžadovat více zdrojů a úsilí, neboť přibývají rizika spojená s inflací, nestabilitou dodávek materiálu, s růstem cen a hlavně s nejistotou vývoje na východě.

Evropští politici však mají i mnohem větší motivaci začít věci opravdu měnit. To potvrzuje mimo jiné i závěr z nedávného mimořádného zasedání Evropské rady ve Versailles, kdy Evropská unie do konce roku 2022 sníží spotřebu ruského plynu o dvě třetiny a do roku 2027 odběr veškerých fosilních paliv z Ruska ukončí. Významnou pozici mohou v této souvislosti získat i zemědělské bioplynové stanice, ale nejenom zemědělské, i komunální. Pokud mně vyjde čas, tak se určitě k tomu krátce dostanu.

Od samého počátku byl pro zavádění obnovitelných zdrojů do naší energetiky používán silný argument v podobě energetické bezpečnosti, respektive soběstačnosti a decentralizace. Zdůrazňován byl také silný sociálně-ekonomický přínos pro regiony, a to hlavně v případě využití biomasy. Časem se již tyto argumenty staly tak ohranými, že pomalu vymizely z rétoriky. Dnes přichází opět na řadu a do popředí, přesto je dál dehonestujeme – bohužel – politickými hrami a různými pokřivenými principy cirkularity. Jak bláhové dnes připadají situace, kdy v rámci povolovacího řízení bioplynové stanice byla její instalace odporem občanů odsunuta daleko od obce a nepomohl ani argument levného tepla z místní produkce pro občany obce.

Bioplynové stanice se přesto stavěly, protože zemědělci měli v živé paměti krizi z let 2007 až 2009, kdy ceny zemědělských komodit padaly pod nákladové ceny a slibovaný stabilní příjem z prodeje elektřiny byl jednoznačně lepší variantou pro mnoho zemědělských firem. Tlak na využití zemědělské produkce mimo agrární trh se stupňoval podporami na uvádění půdy do klidu zavedením daňových prázdnin, příplatky za využití cíleně pěstované biomasy, investičními podporami a dalšími nástroji. Za krátké období jsme byli schopni v České republice postavit více než 400 bioplynových stanic s výkonem přes 300 megawattů, a to i přesto, že některé benefity již byly zrušeny během let nejmasivnější výstavby, daňové prázdniny v roce 2010, po roce 2011 se stavělo převážně už bez investičních dotací.

Uběhlo pár let a začalo se poukazovat na nízké využití tepla z těchto zdrojů, nastala změna podmínek o připojení z nutnosti instalace dispečerského řízení, přibyla kontrola přiměřenosti podpory, byly zavedeny daně z plynu spáleného na fléře a posléze daň z plynu použitého na výrobu tepla. Dále zpřísnění emisí ve výfukových plynech, změna a výrazné rozšíření výkaznictví, opětovné změny v podmínkách připojení, zavedení podmínek udržitelnosti biomasy a další kroky vlády k zastavení podpory energetických plodin pro bioplynky. Třešničkou na dortu je pak 12 let stejná výkupní cena elektřiny z bioplynu bez jakékoliv valorizace.

Jaký je potenciál bioplynových stanic? Vezmeme-li v úvahu současné provozní podmínky a přidáme k tomu komplikace se získáním stavebního povolení nových zdrojů, tak příliš akceschopní nejsme a zřejmě ani nedokážeme zopakovat za běžných podmínek intenzitu výstavby, kterou jsme předváděli v roce 2011 a 2012. Kromě přípravy nových zdrojů je tedy nutné se podívat na ty stávající a na samém počátku si také říci, co je pro nás prioritou. Bioplynové stanice jsou totiž variabilní zařízení a mohou tvořit flexibilní energetická centra. Dnes zatím využíváme vyrovnanou výrobu elektřiny a tepla, což je jen zlomek toho, co nám mohou nabídnout a co od nich budeme i blízké době, doufám, požadovat.

V bioplynových stanicích se nachází regulační potenciál o výkonu srovnatelném s přečerpávací elektrárnou Dlouhé stráně, tedy asi 700 MW, nebo i vyšším. Regulaci výkonu jsou schopny nabídnout jak na denní bázi, tak i v rámci sezóny, a to už je služba, kterou poskytují zatím převážně jen uhelné elektrárny. Kromě elektřiny umí bioplynky také

produkovat biometan v kvalitě zemního plynu, anebo i z koncentrovaného CO2 za pomoci biologických procesů a s přídavkem vodíku produkovat syntetický metan, takzvaný syngas.

Současná produkce bioplynu v bioplynových stanicích v České republice představuje asi 6,5 terrawathodin, což je zhruba 7 % stávající spotřeby zemního plynu. A to není tak málo. Na výrobu takového množství bioplynu je použito okolo 10 až 11 milionů tun biomasy, myšleno tím kejda, hnůj, vedlejší produkty, siláž, senáž, bioodpady, a pěstovaná biomasa pro obor bioplyn zabírá zhruba 130 až 150 tisíc hektarů orné půdy, což je nějakých 4 %, takže žádné drama. Produkce bioodpadů v České republice je asi 1,5 milionu tun. Jestliže hledáme cesty, jak nahradit zemní plyn, tak je najdeme také v precizním využití všech bioodpadů, vedlejších produktů, ale především v pěstované biomase a samozřejmě v úsporách. Nejde však jen o úspory energetické, ale všech zdrojů napříč sektory.

Emisní stopa elektřiny vyrobené v bioplynové stanici z finálního uzenářského produktu, který nenašel uplatnění na trhu, je několikanásobně vyšší než z uhlí. Papírově jde tedy o pokročilé palivo s nulovou emisní stopou, ale ve skutečnosti jsme museli do produktu vložit CO2 ekvivalent v podobě surovin, energií, investic a práce. Úspora potravin končících v odpadu nám uvolní také zajímavé množství zemědělské půdy. Dle různých analýz bohužel zatím třetina všech potravin na světě nakonec skončí jako odpad. Lepší nakládání s potravinami a snížení množství potravinářských odpadů nám zajistí snížení potřebné plochy pro zajištění výrobních surovin pro potravinářskou výrobu. Zatím u nás v České republice není boj o ornou půdu z pohledu přetahování se mezi energetickými a potravinářskými plodinami. Dnes je Česká republika, to koneckonců všichni víme, teď to rezonuje zejména s krizí na Ukrajině, vývozcem zhruba 3 milionů tun zrnin, obilnin, zrnin, což je v produkci bioplynu přibližně 7 až 8 terrawathodin energie, a také produkce obilí z plochy 300 000 hektarů. Jestliže bychom stejnou plochu využili k produkci plodin pro výrobu bioplynu, získali bychom energii ve výši 13 až 14 terrawathodin. Společně s tím, co máme k dispozici již dnes, bychom dosáhli, říkám teoreticky, nechytejte mě za slovo, asi 20 %, nikoli 7, jak je dneska, ale 20 % současné spotřeby zemního plynu, což by znamenalo náhradu za polovinu dodávek ruského plynu. Otázkou je, jak dokážeme motivovat obor k nové výstavbě a jaké přineseme záruky v podobě legislativy a především její stability, která, jak již bylo zmíněno úvodem, bohužel není naší silnou stránkou.

Bioplynové stanice mohou přes léto vyrábět více biometanu a pomáhat plnit zásobníky zemního plynu, v zimním období naopak mohou vyrábět více elektřiny a tepla pro potřeby okolí, nejenom pro vytápění farem, stájí hospodářských zvířat, ale také pro občany. To vyžaduje opatřit bioplynovou stanici jak kogeneračními jednotkami, tak i úpravnou na čištění bioplynu na biometan. Obě technologie pak mohou plynule měnit svůj výkon.

Z pohledu ekonomického jde o neúplné využití vložené investice, kdy každá pracuje jen s částí svého možného ročního využití. Z pohledu energetického jde však o nejlepší řešení a maximalizaci flexibility. Právě taková řešení si zaslouží investiční podporu jak z národních, ale také samozřejmě z evropských zdrojů. Navíc zvýšení flexibility přinese i větší prostor pro fotovoltaiku v síti. Již dnes zemědělci nabízejí instalaci fotovoltaik na rozsáhlé střechy s možností dorovnávání výkonu bioplynovou stanicí tak, aby do sítě tekl požadovaný výkon. Skladovat plyn na ranní a večerní špičku není tak náročné jako skladovat elektřinu v bateriích. Přesto takové řešení dnes bohužel zatím není na stole, protože provozovatel distribuční sítě se dívá na takovou výrobnu jako na součást instalovaného výkonu fotovoltaiky a bioplynky, takže součet pak výpočtově zatíží síť a výsledek je snížená možnost instalace dalšího výkonu anebo zamítnutí žádosti o připojení fotovoltaiky. Prostě na optimalizaci a flexibilitu provozních parametrů není bohužel zatím naše legislativa připravena.

Ještě větší problém nastává, když chce provozovatel nabízet i zápornou regulaci a v případě potřeby odebírat přebytečnou elektřinu ze sítě a měnit ji třeba na vodík. Ten potom může technologicky využít pro výrobu syngasu v rámci biologických procesů. Syngas

naše legislativa zatím nezná. A metan vyrobený v kombinaci uhlík z biomasy a vodík z elektřiny je zatím nepřekročitelnou překážkou.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Omlouvám se, pane poslanče, že vás přerušuji. Jenom pro informaci kolegů, na tabuli bohužel neběží čas, ale panu poslanci i mně zde čas běží. Takže máte ještě pak deset vteřin navíc. Děkuji.

Poslanec Jaroslav Faltýnek: Děkuju. Nebudu je potřebovat, mám ještě šest a půl minuty.

Ještě pár slov k nezávislosti na ruské ropě. Dnešní cíl je snížit závislost nejen na ruském plynu, ale i na ruské ropě. A jak už jsem tady hovořil o závěrech z Versailles poslední Rady, tak tam byly přijaty jasné záměry. A myslím si, že nechceme prohlubovat naši závislost na plynu a ropě. Politické pozadí biopaliv je znepokojivé. Nebudu se k tomu vůbec vyjadřovat. To už si myslím, že je za námi. Většina biosložek je však vyráběna z naší produkce obilí, kukuřice, cukrové řepy a řepky. Navíc evropská směrnice RED II nám maximální výši biopaliv první generace zastropovala, a podaří-li se nám snižovat spotřebu PHM, bude nutně muset klesnout i celková produkce těchto biopaliv první generace, už tady o tom bylo hovořeno nesčetněkrát, a tato jsou navíc produkována za certifikovaných podmínek plnění kritérií udržitelnosti biomasy. Jejich přínos je tedy jasně deklarován a kontrolován.

Od počátku roku 2022 zákon o podporovaných zdrojích zavádí povinnost plnění kritérií udržitelnosti biomasy i pro všechny zdroje využívající pevnou biomasu, a to s příkonem v palivu vyšším jak 2 MW pro bioplynové stanice a 20 MW pro teplárny. Nové zdroje navíc musí plnit i úsporu emisí skleníkových plynů. Může se tedy zdát, že obnovitelné zdroje sice podporujeme, současně však jim bohužel cvičně házíme klacky pod nohy, abychom zjistili, co ještě zvládnou. Jak tedy asi bude vypadat podpora těchto zdrojů v nadcházejících klíčových měsících a letech? Doufejme, že v zájmu naší ekonomiky, nezávislosti a bezpečnosti významně jinak než ta současná.

Na závěr jenom jednu větu. Včera jsem se potkal s jedním významným zemědělcem, který provozuje několik bioplynových stanic, a vlastně na základě té debaty jsem si připravil tady tento příspěvek, který si myslím, že patří do debaty o novele zákona o podporovaných zdrojích energie. A ten zemědělec, já ho nechci jmenovat, ale ten mě prosil, abych tady vystoupil a vyzval ministra zemědělství, nebo celou vládu, celou koalici, i s naší pomocí, samozřejmě, pokud bude zájem, abychom se v této složité energetické situaci, kdy chceme postupně snad všichni nahradit závislost na ruském plynu a ruské ropě, začali věnovat tomuto tématu podpory zemědělských bioplynů, ale nejenom zemědělských, protože tady je ještě potenciál samozřejmě komunálních, víte, že Praha to začíná řešit, Brno to začíná řešit, kdy by velkou část komunálního odpadu vlastně prohnala bioplynkou, a tím vyráběla ať už elektřinu, nebo bioplyn.

Takže tolik velmi stručně. Zvládl jsem to ve svých dvaceti minutách. A děkuji vám všem za pozornost. Děkuju.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Také děkujeme, pane poslanče. A nyní s přednostním právem vystoupí pan předseda Andrej Babiš. Prosím, máte slovo.

Poslanec Andrej Babiš: Děkuji za slovo, dobrý večer. Já si nemyslím, že biopaliva jsou za námi, pane kolego. A jenom jsem zapomněl v tom prvním projevu říct v rámci té strategie stávající vlády, že vláda buď lže, nebo prodává naši práci. A netýká se to paní ministryně obrany, protože paní ministryně obrany chce mít 2 % HDP v roce 2025 a my samozřejmě to podporujeme a držíme jí palce a určitě bychom chtěli, aby armáda mohla nakupovat jiným

způsobem, než je u nás zvykem, a potom je z toho martyrium à la BVP. Takže to jenom tak, aby se paní ministryně necítila dotčena.

Takže jedna z těch lží jsou ta biopaliva, je to ta biosložka. A 5. května 2015 je tady text, který vám teď přečtu, a jmenuje se to Biopaliva v Česku a střet zájmů. Takže ta lež vlády je v tom, že vláda tvrdí: Zrušíme biosložku a zlevníme pohonné hmoty. A tím, že tam nebude 6 % české řepky, a možná pan ministr, už tady není, tak snad mi dá za pravdu, že zemědělec rozhoduje o tom, jestli si tam dá obilí, nebo řepku. Je to jeho rozhodnutí a není to Babišova řepka, jak je tady zvykem říkat.

Takže tady vláda přímo podporuje Putinův režim. Vláda podporuje Putinovu ropu, nevím už, který pan ministr říkal, že bude podporovat ukončení závislosti na ruské ropě, ale na druhé straně ji podporuje. Protože logicky, logicky, když tam nebude česká řepka českých zemědělců, tak oni samozřejmě tu řepku budou pěstovat a vyvezou ji do Německa. Akorát tedy zinkasují asi o 200 milionů méně. Takže vláda přímo podporuje Putinův režim a podporuje ruskou ropu. Tak to je logicky, jinak to ani nemůže být.

Takže ten Nadační fond proti korupci 5. května 2015 reaguje na vlnu zájmu, jež se v uplynulých dnech objevila v souvislosti s vládním návrhem zákona týkajícího se podpory biopaliv v České republice pro dopravní účel. Důvodem našeho rozhodnutí je skutečnost, že se vládní návrh zákona dotýká příjmu prostředků do státního rozpočtu. Následně se objevilo nebývalé množství nepřesných a zavádějících komentářů nejen ze strany politických činovníků, ale i komentátorů. A Nadační fond proti korupci – víme, že je pan Janeček, kandidát na prezidenta České republiky. Takže nikdo nepochybuje o tom, že ten fond je nezávislý.

Z tohoto důvodu zveřejňuje fond analýzu Biopaliva v Česku a střet zájmů aneb krátká paměť některých demokratů, v níž široké veřejnosti nabízí stručný i podrobnější popis podstaty kauzy biopaliv na půdorysu zmiňovaného střetu zájmů, a to s využitím výhradně oficiálních údajů orgánů státní správy. Text je rozdělen na čtyři části: Biopaliva v kostce; Poslanci a střet zájmů aneb stručné shrnutí závěrů; Stručná historie podpory biopaliv pro nenáročného čtenáře; Historie podpory biopaliv podrobněji s odkazy na zdroje pro zvídavého čtenáře. A přílohou je kopie hlasování po jménech poslanců ohledně podpory biopaliv v Česku v průběhu let 2007 až 2012.

Z textu analýzy mimo jiné plyne, že vlády České republiky v minulosti opakovaně schvalovaly podpory využívání biopaliv v Česku pro dopravní účely. Stejně tak i poslanci Parlamentu České republiky napříč politickým spektrem od roku 2007 svým hlasováním opakovaně podporovali rozmach využívání biopaliv v Česku pro dopravní účely, a to včetně daňového zvýhodnění. Tím napomáhali poptávce po produktech výroby biopaliv. S pokračováním významné podpory biopaliv včetně daňového zvýhodnění i po roce 2015 počítala i vláda Petra Nečase. – To byl premiér za ODS, jak všichni víme. – Ta v listopadu 2012 schválila dokument Národní akční plán České republiky pro energii z obnovitelných zdrojů. Tvrzení některých politických představitelů, že do nástupu současné vlády, to znamená Sobotkovy vlády, s prodloužením daňové výhody po červenci 2015 nepočítá nikdo, nemůže být tak pravdivé. – Takže lhali. – Text analýzy obsahuje rovněž i rozbor současného vládního návrhu úpravy podpory biopaliv ve srovnání s dosavadní podporou biopaliv v Česku pro dopravní účely. Z rozboru tak například plyne záměr současné vlády snížit u většiny druhů biopaliv jejich daňové zvýhodnění za účelem zvýšení příjmů z odvodu spotřební daně do státního rozpočtu. Současný křik některých politických činovníků je jenom divadlo. – To se píše rok 2015.

A co mi to připomíná? Leta letoucí opakovaně a masově hlasovali pro podporu biopaliv, včetně jejich daňového zvýhodnění. Tím zvyšovali tržby producentů biopaliv včetně těch českých, no prosím, a zvlášť jim to nevadilo, protože tak alespoň podporovali zaměstnanost v českém zemědělství, konečně, a plnili závazky dané evropskou legislativou ohledně

biopaliv. Teď najednou naoko křičí, že je to nepřijatelné. Opravdu křičet přitom měli už dávno a úplně jinde, okomentoval stávající situaci ředitel Nadačního fondu proti korupci Petr Soukenka. Poznamenejme, že Česká republika se v minulosti zavázala, že v roce 2020 bude podíl obnovitelných zdrojů energie, biopaliv a elektrické energie na celkové spotřebě pohonných hmot v dopravě činit nejméně 10 %. Tento cíl byl nařízen – nařízen – evropskou legislativou.

Nadační fond proti korupci je zcela nezávislou iniciativou lidí, kteří zásadně nesouhlasí s vysokou mírou korupce ve státní správě, a naším cílem je mimo jiné podpora a odhalování korupční činnosti ve veřejné správě a podpora projektů odhalujících korupci. Takže materiál se jmenuje Biopaliva v Česku a střet zájmů aneb krátká paměť některých demokratů.

Česká republika se v minulosti zavázala, že v roce 2020 bude podíl obnovitelných zdrojů energie, biopaliv a elektrické energie a celková spotřeba pohonných hmot v dopravě činit nejméně 10 %. Tento cíl byl nařízen evropskou legislativou. V návaznosti na splnění tohoto závazku se v současné době podpora využívání biopaliv pro dopravní účely v Česku realizuje trojím způsobem. Za prvé skrze takzvané nízkoprocentní směsi, které vznikají přimícháváním malého množství, kolem 5 %, celkového objemu směsi bionafty, resp. bioetanolu, biolihu do standardní motorové nafty, resp. do standardního motorového benzinu. Určujícím faktorem u těchto nízkoprocentních směsí – maximální podíl biosložky ve směsi je dán legislativou, resp. technickou normou – je skutečnost, že běžné vznětové a zážehové motory nepotřebují žádnou úpravu k tomu, aby řádně fungovaly i na tu směs. Spotřebitel tedy u čerpací stanice nepozná, že do automobilu čerpá tuto nízkoprocentní směs. Spotřebitel také za tuto směs odvede státu plnou spotřební daň v zaplacené ceně za litr směsi ve stejné výši, jakou tuto daň odvede v zaplacené ceně za litr standardní motorové nafty, resp. za litr standardního motorového benzinu bez biosložky. Nízkoprocentní směsi tedy nejsou ze strany státu daňově zvýhodněny.

Za druhé skrze vysokoprocentní směsi biopaliv s fosilními pohonnými hmotami, ve kterých je objemový podíl biosložky podstatně vyšší, nejméně 30 % bionafty u takzvané směsné motorové nafty SMN B30 pro vznětové motory a nejméně 70 % bioetanolu u paliva s označením etanol E85 pro zážehové motory. Motory využívající vysokoprocentní směs etanol E85 již potřebují speciální úpravu, palivo SMN B30 je schopna spalovat většina vozidel s dieselovým motorem vyrobená po roce 1997.

Cena těchto směsí je pro spotřebitele nižší v důsledku toho, že spotřebitel neodvádí státu spotřební daň z objemového podílu biosložky obsažené ve vysokoprocentní směsi. Je-li tedy současná výše spotřební daně u standardního motorového benzinu 12,84 koruny, tak za litr, kterou spotřebitel odvede státu v ceně benzinu, pak u paliva etanol 85 obsahujícího 85 % objemových bioetanolů stát odpouští spotřebiteli povinnost v cenně paliva zaplatit spotřební daň ve výši 10,914 koruny. O tuto částku na litr takového paliva může tedy být konečná cena pro spotřebitele nižší. Obdobně je-li současná výše spotřební daně u standardní motorové nafty zrovna 10,95 korun na litr, pak u směsné motorové nafty SMN B30 stát odpouští spotřebiteli povinnost v ceně paliva zaplatit spotřební daň ve výši 3,285 korun na litr, to je 30 % z částky 10,95. V tomto případě tedy u této částky na litr takového paliva může být konečná cena pro spotřebitele nižší.

Poznamenejme, že do vysokoprocentních směsí patří palivo etanol E95, které obsahuje více než 95 % bioetanolu. Palivo je plně osvobozeno od spotřební daně ve výši 9,95 korun na litr a je určeno pro speciální vznětové motory a není určeno pro běžnou distribuci na veřejných čerpacích stanicích. Vysokoprocentní směsi jsou tedy ze strany státu daňově zvýhodněny.

Za třetí. Skrze takzvaná čistá biopaliva, kterými je především bionafta, takzvané FAME B100 z anglického označení metylesteru mastných kyselin, v případě vznětových motorů je toto palivo schopno spalovat většina nákladních vozidel. Cena této bionafty je v současné

době zcela osvobozena od spotřební daně ve výši 10,95 korun na litr, a tedy o tuto částku na litr takového paliva může být konečná cena pro spotřebitele nižší. Čistá biopaliva jsou tedy ze strany státu daňově zvýhodněna.

V návaznosti na evropskou legislativu minulé vlády České republiky, minulí poslanci a minulí senátoři Parlamentu České republiky v průběhu let postupně navrhli a schválili řadu povinností pro distributory pohonných hmot ve vztahu k minimálním podílům biosložek v nich obsažených. Kdo a kolikrát podpořil využívání biopaliv v Česku a o jaké povinnosti se jednalo, je uvedeno v následujících kapitolách.

Mezi tyto povinnosti tak například patří povinnost distributorů pohonných hmot vykázat za kalendářní rok zákonem předepsaný minimální podíl biosložek – biopaliv – na celkové prodané množství pohonných hmot, zvlášť za celkové množství prodané motorové nafty a zvlášť za celkové množství prodaného motorového benzinu. Distributor má tak možnost buď do každého litru motorové nafty nechat přimíchat zákonem daný minimální podíl bionafty, respektive do každého litru motorového benzinu zákonem daný minimální podíl bioetanolu, nízkoprocentní směsi, nebo svoji povinnost za kalendářní rok může splnit distribucí, prodejem vysokoprocentních směsí nebo čistých biopaliv v případě kombinací obou možností, zatímco prodejem každého litru nízkoprocentní směsi stát od spotřebitele této směsi v ideálním případě inkasuje plnou výši spotřební daně za litr této směsi. Prodejem vysokoprocentních směsí stát od spotřebitele inkasuje na každém litru takových směsí sníženou částku spotřební daně a v případě prodeje čistých biopaliv stát od spotřebitele takového biopaliva neinkasuje žádnou spotřební daň z litru tohoto paliva. Čím více se tedy budou prodávat vysokoprocentní směsi nebo čistá biopaliva, tím více stát bude přicházet o příjmy ze státního rozpočtu, neboť spotřebitelé budou státu platit méně na spotřební dani. Zájmem státu tedy je, aby distributoři plnili svoje povinnosti ohledně biosložek spíše skrze prodej nízkoprocentních směsí, neboť z nich spotřebitel platí státu plnou výši spotřební daně. A tak se to i děje.

Představte si nyní, že jste významný český soukromý producent biosložek v České republice. Minulé vlády a minulí poslanci a senátoři podpořili poptávku po vašich produktech a po produktech vašich biokonkurentů, avšak na úkor producentů standardních fosilních pohonných hmot – na úkor producentů výroby ruské ropy, dneska můžeme dodat – neboť distributorům předepsali minimální podíly biosložek, které musí prodat spolu se standardními fosilními pohonnými hmotami. Podaří-li se vám konkurenci porazit, máte zajištěn dobrý byznys, kterým jednak pomáháte naplňovat povinnost České republiky danou evropskou a následně českou legislativou, a také jako zaměstnavatel se můžete podílet na zaměstnávání českých občanů především v oblasti zemědělství, díky čemuž můžete na daních odvádět státu nemalé finanční prostředky. Vaším obchodním zájmem také je, aby se vašich produktů, biosložek či biopaliv, prodalo co nejvíce. Ideálním obchodním případem by tedy bylo, kdyby všechna standardní fosilní paliva byla zcela nahrazena čistými biopalivy. Obchodní zájem producenta biosložek či biopaliv je tedy přesně opačný než zájem státu. Pakliže však o biopalivo není mezi spotřebiteli zájem a distributor se skřípěním zubů pouze plní zákonem předepsanou povinnost prodat za kalendářní rok v celkovém objemu prodaných pohonných hmot určité minimálním procentem dané množství biopaliv, je vám jako výrobci biopaliv zásadně lhostejné, zda tak distributor činí postupně v průběhu roku skrze prodej nízkoprocentních směsí, nebo zda na konci distributor prodá chybějící procenta v litrech najednou v podobě čistého biopaliva. Součet těchto minimálních prodaných litrů biopaliv – biosložek – totiž bude na konci roku stejný.

A jaký je zájem konečného spotřebitele pohonných hmot? U nízkoprocentních směsí spotřebitel platí stejnou spotřební daň, jako kdyby palivo biosložku neobsahovalo. U vysokoprocentních směsí nebo u čistých biopaliv však cena za litr takového paliva může být pro spotřebitele až kolem 10 korun nižší oproti litru standardní pohonné hmoty, neboť stát po spotřebiteli nepožaduje, aby mu tuto spotřební daň v ceně paliva zaplatil. Jinými slovy,

miliardy, které stát nevybere na spotřební dani z prodeje vysokoprocentních směsí a čistých biopaliv, zůstanou v kapsách konečných spotřebitelů těchto biopaliv, to znamená občanů, nikoliv však v kapsách producentů biosložek biopaliv. Pakliže tato zvýhodněná biopaliva používají například dopravní podniky, soukromí přepravci, pak cena jízdenek těchto přepravců může být nižší ve srovnání se situací, kdy by cestující musel v ceně jízdenky uhradit i plnou spotřební daň za standardní pohonné hmoty.

Tvrzení, že stát oněmi miliardami, které nevybere v důsledku částečného nebo úplného osvobození vysokoprocentních směsí nebo čistých biopaliv od spotřební daně, přímo podporuje producenty biopaliv, je zavádějící. Tyto prostředky totiž stát, jak je zjevné z výše uvedeného, v důsledku daruje konečným spotřebitelům, tudíž občanům. A teď to vláda nechce, protože tato vláda pro lidi nechce nic dělat. Je ale pravda, že tím stát zařídil zvýšení poptávky po produktech výrobců biopaliv, tedy zařídil zvýšení tržeb producentů biopaliv. Toto zvýšení tržeb může být zlomkem celkové částky darované státem spotřebitelům, může být stejné, může být však i vyšší.

Poznamenejme, že v listopadu 2012 tehdejší vláda Petra Nečase schválila strategický dokument s názvem Národní akční plán České republiky pro energii z obnovitelných zdrojů, v němž se naléhavě doporučuje řada dlouhodobých opatření ze strany státu včetně úprav daňového zvýhodnění biopaliv nutných pro dosažení závazného, minimálně 10% podílu obnovitelných zdrojů energie, biopaliv a elektrické energie na celkové spotřebě pohonných hmot v dopravě v roce 2020. S podporou biopaliv včetně daňového zvýhodnění i po roce 2015 tedy musela počítat i vláda Petra Nečase. Tvrzení některých politických představitelů, že do vzniku současné vlády s prodloužením daňové výhody po červenci 2015 nikdo nepočítal, nemůže být pravdivé.

Poslanci a střet zájmů aneb stručné shrnutí závěrů. Evropská legislativa v minulosti stanovila minimální podíl obnovitelných zdrojů energie, biopaliv a elektrické energie na celkové spotřebě pohonných hmot v dopravě v roce 2020, a to ve výši 10 %. Od roku 2007 do počátku roku 2014, kdy se ministrem financí stává Andrej Babiš, vlády České republiky nejméně čtyřikrát schválily víceleté programy, akční plány či nařízení a nejméně čtyřikrát předložily vládní návrhy zákonů, v nich zvyšovaly nebo alespoň ponechávaly podporu využití biopaliv pro dopravní účely, a to včetně daňového zvýhodnění. – A které to byly vlády? No to byly všechno vlády stran stávající koalice od roku 2007, vždycky to chtěly. Za uvedenou dobu poslanci Parlamentu České republiky – dneska tedy chtějí podpořit toho Putina – svým hlasováním nejméně šestkrát schválili zvýšení nebo alespoň ponechání podpory využívání biopaliv pro dopravní účely včetně daňového zvýhodnění, čímž přímo nebo nepřímo podpořili poptávku po produktech výrobců biopaliv v České republice, mezi nimi tedy i společností ovládaných společností Agrofert. Při tomto hlasování bylo napříč politickým spektrem hlasováno celkem 739krát pro tuto podporu biopaliv, celkem 79krát proti této podpoře a celkem 126krát se poslanci zdrželi hlasování.

Současný návrh zákona ze strany vlády, v níž je ministrem financí Andrej Babiš, tuto podporu v nejméně třech případech biopaliv či biosložek ponechává, nejméně v pěti případech snižuje zvýšením spotřební daně, respektive snížením daňového zvýhodnění. Vládní návrh současně stanovuje dodatečnou povinnost ohledně nízkoprocentních směsí biosložek s fosilními palivy za účelem zvýšení odvodů spotřební daně do státního rozpočtu. Mimoto vládní návrh zákona zavádí opatření pro zamezení obcházení zákonem uložených povinností ohledně biopaliv. Odhaduje se, že celkový dopad návrhu zákona na veřejné finance bude kladný, snížené odvody ze spotřební daně do státního rozpočtu budou kompenzovány zaměstnaností v zemědělství týkající se produkce biopaliv. Podpora ponechává možnost nižších cen biopaliv a vysokoprocentních směsí biopaliv s fosilními palivy oproti cenám standardních pohonných hmot – až kolem 10 korun na litr pro konečné spotřebitele, například dopravní podniky, soukromí přepravci, zemědělci, individuální spotřebitelé a podobně. Poznamenejme, že v listopadu 2012 tehdejší vláda Petra Nečase schválila strategický

dokument s názvem Národní akční plán České republiky pro energii z obnovitelných zdrojů, v němž se naléhavě doporučuje řada dlouhodobých opatření ze strany státu včetně úprav daňového zvýhodnění biopaliv nutných pro dosažení evropskou legislativou daných minimálních podílů obnovitelných zdrojů energie v dopravě v roce 2020. – Takže vláda Petra Nečase počítala s podporou biopaliv. A když ta dnešní vláda svým rušením podporuje Putinovu ropu, tak zároveň si koleduje o pořádnou pokutu z Evropské unie.

Stručná historie podpory biopaliv. V březnu 2007 vláda České republiky předložila Poslanecké sněmovně vládní návrh zákona, který později vyšel jako zákon č. 180/2007 Sb. s účinností od 1. 9. 2007. Předmětem zákona byla povinnost zajistit, aby v pohonných hmotách pro dopravní účely za kalendářní rok bylo od 1. září 2007 obsaženo i minimální uvedeným zákonem předepsané množství biopaliv, takzvané nízkoprocentní směsi, s tím, že bylo předepsáno postupné zvyšování tohoto podílu až na hodnotu 3,5 %, resp. 4,5 % u benzinu, resp. nafty od 1. září 2009. Tuto povinnost mohla předmětná osoba splnit i uvedením čistého biopaliva – bionafta – nebo vysokoprocentní směsi s podílem 30 a více procent biosložky. Vládní návrh zákona Poslanecká sněmovna schválila v květnu 2007. Miroslav Kalousek hlasoval proti návrhu, Bohuslav Sobotka se zdržel hlasování, Vojtěch Filip hlasoval pro návrh.

V únoru 2008 vláda České republiky schválila program podpory dalšího uplatnění biopaliv v dopravě. V dokumentu se mimo jiné uvádí: Využívání biopaliv jako náhrady fosilních paliv je v České republice i v Evropské unii žádoucí, avšak z uvedených kalkulací vyplývá, že k žádanému rozšíření v uplatňování čistých biopaliv a vysokoprocentních směsí biopaliv nemůže dojít bez dostatečných finančních podpor ze strany státu. Nejvhodnějším způsobem podpory je plné osvobození, resp. snížení, spotřební daně u čistých biopaliv a vratka spotřební daně u vysokoprocentních směsí biopaliv.

Za třetí. O rok později, v únoru 2009, vláda České republiky předložila Poslanecké sněmovně – a zástupcem navrhovatele byl tehdejší ministr financí Miroslav Kalousek – návrh zákona, kterým se měnil zákon o spotřebních daních a další související zákony a jehož předmětem bylo implementovat program podpory biopaliv. V důvodové zprávě k tomuto návrhu zákona se mimo jiné uvádí: „Podle technických výpočtů, které byly provedeny v rámci programu, je zapotřebí čistá biopaliva i biopaliva, která jsou součástí vysokoprocentních směsí biopaliv s fosilními palivy, plně daňově zvýhodnit. Daňové zvýhodnění čistých a vysokoprocentních biopaliv má mimo jiné za cíl zvýšit uplatnění těchto paliv na trhu. Vzhledem k daňovému zvýhodnění metylesterů mastných kyselin budou vytvořeny podmínky pro růst poptávky po metylesterech mastných kyselin, které se budou používat k pohonu motorů jednak v čisté podobě a jednak jako složka takzvané směsné nafty. V důsledku vyšší poptávky po produktu tohoto odvětví lze očekávat i zvýšení zaměstnanosti. Dopady na příjmy státního rozpočtu budou negativní.“ Poslanecká sněmovna tento návrh v červnu 2009 schválila včetně přílepku stran emisních povolenek. Poslanec – v té době již nikoli ministr – Miroslav Kalousek hlasoval proti návrhu, podle vlastních slov kvůli přílepku týkajícímu se emisních povolenek, Bohuslav Sobotka hlasoval pro návrh stejně jako Vojtěch Filip. Schválením zákona došlo k daňovému zvýhodnění snížením spotřební daně u vysokoprocentních směsí v poměru podílu biopaliv a osvobozením od spotřební daně u čistých biopaliv.

V listopadu 2009 předložila vláda Jana Fischera Poslanecké sněmovně návrh zákona, jehož předmětem bylo navýšení minimálního podílu biopaliv u benzinu a nafty z tehdejších 4,5 % na 6,3 % u benzinu, resp. z tehdejších 3,5 % na 4,5 % u nafty, a to od dubna 2010. V odůvodnění návrhu vláda uvedla, že mezi hlavní cíle novely (patří) dosáhnutí indikativního cíle podle směrnice 2003/30/ES, ke kterému se Česká republika zavázala, a dále podpora využívání biopaliv a podpořit sektor zemědělství. Mimoto se v odůvodnění vládního návrhu zákona explicitně uvádí, že z podnikatelů budou profitovat výrobci primárních biopaliv a že novela nepřináší dopady na státní rozpočet a výnos spotřební daně. Poslanecká sněmovna

upravený vládní návrh schválila v květnu 2010, místo vládou navrženého zvýšení podílů 4,5 %, resp. 6,3 % poslanci schválili navýšení podílů jen na 4,1 %, resp. 6,0 %. Jak poslanec Miroslav Kalousek, tak poslanec Bohuslav Sobotka, tak i poslanec Vojtěch Filip hlasovali pro návrh. Všichni. – Polistopadový kartel hlasoval pro. Kalousek, Sobotka, Filip.

V srpnu 2011 vláda České republiky předložila Poslanecké sněmovně návrh zákona, ve kterém se mimo jiné dodavatelům pohonných hmot ukládá povinnost postupně snižovat emise skleníkových plynů, přičemž této povinnosti lze dosahovat i podílem biopaliv v pohonných hmotách nebo čistými biopalivy. V důvodové zprávě k vládnímu návrhu se mimo upozorňuje na riziko neplnění legislativních požadavků transpozice směrnice č. 2008/50/ES a varuje se před neplněním mimo jiné udělením vysokých sankcí. – Takže stávající vládo, vysoké sankce vás čekají. Držíme palce. V únoru 2012 Poslanecká sněmovna tento vládní návrh schválila s pozměňovacími návrhy netýkajícími se však problematiky biopaliv. Miroslav Kalousek stejně jako Vojtěch Filip hlasovali pro návrh. – Vidíte, Kalousek, Filip společně hlasovali pro návrh. – Sobotka se zdržel. Miroslav Kalousek, v té době je opět ministrem financí, bezprostředně po schválení vládního návrhu před poslanci prohlásil: „Samozřejmě vláda je jistě spokojena, že prošel tento zákon podpora biopaliv. A aby bylo úplně zřejmé," říká pan Kalousek, „hlasoval jsem ve finále pro tento vládní návrh, protože to je dobrý zákon, navíc je to nezbytná transpozice, je to takzvaný EU zákon. Ve svém důsledku jeho výhody převáží nad některými ústupky, které Sněmovna udělala při hlasování, takže je to krok vpřed, ne že ne. Já kritizoval ty ústupky, nikoliv to, že Sněmovna schválila zákon."

Senát však poslanci schválený zákon vrátil s pozměňovacími návrhy, ty se však netýkaly biopaliv. A poslanci v květnu 2012 zákon přijali s účinností od 1. září 2012. Při tomto opětovném hlasování Miroslav Kalousek nehlasoval, neboť byl omluven z účasti na schůzi, Bohuslav Sobotka hlasoval pro návrh a Vojtěch Filip se zdržel hlasování.

V září 2012 vláda České republiky schválila akční plán pro biomasu v České republice na období 2012 až 2020, ve které se mimo jiné stanovuje optimální mix plodin pro zajištění suroviny na výrobu biopaliv a uvádí se scénář pro případ, že ve střednědobém horizontu stát výrazně podpoří využití lihu na trhu kapalných biopaliv. V říjnu 2012 vláda České republiky vydala nařízení o kritériích udržitelnosti biopaliv s účinností od listopadu 2012, ve kterém mimo jiné stanovuje minimální úsporu emisí skleníkových plynů při používání biopaliv.

V listopadu 2012 vláda České republiky schválila aktualizaci Národního akčního plánu České republiky pro energii z obnovitelných zdrojů. V preambuli tohoto vládou schváleného dokumentu se mimo jiné uvádí – a znovu opakuji, to byla vláda stávající koalice – zpracovaný Národní akční plán České republiky pro energii z obnovitelných zdrojů, dále jen Národní akční plán, navrhuje v roce 2020 dosažení 14% podílu energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie a 10,8% podílu energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě v dopravě.

V závěru tohoto dokumentu se pak uvádí řada vhodných budoucích opatření ze strany státu pro dosažení povinného minimálně 10% podílu obnovitelných zdrojů v dopravě v roce 2020. Mezi ně patří: vypracovat reálnou koncepci uplatňování biopaliv v České republice jako alternativních motorových paliv z obnovitelných zdrojů v dopravě až do roku 2020; přehodnotit další možnosti využití biopaliv pro pohon, a to zejména širší využití jak čistých biopaliv, tak i vysokoprocentních biopalivových směsí především v oblasti zemědělství, stavebnictví, těžařství či u dopravních podniků; vytvořit ze strany státu podmínky pro uplatňování biopaliv srovnatelné s podmínkami pro stlačený zemní plyn pro dopravní účely; vytvořit ze strany státu podmínky pro rychlejší obměnu stávajícího vozového parku v České republice, zejména z hlediska podpory výroby a dovozu nových vozidel na alternativní paliva vyráběná z biomasy; vypracovat potřebnou legislativu jako oporu pro realizaci navrhovaných opatření – nový zákon o ochraně ovzduší, novela zákona o spotřebních daních, legislativní ošetření podpory perspektivní produkce a použití biopaliv druhé a třetí generace.

Na konci roku 2013 za doby úřednické vlády Jiřího Rusnoka Česká republika na jednání Rady Evropské komise pro energetiku podpořila kompromisní návrh obsahující mimo jiné i omezení využívání biopaliv vyrobených z potravinářské biomasy, a řešil i problematiku podpory takzvaných pokročilých biopaliv. Tento kompromisní návrh však nebyl celkově přijat.

V srpnu 2014 vláda České republiky schválila Víceletý program podpory dalšího uplatnění udržitelných biopaliv v dopravě na období let 2015 až 2020. Program ponechává povinnost postupně snižovat emise skleníkových plynů z pohonných hmot a povinnost splnění 10 % energetického obsahu biopaliv a obnovitelné elektřiny na celkové spotřebě energie v dopravě do konce roku 2020 v souladu s evropskou legislativou. V textu programu se u čistých biopaliv a u vysokoprocentních směsí biopaliv s fosilními palivy buď ponechává současná daňová podpora, nebo se navrhuje tuto daňovou podporu snížit. V textu programu se také vyslovuje nezbytnost zcela osvobodit od spotřební daně moderní biopaliva, biopaliva druhé a třetí generace – ale ta neexistují, nejsou, každý o nich mluví, nikdo je nikdy neviděl. – V závěru textu programu se uvádí: tyto navržené, respektive schválené a notifikované podpory budou každoročně přezkoumány, zda nevykazují překompenzaci.

V únoru 2015 vláda České republiky předložila Poslanecké sněmovně návrh zákona, kterým se mění zákon o spotřební dani a další zákony s cílem implementovat vládou schválený víceletý program. Předmětem vládního návrhu je ponechat minimální podíly biopaliv v nízkoprocentních směsích – motorový benzin, respektive motorová nafta, snížit daňové zvýhodnění čistých biopaliv a vysokoprocentních směsí biopaliv s fosilními palivy, zpřísnit povinnost dodavatelů pohonných hmot ve vztahu k používání biopaliv v pohonných hmotách a zavést sledování plnění jejich povinností v průběhu kalendářního roku.

Konkrétněji, vládní návrh zákona snižuje daňové zvýhodnění pohonných hmot SMN B30 zvýšením jejich spotřební daně ze současné hodnoty 7,66 koruny na litr na 8,41 – SMN B30 je zde směsná motorová nafta s metylestery řepkového oleje, kde podíl metylesteru ve směsi činí nejméně 30 % objemu; snižuje daňové zvýhodnění pohonných hmot B100 zvýšením faktického odvodu daně ze současných nula korun na litr na 1,80 koruny na litr – B100 jsou čisté metylestery mastných kyselin; zrušuje daňové zvýhodnění etylesterů mastných kyselin; snižuje daňové zvýhodnění rostlinných olejů určených k pohonu motorů zvýšením faktického odvodu daně ze současných nula korun na litr na korun 18 na litr; ponechává stávající úplné osvobození od spotřební daně u bioplynu, v kapalném nebo v plynném stavu, určeného k pohonu motorů, ponechává stávající možnost úplného osvobození od spotřební daně u biopaliv druhé generace; ponechává stávající možnost úplného osvobození od spotřební daně u pohonných hmot E95 a snižuje daňové zvýhodnění u pohonných hmot E85 ze současných 12,84 koruny na litr biolihu obsaženého v E85 na 11,31 koruny na litr biolihu obsaženého v E85.

Mimoto vládní návrh stanovuje povinnost složit na zvláštní účet celního úřadu jistotu odpovídající množství nedodaného biopaliva, což má podle důvodové zprávy významným způsobem přispět ke snížení výše případného nedoplatku na pokutách za neuvedení minimálního množství biopaliva do volného daňového oběhu uložených dodavatelům pohonných hmot, kteří zákonem stanovenou povinnost nesplnili. V důvodové zprávě předloženého vládního návrhu se k celkovému dopadu navržených úprav na veřejné rozpočty uvádí doslova – strana 17: Náklady navrhované úpravy jsou spojeny s nižším inkasem ze spotřební daně. Celkový kumulovaný negativní dopad – 2015 až 2020 – této varianty do veřejných rozpočtů z titulu nevybrané spotřební daně by měl být podle programu a navazujících výpočtů cca 9 miliard. Z toho 8,2 miliardy by mělo činit nižší inkaso státního rozpočtu, a 820 milionů nižší inkaso Státního fondu dopravní infrastruktury. Program na druhou stranu implikuje výrazně pozitivní vliv na zaměstnanost a následné odvody do veřejných rozpočtů. Tato varianta má vést k vytvoření cca 14 tisíc nových pracovních míst a během programu do rozpočtů přinést 14,6 až 16,2 miliardy korun. Celkový kumulovaný vliv

na veřejné rozpočty by tedy v letech 2015 až 2020 měl být podle programu pozitivní ve výši 5,6 až 7,2 miliardy.

Vládní návrh zákona dále ponechává stávající povinnost dodavatelů pohonných hmot za kalendářní rok zajistit minimální množství biopaliva až do výše 4,1 % objemových z celkového množství motorových benzinů přimíchávaných do motorových benzinů a ve výši 6 % objemových z celkového množství motorové nafty přimíchaných do motorové nafty. Nově však dodavatel pohonných hmot může právě uvedenou povinnost pouze do 1,2 % objemových z celkového množství motorových benzinů přimíchaných do motorových benzinů nebo pouze do 1,8 % objemových z celkového množství motorové nafty přimíchávaných do motorové nafty splnit i uvedením čistého biopaliva nebo vysokoprocentní směsi biopaliva s fosilními palivy do volného daňového oběhu na území České republiky pro dopravní účely.

Poznamenejme, že v dosud platné úpravě toto omezení do 1,2 %, resp. do 1,8, není, a tedy v současné době může dodavatel pohonných hmot splnit svoji povinnost stran minimálních podílů biopaliv v motorovém benzinu, respektive v motorové naftě, i uvedením čistého biopaliva nebo vysokoprocentní směsi biopaliva s fosilními palivy do oběhu, a to právě v rozsahu daném minimálními podíly biopaliv 4,1 %, respektive 6 % objemových.

K navrženému omezení uvádět do oběhu čistá biopaliva a vysokoprocentní směsi biopaliv s fosilními palivy se v důvodové zprávě k vládnímu návrhu zákona uvádí: Na základě poznatků z praxe bylo identifikováno, že nadměrné využívání těchto paliv vede k deformaci trhu s pohonnými hmotami, kdy podstatná část běžných pohonných hmot, které by měly obsahovat určitou menší část biosložky, tuto biosložku neobsahuje. Vzhledem k tomu, že biopaliva určená k použití, nabízená k prodeji nebo používaná pro pohon motorů jsou osvobozena od spotřební daně, zatímco běžné pohonné hmoty obsahující určité množství biosložky spotřební dani podléhají, přichází výše popsaným postupem stát o spotřební daň, kterou by dodavatel pohonných hmot musel zaplatit v případě, že by povinnost dle odstavce 1 plnil prostřednictvím běžných paliv obsahujících biosložku v objemu dle norem ČSN-EN.

Navržené řešení umožní budoucí navýšení povinného podílu biopaliv v § 19 odst. 1 a zároveň omezí propad příjmu státního rozpočtu z nevybraných daní, které jsou uvaleny na pohonné hmoty.

Vládní návrh zákona obsahuje i další zpřísnění ve vztahu k možným podvodům s biopalivy. V návrhu se rovněž očekává vzrůst poptávky po biolihu a čisté bionafty FAME výrobců těchto produktů. Mezi nimi jsou uvedeny i společnosti patřící do holdingu AGROFERT: Ethanol Energy, Primagra, PREOL. Současně se však upozorňuje, že stejné podmínky budou platit i pro bioetanol a bionaftu pocházející z Evropské unie. V návrhu se rovněž uvádí, že v České republice vyrábí směsné pohonné hmoty přibližně 13 výrobců pohonné hmoty B30 a 2 výrobci pohonné hmoty E85, přičemž je možné očekávat nárůst produkce těchto subjektů s potenciálními pozitivními dopady do zaměstnanosti. Pod tímto vládním návrhem zákona je podepsán Bohuslav Sobotka a Andrej Babiš.

No, představte si, až v roce 2016 se polistopadový kartel probudil a zjistil, že Babiš je jinej. Proto přišli s lex Babiš.

V dubnu 2015 se strhává všeobecná hysterie – ano, tak tady to je – o střetu zájmů Andreje Babiše ve vztahu k produkci biopaliv a o jeho nepřijatelném profitu z produkce biopaliv.

Takže tady máme dále i historii podpory biopaliv podrobněji. Na novodobém počátku byla směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/30/ES ze dne 8. 5. 2003, o podpoře využívání biopaliv nebo jiných obnovitelných paliv pro dopravu. Tato směrnice mimo jiné stanovila rozpis indikativního podílu biopaliv z celkového množství prodaných motorových paliv: pro rok 2005 ve výši 2 % energetického obsahu, pro rok 2006 ve výši 2,75 %

energetického obsahu, pro rok 2007 ve výši 3,5 % energetického obsahu, pro rok 2008 ve výši 4,25 % energetického obsahu, pro rok 2009 ve výši 5 % energetického obsahu a pro rok 2010 ve výši 5,75 % energetického obsahu.

Zákonem č. 180/2007 Sb. s účinností od 1. 9. 2007 byla pro osoby uvádějící motorové benziny nebo motorovou naftu do volného daňového oběhu na území České republiky pro dopravní účely zavedena povinnost zajistit, aby v pohonných hmotách, které tato osoba uvádí do volného daňového oběhu na území České republiky pro dopravní účely za kalendářní rok, bylo obsaženo i minimální množství biopaliv, a to:

a) od 1. 9. 2007 ve výši 2 % objemových z celkového množství motorové nafty přimíchaných do motorové nafty,

b) od 1. 1. 2008 ve výši 2 % objemových z celkového množství motorových benzinů přimíchaných do motorových benzinů,

c) od 1. 1. 2009 ve výši 3,5 % objemových z celkového množství motorových benzinů přimíchaných do motorových benzinů,

d) od 1. 1. 2009 ve výši 4,5 % objemových z celkového množství motorové nafty přimíchaných do motorové nafty

Tuto uloženou povinnost přitom podle téhož zákona č. 180/2007 mohla předmětná osoba splnit i uvedením čistého biopaliva – bionafta – nebo vysokoprocentního směsného paliva ve formě tzv. směsné motorové nafty s obsahem vyšším než 31 % objemových bionafty, ve formě tzv. bioetanolu E85 s minimálně 70 % objemovými bioetanolu s motorovým benzinem, ve formě tzv. bioetanolu E95 do volného daňového oběhu na území České republiky pro dopravní účely, a to v rozsahu podle výše uvedených podílů – strana 2360. Předmětné osobě byla uložena povinnost každoročně k 31. lednu podat příslušnému celnímu úřadu hlášení o splnění povinnosti uvedení minimálního množství biopaliv do volného daňového oběhu pro dopravní účely za uplynulý kalendářní rok. Pokud předmětná osoba nesplnila svoji povinnost uvést do volného daňového oběhu na území České republiky minimální množství biopaliv pro dopravní účely, byla jí tímto zákonem č. 180/2007 uložena povinnost zaplatit poplatek z objemu biopaliv, která měla uvést do volného daňového oběhu na území České republiky pro dopravní účely za uplynulý kalendářní rok, přičemž tento poplatek měl být příjmem státního rozpočtu.

Pod návrhem vládního zákona, který byl poslancům předložen dne 1. 3. 2007, je podepsán tehdejší předseda vlády Mirek Topolánek a tehdejší ministr životního prostředí Martin Bursík. Členem vlády byl tehdy Miroslav Kalousek coby ministr financí. Návrh vládního zákona byl v Poslanecké sněmovně schválen dne 2. 5. 2007, přičemž Miroslav Kalousek hlasoval proti návrhu, Bohuslav Sobotka se zdržel hlasování a Vojtěch Filip hlasoval pro návrh.

Poznamenejme, že v důvodové zprávě k návrhu tohoto vládního zákona se mimo jiné explicitně uvádí, že bez uplatnění čistých biopaliv a vysokoprocentních biopalivových směsí v dopravě nebude Česká republika moci dosáhnout v termínu do 31. 12. 2010 doporučeného podílu náhrady 5,75 % energetického podílu veškerého benzinu a veškeré motorové nafty v dopravě biopalivy tak, jak stanovuje směrnice 2003/30/ES. Z toho důvodu nebyl doporučovaný podíl 5,75 % do předmětného zákona zapracován s tím, že uplatnění čistých biopaliv a vysokoprocentních biopalivových směsí je podmíněno cenovou dostupností motorových vozidel na tato paliva.

V důvodové zprávě se dále uvádí na straně 8: V případě žádoucí změny podmínek tuzemského trhu v tomto směru bude v rámci novelizace ustanovení odst. 1 § 3a upraven i další možný nárůst podílu biopaliv uplatňovaných v dopravě ČR pro další období po roce 2009.

Dne 25. 2. 2008 vláda České republiky usnesením č. 164/2008 schválila dokument s názvem Víceletý program podpory dalšího uplatnění biopaliv v dopravě, který následně schválila Evropská komise dne 23. 12. 2008 s platností od 1. 7. 2009 do 30. 6. 2015. V dokumentu se mimo jiné uvádí na straně 16: Využívání biopaliv jako náhrady fosilních paliv – ano slyšíme dobře, náhrady fosilních paliv, náhrady Putinovy ropy – je v ČR i v EU žádoucí, avšak z uvedených kalkulací vyplývá, že k žádanému rozšíření v uplatňování čistých biopaliv a vysokoprocentních směsí biopaliv nemůže dojít bez dostatečných finančních podpor ze strany státu.

V návaznosti na znění směrnice 2003/96/ES ze dne 27. října 2003, kterou se mění struktura rámcových předpisů Společenství o zdanění energetických produktů a elektřiny, musí být podpora založena na snížení daňové zátěže. Principem je daňové zvýhodnění vždy pouze biosložky, to znamená, že u směsných paliv zůstává fosilní část zdaněna plnou sazbou spotřební daně. Nejvhodnějším způsobem podpory je plné osvobození, respektive snížení, spotřební daně u čistých biopaliv a vratka spotřební daně u vysokoprocentních směsí biopaliv.

Ve vládě České republiky byl tehdy ministrem financí Miroslav Kalousek. Dne 17. 2. 2009 vláda České republiky předložila Poslanecké sněmovně návrh zákona, kterým se měnil zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních a další související zákony. Zástupcem navrhovatele byl ministr financí Miroslav Kalousek. V důvodové zprávě k tomuto návrhu se uvádí, že novelou je do zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, implementován uvedený Víceletý program dalšího uplatnění biopaliv v dopravě.

Mimoto se v této důvodové zprávě uvádí explicitně na stranách 13, 16 a 19: Vzhledem k tomu, že v konečném důsledku je podle cíle Evropské komise zapotřebí nahradit až 10 % pohonných hmot biopalivy do roku 2020 – a to Česká republika nesplnila – není možné tohoto podílu dosáhnout pouze povinným uváděním nízkoprocentních směsí biopaliv na trh, ale je nutné vytvořit takové prostředí, aby mohla být na trh uváděna i biopaliva vysokoprocentní nebo čistá a byla přitom nákladově a cenově konkurenceschopná tradičním fosilním palivům.

Podle technických výpočtů, které byly provedeny v rámci programu, je zapotřebí čistá biopaliva i biopaliva, která jsou součástí vysokoprocentních směsí biopaliv s fosilními palivy, plně daňově zvýhodnit – říkal pan Kalousek. – Daňové zvýhodnění čistých a vysokoprocentních biopaliv má mimo jiné za cíl zvýšit uplatnění těchto paliv na trhu.

Vzhledem k daňovému zvýhodnění metylesterů mastných kyselin budou vytvořeny podmínky pro růst poptávky po metylesterech mastných kyselin, které se budou používat k pohonu motorů jednak v čisté podobě a jednak jako složka takzvané směsné nafty. V důsledku vyšší poptávky po produktu tohoto odvětví lze očekávat i zvýšení zaměstnanosti. Dopady na příjmy státního rozpočtu budou negativní.

Dne 17. 6. 2009 Poslanecká sněmovna uvedený vládní návrh zákona s pozměňovacími návrhy včetně přílepků stran emisních povolenek schválila a poslanec, v té době už ne ministr, Miroslav Kalousek hlasoval proti návrhu, i když jako ministr to navrhoval, a to kvůli přílepku stran emisních povolenek, a Bohuslav Sobotka hlasoval pro návrh stejně jako Vojtěch Filip. Senát schválil doprovodné usnesení dne 22. července 2009. Prezident zákon podepsal dne 11. srpna 2009. Zákon byl vyhlášen 4. září 2009 ve Sbírce zákonů pod číslem 292/2009 s účinností od 1. 10. 2009.

Schválením zákona došlo k daňovému zvýhodnění snížením spotřební daně u vysokoprocentních směsí v poměru podílu biopaliv a osvobozením od spotřební daně u čistých biopaliv. Schválená podpora se týkala metylesterů mastných kyselin, anglicky FAME nebo také B100, metyletylesterů mastných kyselin, bioetanolu využívaného ve vysokoprocentních emisních palivech E85 a E95, směsné nafty SMN B30 s biosložkou ve formě metylesterů mastných kyselin, řepkového oleje, takzvané MEŘO, rostlinného oleje, zejména řepkového, a bioplynu. Poznamenejme k tomu na tomto místě, že tato podpora je

doposud využívána pouze u motorových paliv FAME, SMN B30 a E85. Ostatní biopaliva se na trhu zatím neuplatňují.

Ještě před schválením uvedeného zákona č. 292/2009 Sb. dne 17. června 2009 byla v Bruselu dne 23. dubna 2009 přijata směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/28/ES o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů a o změně a následném zrušení směrnic 2001/77/ES a 2003/30/ES, směrnice RED. Podle této směrnice každý členský stát zajistí, aby podíl energie z obnovitelných zdrojů ve všech druzích dopravy v roce 2020 činil alespoň 10 % konečné spotřeby energie v dopravě. Téhož dne byla přijata i směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/30/ES, kterou se mění směrnice 98/70/ES, pokud jde o specifikaci benzinu, motorové nafty a plynových olejů, zavedení mechanismu pro sledování a snížení emisí skleníkových plynů, a směrnice Rady 1999/32/ES, pokud jde o specifikaci paliva používaného plavidly vnitrozemské plavby, a kterou se ruší směrnice 93/12/EHS – směrnice FQD. Směrnice FQD zavádí povinnosti dodavatelů pohonných hmot snižovat emise skleníkových plynů, které jsou vyprodukovány v celém životním cyklu z jimi dodaných hmot, o 6 % do roku 2020 ve srovnání základní normou pro fosilní pohonné hmoty.

Dne 18. listopadu 2009 předložila vláda Poslanecké sněmovně návrh zákona – novelu – kterým se změnil zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů. Novela navázala na zákon č. 180/2007 Sb., ve kterém byla pro osoby uvádějící motorový benzin nebo motorovou naftu na území České republiky zavedena povinnost přimíchávat stanovené množství biopaliv do uvedených pohonných hmot. Předmětem vládní novely uvedeného zákona č. 86/2002 Sb. bylo navýšení minimálního podílu biopaliv u motorové nafty z tehdejších 4,5 % na 6,3 % objemových a u motorového benzinu z tehdejších 3,5 % na 4,5 % objemových, a to od 1. 4. 2010. Navržená zákonná úprava měla být příspěvkem pro naplnění výše citovaného Víceletého programu podpory dalšího uplatnění biopaliv v dopravě, který vláda přijala usnesením číslo 164 ze dne 25. února 2008.

V odůvodnění novely vláda mimo jiné uvádí hlavní cíle novely zákona na straně 4 a 5, a to dosáhnout indikativního cíle podle směrnice 2003/30/ES, ke kterému se Česká republika zavázala, to je zajistit, aby v roce 2010 bylo na trh uvedeno minimální množství biopaliv ve výši 5,75 % z celkového množství pohonných hmot pro dopravní účely, podpora využívání biopaliv, která jsou obnovitelné zdroje energie. Zároveň užitím biopaliv v dopravě se snižuje závislost na ropě – Putinova ropa, zase jsme tady – a následně se zvyšuje bezpečnost ekonomiky v zásobování energiemi.

Podpořit sektor zemědělství. Dopadům na jednotlivé skupiny dotčených osob a institucí vláda ve svém návrhu novely mimo jiné uvádí, že z podnikatelů budou profitovat výrobci primárních biopaliv. K tomu se v návrhu uvádí doslova na straně 11: Výroba bioetanolu v České republice má celkovou kapacitu 240 000 tun. Tím je s vysokou rezervou krytá jeho předpokládaná spotřeba po navýšení podle novely. Na výrobu bioetanolu nejsou poskytovány dotace. Stávající částečný dovoz ze zámoří na území České republiky se zdá být kontraproduktivní z hlediska plnění kritérií udržitelnosti, která mají být uplatněna v blízké budoucnosti. Surovin pro výrobu bioetanolu je v České republice dostatek až přebytek. Nárůst výroby bioetanolu v důsledku implementace posuzované novely činí cca 37 000 tun za rok oproti skutečnosti roku 2008.

Výroba FAME v České republice má celkovou reálnou výrobní kapacitu 380 000 tun. Tím je s vysokou rezervou kryta jeho předpokládaná spotřeba po navýšení kvóty podle novely. Na výrobu FAME nejsou poskytovány dotace. – Ano, nejsou poskytovány dotace na výrobu bioetanolu a bionafty, aby to všichni slyšeli. Nejsou poskytovány dotace.

Stávající částečný dovoz na území České republiky se zdá být kontraproduktivní z hlediska plnění kritéria udržitelnosti. Surovin pro výrobu FAME je v ČR dostatek až přebytek. Pěstování řepky olejné jako výchozí suroviny je pro tuzemské zemědělce ekonomicky velmi příznivé. – Tady je pan ministr. Je tady? Zopakuji pro pana ministra

speciálně, už odchází: Pěstování řepky olejné jako výchozí suroviny je pro tuzemské zemědělce ekonomicky velmi příznivé. Pana ministra to nezajímá, ale to nevadí.

Nárůst výroby FAME v důsledku implementace posuzované novely činí cca 164 225 tun za rok oproti skutečnosti roku 2008.

V závěrečném shrnutí vládního návrhu předmětné novely se pak explicitně uvádějí tato slova – strana 13 a 14: Novela nepřináší dopady na státní rozpočet a výnos spotřební daně. Negativní dopady nové právní úpravy postihnou zejména tuzemský petrolejářský průmysl, provozovatele rafinérií a jejich distributory. Lze očekávat snížení hospodářského výsledku rafinérií ropných produktů. – No tak uvidíme, jaké budou mít výsledky tento rok. Já myslím, že se všichni budou divit. – Menší negativní dopady cenové mohou vzniknout u podnikatelů v dopravě a občanů jako soukromých osob. Tyto dopady nebudou citelné. Příznivé dopady zaznamenají výrobci primárních biopaliv, dále pak podnikatelé v zemědělství získají významné přínosy v souvislosti se zvýšením odbytu plodin a rostlin pro výrobu biopaliv. Tuzemští výrobci biopaliv využijí zvýšené kvóty obsahu biokomponent v motorových benzinech a naftě k realizaci a návratnosti svých investic.

Pod návrhem novely, který byl vypracován dne 16. listopadu 2009, je podepsán tehdejší předseda vlády Jan Fischer a tehdejší ministr životního prostředí Ladislav Miko.

Dne 17. března 2010 Poslanecká sněmovna vládní návrh zákona schválila s pozměňovacími návrhy, které spočívaly v odložení účinnosti zákona o dva měsíce, tedy od 1. června 2010, a dále byly oproti původnímu vládnímu návrhu sníženy kvóty pro objemové podíly biopaliv v motorových benzinech na hodnotu 4,1 % objemových a motorové naftě na hodnotu 6 % objemových, což, jak sdělil Poslanecké sněmovně tehdejší ministr životního prostředí, bylo výsledkem nějakého jednání, kompromisem mezi výrobci řepkového oleje, výrobci biolihu, zástupci rafinérií a předmětných ministerstev.

Ve schváleném zákoně se také stanovuje maximální podíl biopaliva v benzinech, resp. v motorové naftě uplatněný formou nízkoprocentního přídavku o hodnotě 5 %, resp. 7 % objemových. Poslanci schválený zákon však prezident republiky nepodepsal a vrátil jej zpět Poslanecké sněmovně. Hlasování o prezidentem vráceném zákoně proběhlo dne 27. května 2010, Poslanecká sněmovna však setrvala na dříve schváleném zákoně. Jak Miroslav Kalousek, tak Bohuslav Sobotka, tak Vojtěch Filip hlasovali pro návrh. – Kalousek, Sobotka, Filip hlasovali pro biopaliva. Pecka! 2010. – Zákon byl vyhlášen ve Sbírce zákonů pod číslem 172/2010 Sb.

Dne 12. srpna 2011 vláda České republiky předložila Poslanecké sněmovně návrh zákona o ochraně ovzduší, který mj. zapracovává některé směrnice Evropského parlamentu a Rady, např. směrnici Evropského parlamentu a Rady 2009/30/ES, kterou se mění směrnice 98/70/ES, pokud jde o specifikaci benzinu, motorové nafty a plynových olejů, zavedení mechanismu pro sledování a snížení emisí skleníkových plynů, a směrnici Rady číslo 1999/32/ES, pokud jde o specifikaci paliva používaného plavidly vnitrozemské plavby, a kterou se ruší směrnice 93/12/EHS.

Návrh vládního zákona dále upravoval práva a povinnosti dodavatelů pohonných hmot. V zákoně se opět explicitně uvádí povinnost předmětných osob zajistit, aby v pohonných hmotách, které tato osoba uvádí do volného daňového oběhu na území České republiky pro dopravní účely za kalendářní rok nebo které byly uvedeny do volného daňového oběhu v jiném členském státě Evropské unie a jsou dodávány na území České republiky pro dopravní účely za kalendářní rok, bylo obsaženo i minimální množství biopaliva ve výši 4,1 % objemových z celkového množství motorových benzinů přimíchaných do motorových benzinů a ve výši 6,0 % objemových z celkového množství motorové nafty přimíchaných do motorové nafty. Návrh zákona opět umožňuje splnit tuto povinnost i uvedením čistého biopaliva nebo směsného paliva podle jiného právního předpisu.

Návrh zákona dále dodavatelům pohonných hmot ukládá povinnost postupně snižovat emise skleníkových plynů na jednotku energie obsaženou v pohonné hmotě v úplném životním cyklu pohonné hmoty tak, aby ve srovnání se základní hodnotou produkce emisí skleníkových plynů pro fosilní pohonné hmoty dodavatel dosáhl snížení emisí skleníkových plynů o 2 % do 31. 12. 2014, o 4 % do 31. 12. 2017 a o 6 % do 31. 12. 2020. Této povinnosti lze přitom dosahovat i podílem biopaliv v pohonných hmotách nebo čistými biopalivy. Pod vládním návrhem zákona, ve vládě je v té době ministrem financí opět Miroslav Kalousek, je podepsán tehdejší předseda vlády Petr Nečas a tehdejší ministr životního prostředí Tomáš Chalupa.

V důvodové zprávě k vládnímu návrhu se mj. uvádí na straně 94: Riziko neplnění legislativních požadavků transpozice směrnice č. 2008/50/ES ze dne 11. 6. 2008, o kvalitě vnějšího ovzduší a čistším ovzduší pro Evropu, ve stanovených termínech je spojeno se sankcemi, které může Evropská komise uplatnit vůči těm členským státům, které tyto požadavky neplní, případně nepřijímají vhodná opatření k řešení vzniklé situace. Naléhavost této situace je dána již prošlým transpozičním termínem 11. 6. 2010.

Kromě negativních dopadů na lidské zdraví může vést nesplnění limitních hodnot předepsaných evropskou legislativou také k významným finančním postihům pro ty členské státy, které je neplní. V současné době Česká republika neplní dlouhodobě imisní limity pro suspendované částice PM10, a proto s ní Evropská komise zahájila již v roce 2008 řízení o porušování legislativy. To může vést k udělení vysokých sankcí již v relativně raných fázích tohoto řízení vzhledem k zpřísnění podmínek Smlouvy o fungování EU.

Dne 10. února 2012 Poslanecká sněmovna tento vládní návrh, s pozměňovacími návrhy netýkajícími se však problematiky biopaliv, schválila. Miroslav Kalousek i Vojtěch Filip hlasovali pro návrh, Bohuslav Sobotka se zdržel hlasování.

Bezprostředně po hlasování tehdejší ministr financí Miroslav Kalousek předstoupil před poslance a pronesl tato slova: Děkuji za slovo. Paní předsedkyně, dámy a pánové, dovolte mi jednu poznámku. Samozřejmě vláda je jistě spokojena, že prošel tento zákon, nicméně já bych svoji poznámku chtěl věnovat pozměňovacímu návrhu, který Sněmovna přijala, pana poslance Bureše, který se tak či onak týká ochrany životního prostředí a tak či onak se také týká státního fiskálu v době krize. Mně to hodně připomíná hlasování o loteriích, přiznám se. Prostě jsou okamžiky, kdy vláda může navrhnout cokoliv, ale jistá lobby napříč politickým spektrem si stejně prosadí svoje. Často na přednáškách o veřejných rozpočtech říkám svým studentům, že veřejné rozpočty jsou věčnou bitvou mezi dobře organizovanou menšinou, která si chce na úkor ostatních ze společného koláče ukrojit, a onou většinou, která je však neorganizovaná a která je nazývána daňovými poplatníky. No tak to je zvláštní, že to tedy navrhoval. Nechť si každý z nás dnes večer před usnutím při obvyklém zpytování svědomí řekne, zda zastupoval neorganizovanou většinu, nebo dobře organizovanou menšinu. Děkuji za pozornost.

Na repliku ze strany Bohuslava Sobotky ministr Miroslav Kalousek před poslanci řekl: Aby bylo úplně zřejmé, hlasoval jsem ve finále pro tento vládní návrh, protože to je dobrý zákon, navíc je to nezbytná transpozice, je to takzvaný EU zákon. Ve svém důsledku jeho výhody převáží nad některými ústupky, které Sněmovna udělala při hlasování, takže je to krok vpřed, ne že ne. Já kritizoval ty ústupky, nikoliv to, že Sněmovna schválila zákon. A proto jsem si to dovolil přirovnat k loteriím, kde pokud si dobře pamatuji, pane poslanče Sobotko, tenkrát jste to s většinami a menšinami měl trochu jinak. Děkuji.

Senát návrh vrátil Poslanecké sněmovně s pozměňovacími návrhy, ty se však netýkaly biopaliv, a poslanci 2. května 2012 zákon schválili s účinností od 1. 9. 2012. Miroslav Kalousek při tomto opětovném hlasování nehlasoval, neboť byl omluven z účasti na schůzi, Bohuslav Sobotka hlasoval pro návrh, Vojtěch Filip se zdržel hlasování. Zákon byl vyhlášen ve Sbírce zákonů pod číslem 201/2012 Sb.

12. 9. 2012 vláda České republiky schválila Akční plán pro biomasu v České republice na období 2012 až 2020. Cílem materiálu bylo vymezit opatření a principy vedoucí k efektivnímu a účelnému využití energetického potenciálu biomasy ve vztahu k naplnění závazků České republiky pro výrobu energie z obnovitelných zdrojů do roku 2020. Součástí materiálu je i kapitola s názvem Potenciál cíleně pěstované biomasy pro výrobu biopaliv v dopravě, ve které se mj. stanovuje optimální mix plodin pro zajištění suroviny na výrobu biopaliv. V textu akčního programu se v této souvislosti uvádí scénář pro případ, že ve střednědobém horizontu stát výrazně podpoří využití lihu na trhu kapalných biopaliv. Ve vládě je v té době ministrem financí Miroslav Kalousek.

Dne 3. 10. 2012 vláda České republiky vydala nařízení o kritériích udržitelnosti biopaliv, předpis č. 351/2012 Sb., s účinností od 1. listopadu 2012, kterým zapracovává příslušné předpisy Evropské unie, mj. směrnici Evropského parlamentu a Rady 2009/30/ES, kterou se mění směrnice 98/70/ES, pokud jde o specifikaci benzinu, motorové nafty a plynových olejů, zavedení mechanismu pro sledování a snížení emisí skleníkových plynů a směrnici Rady 1999/32/ES, pokud jde o specifikaci paliva používaného plavidly vnitrozemské plavby, a kterou se ruší směrnice 93/12/EHS, a stanovuje kritéria udržitelnosti biopaliv, požadavky na systém kvality a systém hmotnostní bilance a další věci. V nařízení se mj. stanovuje minimální úspora emisí skleníkových plynů při používání biopaliv splňujících kritéria udržitelnosti oproti emisím skleníkových plynů vznikajících v celém životním cyklu referenční fosilní pohonné hmoty ve výši 35 % do 31. 12. 2016, ve výši 50 % od 1. ledna 2017, ve výši 60 % od 1. ledna 2018 v případě biopaliv vyrobených ve stacionárním zdroji uvedeném do provozu 1. ledna 2017 nebo později.

Již tato povinnost předpokládá používání a rozvoj biopaliv v budoucnosti. Ve vládě Petra Nečase je v té době ministrem financí Miroslav Kalousek. Starší obdobné nařízení vlády č. 446/2011 Sb., o kritériích udržitelnosti biopaliv, se novým nařízením zrušilo.

Dne 8. 11. 2012 byla usnesením vlády České republiky č. 804 schválena aktualizace Národního akčního plánu České republiky pro energii z obnovitelných zdrojů. V preambuli tohoto plánu ze srpna 2012 se uvádí doslova: Forma a struktura předloženého Národního akčního plánu ČR pro energii z OZE je závazně daná rozhodnutím Komise 2009/548/ES ze dne 30. června 2009, kterým se stanoví vzor pro národní akční plány pro energii z obnovitelných zdrojů podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/28/ES. Závaznost dané formy dokumentu je provedena z důvodu vzájemné porovnatelnosti akčních plánů a navržených hodnot mezi jednotlivými členskými státy.

Ze směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2009/28/ES ze dne 23. dubna 2009 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů vyplývá pro Evropskou unii jako celek v roce 2020 cíl 20 % podílu energie z obnovitelných zdrojů a cíl 10 % podílu energie z obnovitelných zdrojů v dopravě. Pro Českou republiku byl Evropskou komisí stanoven minimálně 13 % podíl energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie. Splnění tohoto cíle musí zároveň zajistit minimálně 10 % podíl obnovitelných zdrojů v dopravě.

Zpracovaný Národní akční plán České republiky pro energii z obnovitelných zdrojů navrhuje v roce 2020 dosažení 14 % podílu energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie a 10,8 % podílu energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě v dopravě.

V závěru tohoto dokumentu se pak uvádí řada vhodných budoucích opatření ze strany státu pro dosažení povinného minimálně 10% podílu obnovitelných zdrojů v dopravě v roce 2020. Současně se přiznává, že tohoto cíle není možné dosáhnout pouze nízkoprocentním přidáváním biopaliv do motorových benzinů a do motorové nafty, přičemž v originálu textu dokumentu je tento závěr dokonce podtržen na straně 101: V rámci postupného navyšování biopaliv jako alternativních paliv z obnovitelných zdrojů energie v dopravě je nutno vycházet

z reálného faktu, že 10% cíle v roce 2020 nelze dosáhnout nízkoprocentním přidáváním biopaliv do motorových benzinů a nafty. – A to bylo pravdivé. Ten předpoklad byl pravdivý, takže přesně tak to dopadlo. Takže žádný závazek se neplní a teď nová vláda všechno ruší.

Dále v textu vládou schváleného dokumentu následuje výčet již zmíněných opatření. Mezi ně patří: vypracovat reálnou koncepci uplatňování biopaliv v České republice jako alternativních motorových paliv z obnovitelných zdrojů v dopravě až do roku 2020, přehodnotit stávající i další možnosti využití biopaliv pro pohon, a to zejména širší využití jak čistých biopaliv, tak vysokoprocentních biopalivových směsí především v rezortu zemědělství, v oblasti stavebnictví, těžařství či u dopravních podniků, umožnit využití čistých biopaliv – FAME/MEŘO – nebo vysokoprocentních biopalivových směsí – SMN30 – pro pohon motorových vozů provozovaných Českými drahami, vytvoření ze strany státu podmínky pro uplatňování biopaliv srovnatelné s podmínkami pro stlačený zemní plyn pro dopravní účely, vytvořit ze strany státu podmínky pro rychlejší obměnu stávajícího vozového parku v ČR, a to zejména z hlediska podpory výroby a dovozu nových vozidel na alternativní paliva vyráběná z biomasy, vypracovat potřebnou legislativu jako oporu pro realizaci navrhovaných opatření – nový zákon o ochraně ovzduší, novela zákona o spotřebních daních, legislativní ošetření podpory perspektivní produkce a použití biopaliv II. a III. generace.

Z tohoto výčtu jednoznačně plyne, že vláda Petra Nečase počítala nejméně s daňovým zvýhodněním biopaliv a vysokoprocentních směsí biopaliv s fosilními palivy i po roce 2015. Ve vládě, která tento akční plán schválila, byl v té době ministrem financí Miroslav Kalousek.

Od roku 2013 se uskutečnila řada jednání pracovní skupiny, na kterých se projednávaly úpravy návrhu Evropské komise předkládané irským a posléze litevským předsednictvím. Na jednání Rady Evropské unie pro energetiku dne 12. 12. 2013 – v té době je předsedou úřednické vlády Jiří Rusnok – předložilo litevské předsednictví kompromisní návrh úpravy textu Evropské komise, text však nebyl schválen. Česká republika tento kompromisní návrh s řadou výhrad podpořila. Neschválený kompromisní text obsahoval i požadavek na omezení využívání biopaliv vyrobených z potravinářské biomasy a řešil i problematiku podpory tzv. pokročilých biopaliv. Kompromisní návrh dále umožňoval pro splnění 10% energetického podílu z obnovitelných zdrojů, převážně biopaliv, v roce 2020 v dopravě statistický převod určitého množství biopaliv z jednoho členského státu na jiný.

Dne 6. 8. 2014 vláda České republiky – ministrem financí je Andrej Babiš – usnesením č. 655 schválila dokument s názvem Víceletý program podpory dalšího uplatnění udržitelných biopaliv v dopravě na období let 2015–2020. Program předložilo Ministerstvo zemědělství a navazuje na dokument s názvem Víceletý program podpory dalšího uplatnění biopaliv v dopravě schválený vládou České republiky dne 25. 2. 2008 usnesením č. 164/2008 a následně schválený Evropskou komisí dne 23. 12. 2008 s platností od 1. 7. 2009 do 30. 6. 2015.

Stejně jako tento původní víceletý program je i nový víceletý program z roku 2014 koncipován na základě čl. 16 odst. 5 směrnice Rady 2003/96/ES, kterou se mění struktura rámcových předpisů Společenství o zdanění energetických produktů a elektřiny. Uvedená směrnice umožňuje osvobození nebo snížení daňové sazby u vybraných výrobků na základě víceletých programů. Z hlediska možných dopadů vyplývajících z revize směrnic RED a FQD na další využívání biopaliv v České republice se nemění povinnost postupně snižovat emise skleníkových plynů z pohonných hmot a povinnost splnění 10 % energetického obsahu biopaliv a obnovitelné elektřiny na celkové spotřebě energie v dopravě do konce roku 2020. V programu se však omezují možnosti dosažení stanovených cílů pro konvenční biopaliva a vytváří se tlak na využívání biopaliv s úsporou emisí skleníkových plynů vyšší než 50 % již od roku 2017.

V textu programu je dále uvedena bilance čistých biopaliv a vysokoprocentních směsí biopaliv s fosilními palivy uvedených na trh v České republice v letech 2010 až 2013 a výše

finančních podpor, realizovaných osvobozením od spotřební daně příslušného podílu biopaliv v daném čistém biopalivu nebo v dané vysokoprocentní směsi, podle notifikovaného programu této podpory na období od 1. 7. 2009 do 30. 6. 2015. Program schválen vládou České republiky dne 25. 2. 2008 usnesením č. 164/2008 a Evropskou komisí dne 23. 12. 2008. Tuto bilanci a výši finančních podpor můžeme vidět v tabulce 1 níže.

Poznamenejme, že biopaliva, která jsou uváděna na trh v České republice v rámci standardizovaných nízkoprocentních směsí s fosilními palivy – množství biopaliva ve výši 4,1 % objemových z celkového množství motorových benzinů přimíchaných do motorových benzinů a ve výši 6,0 % objemových z celkového množství motorové nafty přimíchaných do motorové nafty – nejsou nijak finančně zvýhodněna, tedy na tyto podíly biopaliv se nevztahuje osvobození od spotřební daně. Text programu z pera Ministerstva zemědělství obsahuje i přehlednou tabulku výší spotřebních daní, současných podpor a navrhovaných podpor u jednotlivých druhů čistých biopaliv a vysokoprocentních směsí biopaliv s fosilními palivy, které ponechává nebo snižuje.

Vládou schválený program podpory dalšího uplatnění udržitelných biopaliv v dopravě na roky 2015 až 2020 obsahuje i rozbor problematiky tzv. pokročilých biopaliv – biopaliva tzv. 2. a 3. generace.

V textu programu se k tomu mj. uvádí: Moderní biopaliva, resp. pokročilá biopaliva nebo také biopaliva 2. a 3. generace, jsou obecně vyráběna z nepotravinářských surovin a bezprostředně nekonkurují potravinářskému sektoru. Vzhledem k technologické a finanční náročnosti jejich výroby nejsou v současnosti využitelné k plošnému komerčnímu využití. V blízké budoucnosti však lze očekávat jejich postupné rozšiřování, a proto je nutné zajistit, aby tato biopaliva byla co nejvíce konkurenceschopná vůči ostatním využívaným tradičním biopalivům. Z tohoto důvodu je nezbytné, aby byla na moderní biopaliva uplatňována nulová spotřební daň z minerálních olejů, resp. plné osvobození od spotřební daně z minerálních olejů. – Takže toto je materiál z roku 2015 a biopaliva druhé a třetí generace stále neexistují. To je podobné, jako někdo říká v rámci Green Dealu, že budeme mít nové technologie a všechno nahradíme, a je to podobný nesmysl.

Text schváleného programu dále obsahuje odhad spotřeby biopaliv a vysokoprocentních směsí biopaliv s fosilními palivy na období 2015–2020 a s tím související odhady dalších sledovaných údajů. V tabulce 3 uvádíme odhady pro účely tohoto textu podstatných ukazatelů: Odhad finanční podpory čistých biopaliv a vysokoprocentních směsí biopaliv s fosilními hmotami a související odhad na zaměstnanost v zemědělství a na státní rozpočet podle víceletého programu. Roční přínos jednoho pracovníka do státního rozpočtu v souladu s Agrární komorou České republiky je uvažován v rozmezí 225 až 250 tisíc korun. – A to teď vláda ruší. Asi vláda chce vyšší nezaměstnanost, jinak si to neumím vysvětlit).

V samotném závěru v srpnu 2014 vládou České republiky, jejímž členem je Andrej Babiš, schváleného víceletého programu se k výším daňové podpory pro jednotlivé druhy biopaliv uvádí: Tyto navržené, resp. schválené a notifikované podpory budou každoročně přezkoumány, zda nevykazují překompenzaci.

Dne 25. 2. 2015 vláda České republiky, s ministrem financí Andrejem Babišem, předložila Poslanecké sněmovně návrh zákona, kterým se mění zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, a další související zákony. Cílem vládního návrhu zákona je implementace Víceletého programu podpory dalšího uplatnění udržitelných biopaliv v dopravě na období 2015–2020. Předmětem vládního návrhu je ponechat minimální podíly biopaliv v nízkoprocentních směsích – motorový benzin, resp. motorová nafta – za kalendářní rok, snížit daňové zvýhodnění čistých biopaliv a vysokoprocentních směsí biopaliv s fosilními palivy, zpřísnit povinnosti dodavatelů pohonných hmot ve vztahu k používání biopaliv v pohonných hmotách a zavést sledování plnění jejich povinností v průběhu kalendářního

roku. Vládní návrh zákona navazuje na v srpnu 2014 vládou schválený Víceletý program podpory dalšího uplatnění udržitelných biopaliv v dopravě na období let 2015–2020.

Poznamenejme, že tento vládou schválený program byl zaslán Evropské komisi v průběhu září 2014, která vznesla v rámci procesu notifikace výhrady vůči způsobu výpočtů navrhovaných daňových zvýhodnění, a proto musela být programem predikovaná daňová zvýhodnění v předloženém vládním návrhu zákona upravena. Vládní návrh zákona proto snižuje daňové zvýhodnění pohonných hmot SMN B30 zvýšením jejich spotřební daně ze současné hodnoty 7,665 Kč/litr na 8,415 Kč/litr – SMN B30 je zde směsná motorová nafta s metylestery řepkového oleje, kde podíl metylesteru ve směsi činí nejméně 30 % objemu; snižuje daňové zvýhodnění pohonných hmot B100 zvýšením faktického odvodu daně ze současných 0 Kč/litr na 1,80 Kč/litr – B100 jsou čisté metylestery mastných kyselin; zrušuje daňové zvýhodnění etylesterů mastných kyselin; snižuje daňové zvýhodnění rostlinných olejů určených k pohonu motorů zvýšením faktického odvodu daně ze současných 0 Kč/litr na 1,18 Kč/litr; ponechává stávající úplné osvobození od spotřební daně u bioplynu v kapalném nebo v plynném stavu určeného k pohonu motorů; ponechává stávající možnost úplného osvobození od spotřební daně u biopaliv druhé generace – která neexistují; ponechává stávající možnost úplného osvobození od spotřební daně u pohonných hmot E95 a snižuje daňové zvýhodnění u pohonných hmot E85 ze současných 12,84 Kč/litr biolihu obsaženého v E85 na 11,31 Kč/litr biolihu obsaženého v E85.

Vládní návrh zákona dále zavádí sledování plnění povinností uvádět stanovené množství biopaliv v pohonných hmotách v průběhu kalendářního roku v reakci na praktické poznatky obcházení těchto povinností. Jednou ze zjištěných forem obcházení zákonem stanovené povinnosti je totiž účelové jednání dodavatelů pohonných hmot, kteří v průběhu kalendářního roku dlouhodobě uvádí do volného daňového oběhu, resp. dodávají ve volném daňovém oběhu z jiných členských států na území České republiky pro dopravní účely výhradně pohonné hmoty neobsahující biopalivo a před skončení stanoveného období ukončí veškerou činnost, aniž by zákonem stanovenou povinnost splnili. Zjištění porušování stanovených zásad je podle důvodové zprávy k vládnímu návrhu zákona možné až po uplynutí kalendářního roku a vlastní zajištění nápravy včetně vyvození sankcí je velmi problematické, resp. nereálné.

Vládní návrh zákona také nově stanovuje povinnost složit na zvláštní účet celního úřadu jistotu odpovídající množství nedodaného biopaliva, což má podle důvodové zprávy významným způsobem přispět ke snížení výše případného nedoplatku na pokutách za neuvedení minimálního množství biopaliva do volného daňového oběhu uložených dodavatelům pohonných hmot, kteří zákonem stanovenou povinnost nesplnili.

Vládní návrh zákona také řeší problematiku neoprávněného opakovaného započtení biopaliva, které je na území České republiky, případně i v jiných členských státech, opakovaně uváděno do volného daňového pohybu, oběhu, nebo dodáváno ve volném daňovém oběhu z jiného členského státu na území České republiky. V důvodové zprávě předloženého vládního návrhu se k celkovému dopadu navržených úprav na veřejné rozpočty uvádí doslova: Náklady navrhované úpravy jsou spojeny s nižším inkasem ze spotřební daně. Celkový kumulovaný negativní dopad, 2015–2020) této varianty do veřejných rozpočtů z titulu nevybrané spotřební daně by měl být podle programu a navazujících výpočtů cca 9 miliard korun. Z toho cca 8,2 miliardy korun by mělo činit nižší inkaso státního rozpočtu a 820 milionů korun nižší inkaso Státního fondu dopravní infrastruktury. Program na druhou stranu implikuje výrazně pozitivní vliv na zaměstnanost a následné odvody do veřejných rozpočtů. Tato varianta má vést k vytvoření cca 14 tisíc nových pracovních míst a během programu do rozpočtů přinést 14,6 až 16,2 miliardy korun. Celkový kumulovaný vliv na veřejné rozpočty by tedy v letech 2015–2020 měl být podle programu pozitivní ve výši 5,6–7,2 miliardy.

Vládní návrh zákona dále ponechává stávající povinnost dodavatelů pohonných hmot za kalendářní rok zajistit minimální množství biopaliva ve výši 4,1 % objemových z celkového množství motorových benzinů přimíchaných do motorových benzinů a ve výši 6,0 % objemových z celkového množství motorové nafty přimíchaných do motorové nafty. Nově však dodavatel pohonných hmot může právě uvedenou povinnost pouze do 1,2 % objemových z celkového množství motorových benzinů přimíchaných do motorových benzinů nebo pouze do 1,8 % objemových z celkového množství motorové nafty přimíchaných do motorové nafty splnit i uvedením čistého biopaliva nebo vysokoprocentní směsi biopaliva s fosilními palivy do volného daňového oběhu na území České republiky pro dopravní účely.

Poznamenejme, že v dosud platné úpravě toto omezení – do 1,2 %, resp. do 1,8 % – není, a tedy v současné době může dodavatel pohonných hmot splnit svoji povinnost stran minimálních podílů biopaliv v motorovém benzinu, resp. v motorové naftě i uvedením čistého biopaliva nebo vysokoprocentní směsi biopaliva s fosilními palivy do oběhu, a to právě v rozsahu daném minimálními podíly biopaliv – 4,1 %, resp. 6,0 % objemových.

Vládní návrh zákona mimoto nově stanovuje dodavatelům pohonných hmot povinnost v průběhu roku v příslušném období, leden až březen, leden až červen, leden až září, zajistit minimální množství biopaliva ve výši 2,9 % objemových z celkového množství motorových benzinů přimíchaných do motorových benzinů a ve výši 4,2 % objemových z celkového množství motorové nafty přimíchaných do motorové nafty.

K navrženému omezení uvádět do daňového oběhu čistá biopaliva a vysokoprocentní směsi biopaliv s fosilními palivy se v důvodové zprávě k vládnímu návrhu uvádí: Na základě poznatků z praxe bylo identifikováno, že nadměrné využívání těchto paliv vede k deformaci trhu s pohonnými hmotami, kdy podstatná část běžných pohonných hmot, které by měly obsahovat určitou menší část biosložky, tuto biosložku neobsahuje.

Vzhledem k tomu, že biopaliva určená k použití, nabízená k prodeji nebo používaná pro pohon motorů jsou osvobozena od spotřební daně, zatímco běžné pohonné hmoty obsahující určité množství biosložky spotřební dani podléhají, přichází výše popsaným postupem stát o spotřební daň, kterou by dodavatel pohonných hmot musel zaplatit v případě, že by povinnost dle odstavce 1 plnil prostřednictvím běžných paliv obsahujících biosložku v objemu dle norem ČSN-EN.

Navržené řešení umožní budoucí navýšení povinného podílu biopaliv v § 19 odst. 1 a zároveň omezí propad příjmu státního rozpočtu z nevybraných daní, které jsou uvaleny na pohonné hmoty.

Vládní návrh současně ponechává stávající povinnost dodavatelů pohonných hmot postupně snižovat emise skleníkových plynů na jednotku energie obsaženou v pohonné hmotě ve srovnání se základní hodnotou produkce skleníkových plynů pro fosilní pohonné hmoty tak, aby dodavatel dosáhl snížení o 2 % do 31. prosince 2014, o 4 % do 31. prosince 2017 a o 6 % do 31. prosince 2020, nově však umožňuje tuto povinnost splnit i uvedením čistého biopaliva nebo směsného paliva do daňového oběhu na území České republiky pro dopravní účely. Návrh rovněž obsahuje komentáře k dopadům navržených úprav na subjekty podnikající v oblasti produkce biopaliv; mezi nimi jsou uvedeny i společnosti patřící do holdingu AGROFERT: Ethanol Energy, a. s., Primagra, a. s., PREOL, a. s.

Vzhledem k tomu, že poptávka po lihu, který splňuje kritéria udržitelnosti biopaliv, v důsledku daňového zvýhodnění biopaliv vzroste, dá se očekávat i nárůst poptávky po produkci těchto českých lihovarů. Stejné podmínky budou nicméně platit i pro bioethanol pocházející z Evropské unie či dovezený z třetích zemí a spotřebovaný na daňovém území České republiky, proto bude velmi záležet na nákladových položkách této výroby.

Vzhledem k tomu, že poptávka po FAME, které splňují kritéria udržitelnosti biopaliv, v důsledku daňového zvýhodnění biopaliv vzroste, dá se očekávat i nárůst poptávky po produkci těchto českých producentů. Stejná zvýhodnění budou nicméně platit i pro produkty pocházející z Evropské unie či dovezené ze třetích zemí a spotřebované na daňovém území České republiky. Bude proto velmi záviset na nákladových položkách této výroby FAME v České republice. Zvýšená produkce může vést k nárůstu zaměstnanosti. V České republice takto vyrábí směsné pohonné hmoty přibližně 13 výrobců pohonné hmoty B30 a 2 výrobci pohonné hmoty E85. Je možné očekávat nárůst produkce těchto subjektů s potenciálními pozitivními dopady do zaměstnanosti.

V důvodové zprávě vládního návrhu se také uvádí odhad počtu dopravních prostředků, které mohou v současné době – kolem roku 2014 – využívat čistá biopaliva nebo vysokoprocentní směsi biopaliv s fosilními palivy: Expertním odhadem je v České republice schopno spalovat pohonnou hmotu E85 cca 8 tisíc vozidel, pohonnou hmotu B30 většina vozidel s dieselovým motorem vyrobená po roce 1997 a pohonnou hmotu B100 většina nákladních vozidel. V současné době používají motorovou naftu také plavidla, drážní vozidla a lokomotivy, motorové benziny pak malá plavidla. Tyto dopravní prostředky jsou také schopny spalovat také alternativní paliva.

Tolik k tomu materiálu. Tady mám ještě k tomu všechna hlasování. Takže já jsem to... nebojte, budu ještě pokračovat. Klidně se uvolněte. Je to stejné jako v roce 2015. Stávající koalice, která tvrdí, že zrušením biosložky se zlevní pohonné hmoty, normálně lže a podporuje Putinovu ropu. Vydal to Nadační fond proti korupci, který mě nikdy neměl rád, takže si myslím, že to je objektivní. A je to jenom pokrytectví, kde vláda něco tvrdí, co je nepravda, a ve finále podporuje Putinovu ropu.

Tady mám stanovisko Sdružení pro výrobu bionafty, a to je z 10. března 2002, na návrh vlády na zrušení přimíchávání biosložky do motorové nafty. Sdružení pro výrobu bionafty ČR jako profesní sdružení výrobců biopaliv do motorové nafty nejen ze zemědělských surovin, ale i z bioodpadu, použitých kuchyňských olejů a živočišných tuků se důrazně ohrazuje proti návrhu vlády ČR na zrušení přimíchávání biosložky do motorové nafty a zatím ponechání této povinnosti pouze pro automobilový benzin.

Výroba a tržní uplatnění bylo v naší republice systémově rozvíjeno v rámci tehdejší federální vládou schváleného oleo programu od roku 1992 dokonce. Povinné přimíchávání biopaliv do motorové nafty prostřednictvím zákona o ochraně ovzduší bylo zahájeno 1. 9. 2007, 2007, a to v množství 2 % objemových, a do motorového benzinu ve stejném množství od 1. ledna 2008. Od 1. 6. 2010 se tato procenta navýšení (navýšila) u motorové nafty na 6 % a u motorových benzinů na 4,1 % objemových. To znamená, že to, co platilo, platilo od roku 2010 – 2010, nezávisle od Babiše. Nezávisle od Babiše. Naopak podnikatelé byli motivováni, aby investovali. Evropa jenom mluvila o biopalivech, obnovitelné zdroje. Tato biopalivová povinnost je již téměř 12 let neměnná, ačkoli požadavky Evropské unie na podíly udržitelných biopaliv a dalších obnovitelných zdrojů energie v dopravě vzrůstají. V roce 2020 byl cíl 10 %, a pro rok 2030 je v současnosti schválený cíl OZE v dopravě na 14 %. Z toho je stanoven strop pro certifikovaná biopaliva z pěstování plodin 7 %.

Žádná minulá vláda, píše se v dopise Sdružení pro výrobu bionafty, žádná minulá vláda během téměř třicetiletého období nepřistoupila ke zrušení biopalivové povinnosti. Je totiž nesporný i přes kritiku, která je po celou dobu uplatňování na trhu doprovází, jejich příspěvek k plnění známých cílů. Zejména jde o zvýšení energetické soběstačnosti. – Pan premiér stále mluví o energetické bezpečnosti, takže o zvýšení energetické soběstačnosti. – Řešení přebytků zemědělských plodin souběžnou výrobu bílkovinných krmiv a dalších surovin, udržení zaměstnanosti ve venkovských oblastech a snížení emisí skleníkových plynů v dopravě prostřednictvím udržitelnosti certifikovaných biopaliv. Váha jednotlivých dílčích cílů se pochopitelně mění s ohledem na klimatickou, ekonomickou a politickou situaci.

Toto navržené řešení by nejenže hrubě porušilo technologickou neutralitu, která je základním principem všech aktů a legislativy EU v této oblasti, ale zcela nekvalifikovaně vychází z faktu, že biopaliva do motorové nafty jsou vyráběna pouze na bázi řepkového oleje. Tuzemské výrobní kapacity bionafty používají jinou vstupní surovinu než řepkový olej. Již dosáhly 66 % celkových kapacit. Využívání upotřebených kuchyňských olejů, živočišných tuků nevhodných pro lidskou výživu, volných mastných kyselin mimo jiné podporuje tak splnění cílů ve snižování emisí skleníkových plynů v dopravě, tak principy cirkulární ekonomiky a posílení role obnovitelných energií v energetickém mixu státu. Navíc tato biopaliva vykazují výborné parametry v dosažení úspor emisí proti fosilním palivům.

Dále se v tomto dopise, který je podepsán Ing. Petr Jevič, výkonný ředitel Sdružení pro výrobu bionafty, píše: V roce 2016 se v České republice vyráběla bionafta pouze z řepky olejné. V roce 2020 to bylo ze 67 %. Jestliže v roce 2019 tvořil podíl bionafty z řepkového oleje na trhu s pohonnými hmotami v České republice 73 %, tak v roce 2020 jen 45 %. V roce 2020, ke kterému se vztahovaly cíle Evropské unie ohledně podílu OZE v dopravě 10 % a snížení emisí skleníkových plynů v dopravě 6 %, tvořil podíl OZE v dopravě v ČR 9,38 %. Z toho tvořila všechna biopaliva jen 6,1 %. Biopaliva z pěstovaných plodin tvořila 4,6 %, jako jedna z mála zemí Evropské unie splnila Česká republika cíl ve snížení emisí skleníkových plynů v dopravě o 6,1 %. To vše díky legislativě, do které současná vláda kontraproduktivně zasahuje. Nutnost splnění snižování emisí v dopravě 6 %, Evropská komise připravuje novelizaci směrnice, v které se uvažuje o 22% snížení emisí z pohonných hmot, je daná na evropské úrovni všem členským státům a tímto překotným rozhodnutím by zůstala zcela nezměněná, protože to není v pravomoci vlád členských států EU. Povinným osobám v České republice by tak pravděpodobně stejně zůstala nutnost užití certifikované biosložky do motorové nafty, jelikož jiné možnosti splnění snížení emisí skleníkových plynů v tuto chvíli nejsou k dispozici, a tak by údajného cíle, tj. okamžitého snížení cen motorové nafty, stejně nebylo dosaženo.

Pokud zohledníme kotované ceny benzinu, motorové nafty, bionafty a bioetanolu k 7. 3. 2022, tak při přimíchávání FAME do motorové nafty ve výši 6 % objemových se cena včetně DPH zvedne o 1,23 Kč na litr a bioetanol do motorových benzinů ve výši 5 % objemových o 0,28 Kč na litr. Přitom ceny obou paliv na čerpacích stanicích přesahují tehdy 50 Kč za litr. – Začátek března tohoto roku.

Příslušný § 19 zákona o ochraně ovzduší, který biopalivovou povinnost specifikuje, obsahuje dvojnásobné zvýhodnění pokročilých biopaliv, biopaliva druhé generace, díky níž se tato biopaliva od roku 2019 používají i v České republice. Jeho zrušení také zruší podporu těchto biopaliv. Všichni výrobci biopaliv v České republice by byli bez ohledu na reálné zdroje surovin tímto opatřením postiženi. V tuzemsku by přišly vniveč rozsáhlé investice do inovativních technologií, které umí zpracovat odpadní biooleje a tuky. V České republice navíc významnou část biopaliv a hydrogenovaných olejů jako obnovitelná nafta dováží renomovaní evropští dodavatelé, jejichž biopaliva s českou řepkou a s českým řepkovým olejem nemají nic společného. Případná jiná, velmi omezeně dostupná řešení snížení emisí skleníkových plynů u motorové nafty vedle užití dostupných a ekologicky efektivních biopaliv jsou často nákladnější a komplikovanější. Vládní návrh na naftu bez biosložky, který by měl přinést rychlé snížení ceny fosilních pohonných hmot, dle našeho sdružení může dokonce přinést efekt zcela opačný.

Přimíchávání biopaliv je upraveno zákonem o ochraně ovzduší a o podporovaných zdrojích energie, a tak formální oznámení vládou bude vyžadovat legislativní kroky, které tak nemohou stihnout ovlivnit současný dramatický každodenní růst cen způsobený vývojem na mezinárodních ropných trzích. Toto rozhodnutí vlády přichází překvapivě v době, kdy celá Evropa hledá cesty, jak snížit svoji závislost na ropě a ropných produktech často pocházejících z Ruské federace. – Takže naše vláda říká, snížíme závislost, a zároveň ji navyšuje. Dělá zkrátka z lidí pitomce.

Tento bezprecedentní krok přinese nárůst spotřeby ropy o statisíce tun ročně. – Já jsem to spočítal na 14 miliard. Takže tato vláda podpoří Putina a nakoupí víc ropy za 14 miliard. Takže to je ten boj za tu nezávislost od Putina a boj proti českým zemědělcům. Jde o velmi nevhodný signál celému světu v této nelehké době, kdy minimálně evropské státy obtížně hledají rovnováhu mezi společenským děním na Ukrajině, závislostí na ropě a vlastní energetickou či obecně surovinovou soběstačností.

Případný útlum výroby biopaliv do motorové nafty navíc způsobí tam, kde k výrobě jsou dosud používány zemědělské komodity, nemalé škody nejen českému zemědělství a potravinářství. To je možné doložit následující bilancí. Píše, znovu opakuji, Sdružení pro výrobu bionafty.

V roce 2020 bylo v České republice vyrobeno 259 000 tun bionafty, z toho bylo 172 000 tun z řepky olejné. K tomu se jí využilo 424 000 tun, což tvořilo 34 % z celkového sklizně. Její zpracování přineslo 247 000 tun řepkových extrahovaných šrotů geneticky nemodifikovaných, nahrazujících draze importované sójové šroty. Navíc při zpracování řepkového oleje na bionaftu se vyrobilo 20 000 tun glycerinu ve farma košer kvalitě a vznikaly další zbytky velmi žádané jako vstupní surovina do bioplynových stanic.

Omezení zpracování řepky v České republice nepřinese snížení pěstební ploch, protože zpracovatelskému průmyslu olejnin v Evropské unii z důvodu situace na Ukrajině bude citelně chybět. Vyšší export kvalitní české řepky samozřejmě potěší především zahraniční zákazníky.

Takže toliko Sdružení pro výrobu bionafty.

Od mého vstupu do politiky tady lidi stále slyší: Babišova řepka. Možná by bylo dobré, aby se konečně někdo naučil, jak to vlastně funguje. Kdo rozhoduje o tom, co zaseje, co bude na poli? No samozřejmě ten zemědělec. A pokud řepka kdysi stála 5 000, tak dneska stojí 20 000. A proto ten řepkový olej bude stát podstatně víc. A proč? No proto, že by bylo dobré už konečně říct lidem, že ten řepkový olej používají na vaření. Že to není biopalivo. Na vaření. A pokud Ukrajina nezaseje, a Ukrajina zásobuje 40 % slunečnicového oleje celou Evropskou unii, tak potom se budeme všichni divit, kolik ten slunečnicový olej bude stát. Takže by bylo dobré, aby konečně někdo lidem vysvětlil, aby politické strany pochopily, že ta strategie, kterou tady uplatňují od revoluce, že si všechno dovezeme, že my nepotřebujeme soběstačné české zemědělství, že jsme udělali zásadní chybu, tedy naši předchůdci, že dovolili prodávat půdu cizincům, a ne jako Poláci a Maďaři, kteří to zakázali, tak samozřejmě to bude velký problém, a i když dneska potravin je dost, tak abychom někdy nebyli překvapeni, že máme nějaký problém s úrodou, problém s obilím atd.

To je tato část, kterou jsem tady chtěl informovat, která byla publikována a která jenom potvrzuje to, že stávající koalice od roku 2007 biopaliva podporovala, a místo toho aby navýšila obsah biopaliv, tak teď podporuje Putinovu ropu 14 miliard ročně, poškozuje české zemědělce a snaží se vlastně namluvit lidem opak.

Teď bych chtěl mluvit ohledně nových pravidel udržitelnosti a úspor emisí skleníkových plynů v bioenergetice. Přepracovaná evropská směrnice na podporu využívání energie z obnovitelných zdrojů z roce 2018 přináší ambiciózněji cíle, které pomohou transformaci energetiky. Zároveň však klade nové požadavky. Jedním z nich jsou kritéria udržitelnosti a úspor emisí skleníkových plynů pro elektřinu a vytápění z pevné biomasy a bioplynu.

Nejde o úplnou novinku. Podobná pravidla platí již dnes pro biopaliva, jako je třeba bioetanol nebo biometan, pokud se spotřebují v dopravě. Evropská legislativa pro příští desetiletí tato pravidla rozšiřuje na výrobu elektřiny, vytápění a chlazení z pevné biomasy a bioplynu. Dotknou se tedy poprvé velkých tepláren, spalujících štěpku nebo slámu, a také bioplynových stanic. Cílem je zajistit, aby biomasa pro energetiku nebyla pěstována na úkor

ochrany přírody, dobrého stavu zemědělské půdy nebo lesů a aby výsledná bioenergie přispívala ke zmírnění změny klimatu.

Původ biomasy a uhlíková stopa. Energie z biomasy zajišťuje téměř 60 % veškeré obnovitelné energie v Evropské unii. V Česku je to zhruba 87 %. Výroba energie z biomasy jako náhrada spalování fosilních paliv je jedním z klíčových opatření pro zmírnění změny klimatu, ovšem za předpokladu, že je vyráběna efektivně a udržitelně.

Za novou legislativou stojí snaha zajistit, aby biomasa pro energetiku nebyla pěstována na úkor ochrany přírody, dobrého stavu zemědělské půdy nebo lesů a aby výsledná bioenergie – na rozdíl od fosilních paliv – nepřispívala ke změně klimatu. Jak již názvy napovídají, jde o dva okruhy pravidel, přestože spolu souvisí. Kritéria udržitelnosti kontrolují, kde se biomasa vzala. Kritéria úspor emisí skleníkových plynů zajímá uhlíková stopa pěstování a získávání biomasy, až po samotnou energii vyrobenou z biomasy.

Udržitelnost paliv z biomasy. Kritéria udržitelnosti řeší původ biomasy. Zemědělská biomasa pro výrobu bioenergie nesmí pocházet z půdy, kvůli které se vykácel les, vysušil mokřad, nebo z chráněných oblastí. Sláma musí být využívána v teplárnách jen do té míry, do jaké její spalování a ponechání na poli neohrozí kvalitu půdy a obsah organické hmoty. Těžba lesní biomasy nesmí ohrožovat produkční kapacitu lesů, musí být zajištěna obnova lesa a požadavky ochrany přírody. Lesníci musí rovněž dbát na kvalitu půdy a biologickou rozmanitost.

Je pravděpodobné, že většina domácí biomasy využívané pro energetické účely by neměla mít se splněním kritérií udržitelnosti potíže. Biomasa pochází z území, která se dlouhodobě obhospodařují, a stát většinu požadavků směrnice ošetřuje ve svých zákonech. Statková hnojiva nebo bioodpad, který zpracovávají bioplynové stanice, pochází z nejbližšího okolí, často přímo z farmy provozovatele stanice. Kukuřice nebo senáž se sklízí z polí a luk, která jsou obdělávána po desetiletí. Podobně většina dřevní štěpky z lesních těžebních zbytků nebo odpadních materiálů z dřevozpracujícího průmyslu neváží do našich výtopen a tepláren dlouhou cestu. Jde zkrátka o jiný trh, než je ten s palmovým olejem z Malajsie a Indonésie pro výrobu kapalných biopaliv. Tam je namístě dbát na rizika spojená s odlesňováním v zemích, odkud se některé komodity dováží.

Úspory emisí skleníkových plynů. Kritéria úspory emisí skleníkových plynů kladou nároky na minimální snížení uhlíkové stopy celého životního cyklu pěstování biomasy, zpracování na palivo a využití bioenergie v porovnání s fosilní alternativou. Oproti fosilním palivům musí elektřina, vytápění a chlazení z paliv z biomasy uspořit nejméně 70 % emisí skleníkových plynů pro paliva z biomasy použitá v zařízeních zprovozněných od ledna 2021, resp. 80 % pro paliva z biomasy použitá v zařízeních zprovozněných od ledna 2026. Směrnice uvádí referenční hodnoty pro uhlíkovou intenzitu výroby energie z fosilních paliv pro jednotlivé sektory (elektřina, vytápění a chlazení, doprava). Výrobce energie z biomasy musí prokázat, že množství vypuštěných skleníkových plynů na jednotku jím dodávané energie v celém životním cyklu je nižší alespoň o 70, resp. 80 %.

Provozovatele zdrojů, které již stojí, tato pravidla mohou zanechat klidnými. Budou se týkat zařízení uvedených do provozu nejdříve v roce 2021. Kritéria je však třeba zahrnout do rozhodování o nových projektech a je nutné počítat s tím, že regulace v této oblasti se bude spíše zpřísňovat.

Koho se tedy nová pravidla týkají? Směrnici by členské státy měly promítnout do svých zákonů nejpozději do konce června 2021. Kritéria udržitelnosti a úspor emisí se budou týkat pouze bioplynových stanic produkujících elektřinu, vytápění a chlazení s tepelným příkonem nejméně 2 MW, což je při účinnosti 40 % zhruba 0,8 MW elektrického výkonu. V případě pevné biomasy to budou velká zařízení, která mají tepelný příkon nejméně 20 MW. Státy však mají možnost tuto hranici snížit. Pravidla by tak musela splnit menší polovina bioplynových stanic, kolem deseti velkých tepláren a elektráren spalujících biomasu. Pro tyto výrobce to

znamená certifikovat bioenergii a přemýšlet o životním cyklu výroby od pěstování přes palivo až po dodávky bioenergie na trh.

Proč je splnění důležité? Pouze po splnění kritérií bude možné započítat energii z bioplynu a pevné biomasy do plnění cílů spotřeby obnovitelné energie a dosáhnout na veřejnou podporu. Vláda České republiky se ve svém Vnitrostátním plánu v oblasti energetiky a klimatu zavázala zajistit 22 % spotřeby energie z obnovitelných zdrojů do roku 2030. Jde o náš příspěvek k závazku celé Evropské unie zajistit 32% podíl obnovitelné energie do roku 2030. Biomasa hraje v naplnění těchto cílů velkou roli. Provozovatelé, kteří dostávají na energii vyrobenou z biomasy veřejnou podporu například ve formě zeleného bonusu, budou muset prokázat, že kritéria splňují. Za veřejnou podporu se považuje například také skutečnost, že provozovatelé, zahrnuti do systému obchodování s emisními povolenkami nemusí vyřazovat emisní povolenky za emise CO2 z biomasy. Pokud tedy spalují biomasu společně s uhlím.

Výroba elektřiny z biomasy ve velkých zdrojích. Speciální podmínky platí pro elektřinu vyrobenou z paliv z biomasy. Elektřina z biomasy se do obnovitelné energie započítá, pokud splňuje alespoň jednu z následujících podmínek: jde o zařízení s příkonem do 50 MW, příkon se pohybuje v rozmezí od 50 do 100 MW a jde o vysoce účinnou kombinovanou výrobu elektřiny a tepla nebo elektrárnu s nejlepšími dostupnými technologiemi – BAT), příkon je vyšší než 100 MW, ale elektrická účinnost je nejméně 36 %, zařízení zachycuje a ukládá oxid uhličitý z biomasy.

Biopaliva v dopravě a biokapaliny. Biopaliva používaná v dopravě a biokapaliny využívané k výrobě elektřiny, vytápění a chlazení musí v EU splňovat kritéria udržitelnosti a úspor emisí skleníkových plynů již téměř dekádu, díky původní směrnici z roku 2009. V Česku pravidla platí od roku 2012 po přijetí zákona číslo 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší.

V roce 2015 přišla Unie s novými pravidly, jejichž snahou bylo řešit emise skleníkových plynů spojené se změnami ve využívání půdy, za nimiž stojí zvýšený zájem o zemědělské komodity pro výrobu bioenergie. Přepracovaná směrnice z roku 2018 kritéria rozšířila také na energii z paliv z biomasy v sektorech výroby elektřiny a vytápění. Zatímco kapalná biopaliva, jako je bioetanol nebo biometan pohánějící vozidla na CNG nebo bioCNG, musí splnit kritéria již dnes, pro výrobce elektřiny a tepla z bioplynu, dřevní štěpky nebo slámy jde o novinku. Přepracovaná směrnice přináší novou trajektorii pro úspory emisí pro biopaliva a bioplyn spotřebovaný v sektoru dopravy.

Základní úspora emisí skleníkových plynů biopaliv, bioplynu spotřebovaných v sektoru dopravy a biokapalin ve srovnání s fosilní alternativou musí být nejméně 50 %. Požadavek se zpřísňuje na nejméně 60% úsporu pro paliva vyrobená v zařízeních, která jsou v provozu od 6. října 2015, a na nejméně 65% pro paliva vyrobená v zařízeních v provozu od 1. ledna 2021.

Tolik směrnice Evropského parlamentu a Rady EU z 2018 z 11. prosince 2018.

A teď si řekneme, co je to udržitelně udržitelná udržitelnost, a to je informace, časopis BIOM o energiích.

Udržitelnost je bezesporu slovo, které patří do moderního slovníku, stejně jako klima, Green Deal, covid-19. Jako takové se často zneužívá nebo nadužívá, a překročí-li jeho používání moji nebo každého z vás osobní míru tolerance, začne mi to slovo být protivné. Slovo „udržitelnost“, obzvlášť ve spojení „trvale udržitelný rozvoj“, už mi protivné je. Slyším a vidím je všude a jeho útokům z veřejného prostoru do mého osobního se bráním téměř každý den. Smysl toho slova, respektive soubor opatření a přístupů, které samo o sobě představuje, mi je však velmi blízký. Pro sebe si jej nahrazuji třeba souslovím „dobré pokračování života“. Chci, aby život na Zemi pokračoval, a chci, aby moje děti a jejich děti měly dobré podmínky k životu. – To říká Martin Schwarz, vedoucí sekce Biometanu.

A co dál říká? Věřím, že biomasa má dobrou budoucnost, která závisí a bude záviset na tom, jak se nám bude žít. Dovolte mi odbočku do teoretické ekonomie. Skutečnost a to, jak ji vnímáme, je čistě subjektivní. Například materiálně zajištěný, nebo dokonce bohatý člověk nemusí být šťastný, přestože ho tak můžeme vnímat nebo domnívat se, že takovému člověku nic nechybí. Každý z nás, i my všichni jako celá společnost, vnímáme spokojenost života subjektivně. Pro každého jednotlivce je to mix materiálních a nemateriálních hodnot, kterým dáváme různé preference. Mezi hodnoty, které tvoří spokojenost se životem, určitě na první místa patří potraviny, a zda jich máme dostatek, jakou máme práci, kolik za ni dostaneme a co si díky ní můžeme dovolit pořídit, naše zdraví, vzdělání, životní prostředí kolem nás, kolik máme volného času a jak jej můžeme trávit, jak jsme svobodní a v jakém kulturním prostředí žijeme.

V minulých dekádách jsme zažívali prakticky neustálý ekonomický růst. Obliba materiálních hodnot stále rostla a společenská poptávka po nehmotných hodnotách stále klesala. Současný stav je logickým důsledkem neudržitelného ekonomického růstu. Pro mě jako ekonoma, říká Martin Schwarz, je udržitelný ekonomický růst nesmysl. Je naivní myslet si, že je možné vyrábět a spotřebovávat stále více a více a že ekonomický růst je nekonečný, něco jako ve smyslu „dejte mi všechno a já to každý rok zhodnotím o 10 %“. Ekonomický růst naší západní civilizace nebyl udržitelný a považuji jej za nezřízený. Je možný pouze v rozvinuté společnosti, která ztratila morálně-sociální schopnost sebereflexe.

Společnost tvoříme my. My, kteří cíleně spotřebováváme a užíváme to, co nám škodí, co nám ubližuje, nebo nás přímo i zabíjí. Věřím, že takových příkladů objevíte ve svém okolí nebo v sobě samých nemálo. Naše nezřízenost v konzumu a zahleděnost do materiálních hodnot je příčinou špatného životního prostředí, globálního oteplování a dalších klimatických změn. Právě proto, že už jsme dávno, jak se říká za hranou a stav životního prostředí není udržitelný, začalo se mluvit o udržitelnosti jako o něčem, co zachrání ekonomický růst.

Chce se mi říct „kašlu na ekonomický růst“, tady jde o naše životní prostředí, o náš život. A díky za to, že ekonomický růst dostal od životního prostředí stopku, říká Martin Schwarz. Bohudík i bohužel nám a našim dětem nejde v důsledku klimatických změn o život nyní. Bohužel proto, že to není aktuální pandemie koronaviru, kterou letos prožíváme a díky které okamžitě přijímáme nejrůznější opatření, která by ještě začátkem roku nebyla představitelná. Nechci spekulovat, zda je skutečně covid-19 takovým masivním ohrožením společnosti. Bohudík proto, že máme snad ještě čas na přijetí opatření, která zmírní a nejlépe zastaví klimatické změny.

Možná, že díky pandemii budeme alespoň jako společnost vnímavější k hodnotám, o kterých jsme v období nezřízeného konzumu vůbec uvažovali. Jsem rád, že jsou na stole znovu otázky národní soběstačnosti, původu potravin, ale i původu energií a paliv a využívání surovin z odpadů. Chování člověka k životnímu prostředí a jeho využívání zdrojů „na dluh“ dává úplně stranou otázku, zda za klimatickou změnu může člověk a jestli například sucho je dopadem globální změny. Je totiž naprosto zřejmé, že ať už používáme slovo udržitelnost jakkoliv často, takto to prostě udržitelné není.

Součástí změny bude obnovitelná energetika, která nahradí neobnovitelné zdroje energie. Obnovitelná paliva nahradí ta fosilní, říká pan Martin Schwarz. Ale to ještě netušil, co se stane po agresi Ruska na Ukrajině. Jak intenzivně a kdy změna proběhne, bude záviset samozřejmě na technicko-ekonomických možnostech, nejvíce však na tom, jak moc se budeme cítit ohroženi změnou klimatu. Čím větší pocit ohroženosti budeme cítit, tím více si budeme změny přát a tím rychleji dojde k dekarbonizaci – útlumu fosilních zdrojů energie a fosilních paliv. Myslím si, a je to základní rys lidské rasy, že jsme sice pohodlní, ale rozhodně ne hloupí.

Pan Martin Schwarz o tom mluví, mluví o potenciálu biomasy, biomasy v příštích dekádách. A bioenergetika je nejrozšířenější obnovitelný zdroj, přestože v obecném povědomí

našim představám dominují spíše fotovoltaické panely, to je ten tunel, který jsme tady zdědili za 600 miliard, na střechách domů, nebo větrné parky u našich západních sousedů. A bylo by to fungovalo, kdyby samozřejmě někdo nechtěl vydělat miliardy na úkor našich občanů.

Biomasa obstarává větší polovinu z necelé pětiny energie, kterou v Evropské unii zajišťují obnovitelné zdroje. 17,5 % spotřeby energie v roce 2017 v Evropské unii bylo z obnovitelných zdrojů a bioenergie se na této obnovitelné energii podílela téměř z 60 %. Je to dáno hlavně tím, že sektor vytápění je zodpovědný za většinu naší spotřeby energií a zrovna v něm hraje biomasa mezi ostatními obnovitelnými zdroji prim. Zahrnuje to jak spalování palivového dřeva přímo v domácnostech, tak zásobování dálkovým teplem vyrobeným ve výtopnách nebo teplárnách, jako např. v Třebíči, Kutné Hoře nebo Dobrušce. Jakým způsobem ses dominance biomasy promění v následujících dekádách, ukáže teprve čas.

Bioenergetika snižuje emise skleníkových plynů teď a tady. Karty obnovitelné energie v Evropské unii jsou zatím rozdány z 59 % energii z biomasy a po 15 % energie vody a větru. Vytápění a chlazení je zodpovědné za 47 % spotřeby energie v Evropské unii, zatímco doprava za 31 % a elektřina za 22 %. Bioenergetika tak hraje prim obnovitelné energii zejména díky své roli v sektoru vytápění. Důležitá je také její role v dopravě, kde se na větší rozvoj ostatních obnovitelných zdrojů stále čeká.

Biomasa je tak nejvýznamnějším domácím zdrojem obnovitelné energie. Přestože podíl ostatních zdrojů na úkor biomasy spíše poroste, energie z biomasy tvoří páteř proměny energetiky opouštějící fosilní zdroje teď a tady. Odborníci z evropské asociace Bioenergy Europe spočítali, že sektor, který zastupují, reprezentuje v Evropské unii – ještě 28 – roční obrat kolem 60,6 miliardy eur a přibližně 703 200 pracovních příležitostí. Biomasa je z většiny domácím evropským zdrojem. Dovoz do Evropské unie nepřevyšuje 5 % evropské spotřeby, zatímco 78 % naší spotřeby fosilních paliv dovážíme. I tímto přispívá k nižším emisím skleníkových plynů. Podle Bioenergy Europe sektor bioenergetiky uspořil zhruba 7 % emisí skleníkových plynů v Evropské unii – dvacetosmička to byla – to je 303 milionů tun CO2, což představuje zhruba roční emise CO2 Španělska.

V Česku je dominance biomasy ještě výraznější, než by odpovídalo evropskému průměru. Podílí se na tom hlavně tradice spalování palivového dříví přímo v domácnostech, početné obecní výtopny a teplárny a poměrně hustá síť bioplynových stanic. Když se v Česku řeknou „obnovitelné zdroje“, znamená to zatím hlavně bioenergetiku, která se na obnovitelné energii podílí z 87 %.

Jaký je výhled do budoucna? Energie z biomasy jako náhrada za spalování fosilních paliv je jedním z klíčových opatření pro zmírnění změny klimatu, a to za předpokladu, že je vyráběna udržitelně a efektivně. Bioenergetika by se podle dostupných odhadů mohla na celosvětové spotřebě energií v roce 2050 podílet z jedné desetiny až z jedné třetiny. Velkou výhodou energie z biomasy je její rozmanitost. Dodává elektřinu i vytápění, zajišťuje paliva pro dopravu a dokáže využít jak cíleně pěstovanou biomasu, tak odpady a vedlejší produkty ze zemědělství a průmyslu nebo domácností. Energie z biomasy přináší mnoho příležitostí, jak na jedné straně snižovat emise skleníkových plynů a na druhé přispívat k rozvoji venkovských oblastí, zemědělství a udržitelné péči o krajinu a přírodní zdroje.

Dnes dosahuje výroba bioenergie 5,7 trilionu joulů – to jsou data z roku 2017 pro EU-28. Potenciál bioenergetiky v Evropě studie odhadují na 7,3 trilionu joulů v roce 2050. Pro srovnání, dnešní spotřeba energie v Evropské unii se pohybuje kolem 68,1 trilionu joulů. Zmíněný potenciál by tak orientačně představoval 10–46 % naší dnešní spotřeby energií. Do rešerše byl zahrnut potenciál cíleně pěstované zemědělské biomasy, zbytky ze zemědělství, lesní biomasa a biologicky rozložitelné odpady.

Z uvedeného rozpětí je patrné, že odhadovat potenciál bioenergetiky je nelehký úkol. Zahrnuje množství druhů biomasy a způsobů, jak ji využít pro výrobu energie. Jen obtížně lze předvídat, v jakém tržním a politickém prostředí se bude sektor dále rozvíjet a jakým

způsobem bude zajištěn udržitelný management zdrojů biomasy. Potenciál bioenergetiky také ovlivní pokračující změna klimatu a s tím spojené změny ve srážkách, růst teplot, extrémních projevů počasí a proměny ve výnosech zemědělských plodin. Celosvětově nemusí jít o velký dopad, v určitých oblastech však ano, a zatím máme jen omezené schopnosti tyto dopady předpovídat

Klíčovým faktorem bude také vývoj v odvětvích, jako je výroba potravin, krmiv, stavebních materiálů nebo papíru. Vážně je potřeba brát rizika spojená s malými pokroky v efektivitě a dramatickém nárůstu poptávky po biomase v chemickém průmyslu, stavebnictví nebo výrobě potravin. To může při nedostatku vhodných nástrojů přispět k růstu emisí skleníkových plynů spojených s tlakem na využívání přírodních zdrojů a ekosystémů ukládajících značné množství uhlíku.

Tento bod o podporovaných zdrojích energií, my jsme za poslední tři roky – začalo to v roce 2019 a vlastně začalo to hlavně s nástupem nové předsedkyně Evropské komise Ursuly von der Leyen, všichni mluvili o změně klimatu, o Green Dealu. A trvalo vlastně dva roky, než jsme přesvědčili Evropskou komisi o taxonomii, o tom, abychom mohli nahradit uhlí plynem. A teď je všechno jinak. Teď všichni říkají ano, že se chceme zbavit ruského plynu. Bylo by dobré, aby si Evropa uvědomila, že Green Deal už není na stole, že není možné teď, a měli bychom se rozhodnout, co tedy chceme. Chceme nahrazovat uhlí plynem? Putinovým plynem? Asi nechceme. Tak proto by konečně měly dámy a pánové v Evropské komisi a v Evropském parlamentu si uvědomit, že různé nápady, a hlavně v České republice, že ukončíme spalování uhlí v roce 2033, nebo dokonce nová vláda mluví o roku 2030, jsou nesmysl, protože ta náhrada uhlí je plyn a ten plyn po ruské agresi se samozřejmě změnil. A nahradit ruský plyn norským nebo katarským nebo zkapalněným nebude jednoduché.

Proto si myslím, že by měla Evropa za prvé změnit hlavně směrnici MiFID o emisních povolenkách a měla by přehodnotit celou situaci ohledně Green Dealu a měla by zkrátka změnit ten Green Deal z titulu toho, co se stalo po ruské agresi, a to, co dnes vidíme, co se děje v nárůstu cen energií. Já jsem dneska dopoledne tady mluvil, hnutí ANO jasně doporučuje vládě, jak má pomoci lidem, to znamená, nejjednodušší pomoc je, aby lidi neviděli na faktuře poplatek za obnovitelné zdroje, to je to, o čem mluvíme. To je těch 600 miliard solárního tunelu, který jsme zdědili po tradičních stranách, a to je ta DPH. Pokud toto by vláda udělala, tak jim pomůže okamžitě, a ne ty sliby, které ani neví, jak má zrealizovat a které jsou někde v nedohlednu. Takže doufejme, že vláda, která notoricky ignoruje naše doporučení, přece jenom se nad tím zamyslí a konečně bude myslet i na faktury za energie našich občanů. Děkuji. (Potlesk některých poslanců.)

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji, a máme zde přihlášena přednostní práva. Jedním z nich je a jako první byl pan poslanec Michálek. Další s přednostním právem je pan předseda Výborný. Máte slovo.

Poslanec Jakub Michálek: Děkuji za slovo. Tak to bylo opravdu neuvěřitelné. To jsem tady ještě nezažil, že by bývalý premiér strávil tolik hodin, že by tady předčítal z nějakého časopisu, aby se vyjádřil k návrhu, který má 1,5 stránky a který jeho poslanci podepsali. To se tady ještě nestalo. Takže to, co tady zažíváme, jsou opravdu obstrukční řeči. Je to přesně to, co jste měli na těch plakátech. Je to to blábolení, které vyvolává u politiků nedůvěru, a myslím si, že kdybychom postupovali věcně, tak mohlo být už všechno, co je na dnešní schůzi, projednáno, mohl být zrušen stav pandemické pohotovosti a už jsme mohli jednat o programu mimořádné schůze, který předložilo hnutí ANO. Svým postupem, svými obstrukcemi jste si zablokovali vlastní body. A já vůbec nevím, jestli takovýmto způsobem budeme pokračovat dál, tak tady v té Poslanecké sněmovně už vůbec nic neprojednáme. Jestli to tedy bylo to, co jste slibovali ve volbách občanům, že paralyzujete celý parlament kvůli

zájmům jednoho jediného člověka, který tady vystupuje mnoho hodin, aby se nedostalo na zákon o střetu zájmů, který se týká mimo jiné i jeho. (Potlesk části poslanců.)

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Další s přednostním právem je přihlášen pan předseda Výborný. Ruší. Můžeme tím pádem pokračovat v obecné rozpravě. A jako další přihlášený je pan Marek Novák. Pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Marek Novák: Děkuji za slovo, pane předsedající. Vážené kolegyně, vážení kolegové, podpora biomasy je ve světle současných událostí velmi důležitá, ovšem – poprosím o klid v sále. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Poprosím o klid v sále. Děkuji.

Poslanec Marek Novák: Ovšem ne jako jediný nástroj a rozhodně není spasitelná.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Tak ještě jednou poprosím, kolegyně a kolegové. Děkuji.

Poslanec Marek Novák: Musíme samozřejmě co nejlépe diverzifikovat zdroje energií. Současné potíže s plynem a palivy však jen umocňují to, co už dávno víme. V posledních letech totiž ve světě i u nás proběhlo mnoho událostí, kterým je třeba věnovat pozornost a dělat vše pro to...

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Ještě vás přeruším, pane poslanče. Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, prosím o klid. Pokud jde třeba si něco vyřídit, může se to udělat před sálem. Pane poslanče, můžete pokračovat. Děkuji.

Poslanec Marek Novák: Proběhlo mnoho událostí, kterým je třeba se věnovat. Věnovat jim pozornost a dělat vše pro to, abychom byli schopni jim předejít, a to nejen podporou biomasy. Jde například o události, kdy evropská přenosová soustava zažila nejzávažnější incident za posledních 14 let, kdy prozatím blíže nespecifikovaná událost v pátek 8. ledna 2021 způsobila na více než hodinu, kdy byla od zbytku evropské soustavy oddělena soustava jihovýchodní Evropy. Obě oddělené části soustavy se musely vyrovnat s výraznou výkonovou nerovnováhou. O události informovalo Evropské sdružení provozovatelů přenosových soustav. V důsledku působení automatických opatření se situace během několika minut stabilizovala. V České republice nedošlo vlivem rozdělení soustavy k žádným mimořádným incidentům. Příčinou rozdělení synchronní zóny bylo kaskádní šíření poruchy v oblasti Chorvatska, Srbska a Rumunska. Důsledkem tohoto rozdělení vznikla v balkánské části Evropy s přebytkem výkonu krátkodobě nadfrekvence až 50,6 hertzu.

A zde je otázka: Je vlastně naše přenosová soustava dostatečně dimenzována? Potřebujeme podporovat další a další zdroje energií?

Například vedoucí představitelé japonského průmyslu požadují restart jaderných reaktorů. Japonsko bude potřebovat jadernou energetiku, má-li splnit vládní cíl. Totéž jako my u nás. Jde o takzvanou uhlíkovou neutralitu. Japonsko potvrdilo svůj cíl zvýšit podíl jaderné energie na 20–22 % do roku 2030, ale proces restartu jaderných reaktorů odstavených po havárii ve Fukušimě zůstává pomalý, stejně jako rozšiřování našich jaderných elektráren. Osmnáct provozuschopných reaktorů je v různých fázích procesu kontroly úřadu pro jadernou

regulaci, některé mohou být nuceny dočasně odstavit z důvodu nedodržení termínu NRA k výstavbě záložních řídicích středisek nebo jiných zařízení vyžadovaných novými předpisy.

A zde je další otázka: Potřebujeme stále diskusi, zda i jaderná energie patří, nebo nepatří mezi podporované zdroje energií?

Další z událostí, kdy právě Polsko, náš soused, dovezlo v loňském roce rekordní množství elektrické energie. Právě před dvěma lety Polsko zaznamenalo rekordní hodnotu čistého dovozu elektrické energie ve výši 13,2 terawatthodiny, a to i přesto, že spotřeba elektrické energie klesla v důsledku opatření spojených s pandemií covid meziročně o 2,3 %. Přesto vzrostl dovoz energie. Spotřeba elektrické energie v Polsku klesla v loňském roce o 2,3 % až na 165,5 terawatthodiny. Uvedený pokles vůbec nezvrátil ani prosincový nárůst spotřeby o 4,3 % ve srovnání s předchozími lety. Nicméně meziroční růst spotřeby v listopadu a prosinci ukázal, že dopad pandemie covid na spotřebu elektřiny v zimních měsících není v Polsku tak výrazný.

Další z událostí na energetickém trhu ve světě bylo položení základů další čínské jaderné elektrárny. Zde průzkum lokality pro možnost výstavby elektrárny započal již v roce 2007 a celých 13 let tento průzkum trval. Čínský národní energetický úřad tehdy povolil provedení demonstračních prací v lokalitě až v květnu 2015. Samotná výstavba prvního a druhého bloku elektrárny byla schválena na výkonné schůzi až v minulém roce. Připomíná mi to proces rozšiřování našich jaderných elektráren, které jsou pro nás velmi důležité, a řekl bych důležitější než podpora biomasy.

Krátkodobý rozpad synchronní zóny a pokles kmitočtu tentokrát neohrozil v lednu 8. 1. 2021 provoz přenosové soustavy ČR. Ano, a opět přenosová soustava ČR, protože ty takzvané podporované zdroje energie a ty zelené zdroje energie, ať je to biomasa, ať je to solár, tak máme dnes docela zásadní problém na tu přenosovou soustavu připojit. Máme. Je to tak. A měli bychom řešit nejenom výrobu, ale i distribuci. A je to zásadní, jde to ruku v ruce a s tím musíte, vážení kolegové, souhlasit. V důsledku působení automatických opatření se během několika minut zastavil pokles a kmitočet se vrátil do normálního pásma provozu. V České republice tehdy nedošlo vlivem rozdělení soustavy k žádným mimořádným incidentům, naštěstí, nicméně nám hrozil blackout. A kolegové, kteří se energetice věnují, vědí, co blackout je a co může způsobit.

Příčinou rozdělení synchronní zóny v pátek 8. ledna bylo kaskádní rozšíření poruchy v oblasti Chorvatska, Srbska –

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Já vás přeruším, pane poslanče, a poprosím všechny v sále, jestli by se mohli ztišit. Děkuji.

Poslanec Marek Novák: A důsledkem tohoto rozdělení vznikla právě v balkánské části Evropy krátkodobě nadfrekvence až 50,6 HZ. Ve zbylé části kontinentální Evropy včetně České republiky zároveň nastal nedostatek výkonu a došlo ke krátkodobému poklesu frekvence o 254 mHZ až na hodnotu 49,74 Hz. Působením automatických opatření se další pokles zastavil a kmitočet se po přibližně 10 vteřinách navrátil do normálního pásma provozu, přičemž ve 14.09, tedy 4 minuty po této hrozbě, již byla odchylka snížena pod 100 mHz. Ačkoli k té chybě došlo vlastně na Balkáně, tak to zasáhlo téměř i naši soustavu. A sami jsme měli 4 minuty problém, kdy se řešila hrozba blackoutu.

Ve Spojeném království bylo po 30 letech povoleno vybudování hlubinného uhelného dolu. Hlubinného uhelného dolu v dnešní době. Vláda Spojeného království rozhodla nezasahovat do rozhodnutí rady hrabství Cumbrie, která udělila povolení vybudovat hlubinný podmořský důl. Jedná se o první takové povolení za posledních 30 let. Zároveň se vláda snaží posunout uzavření uhelných elektráren bez zachytávání emisí z října 2025 na říjen –

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Pane poslanče, dovolte, abych vás přerušil. Uplynul čas. Máme zde jedno přednostní přihlášení pana poslance Výborného, a ještě předtím, pane poslanče, bych vás chtěl požádat, abyste se řídil § 59 odst. 4 a svůj příspěvek abyste směřoval tak, aby to bylo ku dané věci, to znamená ku obnovitelným zdrojům v tomto případě. Pan poslanec Výborný, pan předseda Výborný má přednostní právo. Děkuji.

Poslanec Marek Výborný: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Vážená vládo, vážené kolegyně, vážení kolegové, já jsem se zaujetím poslouchal diskusní příspěvek do rozpravy o novele zákona o podporovaných zdrojích energie pana poslance Marka Nováka, a ač tedy nejsem kovaný v oblasti energetiky a podporovaných zdrojů energie, tak musím konstatovat, a potvrdili mně to kolegové, kteří ten tisk velmi detailně studovali, potvrdil mně to pan zpravodaj i zástupce předkladatele pan předseda Adamec, že tam ani jediná věta se toho netýkala. A já musím říct, že jsem v tom případě velmi konsternován z přístupu předsedajícího, protože § 59 odst. 4 jednacího řádu hovoří vcelku jasně: „Poslanec má mluvit k projednávané věci. Odchyluje-li se od ní nebo překročí stanovenou řečnickou lhůtu," to se nestalo, „může na to předsedající poslance upozornit a volat jej k věci. Vybočí-li poslanec svým projevem z mezí slušnosti..." a tak dále. To znamená, já jsem očekával, pane předsedající, že na to pana poslance upozorníte. Ještě jsem byl ochoten v rámci toho, že jsem tolerance sama, respektovat to, že poslance Babiše, který hovořil s přednostním právem, jste na to neupozornil. Ono to bylo v bleděmodrém to samé.

Nicméně si myslím, že není možné takto svévolně řídit schůzi Poslanecké sněmovny, a já si dovolím dát tady dvě procedurální hlasování, požádat, to první procedurální hlasování, které prosím, aby bylo provedeno bezodkladně, a posléze načtu to druhé procedurální hlasování. To první je, že dávám námitku proti řízení schůze. Není možné, aby předsedající neupozornil, učinil tak až po deseti minutách, poslance, na to, že nehovoří k věci. Vy jste na to měl pana poslance upozornit, případně mu odebrat slovo. Neučinil jste tak, proto prosím, aby se hlasovalo o námitce proti řízení schůze. Děkuji. (Bouchání do lavic.)

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji, pane předsedo. Je zde přednostní právo. (Pokřik ze sálu: Hlasuje se!) Procedurální návrh, může být protinávrh.

Poslankyně Alena Schillerová: Já mám k návrhu. Co bude výsledkem takového hlasování? Co bude výsledkem? (Pokřik v sále.)

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Pane předsedo, máte slovo.

Poslanec Marek Výborný: Já si myslím, že to je další ukázka toho, že pan předsedající bohužel asi není v kondici a opět tady dal prostor paní předsedkyni, přestože se mělo hlasovat o procedurálním návrhu. Žádný protinávrh nezazněl, ani nemůže zaznít. (Potlesk části poslanců.) Tak prosím pěkně, pojďme hlasovat, já myslím, že tady vedení Sněmovny je dostatečně přítomné a zcela jistě například pan místopředseda Skopeček je připraven převzít řízení schůze a řídit se jednacím řádem. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Pane předsedo, děkuji. Budeme tedy hlasovat o vašem procedurálním návrhu. Odhlásím všechny.

Zahajuji hlasování. Kdo je pro návrh? Kdo je proti?

Hlasování 6, přihlášeno 173, pro 90, proti 81, výsledek přijato. Děkuji.

Přerušuji na dvě minuty a poprosím předsedy koaličních klubů.

Poslanec Marek Výborný: Já vám to ulehčím. Prosím dvě minuty přestávku, aby se vedení Sněmovny poradilo, kdo bude pokračovat v řízení schůze. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Máme zde přednostní právo – pan místopředseda Bartošek.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Je dvě minuty přestávka. Já jen dávám na zvážení, zda by se skutečně nemělo vedení sejít na delší dobu s vedením klubů a domluvit se, jakým způsobem postupovat. (Reakce v plénu.) Dobře. Je-li většinový názor vyměnit řídícího schůze, budu ho respektovat, ale osobně si myslím, že by prospělo, abychom se o tom jako vedení Sněmovny pobavili.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Ještě tady je jedno přednostní právo? Ano?

Poslankyně Alena Schillerová: Já podporuji návrh pana místopředsedy Bartoška, protože tady jste rozhodli o námitce proti řízení předsedajícího. A co z toho? Vy jste navrhli něco dalšího? Z toho automaticky vyplývá – podle kterého ustanovení jednacího řádu? Podle kterého? Má o tom pochybnost i místopředseda za pětikoalici. Takže pojďme prosím akceptovat jeho návrh a sejděme se. (Potlesk části poslanců.)

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Ano, pan místopředseda Bartošek.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: To není o mé pochybnosti. To je o tom, abychom se domluvili my jako vedení Sněmovny, abychom postupovali jednotně v souladu s jednacím řádem. To je to, k čemu jsem vyzýval. Kdyby to bylo na mě, tak bych také samozřejmě řadu vystoupení zkracoval. Ale je to o tom, abychom se domluvili a měřili stejným metrem všichni, kdo řídí Sněmovnu. (Potlesk části poslanců.)

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji, a vyhlašuji tedy přestávku teď na pět minut. (Ženský hlas mimo mikrofon: To je málo.) A poprosil bych předsedy klubů, jestli by mohli přijít sem k nám. Děkuji.

(Jednání přerušeno ve 23.26 hodin.)

(Jednání pokračovalo ve 23.31 hodin.)

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, po dohodě s kolegy ještě prodlužujeme přestávku do 23.35. Děkuji.

(Po chvíli.) Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, po dohodě s ostatními členy vedení Sněmovny přerušujeme do 23.45 a prosím, aby se všichni místopředsedové Sněmovny sešli u paní předsedkyně. Děkuji.

(Jednání přerušeno ve 23.32 hodin.)

(Jednání pokračovalo ve 23.45 hodin.)

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Dovolte, abychom pokračovali v rozpravě, a s přednostním právem se přihlásil pan místopředseda Bartošek. Máte slovo, pane místopředsedo.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Po krátké poradě vedení Sněmovny, abychom se ujednotili, jakým způsobem budeme dál postupovat v souladu s jednacím řádem, jsme dospěli k tomuto závěru. Z pozice vedení Sněmovny budeme chtít, aby ten, kdo vystupuje, mluvil k věci. V případě, že tomu tak nebude, řídící schůze ho v souladu s jednacím řádem povede ke kázni, a v případě, že tento nebude respektovat napomenutí řídícího schůze, bude mu odebráno slovo. Bude to v souladu s jednacím řádem.

Setkali jsme se z toho důvodu, aby Sněmovna mohla dál fungovat a abychom postupovali jednotně jako vedení Sněmovny. Protože to není o tom, k jaké politické straně patříte, ale je to o tom, aby se respektoval jednací řád. V případě, že budete mít pochyby o tom, jakým způsobem je schůze řízena, můžete vznést námitku proti postupu předsedajícího a podle toho postupovat. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. S faktickou se hlásil pan poslanec Vondráček. Máte slovo.

Poslanec Radek Vondráček: Děkuji. K vývoji rozpravy, pane předsedo, a hlásil jsem se s faktickou poznámkou ještě před přednostním právem pana místopředsedy Bartoška, takže tady vlastně právě došlo k porušení jednacího řádu. Ale já jsem vůbec neprotestoval, protože někdy i to porušení jednacího řádu je ku prospěchu věci. A já jsem zmáčkl tu faktickou poznámku, ještě než jste se nahoře sešli.

Já jsem jenom chtěl říct možná na zklidnění situace, že mám pocit, že těch vystupujících, ten počet se zvýšil poté, co jste omezili řečnickou dobu na deset minut. To je totiž efekt toho, že ti, co k tomu mají co říct a mluví k věci, tak už nemohou, protože jsou omezeni nějakým časem, tak vystupují jiní poslanci, protože ten klub chce něco říct, a toto je ten vedlejší efekt. A jsou to už potom takové ty drobné naschvály, které jenom zvyšují nervy v sále. Myslím si, že je to zbytečné. Já bych chtěl opravdu říct, že už jsme tady zažili vypjatější chvíle, než jsou dneska, a že je možná zbytečné tady to ještě eskalovat.

Já třeba vím, že co jsem si tak stihl dohledat, tak jsme tu řečnickou dobu omezili v minulém volebním období jenom dvakrát. U EET a potom u Dukovan, ale až po nějaké debatě. Tady k tomu došlo opravdu poměrně rychle u bodu, připomínám, který má být schválen v devadesátce. My jsme řekli, že nebudeme dávat veto. Tak proč si tu teď děláme možná takové už drobné naschvály? A já souhlasím s tím, že bychom měli... A ještě si potom vezmu jednu faktickou, když slyším smích, protože bych mohl třeba citovat právě, co tady bylo řečeno v těch minulých obdobích. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Pane poslanče, čas. Děkuji. S přednostním právem byl nejdříve pan předseda Fiala. Máte slovo.

Poslanec Radim Fiala: Děkuji za slovo. Mě to, vážené kolegyně, kolegové, zaujalo, to, co tady řekl pan kolega Bartošek, prostřednictvím pana předsedajícího, že vlastně když nebude řečník mluvit k věci, tak že mu bude odebráno slovo. Já si chci zeptat: To je přece subjektivní názor. Jak to poznáte, jestli hovoří k řeči (věci), nebo nehovoří k řeči (věci)? (Potlesk části poslanců.) Taková diskuse přece jasně vede k další cenzuře a k dalšímu

omezování diskuse ve Sněmovně. Jako k ničemu jinému to, a nikdy se to během posledních dvaceti let nic takového nestalo, že by se odebíralo, možná jednou se to stalo, když tady někdo četl telefonní seznam. A že těch telefonních seznamů jsem tady už viděl číst! Ale tady se mluví o energiích, o takových věcech. Znovu opakuji, můžete se to slovo odebrat subjektivně jednou, potom podruhé, potom už se může odebírat pořád, a vlastně už ta opozice bude jenom sedět v koutě, šoupat nohama a mlčet. (Potlesk části poslanců.)

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Dalším s přednostním právem je pan předseda Výborný.

Poslanec Marek Výborný: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Já se znepokojením sleduji, že novela zákona o podporovaných zdrojích energie vyvolala velké kontroverze, potřeby dlouhých vystoupení. Sledovali jsme tady vystoupení pana poslance Babiše, mnoha dalších, skončilo to debatou o tom, jak je schůze nebo není schůze řízena a zda je to či není v souladu s jednacím řádem.

Tak já na základě dohody předsedů pěti poslaneckých klubů si dovolím přinést věcný konstruktivní návrh vstřícný, abychom v situaci, kdy je zjevné, že tento návrh zákona – a teď připomínám, tuto novelu podepsali poslanci Kubíček hnutí ANO, poslanec Fiala Radim SPD a zástupci všech koaličních poslaneckých klubů. Já jsem předpokládal, že na tomto návrhu zákona je tedy nějakým způsobem aspoň elementární věcná shoda a nebude třeba k tomu mnohahodinové debaty a diskuse takto vyostřené, kdy jsme se dostali až do tohoto bodu ve 23.51.

Vzhledem k tomu, že bohužel realita je jiná, ta shoda tady zjevně není a bylo by dobré, abychom i v této schůzi prokázali větší míru efektivity, tak já na základě dohody předsedů klubů dávám tento procedurální návrh, o kterém prosím, pane místopředsedo, aby bylo bezprostředně hlasováno. Tento první bod, novela zákona o podporovaných zdrojích energie, prosím přerušit a pojďme se pustit do bodu druhého, tedy novela zákona o veřejném zdravotním pojištění. Třeba budeme úspěšnější. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji, takže já zagonguji. Protinávrh.

Poslankyně Alena Schillerová: Chci dát protinávrh a velice se omlouvám. Já jsem nerozuměla, pane předsedo, není to žádné protahování. Dokdy jste navrhoval? Tady byl hrozný hluk. Dokdy jste navrhoval to přerušení bodu? Abych mohla dát protinávrh. Nerozuměla jsem, dokdy jste navrhoval přerušení bodu.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Tak pan předseda.

Poslanec Marek Výborný: Děkuji, paní předsedkyně, dobře, tak já vám vyjdu vstříc a přerušíme bod číslo 1 do projednání bodu 3, a pustíme se do bodu 2, protože tam třeba budeme úspěšnější než u bodu 1. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. Je zde protinávrh?

Poslankyně Alena Schillerová: Dávám protinávrh a navrhuji přerušení bodu 1 na pět minut. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Nejdříve budeme hlasovat o protinávrhu, to znamená přerušení bodu 1 na pět minut. Odhlásím vás. Prosím, abyste se přihlásili. Ještě jednou.

Hlasujeme nejdříve o protinávrhu, a to je přerušení bodu 1 na pět minut.

Zahajuji hlasování. Kdo je pro?

Hlasování číslo 7, přihlášeno 176, pro bylo 80, proti 75. Zamítnuto.

(Hlas mimo mikrofon: Jestli je unavený, ať se nechá vystřídat. Pane místopředsedo, říkal jste, kdo je proti u každého hlasování?)

A nyní budeme hlasovat o původním návrhu, a to je bod číslo 1 zařadit za bod číslo 3. Přerušit do projednání bodu číslo 3.

Zahajuji hlasování. Kdo je pro? Kdo je proti?

Hlasování číslo 8, přihlášeno 176, pro 94, proti 80, výsledek přijato.

S přednostním právem pan předseda Fiala.

Poslanec Radim Fiala: Prohlasovali jsme si to, že přerušíme bod číslo 1. OK. Začneme bod číslo 2, to je podle mě veřejné zdravotní pojištění. Já se ptám, pane předsedající, nebo milá vládo, pane premiére, kdo ten bod uvede? Kde máte ministra zdravotnictví? (Odpověď ze sálu, pobavení, potlesk.) Jo, to jsou nejrychlejší škatule, které jsem ve vládě viděl. (Hlas mimo mikrofon.) Jasně, potom to chápu. Já jsem si myslel, že tak důležitou věc, jako je 14 miliard, by měl uvádět ministr zdravotnictví. (Potlesk části poslanců.) Ale jestli to uvede pan ministr financí, tak jasně, tak tomu rozumím. Rozumím.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Přerušuji bod číslo 1 a zahajujeme bod

2.
Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů /sněmovní tisk 166/ – prvé čtení

Z pověření vlády předložený návrh uvede ministr financí Zbyněk Stanjura. Prosím, pane ministře, abyste se ujal slova.

Ministr financí ČR Zbyněk Stanjura: Děkuji za slovo. Když byl Radim Fiala ještě členem klubu ODS, tak ty materiály četl. Tak aby viděl, že to není žádná rychlá změna, toto je sněmovní tisk 166/0, byl distribuován 7. března roku 2022 ve 12.14, a nad tímto datem, hodinou je napsané: zástupce předkladatele: ministr financí. Tak to není úplně rychlé vzhledem k tomu, že dneska je 3. května. To jsou skoro dva měsíce. Škoda, že si to předseda opozičního klubu nepřečetl. Ten zákon má jenom tři paragrafy, je to asi půl stránky. Ale to tak někdy je.

Pro pana poslance Vondráčka. Jestli 14 hodin mluvení mimo věc označil za „nedělejme si teď drobnou nepříjemnost, buďte tak velkorysí“, tak já nevím. Já nejsem sice velký

příznivec našich přísloví, ale napadá mě zrovna několik. Jak se do lesa volá, tak se z lesa ozývá. Jestli tady dneska někdo útočí, tak je to opozice. Vládní většina se brání. Ale někdo si prostě ještě nezvykl, že nemá většinu. Mám pocit, že to fňukání je už v genech hnutí ANO. Nedá se nic dělat. Doufám, že až příště bude vystupovat pan poslanec Andrej Babiš a bude tady blábolit, tak taky odtud budu slyšet takové rozhořčené volání: K věci! K věci! K věci! Ale skoro se vsadím, že se toho nedočkáme.

Ten návrh je široce debatován ve veřejném prostoru. Opozice si ho vybrala jako jeden z cílů svých útoků na vládu. A já jsem vlastně překvapený. Ten zákon ba ve skutečnosti, kdybychom používali základní matematiku, normální zdravou úvahu, prošel Poslaneckou sněmovnou jako nůž máslem.

Zkusme se vrátit v čase, kdy vláda Andreje Babiše svým nařízením v souladu se zákonem rozhodla, že platba za státní pojištěnce v roce 2021 bude 1 967 korun měsíčně. A když si najdete výstupy z tiskové konferenci po tehdejší vládě a tehdejší veřejné vystoupení tehdejší ministryně financí a tehdejšího ministra zdravotnictví – k mému překvapení velvyslance České republiky ve Finsku toho času –, tak tento návrh zdůvodnili tím, že mají obavu a že predikují, že zůstatky na účtech zdravotních pojišťoven by na konci roku 2021 mohly klesnout k 10 miliardám či případně níže.

Nechci nějak ironizovat tento návrh, obavy mít můžeme. Rozumím tomu, že někdo třeba takhle rozhodne, nicméně to rozhodnutí se ukázalo jako naprosto nekvalifikované. Nekvalifikované! A místo aby člověk přišel a řekl: chápejte prosím, v té době bylo mnoho neznámých, nevěděli jsme logicky v květnu roku 2021, jak to bude s covidem, jaké budou výdaje, tak jsme z hlediska nějaké vysoké opatrnosti toto číslo zvolili, naštěstí realita je úplně jiná, tudíž neexistuje důvod, abychom na tom čísle trvali. Takže obsahuje to důvodová zpráva k tomuto materiálu. Když se podíváme na celkové zůstatky k 31. 12., tak nebylo to ani 10 miliard, ani méně než 10 miliard, bylo to 51,8 miliardy. Takže soudruzi z NDR někde udělali chybu, ale to se občas někdy stává. Tomu já rozumím. Čemu nerozumím, že ve světle faktů, dat a reality někdo není schopen říct: tak jsme to odhadli špatně. My bychom řekli jasně, rozumíme tomu, tak se pobavme racionálně o tom, co potřebuje systém zdravotního pojištění.

Abychom neměli ta data tak zastaralá, tak já jsem si nechal vytáhnout, jaká je skutečnost k 30. dubnu letošního roku, což je informace stará přesně, teď už čtyři dny, jsme 4. května, a zůstatek na účtech zdravotních pojištěn k 30. dubnu je 57,5 miliardy. Takže žádný problém neexistuje. Je to vlastně problém, který si vymyslela opozice, a zaslechl jsem, že to budou bránit na barikádách. Co budeme bránit? Kolik je správné číslo, aby zůstalo na účtech zdravotních pojišťoven? Padesát miliard? 55 miliard? 60 miliard? Bavme se o tom. To je racionální debata. Já bych tedy poprosil všechny ty, kteří dodávali ty projevy k předchozímu bodu, aby v té čtenářské soutěži jim vyměnili podklady, aby už nevystupovali k podporovaným zdrojům energie, ale k zdravotnímu pojištění, a byl bych rád, kdybychom mohli mluvit o těch číslech. To, co vláda rozhodla, a to už vlastně podpořila i Sněmovna hlasováním o státním rozpočtu, se ukázalo, že není potřeba těch 14 miliard letos alokovat do systému zdravotního pojištění. Říkají to odborníci, říkají to data, říkají to čísla. Můžete říkat, co chcete, jenom strašíte občany.

Za prvé, v letošním roce se postupuje podle schválených zdravotně pojistných plánů. Ano, je tam jistá nepřesnost, ale ta je k prospěchu celkové bilance. Logicky v okamžiku, kdy se ty zdravotně pojistné plány sestavovaly, tak jsme nemohli správně odhadnout výši inflace, a tím pádem výši plateb ne za státní pojištěnce, ale výši plateb, které si platí zaměstnanci a jejich zaměstnavatelé. To za prvé.

Za druhé, platí úhradová vyhláška pro letošní rok. Všechno, co bylo nasmlouváno, bude v letošním roce poskytnuto. Nikomu nic nehrozí. Ani systému zdravotní pojištění, ale zejména nic nehrozí našim občanům a našim pacientům. Péče bude poskytována v plném rozsahu

v odpovídající kvalitě. To je klíčové. To, o čem jednáme je, abychom předběžnou obavu dali do souladu s realitou.

My jsme současně slíbili v okamžiku, kdy jsme vyjednávali se zdravotními pojišťovnami ještě předtím, než jsme přinesli návrh státního rozpočtu do Poslanecké sněmovny, a my jsme slíbili poté, co nás ujistili, že v roce 2022 po tomto zásahu vlády a Sněmovny nic nehrozí, že přijdeme co nejdříve s automatickým valorizačním vzorcem. Vedli jsme k tomu debatu. V této chvíli máme shodu na tom, jaký používat valorizační vzorec, a já věřím, že tento návrh získá podporu celé Poslanecké sněmovny. Poté, co jsme prověřovali všechny možné parametry a jejich kombinace, tak jsme se rozhodli použít něco, co se u nás dlouhodobě používá a co má logiku a s čím máme zkušenost. Jinými slovy, před druhým čtením vládní poslanci načtou pozměňovací návrh, který by do toho zákona zakotvil mechanismus automatické valorizace, a ten bude stejný, jako je valorizace penzí. Je to systém, který je vyzkoušený. Když to stačí u penzí, tak to bezesporu bude stačit u zdravotního pojištění.

Takže já bych chtěl vyzvat opozici, aby ani dnes, ani zítra, ani pozítří nestrašili občany, protože skutečně zdravotnictví funguje, bude fungovat bez problémů v letošním roce. A pokud se nám povede, já pevně věřím, že ano, protože máme shodu ve vládní koalici, zakotvit do zákona automatický valorizační vzorec, přineseme tolik poptávanou a tolik potřebnou stabilitu a předvídatelnost systému zdravotního pojištění.

Zbytek si asi nechám na případné dotazy nebo komentáře. Těším se na tu debatu a věřím, že řečníci budou používat fakta, data, čísla a ne pojmy a dojmy, protože pak ta debata je poměrně složitá. Chci říct, že v letošním a v loňském roce je v poměru platby za státní pojištěnce nejvyšší procento vůči HDP a v příští letech bude zachováno. Nebude sníženo. Ale pokud přijme ten valorizační vzorec, dá se plánovat minimálně v tom střednědobém horizontu.

Taky chci připomenout, když se podíváme na to, jak ten systém fungoval v předchozích letech, myslím si, že se shodneme, že dlouhodobě české zdravotnictví odvádí špičkový výkon pro naše občany. A byly roky, kdy na konci roku byly zůstatky zdravotních pojišťoven tu 12, tu 25, tu 30 miliard. Těch 57 ke konci dubnu ukazuje, že systém je stabilní, robustní a nepotřebuje z populistických důvodů další virtuální peníze. Mnohem důležitější je, a vím, že na tom kolegové z vládních řad, a doufám, že se přidá i opozice, pracují, je podpořit prevenci. Tam alokovat peníze, protože to jsou nejlépe investované peníze ve zdravotním systému – do prevence. Vím jak od našich zástupců ve Správní radě VZP, od našich členů zdravotního výboru, od pana ministra zdravotnictví, který mimochodem je zdravotně hendikepován, jinak by tady byl určitě po mém boku, že se to chystá. A to jsou správné kroky, které bezesporu přispějí k tomu, aby ten systém byl v příštích letech efektivnější, výkonnější, a tím pádem lépe sloužil našim občanům.

Když se na ten systém podíváme, tak klíčový hráč v celém systému zdravotní péče, doufám, že se nikoho nedotknu, nejsou ani poskytovatelé, ani pojišťovny, klíčoví jsou pacienti. Takhle bychom k tomu měli přistupovat vždy a za každých okolností. Tento návrh zákona plně respektuje potřeby našich pacientů a plně jim zabezpečuje kvalitní a dostupnou zdravotní péči. Děkuji za pozornost. (Potlesk vládních poslanců.)

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Děkuji panu ministrovi financí za uvedení zákona o veřejném zdravotním pojištění. Převzala jsem v tuto chvíli řízení schůze a nyní poprosím, aby se slova ujal zpravodaj pro prvé čtení, pan poslanec Tom Philipp. Pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Tom Philipp: Dobré jitro přeji všem téměř. A těm, kteří v tuto chvíli odpočívají, to přeji, protože v tuto chvíli by se již odpočívat mělo.

Já věřím, že to bude rychlé, že to rychle projednáme, a pokud bychom to neprojednávali rychle, tak že to projednáme aspoň věcně. Těch 14 miliard, tak jak pan ministr řekl, to zdravotnictví v tuto chvíli pro rok 2022 nepotřebuje, má finanční rezervy dostatečné na straně pojišťoven, a nemusíme se tedy o úhradu péče bát. Bylo by krásné, kdybychom dokázali příštích x hodin, které teď budeme věnovat tomuto zákonu, nebo této novele, se nevěnovat těm 14 miliardám, ale fungování zdravotnictví. Využijme ten čas, který teď tady máme a který teď tady pravděpodobně spolu chceme strávit, abychom vymysleli, jak třeba řídit zdravotnictví lépe, co udělat, aby zdravotnictví fungovalo lépe pro občana, pro pacienta, tak jak říkal pan ministr. Své příspěvky prosím směřujme tímto směrem.

Tak jak řekl pan ministr...

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Pane poslanče, já se velmi omlouvám, já vás chvilku přeruším a chtěla bych požádat i na levé straně, pokud máte něco k řešení, prosím, běžte do předsálí jednacího sálu. V tuto chvíli hovoří pan zpravodaj pan poslanec Tom Philipp. Děkuju mnohokrát a omlouvám se, pane poslanče.

Poslanec Tom Philipp: Tak už jenom krátce. Čtrnáct miliard, tak jak řekl pan ministr, v tuto chvíli není nutné, aby ve zdravotním pojištění hrálo nějakou roli. Směřujme svoje příspěvky k tomu, abychom vymysleli, jak lépe řídit zdravotnictví pro naše občany, a ne k tomu, abychom se osočovali z nějakých dejme tomu nepředložeností, to znamená odebírání finančních prostředků. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Také děkuji. Paní Ožanová v tuto chvíli avizuje – ale já nemám v tuto chvíli otevřenou ani rozpravu, mám tady přihlášená přednostní práva, která musí mít, i když já nemusím v tuto chvíli otevřít obecnou rozpravu, mohu dát rovnou přednostní práva, a pokud obecnou rozpravu otevřu, tak stejně musím dát přednost přednostním právům. A s přednostním právem je v tuto chvíli přihlášen Tomio Okamura. Takže já musím postupovat v souladu, jak v tuto chvíli to je, a požádám v tuto chvíli předsedu poslaneckého klubu hnutí SPD Tomia Okamuru, který je přihlášen písemně s přednostním právem. Pane předsedo, máte slovo.

Poslanec Tomio Okamura: Vážené dámy a pánové, stojíme dnes nad návrhem vlády Petra Fialy, která chce vzít 14 miliard...

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Pane předsedo, já vás hned na začátku přeruším a požádám všechny poslance a poslankyně, aby se ztišili. Je to velmi nepříjemné, když řečník hovoří u řečnického pultu a musí být přerušován. Děkuju vám moc za vstřícnost. Opravdu pokud si něco potřebujete vyřídit, chápu, ta hodina, už máme 15 minut skoro po půlnoci, tak děkuji mnohokrát a předávám slovo panu předsedovi.

Poslanec Tomio Okamura: Vážené dámy a pánové, stojíme dnes nad návrhem vlády Petra Fialy, která chce vzít 14 miliard korun zdravotním pojišťovnám, a tím zhoršit kvalitu zdravotní péče pro naše občany. Tento návrh vládní koalice ODS, STAN, KDU-ČSL, TOP 09 a Pirátů je bezprecedentní krádeží v historii financování zdravotnictví v České republice. Vláda Petra Fialy z ODS se prostě rozhodla zhoršit dostupnost zdravotní péče pro naše občany. S tímto SPD zásadně nesouhlasí. Již nyní je v mnoha ohledech zdravotní péče pro naše občany obtížně dostupná, například stomatologie. Chybí personál, jsou dlouhé čekací lhůty na některá vyšetření a zákroky a tak dále. Navíc je situace napjatá i v souvislosti se statisíci uprchlíky, kteří zdarma využívají zdravotní péči a další veřejné služby.

Poslanci... On tu není pan ministr Válek? (Z pléna: Je nemocný.) Dobře. Ale zajímavé je, že před chvílí tweetoval hanlivý tweet na naši adresu, na adresu SPD, takže je evidentně plný energie a sil. Takže to jenom říkám, že je tady omluven jako nemocný, a před chvílí tweetuje hanlivý a lživý politický tweet na adresu SPD. Říkal, že SPD, tam píše, že SPD zajímají jenom rubly z toho důvodu, že my navrhujeme, aby po vzoru Rakouska, Slovenska a Maďarska se vláda snažila nasmlouvat přímé kontrakty na dodávku plynu a přestala nakupovat přes překupníky a na burzách v Německu, což zdražuje třikrát až pětinásobně plyn v České republice. (Poznámky ze sálu.) Nechte si ty hulvátský manýry!

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Já vás poprosím, pane předsedo, pokud chcete oslovit některého poslance, tak prostřednictvím paní předsedající.

Poslanec Tomio Okamura: Já jsem žádného neoslovoval. Oni tady, oni tady vulgárně křičí a ujíždí jim nervy. Já mluvím o panu ministru Válkovi, který je ministrem zdravotnictví a předkládá tento zákon. Takže já vím, že se vám to nelíbí, ale mě fakt umlčovat nebudete! Takže to tedy v žádném případě a chovejte se laskavě slušně! Vy jste zvyklí hulákat asi sami na sebe. Na mě nikdo hulákat nebude. Takže já na ty vaše manýry fakt nejsem zvědavý!

Takže ještě jednou. Mluvím o panu ministrovi Válkovi a o něm si budu tady říkat, co chci, a říkám korektně, že lže na svém Twitteru. Dneska vy jste říkali, že je nemocný, ale evidentně síly k tweetování lživých tweetů má, a my si myslíme, že byste měli nasmlouvat ten plyn pokud možno přímo jako demokratické Rakousko nebo Slovensko a Maďarsko, a teď Češi kvůli vaší vládě platí zbytečně třikrát až pětkrát předražené ceny plynu. Je to plná odpovědnost vaší vlády. Takže to tak je. (Poznámky z pléna.) A k věci tady mluvím, protože tady byla informace ne z mé strany, že pan ministr Válek je nemocný, přeju mu samozřejmě uzdravení, zároveň ale říkám, že evidentně energie má dost, když tweetuje na Twitteru lživé tweety. Takže to je ta věc. Takže mě tady neumlčujte a chovejte se slušně!

Další věc je, že bych tedy pokračoval. Tedy to hulvátský jednání vládních poslanců fakt neuvěřitelný! Řvát tady na někoho. Hrozný je to úplně!

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Já bych opravdu chtěla požádat všechny poslance a poslankyně, aby nekřičeli na toho, kdo hovoří. Zároveň bych chtěla požádat o slušnost všechny, i ty, kteří mluví. Pokud chcete reagovat, můžete se přihlásit faktickou poznámkou. A já chápu, že v tuto chvíli jsou tady i – a vnímám to – v rámci toho, co jsme tady řešili u toho bodu předešlého, ale já bych chtěla říct, že pan předseda hnutí SPD vystupuje s přednostním právem. Děkuji.

Poslanec Tomio Okamura: Takže zdůrazněme si to ještě jednou. Já vím, že tady zástupcům vládní koalice ujíždí nervy, když tady navrhují, že vezmou zdravotním pojišťovnám 14 miliard korun, já to tady podrobně rozeberu, a že se zhoršuje, že zhoršíte dostupnost zdravotní péče pro občany. To je potřeba si opakovat opakovaně. Budeme to tady opakovat samozřejmě po celou dobu tohoto projednávání a budeme to pochopitelně opakovat až do voleb, protože to je opravdu neuvěřitelné, že místo abyste řešili zdražování, tak tady řešíte to, abyste zhoršili dostupnost zdravotní péče občanům. Je to otřesný návrh samozřejmě, proto také to zasluhuje delší pozornost. A umlčet se opravdu nenecháme. Rozhodně ne tady současnou vládní koalicí.

Takže já říkám, že SPD s tímto zásadně nesouhlasí, protože již nyní, jak jsem říkal, je mnoha ohledech zdravotní péče pro naše občany obtížně dostupná, podívejte se například na stomatologii, kdy chybí personál, jsou dlouhé čekací lhůty na některá vyšetření, zákroky, i finančně je ta stomatologie pro mnoho občanů nedostupná. A navíc je situace napjatá, jak jsem říkal, i v souvislosti se statisíci uprchlíky, kteří zdarma využívají zdravotní péči a veřejné služby.

Takže my jsme tady jasně říkali za SPD, že budeme tento vládní zákon tady ve Sněmovně obstruovat, jelikož zásadně nesouhlasíme se zhoršováním dostupnosti zdravotní péče pro naše občany. Podle názoru SPD je nutné ve státním rozpočtu škrtat na platbách nepřizpůsobivým, solárním baronům, politickým neziskovkám či na předražených zakázkách, nikoliv na zdravotní péči pro lidi. Na úkor zdravotní péče pro naše občany Fialova vláda navýšila ve státním rozpočtu mimo jiné platby Úřadu vlády na byrokratický aparát pro nově vytvořené tři ministry a zvyšuje odvody peněz do Evropské unie. To je pochopitelně pro SPD nepřijatelné, že se dějí takovéto věci na úkor zdravotní péče pro naše občany. Osobně nevím o jediném případu z historie České republiky, že by vláda snížila platby za státní pojištěnce, a to dokonce v situaci, kdy zdravotně pojistné plány pojišťoven počítaly dokonce s navýšením a kdy navíc se navyšují i úhrady za zdravotnické výkony a jejich rozsah podle úhradové vyhlášky, a také v momentě, kdy zdravotnictví překonalo jednu krizi a stojí před ní sanace nedozírných škod způsobených covidovou krizí. Navíc vzhledem k uprchlické vlně z Ukrajiny se ještě zvýšilo zatížení našeho zdravotnického systému.

Cílem loupeže, kterou tady předkládá vláda, se staly rezervní fondy pojišťoven. Někdo v uvozovkách hodně chytrý si všiml – jestli to nebyl zrovna tady pan ministr financí Stanjura, ten v uvozovkách hodně chytrý, který si všiml, že české zdravotní pojišťovny mají rezervy? Pane ministře, nebyl jste to vy? Ale já to rozeberu. (Nesrozumitelná poznámka ministra Stanjury.) No já o tom nepochybuji, že víte, kam sáhnout, tak abyste poškodil české občany, například tím, že se zhorší zdravotní péče. O tom přece tady právě hovoříme. (Poznámka ministra Stanjury.) Ale ministra můžu oslovovat přímo. A za druhé, vy mě tady urážíte už dávno nějakými nesmysly. Já jsem na to ani nereagoval. Takže buďte v klidu. Ono už bylo trošku přes čáru, jak jste tady hulákal na pana prezidenta, když tady měl projev, protože jste byl nervózní. Dobře, to taky bylo trošku přes čáru, ale nechte mě prosím vás v klidu vyjádřit. Nebuďte nervózní. Budete mít čas. Vy mě oslovujte podle jednacího řádu prostřednictvím předsedajícího, já vás – ministra – můžu oslovovat přímo. Tak se naučte jednací řád. Já ministra můžu přímo. (Reakce ministra Stanjury.)

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Já bych chtěla...

Poslanec Tomio Okamura: Tak se tady bude mluvit na mikrofon, nebo jak se bude mluvit? On tady na mě pořád mluví. On tady celou dobu má poznámky na mě. Tak se ovládejte, prosím vás!

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Chtěla bych velmi požádat, aby jednotliví poslanci na sebe nepokřikovali, a zároveň bych chtěla požádat pana předsedu poslaneckého klubu hnutí SPD, pokud bude někoho oslovovat, tak prostřednictvím pana předsedajícího, a zároveň aby ten projev byl samozřejmě ve veškeré slušnosti a byl veden k věci. Samozřejmě máte přednostní právo.

Poslanec Tomio Okamura: Tak já děkuju za to. Od začátku mám připravený projev k věci, a kdyby tady nezačali hulákat vládní poslanci a nerušili mě, tak přece jsem byl připraven a jsem připraven dál to vést k věci. Takže nechte v klidu opozici mluvit. My nebudeme skákat, tak jak budete pískat, a všechno bude přece v pořádku. Já vím, že jste nervózní z toho, protože vím, že i mnozí vládní poslanci jsou skutečně nervózní z toho, že občané jim píšou, že prostě nechtějí, aby se zhoršovala dostupnost zdravotní péče. Takže vím, že je to důvod k tomu, že tady zoufale vykřikujete, ale to si musíte domluvit ve vaší koalici, to tady takhle nezměníte, a vyjádřit to hlasováním

Takže pojďme k věci. Ostatně já k věci tady od začátku mluvím. Takže zase tady na mě křičí vládní poslanec, tak já už nevím.

Takže někdo v uvozovkách hodně chytrý si všiml, nebudeme rozebírat kdo, ale zajisté je to někdo z vládní koalice, že české zdravotní pojišťovny mají rezervy – ale o tom víme, o nějakých rezervách, všichni, ale samozřejmě já to říkám z jiného důvodu – ostatně tak jako ostatní pojišťovny nebo třeba banky, velí tomu jak zdravý rozum, tak i zákony. Podotýkám, že ve svých rozpočtech pro letošní rok i po navýšení plateb za pojištěnce počítaly pojišťovny vesměs se ztrátou. VZP například počítala ve svém rozpočtu s deficitem 5,9 miliardy. Tahle vláda, která vykřikovala, že nechce dluhy a život na dluh, se rozhodla pro něco razantnějšího, a to pro život na dluhy, které naseká někomu jinému. To je skutečně posun hodný rozpočtového génia, teď už tady nechci ukazovat vedle, dobře, z nějakého hodně hlídaného ústavu pro duševně choré. No, to už jsem nemyslel.

Fialova vláda si je samozřejmě vědoma, že škrtnutí ve výši cca 14 miliard pro zdravotnictví ve státním rozpočtu znamená pro veřejné zdravotní pojištění další významnou ztrátu. A zmiňuje to i ve své předkládací správě, kde píšete – cituji: O stejnou částku se sníží příjmy systému veřejného zdravotního pojištění, což by bez dalšího znamenalo úplné vyčerpání základního fondu zdravotního pojištění v letošním roce. Lze nicméně předpokládat, že se pozitivněji bude vyvíjet situace na příjmové stránce od ekonomicky aktivních plátců pojistného, kdy s ohledem na inflaci budou příjmy o cca 5 až 7 miliard korun vyšší. Reálná hodnota bude nicméně známá až v průběhu roku a je potřeba počítat s tím, že inflace se zároveň projeví na nákladové stránce poskytovatelů zdravotních služeb, což bude vyvíjet tlak na navyšování úhrad v rámci sjednávání dohod o úhradách zdravotních služeb na příští rok. Pro posílení základního fondu zdravotního pojištění je nicméně možné zapojit rovněž prostředky ostatních fondů, zejména fondu rezervního a provozního, na nichž má většina zdravotních pojišťoven dostatečné množství prostředků pro překlenutí letošního zmrazení platby za státní pojištěnce. Konec toho úseku z té důvodové zprávy.

Pro ty skutečně pomalejší opakuji, že zdravotní pojišťovny na navýšené platby nastavily své rozpočty, a dále, že podle vydané úhradové vyhlášky, která s navýšením rovněž počítala, se od počátku letošního roku hradí prostředky zdravotnickým zařízením. Co je také zásadní, skokově nám rostou ceny energií jak na pobočkách pojišťoven, tak v nemocnicích nebo ordinacích, a vzhledem k aktuálnímu konfliktu na Ukrajině nepochybně ještě porostou. V souvislosti s tím porostou ceny i dalších produktů, zdravotnického materiálu, ale porostou také ceny potravin, neboť je vše od produkce až po zpracování a distribuci přímo navázané na stále dražší energie.

Takže pokud vláda licoměrně počítá s vyššími příjmy pojišťoven díky inflaci, tak musíme dodat B, a to, že ještě daleko rychleji porostou náklady. Přesněji ne že porostou, ale

už rostou. V lednu byla inflace téměř 10 %, v únoru přes 11 % a v březnu už přes 12 %, ale samozřejmě někde narostly ceny energií daleko více. Jen jako perličku na ilustraci uvedu, že největší naše zdravotní pojišťovna VZP v prosinci skončila u dodavatele poslední instance, protože zkrachoval její dodavatel, firma Microenergy. A i když vedení VZP jistě jednalo rychle a určitě už našli náhradního dodavatele, pochybuji, že ceny energií budou ve stejné výši jako u předchozího dodavatele. Oproti původnímu rozpočtu bude zcela jistě VZP platit více. Platit víc budou všichni a na všech stranách a jakékoliv řeči o tom, že se zvednou příjmy, jsou velmi zavádějící sofistika, protože příjmy pojišťovnám vždy porostou pomaleji než náklady. Ale s tím růstem bych moc nestrašil. Inflace, ale také krize v dodávání a výrobě některých komponentů už způsobila stagnaci v automobilovém průmyslu a výrobě na něj napojené, to znamená naopak pokles odvodů do zdravotního a sociálního pojištění v segmentu, který tvoří páteř našeho průmyslu. A samozřejmě je tady také kolotoč sankcí vůči Rusku, takže možná stovky českých firem přijdou o odbyt a příjmy.

Podle veřejně dostupných zpráv je v rezervních fondech, které jsou podle zákona o VZP a o rezortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťovnách určeny, tady cituji z toho zákona, ke krytí schodků základního fondu a ke krytí hrazených služeb v případech výskytu hromadných onemocnění a přírodních katastrof, je v tuto chvíli jen něco přes 4,8 miliardy korun, což je extrémně málo.

Provozní fondy se pak používají k úhradě nákladů na činnost pojišťoven. Hlavním zdrojem těchto fondů jsou stanovené příděly ze základního fondu, které se odvíjejí hlavně od počtu pojištěnců dané pojišťovny. Nicméně v průměru činí něco málo přes 3 % příjmů základního fondu, což je, jak uvádí Ministerstvo zdravotnictví na svém webu, v porovnání s provozními náklady zdravotních pojišťoven v jiných evropských zemích hluboko pod průměrem. V Německu to bylo v roce 2014 6,8 %, v Belgii 4,5 %, na Slovensku 3,5 %. Ty údaje jsou k dispozici trošku staršího data. Ale je to pro srovnání.

Na konci loňského roku bylo dohromady na provozních fondech skoro 17,4 miliardy, z nich je ovšem třeba zaplatit zhruba 6 200 zaměstnanců, kteří v pojišťovnách pracují, energie, opravy, nájmy, IT, propagaci, vybavení, provozní náklady a další služby.

Například VZP, která měla na konci loňského roku na provozním fondu skoro 12 miliard, sice ve svém zdravotně pojistném plánu pro letošek opět plánuje úsporu ve výši 1,9 miliardy, u zaměstnaneckých pojišťoven už ale situace tak veselá není. K tomu ještě připočtěme, že dnes zdravotní pojišťovny hradí položky, s nimiž se ve zdravotně pojistných plánech nepočítalo, jako je testování. Plátci přitom hospodaří deficitně už druhým rokem. Podle zprávy prezidenta Svazu zdravotních pojišťoven České republiky Ladislava Friedricha se původně na letošní rok počítalo s deficitem 14 miliard, který by fondy pojišťoven ještě pokryly s tím, že by na konci roku na účtech zůstalo 9 miliard. Větší část zůstatků by pak navíc již jen kryla dosud nesplacené závazky za rok 2022. Dalších 14 miliard poklesu už ale zůstatky pokrýt nemohou a část nezaplacených nákladů se přesune do dalšího roku.

Prostor pro příznivější výběr pojistného od zaměstnavatelů a snížení nákladů je dost úzký, protože za většinou růstu nákladů stojí změna dohodnuté výše plateb a změna úhradové vyhlášky na rok 2022, která zvedla dohodnuté výdaje o 18 miliard korun. Pojišťovny samozřejmě budou muset hledat úspory, a to například na bonifikacích nebo v lékové politice, ale je jasné, že před deficity neuniknou a vládní škrty jim zcela zásadně podlomí jejich finanční zdraví. To, co je pro státní rozpočet malá záplata 14 miliard, to je pro rozpočty pojišťoven velká rána pod pás a uvede celý segment zdravotního pojištění do krize a rizika kolapsu. A znovu zdůrazňuji, že plnou odpovědnost za veškeré problémy ve zdravotnictví má a bude mít vláda Petra Fialy. Ať se to dotkne jakéhokoliv občana České republiky, ta odpovědnost je zcela jasná a bude zcela jasná a je to potřeba také takto všude říkat, protože je to úplně jasné.

Navíc ze strany vlády jde jen o rozpočtové divadlo, o účetní přesuny, které mají ukázat, že vláda v uvozovkách umí šetřit. Ovšem na nepravém místě. Ale jak vidíme, vláda Petra Fialy neumí šetřit, protože ukrást cizí peníze není úspora, ale loupež. Jak jsem už říkal minule, firmy a zaměstnanci platí zdravotní pojištění zvýšené o zákonem daná procenta a stejně tak by měl platby valorizovat logicky a správně i stát. A je jen chyba, že ho k tomu nenutí zákon. Naopak stát se ze své odpovědnosti platit za svoje pojištěnce vyvléká. No, stát, je to odpovědnost vlády Petra Fialy! A fakticky vláda nechává zvýšené výdaje na podnikatelích, na firmách, živnostnících a zaměstnancích a samozřejmě také na pojišťovnách, na zdravotnictví. Pane ministře Stanjuro, když už vás tady mám po pravé straně.

Vážené dámy a pánové, zásah vládní koalice Petra Fialy do příjmů zdravotních pojišťoven jsme už tady několikrát diskutovali v rámci různých debat. Když budu citovat vládu – cituji: Za účelem zapojení volných prostředků ostatních veřejných rozpočtů do státního rozpočtu v letošním roce se navrhuje, aby došlo ke zmrazení platby za státní pojištěnce na úroveň roku 2021. Konec toho citátu.

Vláda od počátku roku argumentuje, že vzhledem k tomu, že v průběhu roku, tohoto roku, tohoto rozpočtového roku, dochází k převodu ze státního rozpočtu do systému veřejného zdravotního pojištění ve výši 1 967 korun za osobu a měsíc, je nezbytné za účelem naplnění tohoto požadavku platbu po zbytek roku přiměřeně snížit. Od 1. července 2022 by měla platba za osobu a měsíc činit podle tohoto vládního návrhu 1 567 korun. Tím prý dojde v letošním roce k úspoře zdrojů státního rozpočtu ve výši 14 miliard korun. A pochopitelně dodáváme to B, že dojde pochopitelně a logicky k ohrožení dostupnosti zdravotní péče pro naše občany. Je to tak. Je to tak!

Uniká mi logika zdůvodnění, proč je potřeba platby snížit, když vláda říká, že tím důvodem je fakt, že nyní stát platí 1 967 korun za osobu, a proto se to musí snížit. Nevím, jaké jsou pohnutky autora této věty, chtělo by se mi říct postižení, ale udivuje mě, že nikdo z předkladatelů, což je tady vládní pětikoalice, se nenamáhal s nějakým faktickým zdůvodněním. V tuto chvíli nám tedy Fialova vláda říká, že zdravotnictví dostává moc peněz, takže je nutné zdravotnictví peníze sebrat. To je ve zkratce to, co nám tady říká vláda. Proto jsem tady schválně citoval.

Jenže aby někdo mohl tvrdit, že někdo dostává moc nebo málo, musí mít nějakou analýzu nákladů na pojištěnce, nákladů na zdravotní péči, a pak přece může ten někdo tvrdit, že tahle platba je vysoká nebo nízká. Vláda Petra Fialy z ODS samozřejmě žádnou – opakuji žádnou – analýzu nemá, a naopak si protiřečí v další větě důvodové zprávy, kde poukazuje na inflaci, která pojišťovně prý přinese 5 až 7 miliard korun navíc. Připomínka inflace, přesněji zdražování, je správná, ale ve špatném kontextu. Ano, pojišťovnám a nemocnicím všechno zdražilo, a to velmi extrémně – teplo, světlo, materiál. To asi zástupci vládní koalice nevědí. Já bych řekl, že to spíš vědí, ale schválně to tady neříkají.

Inflace je tedy ve dvouciferných číslech. Ale pro zdravotnictví se náklady v mnohém zvýšily skutečně dramaticky. Jde samozřejmě o energie a pohonné hmoty, ceny tepla a pohonných hmot, ty jsou rekordní. Už v lednu letošního roku pojišťovny i bez snížení plateb počítaly s deficity, tedy s nižšími příjmy, než budou výdaje. A v této situaci má vláda – nevím, jak to jinak nazvat než drzost trvat na něčem, co bylo hloupé už před čtyřmi měsíci, ale co je dnes naprosto scestné a nebezpečné. Fakticky jde o snížení objemu peněz, které jdou do zdravotnictví, a to v situaci, kdy extrémně rekordně vyrostly náklady ve zdravotnictví, a v čase, kdy tu máme mimo jiné dnes už víc než 300 000 dalších uživatelů zdravotní péče z řad ukrajinských uprchlíků, přičemž velká část z nich patří k těm, kdo tu péči, ať už preventivní, nebo léčebnou, budou potřebovat. Samozřejmě z českého rozpočtu, tak jak to tady vidíme.

Ukrajina, jak víme, má relativně nízkou proočkovanost a naopak rekordní počty lidí nemocných HIV, TBC a dalšími chorobami, které jsou navíc přenosné. A buďme upřímní,

přichází k nám lidé ze země, kde většina obyvatel neměla přístup ani ke zlomku péče, která je standardem u nás. To není urážka Ukrajiny. V případě chudých lidí budou stejně špatně v přístupu ke zdravotnictví třeba v USA a některé vaše další v uvozovkách vzory. Takže když to shrnu, proč tedy o tom hovořím, tu máme mezi uprchlíky velké procento lidí se zanedbanými chorobami, jejichž léčba dopadne na naše zdravotnictví. S těmito náklady nepočítají zdravotně pojistné plány pojišťoven, a opravdu ani nemohou, protože jde o velkou neznámou. VZP v tuto chvíli alespoň předběžně počítá s tím, že občané Ukrajiny budou využívat zdravotní péči ze 60 % úrovně českého občana. To je velmi optimistické, protože například preventivní péči dětem ve školách musí poskytnout všem stejně. Pokud budeme léčit Ukrajince nemocné HIV, s infarktem nebo s tuberkulózou, tak se asi shodneme, že tuhle další život zachraňující péči budeme muset ze systému za současných podmínek poskytnout na 100 %, nikoliv na 60 %, jak je plánováno v těch předběžných úvahách.

Někteří – to bylo zase vtipné, co jste řekl teď. To jo. Někteří páni ministři a zástupci vládní koalice Petra Fialy z ODS už lidem vzkázali, že se musí uskromnit. To je sprosté hlavně vůči starým lidem, kteří celý život dřeli, a vůči našim invalidním spoluobčanům, kteří za problémy, které způsobují z velké části politici, nemohou. A tento vládní přístup je zcela nepřijatelný, zvláště pokud jde o zdravotní péči. Čeští občané si celý život platí pojištění, které jim má zajistit nějaký zdravotní standard deklarovaný také naší ústavou. Není jejich vinou, že politici po převratu v roce 1989 začali masivně rozprodávat majetek a státní firmy, které do té doby vydělávaly peníze například pro zdravotnictví a na důchody. Je opravdu drzost a sprostota nejhrubšího zrna, když k úsporám vyzývají občany politici vládních partají, které občany a stát okradly a přivodily současný stav jak ve zdravotnictví, tak i co se týče důchodů. A aby tady někdo zase nepřekrucoval moje slova, já neobhajuji situaci do roku 1989, já mluvím třeba o privatizaci vody a tak podobně, což právě se na tom podílí hlavně politici, se podíleli, ODS a tak podobně. O tom tady hovoříme. Nehovoříme o tom, že obhajuji státní plánování do roku 1989, to tady vůbec není teď tématem. Samozřejmě ale mimochodem platí, že západní vyspělé země mají podíly, dokonce ty státy, spolkové země, které mají podíly přímo v prosperujících firmách, takže to je běžná situace ve vyspělých zemích. Jenom tady se všechno, co mohlo vydělávat, privatizovalo, rozkradlo za účasti politiků. Samozřejmě, co si budeme říkat, nejdéle vládli politici ODS a ČSSD v té době, za asistence KDU-ČSL. Takže tady je to zcela jasné, kdo má tu odpovědnost.

Ale znovu říkám, že prostě je opravdu nefér, když odpovědnost za tuto současnou neblahou situaci přenášíte na občany tím, že vezmete 14 miliard korun ze zdravotního pojištění, a tím zhoršíte dostupnost zdravotní péče pro naše občany. A znovu říkám, že podle mého názoru je opravdu drzost a sprostota nejhrubšího zrna, když právě k úsporám vyzývají občany politici těchto partají, které právě mají to máslo na hlavě, které v podstatě občany a stát okradly, ty partaje, a přivodily současný stav jak ve zdravotnictví, tak co se týče důchodů. A je absolutně pro nás nepřijatelné jakýmkoliv způsobem snižovat peníze, které mají jít na zdravotní péči pro naše občany. To tady ale prosazuje vládní pětikoalice Petra Fialy.

Chcete-li šetřit, vážení představitelé Fialovy vlády, sahejte v prvé řadě do svých kapes nebo do kapes svých sponzorů, ať už jsou to solární baroni, nebo firmy a lidé, kteří peníze vydělané u nás vyvádí do zahraničí, což typicky tady vidíme u sponzorů hnutí STAN. Vládního hnutí STAN.

Pane premiére Petře Fialo a ministři, pokud chcete demonstrovat úspory, tak začněte prostě šetřit vy na sobě a na svých rezortech, na výdajích pro politické neziskovky, nebo zefektivněte svoji byrokracii a zkuste nevyhazovat peníze za kdejakou hloupost jen proto, že přichází z Bruselu, viz Green Deal.

Jak správně řekl prezident Zeman, plošně škrtat umí kdekdo, a co je hlavní, plošné škrty přece nevedou automaticky k větší efektivitě. Naopak mohou způsobit škody, které budou v důsledku dražší a nevýhodnější než zachování stávajícího stavu. To neznamená nešetřit,

šetřit musíme všude, ale než začnu škrtat, musím přece opravdu poctivě a s rozvahou přemýšlet, kde co a proč škrtnu nebo změním. A doufám, že tady nikdo na mě nebude vykřikovat z vládní pětikoalice, že nemluvím k věci, protože tady už ta cenzura, kterou tady nastavuje vládní pětikoalice, začíná být opravdu úplně neúnosná, protože prostě tady budu říkat k této věci, co prostě budu považovat za vhodné, protože je potřeba tento váš skandální návrh podrobně pochopitelně rozebrat. Opravdu zdůrazním, abyste ani se neopovažovali mě tady v budoucnu umlčovat, protože je to úplně k smíchu, když tady strany, který mají preference tři čtyři procenta tady umlčují prostě stranu, která má stabilně přes půl milionu voličů. Opravdu, to je jako už úplně drzost sama o sobě, jo, ta arogance vaše!

Takže budu pokračovat. Navíc všechny změny bychom měli plánovat dlouhodobě s vizí, co bude dnes, zítra, pozítří i za několik let. Bezhlavé škrty jsou v současnosti jen politické gesto, vládní politické gesto. Stále platí, že musíme šetřit a snižovat své dluhy, ale šetřit se musí skutečně s rozmyslem a tam, kde to má smysl, ne tam, kde to bude škodit, a stát musí samozřejmě hledat další zdroje pro financování zdravotnictví, protože se blíží čas, kdy průběžné financování podle současného modelu už na výdaje ve zdravotnictví nebude stačit. Jsou třeba i změny ve zdravotnictví. Pomíjí se fakt, že občan neplatí pojištění proto, aby na něm bylo provedeno co nejvíc výkonů a vyšetření, ale proto, aby v případě nemoci byl zlepšen nebo alespoň udržen jeho zdravotní stav. To je principiální problém, kdy stávající systém nutí nemocnice, jejich manažery i lékaře provádět co nejvíce výkonů za co nejvíce peněz.

Znovu upozorňuji, že stárnutí populace není problém jen důchodů, ale náklady spojené se stárnutím budou do roku 2040 oproti dnešnímu stavu znamenat také nárůst výdajů ve zdravotnictví, v reálných číslech o cca 20 % a do roku 2060 pak cca o 30 %. Nelze předpokládat ani zastavení technologického vývoje či zásadní zlevnění nových technologií, spíše naopak. Pokud na základě zjištění OECD budeme předpokládat díky technologiím roční nárůst výdajů o 2 %, pak do roku 2040 půjde o kumulativní reálný nárůst ve výši 64 %. Tohle jsou skutečně výzvy k řešení a skutečný státník se k nim musí postavit čelem. Ovšem takový státník se ve vládní pětikoalici evidentně nenachází, protože zlikvidovat pojišťovnám finanční rezervy při pohledu na výše uvedené predikce vývoje je bez přehánění naprosto hloupé a nebezpečné.

Pokud chceme uspořit ve zdravotnictví, je v jedné z rovin třeba přijmout nejlepší systémové řešení a tím je podle názoru SPD prevence. Prevence ve smyslu skutečné prevence, tedy primární předcházení nemocem. To znamená místo léčení následků, což je také samozřejmě potřeba, se musíme naučit posilovat naši obranyschopnost, a jakkoliv k tomu u nás starších můžeme být skeptičtí, neměli bychom rezignovat. Historie ukazuje, že některé plošné akce dokázaly udělat ve zdravotnictví zázraky, jako například zlepšení hygieny, lepší strava nebo třeba přidávání jódu do soli dokázaly některé nemoci razantně redukovat. A v prevenci máme opravdu velké mezery. Díky covidu vidím reklamy na komerční léky na posilování imunity, dokonce výrobci džusů začali vyrábět nápoje s posilovači imunity. Ale stát v tomto ohledu nedělá absolutně nic, přičemž nejde například jen o propagaci zdravého životního stylu, ale třeba mnohé země v reakci na covid začaly dodávat do některých produktů plošně vitamin D, který posiluje imunitu a o kterém víme, že třeba my v České republice máme skutečně jeho nedostatečný přísun.

Roste nám počet diabetiků, mnoho lidí s nadváhou a jejich léčba stojí stále víc. Co dělá stát, co dělá vláda, aby lidí v rizikových skupinách nepřibývalo? Zakázali jste lidem pohyb, děti nejenže skoro ve škole necvičí a nehýbou se, ale po velkou část roku jste je rovnou zavřeli doma a učily se přes počítač. Dětský věk je přitom pro budoucí riziko mnoha nemocí zcela zásadní.

Dalším tématem by mělo být zefektivnění výběru pojistného. Popravdě, je to jen další daň, nic jiného. Je daná zákonem a z jejího výtěžku se musí platit zákonem a vyhláškami dané výkony. Jakkoliv se tu lobby pojišťoven ohání nějakou konkurencí, tak konkurence je fakticky

nemožná, jen se násobí náklady. Zdravotní pojišťovny jsou dnes samostatnými právními, formálně neziskovými subjekty, které mají za úkol provádět veřejné zdravotní pojištění. Tato velmi rozsáhlá činnost zahrnuje především na jedné straně výběr pojistného od plátců pojistného a na druhé straně úhrady zdravotních služeb poskytovatelům zdravotních služeb. Všechny zdravotní pojišťovny mají komplexní zodpovědnost po stránce odborné i ekonomické za hrazené zdravotní služby poskytované každému z celkem více než 10 milionů pojištěnců veřejného zdravotního pojištění.

V souladu s těmito stěžejními úkoly pak činnost zdravotních pojišťoven zahrnuje také řadu dalších souvisejících oblastí, jako například vedení evidence poskytovatelů zdravotních služeb, kontrolní činnosti jak plátců pojistného, tak i poskytovatelů zdravotních služeb, vedení evidence pojištěnců a další. VZP přitom vede centrální registr všech pojištěnců.

Popravdě je to tak v současnosti, jako kdybychom měli v zemi sedm finančních úřadů nebo sedm paralelních správ sociálního pojištění. Pojišťovny při své obhajobě říkají, že provozní náklady českých zdravotních pojišťoven jsou již dávno ze zákona zastropované procentem celkových nákladů pojišťovny. Pro ilustraci, aktuálně činí 3,3 %. Takže matematicky, k čemu by bylo sloučení dobré, jestliže celkové procento nákladů by bylo stále stejné? Tři procenta budou stále tři procenta, akorát jinak rozložená. To je také hodně pochybná sofistika.

Za prvé každému člověku se zdravým rozumem je jasné, že vícenáklady tu prostě jsou. Jako malou ukázku vyhazování milionů korun ročně si připomeňme, že každý půlrok pojišťovny investují do komerční reklamy, s jejíž pomocí si přetahují pojištěnce. Podle zákonů a vyhlášek ovšem musí nemocnice poskytovat všem občanům stejnou péči. Pojišťovny se fakticky liší jen v drobných bonusech. Předhánějí se v tom, která zaplatí jakékoliv multivitaminy nebo dá příplatek třeba na prevenci a podobně. V lékařské péči být rozdíl nesmí.

Jak už jsem, vážené dámy a pánové, říkal jsou potřeba systémové změny, které přinesou peníze do zdravotnictví, nebo je v něm naopak uspoří. A jak už jsem říkal, v prvé řadě bychom měli analyzovat náš systém a současně se také podívat do zahraničí a z dobrého se učit a před špatným se varovat. Proto je nutné, abychom tady ve Sněmovně všichni před hlasováním znali tematický přehled, systémy zdravotní péče.

Systémy zdravotní péče v členských státech Evropské unie velmi důležitým dílem přispívají k vysoké úrovni sociální ochrany a soudržnosti v Evropě. Systémy zdravotní péče v Evropské unii se liší a odrážejí různé společenské volby. Navzdory organizačním a finančním rozdílům jsou založeny na společných hodnotách, které v roce 2006 uznala Rada ministrů zdravotnictví. To znamená, ty hodnoty jsou univerzálnost, přístup ke kvalitní péči, rovnost a solidarita. Obecně se uznává rovněž nutnost zajistit, aby byly systémy zdravotní péče fiskálně udržitelné, a to způsobem, který zaručuje zachování těchto hodnot v budoucnu. A o tom je přece tady ta řeč. O tom tady hovoříme, když vláda chce vzít zdravotnímu systému 14 miliard, a zhoršit tak dostupnost zdravotní péče.

V posledním desetiletí čelí právě systémy, ty evropské systémy v těch jiných evropských zemích, zdravotní systémy zdravotní péče, podobným rostoucím společným výzvám. Evropské obyvatelstvo stárne – za prvé, evropské obyvatelstvo stárne a více je zatíženo chronickými nemocemi. To má za následek vyšší poptávku po zdravotní péči a rostoucí rozpočtový tlak. Za druhé, náklady na inovativní technologie a léčivé přípravky rostou a zatěžují veřejné finance. Za třetí, zdravotničtí pracovníci nejsou rozmístěni rovnoměrně a v některých oblastech péče je jich nedostatek. Za čtvrté, přístup ke zdravotní péči není stejný a má ve společnosti za následek rozdíly ve zdravotních ukazatelích.

Sdělení Evropské komise o účinných dostupných a odolných systémech zdravotní péče stanovilo v této souvislosti strategický program pro systémy zdravotní péče v zemích Evropské unie. Důležitým příspěvkem k tomuto programu byla společná zpráva o systémech

zdravotní a dlouhodobé péče a fiskální udržitelnosti, kterou vypracovala Evropská komise a výbor pro hospodářskou politiku. V evropském pilíři sociálních práv přijatém v dubnu 2017, v zásadě číslo 16, se uvádí, že každý má právo na včasný přístup k cenově dostupné, kvalitní preventivní a léčebné zdravotní péči. Ale jak jsem tady hovořil, tak už v současné době, například když se podíváme na stomatologii, tak už v současné době ten přístup k té cenově dostupné, kvalitní preventivní a léčebné zdravotní péči není podle názoru SPD dostatečně zajištěn. Ale já vím, já tuším, že ministři a představitelé vlády mají zajištěnu péči asi nějak lépe, ale my myslíme na občany, myslíme na ty běžné občany. A když se podíváte na řadu občanů, já jsem velmi často na kontaktní kampani, tak řada občanů nemá ani na ty zuby, které jim chybí, protože na to prostě nemají peníze. A není to tím, že by zanedbali prevenci či péči o zuby. Prostě někdo má s těmi zuby větší problémy, někdo menší, tak to prostě je jako s jakýmkoliv jiným onemocněním. Někdo prostě má nějaké nemoci, někdo ne, tak to je prostě osud.

Tak zuby jsou součástí... Tady vládní poslanec se tady ohrazuje proti tomu, že tady řeším zuby. No právě politici ODS za svých vlád to uvedli do situace, kdy chtějí říci, že zuby nejsou součástí lidského těla, proto v podstatě ve finále to dochází do takové situace, že řada občanů nemá na to a není ani často ta základní péče už ani pořádně hrazena z pojištění. Když si chce někdo udělat zuby, aby to nějak vypadalo, tak samozřejmě na to ani nemá peníze. Je to právě kvůli ODS. Já vím, že vám to připadá k smíchu, mně to vůbec k smíchu nepřipadá. Mně to připadá, zuby jsou součástí lidského těla, a to prostě... Je tady vidět výborně tady ten vládní poslanec, jehož, omlouvám se, jméno neznám, tak tady výborně poukázal na rozdíl, jak vidí politiku z tohoto pohledu SPD, jak ji vidí asociální vládní koalice.

Takže tady jenom říkám o tom, že vy se tak oháníte tou Evropskou unií, proto tady cituji, nejsem obhájcem Evropské unie, abych vám nastavil zrcadlo, co tady v tom evropském pilíři sociálních práv je stanoveno, s čím tady souhlasíte, byste měli souhlasit, ale vaše slova a činy se liší.

Pojďme si rozebrat, co se rozumí tím včasným přístupem, jak tady je uvedeno v tom evropském pilíři sociálních práv. Včasným přístupem se rozumí, že každý má přístup ke zdravotní péči, kdykoliv ji potřebuje. A to vyžaduje vyvážené geografické rozmístění zdravotnických zařízení a zdravotnických pracovníků a politiky na minimalizaci dlouhých čekacích lhůt. Takže už tady i v tomto okamžiku vidíte, jak to, že berete zdravotním pojišťovnám 14 miliard korun, tak váš návrh zcela prokazatelně bude zhoršovat dostupnost zdravotní péče. Je to jasné, protože tady už se ty nůžky rozvírají zcela jasně. A znovu říkám, to ten váš návrh vy jste předkládali ještě v okamžiku předtím, než tady bylo těch téměř 400 000 ukrajinských uprchlíků, kteří nově vstoupili do toho systému.

Pojďme se podívat, co se rozumí na základě té definice, podle které byste se měli řídit, co se rozumí tou cenově dostupnou zdravotní péčí. Tím se rozumí, že přístup k potřebné zdravotní péči by neměl být omezen z důvodu nákladů. Co se rozumí tou kvalitní zdravotní péčí? Tím se rozumí to, že by zdravotní péče měla být relevantní, vhodná, bezpečná a účinná. Zdravotní systémy v Evropské unii jsou vzájemně stále více propojené. Směrnice o právech pacientů v přeshraniční zdravotní péči je milníkem ve vytváření právního rámce a politických nástrojů pro tuto spolupráci. Směrnice stanoví zejména jednoznačná pravidla a poskytuje pacientům spolehlivé informace o přístupu ke zdravotní péči a o náhradě nákladů na zdravotní péči poskytnutou v jiné zemi EU.

Pojďme se tedy podívat podrobněji na ty systémy, protože, jak jsem uvedl v úvodu, je potřeba si to opravdu dobře rozebrat, aby bylo jasné, kde vláda a ministr zdravotnictví Válek postupuje samozřejmě zcela chybně. Je to prostě politika, je to rozhodnutí proti lidem vzít 14 miliard ze zdravotního pojištění. Takže pojďme se věnovat té kapitole politické výzvy v souvislosti právě s těmi zdravotními systémy.

Za prvé, zdravotnictví je významným zdrojem zaměstnanosti. Odvětví zdravotní a sociální péče je oblastí, která v posledních letech zaznamenala největší nárůst zaměstnanosti – více než 2,6 milionu nových pracovních míst. Mluvím o tom evropském kontextu pochopitelně. V prvním čtvrtletí roku 2009 až v prvním čtvrtletí roku 2017 byl v odvětví zdravotní a sociální péče nárůst počtu pracovních míst rozdělen takto: V dílčí oblasti zdravotní péče to bylo 960 500 nových pracovních míst, což představuje 36 % nových pracovních míst vytvořených v celém odvětví. V dílčí oblasti ústavní sociální péče vzniklo v rámci Evropské unie 946 500 nových pracovních míst, to znamená 35 % z celkového počtu. V oblasti mimoústavní sociální péče vzniklo 776 700 nových pracovních míst, to je 29 % z celkového počtu.

Proč to říkám? Protože chci tady právě vám připomenout, asi to většina z vás neví, že naopak právě ta zdravotní oblast, že to není oblast, která je vhodná na to, abyste tam škrtali peníze, ta oblast toho zdravotnictví. I z hlediska toho výhledu, z hlediska toho vývoje, to je úplně špatně, co děláte, že chcete vzít čtrnáct... Vy to vezmete nakonec samozřejmě, vy si to stoosmičkou natvrdo prohlasujete, že zhoršíte dostupnost zdravotní péče pro naše občany, ale je potřeba, aby veřejnost věděla, že je to úplně proti všem predikcím, proti všemu vývoji a hlavně proti našim občanům.

Na odvětví zdravotní a sociální péče v prvním čtvrtletí roku 2017 připadalo v rámci EU 24 014 500 pracovníků a většina z nich, 13 601 1 700 pracovníků, byla zaměstnána v dílčí oblasti zdravotní péče. Na dílčí oblast takzvané ústavní péče připadalo 5 066 800 pracovníků, zatímco 5 346 000 pracovníků bylo zaměstnáno v oblasti mimoústavní sociální péče. Ne všechna nová pracovní místa však odpovídají nové poptávce po zdravotní péči. A to je přesně ono, k čemu jsem chtěl teď směřovat, protože o tom už jsem mluvil i v jiné části svého vystoupení, že česká populace stárne. A právě tady se už hovoří v rámci Evropy, tady je to zřejmě vládní koalici jedno, ta naopak ubírá ty peníze, vy chcete naopak v podstatě zhoršovat zdravotnictví, ale právě k tomu zajištění ústavní účinné péče, účinné péče o stárnoucí obyvatelstvo v Evropě se v Evropě v jednotlivých odvětvích a oborech vyžadují různé soubory práce, dovednosti a různé způsoby a samozřejmě to také stojí peníze.

Nesoulad těchto dovedností existuje jak v povaze, tak i v rozdělení dovedností v rámci jednotlivých zdravotnických profesí. Nové formy poskytování péče, které s sebou nesou přesun úkolů například z lékařů na zdravotní sestry a lepší integraci, mohou zajistit bezpečnější a účinnější péči při nižších nákladech.

Pojďme se podívat teď na směrnici Evropské unie o uplatňování práv pacientů. Průměrné roční změny, tady je potřeba se podívat, a tady o tom chci hovořit, o vývoji počtu pracovních míst ve zdravotnictví a ve všech ostatních odvětvích. Jak už jsem teď poukázal, tak z hlediska toho počtu pracovníků je to zdravotnictví právě odvětví, kde dochází k tomu nárůstu. Takže logicky nárůst, a to neošidíte, protože populace stárne, je potřeba více pracovníků ve zdravotnictví, ale vy naopak zdravotnictví berete peníze. Takže to znovu a znovu říkám, je proti lidem to, co děláte. Jak už jsem říkal v úvodu, tak vy v podstatě poškozujete i tu budoucnost toho zdravotnictví, protože když jednou vezmete takovouhle částku, tak ona se potom také těžko hledá. To znám, tyhle přístupy asociálních vlád.

Ostatně pamatujeme, jak pan Kalousek, když byl ministrem financí, chtěl prostě vyvést peníze občanů v rámci důchodového pilíře dokonce do soukromých fondů. Taková je péče některých stran vládní koalice o naše lidi v důchodovém věku. A když jsme ho ptali, pana Kalouska tady, to už jsem tady byl ve Sněmovně, to udělal ještě v době, kdy jsme tady nebyli, jak je tedy garantováno to, když ty soukromé fondy zkrachují, zdali lidé nepřijdou peníze, na tuto otázku nedokázal odpovědět. Vyvést peníze ano, ale garance už žádná. Ještěže jsme to i hlasy našimi zrušili, tenhle tunel na veřejné peníze, které tady chystala před těmi cca deseti jedenácti lety, nechytejte mě teď za slovo, bylo to předpředpředminulé volební období, právě koalice ODS a TOP 09. Na tuhletu koalici je potřeba si dát velkého majzla samozřejmě z tohoto pohledu, protože tyhlety nápady, ty tady už prostě byly. Byla to vláda Petra Nečase.

A průměrné roční změny pracovních míst, když se na ně tedy podíváme, tak co se týče zdravotnictví, a porovnáme to s těmi ostatními odvětvími, a hovořím o tom srovnání mezi roky 2009–2017, protože to jsou ty údaje, které jsou statisticky dobře zpracované, ale to ukazuje ten vývoj, takže samozřejmě to aktuální o té situaci, a v podstatě v těch trendech se ta situace nezměnila, tak pracovníci v odvětví zdravotní a sociální péče mají úroveň vzdělání, která značně převyšuje průměr ve všech ostatních odvětvích. Samozřejmě to vyžaduje potom také odpovídající náklady. A znovu říkám, tu zdravotní péči budeme potřebovat více či méně každý z nás. Většinou to bývá tak, že čím jsme starší, tak tím té péče potřebujeme více. A jak je uvedeno, tedy je tady k tomu ještě příloha, tu tady nebudu ukazovat, tak počet pracovníků s terciárním vzděláním, to znamená s diplomem z univerzity nebo jiné vysokoškolské instituce, je v odvětví zdravotní a sociální péče soustavně vyšší než v celém hospodářství. A opět, proč o tom tady hovořím? Samozřejmě aby se zaplatili tito pracovníci potom, tak jsou potřeba peníze, nic jiného to není, a vy ty peníze berete systému.

Prostě já když tady vidím, prostřednictvím paní předsedající, tak je tady předseda správní rady poslanec Tom Philipp KDU-ČSL, vždyť vy ty údaje, které jsem říkal v úvodu, moc dobře víte, že to tak je, z VZP. Ostatně to jsou údaje, které jsou z VZP, takže to tady moc dobře víme. My tam taky máme své zástupce.

Takže prostě nemá si smysl nalhávat, že je to jinak. Já bych dokonce řekl, že kdyby tady mnozí nebyli součástí té vládní pětikoalice a koukali na to čistě z pohledu zdravotnictví a jeho potřeb, tak by pro to tady nikdy nemohli hlasovat přece. To prostě tak je. Ale nejhorší na tom je, že vy jste to ve jménu politiky vyměnili za zdraví občanů a to je prostě hrozně smutné na tom! My máme v našem poslaneckém klubu z 20 poslanců 4 lékaře a jednu zdravotní sestru. A ve vašich řadách jsou také lékaři. Prostě tenhle návrh není dobrý a vy to moc dobře víte, že je to špatně. Měli jste prostě přesvědčit vaše kolegy ve vládní koalici, aby ty peníze, jestli je chcete vzít, vzali někde jinde. Ale tohle jste udělali, to je strašný nápad. A potáhne se to s tou vaší koalicí až do konce volební období, protože jakékoliv odložení operace, jakákoliv prodleva, všechno půjde na vrub tomuhletomu, co tady teď navrhujete. A je to tak, protože všichni lékaři vědí, že bez peněz se dobré zdravotnictví prostě dělat nedá. Samozřejmě efektivita a podobně, ale o tom už jsem tady hovořil. To jsme tady všechno si rozebrali. Ale tohle je prostě špatný návrh.

A proto my také jsme se otevřeně přihlásili k těm obstrukcím, protože my prostě nesouhlasíme s tím, aby se zhoršovala dostupnost zdravotní péče, aby se braly peníze na zdravotní péči občanům České republiky v situaci, kdy už na vyšetření u specialistů čekáte často, když se chcete objednat na jaře, tak dostanete termín v létě. Řada operací se odkládala už kvůli covidu, o tom už jsem hovořil, a teď se ještě budou brát peníze? To je opravdu velmi – prostě špatný návrh je to. Já už nebudu říkat ostudný, ale je to špatný návrh.

V roce 2016 mělo v Evropské unii 33,9 % všech pracovníků terciární vzdělání, ale v odvětví zdravotní a sociální péče tato hodnota byla vyšší. Bylo to 43,4 %. Takže procentní podíl pracovníků s vyšším sekundárním nebo postsekundárním vzděláním v celém hospodářství činil 48 % a v odvětví a v prosperitě pomáhá lidem dosáhnout dobrého zdravotního stavu, udržet si jej, a zaručuje tudíž větší zapojení do pracovního procesu, vyšší produktivitu. V každém případě platí, že právě v tom zdravotnictví je podíl těch více vzdělaných lidí vyšší. A samozřejmě to žádá ty vyšší finanční náklady.

Pojďme se podívat na fiskální udržitelnost systému zdravotní péče, tedy rozpočtovou udržitelnost systému zdravotní péče, abych mluvil česky. Veřejný sektor hraje ve financování zdravotní služeb důležitou roli. A tady znovu je potřeba si to zopakovat. Tedy ještě jsem o tom nehovořil, ale určitě ti lidé, co se zajímají o zdravotnictví, by tento údaj mohli vědět. Ve dvou třetinách členských států financuje více než 70 % výdajů na zdravotní péči veřejný sektor. Tato situace může být pro udržitelnost veřejných financí problematická, zejména v souvislosti se stárnoucí populací. A znovu a znovu mi to dává za pravdu a dá to za pravdu SPD, že v této situaci brát 14 miliard je prostě špatně. Je to špatně! Je to špatně.

Když se podíváme na podíl, a to je zajímavé se na to podívat, a teď je to přesně o tom, k jakým zemím my bychom se měli řadit, když se podíváme na podíl veřejného a soukromého financování systému zdravotní péče v jednotlivých zemích EU, takže k členským státům s relativně vysokým podílem soukromých výdajů na zdravotní péči – s relativně vysokým podílem soukromých výdajů na zdravotní péči – patří Bulharsko – 46 %, Řecko více než 41 %, Kypr – 54 %, Lotyšsko – 44 %. Ale jaké jsou ty státy, které mají nejvyšší podíl výdajů na zdravotní péči, které jsou financovány vládou? Ano, je to i Česká republika – 83 %, Dánsko – 84 %, Německo – 85 %, Lucembursko – 83 %, Nizozemsko – 81 % a Švédsko – 84 %. Ale tím, když budete brát ty peníze zdravotnictví, tak snad se nechceme posouvat k zemím jako Bulharsko, a to nechci nějak urážet. Já jsem v Bulharsku byl a řekněme si na rovinu, že na první pohled vidíme, že vyspělost té země jednoznačně je za Českou republikou. To je vidět zcela na první pohled, stačí jít po ulici. Rozhodně když jde člověk Sofií a Prahou, tak Praha je – i pro ně je to prostě Západ. To je prostě jasný rozdíl. Ale vy nás snad nechcete posouvat, vládní... No, chcete. To je jasné z toho návrhu. Vy nás chcete posouvat směrem k tomu Bulharsku, k tomu poměru té hrazené péče státem směrem k Bulharsku. Ano. Nebo k Řecku. Ale já bych byl rád, abychom se udrželi mezi tím poměrem, jako je Dánsko, Německo, Lucembursko, Nizozemsko a Švédsko.

Opět jasná fakta. Je to jasné jak facka, tahle fakta. To znamená, když vezmete peníze, tak se logicky v tom poměru posouváme směrem k Bulharsku. A to je přece špatně. Neříkám, že se k němu přiblížíme rychle, zase 14 miliard je 14 miliard, ale už ten posun tam rozhodně nějaký může být. Rozhodně se chceme udržet v té skupině těch nejvyspělejších zemí, ale na tom se taky neshodneme evidentně, protože my se tam těžko můžeme udržet, když berete miliardy zdravotnímu systému. Je to logické i vzhledem k tomu stárnutí populace a tak dále, co jsem tady všechno hovořil.

Takže je také velmi z mého pohledu zajímavý ukazatel. Zajímavý ukazatel je také v tom, že zdravotní a sociální péče je i nadále odvětvím se značným podílem žen. Čtyři z pěti pracovníků v tomto odvětví jsou ženy. Mluvím o těch číslech v rámci celé Evropské unie. V posuzovaném období se této procentní podíl významně nezměnil. Takže to jsou takové další faktory, které je potřeba také pochopitelně hodnotit.

Jinak, když se podíváme na výdaje, veřejné výdaje na zdravotní péči v jednotlivých zemích EU, tak v roce 2015, prostě ty statistiky jsou staršího data, ale prostě těžko se vyhledávají, aby to bylo ucelené, tak poměrně těžko, aby to bylo z jednoho zdroje všechno v souvislostech, tak se poměrně těžko vyhledávají nějaké komplexnější věci, nějaké, aby to všechno bylo za rok 2021, to už vůbec tedy samozřejmě, tak v roce 2015 představovaly veřejné výdaje na zdravotní péči v celé EU 7,8 % HDP. Osm členských států mělo poměr výdajů na zdravotní péči k HDP stejný nebo vyšší, než je vážený průměr Evropské unie. Byla to Belgie, Dánsko, Německo, Francie, Nizozemsko, Rakousko, Švédsko a Spojené království. To už EU není. K členským státům s nejnižším podílem veřejných výdajů na zdravotní péči patřily Kypr a Lotyšsko. Tam to bylo jenom 3,5 % HDP. Méně než 5 % měly Bulharsko, Estonsko, Litva, Maďarsko, Polsko a Rumunsko.

Takže vidíme, je důležité zase podívat se na ty skupiny těch států a říci, v jaké skupině se chceme udržet, případně k ní dlouhodobě patřit, a k jaké skupině, opět bez urážky jiných států, ale mluvím o těch údajích ekonomických, tak k jaké skupině nechceme směřovat. Takže tady z toho evidentně vyplývá, že nás vláda pětikoalice táhne na východ.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Já se omlouvám, pane předsedo. Chtěla bych požádat kolegy a kolegyně, kteří se tedy sdružují zejména právě před řečnickým pultem, aby své rozhovory přesunuli do předsálí, abyste mohl v klidu pokračovat ve svém projevu.

Poslanec Tomio Okamura: To jste hodná. Já jsem myslel, že už mě chcete přerušit, protože jsem byl trošku od vás na to zvyklý, tak to jsem rád, že vnímáte můj věcný projev. Vždycky jsem mluvil věcně a byl jsem někdy nemile překvapen. Tak. Takže to je fajn.

Takže méně než 5 % měly Bulharsko, Estonsko, Litva, Maďarsko, Polsko a Rumunsko. V průměru představovaly veřejné výdaje na zdravotní péči v roce 2015 v EU 15 % celkových výdajů vládních institucí. Ano a členskými státy s výdaji nad průměrem EU, co se týče zdravotnictví, tak byla i Česká republika – ano, byla to i Česká republika – Německo, Irsko, Nizozemsko, Rakousko, Spojené království, ale i Slovensko. A k členským státům s nejnižšími hodnotami patřily právě již zmiňovaný Kypr, Rumunsko, ty měly jenom 7,2 % z celkových výdajů, Rumunsko 8,4 % a za nimi následovalo Řecko, Lotyšsko, Maďarsko.

Takže znovu říkám, že tam, kde my chceme udržet jako SPD naše zdravotnictví, tak je právě v té skupině těch nejvyspělejších západních zemí. Takže tady se dostáváme do toho paradoxu, kdy u vládní koalice se liší slova a činy. Pořád mluví o Západu jako o vzoru, ale skutečně její činy jsou, že nás táhnete k Východu. Ne do Japonska pochopitelně, protože tam je to zase na té nejvyšší úrovni. No, tam s ODS to nedotáhneme nikdy, na úroveň Japonska, to máte pravdu. Na to samozřejmě nemáte. Takže to jako ne. To by musela být jiná politika, jiný politický program. To by musel být vlastenecký program. Program, který na prvním místě je tato republika, a to je v kostce program vládní japonské liberálně demokratické strany. Takže to vlastně není pro tyhle unijní liberální strany, jako je vaše koalice, dostižné, dostat se na úroveň Japonska. Bohužel je to tak. Je to tak.

Takže jenom jsem chtěl teď, abych se vrátil k tomu lékařství. Takže tady skutečně musím zopakovat, že vzniká neuvěřitelné skutečně nastavení zrcadla celé vaší vládní pětikoalici, že vy nás táhnete tím, jak chcete uloupit 14 miliard ze zdravotního pojištění, tak vy nás táhnete skutečně, jasně to tady deklaruji na číslech, k těm východoevropským zemím. A tam určitě nechceme být, to říkám za SPD. My chceme mít zdravotnictví na úrovni západních vyspělých zemí, případně Japonska pochopitelně. To je ovšem Dálný východ. Takže to je to důležité, to je ta informace, která tady musí jasně zaznít.

Některé země, to je spíš taková zajímavost, v rámci EU zavedly v mnoha oblastech výdajů na zdravotní péči takzvaný systém zpětného vyžádání. To znamená, že zaznamenaná úroveň veřejných výdajů může skutečnou výši podhodnocovat.

Jinak když se podíváme tedy na další oblast, kterou je potřeba okomentovat, protože mi připadá, že opravdu vládní koalice vůbec tyhle údaje neví, nezná, nereflektuje je, prostě plošný škrt 14 miliard, zřejmě to řekl pan ministr Válek z TOP 09 spolu s pane ministrem Stanjurou z ODS, abychom přesně věděli. Já nevím, kde je pan ministr, kde je tady zástupce navrhovatele už delší dobu? Tak asi počkáme, než přijde, protože já bych rád, protože kdo má tedy potom odpovídat na ty otázky, když tady není zástupce navrhovatele? Tedy za mě to bylo tak, že mi třeba řekli, že chtějí jít na WC, a pak se vrátili za chvíli, ale ne že jsou 15 minut, 20 minut pryč.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Pan ministr si právě odskočil zase z takovýchto důvodů.

Poslanec Tomio Okamura: Ale už je tam patnáct dvacet minut, tak má... jsou nějaké zdravotní problémy, nebo...? (Pobavení.)

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: To tady skutečně nebudeme polemizovat společně.

Poslanec Tomio Okamura: Protože zdravotní problémy už má pan ministr z TOP 09. Dobře, přejeme brzké uzdravení. Proto místo něj je tady pan ministr Stanjura a ten má také problémy? Nebo...? Já bych opravdu chtěl požádat, jestli tady může být za zástupce navrhovatele, protože kdo si tedy má poznamenávat ty naše otázky? Ale to je myslím legitimní požadavek. To není žádná obstrukce. Vždyť já tady jsem, já hovořím, a věcně, celou dobu. Tak jestli můžu poprosit, jestli paní předsedkyně by požádala, aby přišel ministr, a počkáme třeba tři minutky, než přijde. Já neříkám pět minut, deset.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Pokud máte nějaký procedurální návrh, tak jej určitě můžete přednést...

Poslanec Tomio Okamura: Ne, ne, ne, já bych chtěl požádat vás, protože já bych to rád přece... Tak zase, ať je to trošku férové, ne? Tak můžeme počkat, až tedy, pan předseda říká, že přijde, tak můžeme tedy počkat chvilku?

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Já myslím, že váš projev může pokračovat dále, pokud máte zájem...

Poslanec Tomio Okamura: Já si myslím, že bych ale byl rád, aby na to někdo reagoval...

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: A pokud máte zájem skončit se svým projevem, tak můžete taktéž.

Poslanec Tomio Okamura: Ale já nechci mluvit do zdi. Je tady navrhovatel, to zase mi fakt nedělejte! Nedělejte tady z toho tyátr! Přece nás je tady 92 poslanců opozice a nenechte nás mluvit tady do zdi, když tady má přece navrhovatel to jako sledovat. To zase, jestli přijde pan ministr....

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Pan ministr je avizován. Můžete pokračovat.

Poslanec Tomio Okamura: Tak mám počkat do té doby, nebo... Ne, počkejte, to já si zvážím. To jsou takové rady zase tady... Vidíte, že já od vás poradit nepotřebuji. No, dobře, tak snad se pan ministr dostaví. Protože já jsem to reflektoval, že pan ministr odešel, ale já jsem myslel, že to bylo odskočení na toaletu, a teď mě tady kolegové upozornili, je pravda, že už je to delší dobu. Ale pojďme dál. Protože předtím si pan ministr psal poznámky a teď už to tedy nevíme. Ale pojďme dál. Ono to stejně bude, jako když hrách na zeď hází.

Já bych se rád tady věnoval té oblasti veřejných výdajů na zdravotní péči. Veřejné výdaje na zdravotní péči, a to je opravdu nutné zdůraznit, patří k největším a nejrychleji rostoucím položkám vládních výdajů v rámci celé Evropské unie. Takže znovu to říkám, vůbec nemá logiku, ono to prostě je úplně nepochopitelné, že vyberete 14 miliard ze systému, kde, já to tady pojmenovávám, jsou tyto problémy, a naopak je potřeba ty peníze chystat a navyšovat a zefektivňovat zdravotnictví a zkvalitňovat péči. Takže skutečně ten nárůst výdajů na zdravotní péči jako podíl HDP roste a zároveň samozřejmě hrozí to, že výdaje na ty jednotlivé obyvatele, na ty jednotlivé občany se snižují. Takže i tady sama zpráva Evropské komise vyzývá k tomu, že je potřeba tuto situaci analyzovat a že to může vést při tom podcenění té situace ke snížení výdajů na zdravotní péči a samozřejmě k tomu znekvalitnění. Samozřejmě zároveň i tady databáze Světové zdravotnické organizace WHO upozorňuje, že

tlak na zvyšování výdajů na zdravotnictví bude přetrvávat. Podle zprávy o stárnutí obyvatelstva v rámci Evropské unie z roku 2015 se až do roku 2060 očekává další zvyšování poměru veřejných výdajů na zdravotní péči k HDP. Ale to vy jdete i proti tomu trendu té vaší milované Evropské unie. Takže na jednu stranu, když se vám to hodí, tak se jí oháníte, ale zároveň vždyť sami děláte proti tomu, co vám tady Evropská unie říká! Takže to je úplně neuvěřitelné! Prostě to už není ani... Prostě znovu je to důkaz toho, že vy prostě chcete zhoršit dostupnost zdravotní péče pro občany. Nic víc v tom není!

A teď já vám řeknu, jaké hlavní příčiny jsou uváděny ve zprávě Světové zdravotnické organizace, příčiny těch růstů veřejných výdajů na zdravotní péči a očekávané příčiny do toho roku 2060. Jsou to rostoucí příjmy a rostoucí očekávání týkající se kvalitních zdravotních služeb, je to stárnutí obyvatelstva a je to technologický pokrok. A samozřejmě tady na to úplně chybí, na tyto otázky, odpovědi ze strany vlády, protože když vezmete 14 miliard, tak se všemi těmito oblastmi je samozřejmě amen, protože to samozřejmě nemůžete realizovat. Jediný výsledek vaší činnosti je zhoršování těchto cílů a zhoršování dostupnosti těchto cílů. To je úplně jasné. Na to není odpověď. Žádná odpověď na to není. To tak prostě je.

A mimochodem ten scénář, který tady Světová zdravotnická ordinace odhaduje, tak ten průměrný nárůst výdajů do roku 2060 toho HDP, co se týče na zdravotnictví, tak je odhadováno 1,6 procentního bodu, ten nárůst. A je tady jasně uváděno, že základním cílem těch zemí sdružených v EU je zajistit udržitelnost veřejných financí, a to i ve střednědobém a dlouhodobém výhledu. Takže vy jdete úplně proti. Vy jdete úplně proti tomu i proti tomu, co vám ta milovaná Evropská unie a milovaný Brusel tady diktuje dokonce, že normálně tedy jste plně pod tím diktátem, ale tady tedy koukám, jak už jsem uvedl, nás chcete táhnout k těm východoevropským zemím. Takže byste měli poslouchat poslušně přece v celé míře tu vaši Evropskou unii. Aby vám nevynadali potom, aby vám neudělali nějaké ty ty ty potom. A my říkáme, že to zdravotnictví je důležité.

Samozřejmě upozorňuje tady Světová zdravotnická organizace, že samozřejmě ty výdaje, ten předpokládaný dopad těch veřejných výdajů, který oni tady průměrují, že by to bylo zvýšení o 1,6 % HDP toho státu do roku 2060, právě bude souviset s tou zdravotní a dlouhodobou péčí v souvislosti s věkem. No, stárnutí populace, což je jasný trend. Takže mimochodem se tady uvádí, ale to vy taky neřešíte, protože pan ministr financí Stanjura, ten prostě plošný škrt a je to, tak kromě problémů ve fiskální oblasti se systémy zdravotní a dlouhodobé péče často potýkají se společnými strukturálními problémy, které souvisejí s neefektivním rozdělením a využíváním zdrojů v jednotlivých oblastech. Ale tak to je pořád ohraná písničkách, kterou tato vláda – my jsme od pana ministra Válka také nic neslyšeli, zefektivnit zdravotnictví. Nic, nic neslyšíme.

Dokonce i OECD odhaduje, že jedna pětina všech výdajů na zdravotní péči přispívá ke zlepšení zdravotního stavu lidí jen málo, případně vůbec. Takže to jsou taky otázky, kde bych očekával, že se jimi bude vládní koalice zabývat, ale od pana ministra nic takového neslyšíme. Asi ani neuslyšíme, nebo určitě neuslyšíme. To víme, protože na to připraveni nejste. A v některých případech vedou dokonce, což je zajímavé, to tady nemám ale poznamenán konkrétní příklad, že dokonce tyhle výdaje, které vůbec nepřispívají nebo málo přispívají vůbec v rámci toho zdravotnictví, tak to dokonce vede i ke zhoršení výsledků v oblasti zdraví. Je to ta neefektivita.

Takže se tady píše, že dalšími otázkami, které je nutno řešit v rámci zdravotní péče, ale to jsou přesně ty otázky, na které ovšem od vlády nemáme odpovědi, chybí ty analýzy, je za prvé nerovný přístup ke zdravotní péči, časté překročení rozpočtu, tak to je tady taky, konkurence fiskálních tlaků ze strany různých ministerstev, ale to právě říkám, že prioritou by mělo být to zdravotnictví, jednou z těch zásadních priorit. Já vůbec nechápu, znovu opakuji, jak můžete škrtat 14 miliard ve zdravotnictví, a poškozovat tím dostupnost zdravotní péče pro naše občany. Měnící se politické priority, ale to je tady právě napsáno, jako že jsou to ty oblasti, ty otázky, které jsou tím ohrožením, je tady napsáno, jenom připomenu, jsou to ty

oblasti, které jsou tady definovány, jako že naopak ohrožují tu udržitelnost, zkvalitňování zdravotní péče. A to přesně jako bychom tady hovořili o České republice. Měnící se politické priority. Dále se uvádí podvody nebo korupce a nedostatečné informace o ekonomické výnosnosti investic do systému zdravotní a dlouhodobé péče. No to je, jako kdyby to úplně tady taky. V podstatě ty problémy jsou všude podobné, ale vláda je od toho, aby to řešila.

Mimochodem, potom je tady další oblast, kterou určitě je potřeba také hodnotit v souvislosti s tím vládním návrhem, ale vy to evidentně vyhodnoceno nemáte, všechny ty oblasti, o kterých hovořím, je to přístup k té zdravotní péči jako takové, a to i z pohledu toho, že nejčastější překážky přístupu ke zdravotní péči mimochodem vyplývají i z neschopnosti, finanční neschopnosti nebo neochoty pacientů platit za zdravotnické potřeby a služby. V některých zemích jsou problematické čekací doby nebo cestovní vzdálenost. Tak také se to týká, to také jsou ty problémy, které tady máme, a očekávali bychom od vlády nějaká stanoviska a řešení.

Čekací doby mohou existovat z mnoha různých důvodů, včetně důvodů souvisejících s nedostatečným či nepřiměřeným přidělováním zdrojů nebo aktivními rozhodnutími v oblasti řízení přijatými subjekty s rozhodovací pravomocí v rámci systému zdravotní péče. Tak mluvíme o ministerstvu – Ministerstvo financí, Ministerstvo zdravotnictví, potažmo vláda. Samozřejmě přístupu ke zdravotní péči může bránit rovněž nedostatečná přístupnost zdravotnické infrastruktury a nedostatek zdravotnických pracovníků. Také už máte půl roku tady většinu, a žádné řešení tady neslyšíme. A to jsou přesně problémy České republiky, co se týče zdravotnictví.

Takže to je prostě další oblast, kterou – já si myslím, že jste ji vůbec nevyhodnotili, když tady navrhujete 14 miliard vzít zdravotním pojišťovnám, a zhoršíte tím dostupnost zdravotní péče. Já právě už vidím, jak se třeba pan ministr Stanjura bude chystat tady třeba tomu oponovat. Právě proto já pečlivě cituji ze zprávy vámi milované Evropské unie a ze zprávy Světové zdravotnické organizace. Na to není vysvětlení. Je to prostě jasné jak facka. Ty faktory, co přináší to, když vezmete 14 miliard zdravotnímu systému. Je to jasné, proto tady všechno cituji. Není na to výmluva. To jsou analýzy. To je černé na bílém, srovnání se všemi zeměmi EU, srovnání se světem, kde jak to je. Není na to výmluva. Není na to prostě výmluva! Je to bohužel tak. Ten váš návrh je prostě chybný a špatný. A znovu říkám, myslím, že řada z vás, kdyby ho mohla vrátit ve skutečnosti, hlavně ti, co jsou lékaři tady a zdravotníci, tak prostě nemůže, to vy všichni víte, že to je návrh, který poškozuje zdravotnictví a péči o občany. Je to tak. Je to prostě tak. Takže nemá smysl tady potom vystupovat na mikrofon a říkat, že Okamura. Ne, říkejte Světová zdravotnická organizace, zpráva Evropské komise. To říkejte. Analýzy Evropské komise a tak dále říkejte. A vysvětlujte, proč to tak nechcete dělat. To je ta otázka a odpovědi, které tady by měly zaznívat, ale ty tady nezazní pochopitelně, protože na to není odpověď, na tohle, když chcete zhoršovat zdravotní péči pro naše občany. A to je další oblast, o které jsem chtěl tady hovořit.

Samozřejmě jsou tady takové ty vysloveně odstrašující případy typu Řecka, protože samozřejmě ta neodpovědná rozpočtová politika Řecka, ale ona je zase odpovědnost a odpovědnost, zase nelze pochopitelně, protože záleží také na struktuře rozpočtu pochopitelně, takže já vím, že tady prostě pan ministr Stanjura, ten rád vždycky škrtne jenom plošně něco, vždycky škrt, škrt, škrt, ale ono také záleží, co se škrtá, jak, a něco dokonce může být i na dluh, když je to dlouhodobá investice, která se v budoucnu vrátí. Takže ono i zadlužit se samo o sobě nemusí být vůbec špatné, to známe z mnoha prosperujících firem a mnoha podnikatelů, protože když se zadluží, samozřejmě cíleně, promyšleně, a pak se jim to vrátí a ještě začnou vydělávat a začnou přidanou hodnotu, tak to přece také není od věci. Ale to už jsem asi příliš daleko na to, aby to prováděla vláda Petra Fialy, takovéto úvahy. U vás je jenom škrt, škrt, škrt a jsou nějaké politické priority, kterými nejsou bohužel zdraví českých občanů. Takže to je spíše takový exkurz do té podnikatelské a manažerské sféry, že ne každý dluh je špatný. Ano, řada je špatných, ale některé, ty promyšlené, naopak můžou být

pozitivním impulsem, můžou být vítanou investicí do budoucna, která ještě vydělává peníze navíc následně. Takže to je jedna věc. Ale to těžko říkat někomu, kdo to nezažil.

Takže když jsem u toho Řecka, tak dramatické snížení platů na základě té jejich opravdu špatné fiskální politiky, výrazný nárůst nezaměstnanosti v podmínkách roztříštěného systému zdravotního pojištění vyvolaly ve finále slabým přerozdělováním výrazný pokles pokrytí a způsobilosti pro veřejnou zdravotní péči. Takže to je přesně tam, kde potom bychom neradi dospěli tím, když začnou, když si tady vláda zvykne brát miliardy systému zdravotní péče, tak to také může dopadnout někdy v budoucnu takto. Z toho vás tedy nepodezřívám, až tak teď v této fázi, to je příliš brzo, ale jenom na to upozorňuji, co může být.

Ale já jsem chtěl k tomu Řecku říct ještě to B, protože právě to, že oni nefinancovali dostatečně zdravotnictví a měli špatný systém, ve finále vyústilo v podstatě v návrat k tomu, že mezi lety 2014–2016 udělali reformy, kdy zavedli všeobecné pojištění a museli to prostě postupně vracet opět do toho systému, na který se občané mohli alespoň nějak spolehnout. Protože do té doby, a jasně je to tady uváděno v té zprávě, prostě ta zdravotní péče byla opravdu neuspokojená z pohledu občanů.

Takže v podstatě ten systém – já opravdu když jsem slyšel, že ministr zdravotnictví chystá různé standardy zdravotní péče, tak to opravdu vyděsilo nás všechny. Uvidíme, co z něj vypadne následně, protože tyhle trendy už tady za těch asociální vlád, kde byly ODS a TOP 09, to už tady bylo, a pak za relativně základní péči se lidi rozdělili na ty bohatší a chudší, a já bych se opravdu nerad, velmi nerad dožil situace, a SPD bude zásadně proti, aby za tu řekl bych péči, na kterou by měl mít každý občan nárok, to znamená, podle SPD by každý plátce, každý pojištěnec v českém zdravotní systému podle našeho názoru měl mít nárok na tu nejlepší možnou péči v daném místě a v daném čase. Ano, v daném místě a čase. Nemusí být tom daném okamžiku, někdy o půlnoci, samozřejmě všechno má své limity, ale to je ta naše definice. A my z té definice nechceme ustupovat.

Takže k těm standardům se teď nebudu vyjadřovat. Počkáme si, co z pana ministra vypadne, jak to vlastně bude, abychom tomu mohli pochopitelně oponovat a komentovat to. Ale i řada našich voličů má obavy, že ty standardy budete chtít nastavit tak, že z této naší definice, kterou SPD jasně říká ve volebním programu, potažmo nevím, jestli to máme volebním programu, říkáme to voličům a říkáme to veřejně už léta, tak že tato definice nebude naplněna za této vlády. A to by bylo opravdu velmi špatně.

Takže jinak samozřejmě ten rovný přístup ke zdravotní péči, proto o tom tady hovořím, vrátím se k té zprávě, k těm citacím, tak samozřejmě ten rovný přístup ke zdravotní péči není ve všech zemích Evropské unie stejný, to je jasné, to je pochopitelné, přestože členské státy EU schválily společnou zásadu týkající se rovnosti systému zdravotní péče. To je přesně ten kočkopes. Mimochodem, že vždycky se něco řekne direktivně, ale vůbec sladit tu fiskální politiku členských zemí EU samozřejmě je nad síly Evropské unie, a proto také to tam vypadá, jak to vypadá s těmi některými zeměmi. A ve zdravotnictví, jak vidíme, tak je to podobné.

Takže když se dostanu k dalšímu bodu, tak je tady jasně stanoveno, jasně napsáno, že zajištění udržitelného všeobecného přístupu ke kvalitní péči vyžaduje vyšší efektivnost a účinnost výdajů na zdravotní péči v kontextu rostoucí poptávky. Takže úkolem je určit nákladově efektivní způsoby financování, organizace a poskytování péče k dosažení lepších výsledků v oblasti zdraví při hospodárnějším využívání dostupných zdrojů. No, jakoby... tady by si někdo mohl říct, že snad vláda chce něco takového dělat, ale to přece víme, že ne. Tady je prostě plošný škrt, se kterým ještě notabene pojišťovny počítaly, výhled na příští rok a popříští rok žádný v podstatě ze strany vlády, jak to tedy bude, a v podstatě dochází skutečně k ohrožení dostupnosti zdravotní péče. Takže tady právě je potřeba o těchto věcech jasně diskutovat.

Paušální snižování výdajů k zajištění krátkodobých úspor, které se nezaměřuje na nákladovou efektivnost systému, může ve střednědobém až dlouhodobém horizontu vést k vyšším výdajům. A tuto větu by měl pan ministr financí Stanjura slyšet a i pan ministr Válek. Opět, není to Okamurova věta. Je to citace z této zprávy EU, Světová zdravotnická organizace a tak podobně. Já tu větu zopakuji: Paušální snižování výdajů k zajištění krátkodobých úspor, které se nezaměřuje na nákladovou efektivnost systému, může ve střednědobém až dlouhodobém horizontu vést k vyšším výdajům. A to je přesně to, co předvádí vláda Petra Fialy. Touto větou by šlo charakterizovat celý ten váš návrh zákona, vzít 14 miliard zdravotním pojišťovnám. To je přesně ono.

Když jste nemocní, když jsme nemocní, tak žádáme zdravotní péči, očekáváme ji, očekáváme, že přijedou hasiči, že když je nějaký kriminální čin, že policie se postará o bezpečnost, ale vaše vláda těmto všem skupinám vzala peníze. I hasičům jste ponížili slíbené peníze, i policistům. Takže to je prostě strašné a my v tomhle s vámi prostě nesouhlasíme. Nejenom v tomhle, ale v tomhle určitě.

Ale hlavně ta věta, kterou jsem tady říkal, jak pan ministr Stanjura, tak pan ministr Válek a Petr Fiala a další, jak oni jdou úplně proti, proti této definici, kterou tady jasně říká i Světová zdravotnická organizace. Já nechápu, jak se třeba lékaři z řad, nebo ti, co se specializují na zdravotnictví nebo na ekonomiku, jak vůbec pro tohle můžete zvednou hlas. Je to proti všemu úplně. A neříkejte, že Okamura to tady, říká, že říká nesmysly. Proto já tady pečlivě cituju. Pečlivě cituju celou dobu. (Hlas z pléna.) Tak tady říkal poslanec ODS, že cituju nesmysly. Tak vy budete právě jeden z těch, pan poslanec Beitl, si myslím, že se jmenujete. Beitl, tak budete přesně jeden z těch, když lidé teď budou mít třeba problémy s dostupností péče, na koho by se potom měli zlobit. Protože vy pro to budete hlasovat, že samozřejmě, pro to, aby se zhoršila ta dostupnost. A zprávy Světové zdravotnická organizace, já myslím, že nejsou nesmysl. Já myslím, že jsou k diskusi. Neříkám, že všechno má být za každou cenu pravda, ale není to určitě nesmysl. To je arogantní vyjádření. Arogantní vyjádření, a teď to neberte na sebe, vůbec nemluvím teď k vám, arogantní vyjádření hlupáka, protože to tady dělají odborníci z celého světa, ale ta arogance, ta odpovídá vaší vládě. Já si to třeba rád tady přečtu. Já jsem se na to připravil. Dozvěděl jsem se tam řadu zajímavých informací a určitě bych takto arogantně a opovržlivě nemluvil o těchto informacích. I když třeba s nimi můžu souhlasit, nemusím souhlasit, to je ta arogance přesně, vykřikovat, když někdo mluví na něj a tak dále. Takže to já jsem tady o tomhle tom hovořil, že...

A mimochodem mnoho členských států pokládá také za problém zejména zlepšení přístupu k cenově dostupným léčivým přípravkům. Podle odhadů má být v příštích letech uveden na trh vysoký počet nových léčivých přípravků, což v porovnání s minulým desetiletím povede ke zvýšení potřeby financování. Tak zase, zase další fakt, další nesporný fakt. Vy berete miliardy českému zdravotnictví, ale trendy jsou přesně opačné, co se týče výdajů na zdravotnictví a potřebné péče pro občany, celoevropské, světové trendy ve vyspělých zemích. Další oblast, o které bych chtěl hovořit – omlouvám se, že jsem to trošku zpomalil, protože já těch poznámek mám tady opravdu tolik, že samozřejmě také postupně si to připomínám, takže potom i ty důvody, proč ty nové léčivé přípravky, bude tam zvýšená potřeba financování, tak jsou mimo jiné to, ale to tady prostě lidé z řad lékařů vědí, i z vládní koalice, já nejsem lékař, ale vy to prostě víte a jsou to jasná fakta i pro laiky, a přesto budete hlasovat pro to, aby se vzalo zdravotnictví 14 miliard, tak jsou to ty inovace založené na složitých a nákladných biofarmaceutických přípravcích. A v rostoucí míře také to, že se zaměřují ty přípravky na menší skupiny obyvatel. A přesně se to tady také definuje.

A já vůbec chápu, jak vláda Petra Fialy může jít proti všemu, proti lidem, proti zdravotnictví, tak i tady v té zprávě Evropské komise, potažmo Světové zdravotnické organizace, je tady jasně napsáno, že veřejní a soukromí plátci zdravotní péče se stále více potýkají s finanční v podstatě nedosažitelností rostoucího počtu těchto léčivých přípravků. Opět, finanční nedosažitelností, takže jsou na to třeba peníze, abychom mohli kvalitně léčit

lidi. A vy peníze berete, vaše vládní koalice bere peníze. Takže na všech těchto faktech je zcela jasné, že zhoršujete tu dostupnost. Takže já myslím, a to mluvím zatím už dostatečně dlouho, že to není nějaká floskule, že vy tvrdíte, že nezhoršíte. No, zhoršíte! Jsou to jasné tady definice. Už vám tady teď cituji x oblastí. Je to jasné jak facka! Jasné jak facka úplně. Z toho se nedá vymluvit. Já vůbec nevím, proč to děláte, znova říkám. Tak jste asociální. To je ten důvod.

Jinak tady se ještě poznamenává, tady v té zprávě je poznamenáno mimochodem, že v Evropě dochází k mnoha předčasným úmrtím. Předčasným v tom smyslu, že by ta úmrtí nemusela být. Například v roce 2014 zemřelo v Evropské unii 1,69 milionu osob mladších 75 let a z tohoto celkového počtu lze přibližně 562 034 úmrtí pokládat za předčasná. Těmto úmrtím by bylo možno na základě současných lékařských poznatků a technologií zabránit. Na srdeční infarkty a mrtvice společně připadá téměř polovina z tohoto celkového počtu úmrtí, jimž bylo možno zabránit. A opět, na to ale musí být zdravotní systém dostatečně i finančně dimenzován.

A jinak ještě tady v té zprávě Evropské komise se píše, to je také hrozně zajímavá definice, nechci to zlehčovat, mluvíme o úmrtnosti, ale jako laik jsem se dozvěděl při přípravě na to svoje vystoupení skutečně řadu pozoruhodných informací. Pojem úmrtnost, který lze přisoudit kvalitě zdravotní péče, je založen na myšlence, že by určitým úmrtím u konkrétních věkových skupin a u určitých nemocí bylo možnost zabránit. Jinými slovy k určitým úmrtím by nemuselo v této fázi dojít, pokud by byla poskytnuta včas účinná zdravotní péče. A znovu jsme u těch peněz. Znovu jsme i u těch peněz. Není to jenom určitě o penězích jako v každé oblasti, ale tady je to o penězích určitě.

Tento ukazatel úmrtnosti, kterou lze přisoudit kvalitě zdravotní péče, se používá v globálním kontextu posuzování výkonnosti systému zdravotní péče za účelem poskytnutí určitých údajů o kvalitě a výsledcích zdravotní politik. Takže opět je to o tom, nebudu tady používat laciná vyjádření, která tady vykřikoval někdo z vládní pětikoalice tenkrát, že někdo může za úmrtí 30 tisíc a tak podobně, nechci se vracet k těmhle debatám à la covid, to není teď téma mého vystoupení, třeba to bude zase na podzim téma, ale jednoznačně platí to, že vláda, když sníží peníze, tak pochopitelně rozhodně asi markantně neklesne počet těchto předčasných úmrtí. To si myslím, že jako laik bych se tady odvážil tvrdit. Ano, můžou být výjimky, ale v tom celkovém kontextu to určitě takto nebude. Takže bude to opět plná odpovědnost vaší vlády. Plná odpovědnost vaší vlády, že se s tímto kritériem, určitě se s ním nebudeme vypořádávat tak, jako kdyby ty peníze byly navyšovány do toho zdravotního systému místo toho, aby byly odebírány. To si myslím, že z logiky věci zcela vyplývá.

Já vůbec tomu nerozumím upřímně z dalšího pohledu. Tedy tomu problému tady rozumím, ale tady nerozumím tomu, proč jdete proti té Evropské komisi, vaší milované, protože Evropská komise tady jasně píše, že cílem je zlepšit výkonnost systému zdravotní péče v Evropské unii. Ale vy jdete přece úplně opačným směrem! To je prostě neuvěřitelné! Takže má se jít cestou prostě zvýšit efektivnost a účinnost systému zdravotní péče k zajištění přístupu všech osob ke kvalitním zdravotním službám. Ale vy jdete úplně opačně! Tak já nevím, dokonce i ta vaše milovaná Evropská unie vám to tady říká, a vy to děláte opačně. Je to tady. Dokonce i tady společná zpráva Evropské komise a výboru pro hospodářskou politiku o systémech zdravotní a dlouhodobé péče určuje řadu oblastí, v nichž by zlepšení mohlo ve střednědobém a dlouhodobém horizontu zvýšit nákladovou efektivnost systému zdravotní péče a její dlouhodobou udržitelnost, ale od vás to vůbec neslyšíme, tyhle věci, nějaká strategie ohledně zdravotnictví. Vůbec to neslyšíme.

Tady naopak Evropská komise vás vyzývá, a je tady k tomu věnována speciální kapitola ohledně zlepšení správy a řízení systému zdravotní péče, a vyzývá vás tady například za prvé k posílení spolupráce mezi orgány odpovědnými za fiskální a zdravotní politiku, využívání široké škály nástrojů rozpočtového plánování na podporu efektivnosti, transparentnosti a odpovědnosti. Za druhé, vypracování strategií v oblasti informačních technologií a správy

údajů na podporu sledování a správy a řízení a posílení boje proti korupci, podvodům a zneužívání veřejných prostředků. A za třetí, systematické a formální posuzování reforem a zavedení posuzování výkonnosti systému zdravotní péče. Ale prostě od vás slyšíme jenom škrt 14 miliard a to je vše. Nic tady není, nic to okolo, co by tady mělo zaznívat. To tady rozhodně v té předkládací zprávě z úst pana ministra financí Stanjury – chápu, že jste náhradník dneska, ale vy jste tak... Nejste náhradník! (Poznámky.) Nekřičte! Buďte v klidu. Nerozčilujte se. Vy jste hrozně vzteklej, pane Výborný. Já myslím, že byste se mohl uklidnit. Jsme tady v pohodě, mluvíme. (Předsedající: Prostřednictvím.) Ano, prostřednictvím, ale prostě nevztekejte se pořád. Já na to nejsem zvědavej. Mluvme v klidu.

Zase tady pan ministr Stanjura... (Předsedající: Prosila bych, abyste...) ... prostřednictvím předsedajícího, říkám prostřednictvím předsedajícího – ten mluví aspoň v klidu. Sice volá, ale mluví v klidu a nevzteká se. Prosím vás, takže to se omlouvám, jste předkladatel. Ale to, co jsem chtěl říct, je, nepřehadovat se o tom, kde je předkladatel, kdo ne. To, co jsem chtěl říct, že v té zprávě předkladatele tyto informace vůbec nezaznívají. To skutečné zhodnocení toho, co tedy s tím zdravotnictvím chcete vlastně dělat. To jsem chtěl říct. Takže tady není pro mě až tak důležité, kdo za vládní pětikoalici je tady předkladatelem, protože to je prašť jako uhoď, ale z tohoto pohledu jednoznačně, protože 14 miliard prostě chcete vzít a zhoršit zdravotní péči. To je prostě dané, takže pak je to celkem jedno. Takže to se omlouvám, že jste předkladatelem. V pohodě, ale je to přece detail. Tak se tady neotáčejme na věci, která není vůbec tady meritem věci.

Jednoznačně se tady také hovoří o té úloze veřejných orgánů při poskytování služeb dlouhodobé péče a také o zlepšení přiměřenosti a kvality lidských zdrojů ve zdravotnictví přizpůsobením plánování podle potřeb a tak dále. Takže taky to tady nezaznívá. Čtrnáct miliard je obrovská částka a my bychom to tady rádi slyšeli, tyhle informace, protože i našich půl milionu voličů samozřejmě chodí k lékaři, logicky využívají tu péči a mají obavy. Mají oprávněné obavy, musím říct, o tu dostupnost zdravotní péče. A také už dneska, jak jsem říkal, třeba stomatologie je pro řadu občanů těžko dostupná.

A znovu tady opakuji, a i v té zprávě je, že je potřeba zaručit ten přístup, ten rovný přístup ke zdravotní péči. Píše se tady samozřejmě, jsou tady nějaké návody, co s tím. Přechod systému zdravotní péče od tradičního modelu založeného na nemocniční péči přiznáním větší úlohy praktickým lékařům a odkazováním na základní péči a podpora koordinace a integrace péče, posílení udržitelnosti nemocniční péče, zlepšení mechanismů financování snížením provozních nákladů a zlepšením srovnání výsledků nemocnic a referenčního srovnávání, posílení nákladově efektivního užívání a cenové dostupnosti léčivých přípravků prosazováním zadávání veřejných zakázek a podporou úlohy generických léčivých prostředků a biologicky podobných přípravků, náležitých politik kontroly cen a prosazováním racionálního užívání léčiv přípravků.

Na druhou stranu ta reakce před chvílí byla pozitivní v tom, že je vidět, že ten můj projev posloucháte. Takže to je zase dobře. Pozorně. Ale druhá věc je, jestli si z toho něco odnesete z hlediska toho, abychom zlepšovali zdravotní péči pro občany, a tam si z toho nic neodnesete. To je jasné, protože vy chcete rušit, vy chcete škrtnout 14 miliard. Takže to jsou ty záležitosti, o kterých jsem hovořil.

Samozřejmě zvláštní zřetel je potřeba věnovat zlepšení přístupu kvality a účinnosti péče. Tady se podrobněji rozebírá, kde by se ty členské státy EU měly zacílit, takže se hovoří tady o léčivých přípravcích, a pakliže právě – a to je taky bolest českého zdravotnického systému podle mého názoru, třeba mě lékaři opraví, že v podstatě jsou tady farmaceutické produkty se stejnou účinnou látkou a jsou již podobné třeba s tou účinnou látkou, které jsou schválené, ale z těchto věcí jsou vybírány třeba některé přípravky z úhradové vyhlášky, které třeba nejsou těmi nejlevnějšími. A to si myslím, že také může být problém. Minimálně dříve tomu tak bylo. A také to byly vícenáklady našeho zdravotního systému. Tady Evropská komise vyzývá k posílení politik na podporu zdraví a prevence nemocí, propagační kampaně

týkající se rizikových faktorů, vypracování integrovaných víceodvětvových iniciativ se zapojením mnoha zúčastněných stran a sladění finančních plánů s časovými harmonogramy politiky.

Ale to je přesně zase to, já už jsem o tom mluvil úplně v úvodu svého projevu, že mimochodem zdravotní pojišťovny vynakládají část svých nákladů na propagaci, na reklamu. V podstatě alespoň částečně, alespoň relativně drobně i na tu prevenci. A vy naopak samozřejmě tím, co děláte, tak místo abyste posilovali tu politiku na podporu zdraví a prevence nemocí, tak logicky těmi 14 miliardami to oslabujete. To je myslím také úplně jasné, a ne že ne. Je to tak prostě. Je to tak. Těžko můžete posilovat, když pojišťovnám vezmete 14 miliard. Tak jak mají něco posilovat? To je prostě jasné. Na žádné posílení není. Možná na udržení, ale pak samozřejmě... Ale na udržení také ne, protože je tady příliv těch statisíců nových uprchlíků, kteří také využívají tu péči, takže to v podstatě také je takhle, jak říkám.

Jinak Evropská komise vás tady vyzývá v té zprávě, vládu, vlády – teď jste u vlády vy, my jsme byli v opozici vždycky, takže plná odpovědnosti je na vás – ke zvýšení přístupnosti kvalitní péče zkrácením čekací doby a snížení finanční zátěže domácností v souvislosti s výdaji na zdravotní péči, včetně neformálních plateb. Tak vy vyškrtnete 14 miliard, tak to jde také úplně opačným trendem. Opačným trendem úplně jdete! Zase je to jasné zhoršení dostupné zdravotní péče. Protože vás i tady vyzývají. Ona to tady píše Evropská komise, že máte zvýšit přístupnost kvalitní péče, to je úkol, zkrácením čekací doby, snížením finanční zátěže domácností v souvislosti s výdaji na zdravotní péči. Tak jak můžete snížit výdaje, když logicky připravujete pojišťovny o peníze? Takže pak to padne na lidi logicky, nebo se minimálně budou prodlužovat čekací doby a tak podobně.

Máte zohlednit, dokonce tady je bod 15, potřeby zranitelných skupin zejména prostřednictvím příslušných fiskálních politik a politik v oblasti sociální ochrany. Zejména prostřednictvím příslušných fiskálních politik. Takže vy jste je zohlednili tím, že vezmete 14 miliard z rozpočtu zdravotních pojišťoven. Takže vy jste to zohlednili tak, že jste zohlednili jiné zájmy než zdraví českých občanů. Jde to úplně proti všemu prostě, ten váš návrh. Proti všemu. Já už tu cituji desítky citací z těchto odborných zpráv, kam by se mělo ubírat zdravotnictví. A vy se k tomu nejenom nechcete přiblížit, vy se od toho oddalujete a bohužel rukojmími vaší vlády jsou tady všichni občané České republiky. Máte ji zajistit zajištěním vhodných úrovní péče o osoby, které ji potřebují, prosazováním hodnocení kvality a účinnosti. Tak jak to chcete dělat? Prosazování nezávislého života a podpora poskytování služeb zdravotní a dlouhodobé péče doma. Tak na to ale jsou také potřeba peníze. Propagace zdravého stárnutí a prevence zhoršení fyzického a mentálního zdraví osob s chronickým onemocněním. Tak na to taky nebudou peníze.

To je jedno za druhým. Jedno za druhým. Pan poslanec Beitl tady z ODS říkal, že jsou to blbosti, nebo co jste to říkal. Mně to nepřipadá jako blbosti. Mně to připadá, že to nejsou hlouposti, že to nejsou kecy. A myslím, že to velice vážné. A tady je potřeba, aby to zaznívalo od ministrů a vlády a od premiéra. Proč děláte proti tomuhle všemu ty věci? Já to schválně říkám poměrně laickým způsobem. Tady řada těch vět je s nečeskými cizími slovy, je tady napsáno. Já to říkám schválně plně českými výrazy, aby tomu rozuměl každý, kdo se třeba podívá na televizi nebo uslyší tenhle projev. Schválně to říkám zcela těmi výrazy, kterým rozumí i ten poslední pacient, i poslední občan České republiky, aby to bylo jasné, o čem tady hovoříme.

Takže řada členských států zavedla a provádí významná opatření ke zlepšení... Tady – přehled současného stavu. To je kapitola přehled současného stavu. Ale taky jdete proti tomu. Řada členských států zavedla a provádí významná opatření ke zlepšení přístupu ke zdravotním službám, přičemž musí být současně zachována kvalita a udržitelnost systému No tak jo... Takže i Bulharsko, Estonsko, Polsko také uskutečnily významné reformy k posílení základní péče a k lepší koordinaci s nemocniční specializovanou péčí. Švédsko přidělilo větší

finanční prostředky rovněž na zlepšení přístupnosti služeb zdravotní péče. Kypr zahájil postup přeměny svého systému zdravotní péče s cílem umožnit všem obyvatelům přístup ke zdravotní péči a snížit vysoké přímé platby. A vy berete miliardy zdravotnímu systému. Takže to je další věc.

I to Bulharsko nakonec přijalo opatření ke zvýšení ambulantní péče tam, kde nízké pokrytí veřejnou ambulantní lékařskou péčí ztěžuje některým osobám přístup ke zdravotní péči. Rakousko zavedlo nový systém diagnosticky příbuzných skupin pro úhradu ambulantní péče v nemocnicích s cílem snížit tlak na nemocniční péči a podnítit k využívání denních klinických ambulantních služeb. Lotyšsko a Polsko iniciovaly reformy ke zvýšení dostupnosti zdravotních pracovníků. Maďarsko a Rumunsko přijaly první opatření ke zvýšení mezd zdravotnických pracovníků. Lotyšsko, Polsko, Portugalsko, Rumunsko oznámily opatření, která mají přilákat lékaře a zdravotní sestry do příměstských nebo venkovních oblastí. Tady od vlády jenom slyšíme, třeba i v příhraničních oblastech jsou mnohde problémy s dostupnou péčí, nemůžou sehnat lékaře, a tady jenom slyšíme, že to nejde, od vlády, ale nic proto neudělala vláda.

Lotyšsko a Malta zkrátily čekací doby, zatímco Rumunsko přeorganizovalo části systému ambulantní péče, a tak dále, a tak dále. Všude se něco děje, že se provádí reformy. Španělsko, Itálie, Portugalsko, Slovensko – centralizace veřejných zakázek. A hlavním cílem toho všeho je zlepšit přístup k léčivým přípravkům a ke zdravotní péči. Ale naše vláda, tedy to není moje vláda, ale ta vláda pětikoalice, ta naopak jde zhoršovat zdravotní péči a dostupnost zdravotní péče. To je opravdu, proč o tom hovořím, i v rámci Evropské unie to je úplně unikátní přístup. Samozřejmě negativně unikátní. Takže to je další záležitost.

Když to tedy shrnu, tak vláda chce, když to shrnu, podtrhnu, to, o čem tady hovořím, je že vláda prostě chce záměrně – záměrně a vědomě – zhoršit dostupnost zdravotní péče pro občany. Prostě pro vládní pětikoalici Petra Fialy, ODS, TOP 09, STAN, Piráty a KDU-ČSL, nejenom že není prioritou zajistit kvalitní zdravotní péči a dostupnost zdravotní péče a zvyšovat tu dostupnost zdravotní péče pro naše občany, ale dokonce vy ubíráte zdravotnictví miliardy a hrozí zhoršení té dostupnosti zdravotní péče. Takže proto tady také hnutí SPD jasně řeklo, že tento zákon budeme obstruovat, budeme bojovat proti tomu, abyste zhoršili občanům dostupnost zdravotní péče. A znovu zopakuji, že vy prosazujete snížení plateb zdravotním pojišťovnám, chcete snížit o 14 miliard za takzvané státní pojištěnce, to znamená děti, studenti, senioři, zdravotně postižení, od 1. července letošního roku, a to navzdory tomu, že v současné době jsou počty těchto státních pojištěnců navýšeny o statisíce uprchlíků z Ukrajiny, jejichž zdravotní péče je rovněž financována z tohoto veřejného pojištění, tedy z peněz našich daňových poplatníků.

Toto vládou navrhované opatření skutečně může v krátké době způsobit vážný propad příjmů zdravotních pojišťoven a v důsledku toho následně dojde velmi rychle k dalšímu zhoršení dostupnosti a kvality už tak dlouhodobě odkládaných zdravotních výkonů kvůli omezením v souvislosti s covidem a také samozřejmě dojde k zhoršení dostupnosti zdravotní péče pro české občany. A říkám, že pro hnutí SPD je to absolutně nepřijatelné, a hlásíme se k tomu, že obstrukcemi budeme bojovat proti tomuto návrhu.

Já to ještě tedy uvedu krátce do kontextu a doufám, že mě nikdo nebude přerušovat, protože to opravdu už by byl vrchol, protože já to teď chci postavit do kontextu těch priorit. A je to potřeba postavit do kontextu těchhle těch priorit, ne že ne.

A tady se už dívám na předsedu poslaneckého Výborného, neoslovuji ho, protože mi tady neříkejte, zase nevykřikujte, prostřednictvím paní předsedající, že mám mluvit k věci, protože tohle prostě je k věci, protože já vůbec... Je přece otřesné, že místo abychom tady řešili zdražování, tak tady několik dní budeme řešit to, že vy chcete zhoršit zdravotní péči pro občany. Co to je za priority? A neříkejte... A samozřejmě my tomu tady budeme bránit, protože kdybyste tady měli návrhy na zdražování, tak to půjde jako po másle. Skutečně

návrhy na zdražování, na řešení zdražování – řešení zdražování a vyřešení zdražování hlavně, tak jako se to snaží dělat drtivá většina a všechny okolní země kolem České republiky. A drtivá většina zemí Evropské unie.

Takže to je potřeba tady znovu zopakovat, jací vy jste, jak z Marsu úplně, vaše vláda. Máte hlavu úplně v elitářských oblacích, protože to, co ty lidi zajímá, je vyřešení zdražování. A tomu bychom tady měli věnovat čas a to bych očekával od ministra, hlavně od premiéra Petra Fialy bych to tedy očekával v prvé řadě. Ale vy to tady neřešíte a místo toho tady navrhujete zhoršit dostupnost zdravotní péče a korespondenční volbu, protože vám klesají preference, tak chcete změnit volební systém. Prostě ten poměr tohohle toho... (Poznámky z pléna.) Tak já nemluvím o všech koaličních partnerech. Tady je pravda, že ODS se může třeba usmívat, ale vaši koaliční partneři mnozí ne. Tam je pokles. Takže aspoň v něčem se shodneme. Ale globálně samozřejmě to nevěstí nic dobrého v tom součtu.

Takže samozřejmě to tedy je znovu, je to odstrašující a řekl bych děsivé, že když my tady máme celý týden, kdy nebyla řádná schůze Sněmovny na tento týden, jsme tady měli podle našeho názoru řešit názory SPD, potažmo obou opozičních stran na vyřešení zdražování energií, potravin a pohonných hmot, a bydlení se zdražuje, tak vy tady dáváte zákony, které přece vůbec pro normální občany nepřináší nic pozitivního. Vy se tady vlastně obhajujete, že se to nezhorší, ale... Takže je potřeba odpovídat k věci hlavně. Takže to je důležité. Takže to je to, co jsem chtěl poznamenat, protože ty priority opravdu, s těmi vůbec nemůžeme souhlasit.

Mimochodem bych tady znovu zdůraznil, že podle průzkumu agentury STEM, a to se týká toho zdravotního systému, 70 % českých občanů má za to, že příchod uprchlíků z Ukrajiny povede k oslabení sociálních jistot českých občanů. Mezi to platí samozřejmě i to zajištění dostupnosti zdravotní péče. A vy to vůbec nereflektujete a jdete tím svým návrhem úplně proti tomu, proti tomu mínění občanů. Tak 30 % občanů si to nemyslí. Tak na ty voliče třeba cílíte, ale tak to ale není podle mého názoru správně.

Takže samozřejmě v souvislosti se zdravotnictvím bych tady ještě úplně na závěr zmínil, že jste odmítli minulý týden ten návrh SPD na pomoc zdravotně postiženým občanům. Takže nejenom že berete 14 miliard ze zdravotnictví, ale odmítli jste i návrh náš, předložila ho tady naše poslankyně Šafránková, že jsme navrhli zvýšit příspěvek na mobilitu ze současných 550 korun na 825 korun měsíčně. Přitom tento příspěvek se nezvyšoval již pět let, a dokonce je nižší než před rokem 2012, kdy se měnila jeho zákonná podoba. A vy byste si měli uvědomit, že pro mnohé zdravotně postižené občany se ta doprava, která je pro ně životní nutností, při současných vysokých cenách pohonných hmot a jízdného stává prakticky nedostupnou službou. A to prostě se musí urychleně změnit. Ale zatímco Fialova vláda zdravotně postiženým občanům v rozpočtu peníze ubírá, škrtá a berete peníze i zdravotnictví, tak hnutí SPD za tyto potřebné občany i za všechny slušné občany ze všech sil bojuje. Takže děkuju za pozornost. (Potlesk poslanců SPD.)

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, pane předsedo. A nyní s přednostním právem vystoupí pan předseda Radim Fiala. A než mu dám slovo, přečtu omluvy. Paní místopředsedkyně Mračková Vildumetzová se omlouvá od jedné hodiny do osmé hodiny ranní z rodinných důvodů, paní ministryně životního prostředí Anna Hubáčková se omlouvá od 22 hodin dokonce jednacího dne bez udání důvodu, dále se omlouvá pan ministr pro legislativu Michal Šalomoun z jednání od 22 hodin do 9 hodin ze zdravotních důvodů. To jsou všechny omluvy.

A nyní vystoupí s přednostním právem pan předseda Radim Fiala. Dává přednost... Ale ještě tedy v tomto případě musím říci, že byl přihlášen pan ministr Zbyněk Stanjura. Pane ministře, jak to vidíte? Blbě... Pardon, omlouvám se. Ale tak abychom v tom tedy udělali trošku pořádek. Pane ministře, dáte přednost paní předsedkyni Schillerové...? Tak to nejde, takže bohužel. (Neformální domluva.) Výborně, tak jsme se domluvili. Zdá se, že vás pan

ministr pouští. Prosím. Výborně, takže zdá se, paní předsedkyně, že to nepůjde. Takže Radim Fiala. S přednostním právem byl totiž po vás přihlášen pan ministr Zbyněk Stanjura, takže teď je řada na vás. Prosím pěkně, neprodlužujme to. Výborně, takže abychom se domluvili. Nejprve vystoupí paní předsedkyně, pak pan ministr a následně pan předseda Radim Fiala. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Alena Schillerová: Děkuji, paní místopředsedkyně. Děkuji, že jsme se tady tak krásně dohodli. Já budu velmi stručná. Jdu s technickou věcí. Já si svůj proslov nechám až na dopoledne, abychom byli čerství a všichni vnímali, protože tam mám spoustu faktů a čísel a tak dále, takže teď si myslím, že už ta bystrost není taková, a právě proto, že taková není, a právě proto, že potřebujeme, předpokládám, všichni bez rozdílu i nějakou hygienickou pauzu, já jsem to avizovala i předsedům klubů pětikoalice, takže já jménem klubu hnutí ANO si beru pauzu nebo žádám o pauzu od čtyř hodin ranních do šesté hodiny ranní. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. To znamená, že avizujete přestávku od čtyř hodin do šesti hodin. A nyní vystoupí pan ministr Stanjura. Prosím, máte slovo.

Ministr financí ČR Zbyněk Stanjura: Já bych chtěl požádat pana předsedou Okamuru, aby zůstal. Položil mi asi 100 otázek a vyslovil asi 101 lží, a pokud uteče, tak se nedozví pravdu. Já bych radši, kdybyste byl tady. Já jsem vám chyběl. Vy mi tady chybět tedy nebudete, ale když kladete otázky, tak byste mohl být tak slušný, abyste poslouchal odpovědi. (Předsedající: Dodám jen prostřednictvím, pane ministře.) Není to pravda, paní místopředsedkyně, ministr nemusí být oslovován vaším prostřednictvím, tak ministr nemusí oslovovat vaším prostřednictvím. Ale klidně, pokud na tom trváte, vaším prostřednictvím, ale já jsem ho neoslovoval.

Ale než se dostanu ke zdravotnictví a k těm asi stokrát vysloveným lžím, pořád dokola, s úžasným logickým celkem. Pan Okamura řekne lež a pak řekne: tak to prostě je a říkejte si, co chcete, tak to prostě je. Proti takové logice se opravdu nedá bojovat. Ale jeho vlažný vztah k číslům bych chtěl do dokumentovat. On tady mluvil něco o preferencích vládních stran. Tak já myslím, že nejlíp preference měří volby. To není žádný odhad, to jsou fakta. Takže pro pana Okamuru – neoslovuji, tak to není prostřednictvím – pro pana Okamuru, případně pro ty, kdo mu chystají ty papíry, které tady tak celkem slušně čte, tak dnešní vládní strany měly v minulé Sněmovně 70 mandátů a mají 108. To je plus 38, to je navýšení o víc než 50 %. Hnutí SPD Tomia Okamury, abych řekl celý název, mělo v minulé Sněmovně 22 mandátů, teď má 20. To není nárůst. To je prostě pokles. Takže tady vidíte vlažný vztah pana Tomia Okamury k matematice.

Já bych mu položil, a berte to jako řečnické otázky, třeba mu to do zítřka někdo najde a napíše. Čtení mu docela – pozurážel kdekoho a já mu to nebudu vracet úplně stejně. Kdybychom byli ve škole, tak řekneme čtení textu dvě, to nebylo na jedničku, porozumění čtenému textu za pět.

Pro všechny občany, kteří se domnívají, že Tomio Okamura je odpůrce Evropské unie, doporučuji, aby si stenozáznamech našli těchto šest minut: 4. května od 0:57 do 1:03. Ani největší eurohujer by nebyl silnější v pochvale zdravotnické politiky Evropské unie a členských států. Pan Tomio Okamura nám tady diktuje a čte, řekl správné zásady, jak se má chovat zdravotní systém: univerzálnost, rovnost, solidarita, pak si dám bokem tu jeho fiskální zodpovědnost, pokusím se mu vysvětlit, co to je, a současně řekne, představte si, když bude mít Ukrajinec infarkt, my ho budeme léčit na 100 procent, a ne naše 60. To je nelidské, nehumánní, sprosté a odsouzeníhodné. Máme ho nechat umřít? Nebo jak to myslel pan Tomio Okamura, když říkal, představte si, že Ukrajinec bude mít infarkt, a my ho budeme léčit ze 100 procent? Z kolika procent ho máme léčit podle SPD Tomia Okamury? Opravdu nelidské!

A já bych se chtěl zeptat pana předsedy Tomia Okamury, prostřednictvím paní místopředsedkyně Věry Kovářové, když mluví o těch 14 miliardách, to tady řekl asi 160krát za těch, já nevím, jak dlouho mluvil, kolik procent výdajů zdravotního systému v letošním roce to představuje, abychom věděli, o jakém procentu debatujeme. Z jeho vystoupení máte pocit, že je to aspoň 50 %. Já mu nebudu napovídat, ať mu to jeho poradci do rána spočtou.

Když mluví o nákladech, které rostou nejenom ve zdravotnictví, má samozřejmě pravdu, ale zase neví, nenapsali mu to, chyba, kolik procent tvoří personální náklady u poskytovatelů zdravotní péče. To je přece zásadní procento, na které nemá žádný vliv inflace. Řekl jsem tady zcela jasně, že platí úhradová vyhláška, v které bylo dojednáno navýšení platů, a na tom se nezměnilo vůbec nic a přijetí nebo nepřijetí tohoto zákona na tom taky nezmění vůbec nic.

Tak vlastně nevím, s čím bojuje, když evidentně nerozumí těm číslům. Ano, těch čísel tam bylo poměrně hodně, ale všem odpůrcům Evropské unie doporučuji 0:57 až 1:03, oslava společné evropské politiky v oblasti zdravotnictví. Společná zpráva, členské státy, strategický program, společné výzvy pro členské státy a pořád dokola. Já jsem eurorealista nejsem eurohujer, já bych to nikdy takhle neřekl.

A všimněte si, jak Tomio Okamura asi osmkrát, jak se mu ty papíry motaly, tak některé části evidentně četl vícekrát, například zprávu, nebo citoval ze zprávy WHO. Nesmíte těch 14 miliard tam vzít! Ale asi za dvě věty, musíme dbát na fiskální udržitelnost zdravotního, zdravotních systémů. To neříká Okamura, to říká WHO a ten váš Brusel. Tak já nevím, jestli chápe, co je fiskální udržitelnost v těch debatách o těch číslech. Evidentně ne. Já se na něj nezlobím, já se zlobím na jeho poradce, že mu to tak špatně připravili.

Ano, má pravdu, SPD mělo zhruba 513 000 voličů, to nikdo nezpochybňuje. Vládní strany jich měly přesně 2 333 681. Myslím si, že z jednoduchého porovnání zjistíme, které číslo je vyšší, a odpovídají tomu i počty mandátů.

Stokrát lhal Tomio Okamura, když stokrát řekl, že se zhorší dostupnost lékařské péče. To je prostě lež jako věž. A může to říkat stokrát, dvěstěkrát, může tady obstruovat. Ale když lžete, tak vám to stejně nepomůže, protože pravda je na naší straně.

A nebyl by to proruský Tomio Okamura, aby sem nezapletl přímé kontrakty s Putinem. Já vím, že to nerad poslouchá. Vzpomínáte si, kdo do poslední chvíle hájil Rosatom a tu čínskou firmu? To byla obhajoba v zájmu českých občanů? To byla obhajoba ruského režimu a čínského režimu – do poslední chvíle!

Když mluví o zdravotní péči pro ukrajinské uprchlíky, tak mužové, manželé, otcové těch uprchlíků bojují s tím Putinovým Ruskem, s tím přítelem SPD. A oni vlastně chtějí, abychom se o ně nepostarali. Platíme za ně zdravotní pojištění, takže systém zdravotního pojištění na tom neprodělá. Všechny odhady, a jsou to odhady, a to přiznávám, nic jiného než odhady nemůžeme mít 4. května, se pohybují vlastně kolem nuly u dopadů na systém zdravotního pojištění. Ano, může to být minus 1,5 miliardy, minus 2 miliardy, možná plus 1 miliarda, plus 2 miliardy, vycházíme z průměrných čísel. A to mu zase ti poradci nenachystali. Ať se podívá, nebo když tak ho seznámí tady předseda Správní rady VZP, jaké jsou průměrné náklady na věkové skupiny českých pacientů. A když se podíváte na věkovou strukturu těch utečenců, těch uprchlíků před Putinem, kteří sem přicházejí, a porovnáte to s tou statistikou, tak je evidentní, a mluvím o průměrném čísle, nemluvím o individuálních případech, že ty věkové skupiny, zejména ty děti, patří k těm, kteří čerpají méně zdravotní péče. To jsou dlouhodobé statistiky, po kterých Tomio Okamura tak volá, ale evidentně je poté, co splnil úkol, nesouvisle nám přečetl několikrát dokola papíry, které tady měl, tak odešel a už ho to nezajímá.

My jsme jasně řekli, že poprvé představíme systém automatické valorizace plateb za státní pojištěnce. Můžeme debatovat o těch parametrech, ale myslím, že to je krok vpřed.

Jsme připraveni o tom debatovat, ale říkám, to, co jsme zvolili, systém, který je u penzí, je vyzkoušený a funguje, který garantuje, že nikdy nedojde ke snížení plateb, i kdyby se ekonomice nedařilo, i kdyby klesaly mzdy, nikdy nedojde, je tam nula. Opět lže Tomio Okamura, když říká, že chceme snížit platby za státní pojištěnce. A pokud nelže, tak nerozumí jednomu případu: když mám 6 krát 1 967 a 6 krát 1 547, že výsledek je 1 767, takže to je stejná úroveň jako loňského roku. To není snížení. To je zmrazení. A samozřejmě kdyby ten zákon byl platný od 1. 9., tak provedeme jinou matematickou operaci. Když tam bude mít 8 krát 1 967, k tomu alikvotně připočteme čtyřikrát, aby ten průměr byl 1767. Když se díváme jak na letošní rok, tak na příští rok, tak je evidentní, že ten systém je odolný a funkční a bude fungovat letos i příští rok bez problémů.

Z toho popisu českého zdravotnictví, jak ho tady popsal pan Tomio Okamura, máte pocit, že české zdravotnictví nefunguje, nebo nefunguje na tak skvělé úrovni, jak ve skutečnosti funguje. Tak já jako pacient se proti tomu ohrazuji. Ne jako lékař, ne jako poskytovatel zdravotní péče, ale ohrazuji se proti takovému hodnocení úrovně českého zdravotnictví. Není to pravda a máme špičkové zdravotnictví. Ano, máme problémy, které mají všechny demokratické státy, které souvisejí s demografickým vývojem a tak podobně, ale je to normální a veškeré státy to řeší více či méně úspěšně. A neexistuje jeden úspěšný model, který bychom mohli bez jakýkoliv změn aplikovat v České republice.

Takže dobře, útočte na vládu, útočte na vládní strany, útočte na ministry, to my uneseme. Neútočte na kvalitu českého zdravotnictví! To je útok úplně vedle a to úplně mizí a vlastně degraduje tu debatu.

Ano, my jsme ti, kteří nastavují systém, pravidla i financování. A platba za státní pojištěnce je menšinová část. A když říkáme, že se musíme bavit a počítat i s tou jistou částí, kterou platí ekonomicky aktivní, ať už živnostníci, zaměstnanci, nebo zaměstnavatelé, tak je to legitimní debata. A já jsem tady ve svém úvodním slově položil otázku, na kterou bych rád slyšel z řad opozice, která je tak kritická, nějakou odpověď, ať o ní můžeme přemýšlet. Kolik je správná hodnota (rezerv), které mají mít pojišťovny na konci roku? Nebavme se v průběhu roku, to prostě kolísá, ale stav na konci roku jsme schopni posoudit v nějaké řadě. Jaká je správná hodnota? No ne ta nejvyšší, to je, já se omlouvám panu poslanci, vaším prostřednictvím, to je čirý populismus. To máme mít v rezervách 200 % ročního výkonu? Ale vyšší je ještě 300 %, ne? Je vyšší než 200 %? Takhle bychom mohli pokračovat.

Ten náš návrh, který přineseme, zavádí stabilitu a předvídatelnost. Když se podíváte, jak strmě rostly platby za státní pojištěnce, tak si myslím, že to dlouhodobě udržitelné není. To je o fiskální udržitelnosti toho systému, a pokud ten pojem nechceme používat jenom jako nadpis a chceme o něm debatovat, tak je legitimní debata o tom, jaké budou výdaje v příštím roce. My předpokládáme, že porostou výdaje systému v příštím roce, a to, co odhadujeme, a ten valorizační mechanismus, který připravujeme – ano, ještě není v systému, protože jsme připraveni například o tom debatovat i s opozicí –, předpokládá mírný přebytek v roce 2023 při tom, že počítáme s nárůstem celkových výdajů do systému zdravotního pojištění. Ano, je namístě debata, jestli sedm zdravotních pojišťoven je správné číslo, ale určitě není správné číslo jedna zdravotní pojišťovna. Takže pokud chce někdo jednu, tak je to jiná debata, než je debata o tom, jestli sedm není zbytečně mnoho. Já jako pacient a někdo, kdo se dívá na financování toho systému, si myslím, že nepotřebujeme sedm zdravotních pojišťoven. A není to tak jednoduché, že my se tady sejdeme a nějakými hlasy, ať jich bude 101, nebo 200, rozhodneme, že jich nebude sedm, ale šest, nebo pět, nebo čtyři. A když se podíváte na ta čísla po těch jednotlivých pojišťovnách, nechci nikoho jmenovat, tak některé jsou robustnější a odolnější a některé to mají velmi složité ekonomicky. A to je legitimní debata o počtu zdravotních pojišťoven. Pokud, říkám, někdo nenavrhuje jednu, to my odmítáme, protože pak vlastně nemá smysl mít jednu pojišťovnu, to už můžeme ty pojišťovny zrušit a může to řešit Ministerstvo zdravotnictví.

Takže já jsem očekával a pořád očekávám, že povedeme racionální debatu. Já jsem proto zjišťoval to číslo, jaký je zůstatek na těch účtech k 30. dubnu, a platí to, co jsem říkal. Nemůžeme to posuzovat v těch jednotlivých měsících, ale ukazuje se, že tam žádný problém nevznikl za první čtyři měsíce. Nevznikl. Zůstatky vzrostly. A jestli si řekneme, že například ty rezervy mají být 15 %, 12 %, 10 %, to je racionální debata. Když řekneme 50 %, tak tam ty peníze dáváme zbytečně. A já jsem říkal i u projednávání rozpočtu, že chceme rozpočtovat věrohodně, to znamená, že do rozpočtu dáme jenom takové částky, o kterých si myslíme, že jsme je schopni ten rok, v tom daném roce, efektivně využít.

Pan Tomio Okamura tady použil několikrát nehorázné slovo „loupež“. Asi nepochopil, co jsou platby za státní pojištěnce. To nejsou peníze vlády ani Sněmovny. To jsou peníze daňových poplatníků. Oni si zaplatili daně a my rozhodujeme politicky, na které z veřejných služeb ty vybrané daně použijeme. Bohužel není pravda, že stát hospodaří pouze s penězi daňových poplatníků. To by byla hezká fiskální politika. Stát hospodaří s penězi, které vybere od daňových poplatníků, a s dluhy, které naseká. Za čtyři měsíce tohoto roku se zvedla obsluha státního dluhu o 3,8 miliardy. O miliardu měsíčně. Nejsou víc mandatorní výdaje než platba úroku za státní dluhy. Takže to je z té částky. Díky tomu zadlužení, ve kterém jsme, díky tomu, že rostou úrokové míry, tak možná stejnou částku, o které my říkáme, že není potřeba letos poslat zdravotním pojišťovnám, stejnou částku zaplatíme my všichni daňoví poplatníci na úrocích za staré dluhy. V této chvíli Česká republika prodává své bondy zhruba za 3,4 %, tak si můžete spočítat, z 10 miliard je to 350 milionů každý rok a pořád. Nesplatili jsme ani korunu, říkám my všichni, nesplatili jsme ani korunu za 30 let existence České republiky. Platíme jenom úroky.

Ale pokud tady budeme bojovat s neznalostí, nepochopením souvislostí a s populismem, tak jako určitě popřeme to, k čemu nás Tomio Okamura tak asi osmkrát vyzval, k fiskální udržitelnosti systému zdravotní péče. Já trvám na tom, řekl jsem to v úvodním slově, že pro letošní rok nedojde a nemůže dojít k žádnému omezení dostupnosti nebo kvality poskytované zdravotní péče. Potvrdil nám to management všech zdravotních pojišťoven. Současně nás požádali, a my jsme jim vyhověli, abychom přišli minimálně s nějakým střednědobým řešením, nejlépe s nějakým automatizovaným valorizační vzorcem. A my po nějakých debatách jsme připraveni do tohoto návrhu zákona, aby byla jistota, ať nemusíme dělat novou novelu, to zapracovat a hlasovat o něm ve třetím čtení. Tam se také ukáže, kdo myslí vážně ta slova o nějaké udržitelnosti systému zdravotního pojištění a kdo to využívá pouze ke strašení občanů.

Vláda nemá analýzy. No tak ne vláda, ale zdravotní pojišťovny mají dostatek dat. Teď jde o to, abychom je uměli dobře interpretovat a na základě těch dat dělali pokud možno správná politická a rozhodnutí. Myslím si, že je v našem zájmu, aby systém poskytování zdravotní péče více řídily pojišťovny než doposud. Nemá to být stát. Nemá to být vláda, kterákoliv. My tu jsme od toho, abychom nastavili obecná pravidla, a samozřejmě stát musí efektivně řídit své vlastní nemocnice. O tom není žádný spor. Pokud se nám povede ten valorizační mechanismus změnit a zautomatizovat, tak odpadnou ta každoroční ad hoc rozhodnutí tu či které vlády.

Já mám před sebou vývoj platby za státního pojištěnce vlastně za celou existenci České republiky. Byla období, kdy se nezvyšovaly, byla období, kdy se zvyšovaly mírně, byla období, kdy se zvyšovaly skokově. My jsme určitě nekritizovali a nekritizujeme ani zpětně skokové navýšení v roce 2020, když šel covid. To si myslím, já si nevzpomínám, ale myslím, že jsme pro to hlasovali také. Pokud ne, tak se omlouvám za tu nepřesnost. To bylo jasné a pochopitelné. To byla reakce na těch mnoho neznámých, které přicházely, a nikdo se tomu nemůže divit. Ale jsme v roce 2022. Díky ustupujícímu covidu se náklady zdravotního systému jako celku snižují. Povinné testování, co šlo všechno na úkor zdravotního pojištění, vlastně fungovalo do 17. února. Tím pádem tam ty náklady ještě byly. Tam mimochodem taky i díky tomu se mnohem méně vybralo od těch ekonomicky aktivních osob. Když se podíváte,

kolik lidí díky tomu preventivnímu plošnému testování zůstalo buď v karanténě, nebo v izolaci, tak logicky se z toho neplatilo ani zdravotní, ani sociální. To říkám spíš pro pana předsedu Tomia Okamuru, protože když chce interpretovat čísla i těch příjmů, tak tohle musíme vzít v potaz. A ta situace v březnu, v dubnu a v květnu je naštěstí dramaticky lepší ve smyslu, kolik lidí zůstává ať už v karanténě, nebo v izolaci.

My jsme začali v deset ráno. Teď je kolik? Tři. To znamená, je to 12 a 5 – 17 hodin, z toho opozice využila asi 16, proč ne?, načež tady Tomio Okamura ve svém tříhodinovém projevu, druhém, vykřikuje: ne abyste mě umlčeli! Nikdo ho umlčet nechtěl, ale on tady prostě neustále se ohání a bojuje s něčím, co neexistuje. Jasně, kdyby měl mluvit k věci, tak skončil za deset minut. Kdyby řekl SPD je proti, tomu já rozumím, to je legitimně politický... Nám se líbí evropské dokumenty ve zdravotnictví. Dobře, to pro mě bylo překvapivé, ale beru v potaz, a mohli jsme si ty dvě hodiny, vždyť to bylo tak poutavé, já nechci nikoho na mikrofon napráskat, že i někteří poslanci SPD usnuli u poutavého, skvělého projevu svého předsedy. A není to chyba těch poslanců. Chyba toho řečníka, protože říkal... Nebo ne? Myslíte, že to je chyba těch poslanců? Já nevím, tak my jsme připraveni jednat tak dlouho, jak bude potřeba. Když vy mluvíte 16 hodin a my pak mluvíme hodinu, tak už máte pocit, že bychom měli mlčky strpět tu snůšku lží, které tady opakovaně padají, ale takhle se debata prostě nevede. Jsme tady těch 17 hodin a paní předsedkyně (Schillerová) přijde, proč ne?, a říká: já si to nechám na zítřejší dopoledne. Tak vy se střídáte, ale předkladatel je tady pořád, že? Ani jste nedovolili otevřít rozpravu, protože jste se přihlásili s přednostním právem před otevřením rozpravy.

Tak až si zase příště budete stěžovat, že poslanec bez přednostního práva, a dívám se na jednoho nejmenovaného poslance, který to velmi často používá u mikrofonu, aniž bych ho jmenoval, a ono to není v tom (nesrozumitelné), na koho se dívám, tak ať začne doma u svého hnutí. K programu kolik bylo přednostních práv? Plný počet. Jak se k tomu mohli vyjádřit řadoví poslanci? Museli počkat asi tak 11 hodin, než jejich stranické špičky měly svá přednostní práva. Pak vám skočíme na špek, jinak to neumím nazvat, bezproblémový návrh zákona, který je podepsaný napříč poslaneckým spektrem, abychom se dozvěděli v té sáhodlouhé debatě o tom, jak probíhá výstavba jaderných elektráren v Japonsku, o tom, co se stalo v roce 2019 na Balkáně.

Nejvíc mě pobavila slova poslance za hnutí ANO, a téměř se to dotklo i České republiky. Tak to bychom mohli vyjmenovat všechny události, které se staly ve světě, stejnou logikou, a téměř se to dotklo občanů v České republice. Já jsem tomu vůbec neporozuměl. Kdybyste řekli, že to POZE nechcete, že jste se spletli, tak to bychom na ten program nedávali. Dvanáct hodin k tomu mluvíte. Pan poslanec Kubíček, jeden z předkladatelů, měl tady edukativní přednášku o biomase. Já nevím, tak jestli si myslíte, že o tom nic nevíme? Samozřejmě váš předseda, to je extra případ. Rohlík je za 2,90. Rohlík je za 2,90, přijde sto lidí pro rohlík a ten poslední to koupí za 15. Tak mi to vysvětlete. Rohlík za 2,90 přijde sto zákazníků a někdo koupí rohlík za 15, když stojí 2,90. Ale vy jste samozřejmě zatleskali, protože to bylo skvělé. Vyčerpávající to bylo, to přiznávám, ale nedá se na to reagovat. Já nevím, kolik stojí rohlík v Aholdu v tom uvedeném místě, o kterém mluvil Andrej Babiš. Jenom bych mu řekl, že mu úplně nevěřím, že tam chodí nakupovat. Říkal, že chodí do Hypernovy, ta už asi 15 let nepodniká na českém trhu. Ale on chodí každý týden do Hypernovy. Ale ta už tu asi 15 let. I u nás v Opavě to je Ahold. Ano, a my starší víme, že někdy v minulém století to ještě byla Hypernova. A tak je to se vším.

A pan předseda ústavně-právního výboru řekne po těch deseti nebo dvanácti hodinách obstrukcí zákona, který se sami podepsali... Já chápu obstrukce u vládních zákonů. Tomu fakt rozumím. To je v podstatě normální, mně to nějak nevadí, je nás víc, jsme v lepší kondici, takže to nakonec vyhrajeme. Ale obstruovat vlastní návrh zákona na mimořádné schůzi, kde jste ten bod chtěli mít, tomu tedy úplně nerozumím a myslím, že tomu nerozumíte ani vy. Připomnělo mi to, já jsem si to takhle nazval, a není to vůbec špatné, jako čtenářský kroužek.

Já myslím, že bychom měli podporovat četbu, že to zlepšuje používání mateřského jazyka, zvyšuje to slovní zásobu. Problém je, když ten čtený text, který čtou poslanci postupně, píše jedna a samá osoba. Tam prostě těžko si rozšíříme slovní zásobu, kromě takových perel, jako že zvířata se chovají a ne nepěstují. To jsme úplně nečekali.

Pak připomenu jiné edukativní okénko pana poslance Tomia Okamury, jak tak vážně se podíval na ty zprávy WHO, Evropské komise, pak si vzpomněl na svoji podnikatelskou zkušenost a sdělil Sněmovně toto: nejsou jenom špatné dluhy, jsou i dobré dluhy. Takových banálních pravd jsme se dozvěděli stovky a vůbec nesouvisely s projednávaným materiálem. Kdo může protestovat proti větě: nejsou jenom špatné dluhy, jsou i dobré dluhy. Já myslím, že málokdo. Už mně chybělo několik vět typu: situace je taková, jaká je, zákony jsou takové, jaké jsou, a vychází to tak, jak to vychází. To mi tam chybělo. Ale těm, kteří píšou ty projevy pro přátele čtených projevů, bych doporučil, ať příště obohatí ten slovník o nějaká neotřelá slovní spojení.

Jinak já jsem vášnivý čtenář, ale myslím si, že za řečnickým pultem by se číst nemělo. Jsou i parlamenty, kde se to nesmí. Kdybychom se na tom dohodli gentlemanskou dohodou, tak já i ten papír, kde mám šest odrážek, klidně zahodím a zkusím těch šest odrážek si zapamatovat. Pan poslanec Nacher je pro, to už jsme dva. Ještě nám chybí 99 a máme většinu a zahodíme papíry.

Nevím, co by tedy dělal váš pan předseda. Já jsem se snažil odhadnout počet těch listů. Dozvěděli jsme se o jeho zdravotním stavu, jaké vyšetření dneska absolvoval. Nevím přesně, několikrát použil slovo Kalousek, ale slyšel jsem ho tam, a pak doteď fakt přemýšlím nad tím, jak si můžu koupit za 15 korun rohlík, který stojí 2,90. To nevím, ale pan předseda vám to určitě vysvětlí. Fakt nevím, jestli říkal, že to bylo v Čestlicích? Jinak se omlouvám za nepřesnost. Úplně přesně nevím, ale snažil jsem se ho poslouchat velmi poctivě, ale to se fakt nedá. To se fakt nedá, vydržet ten dlouhý projev, pokud ten projev nemá začátek, prostředek, konec. Na druhé straně četba těch částí, kdy jenom četl a neimprovizoval, nebyla vůbec špatná. Obsah horší, ale četba byla moc dobrá.

Vraťme se tedy k těm číslům. Já předpokládám, že aspoň vystupující z hnutí ANO budou s námi debatovat o těch 14 miliardách, o tom procentu, a co podle nich hrozí. Podle nás nehrozí vůbec nic kromě toho, že možná nebude na konci roku 65 miliard zůstatek, ale možná 58, nebo možná 52, nebo možná 48. Fakt nechci tipovat, ale budou to desítky miliard. To je úplně jisté.

A já jsem tady citoval na začátku tohoto bodu, ne na začátku schůze, ta vyjádření mediální bývalé ministryně a bývalého ministra zdravotnictví, když zdůvodňovali to rozhodnutí vlády. Podotýkám ano, bylo to v souladu se zákonem, ale bylo to exekutivní rozhodnutí. My to řešíme zákonem. A pokud projde ta valorizace, tak už žádná vláda nebude exekutivně rozhodovat ad hoc o tom, jaké číslo má být, protože si myslím, že málo se bavíme o tom, jak používat tu prevenci. Já jsem o tom mluvil. Říkám, když tak pan předseda správní rady určitě může popsat projekty, které připravují, to jsou podle nás nejlepší investované peníze v tom systému zdravotního pojištění. Máme se bavit o efektivitě, podle mě se máme bavit i o provozních nákladech těch pojišťoven, i když není to tak dramatické v tom celkovém systému, ale i tak se o tom máme bavit a důkladně to kontrolovat. A já nechci opakovat chybu některých ministrů financí, kteří se vlastně zajímali v tom systému zdravotní péče pouze o platby za státní pojištěnce. Je to 440 miliard korun veřejných prostředků a myslím, že je namístě o celém tom balíku tady debatovat, ne pouze o tom zúženém, že tam pošleme, dohádáme se, jestli to bude 1 767, nebo 1967, odsouhlasíme nějakou cifru a zase za rok se budeme přít, jestli 1 867, nebo 2 067, nebo 1 990.

Je to i na naše zástupce ve správní a dozorčí radě největší zdravotní pojišťovny. Myslím si, že to je mnohem důležitější než ty... jak to říct diplomaticky... ze strany pacientů. Než ty souboje o to, jak se ten koláč rozdělí, mezi které poskytovatele, mezi které odbornosti.

Všichni odborníci, kteří mají dlouhodobou zkušenost, mi říkali, že to je ve skutečnosti jádrem té debaty, kterou vedou zástupci Poslanecké sněmovny v těchto orgánech, a já si nemyslím, že je to dobře. Tohle by měl být úkol především managementu těch zdravotních pojišťoven a zejména naši zástupci v dozorčí radě by měli dbát na tu fiskální udržitelnost systému jako celku.

Říkal to i pan premiér, říkal jsem to já, když jsme se bavili o státním rozpočtu, protože my jsme o tom už formálně rozhodli. My jsme – ne formálně, zákonným způsobem. My jsme schválili celkovou sumu, kterou máme poslat letos do systému zdravotního pojištění, a představa, že ten zákon neprojde, nejde to tam technicky poslat. Nemůžu porušit rozpočtová pravidla, nemohu poslat o 14 miliard víc, než je schválený rozpočet. To bych bezesporu porušil zákon.

Co se týče ukrajinských uprchlíků, to budeme řešit v novele, až budeme mít nějaké přesnější odhady. A jak jsem říkal, pro systém zdravotního pojištění je jejich příchod k nám do České republiky a jejich zapojení do systému zdravotní péče v zásadě neutrální. Není neutrální pro státní rozpočet, to ne, ale pro systém zdravotní péče je, protože zvýšené platby za státní pojištěnce v zásadě pokryjí odhadovanou poskytovanou péči – v této větě bych podtrhl slovo „odhadovanou“. Fakt se nechci přít 3. května, kolik zdravotní péče bude náš systém věnovat ukrajinským uprchlíkům před Putinovou agresivní válkou, ale vím přesně, kolik za ně budeme platit. Myslím, že každý den se zveřejňuje celkový počet víz, která jsme udělili, a každý z nich se stává pojištěncem, státním pojištěncem. Takže příjmy do toho systému jsou predikovatelné. Říkám, že to systém zdravotního pojištění nezatíží. To bude v zásadě, nebo v podstatě neutrální, ale půjde to k tíži státního rozpočtu. To je poctivá debata. Že to neohrozí kvalitu a dostupnost zdravotní péče, jak tady chybně asi stodvacetkrát tvrdil Tomio Okamura: ohrožuje to, promítne se to ve zvýšených výdajích státního rozpočtu. No to se projeví, protože třistatisíckrát, někteří budou 9 měsíců, někteří 8, uvidíme jak se budou vracet. Říkám, tam se to projeví, ale neprojeví se to v kvalitě a dostupnosti zdravotní péče. A pokud někdo tvrdí, že díky ukrajinským uprchlíkům dojde k omezení zdravotní péče, k omezení dostupnosti, kvality, tak prostě lže. Nebudu říkat, že neříká pravdu, prostě lže, jako když tiskne, anebo tomu vůbec nerozumí. Ano, kdyby tu někdo tvrdil, že to je bez dopadu na veřejné rozpočty, tak by taky neříkal pravdu. Ale já tady otevřeně a jasně říkám, že ten dopad bude ve státním rozpočtu, a ne v systému zdravotního pojištění. Jestli to někdo není schopný rozlišit, tak ať tady proboha 2 hodiny nevystupuje k systému zdravotního pojištění.

Jestli chcete mít pauzu, mně to přijde skoro škoda. Já jsem připravený, pokud padnou další dotazy, tady trpělivě odpovídat, protože představa, že vláda nebude zasedat a počkáme, až se opoziční poslanci vyspí, tak teď si vezmeme pauzu 4 hodiny... Já respektuji dohodu předsedů poslaneckých klubů, ale připadá mi to trochu zbabělé, 17 hodin útočit na vládu, a pak se jít vyspat a dát vládě hodinu, nebo jak dlouho mluvím, 20 minut mluvím, měl jsem asi 10 minut úvodní slovo a pak ještě 15 minut jsme museli řešit, než se řídící schůze vzpamatoval a dostal se do souladu se zákonem. A to je všechno. Nepřipadá vám to divné? Mně to tedy připadá divné. No nepřipadá, jasně. A pak zase budete tady kňourat, jak vás někdo utlačuje. Tak jestli někoho časově utlačuje na této schůzi, tak je to opozice. Já to respektuji, tak si neberte ty pauzy, tak pojďme debatovat, když máte tolik dotazů. Já jsem připraven do osmi vám tady trpělivě odpovídat, pokud padnou nějaké dotazy. Pokud padnou lži, jako padly ve vystoupení Tomia Okamury, tak je tady jednoznačně označím a vyvrátím. Já bych taky radši už tři hodiny spal, ale když už jsme začali... Tomio Okamura tady dneska spotřeboval 17 hodin a pak říká: teď tady kvůli vám budeme několik dnů. No to není kvůli nám, to je vaše rozhodnutí. Kdyby bylo na nás, tak už máme šest bodů schváleno a zítra jsme v 21. schůzi. Vy to evidentně nechcete. Tak si stěžujte sami na sebe. Tak aspoň kdyby ten Tomio Okamura přišel a řekl: díky mně tady budeme teď několik dnů a několik nocí – tak to je pravdivá informace, můžeme si udělat fajfku, sedí. On přijde a řekne: díky vám tady budeme několik dnů a nocí. Tak 17 hodin ku jedné jasně ukazuje, kolik kdo potřebuje pro to, aby formuloval své myšlenky a své názory.

A není to dost. U zákona, na kterém je shoda, myslím, že i Radim Fiala ho podepsal ne?, ten zákon o POZE, nevím Radim (nesrozumitelné), já se omlouvám prostřednictvím pana místopředsedy, oni se vystřídali mezitím. Nevím, jestli taky byla edukativní přednáška o biomase. Tak to teprve přijde. Ne. Tak možná by mohl předseda klubu SPD apelovat na své kolegy z opozičního hnutí ANO, ať nezdržují jeho zákon. My jsme připraveni hlasovat pro i v té devadesátce. Výborně. Tak stačí přesvědčit hnutí ANO, těch deset, kteří tam byli, pan poslanec Marek Novák ať si nechá jadernou energetiku v Japonsku na něco jiného, a přírodní katastrofy, které se téměř dotkly České republiky, taky na někdy jindy a budeme spokojeni a nebudeme tady několik dnů anebo nocí. Anebo budeme. Vy to máte ve svých rukou a ve svých hlasivkách, ale výsledek známe, ne? Nebudu opakovat ta čísla z těch voleb. Já myslím, že se zbytečně trápíme. Rozumím, když opozice hodinu dvě zkoncentruje své politické výhrady, pak vláda hodinu dvě zkoncentruje svůj politický program, voliči všech stran se dozvědí, jak by takový problém řešila jeho strana, to je legitimní, každý z nás zastupuje jiné voliče, a pak jdeme hlasovat a my to hlasování vyhrajeme. Mohl bych mluvit jako Tomio Okamura ještě hodinu, že bych zase začal – tak já bych chtěl ještě říct, že například v roce 1997 byly platby státu v miliardách do státního rozpočtu méně než 20 miliard. Protože Tomia Okamuru hrozně zajímalo, asi šestkrát to řekl, co bude v roce 2060. Tak já na debatu, co bude v roce 2060 fakt nepřistupuju, protože nikdo to už nezkontroluje, to, co tady řekneme, co bude za těch 38 let. Ale můžeme se bavit, že v roce 1997, kdy systém zdravotní péče evidentně nezkolaboval v České republice, platba za státní pojištěnce byla menší než 20 miliard. Kdyby vás zajímalo, kdy to překročilo hranici 20 miliard, tak to bylo v roce 1998, hranici 40 miliard v roce 2006, a tak bych mohl pokračovat.

Jenom připomenu, a to je ale skutečně důležité do kontextu toho, co jsem říkal, i s tím pochopení pro ten covidový rok. Ten, opravdu si myslím, že každý musí uznat, že to opatření bylo správné, že těch neznámých bylo tolik, že jinak to vlastně nešlo. Ale jinak jestli někde rostly nejvíce mandatorní výdaje, tak to nebylo v oblasti důchodů, jak se mnozí mylně domnívají, ale v platbě za státní pojištěnce. A když si řekneme, že platba za státní pojištěnce byla vyšší o 50 %, tak si položme legitimní otázku: dostali pacienti o 50 % lepší služby? Nedostali a nemohli je dostat, já to nekritizuji, nemohli je dostat. A to je ta debata o fiskální udržitelnosti systému zdravotního pojištění. Kolik mají platit ekonomicky aktivní. Víte, že odbory chtějí, aby víc platili živnostníci, my jsme proti. Ale je to legitimní politická debata, kolegové z levicové části spektra se tomu blíží, legitimní spor levice–pravice. (Poznámka mimo mikrofon.) To mi zrovna uteklo – Andreje Babiše. Já si to zítra ještě přečtu, jestli zvládnu ty stenozáznamy. Ale údajně Andrej Babiš dneska na mikrofon řekl, že je levicový populista. Pokud ano, tak jak říkal George Orwell, to byly dvě minuty pravdy v tom projevu.

Hezký brzký den.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, přeji vám téměř dobré ráno, budeme pokračovat v přihláškách s přednostními právy a chci se zeptat, zda platí tedy dohoda, že teď nejprve vystoupí pan poslanec Patrik Nacher a potom pan poslanec Radim Fiala. Dobře. Prosím, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Patrik Nacher: Ano, jsem s přednostním právem. Mně se líbí, jak se vždycky jako divíte, přitom prostě to přednostní právo má tady vždycky ten místopředseda, který je tady přítomen, není to, máte to i... No, je to tak, já mám tady... I Marek Výborný tam napsal, že přednostní právo v jeho nepřítomnosti mají místopředsedové, tak to tak prostě funguje.

Takže já bych reagoval na pana ministra s tím, že ta čísla, po kterých on volá, tak ta já budu mít připravená v tom svém projevu. Takže pak předpokládám, že se dostaneme do nějaké debaty, tam sklouzneme i klidně do toho rozpočtu, protože to s tím rozpočtem samozřejmě souvisí, ono to na to navazuje. Takže ta čísla až potom. Ale teďka pár poznámek k tomu, co tady zaznělo.

Za prvé, jak říkal Marek Výborný, teď to řeknu já. My jsme tolerance sama, protože pan ministr tady, půlku, nebo minimálně půlku toho svého projevu se věnoval tomu předchozímu bodu, takže byl vlastně úplně mimo to téma. Mimo to téma. A upozorněn nebyl. (Ministr Stanjura hovoří mimo mikrofon.)

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já poprosím, abyste diskutovali pouze na mikrofon.

Poslanec Patrik Nacher: Všimněte si, že vy když mluvíte na mikrofon, tak my mlčíme, koukáme se na vás, děláme si poznámky. Když mluvíme my, tak vy nám do toho neustále skáčete. Tak minule jsem to měl tady u kolegy Bendy, teď s vámi. Prostě bylo to úplně mimo téma, bylo to na předchozí bod. Já si nestěžuju, proto říkám, že jsem tolerance sama, já si nestěžuju, ale jenomže vy v momentě, kdy my se trošičku vychýlíme, a vy víte, že já jsem se k tomuto přiznal, že mám košaté věty, ale pak vždycky se vrátím k té myšlence, tak už tady někteří kolegové říkají: to není k věci, to není k věci. Tak jenom že aby se měřilo všem stejným metrem. Bylo to k tomu předchozímu bodu, který už je přerušen, a je to teďka k úplně něčemu jinému.

Potom – vy jste mluvil o tom čtení, že by bylo dobré, aby se tady nečetlo, aby se tady mluvilo spatra. Já jsem pro. Já jenom ale připomenu, je to můj oblíbený dvojí metr, že to navrhujete vždycky, když jste ve vládě, a samozřejmě ta otravná opozice vám nevyhovuje. Ale když jste byli v opozici vy, tak, já si to pamatuji, že jste tady četli směrnice dokonce... (Ministr Stanjura reaguje mimo mikrofon.) Já neříkám, že vy, ale četly se tady směrnice. Opozice, vaši koaliční teďka kolegové, nebo bývalí. Dokonce se tady četly i nějaké knížky. To bylo v nějakém z těch předchozích volebních období. To znamená, že to byla ta pravá obstrukce, že se četlo úplně něco jiného, aby se zabil ten čas. Tady prostě já a moji kolegové jdeme aspoň k tomu tématu, které se dá pod ten návrh zařadit.

Stejně tak si připomenu to EET, těch 900 pozměňovacích návrhů, ano, který jenom, to hlasování zabralo asi 7 hodin těch 900. Takže ony ty cesty, jak to natahovat, tak to jste dělali vy, a vy jste tady nebyl, když jsem o tom mluvil dneska odpoledne, nebo včera vlastně odpoledne, to EET se probíralo rok, rok, přesně rok. Přesně rok. A já to zopakuji, protože teď už jste tady, a bylo to dáno tím, že my jsme respektovali, že nepojedeme, až na jednu nebo dvě výjimky za celé čtyři roky, že se nepojede takhle přes noc, úplně jako nelidsky. Že se prostě končí v sedm nebo v devět. A proto je možné – a omlouvám se kolegům, kteří to uslyší podruhé – v momentě, kdy vy nasbíráte 30 hodin obstrukčních jednání, také to může trvat, to projednávání toho zákona, půl roku, rok, anebo dva dny, když prostě tady necháte říkat, tak ta opozice ať si tady to říká do bezvědomí, a my tady budeme do té doby, dokud to neprojednáme. Tak tolik jenom k tomu přístupu, k tomu rozdílnému přístupu předchozí vlády a opozice a současné.

Stejně tak s tím souvisí samozřejmě i to, jak vy jste řekl, já s vámi souhlasím, my se tady můžeme střídat, předkladatel tady sedí furt, ale je to furt ta samá věc a to samé rozhodnutí, které máte ve vlastních rukách. Prostě kdyby se tady jelo normálně, fakt jako třeba výjimečně do těch devíti, tak to má nějakou štábní kulturu. Když se tady takhle jede nonstop, no tak si to odhlasujete vy, tak se potom na to nerozčilujte. Pokud jde o ty pauzy, tak ty pauzy jsou čistě v zásadě bych řekl hygienické ty čtyři hodiny, ty dvě hodiny dvakrát dvě. Tady připomenu, že v tom minulém volebním období, abychom vždycky měli nějaký kontext, tak jste si při jednom bodě, to byla tuším volba do rady České televize, vzali kumulativně 10 hodin. To nebyla hygienická, to byla čistě obstrukční a protáhlo se to až do druhého dne. My máme ten počet poslanců, jak jste sám řekl, vy jste měl 70, my 92, dokonce větší než vy, ale protože jsme jenom dva kluby. Vy jste to měli rozseklý, rozfragmentovaný do pěti klubů. Takže tolik asi ty stručné poznámky na věci, které přímo nesouvisí s tou věcí, ale s těmi poznámkami, které tam byly kolem.

Jinak mě na tom tedy zatím nejvíc jako zaujalo to, že vlastně věc, která spadá pod Ministerstvo zdravotnictví, tak že to nepředkládá ministr zdravotnictví. Vím, že tady bylo nějaké vysvětlení, nicméně samozřejmě by bylo i věrohodnější pro tu veřejnost, kdyby tohle obhajoval ministr zdravotnictví, který potom za to nese před těmi lidmi tu zodpovědnost generelní. Vy nesete jako ministr financí zodpovědnost za finance. To znamená, že vždycky ten ministr financí je ten dráb, který má škrtat, že jo? A ten ministr zdravotnictví je ten, který chce, aby tam ty peníze byly. A tím, že on tohle neobhajuje, tak si o tom můžu myslet své. Tolik poznámky. Ta čísla a všechno k tomu se dostanu, až přijdu na řadu. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám děkuji. Nyní s přednostním právem pan poslanec Radim Fiala. Prosím, pane poslanče.

Poslanec Radim Fiala: Děkuji za slovo. Takže dámy a pánové, jako první bod bych chtěl dát doplňující návrh, nebo jak to nazvat. Chtěl bych požádat o přestávku pro poradu poslaneckého klubu hnutí SPD v délce dvou hodin od šesti hodin do osmi hodin. To znamená, že to bude navazující hygienická přestávka na přestávku poslaneckého klubu hnutí ANO, abychom byli schopni se dát zase dohromady a pokračovat v osm hodin ráno. Takže tímto bych to, pane předsedající, považoval za uzavřené a ty přestávky by tedy byly od čtyř do osmi hodin ráno. V osm hodin ráno bychom mohli pokračovat dál. Tak.

Já se tedy vrátím ke sněmovnímu tisku č. 166, který nám zde vláda dnes předkládá, možná spíše dlouhodobě vnucuje k odsouhlasení, který je z hlediska legislativy sice v podstatě jen drobnou derogační normou, ale z hlediska obsahu si myslím, že jde o normu nesmírně vážnou s možná dalekosáhlými negativními dopady na životy našich občanů, a to do slova a do písmene. Pan ministr Stanjura řekl, že to nebude mít žádný vliv na zdravotní pojišťovny, že to bude mít vliv pouze na státní rozpočet. S tím se dá částečně souhlasit, nicméně tady proběhl podvýbor pro zdravotní pojišťovny a pro financování zdravotnictví, nevím, jak se to přesně jmenuje, kde byli zástupci zdravotních pojišťoven, a jejich obavy se tam projevily. Oni řekli: v letošním roce se nic nestane, ale v dalších následujících letech podle toho, co se všechno může dít, máme obavy, jak budeme schopni ufinancovat zdravotnictví v České republice. A z toho vycházíme. Z toho vycházíme, že to prostě může být velký problém, a my samozřejmě před tím varujeme, zvedáme varovně prst a říkáme si, pokud to bude problém, pokud to bude problém, tak to bude problém, který se bude týkat všech občanů a může to být věc velmi vážná. Ale jestli pan ministr financí říká, že to problém nebude, tak já mám velkou radost, že to tak bude, že se nic dít nebude a že všichni můžeme v klidu spát, že prostě české zdravotnictví neutrpí a že zdravotní pojišťovny všechno ufinancují, že se nebudou odkládat zákroky, že vlastně to bude tak, jak to má být. Nicméně já si dovolím vyjádřit jistou pochybnost a z toho důvodu se to budu snažit vyargumentovat, nebo podívat se na to z bližší perspektivy.

Technicky jde vlastně o zrušení nařízení předchozí vlády, které stanovilo výši vyměřovacího základu pro pojistné na veřejné zdravotní pojištění hrazené státem u osoby, za kterou je plátcem pojistného stát, za takzvané státní pojištěnce, na 14 570 korun za jeden kalendářní měsíc. Od 1. července letošního roku navrhuje vláda Petra Fialy tento vyměřovací základ razantně snížit, a to na 11 607 korun za osobu, což vygeneruje předpokládaný výpadek v plánovaných příjmech z veřejného zdravotního pojištění pro rok 2022 právě již těch dnes několikrát zmiňovaných 14 miliard korun. V měsíčním vyjádření jde o návrh na snížení platby pojistného za státní pojištěnce ze současných 1 967 korun na 1 567 korun, tedy o více než 20 %.

Vláda se úplně mimo meritum věci a bez ohledu na aktuální stav ve společnosti a ve zdravotnictví ve zdůvodnění tohoto svého návrhu opírá o jakési změny rozpočtových predikcí ohledně hospodaření zdravotních pojišťoven. To může být sice pro úzkou skupinu oborových expertů částečně zajímavé a relevantní, ale dnes už jednoznačně pouze a jedině jako

nepodstatná retro záležitost, protože příchod minimálně už více než 300 000 nových státních pojištěnců z Ukrajiny se všemi prognózami zamíchal, a kdyby nic jiného, už jen tato skutečnost je dostatečným důvodem k okamžitému zamítnutí předloženého vládního návrhu. 300 tisíc je tu dnes, dnes je to asi, já nevím, 340 000, ale za dva měsíce, tři měsíce to může být klidně 500 000 a může ten počet státních pojištěnců neustále stoupat, a pak si dovolím tvrdit i já, že to bude mít na státní rozpočet poměrně dramatický vliv. A divím se, že vláda vědomá si dramaticky změněné situace už nestáhla sama rozpočet a proč dále hazarduje s naším zdravotnictvím a s dostupností zdravotní péče a ohrožuje všechny, především naše občany a samotné zdravotníky těžce zkoušené již více než dvěma lety boje s covidem. Snížit v této situaci odvod za jednoho státního pojištěnce ze dne na den o 400 korun za měsíc, tedy o více než 20 %, je aktem, který víc než na cokoliv jiného odkazuje na název známého českého filmu Příběhy obyčejného šílenství.

Vládní rozpočtová filozofie v duchu „řekli jsme, že budeme škrtat, tak to dodržíme bez ohledu na to, co to způsobí“ je něco pro mě neuvěřitelného, zejména když si uvědomíme, že téměř čtvrtina provedených rozpočtových škrtů jde na úkor zdravotnictví. Tedy na úkor oblasti prvořadého veřejného zájmu, kterou musí stát a vláda zajišťovat i na základě ústavy. Ale hlavně podle rozpočtových statistik za 1. čtvrtletí a dle jejich predikcí na celý rozpočtový rok rapidně stoupá výběr daní. Tedy oproti návrhu rozpočtu rostou veřejné příjmy hlavně kvůli tomu, že vláda odmítá snížit nepřímé daně u extrémně drahých komodit každodenní potřeby, tedy u pohonných hmot, energií a potravin. Dle dostupných dat experti očekávají za celý letošní rok až o 100 miliard vyšší daňové příjmy, než deklaruje schválený zákon o státním rozpočtu. V této situaci trvat na odebrání 14 miliard zdravotním pojišťovnám stůj co stůj nedává ani základní ekonomickou logiku. Jde rovněž o nebezpečnou časovanou bombu a postup, který namísto snahy situaci ve zdravotnictví poté, co nejtěžší etapa boje s koronavirem odezněla, narovnat a zlepšit a dohnat resty z předchozích tří let ve smyslu rychlého provedení nutných a odložených operací a věnování stejnoměrné a rovnocenné pozornosti péči o všechny druhy a typy chorob a úrazů, činí služby veřejného zdravotnictví nedostupnějšími. A to je zde ještě další, a s tím probíraným související nesmyslný vládní škrt snížení objemu rozpočtové rezervy na boj s covidem o 4,5 miliardy namísto jejího operativního využití v rezortu zdravotnictví.

Dalším vládním argumentem pro tyto škrty je pak tvrzení, že zdravotní pojišťovny mají údajně celkové finanční rezervy ve výši okolo 55 miliard korun. Vláda už třeba ovšem zapomíná dodat, že tyto rezervy se utratí již v průběhu letošního roku. Plus je zde nutné a nezbytné a dosud neprovedené finanční vyrovnání za rok 2021 v objemu cca 10 miliard korun. V tomto smyslu je velmi důležité a vypovídající i vyjádření předsedy lékařských odborů, konkrétně Lékařského odborového klubu pana Martina Engela, po jednání takzvané tripartity, kde bylo rovněž konstatováno, že vzhledem k rozpočtovým škrtům této pětikoaliční vlády bude reálný finanční propad ve zdravotnictví pro letošní rok minimálně 19 miliard korun, spíše však ještě více. Předseda Lékařského odborového klubu Martin Engel k tomu uvádí: „Samozřejmě, že zdravotní pojišťovny začnou už nyní šetřit, což se na kvalitě poskytované péče určitě projeví. Situace se snížením financí ze státního rozpočtu pro zdravotní pojišťovny je pro lékaře až děsivá a bohužel málokdo z veřejnosti si toto nebezpečí zatím uvědomuje. A odkud nemocnice získají peníze na ty všechny odložené zákroky? Domnívám se, že většině regionálních nemocnic bude chybět tak přibližně 20 až 30 milionů korun na běžný provoz v průběhu tohoto roku, tedy roku 2022. Špatným signálem je také zamýšlená devastace hygienických stanic, tedy propouštění jejich zaměstnanců v důsledku dalších necitlivých vládních škrtů.“ Nejsou to tedy, pane ministře Stanjuro, jenom opoziční politici, ale jsou to také odborníci, jsou to odboroví předáci, jsou to další lidé, pro které zdravotnictví je denním chlebem, kteří se obávají o to, že prostě ty peníze v tom zdravotnictví budou chybět.

Zástupci zdravotnických odborů dále upozorňují na fakt, že managementy nemocnic snížení financí na léčebnou péči už samozřejmě zaregistrovali, a tak začali hledat úspory,

kterými by si mohly vytvářet rezervy na další měsíce. Zejména v provozní a personální oblasti, což pochopitelně kvalitu poskytované péče také nemůže neovlivnit. Samozřejmě negativně. A ještě větší obavy v tomto smyslu panují v odborných kruzích z propadu úrovně, kvality, množství a dostupnosti zdravotní péče v roce příštím, tedy v roce 2023, až skutečně dojdou všechny zbývající finanční rezervy zdravotních pojišťoven či zdravotních zařízení, nebo aspoň velká většina z nich. Já myslím, že oni bohužel nepochybují o tom, že se ty rezervy, finanční rezervy zdravotních pojišťoven, budou neustále snižovat. Takže znovu opakuji, nejsou to jenom opoziční politici, jsou to odborní experti, lékaři, zřizovatelé nemocnic a ti se opravdu začínají obávat o to, aby... A teď, já to znovu přečtu: A ještě větší obavy v tomto smyslu panují v odborných kruzích z propadu úrovně, kvality, množství a dostupnosti zdravotní péče. – Nečtu to proto, abych vás přesvědčil, že umím číst i ve tři v noci, ale proto, že opravdu i odborní experti tyto obavy mají.

Zástupci zdravotních pojišťoven k tomu uvádějí... Takže to byli lékaři, zřizovatelé, experti, odboráři a teď máme zástupce zdravotních pojišťoven. Případné snížení současných plateb státu za státní pojištěnce se musí realizovat změnou zákona. K tomu dosud nedošlo a zdravotní pojišťovny v současnosti dostávají platby v plánované výši. Pokud se v roce 2022 tyto platby ze strany státu skutečně kumulativně sníží o 14 miliard korun, bude to každopádně znamenat zvýšení letošního plánovaného deficitu, a to v každém případě, i tehdy, byl-li by výběr pojistného vyšší, než je plánováno, například v důsledku vyšší míry zaměstnanosti, růstu mezd a tak podobně.

Co může být ještě větším problémem, to jsou úhrady zdravotní péče v roce 2023, to, o čem jsem mluvil na začátku a na co odkazuji, že letošní rok asi nedopadne špatně pro zdravotní pojišťovny, ale ty problémy mohou začít právě od příštího roku. Rezervy zdravotních pojišťoven, ze kterých vyrovnáváme vyšší náklady kontinuálně už od roku 2020, budou do konce letošního roku zřejmě vyčerpané. Bezprostřední příčinou současného deficitu je však především takzvaná úhradová vyhláška na letošní rok, tedy na rok 2022. Ta byla vydána se zvýšenými výdaji o 18 miliard korun, a to přes dosažené cenové dohody a proti doporučení pojišťoven. Konec další citace. V prohlášení Svazu zdravotních pojišťoven se dále upozorňuje na to, že kvůli snížení plateb za státní pojištěnce už letos může dojít ke škrtům u pacientů, jejichž zdravotní péče je velmi nákladná a kterou doposud platil systém veřejného zdravotního pojištění.

Já znám pana ministra Stanjuru dlouho, věřím mu a jsem přesvědčen o tom, že k ničemu takovému v budoucnu nedojde, protože kdyby došlo, tak já tady budu první stát a řeknu: pane ministře, vy jste nám tady něco říkal, a je to jinak. Takže věřím, že to tak bude, věřím i kvůli sobě, kvůli své rodině a kvůli všem občanům České republiky.

Budu pokračovat dál. Je tedy možné, že se už letos poníží nejrůznější bonifikace pro pacienty, jež pojišťovny považovaly za přínosné, ale kvůli nedostatku peněz je prostě už nezavedou. Vláda Petra Fialy to buďto vůbec neví, nebo je jí to jedno a ignoruje to. Nevím, která z těchto variant je horší. Zdravotní pojišťovny se budou jistě snažit omezit výši úhrad regulací péče, a tudíž tak zpomalit vyčerpání svých rezerv. To se dotkne například i lázeňské péče, na což zase upozorňuje ve svém prohlášení Svaz léčebných lázní. Současná vláda slíbila přitom zdravotníkům, zdravotním pojišťovnám a dalším aktérům a subjektům v oblasti zdravotnictví různé valorizace, ale prozatím jen zdravotnictví masivně bere peníze, tudíž dělá přesný opak toho, co slíbila v koaliční dohodě a ve svém programovém prohlášení, přičemž žádná vláda v polistopadové historii dosud nesebrala peníze ze systému veřejného zdravotního pojištění.

Hlasy, které před tímto vývojem varovaly, měly pravdu. A já musím podotknout, že to je včetně hlasů z hnutí SPD, které dlouhodobě upozorňuje na asociální charakter stran současné vládní koalice a na to, že jejich vláda razantně omezí veřejné služby, například služby typu zdravotnictví. V každém případě platí, že vládní záměr dramaticky snížit platby zdravotního pojištění za takzvané státní pojištěnce je neobhajitelnou ranou do vazu českému zdravotnictví

a českým zdravotníkům, kteří již dva roky vyvíjejí maximální nasazení v boji s koronavirovou epidemií, přičemž jejich reálné finanční ohodnocení stále klesá vzhledem k inflaci. Jednoznačně a objektivně to povede ke snížení kvality a dostupnosti zdravotní péče pro všechny občany.

Já bych chtěl ještě požádat pana ministra Stanjuru, až po mém projevu půjde ke stolku a bude říkat, že to, co tady jsem říkal, že je lež, tak aby řekl, že ti experti, zdravotní pojišťovny, lžou, odboráři lžou, lékaři lžou a všichni lžou a tato vláda má pravdu, protože většina toho, co tady teď říkám, jsou citace z odborného tisku anebo z médií, kde se k tomu, právě k těmto problémům, vyjadřovali odborní experti, lékaři, zřizovatelé nemocnic, odboráři a zástupci zdravotních pojišťoven a Svazu zdravotních pojišťoven i v souvislosti s nutným poskytováním zdravotní péče statisícům ukrajinských válečných uprchlíků minimálně v letošním roce, což je zcela evidentní. Bude to drastické selhání státu a hlavně jednoznačné a hanebné selhání zodpovědnosti Fialovy pětikoaliční vlády, která by, má-li ještě alespoň zbytky citu pro realitu, měla tuto předlohu ihned stáhnout. Takže většina z toho, co jsem řekl, jak říkám, byli odborní experti, lékaři, zřizovatelé nemocnic, zástupci zdravotních pojišťoven a tito všichni se obávají snížení dostupnosti lékařské péče, tedy toho, co říká hnutí SPD, a já to ještě řeknu jednou... neřeknu, protože to tady... Ještě větší obavy v tomto smyslu panují v odborných kruzích z propadu úrovně kvality, množství a dostupnosti zdravotní péče v roce příštím, tedy v roce 2023. Takže není to jenom obava Tomia Okamury, hnutí SPD, ale řekněme téměř všech, kteří se kolem zdravotnictví točí. Děkuji vám za pozornost.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám také děkuji. A nyní s přednostním právem je přihlášen pan ministr Stanjura. Prosím, máte slovo.

Ministr financí ČR Zbyněk Stanjura: Děkuji za slovo. Já jsem si vzal tabulky k dispozici, abych mohl přesně citovat čísla, ne že bych četl projev. Nebudu nic říkat o lžích, já jsem připraven, že v lednu kdyžtak předseda klubu SPD vystoupí a řekne, že to bylo jinak, než jsem říkal, ale stejně tak očekávám, když bude mít pravdu, že vystoupí on a řekne: měli jste pravdu. Že má někdo obavy, to nikomu nevyčítám, to je přirozené, je to normální, my tu jsme od toho, abychom ty obavy jako vláda vyvraceli a případně argumentovali. Ty obavy jsou zbytečné, ale rozsoudí nás až čas.

Já jsem chtěl jenom k té debatě o těch dodatečných příjmech státního rozpočtu. No, nikdo by nebyl radši než ministr financí, kdyby mu přišlo o 100 miliard víc, než předpokládal. To si myslím, že v tom není spor. Není to pravda. Jsou publikována čísla ke konci dubna a třetina roku už má nějakou vypovídající schopnost. Jediná daň, která se drží přesně na odhadu, je DPH, 33,3 % rozpočtu, DPH je plnění za čtyři měsíce. Takže je to přesně. Trošku náhoda, ale i na tom DPH není ani procento, ani dvě, ani tři navíc proti rozpočtované roční částce. U těch ostatních daní je to mnohem méně, někdy je to pochopitelné jako třeba u daně z příjmu právnických osob, tam uvidíme v červnu, budeme mít přesnější čísla, protože mnozí mají odloženou daňovou povinnost. Nicméně spotřební daň z minerálních olejů 28,9 % za čtyři měsíce rozpočtovaných daní. Spotřební daň z tabákových výrobků 29,7 %. Všude by měla být třetina nebo víc, kdyby nám měly přitéct další peníze. Další daň je odvod elektřiny ze slunečního záření, je to malá částka, i tak je tam pouze... já se omlouvám... je tam pouze 17 %. Daň z příjmu právnických osob 25,4, daň z příjmu fyzických osob je 26 %, z toho vybíraná srážkou, což je ta menší část, 29,8 %, 28,6 % je placená plátci.

To znamená, zatím plnění za první čtyři měsíce neukazuje na žádné dodatečné příjmy. Když se podíváte do dubnové nové makroekonomické predikce, kterou jednak dělají odborné útvary Ministerstva financí, ale navíc ze zákona máme nezávislý výbor pro rozpočtové prognózy, který to posoudil a vyhodnotil to jako realistické, tak tam je předpokládaný plusový dopad po zohlednění dopadu války a podobně 6 miliard ze všech daní. Šest, ne sto. Možná to bude 15, já nevím. Možná to bude 12, ale nebude to 100. Kdyby to bylo 100, tak je zapojíme

do té novely, navrhneme ne snížení schodku, ale pokrytí dodatečných výdajů nebo jiných výdajů, které nebyly ve státním rozpočtu. Já jsem chtěl upozornit na to, že prostě to tak není, je tam asi plus 10 miliard za DPH, ale současně tady hlasujeme o snížení spotřební daně, už jsme to vlastně odhlasovali ve Sněmovně, minus 4 miliardy proti rozpočtovaným penězům. Hlasovali jsme už o silniční dani minus 4,2 miliardy proti schválenému rozpočtu, takže to už je minus 8, ano, takže ten odhad už s tím počítal, i když to nebylo schválené, a protože už to bylo v legislativním procesu, tak je to už v té prognóze zahrnuto. Takže celkově navýšení daňových příjmů se odhaduje 6 miliard. Možná to bude o něco víc, to fakt dneska nikdo neví, ale nebude to 100, to jsem si úplně jistý. A kdyby to bylo 100, tak i ta debata o výdajích státu, o výdajích na obranu, by byla mnohem jednodušší, protože by nehrozilo nějaké zásadní zvýšení schodku státního rozpočtu (ne)jenom (?) letos, ale v příštích letech. To jenom že to jsou čísla a já jenom říkám, já bych vlastně byl spokojený, kdyby těch 100 miliard bylo k dispozici. Není.

A my odmítáme ty recepty, abychom zvýšili daně. A já říkám opakovaně, že ve volbách uspěly tyto politické strany, co jsou ve Sněmovně, a žádná z nich neměla v programu zvýšení daně ze závislé činnosti zaměstnanců, o tom se hlavně mluví. Nikdo ze stran, které uspěly ve volbách, ať už jsou v opozici, nebo ve vládě, nenavrhoval zvýšení DPH. Nikdo z těchto stran. To znamená, voliči rozhodli. Ty strany, které měly v programu navýšení daní, neuspěly, nesedí tady, takže v tom vlastně není spor. Takže není cesta, že si zvýšíme daně. Protože kdo platí ty daně? No vezmeme to lidem a firmám, abychom pak jakoby (nesrozumitelné), my jim to vezmeme a pak něco pošleme zpátky, a ještě se budeme tvářit, že někomu něco dáváme. Snížením daní jsme těm lidem taky nic nedali, jenom jim stát méně bere, nic jim nedává. Já myslím, že to je správná interpretace. Nikomu jsme nic nedali, jenom méně bereme a my toho kroku nelitujeme, myslím, že ten krok byl správný, my jsme nemohli tušit, jaká bude inflace, a dvojnásob je správné, když se zvyšují životní náklady, že se zaplatí nižší daně.

Tak jenom k těm číslům, samozřejmě až budeme plnit za šest měsíců a bude nová prognóza v srpnu, tak se to možná ukáže, ale nevěřím tomu, že z 6 miliard bude 100 na konci roku dodatečných příjmů.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám děkuji. Nikoho dalšího s přednostním právem... Jsou zde dvě přihlášky, nejprve Radim Fiala, potom Patrik Nacher. Prosím.

Poslanec Radim Fiala: Já myslím, že strávíme těch posledních 15 minut do přestávky hnutí ANO ještě tady tou diskusí. Děkuji panu ministrovi, že mluvil o těch příjmech. Já vím, že co se týče daňových příjmů, tak podle mého názoru nějaké zvýšení tam bude, nebude to asi 100 miliard, ale pak jsou také příjmy, které nejsou příjmy státního rozpočtu, to je pravda, ale jsou to příjmy třeba státních organizací jako je ČEZ, které samozřejmě, já vím, že je nemůžeme zahrnout do státního rozpočtu, nicméně ale dají se využít, tyto příjmy nebo tyto zisky, řekněme, a podle mého, podle toho, co já vím, tak třeba polostátní firma ČEZ bude v letošním roce, má výhled, že by mohla dosáhnout zhruba 60 miliard zisku. A samozřejmě ne všechny, ale část těch zisků se dá použít po vyplacení těch drobných akcionářů a podobně a ty peníze se dají použít, dát do státního rozpočtu. Samozřejmě někdo řekne, že podle nějakých euronorem to nelze a nelze to započítat jako příjem státního rozpočtu a podobně, ale prostě kešově se ty peníze ve státním rozpočtu použít dají. Takže když budeme hledat, určitě těch 100 miliard najdeme a budou se dát použít.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Nyní s přednostním právem pan poslanec Patrik Nacher a připraví se pan ministr. Prosím.

Poslanec Patrik Nacher: Děkuji. Já bych chtěl reagovat na pana ministra s tím, že on určitě dobře ví, že inflace a vyšší inflace je samozřejmě dodatečné zdanění, jenom se to nejmenuje daň, prostě se vybírá od těch lidí více, to je zcela jasné, to znamená, že v té chvíli taková vláda – a teď já vám to nevyčítám, tu inflaci, já jenom konstatuji fakt – nemusí zvyšovat tu samotnou sazbu, protože ta inflace to udělá za ni, za tu vládu. To je první poznámka. Já doufám, že o tom asi ani nebudeme mezi sebou polemizovat. To znamená, že jakoby chlubit se tím, že se nezvyšují daně – nebo konstatovat, dobře, tak mě nechytejte za slovo – konstatovat, že se nebudou zvyšovat daně, to si myslím, že je skoro zbytečné, protože jak říkám, tak inflace to v této chvíli udělá za vás.

Ta druhá poznámka je, že celý tenhle návrh je – já o tom pak budu mluvit – pokračování státního rozpočtu, kde se vlastně s těmi 14 miliardami už počítalo, jakkoliv ten zákon teprve schvalujeme nyní, a jeden z důvodů, který se opakoval, a já jsem si na základě toho opakujícího se faktu, že se zvyšuje ta obsluha státního dluhu, což tady několik řečníků právě sdělovalo na mikrofon, já jsem si vzal tabulku a řekl jsem si, že v nějakém vhodném okamžiku vám tady to řeknu, protože vy tady furt říkáte, nevím, jestli jste to byl přímo vy, abych vás neobviňoval, pane ministře, že ta obsluha státního dluhu bude v tomto roce stát nějakých 50 miliard, nechytejte mě za slovo, tak, je to v rozpočtu. Ale když se podíváte na rok 2013, tak v tehdejších cenách to bylo 50,89 miliardy, rok poté 48,49. Pak to šlo dolů, 45,28, pak nastupuje tedy vláda hnutí ANO, jinými slovy, v tehdejších cenách ta obsluha státního dluhu, to, co se platilo, to, co je teď nám tady vyčítáno, nebo bylo, ne dneska, i když dneska jsem tady taky zaslechl, ale ruku do ohně za to nedám, že se opět tady mluvilo o této položce, tak stejných 50 miliard tady bylo před devíti lety zpátky při tehdejších cenách. Tak já jen abychom to zase opět jako vždy dali do nějakého kontextu, a myslím si, že právě v tomhle bodu se to docela hodí. Já děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám také děkuji. A nyní pan ministr s přednostním právem. Prosím.

Ministr financí ČR Zbyněk Stanjura: Já jsem se ani nechlubil tím zvyšováním daní, já jenom reaguji na veřejnou debatu nejenom v Poslanecké sněmovně. Já myslím, že dnes a denně všichni čteme doporučení některých ekonomů, říkají, že vláda bude muset zvýšit daně. Já na to odpovídám, že nejenom vláda, ani strany, které uspěly ve volbách a jsou v opozici, to v programu neměly a že tuhle otázku (nesrozumitelné). Takže to je konstatování, to není pochvala.

K tomu ČEZu. Máme 70 %, ne 100, a pravděpodobně bude vysoký zisk ČEZu v letošním roce, ale to je dividenda za rok 2022, která bude příjmem příští rok. To se nedá jinak technicky udělat ještě (nesrozumitelné). Takže ano, letos bude valná hromada, my známe návrh představenstva, já zřejmě přijdu za vládu s protinávrhem jako Ministerstvo financí, které vykonává akciová práva, ale nejsou zase dodatečné desítky miliard. A samozřejmě, pokud ten zisk bude vysoký, tak očekáváme jako akcionář logicky, a v tom určitě nebudeme ve sporu ani s minoritními akcionáři, zvýšený výnos pro držitelé akcií. Ale to bude za rok a o tom se budeme bavit a budeme to odhadovat při debatě o rozpočtu na rok 2023.

Další mytický zdroj do letošních příjmů jsou platby za emisní povolenky. Nechali jsme zpřesnit odhad na letošní rok a zpřesněný odhad expertů je, že bude příjem 19 miliard z emisních povolenek do státního rozpočtu. Když se podíváme, kolik jsme schválili v zákonu o státním rozpočtu, tak je tam 19 miliard. Takže my jsme byli optimističtí, mezitím se to stalo realistickým, ale to číslo je vlastně stejné a není tam žádné další navýšení. Pokud budeme mluvit o tom, že vyprášíme všechny rezervy ve státních podnicích, to samozřejmě můžeme, já to nedoporučuji, nemyslím si, že to je správný krok, já bych řekl, že nás spíše čekají strategické nákupy z hlediska energetické bezpečnosti než to, že ty firmy budeme kapitálově

oslabovat. Ale i kdyby, tak to zase nebudou desítky miliard, ale jednotky. Je to ale legitimní debata, jestli se máme více soustředit na strategické investice nebo...

My jsme byli pod kritikou bývalého premiéra, bývalého ministra průmyslu, kteří nám v konkrétních datech vyčítali, že ten den jsme nenakoupili plyn do státních hmotných rezerv. A bylo to vědomé rozhodnutí. A už jsme ho nakoupili. A rozdíl je dramatický v té ceně. Prostě radit nám v okamžiku, kdy spotová cena skokově vyskočí na 160 eur... Tak kdybychom ty rady poslechli, tak podle mě ti samí pánové dneska kritizují, že jsme nakoupili blbě. A kdybychom zachovali trochu chladnou hlavu, tak jsme mohli nakoupit víc. My jsme do toho investovali stejný objem peněz, jako se uvažoval na začátku března, jenom díky tomu, že to byla největší nervozita. Ne že by ta cena byla nějaká nízká, ale byla největší nervozita. A já neříkám, že hnutí SPD, ale z hnutí ANO, a můžu to říct přesně, 4. března jsem navrhoval, 16. března, 20. března. Tak se pak podívejte, jaké ceny v ty dny byly a jak jsme za to nakoupili. Já myslím, že někdy chladná hlava není ke škodě. Občas je nám vyčítáno, že to nekonzultujeme dopředu. Zase všichni zkušení vědí, že jakákoliv předčasná informace z vlády je cenotvorná. Je cenotvorná. A do minusu pro vládu, ne do plusu. Takže tady podle mě mediální zdrženlivost je namístě. My jsme to nakoupili v okamžiku, kdy jsme to považovali za výhodnější než v tom březnu. Nechci se chválit, jenom to konstatuji.

Stejně tak když opakovaně, já to nechápu, když opakovaně bývalý ministr průmyslu a obchodu řekne: My když jsme předávali vládu – to bylo 17. prosince, to si všichni pamatujeme – byly naplněny zásobníky plynu na 90 %. To je přece věc, která se dá jednoduše ověřit. Ale zase bez nějaké velké kritiky. Bylo to 60 %. Nejmíň k 17. prosinci za posledních osm let. My jsme nikoho nekritizovali, ale on opakovaně používá lživé číslo. Já nevěřím, že nemá správné číslo, to číslo se dá jednoduše ověřit. Takže to nebylo 90 %, ale 60 %. My se snažíme ty zásobníky naplnit. Zase k dnešnímu datu, když se to porovná s minulými lety, máme rekordní naplnění zásobníků. Není to dost. Je jiná situace. Tak to neberu jako pochvalu. Ale musíme v té debatě používat korektní argumenty. Jak může někdo tvrdit devadesát, když bylo šedesát? A proč to vlastně tvrdí? Já tomu vůbec nerozumím. Máme ta čísla, můžete se podívat. Ministerstvo průmyslu a obchodu to... Ale pak ta debata je nevěrohodná. Můžeme se bavit, jestli to bylo hodně, nebo málo, těch šedesát. Já nikoho kritizovat nebudu. Nikdo nemohl vědět, že Putin vtrhne na Ukrajinu, tak těžko vyčítat, že loni 17. prosince tam nebylo 90 %.

My chystáme zákon, aby těch 80 % bylo i v zimním období, což nebývalo zvykem. Chceme to legislativně vymáhat. Věřím, že na tom budeme mít shodu. A tomu já říkám správná, racionální debata. Můžeme se lišit v tom procentu, v tom, jestli ten podnik koupit teď, nebo jestli ho koupit, nebo nekoupit. Ale pokud někdo fauluje tím, že si vymýšlí čísla, aby sám sebe vyzvedl... Podívejte se, jaká byla závislost na ruském plynu před čtyřmi lety a jaká je letos. Kdo rozhodl, že nebudeme brát plyn z Norska? Dvacet pět procent roční produkce. Ty dodávky tady plynuly roky a skončily v roce 2017. Já nevím, jestli za Sobotkovy, nebo Babišovy vlády. Ale v roce 2017. Kdo to rozhodl? Tak ať tady přijde a řekne: já jsem to rozhodl, protože jsem si myslel to nebo ono. Pětadvacet procent roční produkce, diverzifikace, není vůbec málo. A jsme na 100 % závislosti nebo na 98 %, protože 2 % produkujeme sami. Což je vlastně stoprocentní závislost. A to někdo rozhodl, to nespadlo z nebe. A ti samí lidé nám dneska říkají: jak to, že jste za tři týdny nevyřešili závislost na ruském plynu? Tak co to je za debatu? Kde je nějaká odpovědnost těch, kteří to zavinili? Já jim neříkám, že (nesrozumitelné) 75 % (nesrozumitelné) z Ruska, ale někdo tady neprodloužil kontrakt s Norskem, který tady roky běžel, od roku 2017 prostě není, a zvýšil závislost na ruském plynu na 100 %. A ten samý člověk je schopný vykládat úplné nesmysly, čísla, místo aby tady se kál a skládal účty. Tak pak je ta debata fakt těžká. A navíc to je debata, kterou bychom měli vést ne za mikrofonem, protože to zase jsou cenotvorné informace a poškozuje to cenu a nějaké strategické zájmy České republiky.

Já vás ještě pustím, v pohodě. Měl jsem pocit, že jste nervózní. Já nechci mluvit do čtyř, jako nemám žádný plán. Takže to stačí.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuju, pane ministře. Nyní s přednostním právem pan poslanec Patrik Nacher.

Poslanec Patrik Nacher: Pane ministře, já vás hrozně rád poslouchám, takhle zejména před čtvrtou hodinou ranní. Já jsem spíš tady mával na to, abychom si to tedy ujasnili minimálně pro tento bod, ne-li pro celé to jednání, jestli tady ten s přednostním právem může mluvit o všem, nebo ne. (Hovor mimo mikrofon.) No ne, dneska tady někdo vystoupil, mně to i psal nějaký váš fanoušek, že vy jako ministr s přednostním právem můžete. Já jsem tomu vašemu fanouškovi napsal, že nevím, kdo to byl opravován, jestli to byla Alena Schillerová, někdo s přednostním právem, kdo se nedržel podle předsedajícího věci a byl opravován. Tak si jenom tohle pojďme jako aspoň pro tenhle bod říct, jestli ten s přednostním právem může mluvit o čemkoliv, ale ať to platí pro všechny stejně, to mně přijde jako fér. Protože já si to rád poslechnu, ale pak vlastně na to můžou reagovat pouze poslanci s přednostním právem, protože se bavíme o novele o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, a my se tady bavíme o plynu. Takže já klidně bych potom třeba do toho zabředl třeba, pokud jde o Pražskou plynárenskou, nebo takhle, protože to určitě také budete řešit za chvilku podle mě. (Hlas z pléna.) Já vím, a Praha to hodí na Českou republiku. Ale tak si pojďme tohleto říct, ať je to férově, když už jste si udělali poradu vedení Sněmovny. A já jsem pro jakýkoli výsledek. Ale ať je to konzistentní pro všechny. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Eviduji dvě přednostní práva. Nejprve pan ministr a potom pan předseda Výborný. Prosím.

Ministr financí ČR Zbyněk Stanjura: Já jsem reagoval na vystoupení, kdy když jsme debatovali o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, tak tady do debaty byl vznesen dotaz na dodatečné zdroje státního rozpočtu, což podle mě tahle věc je více rozpočtová než systému zdravotní péče. Proto jsem to i já předkládal na vládě a Ministerstvo financí psalo ten návrh zákona, takže nejsem žádný náhradník. Ne že by mě to uráželo, kdybych byl náhradník, ale přijímám plnou odpovědnost za text toho návrhu zákona. Já jsem ho vládě předkládal a vláda mě pověřila, abych ho tady předložil. A já jsem odpovídal na dotazy na ty dodatečné příjmy a snažil jsem se ukázat na číslech, že to tak nebude. A pak jsem tedy možná mimo téma říkal, že musíme zvažovat, kam ty peníze budeme investovat. Jeden z legitimních způsobů, jak zvýšit příjmy, je vytáhnout víc peněz ze státního rozpočtu, takže jsem pořád odpovídal na ten dotaz, ale řekl jsem, že to nepovažuji za potřebné nebo vhodné v okamžiku, kdy uvažujeme o nějakých strategických nákupech. Takže já si myslím, že jsem reagoval na dotazy, které na mě padly.

Ale já jsem na té poradě nebyl, o které vy mluvíte, prostřednictvím pana místopředsedy, který na té poradě na rozdíl od nás dvou byl. Tak by nám třeba mohl říct, co si domluvili. Ale nemusí, necháme to na něm.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Nyní s přednostním právem pan předseda Výborný.

Poslanec Marek Výborný: Děkuji za slovo, pane místopředsedo, dobré brzké ráno ve 3.58. Já jsem chtěl zareagovat vaším prostřednictvím na pana ctěného kolegu Patrika Nachera.

Tak ano, dokonce na to jsou i nějaké nálezy Ústavního soudu, že ti, kteří hovoří s přednostním právem, tak jsou, nebo měli by být ze strany předsedajícího tolerováni v tom, že mohou hovořit a komentovat v zásadě v jakémkoli rozsahu cokoli. Ale pozor, potom je potřeba vzít na paměť jednu věc, a to v okamžiku, když... Pane kolego, já nevím, jestli mám pořád říkat, že prostřednictvím, tak asi nemusím, že jo? (Hlas z pléna.) 3.58 – musím, já vím, musím i ve 3.58 – takže prostřednictvím pana předsedajícího ke kolegovi Patriku Nacherovi: Vy jste jako místopředseda klubu tady a v okamžiku, kdy v tomto otevřeném bodě si vezmete toto právo vystoupit za poslanecký klub hnutí ANO, tak do konce projednávání tohoto jednoho bodu, to znamená novely zákona o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, už jste to pouze a jenom vy, kdo můžete vystupovat s tím přednostním právem. A pokud se dneska ráno vrátí vaše paní předsedkyně, tak už to právo nemá, protože ho pozbyla ve váš prospěch. Až v příštím bodě se to vrací samozřejmě do rukou paní předsedkyně Schillerové. Takhle to tady historicky bylo. (Poznámky z pléna.) Já myslím, že si to snad pamatuju dobře, ale je zbytečně se o tom přít.

Já vám přeju dobrou noc. Máme čtyři hodiny na načerpání sil. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám děkuji. Zrekapituluji návrhy, které jsme obdrželi v průběhu rozpravy, respektive v rámci přednostních práv, že od čtyř do šesti hodin ráno si bere pauzu na poradu klubů hnutí ANO a od šesti do osmi hodin ráno si bere přestávku na poradu klubu SPD.

Vzhledem k tomu, že je čtvrtá hodina ranní, přerušuji naše jednání do osmé hodiny ráno, kdy budeme pokračovat v projednávání tohoto bodu. Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, já vám děkuji a přeji pěkné ráno dnešního dne.

(Jednání přerušeno v 04.01 hodin.)

(Jednání pokračovalo v 8.00 hodin.)

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Dobré ráno, vážené kolegyně, vážení kolegové. Vypršela doba ohlášených přestávek. Vracíme se k přerušenému jednání. Jenom připomenu, že projednáváme vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů. Jedná se o sněmovní tisk 166, jsme v prvém čtení. Jsme v obecné rozpravě. Nicméně mám avizováno přednostní právo, přihlášení pana předsedy Výborného, kterému dávám slovo.

Poslanec Marek Výborný: Děkuju za slovo. Vážený pane místopředsedo, vážený pane premiére, milá vládo, vážené kolegyně, vážení kolegové, přeji vám všem krásné středeční ráno. Dovolte mi, protože jsem zaregistroval informaci pana předsedajícího, že jsme v obecné rozpravě k tomuto bodu, v souladu s § 59 odst. 1 a 2 jednacího řádu požádat o procedurální hlasování, kterým stanovíme dobu vystupování k tomuto bodu na dvakrát deset minut. Děkuji pěkně.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Ano, eviduji váš procedurální návrh, o kterém budeme hlasovat okamžitě. Já už jsem v průběhu vaší řeči gongoval, když jste avizoval, že budeme hlasovat. Je tady možná protinávrh. Pan poslanec Králíček.

Poslanec Robert Králíček: Dobré ráno všem i ode mě. Já bych chtěl dát protinávrh na třicet minut. Děkuju.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Jednou třicet minut, nebo dvakrát třicet minut?

Poslanec Robert Králíček: Dvakrát třicet minut. Omlouvám se.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuju za upřesnění. Čili tu máme protinávrh k procedurálnímu návrhu přednesenému panem předsedou Výborným. Avizuji žádost o odhlášení, takže vás odhlásím. Požádám vás, abyste se svými identifikačními kartami přihlásili znovu.

Myslím, že se ustálil počet přihlášených poslanců, a dám nejprve hlasovat o protinávrhu, který přednesl pan poslanec Králíček, a sice aby se doba pro přednesení projevu zkrátila na dvakrát třicet minut ke každému bodu. Dávám o tomto hlasovat.

Zahajuji hlasování a ptám se, kdo je pro, aby stiskl tlačítko a zdvihl ruku. Kdo je proti?

V hlasování číslo 9 bylo přihlášeno 123 poslanců, pro hlasovalo 38, proti bylo 78 poslanců, návrh byl zamítnut.

Nyní budeme hlasovat o původním procedurálním návrhu předneseném panem předsedou Výborným, aby se doba pro vystoupení zkrátila na dvakrát deset minut.

Já zahájím hlasování a ptám se... Omlouvám se. Máme zamrzlé hlasovací zařízení. Kdo je pro takový návrh, prosím, aby stiskl tlačítko a zdvihl ruku. Kdo je proti?

V hlasování pořadové číslo 10 bylo přihlášeno 126 poslanců, pro hlasovalo 88, proti 37, tento procedurální návrh byl přijat.

V tuto chvíli eviduji dvě faktické poznámky, jednu pana poslance Horáka – není tomu tak – a druhou, pana poslance Nového. Také tomu tak není. Pak se ještě k faktické poznámce hlásí paní poslankyně Ožanová, a už vidím, že míří k řečnickému pultíku. Paní poslankyně, prosím.

Poslankyně Zuzana Ožanová: Děkuji. Vážený pane předsedající, vážený pane premiére, vážení ministři, kolegyně, kolegové, včera jsem poslouchala údajnou zpravodajskou zprávu zpravodaje. Dovoluji si ocitovat § 57 jednacího řádu, který říká, že zpravodaj informuje o obsahu projednávané věci. Prosím vás, včera si zpravodaj spletl zpravodajskou zprávu s běžným vystoupením na plénu. Já bych byla ráda, kdyby k tomu nedocházelo, kdyby se zpravodajská zpráva skutečně týkala věci a ne toho, jak bychom se měli, či neměli chovat. Já se domnívám, že zcela se mnou bude souznít i můj dřívější předseda ústavně-právního výboru. Já jsem byla takto proškolena v minulém volebním období, jak mají vypadat zpravodajské zprávy, a domnívám se, že pokud chceme dodržovat zákon, kterým je jednací řád Poslanecké sněmovny, že bychom tak měli činit všichni. Vy to požadujete po nás, já to požaduji po vás. Dodržujte prosím jednací řád Poslanecké sněmovny.

Notabene – když se podívám, mám ještě chvilku času – já jsem ve zpravodajské zprávě našla docela zásadní chybu, ale o té jsem – pardon, v odůvodnění návrhu zákona – ale o té jsem pana zpravodaje mluvit neslyšela. Slyšela jsem ho mluvit o tom, co bychom měli, či neměli dělat, ale ne o tom, že důvodová zpráva obsahuje chybu. K chybě se samozřejmě přihlásím v rozpravě, uvedu ji, ale nicméně tato moje technická poznámka patří k tomu, že žádám koalici o dodržování jednacího řádu Poslanecké sněmovny. (Potlesk z řad poslanců ANO.)

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Další, koho mám přihlášeného, tentokrát s přednostním právem, je pan předseda Výborný.

Poslanec Marek Výborný: Já se moc omlouvám, milé kolegyně, milí kolegové, že to tady lehce natahuji, ale já se cítím povinován na paní kolegyni Ožanovou zareagovat. Já jsem jí to tedy řekl už v tom nočním čase, takže jí to tady teď zopakuji veřejně na mikrofon. Nevím, že by v jednacím řádu byla nějak precizně, detailně definována zpravodajská zpráva. Ale budiž, každý poslanec má právo tady vystoupit a mít pocit, že zpravodaj měl říkat něco jiného, než řekl. Já myslím, že pan zpravodaj, já jsem tady shodou okolností byl, takže jsem ho poslouchal, reagoval nejenom na předlohu samotnou, reagoval i na veřejnou debatu a vyjádření vás, opozičních poslanců. Myslím, že to tak je naprosto v pořádku. Stejně tak samozřejmě máte právo vystoupit a zprávu rozporovat. To je tak asi všechno, co můžete.

Ale co chci zdůraznit, pokud jste nabyla, paní poslankyně, prostřednictvím pana předsedajícího, dojmu, že zpravodajská zpráva byla v rozporu s jednacím řádem, tak vás musím upozornit, že v tu dobu řídila jednání Poslanecké sněmovny jakási paní místopředsedkyně Jana Mračková Vildumetzová z vašeho hnutí. A pokud to tedy skutečně tak bylo, tak jsem překvapen, že paní místopředsedkyně nezná jednací řád a nevolala pana zpravodaje k tomu, aby postupoval v souladu s jednacím řádem. Děkuji. (Potlesk zprava.)

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji. K faktické poznámce je přihlášen pan vicepremiér Marian Jurečka. Prosím, vaše dvě minuty.

Místopředseda vlády, ministr práce a sociálních věcí ČR Marian Jurečka: Děkuji moc. Já velmi kvituji slova paní poslankyně kolegyně Ožanové. Já věřím, že po těch slovech, která tady řekla, posuneme výrazně dnešní jednání Sněmovny, bude smysluplné, bude věcné, protože jak apel na koalici, tak určitě její apel do vlastních opozičních řad bude vyslyšen. Povedou tady všichni diskuse i v obecné rozpravě opravdu podle jednacího řádu k meritu věci. Skončí soutěž o náčelníka Velká huba. Budeme tady slyšet racionální výstupy, ne předhánění v tom, kdo více blábolí. To, že v minulosti vyhrával tuto soutěž pan předseda Tomio Okamura, jsme byli zvyklí. Mě překvapilo, že za včerejšek se do té soutěže aktivně zapojil předseda hnutí ANO Andrej Babiš, který tady blábolil více než dvě hodiny. Četl tady věci, které opravdu byly mimo rozsah toho, k čemu byl ten daný tisk. Ale doufám, že po tom, co tady zazněl apel paní poslankyně, to všichni vyslyšíme a dnes dokážeme projednat těch šest bodů, což bývalo i v minulosti, kdy jsem zažil doby, kdy jsem byl jak koaliční, tak opoziční poslanec, tak takových šest bodů jsme zvládali za jedno odpoledne. Děkuju.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji. Teď tu mám tři faktické poznámky. Paní Ožanová se hlásila jako první, takže vaše dvě minuty. Připraví se pan poslanec Králíček a další v pořadí je pan poslanec Brázdil. Prosím, paní poslankyně, máte slovo.

Poslankyně Zuzana Ožanová: Chtěla bych poděkovat panu předsedovi poslaneckého klubu KDU-ČSL, protože potvrdil má slova, že pan zpravodaj nemluvil k věci. Ne, řekl jste, že komentoval politickou situaci, nikoliv mluvil k věci. Víte, já sama jsem zpravodaj mnoha tisků. Nikdy jsem si nedovolila politické názory vsunout do zpravodajské zprávy, následně jsem se v rozpravě vždycky přihlásila jako poslanec a domnívám se, že tak to bylo vždycky. To, že máme různé názory na různou věc, je v pořádku. Ale zpravodajská zpráva, promiňte, ta má informovat čistě o technikáliích. A je problém, jestliže zpravodaj pojme tuto svoji povinnost a práci pro Sněmovnu jako politickou práci.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Další s faktickou poznámkou vystoupí pan poslanec Králíček. Pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Robert Králíček: Děkuji. Já bych chtěl zareagovat na pana Jurečku. Pane Jurečko, když už vám to dělá dobře nás urážet a projevujete tu opojení mocí a svoji aroganci, tak bych použil slova pana Výborného: Klidně nás urážejte, ale to je tak jediné, co s tím můžete dělat. (Potlesk a výkřiky z řad poslanců ANO.)

Místopředseda PSP Jan Skopeček: S faktickou poznámkou následuje pan poslanec Brázdil. Eviduji přihlášku s přednostním právem pana předsedy Babiše.

Poslanec Milan Brázdil: Dobré ráno, kolegyně a kolegové. Já bych měl opravdu faktickou poznámku k té rozpravě, co jsme vedli včera v noci. Pan předseda SPD Tomio Okamura mluvil o tom, že v naší republice zbytečně umírají lidé, četl nějakou zprávu Světové zdravotnické organizace, jestli si dobře vzpomínám, a říkal, že to by se dalo napravit v souvislosti s těmi 14 miliardami. Má pravdu. Musím vám povědět, že opravdu peníze, které do zdravotnictví teď nepůjdou, by mohly být opravdu využity na to, abychom kdokoliv z nás tady, když se mu něco stane... Vzpomínám si, když tady ve Sněmovně omdlel jeden z nás, jeden z poslanců, tak nebylo mnoho lidí, kteří by uměli zareagovat, jak se k tomu dotyčnému postavit, jak mu de facto prodloužit život, lépe řečeno vrátit mu vitální funkci akcí srdeční zevní srdeční masáží. Chtěl jsem říct, že toto je opravdu pravda. V naší republice tato edukace mladých lidí, i dalších je velmi slabá, na slabé úrovni. A jistě těch 14 miliard, o které se jedná, by přispělo, pokud aspoň pár korun by šlo na vzdělávání ať už ve školách, ať už kohokoliv jiného. A nevím, co je ještě smysluplnější než pomoci někomu druhému v případě, když se ocitne na hraně klinické smrti, a vlastně kdokoliv z nás může komukoliv pomoci. Chtěl jsem tedy potvrdit, že slova Tomia Okamury byla pravdivá, a to je má faktická poznámka k tomu předchozímu sdělení.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji. Tím jsme vyčerpali faktické poznámky. S přednostním právem se přihlásil pan předseda Babiš. Pane předsedo, máte slovo.

Poslanec Andrej Babiš: Vážený pane předsedající...

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Jenom vás ještě upozorním, že v 8.59 budeme muset přerušit na minutu naše jednání, tak abychom mohli z jednoho jednacího dne přejít do nového jednacího dne, který začíná v 9.00. Jenom na to upozorňuji předem. Prosím, máte slovo.

Poslanec Andrej Babiš: Takže děkuji za slovo, vážený pane předsedající. Dámy a pánové, pan Jurečka konstatoval, že jsem se zapojil do soutěže o blábolení. Já jsem celý život soutěžil, tak budu mít dnes radost mluvit o zdravotnictví, a jak říká pan Jurečka, blábolit. Včera jsem trhnul tři hodiny patnáct, tak nevím, jestli dneska překonám Okamuru, ale v každém případě chci mluvit o zdravotnictví.

Zdravotnictví pro naši vládu bylo vždy prioritou. Když hnutí ANO v roce 2017 dostalo do správy Ministerstvo zdravotnictví, byl rezort v dezolátním stavu. Po letech klientelismu, korupce, tunelování a podivných privatizací pod dohledem tradičních politických stran se z českého zdravotnictví stala černá díra na peníze. Já bych upozornil na Health Corruption Report z roku 2013, kdy Evropská komise konstatovala, že v českém zdravotnictví je nějaký Richelieu, nějaký člověk, který to všechno ovládá. A tenhle člověk porodil takzvané

šnajdroidy. Já jsem je nazýval šnajdroidi. Ten člověk všechno ovládal. My jsme slyšeli, když ukradl 1 miliardu, že dělal večírek, oslavovali. Já jsem si myslel, že ty šnajdroidi jsou jenom ve straně, kde byl kmotr, ODS, ale potom jsem zjistil po nástupu ministra Němečka, že je to taky šnajdroid.

A když jsem se stal ministrem financí v roce 2014, tak mě to zdravotnictví zaujalo, protože tam tehdy teklo asi 300 miliard. A tehdy jsem požádal Adama Vojtěcha, který byl jeden z nejúspěšnějších studentů na Karlově univerzitě, šéf Všehrdu, pracoval v systému Agrofert, tak jsme mu říkal: přijďte ke mně a budete se věnovat zdravotnictví. A naučil se to skvěle. Byl to nejlepší ministr zdravotnictví, kterého jsme měli. Napsali jsme Němečkovi 46 dopisů. Podali jsme i trestní oznámení na prodražený Cyberknife o 60 milionů. Takže černá díra na peníze. O zlepšování péče, nových přístrojích, moderních a inovativních lécích, kratších čekacích dobách na zákroky a elektronizaci zdravotnictví si občané mohli nechat leda tak zdát. Podobně na tom byli zdravotníci, jejichž platy léta stagnovaly, a tak odcházeli do ciziny za lepším. Zato se měli dobře různí šíbři a lobbisté. Tady se to píše, znovu opakuji, vážení občané, tohle je výkaz naší vlády. A velice koncentrovaný, mohli bychom napsat možná 500 stran, je to jenom na 115 stranách.

Korupce ve zdravotnictví byla tak rozsáhlá, že Evropská komise v roce 2013 dokonce vydala zvláštní zprávu. Když v roce 2017 přišel na rezort Adam Vojtěch, spustil skutečnou revoluci, revoluci, díky níž je české zdravotnictví jedno z nejlepších a nejmodernějších na celém světě a zůstalo i nadále bezplatné a dostupné pro všechny. Naše zdravotnictví jsme během čtyř let ve vládě podpořili obrovskými částkami a nastartovali nevídané investice. Začali jsme se věnovat všemu, co tradiční strany dvacet let zanedbávaly, od rekonstrukce nemocnic a výstavby nových pavilonů přes zajištění nejmodernějších léků a vybavení po důstojné odměňování našich lékařů a sestřiček i pomocného personálu. Ostatně pandemie jen potvrdila, jak důležité je naše zdravotnictví.

Co jsme dokázali? Masivně jsme investovali do zdravotnictví a peníze jsme navýšili za naší vlády o 228 miliard, takže když končila stávající koalice v roce 2013, výdaje byly 292 miliard. My jsme začínali v roce 2017 a v roce 2016 šlo do zdravotnictví 300 miliard. V roce 2021 šlo 550 583 000, takže za naší vlády jsme navýšili výdaje ve zdravotnictví o 250 miliard korun. Samozřejmě jsme měli dva roky covidu, ale na ten covid šly, řekněme, miliardy.

A tohle všechno podpořilo zdravotnictví. Zavedli jsme eRecept, ePoukaz a eNeschopenku. Sestřičky v roce 2021 braly v průměru 57 591 korun hrubého měsíčně včetně samozřejmě přesčasů, ale samozřejmě bavíme se o průměru, takže ne všude bohužel tento plat byl dosažen.

Připravili jsme Národní plán boje proti rakovině. O tom budu mluvit. Každých dvacet minut v České republice zemře člověk na rakovinu. Každý den zemře 75 lidí na rakovinu, každý den onemocní 200 lidí na rakovinu. Národní plán boje proti rakovině. To je ten prospekt, který tady... všichni na mě křičeli, pan Jurečka, že je to kampaň, přitom jsme to řešili od roku 2020. A ten národní boj proti rakovině, k tomu samozřejmě dneska budu také dlouze mluvit.

Miliardy jsme investovali do rekonstrukcí a výstavby nemocnic. Takže za prvé rekordní objem peněz. Od roku 2017 jsme systematicky navyšovali objem peněz do zdravotnictví. Zatímco v roce 2017 to bylo 322 miliard, v roce 2021 to už bylo 550 miliard. Dlouhodobě kritizovaný nízký poměr výdajů na zdravotnictví v České republice v roce 2021 přesáhl hranici 10 % HDP. V letech 2017 až 2021 tedy vzrostly výdaje o 228 miliard, zatímco mezi roky 2010 až 2016 to bylo pouhých 18 miliard. Od roku 2017 se více než zdvojnásobila výše plateb za státní pojištěnce, zvlášť patrný růst byl v letech 2020 až 2021. Z evropských fondů jsme vyjednali, a to byla moje hlavní role, pro české zdravotnictví 50 miliard. Je s podivem, že tento rezort není schopen vůbec administrovat evropské peníze. Když jsme nastupovali

v 2014, tak jsme zdědili to, co vyjednal pan premiér Nečas pro Českou republiku. A na 2014 až 2020 zdravotnictví mělo 8 miliard. Ministerstvo práce a sociálních věcí mělo 74 miliard – 74 miliard na léta 2014 až 2020. Na rekvalifikace, často lidí, kteří i tak nechtějí pracovat, a na různé nesmysly. Ale zdravotnictví mělo 8 miliard! Jenom! Teď jsme vyjednali 50 miliard. Ano i REACT-EU, kde jsme řešili s paní bývalou ministryní Dostálovou, vyhověl všem nemocnicím z hlediska vybavení zdravotnickou technikou. I menší nemocnice jako Nymburk a další, všichni dostali peníze na investice. 50 miliard pro české zdravotnictví. To je těch 2 000 miliard, o kterých já stále mluvím, a pan ministr financí nevnímá, že jsou i příjmy rozpočtu, ale vnímá jenom ty výdaje. A tady samozřejmě se na tom neshodneme, protože já si myslím, že máme na to, abychom pokračovali v investicích, abychom lidem dali peníze.

Ministerstvo zdravotnictví a jeho nemocnice z národních zdrojů investovaly přes 16,5 miliardy korun do modernizace a rekonstrukce nemocnic a dalších 5,5 miliardy korun do obnovení přístrojového vybavení. Díky i programu REACT-EU dostane naše zdravotnictví dalších 20 miliard na pořízení nejmodernějších přístrojů. Schválili jsme a zahájili jsme realizace 12 strategických investic ve výši 12 miliard. Tyto projekty budou postupně realizovány do roku 2027. Na přelomu roku 2023 a 2024 se například otevře úplně nový pavilon transplantace IKEMu za miliardu. A vznikne nejmodernější centrum prevence v Masarykově onkologickém ústavě v Brně. Ano, my máme skvělé lékaře. Nejlepší transplantační centra v Evropě jsou Berlín, Vídeň a Praha. Praha IKEM. A já jsem rád, že tento pavilon za miliardu poskytne ještě lepší péči pro naše skvělé doktory. Ano, oni to umí. A je jich málo v Evropě, kteří to umí, transplantovat dneska všechno. Plíce, játra, střeva, ledviny. Všechno.

A nejmodernější centrum prevence? Ano, Žluťák v Brně je jediná onkologická nemocnice, jediná specializovaná na prevenci rakoviny. A já jsem rád, že konečně tam vznikne pavilon díky tomu, že jsme vybojovali ty peníze, a za miliardu to bude skutečně centrum prevence. Dnes tady plno expertů mluví o prevenci, ale prevence není to, že jdete do ambulance ke gynekologovi, zdravá žena na prevenci, a bohužel tam vidí pacientku, která má bohužel tu rakovinu. Skutečně moderní centrum prevence vyroste v Brně, jediná onkologická nemocnice. To je zajímavé, že Pražáci tam často chodí a čekají dneska půl roku.

A takovou skvělou onkologickou nemocnici jsem chtěl postavit tady v Praze. A musím se smát, že samozřejmě novináři, kteří bojovali a vyhráli volby stávající koalici, říkají, že Babiš si chtěl postavit pomník, že Babiš si to údajně dělal pro sebe. Směšné. Babiš žil měsíc v tom, že má rakovinu prostaty. Měl jsem PSA 10,5, byl jsem na biopsii a byl jsem na Žluťáku v Brně. A v Praze jsem chtěl postavit onkologickou nemocnici à la Texas, à la Norsko. V Evropě je jenom šest takových nemocnic. A dneska se léčí rakovina, ano, to není jenom chemoterapie, ale jsou nejmodernější metody. A naši lidé si zasloužili to, abychom měli tady nejlepší onkologickou nemocnici. A k tomu se ještě dostanu.

Takže tyhle projekty jsou na stole. A proto je důležité, aby tyhle projekty pokračovaly. Já si pamatuji, jak jsem byl v Bohunicích v porodnici. Tam vystoupil primář, bylo tam setkání se zaměstnanci, a říkal, že tedy chtějí tu novou porodnici. A já říkám: No jo, dobře, tak my za to budeme bojovat. A primář říká: Dvacet let nám to tady někdo vykládá, všichni politici jenom slibovali. A jelikož jsem urputný, tak jsme se do toho dali. A pamatuji si, jak jsme s paní bývalou ministryni Schillerovou museli řešit ten mikromanagement, protože ti úředníci na Ministerstvu zdravotnictví, kteří mají na starosti investici, ti vůbec nemají zájem. Byrokracie! Podívejme se, jak to dneska funguje. Projekty, soutěží projektová dokumentace. Kdysi tady byl Zdravoprojekt a ten se rozpadl, to byl státní podnik. Dneska ti bývalí zaměstnanci jsou soukromníci a soutěží ty projekty. Takže místo toho, aby ten stát vlastně dělal insourcing a dělal si ty projekty sám, nechá soutěžit projekty ty nemocnice, a samozřejmě to všechno trvá, je to všechno nadlouho. Takže toto všechno jsme realizovali a s paní ministryní Schillerovou, která má střet zájmů, protože je z Brna, jsme prosadili, že ta porodnice – to byl pokus o vtip – že ta porodnice snad bude. Snad někdo to zase nezastaví.

Snad to nebude jako na papíře, že jsme náhodou v rámci, kdy jsem přesvědčoval pana primátora Prahy, že bychom měli na tom pozemku v Letňanech, kde končí metro, a je tam pole, tam měl být ten olympijský stadion, že tam bychom měli postavit novou nemocnici. A tehdy mi řekli ne, bude traumacentrum na Vinohradech. Ano, to je projekt z 2007. Nikdy nebyl zrealizován a nikdy ani nebude zrealizován. To byly všechno projekty, které zůstaly na papíře.

Takže já bych byl velice rád, kdyby se v tom pokračovalo. Můžeme se bavit samozřejmě o důležitém projektu nové porodnice U Apolináře. To je skvělá nemocnice a určitě by si zasloužila, aby v těch projektech se pokračovalo. Zatím to tak nevypadá, žádný signál nepřišel, tak doufejme, že vláda pochopí, že i po tom covidu jsme všichni pochopili, že i když stále říkáme „hodně zdraví“, že to zdraví a zdravotnictví je to nejdůležitější.

Za druhé transparentní rezort. Podnikli jsme řadu kroků k větší transparentnosti a efektivnějšímu hospodaření našeho zdravotnictví. Zavedli jsme spravedlivější pravidla voleb do správních a dozorčích rad a otevřeli je pojištěncům. Prosadili jsme sdružené nákupy nemocnic. Nemocnice nově společně nakupují zdravotnický materiál i léky, což přineslo významné úspory. Oddlužili jsme některé nemocnice. Všeobecnou fakultní nemocnici, Fakultní nemocnici Královské Vinohrady, Fakultní nemocnici Bulovka, Thomayerovu nemocnici a Fakultní nemocnici u svaté Anny. To byl projekt toho kmotra, tam šlo snad, nevím kolik, tři miliardy do betonu! Tam člověk nechápe, co tam vlastně realizovali. Co z toho vypadlo. Jenom kšefty pro někoho. Beton! Tam nebyla ani aula, kde bych se mohl setkat s těmi zaměstnanci. Neuvěřitelné, co tam předvedli! No a Fakultní nemocnice Brno. Takže tyhle nemocnice jsme oddlužili. Zavedli jsme nová pravidla pro veřejné zakázky. Začali o nákupech drahých přístrojů rozhodovat transparentně. To nebylo tak, že když přístrojová komise, kde rozhodovala ta parta, a profesor Beneš chtěl taky ten Cyberknife, který si koupil Němeček, ale on ho chtěl o 60 milionů levněji, takhle ho nechali za dveřmi. A nic nedostal. Měl smůlu. Protože nebyl v té partě, která dělala kšefty. Můžeme se bavit o Homolce. O tom vyšla celá kniha.

Vyhnali jsme lobbisty a vrátili jednání o úhradách do zákonných kolejí. Tedy bez vlivu politiků a různých kmotrů. Když se rozhodovalo o přístrojích, tak vždycky před volbami. Proto my jsme – v Moravskoslezském kraji, odkud pochází bývalý ministr, bylo nejvíc magnetických rezonancí, tam se nečekalo vůbec. A když jsme bojovali, aby v Kroměříži byla magnetická rezonance, tam se čekalo i tři čtvrtě roku. Takže my jsme říkali ano, nárok na zdravotní péči mají mít všichni občané stejně, dostupnou zdravotní péči, a ne že někde se čeká rok a na druhém místě se nečeká, protože tam byl ten správný politik, který to zařídil. Takže jsme je vyhnali, ty lobbisty, ty šnajdroidy, a vrátili jsme jednání o úhradách do zákonných kolejí bez vlivu politiků a různých kmotrů.

Úhradové vyhlášky vydávané za naší vlády lze označit za průlomové. Byly založeny na dohodách poskytovatelů zdravotní péče a zdravotních pojišťoven. V úhradové vyhlášce tak největší roli hrál důraz na kvalitu a efektivitu zdravotní péče, například delší ordinační doba, důraz lékařů na prevenci, nové výkony, podpora péče v hůře dostupných regionech a podobně. Uvedli jsme do praxe nový systém DRG garantující spravedlivější úhrady pro nemocnice a odstranění rozdílů v úhradách mezi nimi. To je strašně důležité, protože za stejný výkon nemocnice dostávají různé peníze. A samozřejmě nedojde k tomu, aby ti, kteří mají víc, se jim to snížilo, ale ti, kteří mají méně, by se to mělo narovnat. A měl by být zaveden systém. Podívejte se vůbec, jak to naše zdravotnictví vypadá. Kdyby mělo zdravotnictví fungovat normálně, tak je tady jedna pojišťovna, ne pět, a všechny nemocnice jsou řízeny přes peníze. Ale to nefunguje. Máme 14 krajů, každý kraj má nemocnice, i města, takže je to totálně decentralizované, a proto vlastně to není řízeno přes peníze. A bylo to řízeno tak, že kdo měl větší lokty.

Podívejte se v Praze, jak vypadá Thomayerka. Děkujeme Tomášovi Garriguovi Masarykovi, že ji postavil. Ale jak vypadá? Nebo Všeobecná fakultní nemocnice, nebo

Královské Vinohrady, to kolečko? Když tam přistane vrtulník a to popálené dítě potom dělá to vinohradské kolečko, vozí ho od pavilonu k pavilonu, kolik to stojí peněz! No a potom vypadá skvěle Motol. Krásná nemocnice. Nová dětská poliklinika. A IKEM vypadá výborně. A jinde vypadají skvěle nemocnice. V Plzni, úžasná nemocnice. Co se tam nainvestovalo. Hradec Králové, Olomouc a další. Takže ten systém byl, kdo měl větší vliv, větší lokty, tak takhle to fungovalo. No a ty úhrady. Takže ten DRG systém by bylo dobré, aby nový pan ministr v tom pokračoval.

Další jsou platy a personální situace. Jako první vláda jsme se postavili čelem k jednomu z největších problémů ve zdravotnictví, nedostatku zdravotníků a jejich nedostatečnému ohodnocení. Situaci se nám podařilo stabilizovat a negativní trend postupně zvrátit. Výsledkem například je, že poprvé po mnoha letech více nových praktických lékařů do našeho zdravotního systému vstupuje, než z něj odchází. Poprvé. Stejně tak začal stoupat počet sester v nemocnicích. Platy jsme navyšovali systematicky celou dobu tak, že v roce 2021 brali lékaři v průměru přes 101 000 korun, tedy více než 2,7násobek průměrné mzdy, a zdravotní sestry přes 58 200 korun hrubého měsíčně, tedy 1,6násobek průměrné mzdy. V roce 2013, kdy vládla tato koalice, která je teď u vlády, brali lékaři 58 989. Takže za nás 101, za stávající koalice, když končili, 58,9. A sestřičky 28 388, takže méně než polovinu. Takže za nás sestřičky dostaly o 100 % navíc, protože si to zkrátka zaslouží. Protože díky nim jsme vůbec zvládli ten covid. A než začínala samozřejmě naše vláda, tak to bylo podstatně méně.

Dbali jsme také na to, abychom měli dost lékařů i v budoucnu. Proto jsme navýšili kapacitu lékařských fakult až o 25 % a do roku 2029 na to vyčlenili celkem 7 miliard. Já si pamatuji na to září 2018, kdy jsem se ptal, proč je vůbec možné, že na lékařské fakulty se hlásí o dva a půl tisíce, nebo už si nepamatuji to číslo, více studentů, byli by přijati, ale nemůžou studovat! A na to mi řekli, že nejsou pedagogové! Proč nejsou pedagogové? Protože nejsou peníze! No tak jsme to zařídili, to bylo manažerské rozhodnutí, které mi trvalo minutu, logicky! V září 2018. Už tehdy jsme dali první peníze. A jaký je výsledek dneska? Výsledek je to, že na lékařských fakultách v průměru se navýšil počet studentů někde až o 30 %, 25 % tady se píše. Ale někteří až 30 %! Já to nechápu, neměli jsme lékaře, proč to nikdo neřešil v minulosti? Proč nikdo neřešil to komplikované vzdělávání? Proč se nikdo o to nestaral? Takže my jsme to vyřešili. Sedm miliard. Tak doufejme, že tam zůstanou!

Ve státních nemocnicích jsme zavedli stipendia pro studenty zdravotnických oborů. Já si pamatuju, když jsme otvírali dětskou polikliniku v Motole, tak mi ředitel Ludvík – já mu říkám: Proč nedáváte stipendia těm studentům? Proč je nemotivujete, jak to dělá privát, který si vyhlédne dobrého studenta, dobrou sestřičku nebo doktora a dá mu stipendium? Dá mu stipendium. A zaváže ho, aby k němu nastoupil po škole. No a tehdy mi řekl pan ředitel, že to není možné. Tak jsem řekl Vojtěchovi: Musíte to udělat! A udělal to. Takže stipendia pro studenty zdravotnického oboru.

Podpořili jsme skrze rezidenční místa vzdělávání praktických lékařů a praktických lékařů pro děti a dorost. A také jsme spustili kampaň Studuj zdrávku na podporu studia na středních zdravotnických školách. Atraktivitu zdravotnické profese jsme také se snažili zvýšit novými kompetencemi pro praktické lékaře a sestry, ale i snížením papírování. Snížili jsme administrativní zátěž samotných zdravotníků a podpořili jsme pozice administrativních pracovníků ve zdravotnictví a spustili pro ně speciální vzdělávací program. Tím jsme lékařům a sestřičkám rozvázali ruce k tomu, aby mohli pacienty léčit. A pro zdravotníky v těžkých pracovních i osobních situacích jsme spustili program psychosociální podpory.

Elektronizace zdravotnictví. Po skandálních tunelech typu dvoumiliardového IZIPu, ODS, pamatujete, pod taktovkou tradičních politických stran, kdy se o elektronizaci zdravotnictví jen mluvilo, jsme za naší vlády udělali obrovský posun vpřed. Asi nejdůležitější změna pro občany bylo zavedení eReceptu. Ten zvyšuje nejenom bezpečnost při výdeji léků, ale zejména komfort pro pacienty, jelikož eRecept může lékař předepsat na dálku a poslat

esemeskou, e-mailem nebo přes aplikaci. Lidé tak už konečně nemusí pro recept nejdřív do ordinace, ale můžou rovnou vyrazit do lékárny. Všichni jsme výhody eReceptu pocítili zejména během pandemie. Od 1. ledna 2022 lze na eRecept předepsat léčivé přípravky s obsahem vysoce návykových látek, které byly k dostání jen prostřednictvím receptů s modrým pruhem. Od 1. března 2022 funguje na stejném principu také ePoukaz na zdravotnické pomůcky.

Elektronizace zdravotnictví ale nebyla jen o eReceptu. Mimochodem, ročně tady zemřelo 200 až 300 lidí, protože nebyla koordinace předepsaných léků. Často se stalo, že ty léky v kombinaci byly toxické a způsobily smrt pacienta.

Kvůli pandemii vznikla Chytrá karanténa. Ano. My jsme zdědili ty hygieny. Tam neměli ani telefon. Všechno decentralizované. Zprivatizované laboratoře, které potom vydělávaly od pojišťoven. Proč si to ten stát nenechal? Proč to nikdo nekoordinoval? Takže Chytrá karanténa. Pamatuji si, v březnu 2020, když začal covid, jak jsme seděli a ajťáci nám pomohli zavést tyto systémy. Takže vznikla Chytrá karanténa, eRouška, Tečka, Čtečka. Rozvinuli jsme telemedicínu, protože má přínos zejména pro chronické pacienty, kteří tak nemusí často dojíždět za lékařem. Za nás vznikla dvě telemedicínská centra – ve Fakultní nemocnici Olomouc a Fakultní nemocnici Ostrava.

Prosadili jsme úplně první zákon, který rozvíjí elektronickou komunikaci ve zdravotnictví, s účinností od 1. ledna 2022. Díky němu bude možné bezpečné elektronické sdílení dat mezi poskytovateli, zdravotními pojišťovnami a pacienty, čímž se sníží administrativní zátěž zdravotníků. Pacienti budou mít rychle a jednoduše dostupné informace ze své zdravotnické dokumentace. Funguje tady sdílený lékový záznam pacienta, díky kterému lékař ví, jaké léky pacient užívá, a může tak lépe nastavit a hlídat jeho léčbu. Předchází nejen duplicitám léků, ale zároveň chrání pacienta před nežádoucími kombinacemi léků, které by mohly poškodit jeho zdraví. O tom jsem mluvil.

Od 1. ledna 2022 také funguje eOčkování. Vedle přehledu o předepsaných lécích bude mít každý nově elektronicky evidovány i záznamy o všech absolvovaných očkováních. Zřídili jsme Národní zdravotnický informační portál www.nzip.cz s ověřenými informacemi ze zdravotnictví na jednom místě a pod záštitou Ministerstva zdravotnictví. Občané zde najdou informace o nemocech, zdravé výživě, očkování a jiné. Portál nabízí rady v různých životních situacích, pomoc, kde najít lékaře a kde hledat informace. A konečně jsme zpřístupnili data Ministerstva zdravotnictví i Státního ústavu pro kontrolu léčiv, což zvyšuje informovanost veřejnosti o kvalitě, výkonnosti a dostupnosti zdravotnictví. Ostatně kvalitu péče, pokud jde o počty výkonů a jejich výsledky v jednotlivých zdravotnických zařízeních, jsme už začali měřit. Vytvořili jsme společně s Kanceláří zdravotního pojištění portál ukazatelů kvality zdravotních služeb. Rozjeli jsme systém Národní hodnocení spokojenosti pacientů. Samozřejmě, ti pacienti jsou, vždy byli, pro nás nejdůležitější.

Léky a zdravotnické pomůcky. Naším cílem bylo zvýšit dostupnost inovativních léků a zpřístupnit pacientům léky na vzácná onemocnění. Od 1. ledna 2022 platí nový systém schvalování úhrad, kdy klíčovou roli při rozhodování o vstupu takového léku do systému bude hrát kolektivní poradní orgán. Poprvé v historii jsme zapojili do rozhodování o úhradě léků také samotné pacienty. Jde například o léky na cystickou fibrózu. A já zdravím mé přátele v Mariánských Lázních. Tam jsem se dozvěděl, co to je za pekelnou chorobu. Cystická fibróza! Že se dusíte, celý den. Katastrofa. A v tom jsem se angažoval! A kolik to stojí peněz. A dnes se to, od 1. července, konečně hradí. Protože ti lidé na to neměli peníze. A si to zkrátka zaslouží. Cystická fibróza. Svalovou dystrofii nebo různé hematoonkologické diagnózy.

Pro pacienty trpící chronickou bolestí, na kterou nezabírají jiné léky, jsme prosadili, aby zdravotní pojišťovna hradila léčebné konopí, čímž je výše doplatku dnes srovnatelná s tím u běžných léků na bolest. A já zdravím pana Majzlíka. A já ještě o tom budu mluvit, kdo je

pan Majzlík, který má dceru, která má roztroušenou sklerózu. Který za mnou přišel a říká: Mně to vyjde na 500 000 ročně. A k tomu já budu dlouze mluvit. Protože my máme tady 25 000 lidí, kteří mají roztroušenou sklerózu. A to jsou věci, kde skutečně stát by se měl postarat a těm lidem pomoci. A díky panu Majzlíkovi dneska pojišťovny hradí léky – léčebné konopí. Takže dnes je doplatek na léčebné konopí srovnatelný s tím, jaký je u běžných léků na bolest. Devadesát procent dneska hradí pojišťovny. Díky nám. Díky tomu, že jsme se angažovali. Díky tomu, že pan Majzlík za mnou přišel. Ano, on asi tajně pěstoval konopí. A psal všem politikům. A co mu napsali politici? No politici mu napsali, že porušuje zákon, a že pokud bude pokračovat v pěstování konopí, tak ho zavřou. Ale to mám samostatný příběh. To vás určitě zaujme, protože pan Majzlík dneska přichází s tím, aby stát dal peníze na výzkum lysohlávek. To je taková houba. Ale k tomu se dostanu. To zatím nechám. K tomu se vrátím. A to my máme vnímat. Jak pomoci lidem. Jak pomoci, aby jejich děti a oni sami se vyzdravili.

Navíc jsme změnili zákon tak, že výrazně rozšiřuje počet pěstitelů léčebného konopí. Já jsem byl v Izraeli. To je neuvěřitelné, co oni dokázali s léčebným konopím. Také jsme tady dělali seminář, aby i naše zdravotnictví léčebné konopí více aplikovalo. To povede ke zvýšení jeho dostupnosti a snížení ceny, tedy i doplatku pro pacienty. Takže je to léčebné konopí. Není to, jak chtějí Piráti, konopí pro všechny.

Zvýšili jsme také ochranu lidí před padělky, a tak podle vzoru regulace hazardních stránek od 1. ledna 2022 Státní ústav pro kontrolu léčiv má pravomoc blokovat internetové stránky s nabídkou neprověřených či falešných léků. Podobně jako u léků jsme zapojili pacienty do rozhodování o úhradě zdravotnických pomůcek. Ostatně počet hrazených zdravotnických pomůcek se za naší vlády výrazně rozšířil. Příkladem jsou invalidní vozíky, kdy je v současnosti pacientům hrazen i druhý mechanický vozík. Zpřísnili jsme také kontrolu kvality zdravotnických pomůcek a podmínky reklamy.

Boj proti rakovině. Ale rakovina je velké téma pro mě a o tom budu dneska dlouho mluvit ještě. Populace stárne. Jsme svědky epidemie nejen chronických nemocí, ale epidemie rakoviny, která se během několika málo let u nás stala tím největším zabijákem. Ano. Já jsem mluvil i se Stellou, evropskou komisařkou. Ví, o čem mluví. Měla taky rakovinu prsu a taky má na to stejný názor. V Evropě onemocní ročně 1 350 000 lidí rakovinou. A rakovina do roku 2035 bude největší příčinou úmrtí obyvatelstva. U nás jsou to zatím ischemické choroby, 48 000 lidí bohužel zemře, infarkty a tak dále. Rakovina 27 000. Ale těch případů, kdy mladí lidé, kteří mají dvacet let i méně, mají rakovinu, to jsou skutečně příběhy katastrofální. A rakovina je svinstvo. Je to největší zabiják. Není na to vakcína.

Celé čtyři roky naší vlády jsme se právě proto zaměřili na boj proti onkologickým onemocněním, který dočasně zastínila pandemie covidu. Ano, já jsem přišel s programem Národní boj proti rakovině. Co to je? To je Joe Biden, 2016 – Moonshot. Zdravím pana docenta Hajdúcha, ten byl u toho, když to Biden vyhlásil. Jeho syn bohužel zemřel na rakovinu mozku. Takže my jsme to jenom okopčili. My jsme jenom zjistili, co se děje ve světě. To jste měli tady dělat po revoluci, se jít navštívit, jak to funguje, ten kapitalismus. A transformovali jsme to. Národní boj proti rakovině, který... samozřejmě, to nejsou jenom investice. To je věda a výzkum, to jsou nejmodernější technologie.

My jsme bohužel v těch projektech nemohli dostatečně pokračovat, protože dva roky jsme řešili covid. A proto jsme podpořili rozvoj rozsáhlých screeningových programů. Od 1. ledna 2020 jsme nově spustili plošný screening zaměřený na karcinom plic. A věkovou hranici pro preventivní kolonoskopii jsme snížili na 50 let. Kdysi jsme byli nejhorší v rakovině tlustého střeva. Dneska jsme myslím v Evropě dvanáctí. Nejhorší je myslím Maďarsko a Slovensko. A lidi nemají dostatek informací. Na rakovinu plic zemře 7 000 lidí ročně. A každý si myslí, že když má rakovinu plic, tak že zemře. Ale není to pravda. Není to pravda. Jde o to... My jsme měli v plánu takový marketing, že zorganizujeme mobilní mamograf a mobilní plicní screening a že půjdeme někam na parkoviště nějakého velkého

řetězce a tam budeme říkat lidem: pojďte sem do toho kamionu a uděláme vám screening plic, trvá to chvilku. Mamograf. Kdyby ti lidi chodili více na prevenci, tak plno z nich nezemře na rakovinu prostaty nebo rakovinu prsa. To jsou všechno rakoviny, které když se zjistí včas, tak se ti lidi vyléčí. Takže to byl ten projekt. Do léčby a onkologických onemocnění jsme nasměřovali 10,5 miliardy korun a dalších 14,5 miliardy se podařilo dojednat z evropských fondů. Já jsem osobně jednal s Ursulou von der Leyen o evropských fondech. A byla nadšená. Ona je lékařka. Ona věděla, o čem mluvím, a podporovala to.

Vypracovali jsme Národní plán boje proti rakovině. Vydali jsme skvělou brožuru – tu jste nám tady zakázali, protože to údajně byla kampaň – která informuje o nebezpečí onkologických onemocnění. A iniciovali jsme vznik Českého onkologického institutu v Praze, protože stejně kvalitní specializovanou onkologickou nemocnici, jako je Masarykův onkologický ústav v Brně, by si zasloužili i v Praze, ale v Čechách, ale bylo by to pro všechny. Jsem přesvědčen, kdyby to centrum vzniklo, tak by sem chodili z celého světa lidi, pacienti, protože my máme jedny z nejlepších lékařů na světě, kardiology a v dalších oborech. A samozřejmě by to bylo v koordinaci s rozvojem regionálních komplexních onkologických center. To byl společný projekt.

Prevenci jsme se ale věnovali i obecně. Rozšířili jsme úhradu nepovinných očkování a podpořili jsme rozličné programy podporující pohyb a zdravý životní styl u dětí i dospělých.

Reforma primární péče. Pokud má dobře fungovat zdravotní systém, musí v prvé řadě efektivně fungovat primární péče, tedy praktičtí lékaři. A jejich potenciál nebyl dostatečně využit. Proto reforma primární péče byla jednou z priorit hnutí ANO v naší vládě. Posílili jsme roli praktiků, dali jsme jim větší možnosti při předepisování léků a umožnili jim poskytovat nové služby zejména chronicky nemocným pacientům. Podpořili jsme i vznik sdružených praxí, aby více lékařů mohlo využívat jednu ordinaci. Celá reforma směřuje k tomu, aby se praktický lékař konečně stal základním kontaktním místem pro pacienta. Ano, my bychom potřebovali rodinného lékaře. Rodinného lékaře. Protože kdyby byl rodinný lékař, tak generace nazpátek jsou informace. Když měli lékaři podezření, že mám rakovinu prostaty, a bohužel moji rodiče zemřeli, tak jsem volal bráchovi a ptal jsem se ho, jak to bylo s našimi rodiči, jak to bylo s jejich zdravím. Mě se na to ptali, já jsem nevěděl. Kdybychom měli rodinného lékaře, tak to všichni víme generace nazpátek. Protože u té rakoviny – 20 % je to dědičné, respektive ne dědičné, ale výskyt tam zkrátka je, to říkají experti. To já jen opakuji to, co jsem se naučil, protože skutečně zdravotnictví jsem se jako premiér věnoval strašně moc času. A pokud mě něco mrzí, že nejsme teď ve vládě, tak je to právě zdravotnictví. Mohli jsme pokračovat v projektech, v těch skvělých projektech pro naše lidi a pro lékaře.

Kromě toho jsme představili nový koncept lékařských pohotovostních služeb. Vypracovali jsme plán, podle kterého se pohotovosti přidruží k urgentním příjmům, aby v akutních případech měl praktik za zády plnou podporu nemocnice a jejích specialistů.

Koncepce urgentní péče. Ve spolupráci se zdravotními pojišťovnami jsme vytvořili vůbec první koncepci urgentní péče v České republice s jasnou strukturou a standardy. Postupně podle ní vzniká státem garantovaná síť urgentních příjmů v krajských i okresních městech. Vytvořili jsme jejich mapu. Vyřešili jsme jejich financování s využitím dotačních titulů, na které mohou dosáhnout všichni zřizovatelé vybrané garantované sítě nemocnic. Dále jsme vydali metodiku, jak by měly urgentní příjmy vypadat, a vytvořili klinicky doporučený postup péče o pacienty na urgentním příjmu. Nový model zajistí dostupnou a kvalitní péči o akutní pacienty ve všech okresech 24 hodin denně. Stanovením sítě urgentních příjmů jsme stanovili i garantovanou minimální síť lékařských pohotovostí.

Reforma péče o duševní zdraví. Ano, tak to je velký problém. A s covidem to byl skutečně obrovský problém. Zastaralý systém velkých léčeben jsme začali měnit v kombinaci s páteřní sítí akutní ambulantní a komunitní péče. Výrazně jsme zvýšili objem peněz pro psychiatrii a zlepšili kvalitu péče o duševně nemocné. Založili jsme 30 center duševního

zdraví s cílem mít jich 100, aby jejich dosah pokryl celou Českou republiku. Díky nim pacienti už nemusejí žít roky v léčebnách a mohou se vrátit do běžného života. Podpořili jsme vznik psychiatrických ambulancí a zahájili výstavbu nových psychiatrických klinik po celé České republice. Zaměřili jsme se také na řešení palčivého nedostatku dětských psychiatrů. Ale ono to tak vypadá, že nový pan ministr – jeho to nezajímá, protože ty nesmysly, které tady vlastně nová vláda říká, že někde jsou Babišovi lidi...

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Pane předsedo, omlouvám se, musím vás přerušit. Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, vážení členové vlády, končím dnešní jednací den a přerušuji 20. schůzi Poslanecké sněmovny do dnes do 9 hodin ráno, kdy budeme v této schůzi pokračovat. Děkuju.

(Jednání skončilo v 8.59 hodin.)

(Jednání zahájeno v 9.00 hodin.)

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, vážení členové vlády, zahajuji druhý jednací den 20. schůze Poslanecké sněmovny. Aby byla zaznamenána naše účast, nejprve vás odhlásím a prosím, abyste se přihlásili identifikačními kartami a případně mi oznámili, kdo žádá o vydání náhradní karty.

Sděluji, že o omluvení své neúčasti na jednání požádali tito poslanci: Markéta Pekarová Adamová do půl jedné – zahraniční cesta – tím mám na mysli ranní hodinu, Bělor Roman od 13 do 16 hodin z pracovních důvodů, Ondřej Benešík – zahraniční cesta, Aleš Dufek od 6.00 do 16.00 – zdravotní důvody, Martin Exner – zahraniční cesta, Stanislav Fridrich od 0.00 hodin do 20 hodin z pracovních důvodů, Martin Hájek – rodinné důvody, Igor Hendrych od 8.00 do 15.00 – zdravotní důvody, Václav Král – rodinné důvody, Kučera Michal do 14 hodin z pracovních důvodů, Zdenka Němečková Crkvenjaš do 12.30 – pracovní důvody, Jana Pastuchová od 12.00 do 18.00 – zdravotní důvody, Marie Pošarová – zahraniční cesta, Lucie Potůčková od 14 hodin – rodinné důvody, Petra Quittová – zdravotní důvody, Karel Rais – zdravotní důvody, Jiří Strýček – zdravotní důvody, Robert Stržínek od 8.00 do 10.00 – bez udání důvodů, Tureček Karel – zdravotní důvody, Milada Voborská – pracovní důvody, Ivo Vondrák – pracovní důvody, Milan Wenzl – zdravotní důvody a Marek Ženíšek od 10 hodin – zahraniční cesta.

Z členů vlády se omlouvají: Mikuláš Bek – pracovní důvody, Anna Hubáčková do 9 hodin – zdravotní důvody, Jan Lipavský do 10 hodin – pracovní důvody a Michal Šalomoun – pracovní důvody.

Připomínám, že podle § 54 odst. 7 zákona o jednacím řádu nelze navrhnout žádnou změnu ani doplnění schváleného pořadu. A nyní budeme pokračovat v jednání. Prosím paní předsedkyni.

Poslankyně Alena Schillerová: Já chápu, že máme za sebou náročný den i noc, rozumím tomu. Byla jsem vděčna, že jsem mohla ty čtyři hodiny přestávky využít. Nicméně aniž bych to chtěla nějak tady hrotit anebo dělat problémy, není tady zástupce předkladatele. Už jsme se smířili s tím, že nám tento zákon o pojistném na veřejné zdravotní pojištění nepředkládá ministr zdravotnictví – nová doba – ale prostě ministr financí by tu měl být jako zástupce předkladatele. (Poznámka od stolku zpravodajů.) Tak já vím, že to platí, něco o to vím, pane zpravodaji. Něco o tom vím, prostřednictvím paní předsedající.

Tak se jenom zeptám – rozumím tomu, že možná má nějaké technické důvody, proč odešel, ale mohlo by nám být sděleno, kdy se vrátí? Protože by měl být přítomen, aby mohl

reagovat potom samozřejmě, logicky. Já třeba mám připravený projev, který se týká především financí, protože se věnuji tomu svému – to je také jeho, takže věřím, že si o tom popovídáme, ale musí ho slyšet. Děkuju.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, paní předsedkyně. Navrhuji, abychom přerušili schůzi na pět minut, to znamená do 9.09, a pokusíme se navrhovatele sehnat. Děkuji. Přerušuji tedy schůzi do 9.09.

(Jednání přerušeno od 9.05 do 9.09 hodin.)

Vážené kolegyně, vážení kolegové, vážení členové vlády, vypršela přestávka. Vidím zde pana navrhovatele a poprosila bych ho, zda by mohl zaujmout místo u stolku navrhovatelů. Pan ministr nicméně trvá na tom, že je v sále.

A nyní budeme pokračovat, s přednostním právem je přihlášen pan předseda Andrej Babiš. Prosím, pane předsedo, máte slovo.

Poslanec Andrej Babiš: Děkuji za slovo. Já jsem skončil ty reformy péče o duševní zdraví. To je fakt problém. My jsme měli reformu, to znamená, že jsme chtěli anglický model, chtěli jsme lidem, kteří mají problémy s duševním zdravím, pomáhat hlavně u nich doma, ne je zavřít do Bohnic a tam do nich strkat léky. Vypadá to tak, a to je úplně absurdní, že lidé, kteří pracovali pro stát, byli označeni, že jsou od Babiše. Paní Schillerová pracovala na Finanční správě, nepracovala v Agrofertu ani se mnou. A takových lidí je strašně moc. A ti lidé, kteří chtěli přispět k té reformě, tak to, že my jsme na tom dělali, je vlastně pro ně diskvalifikační. Plno poctivých úředníků, kteří pracovali pro tento stát, muselo odejít, protože vlastně dělali s Babišem. No tak to je skutečně zvláštní přístup. Já bych byl velice rád, kdyby pan ministr pokračoval v té reformě. To je strašně důležité. A covid dal všem zabrat.

Dneska není dostatek dětských psychiatrů. Tam čekáte i rok, rodiče jsou zoufalí, psychiatři zkrátka nejsou. A pokud se vám povede získat nějaký termín pro vaše dítě a chcete další termín, tak vám řekne: nemám čas, já mám tolik pacientů, že to nestíhám. Takže měl by rezort zdravotnictví identifikovat, které profese nemáme, a tam vymyslet systém motivace. Nemáme radiology, nemáme dětské psychiatry, nemáme pediatry. Takže to je problém. Reforma péče o duševní zdraví – já slyším, že skončila. Všichni lidé, kteří se angažovali, byli označeni: ty jsi dělal s Babišem, tak máš smůlu. Neuvěřitelné.

Domácí péče. Domácí péče byla v minulosti výrazně podfinancována a na její úkor byly upřednostňovány jiné oblasti, jako například nemocnice. Naše vláda přišla s novou koncepcí domácí péče. Hnutí ANO prosadilo výrazné zvýšení úhrad za domácí péči. Mezi lety 2017 až 2021 se úhrady segmentu domácí péče zdvojnásobily z 1,9 miliardy korun na 3,8 miliardy korun. Od 1. ledna 2022 může domácí péči indikovat širší okruh lékařů, jako například ambulantní specialisté, lékaři na pohotovosti či urgentním příjmu, a sestry v domácí péči získaly větší kompetence, například budou moci předepisovat pacientům zdravotnické pomůcky, ale také větší samostatnost při poskytování zdravotní péče ve vlastním sociálním prostředí. Pro vozidla poskytovatelů domácí péče jsme vydobyli výjimku ze zákazu stání. Možná malichernost, ale důležité pro ně.

Za další – rozvoj paliativní a duchovní péče. V České republice stále asi 70 % pacientů umírá v nemocnicích. Naprostá většina by ale chtěla prožít své poslední chvíle v kruhu rodiny. Každý pacient má mít možnost zvolit si prostředí, kde stráví s nevyléčitelnou chorobou bohužel i závěr svého života. Proto podpora paliativní péče a jejího rozvoje patřila k našim dalším zásadním tématům. Zaměřili jsme se na zvyšování dostupnosti a kvality

paliativní péče v domácím prostředí pacienta a spustili jsme projekt její podpory. V porovnání let 2018 až 2020 se počet pacientů, kteří díky mobilním hospicům dožili doma, více než zdvojnásobil. V roce 2020 to bylo už 5 874 pacientů. Paliativní péči jsme také úspěšně řešili pomoci pilotního projektu v šesti nemocnicích. Na začátku bylo v péči sedm pacientů, na konci roku 2020 už přes 3 000. Od roku 2022 pojišťovny platí týmy v 25 nemocnicích. V nemocnicích jsme také rozvinuli podporu duchovní péče, která není určena jen pro těžce nemocné pacienty a seniory, slouží i jejich rodinným příslušníkům, případně pozůstalým. Podpořili jsme tak činnost nemocničních kaplanů.

Za další – podpora péče o bezdomovce. Spustili jsme program na podporu poskytování zdravotně-sociálních služeb osobám bez přístřeší a osobám ohroženým ztrátou přístřeší. Za dobu realizace projektu bylo ošetřeno nebo poučeno 2 166 bezdomovců. Součástí programu kromě ošetření byla i prevence užívání návykových látek a zlepšení informovanosti o infekčních onemocněních.

Za další – podpora dobrovolnické činnosti. Zapojení dobrovolnické laické pomoci do systému zdravotní péče je v zahraničí běžné. U nás byla tato oblast dosud v pozadí. Proto Ministerstvo zdravotnictví v červnu 2019 spustilo tříletý projekt, který má za cíl nastavit podmínky pro ukotvení a profesionální řízení dobrovolnictví v lůžkových zdravotnických zařízeních.

Letecká záchranná služba. No to je historicky zajímavý příběh. Rozšířili jsme i zásadně zlepšili služby systému letecké záchranné služby. V minulosti tendry na leteckou záchrannou službu provázel klientelismus a různé problémy. Z různých důvodů se musela opakovat výběrová řízení. My jsme veřejnou zakázku od začátku připravovali transparentně. Vyhlásili jsme výběrové řízení a na základě dlouhodobé přípravy se podařilo nastavit náročné, ale i splnitelné podmínky pro uchazeče. Výběrové řízení přineslo pokrytí celé republiky včetně zajištění nočních letů a speciální činnosti, podvěsu pod vrtulníkem. Přitom jsme za větší rozsah služeb ušetřili miliardu korun a nově provozovatele letecké záchranné služby jsme vybrali s téměř ročním předstihem.

Za další – odškodnění za újmu způsobenou očkováním. S vědomím nutnosti podporovat povinné očkování tam, kde je to opravdu třeba, jsme prosadili zákon, podle něhož všem, kterým kvůli povinnému očkování vznikla újma na zdraví, stát poskytne odškodnění. Je to správný krok. Stanoví-li stát vakcinaci jako povinnou, má také odpovídat za její případné komplikace a to jsme napravili.

Revoluce v nemocničním stravování. Strava je důležitou součástí zdravotní péče poskytované v nemocnicích a úzce souvisí se spokojeností pacientů. Po 65 letech došlo ke změně standardu pro stravování pacientů v nemocnicích tak, aby odpovídaly 21. století. Pacientům tak dopřejeme chutnou, zdravou a také nutričně vyváženou stravu. Můžu to potvrdit, ležel jsem více než týden v IKEMu a kvalita stravování se zlepšuje napříč celou republikou.

Zdravotnictví skutečně byla pro mě priorita a já jsem se setkával s lidmi, kteří mají zásadní zdravotní problémy v rodinách. A tak jsem se setkal s panem Majzlíkem. A bylo to 26. března 2017. To jsem byl ministr financí v Sobotkově vládě. To bylo dva měsíce předtím, než mě vyhodil, kdy mě pan Majzlík informoval o obrovských problémech jeho dcery Martiny. Tři dny nato jsem napsal na Facebook: Jsem pro legalizaci lékařského konopí a proplácení pojišťovnami. A ukázal jsem fotky. Tohle je Martina Kafková, krásná holka. Byla vdaná, pracovala jako konstruktérka a ve volném čase učila hendikepované děti hrát na kytaru. Pak jednoho dne zakopla na rovném chodníku a doktoři jí diagnostikovali roztroušenou sklerózu v sedmadvaceti letech. Tělo postupně začalo vypovídat službu. Nepomohly žádné léky, které jí předepsali, některé dokonce uškodily. Martina skončila na vozíku, manžel ji opustil, ale táta s mámou zůstali stateční. Až do jejích padesáti let sami jako

důchodci se o ni starali, nosili ji, pomáhali se vším, co bylo potřeba. Letos ji konečně – to bylo 2017 – přijali do specializovaného ústavu, kde dožívá.

Lidi si někdy myslí, že roztroušená skleróza je jen svalová dysfunkce, že člověk prostě jen tak leží. Omyl. Martina začala trpět takovými křečemi, až měla pocit, že se jí zlomí kosti v těle. Do toho má člověk smrtelnou úzkost, že se nemůže nadechnout, a doktoři pomoct nedokázali, protože víc prášků by ji zabilo. Byla to čirá hrůza, popisuje její táta, kterého Martina prosila, aby jí pomohl se sebevraždou. No a pak zkusila od kamaráda konopnou cigaretu. Křeč pominula, přátelé začali vozit Martině konopí pravidelně. Bylo to něco, co konečně fungovalo na rozdíl od syntetických léků. Pak pro ni táta začal konopí pěstovat sám. Potom mu naši policisté napsali, že ho zavřou. Martina dokonce nabrala váhu, i když jen na 40 kilo. A tady začíná ten háček: pěstovat konopí – byť pro vlastní potřebu – je u nás nelegální. Je možné ho koupit. Martinu by to vyšlo na 64 000 korun měsíčně, pokud jde o zahraniční preparát, nebo 23 000, pokud pochází z Česka. A pana Majzlíka by to vyšlo na 500 000 ročně. A i když je to právě konopí, co dělí Martinu od totálního pekla a života v rámci možností, zdravotní pojišťovna ho odmítá proplácet. Píše se rok 2017. Její otec už obeslal, obvolal, obchodil přes 20 institucí včetně vlády, Poslanecké sněmovny, Senátu, policajtů. Nestalo se nic. Přitom máme u nás 25 000 lidí s touhle děsivou nemocí, 4 000 jsou na tom podobně jako Martina.

Tak jsem se rozhodl, napíšu dopis ministru zdravotnictví, poradím se s doktory, přijdu s návrhem, jak těmhle lidem pomoct. Když už stát zakazuje pěstovat si konopí na zahradě pro svou potřebu, tak ať všem, kteří lékařské konopí potřebují, ho proplatí v plné výši. Čili prosím vás, pokud máte ve svém okolí někoho, komu lékařské konopí prokazatelně prospělo ke zlepšení zdravotního stavu, napište mi sem do komentáře svůj příběh, protože lidský příběh je nejpádnější.

No a co se dělo dál? První setkání – březen 2017. Já jsem říkal: to není možné, přece těm lidem musíme pomoci. S panem Majzlíkem jsem se setkal znovu v únoru 2018. Pozval jsem ho na Úřad vlády, abychom znovu tenhle problém vyřešili, a nejen já jako bývalý premiér, ale byl tam i ministr zdravotnictví a ředitelka SÚKLu a taky poradkyně vlády ve věci drogové politiky, paní Vedralová. A po necelé hodině jsme se všichni shodli na řešení, které od té doby platí. Cena lékařského konopí se pro pacienty snížila na jednu desetinu celkové ceny tohoto léku, 90 % pak hradí zdravotní pojišťovny. Také jsme se dohodli na tom, že pacienti, kteří potřebují měsíčně do 30 gramů, nebudou potřebovat pro jeho odběr v lékárně potvrzení revizního lékaře. V roce 2017 bralo léčebné konopí z lékárny 26 pacientů a lékárny ho vydaly celkem 3,66 kilo. Díky této naší změně se vše změnilo. Lékařské konopí není už lékem jen pro bohaté. V loňském roce již lékařské konopí bralo přes 4 400 pacientů a lékárny ho do listopadu 2021 vydaly 99 kilo. Takže 2017 – 3,6 kilo, 2021 – téměř 100 kilo.

A 3. 8. 2019 jsem napsal a dal na Facebook fotku pana Majzlíka a bylo to skvělé. Měl jsem radost, protože zkrátka díky panu Majzlíkovi, řadový občan, jsem měl pocit, že jsem něco udělal pro ty lidi. A pan Majzlík mi napsal, poslal fotku a říkal: Dobrý den, vážený pane premiére, před časem jsem vám slíbil, že až bude ukončena ta cesta k léčebnému konopí pro Martinu, tak vám dal vědět. Takže se stalo. Dnes jsme s manželkou vyzvedli v lékárně nemocnice ve Strakonicích 180 gramů léčebného konopí od české firmy Elkoplast. Trochu se to protáhlo, protože někde vznikly nějaké problémy, jejichž původ ale podrobně neznám. Prostě od května v lékárnách nebylo léčebné konopí s vyváženým poměrem THC–CBD, nyní ale je a já bych vám chtěl velice poděkovat, a budu se opakovat, že jste byl první vysoce postavený politik, který v době, kdy to vůbec neměl lehké, se postavil za jednu zcela invalidní ženskou a její přestárlé rodiče. No a tady ještě píše: Tehdy vás různí Kalouskové mohli obvinit z napomáhání šíření drog a bohužel je to stále dost lidí, kteří by mu naslouchali o nás, o těch, kteří jdou bez ohledu na své problémy za tím, co považují za správné. Jsou to frajeři. Přidal fotku.

Proč o tom mluvím? Já jsem se s panem Majzlíkem potkal tuto neděli potřetí. Ne, v sobotu to bylo. Pan Majzlík mě informoval o tom, že dostal z Izraele zprávu, že na jedné z tamních klinik provádějí velmi úspěšnou experimentální léčbu s těžce postiženými pacienty s roztroušenou sklerózou a jsou to pacienti, kteří jsou zcela ochrnutí. Izrael je neuvěřitelný, skutečně bychom se to od nich měli všechno naučit. A když říkám ochrnutí, tak to znamená, že nedokážou pohnout ani prstem na své ruce. Těmto pacientům začali dvakrát denně podávat naprosto miniaturní dávku drcených hub lysohlávek. Přestože tyto houby obsahují psychedelickou látku psilocybin a psilocin, ty dávky jsou tak malé, že u těch pacientů se psychedelický účinek nemůže nijak projevit. Koncem loňského roku pak jeden z těch lékařů, kteří tuto experimentální léčbu provádějí, vystoupil v izraelské televizi s tím, že dva z těch pacientů, účastníků této léčby, již zase chodí. Tyto informace panu Majzlíkovi poskytl náš světově známý a významný vědec, profesor doktor Lumír Ondřej Hanuš, se kterým jsem se potkal, když jsem byl v Izraeli, a tak vím, že to je člověk, který by v žádném případě žádné nesmysly nešířil.

Pan Majzlík asi nepatří k lidem, které by něco dokázalo zastavit, když se jedná o zdraví a život jeho blízkých, a tak si to ověřil pokusem. O jaký pokus se jedná, mi říci nechtěl, prý aby mě nepřivedl do nepříjemné situace. Za mnou přišel s tím, že by potřeboval prosadit, aby touto experimentální léčbou se zabýval některý váš výzkumný ústav, klinika nebo univerzita, a chtěl vědět, jestli bych v tom nějak nemohl pomoci, když jsem tak výrazně pomohl lidem, kteří ke svému léčení potřebují lékařské konopí. Bude to těžké. Já už samozřejmě nejsem premiér, jsem řadový poslanec. Pro média jsem samozřejmě fackovací panák, ale tady jde o 25 000 lidí, kteří mají roztroušenou sklerózu.

Pan Majzlík tady popisuje, jak Martině pomáhá s těmi lysohlávkami. Umíte si představit, vážení kolegové, že máte dítě – tady je fotka (ukazuje), 21. 12. 2017, Martina má takhle zavřenou ruku. A to je pokus o otevření rukou s vynaložením úsilí. A po tom, co pan Majzlík jí pomáhal touhle metodou, lysohlávkami, tak tady je fotka z 22. března, ne 28. března 2022 – pokus o otevření rukou s mírným úsilím. Takže za pět let Martina dokázala tohle. Umíte si to představit, že to nedokážeme? Tohle? Za pět let. Peklo. Takže proto bych chtěl vyzvat pana ministra Válka, aby pomohl těm lidem, kteří bohužel jsou odsouzeni ke svému osudu, a aby jim zlepšil život. Aby dal peníze na ten výzkum, protože si myslím, že ti lidé si to zaslouží. Tak tolik k Martině léčebnému konopí.

A proto já říkám, že pan ministr financí říká, že peněz ve zdravotnictví, pojišťovnách je dost. Já mu rozumím. Já když jsem byl ministr financí, taky jsem nechtěl dávat pro státní pojištěnce peníze a dohadovali jsme se s Němečkem, a potom přišel Ludvík, tak jsme se domluvili. A stále jsem argumentoval: vy máte velké zůstatky na účtech. Ale podle mých informací ty pojišťovny v podstatě budou mít zůstatky na účtech koncem roku jenom 25 miliard. A pokud je tam plán snižovat ten příspěvek na státní pojištěnce, tak si myslím, že to není dobře. A samozřejmě ten nápor na pojišťovny bude velký, protože samozřejmě nikdo nepočítal s tím, že Putin udělá tu hroznou věc a napadne Ukrajinu a že přijde k nám tolik uprchlíků, kteří samozřejmě potřebují taky zdravotní péči. A proto je dobré, aby zdravotnictví dostávalo nadále peníze. A samozřejmě ty argumenty, že jsme zadlužení, tak to s panem ministrem jsme si vyříkali x-krát.

Samo Ministerstvo financí říká, že navzdory hrubé ekonomické a zdravotní covidové krizi potvrdily všechny významné agentury s mezinárodní působností v průběhu roku 2021 svá ratingová hodnocení České republiky včetně zachování stabilních výhledů. Ratingové agentury si pravidelně kromě nízké úrovně zadlužení a odolné ekonomiky všímají také zdravého a stabilního bankovního sektoru. Takže i v tom trendu zadlužování – to jsme si už vysvětlovali, že paní Schillerová (si) napůjčovala dopředu za dobrých podmínek.

Další věc, které jsem se významně věnoval, byl ten rakovinový projekt Národní boj proti rakovině. A měl jsem tady projev. A bylo to v rámci období covidu, to přicházela delta a my jsme připravili ten projekt. A znovu opakuji, proti rakovině není žádná vakcína.

Rakovina je druhou nejčastější příčinou úmrtí vůbec. Každý rok kvůli ní zemře po celém světě téměř 10 milionů lidí a očekává se, že v roce 2035 bude rakovina hlavní příčinou úmrtí obyvatel Evropské unie. A to ani nemluvím o ekonomických dopadech. Kromě vlastních nákladů na onkologickou léčbu jsou nepřímé celkové ekonomické dopady rakoviny spojené s předčasnými úmrtími nebo ztráty produktivity odhadovány na 1,16 bilionu dolarů ročně. Celkový hospodářský dopad rakoviny v Evropě ročně přesáhne 100 miliard eur, to je asi 2,5 bilionu korun, tedy asi o bilion víc než náš celý rozpočet. Jen v České republice každoročně rakovinou onemocní přes 85 000 našich spoluobčanů a přibližně 27 000 této chorobě podlehne.

Smutným faktem je, že počet úmrtí na onkologické onemocnění je v Česku vyšší než průměr v Evropské unii. Zhoubné nádory přitom patří mezi onemocnění, kterým lze do velké míry předcházet. Více než polovině úmrtí na rakovinu je možné předejít. Různé preventivní a screeningové programy snižují nejen úmrtnost, ale i šetří náklady na velmi drahou léčbu pokročilých stadií onemocnění.

Bohužel během pandemie, zvlášť v době největšího náporu na naše nemocnice, probíhala jen neodkladná zdravotní péče. To znamená, že sice nedošlo k žádnému omezení onkologické léčby jako takové, na druhou stranu kvůli pandemii klesl počet preventivních prohlídek a kontrol již vyléčených pacientů. Navíc nápor pacientů s covidem ve zdravotnických zařízeních a obavy pacientů vypravit se do nemocnice na vyšetření způsobily prodloužení diagnostiky nových recidivujících onkologických onemocnění. Dle dat Národního registru zdravotních služeb bylo v roce 2020 provedeno až o 17 % méně screeningových vyšetření ve srovnání s rokem 2019. Pokud nám covid zase neudělá čáru přes rozpočet, výpadek do jednoho roku či maximálně dvou let vyrovnáme. – To je samozřejmě deklarace tehdy.

Prevence a screening jsou opravdu naprosto klíčové. Ale překonat obavy z vyšetření není nic lehkého. Ano, já jsem o tom mluvil, že když jsem měl PSA deset a půl, tak jsem měl těžké noci, protože mít pocit, že máte rakovinu a můžete zemřít, není samozřejmě ideální stav. A o to víc, ano, může někdo říct, že mám střet zájmů, jsem se v tom angažoval. A proto je potřeba v tom pokračovat.

Takže ten Národní onkologický program, který jsme vytvořili do roku 2030, na který jsme sehnali peníze, na tu onkologii bylo 15 miliard v tom Fondu obnovy. A teď – ano, všichni to berou, no tak to je Babišův projekt, tak to je vlastně zase, to uděláme všechno pro to, aby to nebylo. Tomu nerozumím. Nerozumím tomu, že proč kvůli nenávisti vůči Babišovi vlastně lidé nemůžou mít skvělou a nejlepší péči. Takže ten projekt, který, hlavně ten Český onkologický institut, který já jsem si představoval, že postavíme na zelené louce, že to bude jak ta nejlepší centra v Norsku, Španělsku, Paříži, Texasu. Tak si myslím, že by to bylo skvělé a že by to byla nejlepší onkologická nemocnice na světě. O tom jsem přesvědčen, protože my máme skutečně nejlepší, jedny z nejlepších, ale jsem přesvědčen, že nejlepší lékaře na světě, a v Evropě určitě, bezkonkurenčně. A proto by si zkrátka občané a zdravotníci tenhle projekt zasloužili.

Já jsem se tomu věnoval od roku 2020 a shromáždil jsem za stůl asi 15 našich nejlepších onkologů. Ano, je tady Česká onkologická společnost. Tady je vždycky problém, když ti čistí onkologové bojují proti těm onkologům specialistům nebo těm, kteří nejsou jenom onkologové, ale mají nějakou specialitu a v rámci toho dělají tu onkologii. Proto například v Rakousku to nedopadlo, protože se všichni pohádali a nemají to. Nemají to.

Potom vznikl nápad udělat tento skvělý prospekt, tento prospekt. (Ukazuje brožuru.) Tento prospekt měli dostat občané. Měl zpoždění, ale nedostali ho, protože stávající koalice řekla, že je to Babišova kampaň. Ten prospekt jsme propagovali na sítích a je skvělý. Já jsem si uvědomoval, že samozřejmě to bude problém, že když tam bude Babiš, tak řeknou, že je to kampaň. Ale zase jsem si říkal, když jsem to vymyslel, když jsem to zorganizoval a když

Úřad vlády to všechno vlastně udělal za pár korun na klíč, myslím, že to stálo asi 40 000 korun, celý ten scénář, ale samozřejmě potom byly velké náklady na tisk. A to měly udělat pojišťovny. No ale bylo před volbami, tak tady křičeli, hlavně pan Jurečka, že je to kampaň. Tak jsem si řekl, když jsem to tedy vymyslel, proč bych tam nemohl být? Ne? Původně jsem si myslel, že logické by bylo, kdybych byl na první straně. Ale říkal jsem si jó, budou křičet, tak jsem se dal na poslední stranu. Pamatuji se, když jsme měli tiskovku, tak jsme to rozdali novinářům. Ty to asi moc nezajímalo, tak nedolistovali na poslední stranu a nezjistili, že je tam Babiš, protože by křičeli hned jako první.

Takže tady na první straně je Adam Vojtěch, nejlepší ministr zdravotnictví podle mého názoru. Slušný člověk. Slušný. Na to ministerstvo by bylo potřeba nějakého řezníka, aby to tam konečně někdo dal do pořádku. Ale pokud vím, nová koalice chystá nový zákon o státní službě, takže už se nemůže stát, že tam byl jeden státní tajemník, který vlastně paralelně řídil to Ministerstvo zdravotnictví, a když měl Vojtěch dovolenou, tak on byl jako ministr. To bylo skutečně peklo. Ale já vidím, že vám se daří, že umíte měnit i státní tajemníky. My jsme to neuměli. Je otázka, koho tam dáte, ale to asi nebudu komentovat. (Poznámka z pléna.) Ano, ale trvalo to půl roku. A bylo to peklo.

Takže co tady v tom prospektu říkáme?

Adam Vojtěch: Jsou slova, která vyvolají mrazení, jakmile je jen vyslovíme. Stěží bychom hledali onemocnění, které způsobuje větší obavy a pocit bezmoci, než je rakovina. Pokud se navíc týká nás a našich blízkých, lékařem vyřčená diagnóza má sílu devastujícího tornáda. U většiny lidí, kteří si ji vyslechnou, stále vyvolává reakci, jako kdyby se jim v ten okamžik celý život hroutil jako domeček z karet.

Pravdou je zvláště při současném stavu lékařské vědy, že zdaleka ne každé odhalené onkologické onemocnění vede k tomu nejhoršímu myslitelnému konci. Právě v této souvislosti nelze přijmout jako samozřejmost více než 27 000 každoročních úmrtí. Říkám to s plným vědomím faktu, že zhruba k polovině z nich nemusí dojít. Prokazatelně jsou naprosto zbytečná. Ve většině případů jsou důsledkem pozdního odhalení, důsledkem určité lehkovážnosti ze strany pacientů. – Já jsem v šoku, když se ptám kolegů, jestli chodí na prevenci. Někdo říká, já už jsem nebyl dva roky u lékaře, nechodím, bojím se, že mi něco zjistí a podobné nesmysly.

Lékař může zakročit ve chvíli, kdy ho pacient včas vyhledá. Na jednom pólu jsou lidé, kteří pravidelně a zbytečně plní čekárny se sebemenšími drobnostmi, na druhém pak ti, kteří přehlížejí příznaky v domnění, že se to nějak spraví samo. Dovolte mi přirovnání srozumitelné prakticky každému. Jakmile uslyšíte podivný zvuk motoru vašeho vozu, vyhledáte záhy automechanika. Naproti tomu často ignorujeme jasné signály, jaké nám dává naše vlastní tělo. Náš nejcennější majetek.

Dovolte mi proto se za něj teď přimluvit. Nenechávejte prosím bez povšimnutí jediný náznak, jedinou změnu na svém těle. Využijte informací, jsou dnes dostupnější než kdykoliv v minulosti. Klidně se sledujte i trochu víc. Je menší zlo, pokud pak lékař vaše pochybnosti rozptýlí jako zbytečné, než abyste k němu dorazili pět minut po dvanácté. Mějte prosím na paměti, že nejhorší rakoviny jsou vedle neléčitelných i ty, které se neléčitelnými staly zbytečně. – A proto na tom prospektu je hlavní heslo: Kdyby znamená pozdě. Nepodceňujte prevenci, rakovinou onemocní každý třetí z nás a každý čtvrtý na ni zemře.

Na druhé straně hned tady máme ředitele Žluťáku, Onkologického ústavu, který říká: Nejhorší rakovina je ta, která vznikla zbytečně. Masarykův onkologický ústav je jediná nemocnice v Čechách, která je specializovaná. Jsou tam skvělí doktoři. Jsou tam skvělé sestřičky, já zdravím Petru a Míšu. A moje nadace věnovala tomuto ústavu speciální sondu na prevenci rakoviny slinivky. Rakovina slinivky je konečná, bohužel génius Steve Jobs také na ni zemřel. A je zajímavé, když ten přístroj za tři miliony dostala ta nemocnice, tak tam začali chodit pacienti, kteří... Skutečně slinivka je někde vzadu, není vidět, oni byli léčeni na věci,

které nebyly o slinivce, a teď se zjistilo, že je to slinivka. Takže skvělí doktoři. Já jsem tam byl na biopsii a je to skvělý servis. Ano, je to za peníze, ale je to i to, že ty firmy by se měly starat o své zaměstnance. Měly by jim to zaplatit a měli by ti, kteří na to nemají, zkrátka mít tu možnost.

Tento prospekt potom obsahuje takový přehled. Tady jsou ženy, které nádor nejvíce ohrožuje. Je to rozdělené podle věkové kategorie, tady vidíte procenta výskytu u žen, je to od 20 až do 90 let a více. (Ukazuje.) U mužů samozřejmě – to nejběžnější je rakovina prsu a u mužů prostata. Tomu všemu se dá zabránit.

Další onkolog, profesor Jaroslav Štěrba. Toho už pan ministr vyhodil, ale to také nebyl babišovec. A ten říká: Nemůžete zcela zabránit tomu, aby vaše děti v budoucnu onemocněly zhoubným nádorem. Toto riziko ale můžete významně snížit.

Dětská onkologie, to je peklo. Malinká miminka mají rakovinu. Malinká. Pan profesor Štěrba, už nevím, kolik je to let, snad deset nebo patnáct, nebyl jsem v politice, chtěl navigační přístroj na operaci mozku malého miminka, který operuje na tisíciny nevím čeho. Stálo to 12 milionů. Mně to zaujalo, byl jsem tam, viděl jsem to, tak jsem ho koupil z nadace. Za 6 milionů. Kdyby to kupovala nějaká nemocnice, tak by to stálo dvanáct. Je to skvělý doktor. Z historie, kdo řídil nemocnici v Bohunicích, o tom bychom si tady mohli dlouho povídat. Za ním chodí ze Slovenska rodiče, kteří jsou zoufalí, protože na Slovensku zdaleka není taková péče jako v Čechách. Všichni tam chodí a prosí ho, aby jim pomohl.

Takže co říká pan Štěrba? Pracoval jako přednosta kliniky dětské onkologie, tam byl ředitel. Teď ho odvolali. Doufám, že ne kvůli mně. Ale tak samozřejmě ono je zajímavé, že vlastně všichni ministři jsou ze stejné nemocnice. Ministr Válek byl jeho podřízený. Ministr Blatný, když jsem sháněl ministra a musel jsem ho sehnat za tři hodiny, byl taky jeho podřízený. Takže všechno je z Bohunic.

A pan profesor Štěrba říká: Vše začíná už v dětství. Už v dětství se zakládá na to, jak zdravý bude člověk v dospělosti. A platí to i pro riziko vzniku rakoviny. Naučte své dítě žít tak, aby si zbytečně neubližovalo. Nečekejte, že se o to postará škola nebo někdo jiný, vážení rodiče. To víte, že děti jsou pro nás smysl života, to nejdůležitější. Hlavní nástroj, který pro to máte, je vlastní příklad. V nekuřácké rodině dítě snadněji přijme za své, že normální je nekouřit. To samé platí pro alkohol. Snažte se, aby jedli zdravě. Pokud je dítě obézní, velmi pravděpodobně bude obézní i v dospělosti. A obezita významně zvyšuje riziko onkologických onemocnění, zvláště u žen. Sportujte, nejlépe společně. Až překvapivě významná část nádorů vzniká v důsledku infekce. Některým se dá bránit očkováním. Nechte své děti, dívky i chlapce, zavčas očkovat proti infekčním žloutenkám a HPV – to je ten virus. V komunikaci s dětmi se nevyhýbejte ani citlivějším tématům. Děvčata od 15 let by měla začít se samovyšetřením prsu. U chlapců je od podobného věku namístě samovyšetření varlat.

Kdy zpozornět? Nádory v dětském věku se projevují zcela jinak než v dospělosti a většinou jejich první příznaky nejsou nijak výrazné či nápadné. Všímejte si svého dítěte. V dětské onkologii je často prvním krokem ke správnému pojmenování problému pocit rodiče, že dítě je „nějaké jiné“ – změnilo se jeho chování, jinak reaguje. I takovému signálu by měl lékař věnovat pozornost. Pokud obvyklý problém nereaguje na obvyklou léčbu v obvyklém čase, mělo by se myslet na neobvyklou příčinu, tedy i nádor. Choďte na preventivní prohlídky k dětskému lékaři, a to i s dospívajícími dětmi. Pediatr by měl kromě jiného sledovat průběh puberty.

Když hraje roli genetika. Plošné vyhledávání nádorů u dětí se nedoporučuje s ohledem na odlišnou biologii nádorů u dětí. Program podobný například screeningu karcinomu prsu nemá v časném věku smysl, protože dětské nádory rostou podstatně rychleji a intervaly prohlídek by musely být neúměrně časté. Je však nutné se cíleně zaměřit na děti z rodin s potvrzenou nebo vysoce pravděpodobnou genetickou onkologickou zátěží. Genetická příčina je prokazatelná u 10 až 15 % dětských nádorů. – Proto jsem říkal: rodinný lékař

a primární péče. – Může jít o rodiny, kde dochází k výskytu onkologického onemocnění v relativně mladém věku u více členů rodiny, anebo se v nich objevuje více vzácných nádorů. V takovém případě by vás pediatr měl poslat na specializované pracoviště lékařské genetiky, kde toto riziko vyhodnotí.

I vyléčené děti potřebují péči. Úspěšnost léčby dětských onkologických pacientů se dramaticky zlepšila. – Pokud si to dobře pamatuji, tak úspěšnost jeho oddělení byla až 90 % za ta léta. Neskutečné. To je dětská onkologie. Máme jednu z nejlepších v Evropě. V současnosti – ano, tady se to píše – v současnosti přežívá téměř devět z deseti takto nemocných dětí. Ano, přesně, devět z deseti. Devět z deseti. Úžasné. 90 %. Přetrvává u nich ale významně vyšší riziko, že někdy v dospělosti onemocní jiným nádorem. Z toho důvodu by měly být celoživotně sledovány.

Takže co, vážení rodiče, můžete pro své děti udělat? Choďte s nimi na pravidelné prohlídky k dětskému lékaři. Nechte je očkovat proti HPV a infekčním žloutenkám. Zajistěte jim nekuřácký domov. Dbejte, ať zdravě jedí a mají dostatek pohybu. Všímejte si jich, a pokud se vám na jejich vývoji něco nezdá, poraďte se s lékařem. Chraňte je před sluncem.

A když otočím stranu, tak jsme u pana profesora Arenbergera, který říká: Všímejte si na kůži všeho, co je mezi ostatními projevy jiné a nápadné. Je lepší přijít k dermatologovi desetkrát zbytečně než jednou pozdě. Pan Arenberger je kožní lékař, předseda České dermatovenerologické společnosti. Mimo jiné se specializuje na léčbu nádorů kůže a podporu jejich prevence. O těchto nádorech přednáší na mezinárodních kongresech. Zavádí do praxe nové léky, které zlepšují prognózu nemocných s melanomem. Každý rok pořádá akci pro veřejnost Stan proti melanomu, kdy s kolegy v improvizovaných ordinacích na náměstích a v obchodních centrech vyšetřují všem zájemcům mateřská znaménka.

A pan Arenberger, jak je známo, a určitě toho lituje, když jsem mu dal nabídku stát se ministrem zdravotnictví, tak nastalo v jeho životě peklo. A ta média ho vylikvidovala, protože zdědil majetky a ta políčka. A to všechno znáte přece. To naše mediální prostředí umí dobře. Všichni. Takže co říká pan Arenberger? Mimochodem on má mašinu, to je neuvěřitelné, kde vlezete do té mašiny, a tam je počítač a ten vlastně naskenuje všechna vaše znaménka, pigmentové skvrny. A to se uloží. A když tam jdete za půl roku, tak počítač ukáže ten rozdíl. A samozřejmě je to problém – rakovina kůže.

Nádorů na kůži si můžete všimnout. Počet pacientů se zhoubnými nádory kůže v České republice roste. Na druhé straně se ale daří snižovat počet těch, kteří na tato onemocnění umírají. Je to i díky tomu, že lidé začínají svou pokožku pozorněji sledovat. Nádory na kůži mají obrovskou výhodu – jsou vidět. Sami můžete zaznamenat, že něco není v pořádku, a včas na to reagovat. Jde hlavně o melanom. Pokud je tento nádor odhalen časně, je u naprosté většiny pacientů vyléčitelný. Přesto na něj v České republice stále umírá přes 400 lidí ročně. Většina z nich proto, že přišli k lékaři pozdě. Zvětšování pigmentového znaménka do plochy, změna jeho barvy či vyvýšení nad úroveň kůže, to vše by vás mělo zavést do ordinace dermatologa, vážení občané. Riziková jsou i znaménka o průměru přes 5 milimetrů, krvácející, svědící, s červeným lemem nebo s neostrými okraji. Melanom může mít i netypické umístění, může se projevit například jako černá neodrůstající skvrna pod nehtem, může být i v oku dokonce. Návštěvu lékaře neodkládejte. Čas zde běží rychle. Co je dnes snadno odstranitelný problém, to vás za pár měsíců může ohrožovat na životě.

Nemusíte čekat na Stan proti melanomu. Každý rok se u obchodních center nebo na náměstích objevují takzvané Stany proti melanomu, ve kterých kožní lékaři vyšetřují kolemjdoucí. Některým lidem to skutečně zachrání život. Tvoří se zde dlouhé fronty. – Minule jsme to viděli na Václaváku. Tam byla neuvěřitelná fronta. Tam jsem byl na tiskové konferenci s panem profesorem, to ještě nebyl ministr. Na takové vyšetření se ale můžete k dermatologovi objednat kdykoli. Vše proběhne v mnohem větším komfortu pro vás i pro lékaře a je možné se v případě potřeby hned domluvit na vhodné léčbě.

Imunita hraje roli. U kožních nádorů hraje velkou roli imunita. I proto jsou ve větším riziku lidé, kteří mají obranyschopnost narušenu. Typicky jde o pacienty po transplantaci, kteří berou léky na potlačení imunity. I ti by se měli sledovat obzvlášť důsledně. A není jen melanom. V souvislosti s kůží se hovoří především o melanomu. Nejčastějším typem rakoviny kůže je ale bazaliom. Vede k úmrtí velmi výjimečně. Přesto je považován za zhoubný, protože může způsobit významné znetvoření a navíc se většinou vyskytuje na hlavě a krku. Asi pětina nádorů kůže připadá na spinaliom. Ten má obvykle vzhled tuhého vystupujícího lesklého pupenu v barvě kůže, který rychle roste. Naprostá většina těchto nádorů je úspěšně léčena malým chirurgickým zákrokem, při kterém se útvar odstraní. Vzácný, ale velmi agresivní je pak karcinom z Merkelových buněk. Mívá podobu červeného až namodralého uzlíku.

Chraňte se před sluncem – vždy a všude! Ano, všichni chceme mít hezkou barvu, chodíme k moři. Já myslím, že naši občané mají dobré možnosti chodit na dovolenou k moři i díky tomu, že naše vláda jim dala tolik peněz, snížila daně a podpořila je. A nejvýznamnějším rizikovým faktorem pro vznik nádoru kůže je expozice slunečním paprskům. Ochrana před sluncem je tedy hlavní cestou, jak pravděpodobnost vzniku těchto onemocnění snížit. Je nutné s tím začít už u dětí. Téměř polovinu celoživotní dávky ultrafialového záření obdrží člověk v dětství. Polovinu celoživotní dávky, to je zajímavé. Každé spálení si kůže pamatuje. Opalování přitom není cesta ke kráse. Slunci vystavovaná pokožka stárne rychleji, ztrácí pružnost, objevují se na ní předčasné vrásky, tmavé skvrny a nadměrně zrohovatělá místa. Ani opalování v soláriích není zdravé. Děti a dospívající by do nich neměli chodit vůbec. Také nemá smysl navštěvovat solária kvůli zvyšování hladiny vitamínu D. Na to kvůli svému ozařovacímu spektru tyto přístroje téměř nemají vliv.

Chránit kůži bychom měli vždy, když svítí slunce. Krémy musí mít dostatečný ochranný faktor. Ve městě alespoň 20, u moře více. Počítejte s tím, že krému se musí nanášet poměrně hodně. Více, než si většina lidí myslí. Počítejte, ano, tady, nezapomínejme, že slunce opaluje i pod vodou. I pod některým oblečením. Dětem kupte speciální plážové oblečení, které je vzdušné a přitom chrání celé tělo.

Takže co říká pan profesor Arenberger, specialista na léčbu nádorů kůže? Co pro sebe můžete udělat? Chraňte se před sluncem, má to význam v každém věku, u dětí především. Používejte ochranné krémy a textilie. Prudkému slunci se vyhýbejte zcela. Nechoďte do solárií. Omlouvám se provozovatelům solárií, ale to říká pan profesor. Pravidelně se prohlížejte. Obtížně dostupná místa můžete kontrolovat pomocí zrcátka, a ještě lépe blízkou osobou. Návod najdete například na www.melanom.cz. Cokoliv se vám na kůži nezdá, ukažte kožnímu lékaři.

Takže já vám přeju hezké a bezpečné léto u moře.

Takže co tady máme dál? Profesor Jan Daneš, CSc., specialista na screening, diagnostiku rakoviny prsu. Co říká? Rakoviny prsu se nemusí ženy bát. Existuje účinná zbraň – prevence, zejména mamografické vyšetření. Pan Daneš je odborník v oboru radiologie, je jedním ze zakladatelů českého screeningového programu pro včasnou diagnostiku karcinomu prsu a svou energii věnuje tomu, aby tento program byl co nejkvalitnější a nejefektivnější. Působí jako člen výboru Radiologické společnosti, pracuje jako místopředseda Asociace mamodiagnostiků České republiky a výkonný místopředseda Komise pro screening nádoru prsu Ministerstva zdravotnictví České republiky. Podílí se i na přípravě evropských doporučení týkajících se diagnostiky a screeningu nádoru prsu.

A co říká pan profesor? Je škoda nevyužít mamografii. Prevence zachraňuje životy. Karcinom prsu patří mezi nejčastější zhoubné nádory našich žen, ročně v České republice se zjistí okolo 7 200 nových případů. Ve všech vyspělých zemích počet nových onemocnění roste. Příčin je celá řada, přičemž ovlivnit můžeme jen některé. Sem patří zejména nezdravý životní styl, stres a uspěchanost, strava s vyšším podílem tuku a s omezením čerstvého ovoce

a zeleniny, odkládání mateřství, omezení pohybu na čerstvém vzduchu, obezita, užívání alkoholu, kouření, dlouhodobé užívání hormonů, škodliviny v jídle a v prostředí. Skvělá zpráva je, že úmrtnost na toto nádorové onemocnění v naší zemi dlouhodobě klesá. To souvisí především s prevencí a diagnostikou včasnějších stadií. Vliv má také zlepšující se léčba. Vyléčení žen se zjištěným zhoubným nádorem prsu v prvním stadiu je téměř stoprocentní. Stoprocentní! A proto je to důležité.

Pan profesor říká: Choďte pravidelně na mamografii. Česká republika by mohla být v léčbě karcinomu prsu ještě úspěšnější, pokud by na screeningovou mamografii chodilo více žen. Zatím je to málo, něco málo přes 63 % jenom. Ve vyspělých zemích je to až 90 %. Takže vážené dámy, prosím vás, choďte na mamografii! A ty dvě sestřičky, moje kamarádky, ze Žluťáku, doufejme, že jim nikdo nebude ubližovat, ty dělají dneska po celé republice přednášky a prevenci základních rizik. Rakovina prsu, rakovina prostaty, a jakým způsobem zjistit, že máte nějaký problém. Takže jenom 63 %. A jinde je to 90.

Screeningový program probíhá od 45. roku věku každé dva roky. Pokud máte doporučení od praktického lékaře či gynekologa, je plně hrazen zdravotními pojišťovnami. Na screeningových pracovištích mají nejmodernější přístroje, které jsou zcela bezpečné, navíc zde pracují týmy zkušených zdravotníků. Ti jsou schopni v případě potřeby doplnit i další vyšetření, zejména sonografii či odběr vzorku tkáně. Lékaři úzce spolupracují s dalšími odborníky, takže se o vás v případě zjištění nádoru dále postarají. Je některé centrum přeplněno? Zvolte si jiné kvalitní pracoviště s kratší objednací dobou. Takže tady jsou ty headliny, co říká pan profesor. Co pro sebe můžete udělat? Neodkládejte mateřství. Já myslím, že i o tom jsem v minulosti mluvil, a samozřejmě dneska žijeme v jiné době a já chápu, že ženy chtějí mít kariéru a tak dále, ale tady odborníci říkají, že ideální věk je pod, někde kolem 25, 26. U nás je průměr teď už přes 30, ale samozřejmě žijeme v jiné době.

Takže co říká dál pan profesor? Přestaňte kouřit a vynechte či omezte alkohol. Tak to je samozřejmě taky výzva. Snižte nadváhu a pravidelně cvičte, nejlépe na čerstvém vzduchu. Já nevím, jestli víte, že v rámci obezity jsme v rámci Evropské unie nebo Evropy třetí nejhorší. Nejhorší je Velká Británie, potom nějaká severská země, teď nevím, jestli Litva, a my jsme třetí. To je špatně. Je škoda, že nová vláda – já jsem neslyšel od žádného ministra vyslovit slovo sport. Důležitý. Stravujte se zdravě, omezte tuky a přidejte zeleninu a ovoce. Změňte životní styl, omezte stres, oddělujte práci a odpočinek, dopřejte si dostatek spánku v úplné tmě. Provádějte si pravidelně samovyšetření prsu jedenkrát měsíčně již od dosažení dospělosti – to by vás ty sestřičky z Brna naučily, jak se to dělá, ale určitě to zvládnete samy – a to týden až deset dní po skončení menstruace. Pokud si nahmatáte v prsu bulku, nepodceňujte to a kontaktujte lékaře. To samé platí, pokud zaznamenáte stranový rozdíl vtaženého místa, zarudnutí nebo výtok z prsu.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Pane předsedo, já se omlouvám, možná bych vás v tomto případě měla vést trochu k věci, neb předčítání letáčku asi není úplně to, co se týká právě projednávaného bodu. Děkuji.

Poslanec Andrej Babiš: Tak bavíme se o zdravotnictví, já myslím, že pro lidi je to důležité, že chceme, aby naši lidi neumírali na rakovinu. Dobře, tak to se vám nelíbilo, já jsem myslel, že právě vás by to mohlo zajímat, ale dobře.

Tak tady máme – profesor Cibula: Zhoubný nádor děložního čípku by vůbec neměl ve vyspělé zemi, jako je Česká republika, existovat. To je důležité. Já myslím, že je důležité, aby lidi věděli. U nás umírá stále zbytečně strašně moc lidí. A bavíme se o zdravotnictví, takže já si myslím, že mluvím k věci.

Každý rok na rakovinu děložního čípku v České republice zemře asi 400 žen, velká část z nich v mladém věku. Jsou to zbytečné ztráty. Medicína nám dává jedinečnou možnost toto

nádorové onemocnění vymýtit. Už dnes patří v některých zemích, jako je Austrálie nebo Finsko, mezi takzvané vzácné nádory. Známe původce tohoto nádoru, kterým je virová infekce lidským papilomavirem, umíme rozpoznat přednádorové stavy na děložním čípku a odstranit je, a máme dokonce očkování, které dokáže zabránit vzniku virové infekce. A to je jediná rakovina, kde se dá očkovat. Rakovina dělohy patří mezi nejčastější typy zhoubných nádorů u žen. Ročně v Česku onemocní asi 2 000 žen. U většiny z nich se naštěstí onemocnění projeví ve stadiu, kdy ho umíme vyléčit. Dobře rozpoznatelným příznakem je nepravidelné krvácení. Třetím častým gynekologickým nádorem je rakovina vaječníků. Nové onemocnění se objeví asi u jednoho tisíce českých žen za rok. Hlavním důvodem horší prognózy je schopnost šířit se v dutině břišní i z malého nádoru na vaječníku, který ještě nedělá ženě obtíže.

Takže co říká pan profesor? Nechte očkovat své děti. Očkování proti lidskému papilomaviru je výjimečným výdobytkem moderní medicíny. Pokud jsou dívky naočkovány před počátkem sexuálního života, sníží se riziko rakoviny děložního čípku o více než 90 %. Očkovat by se měli i chlapci, kteří tak nebudou přenášet virovou infekci na své sexuální partnerky. Navíc se u nich sníží riziko rakoviny konečníku nebo penisu. Některé vakcíny snižují i riziko rozvoje infekčních bradavic, které jsou časté v mladém věku. Vakcína proti papilomaviru je bezpečná a v Česku je očkování zdarma pro dívky i chlapce ve 13 letech. A děláte to samozřejmě pro budoucí těhotenství. Očkování dívek a mladých žen proti HPV má význam, aby porodily zdravé, donošené dítě. Jestliže již virus na čípku způsobil rizikové změny, nebo dokonce nádor, musí se část tkáně odstranit. Takže pan profesor říká: choďte na preventivní gynekologické prohlídky a využijte testování na HPV. Nechte se očkovat i v dospělém věku. Je třeba zdůraznit, že očkování poskytuje mnohem účinnější a lepší způsob ochrany než preventivní prohlídky. Zatímco cílem prohlídek je odhalení závažných změn na čípku, které si vyžádají odstranění části čípku nebo celé dělohy, vakcinace brání vzniku prvotní infekce, tedy i všem potenciálním chirurgickým zákrokům. Takže to je, myslím si, velice důležité.

Tady je příklad jedné paní, která onemocněla nádorem děložního hrdla v roce 2014. Stejně jako spousta jiných žen chodila pravidelně na gynekologická vyšetření, její lékař dělal cytologické vyšetření. Diagnóza byla ovšem odhalena až v rozvinuté fázi, téměř po roce obtíží, doslova na poslední chvíli. Po diagnóze věci nabraly rychlý spád, rozhodování o doporučeném způsobu léčby, poté náročná operace a následně několikaměsíční rekonvalescence. Pokud jste nebyli dlouho na gynekologickém vyšetření nebo vám lékař nikdy nenabídl HPV DNA atestaci vedle klasické cytologie, objednejte se na preventivní vyšetření ještě dnes. Nebojte se změnit svého lékaře, když cítíte, že něco není v pořádku. Své tělo známe nejlépe my sami. Lze tak předejít nejen velkému traumatu z operace nebo náročné léčby, ale můžete si tak zachránit život. Díky včasné diagnostice máte mnohem větší šanci s onemocněním úspěšně bojovat a vyléčit se nebo tomu nejlépe předejít.

Stužka, která pomáhá. Každý z častějších typů rakoviny má svoji barvu. Některá zbarvení už pronikla do povědomí široké veřejnosti – například jsme přijali, že růžová se pojí s nádory prsu. Na další taková spojení si ještě musíme zvyknout. Stužka v konkrétní barvě nabízí jednoduchý způsob, jak podpořit nemocné a jejich rodinu a šířit povědomí o prevenci a léčbě. Jde o symbolické vyjádření ochoty podle svých sil pomáhat.

Další je pan profesor Zachoval, který říká: Nádory prostaty, varlat nebo močového měchýře jsou časté. Není ale třeba mít z nich strach, jen je musíme včas zachytit. Pan Zachoval je předsedou České urologické společnosti a zároveň je přednostou Urologické kliniky Fakultní Thomayerovy nemocnice v Praze. Má mimo jiné specializaci v onkourologii, zaměřuje se tedy na léčbu zhoubných nádorů močového traktu. Je předsedou správní rady nadačního fondu Muži proti rakovině, který se snaží všemi cestami podporovat osvětu, prevenci a časnou diagnostiku a tak dále.

Kdy je rozhodně třeba vyhledat urologa? Rakovina prostaty je v Česku nejčastějším mužským nádorovým onemocněním. Každoročně zachytíme více než 7 000 nových případů. Nádory prostaty jsou zvláštní v tom, že ve většině případů s nimi muži žijí dlouho zcela bez příznaků a onemocnění je začne ohrožovat až po mnoha letech. I přesto na rakovinu prostaty umírá ročně téměř 1 500 mužů. Jedinou cestou, jak toto riziko snížit, je včasný záchyt nádoru a včas zahájená účinná léčba. Je-li vám tedy mezi 50 a 70 lety a máte-li zájem aktivně pečovat o své zdraví, nechte si odebrat krev na zjištění hladiny prostatického specifického antigenu PSA v krvi a proberte se svým lékařem, co vaše hodnoty znamenají. Neobávejte se ani vyšetření prostaty konečníkem, není důvod se ostýchat, pro lékaře je to rutina. Díky těmto dvěma metodám můžeme rakovinu odhalit ještě v době, kdy je vyléčitelná.

Já si pamatuju na případ jednoho mého přítele, který bohužel to podcenil, a i když jsem do té nemocnice tehdy koupil ultrazvuk za 2,5 milionu, i tak to nepomohlo a zemřel úplně zbytečně.

V některých případech může být vznik rakoviny prostaty dědičný, onemocnění pak vzniká dříve a probíhá agresivněji. Mají-li rakovinu prostaty dva z vašich přímých příbuzných – otec, dědeček z otcovy strany, některý z bratrů – měli byste přijít i o několik let dříve, nejlépe hned po čtyřicítce.

Nebojte se na sebe sáhnout. Nádory varlat se objevují hlavně u mladých mužů, typicky mezi 20. až 40. rokem života. Jedná se o agresivní nádor, který je ale naštěstí téměř vždy vyléčitelný, postupujeme-li správně a začneme-li pacienta léčit včas. U časně zachycených nádorů může být navíc léčba mnohem šetrnější, s menším počtem vedlejších účinků. Výhodou je, že nádor je zjistitelný pohmatem a varlata si může prohmatat každý muž. Vyšetřujte si proto pohmatem svá varlata pravidelně, například jednou za tři měsíce. Nahmatáte-li ve varleti tvrdší ložisko, vyhledejte okamžitě urologa, se zahájením léčby se nesmí otálet.

Krev v moči není normální. Nádory močového měchýře patří mezi častá nádorová onemocnění. Jejich výskyt úzce souvisí s kouřením cigaret. Kuřáci mají až čtyřikrát vyšší riziko, že onemocní tímto nádorem, než nekuřáci a onemocnění u nich má méně příznivý průběh. Správné je proto nekouřit. Rakovina močového měchýře se nejčastěji projevuje nálezem krve v moči. Všimnete-li si krvavého zabarvení moči, neváhejte navštívit urologa, i když to není doprovázeno jinými příznaky. Včas zachycený nádor měchýře se může často léčit pouze endoskopickým způsobem bez nutnosti odstranění močového měchýře. Viditelná přítomnost krve v moči může být navíc známkou jiných závažných urologických onemocnění, například nádoru ledvin.

Takže sumář, co pro sebe můžete udělat, vážení kolegové, muži: nekuřte, chcete-li snížit riziko, že onemocníte nádorem. Všimnete-li si krvavého zabarvení v moči, neváhejte navštívit urologa.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Pane předsedo, já se opět omlouvám. Prosím, hovořte k věci o zdravotních záležitostech, opět předčítáte nějaké letáky. Prosím, zkuste se vrátit k tématu. Děkuji.

Poslanec Andrej Babiš: Paní předsedající, to není nějaký leták. To je leták výjimečný, ano, správně, který jsem vymyslel. (Veselost v sále.) Ano, můžete se smát, představte si (potlesk zprava) – děkuju za uznání – který měly pojišťovny dát každému pojištěnci. Každému. Vy si z toho děláte srandu. Jasně, asi je vám to jedno. A ten leták neodešel, protože to údajně byla kampaň. To je samozřejmě nesmysl. My jsme to dělali proto, abychom ochránili životy našich občanů. To není nějaký leták. To není leták, je to brožura, je jedinečná. (Ukazuje.) Tady na konci, koukejte, paní předsedající, na rakovinu umírá každý čtvrtý z nás. Změňte to. (Námitka z pravé části sálu, že to není k věci.) Je to k věci, je to ke zdravotnictví.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Prosila bych, aby kolegové a kolegyně nepokřikovali na pana řečníka. Každopádně já chápu, pane předsedo, že pokud jste ten leták vymyslel vy, že je to je velmi důležité. (Veselost zprava.) Ale zkusme se vrátit skutečně k tématu a k bodu, který právě projednáváme. Děkuji.

Poslanec Andrej Babiš: Ano, však projednáváme zdravotnictví, a toto projednává peníze pro zdravotnictví. (Opětovná námitka zprava, že poslanec Babiš nehovoří k věci.) Pan ministr zdravotnictví řekl, že tedy není žádný problém, že zůstatky na účtech pojišťoven jsou vysoké. Ano, já jsem tady mluvil o tom, že rozumím jeho stanovisku. Pokud vím, výhled financování pojišťoven z hlediska příspěvku na státní pojištěnce klesá z hlediska výhledu této vlády a přibudou noví pojištěnci. Nevím, jestli pan Rakušan má spočteno, kolik Ukrajinců bude novými státními pojištěnci, kterým to musíme zaplatit. Jeden státní pojištěnec stojí asi 25 000 korun ročně, pokud dobře počítám.

Takže co je důležité, je samozřejmě rakovina plic. Možná to nevíte, paní předsedající, onemocnět rakovinou plic mohou i ti, kteří nikdy nekouřili. Takže u nádoru plic stačí několik málo měsíců a z diagnózy, která mohla znamenat operaci, léčbu a uzdravení, se stává nevyléčitelné onemocnění. To říká paní Martina Vašáková, jedna z největších kapacit na plíce v Evropě. Ale tu váš pan ministr taky vyhodil. (Reakce ze sálu: Odešla sama.) Odešla sama, tak asi měla pro to důvod. On si pan ministr ráno, když přijde do práce, hraje ty karty, nemá na ně čas, tak to je potom těžké.

Takže rakovina plic představuje jeden z nejzhoubnějších nádorů s nejkratším přežitím, a to navzdory stále se zlepšujícím léčebným možnostem. Česká republika patří k zemím s nejvyšším výskytem tohoto onemocnění. Ročně je u nás diagnostikováno více než 6 000 nových případů. Ještě horší je fakt je, že každý rok na tento nádor umírá 3 500 mužů a 1 500 žen. U žen nadále stoupá výskyt nových případů i počet úmrtí. Hlavním rizikovým faktorem pro vznik rakoviny plic je kouření tabáku, onemocnět ale mohou i ti, kteří nikdy nekouřili. To je samozřejmě varování.

Proč pacienti přicházejí pozdě? Více než 70 % nemocných je diagnostikováno ve stadiu, kdy je nádor tak pokročilý, že už jej nelze odoperovat, a naděje na vyléčení je velmi malá. Plicní nádory totiž dlouho rostou bezpříznakově, a tak na sebe upozorní, až ucpou-li kupříkladu větší průdušku a nemocný začne být dušný, začne celkově chátrat, hubnout a neprospívat. Relativně časným příznakem je kašel, který však většina nemocných ignoruje, domnívá se, že jde o normální takzvaný kuřácký kašel. Alarmující pro pacienta je obvykle až vykašlání krve, které jej teprve donutí jít k lékaři.

Screening by mohl zachránit stovky životů. O tom jsem už mluvil. Zásadní pro dobrou prognózu rakoviny plic je její časné odhalení ve stadiu, kdy je možná operace. V České republice je proto připraven projekt časné detekce rakoviny plic prostřednictvím výpočetní tomografie s nízkou dávkou radiace. Takové vyšetřování by mohlo v naší zemi zachránit až 300 lidí ročně. Program by se měl týkat kuřáků ve věku 55 až 74 let se zátěží alespoň 20 balíčkoroků. Jeden balíčkorok přitom znamená, že člověk kouřil jeden rok jednu krabičku cigaret denně, nebo například dvě krabičky půl roku, či půl krabičky dva roky. Součástí projektu musí být i motivování zařazených jedinců k odvykání kouření.

Takže kuřáci, co pro sebe můžete udělat? Nekuřte a nevystavujte se ani pasivnímu kouření, tedy tomu, kdy kouří někdo jiný. Pokud kouříte, snažte se přestat. Já jsem taky vyléčený. Já jsem přestal kouřit z jedné krabičky Marlboro na nulu 16. prosince 1996. Už jsem si nikdy nezapálil a jsem tomu rád. Jste-li kuřák nebo exkuřák, zajímejte se o možnost screeningového vyšetření prostřednictvím nízkodávkovaného CT. Nepodceňujte možné příznaky nádoru plic. Kašel, trvá-li déle, by měl být vyšetřen. Rovněž změna charakteru

chronického kuřáckého kašle může být projevem nádorového onemocnění, stejně jako přítomnost nitek krve ve vykašlávaném hlenu.

A potom tady máme pana profesora Zavorala, to je specialista na léčbu nádorů jícnu a žaludku. Co říká? Věnujte pozornost varovným příznakům a nebojte se gastroskopie. Těch patnáct minut vyšetření může být nepříjemných, ale mohou změnit váš život. Pan Zavoral je ředitel Ústřední vojenské nemocnice. Já jsem s ním spolupracoval velice aktivně. Udělali jsme jedinečné O2 Universum očkovací centrum, kde se očkovalo až do pěti, deseti minut, takové centrum nikde na světě nebylo, a díky armádě, díky této nemocnici. A pan Zavoral je ten, který, si myslím já, zachránil pana prezidenta, když ho hospitalizovali, a dneska se pan prezident těší skvělému zdraví. Pan prezident je samozřejmě zázrak, protože on kouřil až 80 denně a má údajně plíce jak mladík, takže ho zdravím a jsem rád, že to tak zvládl.

Takže co říká pan profesor Zavoral? Zásadní je včasná diagnostika. Dbejte na prevenci a vyvarujte se rizikových faktorů. Nádory horní části trávicí trubice se nacházejí především v jícnu a žaludku. V současnosti není v České republice karcinom jícnu tak častý, diagnostikován je u přibližně 700 pacientů ročně, jako karcinom žaludku, tam je 1 400 pacientů ročně. Jeho výskyt během posledních let ale významně narůstá a nádory žaludku naopak ustupují. Společným rizikovým faktorem obou onemocnění je kouření. V případě nádorů jícnu je riziková také nadměrná konzumace alkoholu. Dále je potřeba nepodceňovat zánět jícnu spojený s návratem potravy a kyselých žaludečních šťáv do dolní části jícnu, takzvaná refluxní ezofagitida, při které může dojít až ke změně sliznice jícnu, takzvaný Barrettův jícen, z níž se často vyvine zhoubný nádor.

Nádor žaludku úzce souvisí s potravou. Vyšší riziko je spojené s konzumací uzených potravin, vysokým příjmem soli a nedostatkem ovoce a zeleniny. V současné době se velmi zkoumá vliv infekce bakterie nazvané Helicobacter pylori, jenž může způsobit v žaludku zánět, nebo dokonce vředy, které mohou vést ke vzniku nádoru. Významný vliv mají také genetické faktory. Opakovaná přítomnost nádoru v rodině zvyšuje riziko karcinomu dvakrát až třikrát.

Varovné příznaky zhoubného nádoru jícnu jsou zejména porucha polykání, váznutí sousta, bolest, pálení žáhy, nevolnost, zvracení, nechutenství a váhový úbytek. Karcinom žaludku bývá provázen také nechutenstvím a váhovým úbytkem, dále výraznou únavou při chudokrevnosti a bolestmi břicha nalačno s úlevou po jídle. Oba nádory mohou být provázeny krvácením, které se projevuje zvracením krve nebo černou mazlavou stolicí.

Endoskopie diagnostikuje i léčí. Při jakémkoliv z těchto příznaků je nutné podstoupit endoskopické vyšetření – gastroskopii. To spočívá v zavedení hadičky s optikou, kterou se prohlédne celá horní část trávicí trubice – dutina ústní, jícen, žaludek a dvanáctník. Při tomto zákroku lze zároveň odebrat vzorky z podezřelých oblastí na histologické vyšetření, které pomáhá určit přesnou diagnózu. Důležité je přijít na toto vyšetření včas, dokud není nádor příliš pokročilý. Včasné nádory lze totiž gastroskopií nejen diagnostikovat, ale také léčit a vyléčit. U pokročilých nádorů je nutná chirurgická operace s odstraněním části jícnu nebo žaludku, nebo jiná onkologická léčba.

Chemoterapie a v případě jícnu ozařování. Takže varovné příznaky nádoru jícnu: polykací obtíže, váznutí sousta nebo bolesti při polykání, pálení žáhy, pálení a tlak za hrudní kostí, nevolnost, zvracení, nechutenství, úbytek na váze, celková slabost, zvýšená únava, obtížné dýchání, chrapot. Varovné příznaky nádoru žaludku: nechutenství, zvláště nechuť k masu, významně zvýšená únava, celková slabost, úbytek na váze, bolesti v nadbřišku nalačno s úlevou po jídle. Poruchy polykání, pokud je nádor v horní části žaludku, takzvané kardii.

Takže co pro sebe můžete udělat: nekuřte, a pokud kouříte, snažte se přestat, nepijte alkoholické nápoje nebo jejich konzumaci alespoň výrazně omezte, nechte se očkovat proti

HPV, dbejte na dostatečný příjem minerálů, jezte pestře vyváženou stravu a nepodceňujte možné příznaky.

A tady v další části je, že nádory střeva by neměly mít šanci. Nádorům střeva lze velmi dobře zabránit prevencí. To říká doc. MUDr. Štěpán Suchánek, specialista na diagnostiku a léčbu nádoru střev. Kolonoskopie vám může zachránit život. Vyšetření máte od padesáti let zdarma, tak to využijte, je to důležité.

Štěpán Suchánek je gastroenterolog, věnuje se tedy diagnostice a léčbě chorob zažívacího ústrojí, pracuje jako vedoucí lékař oddělení gastrointestinální endoskopie v pražské Ústřední vojenské nemocnici. Velkou část své energie věnuje rozvoji screeningových programů pro včasné odhalení nádoru tlustého střeva a konečníku. Díky tomu programu počet lidí, kteří na tento typ umírají, významně poklesl. Snaží se myšlenku prevence rozšiřovat u odborné i laické veřejnosti. Kolonoskopie se není třeba bát. Já už jsem na tom byl asi čtyřikrát nebo pětkrát.

Rakovina tlustého střeva a konečníku. Kolorektální karcinom se v České republice každoročně diagnostikuje u 7 500 lidí. 3 500 pacientů na ni zemře. Přitom vzniku tohoto zhoubného nádoru lze jednoduše zabránit. Je to proto, že tento typ rakoviny se vyvíjí velmi dlouho, až deset let, a má několik nezhoubných předstupňů – výrůstky ve střevě nazývané polypy. Základem prevence je kolonoskopie, tedy zavedení miniaturní kamery umístěné na ohebné hadici, kterou se prohlédne celé střevo a případné polypy se hned odstraní. Na specializovaných pracovištích lze dokonce při kolonoskopii odstranit nádor, pokud se zachytí včas.

Nárok na vyšetření má každý od padesáti let. Kolonoskopie je zdravotními pojišťovnami hrazena v rámci prevence pro každého od padesáti let, v případě vyššího rizika – varovné příznaky nebo výskyt nádorů v rodině či předchozí zákrok na střevě – v jakémkoliv věku. Jestliže je vyšetření negativní, tak se opakuje po deseti letech. Obavy jsou většinou zbytečné. Preventivní, takzvaná screeningová, kolonoskopie se provádí ve specializovaných centrech, která pokrývají celou republiku. Čekací doby jsou v každém centru jiné, obvykle několik týdnů. Pokud máte z vyšetření obavu, lze se s lékařem domluvit na analgosedaci, to znamená podání léku proti bolesti, a pacienti jsou většinou příjemně překvapeni, že vyšetření bylo méně náročné, než očekávali.

Variantou kolonoskopie jsou testy na skryté – okultní – krvácení do stolice, které jsou neinvazivní a jednoduché. Pro vás to znamená odběr kousku stolice do speciální lahvičky. Provádějí se od padesáti let u praktického lékaře nebo gynekologa a opakují se po roce až po dvou letech, pokud je výsledek negativní. Při pozitivitě testu následuje kolonoskopie, aby objasnila zdroj krvácení.

A funguje to. To, že prevence funguje, ukazují naše zkušenosti z posledních dvaceti let, kdy v České republice probíhá organizovaný preventivní program. Za tu dobu se snížil výskyt rakoviny tlustého střeva o 20 % a počet úmrtí na toto onemocnění o 40 %. U 150 000 vyšetřovaných byly odstraněny polypy a k nádoru ani nedošlo. U 10 000 pacientů se našel karcinom, který bylo v polovině případů možné řešit operačně. Zásadní je tedy přijít včas.

A kdo má vysoké riziko nádoru tlustého střeva? Až u 15 % pacientů vzniká nádor na základě vrozené genetické predispozice. Na pozoru by se měli mít hlavně ti, u jejichž příbuzných se tento nádor objevil v mladém věku. Lidé z takových rodin by měli chodit na pravidelná kolonoskopická vyšetření už v dřívějším věku a v kratších intervalech.

Nepodceňujte krev ve stolici. Varovným příznakem je zejména krev ve stolici nebo na toaletním papíře. To samozřejmě ještě neznamená, že jde o nádor. Krev často pochází například z hemoroidů, ale je nutné provést celé vyšetření střeva a konečníku kolonoskopií, aby se vyloučil závažnější zdroj krvácení. Testy na skryté krvácení do stolice nejsou pro

osoby s vyšším rizikem vzniku kolorektálního karcinomu vhodné, doporučeným vyšetřením je jednoznačně kolonoskopie.

Kdy je vysoké riziko rakoviny tlustého střeva? Při přítomnosti jednoho ze tří hlavních varovných příznaků; u pacienta po léčbě polypů nebo kolorektálního karcinomu; u příbuzných – dětí, sourozenců – pacientů, u kterých byl kolorektální karcinom ve věku nižším než šedesát let; u pacientů s vrozenými syndromy, zejména familiární adenomatózní polypózou a Lynchovým syndromem; u pacientů s dlouholetým idiopatickým střevním zánětem. Takže pokud vám je padesát let, objednejte se na kolonoskopii. Nemusíte mít obavu, bez problému to zvládnete. A pokud z nějakého důvodu nechcete, tak si nechce udělat test na skryté krvácení do stolice, a pokud u sebe zpozorujete známky krvácení do stolice, nečekejte, že se to upraví, a navštivte gastroenterologa.

A teď ten nejhorší karcinom. Karcinom slinivky břišní je závažné onemocnění. A na hlavní objev, který umožní jeho zvládnutí, zatím stále čekáme. To říká docent Urban, přednosta 2. interní kliniky gastroenterologické a geriatrické Fakultní nemocnice v Olomouci. Pracoviště se zabývá komplexní diagnostikou a endoskopickou léčbou nádorů trávicího ústrojí. Snažíme se diagnostikovat nádory ve vyléčitelném stadiu. Často jsou velké jen několik milimetrů. V současnosti zastává funkci předsedy České gastroenterologické společnosti a se svým týmem realizuje koncepci sítě center digestivní endoskopie.

Když čas běží obzvlášť rychle. Výskyt karcinomu slinivky břišní neboli pankreatu ve vyspělých zemích narůstá a stoupá i počet lidí, kteří na tento nádor zemřou. V současnosti představuje čtvrtou nejčastější příčinu úmrtí v důsledku rakoviny. V naší zemi takto každý rok onemocní až 2 000 osob. Téměř všichni nemocní jsou starší 45 let, o něco častěji se jedná o muže. Vyléčitelní jsou pouze ti, u kterých byla nemoc diagnostikována v časném stadiu. Nádory slinivky však rostou dlouho nepozorovaně a příznaky bývají projevem už pokročilého onemocnění.

Na koho se zaměřit. Screening, to je vyšetření osob v běžné populaci bez příznaků, není prováděn nikde na světě. Ukázalo se ale, že pravidelné vyšetřování osob ve vysokém riziku moderními zobrazovacími metodami vede k záchytu včasných, léčbou dobře ovlivnitelných stadií onemocnění. Tato vyšetření v České republice poskytují dobře vybavená gastroenterologická pracoviště, která jsou organizována do sítě pokrývající celou Českou republiku. V těchto centrech by měli být vyšetřováni lidé s některými geneticky podmíněnými onemocněními anebo ti, u nichž se karcinom slinivky vyskytl u několika příbuzných.

Co může upozornit na nádor slinivky? Věnujte pozornost možným příznakům karcinomu pankreatu. Jedná se zejména o bolest břicha v okolí pupku, která se někdy šíří do zad, nechtěný váhový úbytek, zežloutnutí kůže a očního bělma nebo dlouhodobé, jinak nevysvětlitelné zvýšení tělesné teploty. Tyto příznaky sice většinou nejsou způsobeny zhoubným nádorem, protože jsou běžnými projevy jiných onemocnění, ale není dobré je podcenit. Není na co čekat, čas u karcinomu slinivky běží rychle. Ukazuje se také, že předtím, než se nádor projeví jinak, se u řady pacientů objeví zvláštní forma cukrovky. Někdy cukrovka delší příznaky karcinomu slinivky předchází o mnoho měsíců. To by mohlo aspoň u některých nemocných vést k včasnému stanovení správné diagnózy.

Takže co můžete pro sebe udělat? Kouření, to je jasné. Odborníci odhadují, že čtvrtina všech nádorů slinivky je způsobena kouřením. Riziko u osob, které kouří a přestaly, postupně klesá. Udržujte si normální hmotnost. Již lehká obezita, to znamená BMI vyšší než 30, zvyšuje riziko o 20 %. Jezte pestrou stravu s dostatkem ovoce, zeleniny a obilovin, omezujte spotřebu červeného masa a uzenářských výrobků. Nepijte alkohol vůbec nebo omezte jeho spotřebu na jeden drink – 14 gramů čistého alkoholu – u žen a dva drinky u mužů. Pokud se ve vašem pracovním prostředí vyskytuje chemikálie, ověřte si, že nezpůsobuje rakovinu a že jste dostatečně chráněni. Nepodceňujte příznaky, které mohou na nádor slinivky upozornit.

No a máme tady játra. Játra jsou životně důležitým orgánem, jehož nádorová onemocnění jsou odlišná od ostatních nádorů. Cesta k prevenci je zde trochu jiná. To říká pan profesor Urbánek, specialista na léčbu onemocnění jater. Pan Petr Urbánek je přední hepatolog, je tedy odborníkem na onemocnění jater. V posledních letech se podílel na vytváření standardních postupů diagnostiky a léčby chronických virových hepatitid a zhoubných nádorů jater. Je aktuálně místopředsedou výboru České hepatologické společnosti, několik let byl jeho předsedou. Působí jako přednosta interní kliniky Ústřední vojenské nemocnice v Praze.

Nádor jater je zvláštní a netypický. Játra jsou životně důležitým orgánem, který je centrálou látkové přeměny – metabolismu. Zhoubné nádory jater se od ostatních onkologických onemocnění v mnohém liší. První rozdíl spočívá v tom, že riziko vzniku karcinomu – rakoviny – jater, je u osoby bez chronického jaterního onemocnění relativně malé. Přibližně 90 % zhoubných nádorů jater vzniká u osob, které mají chronickou jaterní chorobu. Samovyšetření zde bohužel možné není. Podobně jako u jiných nádorů naopak platí, že pokud již dojde k rozvoji příznaků, jedná se o pokročilé onemocnění, kdy možnosti úspěšné léčby jsou velmi omezené. Základem prevence je pečlivé sledování pacientů s jaterním onemocněním.

Kdy má smysl pravidelný ultrazvuk. Většina pacientů s nemocnými játry pravidelně navštěvuje ordinaci svého specialisty. Ten v závislosti na typu jaterního onemocnění, jeho pokročilosti a léčby rozhoduje o vyšetřovacích metodách, které mohou nádor jater odhalit v jeho počátcích. Nejčastěji je pacient sledován pomocí ultrazvukového vyšetření v intervalu každých šest měsíců. Tento postup je třeba důsledně dodržovat u osob, které mají jaterní cirhózu, to je u osob s "tvrdými játry", jak se někdy laicky říká.

Očkování proti HBV a léčba cukrovky je správná cesta. Významná část pacientů ale o svém chronickém jaterním postižení neví, a neví tedy ani o tom, že jsou ve zvýšeném riziku vzniku nádoru. Jaterní nemoci nebolí, dlouhou dobu nemají žádné příznaky a velmi často pouze, v uvozovkách, doprovázejí onemocnění jiná. V běžné populaci je mnohem častější nadměrný příjem alkoholu, cukrovka druhého typu, obezita, poruchy metabolismu tuku. Řada osob s těmito nemocemi má své jaterní onemocnění v pokročilém stadiu, mají vysoký stupeň zvazivovatění jater. Pokud o této skutečnosti neví ani pacient, ani jeho ošetřující lékař, nemůže být správně nastavena prevence.

Hlavní cestou redukce výskytu nádoru jater je snaha o snížení výskytu ostatních jaterních onemocnění. Do toho jednoznačně zapadá povinné očkování proti viru hepatitidy B. V zemích západního světa je nutné usilovat o snížení příjmu alkoholu a nadměrného příjmu energie. O souvislosti alkoholu, obezity a jaterního onemocnění, „ztvrdnutí", jater lidé většinou vědí, ne každý se ale podle toho řídí. Bohužel je u nás stále nutné opakovat, že i pivo je alkohol a málokdo tloustne ze vzduchu. Dalším opatřením v prevenci vzniku nádoru jater je dodržování režimových opatření u jiných nemocí, které mohou poškození jater způsobit. Důležitá je zejména správná léčby cukrovky druhého typu, což předpokládá i dodržování všech dietních režimových opatření ze strany pacienta, především dbát na správnou výživu a dostatečnou pohybovou aktivitu.

Takže pan profesor Urbánek říká: Co můžete pro sebe udělat? Nechte se očkovat proti žloutence, především typu B; omezte příjem alkoholu; pokud jste diabetik, je důležité udržet cukrovku pod kontrolou; snažte se udržovat zdravou hmotnost a být fyzicky aktivní.

A tady máme nádory hlavy a krku. Rozhodně patří mezi ty častější. Je až překvapivé, jak málo pozornosti se věnuje jejich prvním možným příznakům, říká pan profesor Astl, specialista na léčbu nádorů hlavy a krku. Pan Astl je odborníkem na otorhinolaryngologii, ORL. Zaměřuje se mimo jiné na operace štítné žlázy, jako přednosta vede ORL kliniku v Ústřední vojenské nemocnici v Praze. Je autorem několika publikací, zaměřených na otevřenou komunikaci mezi lékaři a pacienty, například Nemoc jako výzva nebo Hovory R. Je

členem výboru České otorhinolaryngologické – (Přečteno s námahou, směje se.) – společnosti. (Potlesk, poznámky.) Děkuju, snažím se. Já doufám, že je to pro vás zajímavé. Myslím, že je důležité, a možná vám VZP to pošle, ten prospekt, konečně, teďka už by si to mohli dovolit, když jste to zakázali před volbami. (Hlas z pléna.) Jasně, správní rada to zakázala, které jste domluvili, pane kolego. (Směje se.)

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vás poprosím, pane předsedo, pokračujte ve svém projevu a všechny projevy ať jsou na mikrofon.

Poslanec Andrej Babiš: Ano, dobře, dobře. Tak jak tady pán mluví, tak jsem mu odpovídal ze slušnosti.

Očkování proti HPV je prevencí i proti nádorům hlavy a krku. Na vznik zhoubných nádorů hlavy a krku má velký podíl kouření a také alkohol. Pití alkoholických nápojů je spojeno s příjmem etanolu, který se chová jako buněčný jed. Mezi vznikem nádoru a množstvím spotřebovaného alkoholu – piva, vína i destilátů – je přímá závislost. U rakoviny hlavy a krku je tento vztah obzvlášť výrazný. Zvláště kombinace kouření a alkoholu představuje mimořádné rizikové chování. Riziko vzniku rakoviny v této oblasti dále zvyšuje oslabení imunity, nedostatek vitamínů ve stravě, nedostatečná hygiena dutiny ústní a celkový špatný stav organismu, způsobený například drogovou závislostí. Uplatnit se mohou neléčené chronické záněty.

Významným rizikovým faktorem pro vznik nádoru hlavy a krku, především ústní části hltanu, je infekce lidským papilomavirem, HPV. Ta je přítomna u více než poloviny nemocných s nádorem v této oblasti. Proto lze doporučit očkování proti HPV nejen jako prevenci gynekologických nádorů, ale i pro předcházení nádorům hlavy a krku.

Nepodceňujte první příznaky nádoru v oblasti hlavy a krku. Aby bylo rakovinu možné vyléčit, je klíčové nepodceňovat možné příznaky onemocnění a přijít k lékaři včas. Nádory hlavy a krku se zpočátku buď neprojeví vůbec, nebo jsou jejich projevy podobné jako u některých nezávažných chorob, jako jsou běžná onemocnění horních cest dýchacích. Tato skutečnost vede často k podcenění reálného problému. Je třeba vzít v úvahu především délku trvání obtíží.

Včasné stanovení diagnózy má významný vliv na úspěšnost léčby. Pokud máte jeden z následujících příznaků déle než dva až tři týdny, vyhledejte lékařskou pomoc na oddělení ORL – ušní, nosní, krční – a to je bulka na krku, chrapot, bolestivý jazyk, nehojící se vředy v ústech, červené či bílé skvrny v ústech, bolest v krku nebo potíže při polykání, jednostranná nosní neprůchodnost nebo krvavý výtok z nosu, kašel a vykašlávání krve.

Na nádorové onemocnění mohou ukazovat některé nespecifické celkové příznaky, jako je zvýšená teplota. Někdy je prvním a dlouhou dobu jediným příznakem jinak neodhaleného zhoubného onemocnění úbytek váhy. Ten bývá u nádorů hlavy a krku zvláště významný.

Takže co říká pan profesor Astl, co můžete pro sebe udělat? Klasika. Nekuřte, a pokud kouříte, snažte se přestat. No to se lehce řekne. Nepijte alkoholické nápoje nebo jejich konzumaci alespoň výrazně omezte, taky zajímavé. Nechte se očkovat proti HPV, dbejte na dostatečný příjem minerálů, především jódu, a vitamínů. Jezte pestrou a vyváženou stravu. Nepodceňujte možné příznaky nemoci. Choďte na preventivní prohlídky k zubnímu lékaři, ten může odhalit některé příznaky nádoru v ústní dutině. Tak prosím. Takže tolik nádory hlavy a krku.

No a teď tady máme pana profesora Špičku, to je specialista na léčbu hematoonkologických onemocnění. Pokroky v léčbě hematologických nádorů patří mezi největší úspěchy medicíny v tomto století. I tady je ale třeba, aby pacient přišel včas. Ivan Špička je přední odborník na onemocnění krve a krvetvorby, pracuje na I. interní klinice –

klinice hematologie pražské Všeobecné fakultní nemocnice. Specializuje se především na léčbu mnohočetného myelomu, je jeden ze zakládajících členů České myelomové skupiny, kde působí od doby založení v jejím předsednictvu. I díky této skupině je v České republice péče o nemocné s tímto onemocněním na světové úrovni. Profesor Špička je hlavním autorem knihy Mnohočetný myelom a další monoklonální gemapatie. Pomáhá pacientské organizaci sdružující nemocné s mnohočetným myelomem a jejich rodiny.

Vnímejte signály, které vám vysílá tělo. Hematologické nádory postihují krvetvorné buňky a buňky mízních lymfatických orgánů. Patří mezi ně především leukemie, lymfomy a mnohočetný myelom. Jde o vzácná onemocnění, ve svém souhrnu ale až tak neobvyklá nejsou. V České republice postihují kolem 4 600 lidí ročně. Žije s námi přes 30 000 spoluobčanů, kteří se s takovou nemocí léčili nebo léčí, a tento počet se stále zvyšuje. Předcházet těmto onemocněním se příliš nedá, pokud pomineme obecná pravidla nevystavovat se radiaci nebo chemickému znečištění. Také se zde, možná až na naprosté výjimky, neuplatňuje dědičnost. Dobrou zprávou je, že u řady těchto nádorů došlo v posledních letech k obrovskému pokroku v léčbě. Jejich diagnostika je ale komplikovaná, v tom se projevují nespecificky, například únavou, hubnutím, nadměrným pocením, hlavně nočním, zvýšenými teplotami. Tyto potíže samozřejmě mohou mít, a také většinou mají, jinou příčinu. Pokud ale přetrvávají delší dobu, je nutné se zaměřit na možnost závažného hematologického onemocnění.

Mnohočetný myelom – pozor na bolesti v zádech. Zvláštní postavení v hematologických nádorech má mnohočetný myelom. Touto chorobou onemocní kolem 500 Čechů ročně. Myelom se dnes považuje za léčitelné chronické onemocnění. Řada pacientů žije s touto diagnózou deset a více let. Při agresivní úvodní léčbě se dokonce u některých nemocných hovořilo o vyléčení. Kvalita života pacientů velmi závisí na tom, v jaké fázi byla nemoc správně rozpoznána. Toto onemocnění mimo jiné poškozuje páteř a tento proces může vést až ke zlomeninám obratlů. Nemocný se proto často léčí dlouho a bez velkého efektu na zmírnění bolesti v zádech. Další známkou může být zhoršení činnosti ledvin a také chudokrevnost, na kterou může upozornit únava. V praxi se těmto příznakům nevěnuje dostatečná pozornost. U 20 % nemocných s myelomem se tak najdou závažná nevratná poškození kostí nebo ledvin už při stanovení diagnózy.

Jako leukemie se označuje skupina onemocnění s velmi různým průběhem a s velmi různou prognózou. I když toto slovo zní hrozivě, některé typy leukemie jsou velmi dobře léčitelné. Pacient se sice onemocnění nezbaví, ale po desetiletí může být jeho nemoc pod kontrolou. Prvním příznakem nemoci může být krvácení z nosu nebo do kůže. To se projevuje jako malé tmavé tečky na pokožce. Nemocný může cítit bolest na levé straně břicha z důvodu zvětšené sleziny, mít zvětšené lymfatické uzliny a sníženou chuť k jídlu.

Nádory lymfatické tkáně se souhrnně označují jako lymfomy. Ročně je v České republice diagnostikováno kolem 1 900 nových případů. Mezi jejich projevy patří nechtěné hubnutí, únava, zvýšená teplota, noční pocení, zvětšení uzlin – většinou není bolestivé – zvětšení sleziny a z něj plynoucí pocity tlaku v břiše. Zvláštní postavení mezi lymfomy má Hodgkinův lymfom, jednak tím, že postihuje často mladé lidi, nejčastěji bývá diagnostikován mezi dvacátým a třicátým rokem života, a také tím, že má velmi dobrou prognózu.

Lidí, kteří se vyléčí z hematologického nádoru, stále přibývá. Všichni by měli být trvale sledováni. Je u nich vyšší riziko, že se objeví jiný nádor, jsou ohrožení rozvojem osteoporózy, kardiovaskulárních – srdečních a cévních – onemocnění, i dalšími komplikacemi.

Takže co můžete pro sebe udělat? Pokud se objeví výrazná únava, hubnutí, noční pocení, musíte se opakovaně převlékat, horečky, které nejsou vysvětlitelné infekčním onemocněním, nebo náhle vzniklé projevy krvácení, například z dásní, z nosu, je nutné pomýšlet na krevní nádorové onemocnění. Věnujte pozornost zvětšeným uzlinám. Bulka, která se nově objevila kdekoli na těle bez zřejmé souvislosti s předchozí infekcí, by měla být

prohlédnuta lékařem. Pokud u vás přetrvávají bolesti v zádech a nereagují na běžnou léčbu, měla by být vyloučena možnost mnohačetného myelomu. Riziko vzniku některých lymfomů se zvyšuje u nemocných s chronickou hepatitidou, HCV. Pokud patříte do rizikové skupiny, například máte zkušenosti s injekční aplikací drog, i jednorázovou, nechte si otestovat přítomnost protilátek proti HCV.

No a tady je pan profesor Kleibl a jmenuje se to Když je nádor v rodině. A to si myslím, že je velice důležité, protože samozřejmě rakovina zabíjí a trpí tím celá rodina, celé okolí. To jsou hrozné příběhy, znám jich x. I kolem nás tady ve Sněmovně ta rakovina se občas vyskytne a naštěstí to dopadá dobře.

Pátrání po genetických příčinách by mělo být standardem u každého onkologického pacienta. Zdeněk Kleibl je onkolog a odborník na diagnostiku dědičně podmíněných nádorových onemocnění. Působí v Ústavu biochemie a experimentální onkologie I. lékařské fakulty Univerzity Karlovy. Ve svém výzkumu se zaměřuje na jednotlivé geny, které mohou mít souvislost se vznikem rakoviny. Podílí se na tvorbě odborných doporučení, jak by měla vypadat péče o rodiny s genetickou dispozicí pro vznik některého ze zhoubných nádorů.

Zhoubné nádory se v některých rodinách vyskytují nápadně často, a to i u mladých pacientů. Obě tyto charakteristiky mohou naznačovat, že se jedná o některý z takzvaných dědičných nádorových syndromů vznikajících u osob, které ve své genetické informaci nesou po generace předávaný genetický defekt, mutaci, v jednom z mnoha nádorových predispozičních genů. Povědomí o dědičné podstatě nádorů má medicína více než sto padesát let, avšak teprve pokroky posledních desetiletí umožnily zmapovat genetické poruchy zodpovědné za zvýšené riziko jejich vzniku.

Dědičná je méně než desetina všech nádorů. V České republice každoročně vznikne dědičný nádor přibližně u 3 000 nemocných, avšak četnost dědičných forem se u jednotlivých onkologických diagnóz výrazně liší. Častý je dědičný původ rakoviny vaječníků, až 30 % všech žen s tímto onemocněním. Méně často, kolem 10 % nemocných, se vyskytují dědičné formy rakoviny prsu, slinivky nebo agresivních nádorů prostaty. Ještě vzácnější, u méně než 5 % nemocných, jsou zachyceny dědičné formy rakoviny, tlustého střeva, raritně u méně než 1 % pacientů u melanomu či rakoviny plic.

Diagnostikuje genetik, pečuje multidisciplinární tým. Současná diagnostika umožňuje rychle nalézt nosiče dědičných mutací. Testování je vždy dobrovolné a o jeho vhodnosti rozhoduje klinický genetik, který je schopen na základě genetické konzultace vyhodnotit rizikovost testované osoby. Při nalezení příčiny genetické změny posoudí genetik její možný výskyt u příbuzných, u nosičů odhadne pravděpodobnost vzniku nádorových onemocnění, která se v závislosti na přítomnosti konkrétní dědičné mutace může různit v širokém rozmezí. Stanovení genetické podstaty nádorového onemocnění může být využito pro výběr cílené léčby u nosičů některých mutací. Pravidelná péče o nosiče příčinných mutací by měla probíhat ve specializovaných ambulancích zaměřených na prevenci či včasnou diagnostiku.

O možnosti genetického vyšetření z důvodu rizika dědičného onkologického onemocnění byste se měli zajímat, když trpíte onkologickým onemocněním a u více svých příbuzných se setkáváte s onkologickou diagnózou nebo někdo z blízkých příbuzných onemocní onkologickým onemocněním v časném věku, objevilo se u vás najednou nebo postupně více onkologických onemocnění, objevilo se u vás onkologické onemocnění v netypicky mladém věku, například rakovina prsu před čtyřicátým rokem nebo rakovina tlustého střeva před padesátým rokem.

Tady je příběh jedné paní. Jmenuje se Jana. A Jana žije přes deset let s vědomím, že má takzvaný Lynchův syndrom, onemocnění způsobující vznik nádoru tlustého střeva, ale i dalších orgánů. Onemocnění máme v rodině, říká Jana. Nejprve jsem si to moc nepřipouštěla, pak se bála, a když mi diagnostikovali rakovinu střeva, naučila jsem se s Lynchem bojovat i žít. Dokonce jsem ráda, že svou genetickou zátěž znám. Podstoupila

jsem operaci střeva, chodím na pravidelnou prevenci. Zjistila jsem, co je v životě skutečně podstatné. Snažím se sdílet nabyté informace s ostatními, protože vězte, nejste v tom sami. To je příběh Jany. A já myslím, že všechny rodiny by měly tomu věnovat velkou pozornost.

Potom tady máme lidi s mutací BRCA. Nelze jen pasivně čekat, až se u nich objeví zhoubný nádor. Většina z nich však o svém ohrožení vůbec neví a není nijak podchycena. To říká pan profesor Zikán, to je specialista na léčbu gynekologických nádorů s dědičnou dispozicí. Pan Zikán vede Gynekologicko-porodnickou kliniku I. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Fakultní nemocnice Bulovka. Je předním odborníkem na diagnostiku a léčbu onkogynekologických onemocnění. Mimo jiné se podílel na studii hodnotící výskyt dědičné dispozice ke zhoubným nádorům v České republice a na tvorbě doporučení pro péče o nositele a nositelky mutací. Kromě péče o ženy se zhoubnými nádory se zaměřuje na problematiku dědičně podmíněných nádorů a péči o jedince s dědičnou dispozicí.

Jste jedním ze sedmi set padesáti? Dnes již známe několik desítek genů, jejichž poškození znamená vyšší pravděpodobnost vzniku nějakého nádoru. Jednu z nejčastějších dispozic představují mutace v genech BRCA1 a BRCA2. Tato genetická dispozice, zděděná od jednoho rodičů, znamená zvýšené riziko vzniku především karcinomu prsu a vaječníků, celoživotní riziko vzniku rakoviny je až 80 %. Není výrazné, ale přece se zvyšuje i pravděpodobnost dalších nádorů – slinivky, tlustého střeva, děložní sliznice, u mužů pak prostaty.

BRCA mutace ohrožuje v Česku tisíce lidí. V České republice nese tuto dědičnou dispozici přibližně jeden člověk ze 750. Jedná se tedy o tisíce lidí. BRCA mutaci dokážeme odhalit laboratorním vyšetřením z krve. Na vyšetření vás odešle klinický genetik na doporučení vašeho ošetřujícího onkologa, gynekologa nebo praktického lékaře. Vyšetření by měli podstoupit všichni, u nichž je pravděpodobnost výskytu dědičné poruchy alespoň 10 %. Jde o ženy, které onemocněly rakovinou prsu v mladém věku, do 45 let, mají typ nádoru, u kterého častěji nacházíme genetickou dispozici – medulární karcinom, triple negativní karcinom. Ženy s rakovinou vaječníků, muži s rakovi... ženy s rakovinou vaječníků, muži s rakovinou prsu, tak to je překlep tady. (Ke zpravodaji:) Můžou, jo? Aha, tak dobře. Tak tady pan doktor mě upozornil, takže je to správně. Takže muži s rakovinou prsu a nemocných rodin, kde se vyskytuje více nádorů typických pro tento druh dědičné dispozice.

BRCA generace nepřeskakuje. Cílem genetického vyšetření je najít rodiny, v nichž se dispozice přenáší, a v těchto rodinách najít zdravé i nemocné, kteří ji zdědili. Pravděpodobnost přenosu dispozice z rodičů na děti je 50 %. Každý v rodině tak mutaci zdědit nemusí. Dispozice se přenáší přímo, neumí přeskakovat generace. Kdo poruchu nezdědil, nemůže ji dále přenášet.

Informace, která může zachránit život. Vědět, že nesu dědičnou dispozici, je dobré nejen pro zdravé jedince, ale i pro ty, kteří již rakovinou onemocněli. Pro ženy s rakovinou vaječníků je dostupná cílená léčba, která funguje nejlépe u pacientek s mutací genu BRCA1 nebo BRCA2 a významně u nich zlepšuje prognózy. U zdravých žen a mužů umožňuje nález BRCA mutace zabránit vzniku nádoru, anebo jej alespoň odhalit co nejdříve. Ve specializovaných poradnách nabízíme ženám i mužům s dědičnou dispozicí systém pečlivého sledování. Tato pravidelná vyšetření mají za cíl případný nádor najít včas. Ne vždy se to však daří, především karcinom vaječníků roste rychle a není žádnou z uvedených metod dobře zachytitelný v časných stadiích. Proto ženám nabízíme také preventivní operace. Jedná se o odstranění mléčných žláz s rekonstrukcí prsů a odstranění vaječníků, vejcovodů eventuálně i dělohy. I když jde o závažný zásah do organismu, jedná se v současné době o jedinou metodu, která dokáže vzniku nádoru účinně zabránit. Podmínkou je pečlivé vysvětlení všech výhod a nevýhod těchto operací a poučené rozhodnutí pacientky.

Vyšetření embryí může řetěz přerušit. V současnosti máme i možnost, jak zabránit přenosu dědičné dispozice na děti pomocí preimplantační genetické diagnostiky. Znamená to,

že páru, kde muž nebo žena nesou riziko mutací, nabídneme umělé oplodnění. Odebereme ženě vajíčka, partnerovi spermie a vzniklá embrya, zárodky, vyšetříme. Do dělohy pak ženě zavedeme pouze to embryo, které mutaci nezdědilo.

Takže co říká pan profesor Zikán? Co pro sebe můžeme udělat, můžete udělat vy, občané? Pokud jste nemocní, zajímejte se o svůj nádor: jaké jsou rizikové faktory, případně genetická dispozice; zjistěte si informaci o výskytu nádoru u nejbližších příbuzných včetně typu nádoru a věku, ve kterém vznikl; v případě pochyb kontaktujte klinického genetika.

No a tady máme příběh paní Radany: Já jsem zjistila, že jsem nositelkou mutace BRCA2, ve chvíli, když mi umíral jeden blízký za druhým. Zemřela babička, hned nato máma, následně táta. A k tomu onemocněla sestra. Peklo, vzpomíná paní Radana na půlroční loňské období. Kvůli odhalené rakovině prsu u matky a babičky podstoupily také ostatní ženy z rodiny vyšetření, které mutaci genu odhalilo. U sestry navíc screening zjistil nádor v prsu. Zlomilo mě to. Když mi řekli, že mi navíc umírá táta, podlomily se mi nohy.

S partnerem měli už desetiletého syna. Další děti neplánovali, proto brzy podstoupila preventivní odstranění dělohy, vaječníků a vejcovodů, odstranění prsních žláz a rekonstrukci plastickou operací. Největší oporou jí byli sourozenci. Všichni tři jsme si velmi blízcí, a když se dějí zásadní věci, řešíme to společně. Toto téma je proto pro mě spojeno neodmyslitelně s mou sestrou Martinou. Velkou podporu našla Radana také ve svém zaměstnání. Vyšli jí maximálně vstříc v těžkém období, kdy přicházela o své nejbližší a prodělávala vlastní operaci. Po těchto zkušenostech víme, jak zásadní je aktivně přistupovat k prevenci. Všichni si myslíme, že se nás to netýká, že se nám to nestane, a pak se divíme.

A tady je paní profesorka Králíková, specialistka léčby závislosti na tabáku. Co říká? Přestat kouřit není jednoduché. To všichni víme. Při pokusu jen tak se to podaří pouze třem až pěti ze sta, s odbornou pomocí to může být až desetkrát tolik. Paní profesorka Králíková je učitelkou na Ústavu hygieny a epidemiologie I. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Všeobecné fakultní nemocnice v Praze. Svým pacientům je k dispozici v Centru pro závislé na tabáku III. interní kliniky. Tímto pracovištěm prošlo na 7 000 kuřáků. Epidemiologii, prevenci a léčbě závislosti na tabáku se věnuje téměř 30 let na národní a mezinárodní úrovni.

Tady je titulek: Každá (ne) vykouřená cigareta se počítá. Každý kouř je směsí řádově tisíců látek, v tom cigaretovém se jich uvádí 4 000 až 7 000. Pravděpodobnost vzniku rakoviny zvyšuje asi stovka z nich. To se týká prakticky všech typů nádorů. Riziko roste s počtem vykouřených cigaret. Každá cigareta poškozuje. Nikotin sám rakovinu nezpůsobuje, to jen kuřáka nutí kouřit.

Nekuřte. Když kouříte, snažte se přestat. Pokud se to nedaří, vyhledejte pomoc, říká paní profesorka. Zkoušeli jste opakovaně přestat kouřit, ale nepovedlo se? Nejste neschopný. Jste typický kuřák, který mívá za sebou řadu neúspěšných pokusů o odložení cigaret. Ke kouření vás vrací jednak naučené kouření v určitých situacích, určité společnosti, druhak fyzická závislost na nikotinu a s tím související abstinenční příznaky. Je to takový rituál. Já jsem také měl rituál, ještě když nebyly iPhony, byly telexy. Tak jsem si dával každé ráno nalačno turka, marlborku a četl jsem telexy. A taky vysokou školu jsem takhle absolvoval. Takže já tomu rozumím, že je to těžké, ale tady paní profesorka říká, že je to problém.

Abstinenční příznaky je možné výrazně zmírnit. Abstinenční příznaky z nedostatku nikotinu se objevují už po hodinách od poslední cigarety a zahrnují především podrážděnost, úzkost, smutek, touhu kouřit, obtížné soustředění, zvýšenou chuť k jídlu, hlad, zvyšování hmotnosti, nespavost, obtížné usínání, buzení v noci, neschopnost odpočívat, zácpu, závratě, kašel, neobvyklé sny, noční můry, nevolnost, bolení v krku. Já jsem to vyřešil tak, že jsem měl v kanceláři na zdi obrázek z časopisu Týden – plíce kuřáka. Ty plíce byly rozříznuté a vevnitř byla rakovina. Takhle jsem to nacvičoval, a potom jsem přestal. A už jsem si nikdy nezapálil. Z dvaceti na nulu. A je potřeba také mít tu urputnost, když si člověk dá ten cíl.

Takže dobré zprávy jsou dvě. Většina abstinenčních příznaků odezní do dvou až čtyř týdnů, zvýšená chuť k jídlu a touha kouřit mohou trvat déle. Druhá dobrá zpráva je, že abstinenční příznaky je možné zcela potlačit nebo alespoň zmírnit léky.

Jaké léky pomohou při odvykání? Jsou to jednak různé formy čistého nikotinu, které se prodávají v lékárně bez receptu – náplasti, žvýkačky, ústní sprej; pastilky – Nicorette, Niquitin. Bez receptu je i Cytisin – Defumoxan – přírodní lék, který neobsahuje nikotin, ale nahrazuje jej, a přitom není návykový. Na jeho principu je pak syntetický vareniklin – Champix – ten je již vázaný na recept. Žádný lék však není „proti kouření". Tyto látky jsou proti abstinenčním příznakům a to je podstatný rozdíl: kouřit nikomu nezabrání, změnit své naučené chování musí každý sám.

A co elektronické cigarety? Stovky různých variant pod tímto názvem jsou na principu zahřívané tekutiny s nikotinem, nebo bez něho, za vzniku aerosolu, neprodukují tedy kouř. S tím souvisí minimální riziko v porovnání s kouřením. Neobsahují tabák, na rozdíl od zahřívaného tabáku, např. IQOS. Pokud se vám nepovedlo přestat kouřit s intenzivní podporou a léky, mohou být elektronické cigarety variantou, jak se cigaret zbavit, říká paní profesorka Králíková.

Kam se obrátit? Na webu Společnosti pro léčbu závislosti na tabáku www.slzt.cz najdete kontakty na více než 40 center pro závislé na tabáku, poradenská centra ve zhruba 200 lékárnách, ambulantní lékaře či adiktologické ambulance, telefonickou linku pro odvykání kouření, mobilní aplikace zdarma v češtině a další webové stránky, jako jsou www.koureni-zabiji.cz nebo www.bezcigaret.cz.

Kouření po onkologické diagnóze – není to jedno? Pokud kouříte v době léčby rakoviny, je stále extrémně důležité, zda v tom budete pokračovat, či nikoli. Postoj „teď už je to jedno" je jednoznačně chybný. Není to jedno. Pokud přestanete, významně se zlepší vaše prognóza, účinnost onkologické léčby, její nežádoucí účinky, doba přežití, psychický stav – kouření překvapivě zhoršuje jak deprese, tak stres, v neposlední řadě se zlepší i finanční situace.

Co pro sebe můžete udělat? Nezačínejte kouřit. Pokud kouříte, přestaňte. Smysl to má kdykoli, i po onkologické diagnóze. Pokud se vám nedaří přestat, nechte si pomoci. Obraťte se na svého lékaře nebo některou možnost specializované léčby závislosti na tabáku. Udělejte vše pro to, aby vaše děti vyrůstaly v nekuřáckém prostředí, říká paní profesorka Eva Králíková.

No a potom tady máme pana profesora Michala Miovského, to je specialista na léčbu závislosti. Největší záludností vztahu mezi alkoholem a onkologickými onemocněními je, že o něm lidé často ani netuší, říká pan profesor. Pan profesor je klinický psycholog a psychoterapeut. Zaměřuje se na léčbu závislostí – adiktologii. Je přednostou Kliniky adiktologie I. lékařské fakulty Univerzity Karlovy. Ta představuje unikátní pracoviště i v mezinárodním kontextu. Nabízí vysokoškolské vzdělání v adiktologii na bakalářském, magisterském i doktorském stupni. Profesor Miovský na fakultě působí jako proděkan pro nelékařské studijní programy. Je členem vědecké rady Univerzity Karlovy v Praze a členem vědecké rady ministra zdravotnictví ČR. Tehdy. Teď nevím, možná tam ještě je.

Důležité je vědět a nepodcenit. Drtivá většina lidí má alkohol spojený pouze se závislostí. Závislost samotná se přitom týká relativně malého počtu osob, alkohol však může významně ohrožovat zdraví a život v mnoha jiných oblastech – a sem patří i zvyšování rizika rakoviny. Alkohol je poměrně významný karcinogen, jinými slovy, podílí se na vzniku zhoubného bujení. Tento jeho efekt je přítomný bez ohledu na to, zda je někdo závislý, nebo ne. Záleží na celkovém množství alkoholu, které konzumujeme, a to každý z nás může ovlivnit.

Jak měříme a hodnotíme spotřebu alkoholu? Hodnotit spotřebu alkoholu jde jednoduše přepočtem na gramy, tedy zjištěním, kolik gramů čistého alkoholu do těla požitím dostaneme. Používáme k tomu pomůcku takzvaného standardního drinku, což je přibližně 16 až 18 gramů čistého alkoholu. To je množství, které je obsaženo v jednom velkém panáku destilátu, tedy pět centilitrů, nebo dvou decilitrech vína.

Jaká spotřeba alkoholu je z hlediska rakoviny riziková? Alkohol je spojený s výrazným zvýšením rizika výskytu minimálně 7 různých typů rakovin. Odhaduje se, že tato příčina celosvětově stojí za téměř 6 % všech úmrtí na zhoubné nádory. To je obrovský a dlouho podceňovaný podíl. Velký vliv má alkohol například u rakoviny úst, hltanu a jícnu. Pokud někdo pije kolem 50 gramů čistého alkoholu denně, to je přibližně tři piva, zvyšuje se pravděpodobnost těchto nádorů pětkrát až sedmkrát, říká pan profesor. Prokázaná je také silná vazba mezi spotřebou alkoholu a rakovinou slinivky břišní. I poměrně velmi malá denní spotřeba alkoholu již na úrovni jednoho až tří standardních drinků denně zvyšuje riziko výskytu rakoviny prsu. U mužů je potvrzena souvislost mezi užíváním alkoholu a rakovinou prostaty. Obzvláště rizikové je, pokud jde konzumace alkoholu ruku v ruce s kouřením.

Kdy tedy nebezpečí vzniku rakoviny začíná růst? V tomto ohledu můžeme rozlišit dvě úrovně dlouhodobé spotřeby. První hranice je kolem jednoho či dvou standardních drinků na den, to znamená 18 až 36 gramů čistého alkoholu denně, kdy již pro některé typy nádorů dochází k mírnému růstu rizika. Kritická je však druhá hranice – překročení denní spotřeby na úrovni zhruba pěti standardních drinků, to znamená 80 až 100 gramů čistého alkoholu denně, říká pan profesor Miovský. Od této úrovně je nárůst rizika rychlý a s každým dalším zvýšením spotřeby letí strmě vzhůru.

Jak snížit riziko výskytu rakoviny spojené s užíváním alkoholu? Z hlediska prevence rakoviny je samozřejmě nejlepší nepít alkohol vůbec. Ale to samozřejmě všichni chápeme, že to je těžké. To je ale pro mnoho lidí obtížně dosažitelné a nerealistické. Klíčová je kontrola celkového množství konzumovaného alkoholu. Ta by pokud možno neměla být vyšší než jeden až dva standardní drinky za den, to znamená 18 až 36 gramů. V průběhu týdne bychom měli mít jeden až dva dny zcela bez alkoholu, říká pan profesor. Určitě bychom ale neměli překračovat denní spotřebu na úrovni přibližně čtyř či pěti standardních drinků, jinými slovy nedostat se nad cirka 80 až 100 gramů čistého alkoholu. Je současně lépe pít nízkoprocentní nápoje – piva s nižším obsahem alkoholu nebo víno, případně ředěný alkohol než vysokoprocentní alkohol. Zásadně se vyhýbejte požívání alkoholických nápojů s koncentrací nad 40 %.

Pan profesor Miovský říká, to, co můžete pro sebe udělat, je: Pokud je pro vás nereálné abstinovat, snažte se spotřebu alkoholu držet nízko. Jeden až dva dny v týdnu by měly být zcela bez alkoholu. Nebezpečný je souběh pití většího množství alkoholu a kouření, pomůže, když dostanete pod kontrolu alespoň jedno z toho. Vyhýbejte se tvrdému alkoholu.

A potom tady máme pana docenta Matoulka, to je specialista na léčbu obezity a tělovýchovné lékařství. Strašně důležité. Pohyb je opravdový lék. Máme ho stále při sobě, užíváme ho však čím dál méně. Martin Matoulek je obezitolog, endokrinolog a tělovýchovný lékař. Kromě toho je i aktivní sportovec, věnuje se především basketbalu, a to i jako trenér. Snaží se využívat všechny způsoby, jak mírnit dopady obezity v široké veřejnosti. Vytváří mobilní aplikace a edukační materiály, pro lidi s obezitou pořádá pobytové kurzy. Mimo jiné je autorem knížky Manuál úspěšného hubnutí. No prosím.

Pohyb, obezita a nádory. Obezita a některé typy zhoubných nádorů spolu velmi úzce souvisí. Až 4 % všech případů rakoviny jsou způsobena obezitou. Nejčastěji jde o karcinomy prsu, dělohy a tlustého střeva. Důležitou součástí onkologické prevence je tedy snaha o dosažení zdravé hmotnosti. To je samozřejmě v praxi velmi složité a málokdo je v tom trvale úspěšný. Nicméně nemusí jít o extrémní změnu. Ukazuje se, že již snížení váhy přibližně o 10 % vede k poklesu rizika vzniku nádorů souvisejících s obezitou zhruba

o polovinu. Každý kilogram se počítá. Není přitom dobré se snažit o dosažení cíle jen redukční dietou. Efekt pohybové aktivity je dlouhodobější a udržitelnější, i když sám o sobě vede k mírnějšímu poklesu hmotnosti než výrazná úprava stravování. Díky současnému zvýšení fyzické zdatnosti se zlepšuje celková prognóza mnohem výrazněji než při prostém poklesu váhy. Zlepšením poměru sval/tuk, který se mění již po několika týdnech pravidelného pohybu, dochází nejen ke snížení rizika vzniku nádorů, ale také klesá riziko opakování nádoru – recidivy – u těch, kteří již rakovinou onemocněli. Současně se zlepšuje kvalita života. Dokonce se ukazuje, že efekt pohybové aktivity je významný i bez změny hmotnosti; když je člověk takzvaně fit a fat, zdatný a tlustý, má mnohem lepší prognózu než unfat a unfit, štíhlý, ale nezdatný.

Jak se hýbat? Doporučení, jak se hýbat, je dáno do značné míry nemocemi, které nadváhu a obezitu doprovázejí, to znamená cukrovka druhého typu, vysoký krevní tlak, kardiovaskulární onemocnění. Nicméně některé základní zásady jsou téměř univerzální. Většinou se dají shrnout do zkratky FIT – frekvence, intenzita, trvání pohybové aktivity. Na začátku je třeba vybrat správný druh pohybu, především s ohledem na pohybový aparát. Nevhodně vybraná pohybová aktivita, nebo dokonce jen nevhodně zvolená obuv může vést ke zhoršení obtíží, respektive bolestí, což pak ústí v omezení pohybu na několik týdnů i měsíců. Za vhodnou a univerzální aktivitu lze považovat i prostou chůzi, která splňuje v mnoha ohledech vše, co potřebujeme. Jde o jednoduchý pohybový vzorec, který všichni umí, dá se při ní dobře korigovat tempo, a je-li doplněna například holemi jako takzvaný nordic walking, stane se vysoce efektivní i pro snižování hmotnosti. Ve vyšším věku pak nabývá na významu i takzvaný odporový trénink – mírné posilování – který není náročný na koordinaci a šetří nosné klouby, a přesto vede ke zvýšení zdatnosti.

Frekvence. Obvyklé doporučování pohybové aktivity obden souvisí většinou s nedostatkem času a kompromisem mezi optimálním a minimálním cílovým stavem. Zvláště ve vyšším věku je významnější třeba kratší, ale každodenní zátěž než delší aktivita obden. Pro zvýšení tělesné zdatnosti je třeba na trénink navázat nejpozději do 48 hodin. Z toho tedy vyplývá, že minimální frekvence je třikrát až čtyřikrát týdně. Pohyb zařazený dvakrát týdně má význam sice menší, ale stále větší než nic.

Intenzita. Dá se zobecnit, že je třeba skloubit intenzitu, která nejrychleji vede ke zvýšení zdatnosti, a takzvanou bezpečnou intenzitu, která nezhorší stávající obtíže. V běžné praxi se můžeme orientovat například podle takzvaného testu mluvení, když zvládneme krátce mluvit v průběhu konání pohybové aktivity. To samozřejmě neznamená, že máme mluvit po celou dobu, kdy jsme v pohybu.

Doba trvání. Pokud s pohybem začínáme, tak bohatě stačí 15 až 20 minut s postupným prodlužováním například o 5 minut za týden k cílové době 40 až 50 minut na jednu pohybovou aktivitu. Máme-li čas, tak klidně můžeme jít na výlet na několik hodin. Bude to sice pohyb s mírnější intenzitou, ale zase dlouhý a při mírné zátěži se jako přednostní zdroj energie metabolizují, to je pálí, tuky. Musíme počítat s tím, že při takovém zatížení jde zdatnost nahoru pomaleji. Pohyb vám dá mnohem více než jen to, že snížíte riziko vzniku rakoviny. Zlepšuje kvalitu života, má antidepresivní účinky, snižuje krevní tlak, zlepšuje kompenzaci cukrovky, snižuje hladinu tuků v krvi, zlepšuje imunitní stav a v tomto výčtu by se dalo dlouho pokračovat. Začít se dá vždy, a pokud si nejste jisti, kterým směrem a jak se rozhýbat, třeba kvůli nemocem, nebojte se poradit se svým lékařem.

Co můžete pro sebe udělat, co říká pan docent Matoulek? Nevěřte na zázračné diety. Přísná dietní omezení vedou častěji k neúspěchu než k úspěchu. Snažte se o dlouhodobě udržitelná řešení. Není až tak důležité, jak rychle hubnete, ale zda jste schopní v nastaveném režimu setrvat. Zbytečně se nebojte léků, existují bezpečné přípravky, které hubnutí účinně podpoří. Pohyb je priorita, vymezte si na něj čas. Není to něco, na co dojde řada, až když jsou všechny povinnosti splněné. Pokud se vám podaří děti přivést k pohybu a ke sportu, budou z toho mít prospěch celý život.

A já bych rád k tomu dodal, že ten sport je strašně důležitý. Od nové vlády jsem neslyšel to slovo sport. Já když jsem se stal ministrem financí v lednu 2014, tak stát dával na sport 3,6 miliardy. A měli jsme tady dvě taková mocenská, řekněme rozpočtová centra. Ministerstvo školství, které to moc neřešilo, a Český olympijský výbor. A já jelikož sportuji celý život, tak jsem si řekl, že sport je důležitý. Je důležitý, všichni jsme nadšeni, když Ester Ledecká vyhraje, nebo Nagano. Sport bychom měli podporovat. A my jsme za naší vlády to dotáhli až na rozpočet 11,5 miliardy. A udělali jsme tu sportovní agenturu. A už jsme nerozdělovali peníze po barech Intercontinentalu nebo po podivných různých bytech tady na Senovážném náměstí nebo –

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vás poprosím, abyste se držel tématu. Projednáváme materiál, který se týká zdravotnictví, nikoli sportu.

Poslanec Andrej Babiš: Takže já jen chci poprosit vládu, kdyby mohla přijít s nějakým projektem, protože sport je zdravý. A je to důležité, je důležité i pro naše děti, je důležité pro rodiče, aby měli peníze, aby jejich děti mohly sportovat. Protože se dostáváme do situace, kdy rodiče nemají peníze na sport jejich dětí, a je to škoda.

Takže vrátím se k tomu zdravotnictví. Tady mám pana doktora Martina Loučku, to je specialista v oboru psychologie pacientů s nevyléčitelnými onemocněními. O tématech spojených s nemocemi a naším zdravím často nechceme mluvit a čekáme na nějakou příhodnější chvíli. Pak se ale bohužel stává, že už je příliš pozdě. Martin Loučka je psycholog a odborný asistent na oddělení lékařské psychologie III. LF UK v Praze. Studoval a pracoval na univerzitách v Anglii, Nizozemí a Spojených státech. Specializuje se na témata kvality života, komunikace mezi lékařem a pacientem a zkoumání toho, jak pacienti se závažným onemocněním rozumí své prognóze. Založil a vede centrum paliativní péče, které se věnuje rozvoji péče o pacienty v pokročilých fázích nevyléčitelného onemocnění.

Pan doktor Loučka říká: Nebojte se mít strach. Slovo rakovina je pro běžného člověka velkým zdrojem úzkosti a strachu. Historicky ji máme spojenou s nevyléčitelným onemocněním, bolestmi a náročnou léčbou. Tyto obavy jsou pochopitelné, je ale nutné zdůraznit, že právě prevence a včasné odhalení onemocnění mohou napomoci tomu, aby se naše obavy nenaplnily, nebo se alespoň podařilo co nejvíce zmírnit průběh nemoci. Cílem tohoto textu je nabídnout tři doporučení pro zvládání stresu a úzkosti spojených s tématem rakoviny a onkologické prevence.

Mluvme společně i o těžkých věcech. Rozhodnutí jít na preventivní vyšetření nemusí být jednoduché. Někteří lidé se vyšetření obávají, protože mají strach z případného pozitivního výsledku. Někdo má zkušenost s onkologickým onemocněním v rodině a nechce ho přivolávat. Další lidé mohou mít z vyšetření obavy, protože si nejsou jisti, jak vlastně probíhá. Někdo to považuje za zbytečné, protože si není vědom reálného rizika a přínosu včasného diagnostikování nemoci. Pokud budete mluvit s někým, kdo má podobné pochybnosti nebo obavy, je dobré nejprve vyjádřit porozumění a respekt a říci: Slyším, že máš z toho vyšetření obavy. Bojíš se, co by bylo, kdyby něco našli. Zároveň ale můžeme říci: Právě vyšetřením zjistíme, jestli jsou tvé obavy namístě, nebo ne, a já budu moc rád, když budeš mít klid a budeme oba vědět, že jsme se báli zbytečně. U řady onemocnění může včasné odhalení znamenat lepší šanci na uzdravení a to by za to mělo stát. Je ale dobré na druhého nenaléhat, člověka proti jeho vůli nepřinutíme. Lepší strategie může být nabídnout podporu nebo informace. Pokud budeme vědět, že někdo z našich blízkých spadá do rizikové skupiny, je dobré nejdřív téma nastínit a říci: Možná by to bylo dobré. Zkus o tom přemýšlet, já tě tam rád doprovodím, pokud budeš chtít. Určitě je vhodné také doporučit rozhovor s lékařem, který by mohl vysvětlit, jak preventivní vyšetření probíhá, a vyjasnit případné dotazy.

Usilujme o vnitřní rovnováhu. To, že by člověk měl pamatovat na své duševní zdraví, není žádný velký objev. Staré přísloví praví: ve zdravém těle zdravý duch. A platí to i naopak. Moderní doba nás často staví do situací, kdy jsou na nás kladeny velké nároky, a ne každý si dokáže najít čas na dostatečné odreagování, na zastavení a reflexi toho, jak se mu v životě daří. Příčinná souvislost mezi stresem a vznikem onkologických onemocnění zatím nebyla prokázána, ale víme, že u některých typů nádorových onemocnění může zejména dlouhodobý stres urychlovat průběh nemoci. Pokud jste dlouhodobě pod tlakem a nedaří se vám nacházet prostor pro odpočinek a zklidnění, můžete vyhledat radu psychologa nebo vyzkoušet nějaké meditační cvičení či relaxace.

Dobře spát, dobře jíst Je prokázáno, že špatné návyky z hlediska složení, objemu i načasování stravování významně ovlivňují míru stresu a mají spojitost i s výskytem onkologických onemocnění. Podobně klíčovou roli hraje nedostatek spánku. Není naším záměrem doporučovat konkrétní dietu, pokud ale chcete posílit svou imunitu, je dobré začít u těchto dvou věcí: jíst pravidelně a zdravě a dostatečně spát, minimum by mělo být 7 až 8 hodin denně)

Takže pan doktor Loučka říká, co můžete pro sebe udělat. Podpořte své blízké v rozhodnutí dojít si na preventivní prohlídku. Je to strašně důležité. Procento lidí, kteří chodí, je stále nedostatečné a v porovnání s jinými zeměmi v Evropské unii skutečně máme co dohánět. Obavy nezlehčujte, oceňte odvahu o těchto tématech mluvit. Promluvte si o svých obavách nebo nejistotách s někým blízkým nebo s lékařem. Pamatujte na blahodárný účinek dostatečného spánku a zdravého životního stylu.

Takže na závěr: V České republice zemře každých 20 minut jeden člověk na rakovinu. Každý den 200 lidí rakovinu dostane. Dvě třetiny lidí se nám podaří zachránit, ale třetinu ne. Víc než 500 000 našich spoluobčanů žije s rakovinou nebo s ní bylo v minulosti léčeno. Přestože zátěž české populace zhoubnými nádory je vysoká a počet nádorových onemocnění u nás dlouhodobě narůstá, stále více pacientů se daří z rakoviny vyléčit. V tom patříme mezi nejlepší ze zemí střední a východní Evropy. Je to určitě dáno i tím, že Česká republika má skvělé lékaře, neustále investujeme do moderních přístrojů na diagnostiku a léčbu rakoviny. V dostupnosti plně hrazených moderních protinádorových léčiv patříme k těm nejlepším. A na to je samozřejmě potřeba peníze a to je potřeba udržet.

Máme dobře organizovaný screening na vyhledávání nádorů děložního hrdla, tlustého střeva a prsu. Děti mají možnost být očkované proti virům způsobujícím rakovinu děložního hrdla a některé další rakoviny, například v oblasti hlavy a krku. Výsledky těchto preventivních programů se již dostavují. Podařilo se snížit počet nových případů rakoviny děložního hrdla a tlustého střeva. Rakovinu prsu se pomocí mamografického screeningu daří odhalovat včas, kdy je toto onemocnění s vysokou pravděpodobností zcela vyléčitelné.

Další dobrou zprávou je, že ubylo rakoviny plic u mužů. Rakoviny, na kterou se u nás nejvíc umírá. Pamatujete si, jak jsme před lety podporovali protikuřácký zákon a výrazně zdanili tabákové výrobky, a tím snížili jejich dostupnost? Bylo to správné rozhodnutí. Tohle jsou dílčí úspěchy, ale mně to rozhodně nestačí.

Odborníci předvídají, že nádorových onemocnění v následujících letech bude dále přibývat. Nejen těch, která jsou typická pro ekonomicky vyspělé země a souvisí s životním stylem, ale i v důsledku stárnutí populace. Do roku 2035 tak bude rakovina hlavní příčinou úmrtí obyvatel Evropské unie. Léčba bude asi účinnější, ale bude taky složitější, náročnější na nové technologie a samozřejmě dražší.

Určitě víte, že jsme připravili velký plán obnovy naší ekonomiky po covidu. Ano, naše vláda to připravila. Část peněz z něj, ale i z dalších programů nasměrujeme právě do boje s rakovinou, která je při tak vysokém výskytu i významným sociálním a ekonomickým problémem. Na vypracování těchto plánů a doporučení se podíleli špičkoví experti z různých oborů medicíny z celé České republiky. Všichni mají skvělé výsledky v boji proti rakovině.

Dokázali, že rakovinu lze porazit, lze jí předcházet a léčit. Naší společnou strategií je zachránit další tisíce životů českých občanů ročně a dostat Českou republiku ve statistikách mezi nejlepší země v Evropě. A já jsem rád, že jsem mohl spolupracovat s těmito experty. A tenhle prospekt (ukazuje) by měl mít každý český občan, každá rodina by to měla mít, měla by si to přečíst.

A já bych byl velice rád, ale bohužel zatím to tak nevypadá, aby nový ministr zdravotnictví pokračoval v tom projektu národního boje proti rakovině. My jsme vybojovali 50 miliard pro české zdravotnictví na příští programové období 2021–2027, 2014–2020 to bylo směšných 8. Ten rezort nikdy nebyl nastaven na to, aby byl schopen vůbec získávat evropské peníze.

A je tam samozřejmě ten projekt Českého onkologického institutu. Ano, tady v Praze jsem chtěl, abychom postavili nejmodernější onkologickou nemocnici. Nejmodernější. Nejmodernější centrum prevence bude na Žluťáku v Brně. A tady měla stát nejmodernější onkologická nemocnice, taková, jaká je v Texasu, taková, jaká je v Norsku, je jich jenom sedm v Evropě, jenom sedm, včetně výzkumu. To nebylo, že ostatní onkologická centra mají skončit, to je nesmysl. Měla tam být synergie. A teď poslouchám, že ten projekt a ty peníze se mají někde rozdělit, nevím, jakým způsobem, že je potom nikdo ani pořádně nedohledá. Já chápu, že to má být v areálu Motola. Já jsem to původně chtěl v rámci areálu Královské Vinohrady, mohla to být skvělá nemocnice, i architektonicky zajímavá, nová dominanta Prahy, o které by mluvil celý svět. A na to jsme vyčlenili 15 miliard, já jsem je vybojoval. To byla priorita.

Takže já bych byl velice rád, kdyby pan nový ministr zapomněl na to, že to byl nějaký Babiš, který s tím přišel. Babiš si to nedělal pro sebe, Babiš to chtěl pro lidi. Ano, v Praze, kde Babiše nesnášejí, ale to nevadí, to je pohoda. Bylo to pro lidi. A vy jste před volbami přišli a řekli: kampaň, kampaň! Ale já jsem na tom dělal od roku 2020. A mluvil jsem i s předsedkyní Evropské komise, mluvil jsem i s komisařkou Stellou. A byl na to tým. No a samozřejmě úředníci na Ministerstvu zdravotnictví se tomu bránili, protože ti v životě nic nepostavili. Je úplné peklo, když ředitelé fakultních nemocnic chodí na ministerstvo a tam nějaký úředník, který nepostavil ani psí boudu, je zkouší, jak bude vypadat ta porodnice v Bohunicích! Nebo jak bude vypadat nová porodnice U Apolináře, legendární porodnice. (Poznámka mimo mikrofon zprava.) To nejsou moji úředníci, pane kolego. Mimochodem šéfka legislativy byla za TOP 09. Proč to říkáte? Kdo je můj úředník? To jsou úředníci, kteří jsou tam dlouho, já tam žádného nedosadil. Žádného. Za nás tam přišla paní profesorka Vašáková, kterou teď nový ministr vyštval. (Poznámka z pléna.) Vyštval. To je jedno, asi s ním nechtěla dělat, tak se vrátila tam, kde je –

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Pane předsedo, neřešíme personální otázky Ministerstva zdravotnictví, ale řešíme zákon o pojistném.

Poslanec Andrej Babiš: Ano, neřešíme. Dobře. Takže to zdravotnictví je nejdůležitější. A bylo by dobré, aby to vnímal i pan ministr financí. On říká, že udrží ty státní pojištěnce. No já bych byl rád, aby se stále úhradová vyhláška dohadovala dohodou (s důrazem) jednotlivých poskytovatelů péče. Ale já mám obavu z toho, že všechny tyto projekty, na které my jsme vynaložili tolik energie, tolik energie, že vyjdou vniveč, protože vy všechno, co my jsme vymysleli, skvělé věci pro lidi, vy je nechcete dělat, jenom z principu.

A tady naposledy říkal pan Výborný... Tady to mám někde, kde to říkal – na tiskovce teď – že bude zajištěná dostupná, kvalitní a v dostatečném rozsahu přiměřená zdravotní péče. Přiměřená. No nový ministr začínal s tím, že je normální čekat šest hodin u ordinací, že to je normálka. Tak já myslím, že to není normálka. A taky jsme nechtěli, aby se české zdravotnictví znovu zprivatizovalo. Já myslím, že ODS s tím má bohaté zkušenosti, podívejte

se ve středních Čechách, jak to je, a v Ústeckém kraji a další. Takže my nechceme privatizaci, my nechceme zdravotnictví pro bohaté. My chceme, aby se pokračovalo v tom, co jsme začali. A všechno je to na papíře. Všechno je to na papíře.

Tady já mám například Vývoj stomatologické péče z pohledu VZP. Náklady na zdravotní péči čerpané. A to taky stouplo. To stouplo o 46 %, náklady na stomatologickou péči. To je velký problém, ano. Zubaři jsou všichni v Praze, v Brně, ale jít k zubaři na Ostravsku nebo Ústecký kraj je problém. Takže i v tomto konkrétním příkladu jsme měli novou strategii. Jsme chtěli zajistit zlepšení a dostupnost stomatologické péče, hrazení stomatologických služeb pro pojištěnce.

Takže ty programy jsou připravené. Jednak strategie stomatologické péče, onkologické péče, připravili jsme strategii – zdravotní politika, dostupnost, kvalita a stabilita.

No jak to bylo předtím, než jsme to změnili, jaká byla minulost? Byly jenom spory poskytovatelů zdravotních služeb a lékařů s Ministerstvem zdravotnictví a vládou, stávky zdravotníků, stávky sdružení poskytovatelů, mediální kampaně proti Ministerstvu zdravotnictví a vládě, stupňující se tenze a frustrace pacientů, zdravotníků, poskytovatelů zdravotních služeb. Nedostupnost zdravotní péče pro pacienty, nefunkční kolabující systém zdravotní péče. Pasivita účastníků systému – Ministerstvo zdravotnictví České republiky, zdravotních pojišťoven, poskytovatelů zdravotních služeb, neřešení problémů, bezradnost, rozvrat, prosazování parciálních zájmů. Absence výzev strategie směřování funkčních opatření, kumulace problémů, defraudace, klientelismus, tunelování systému VZP, to si pamatujeme, co tam všechno v minulosti vytunelovali a rozkradli. Řízení korunou prostřednictvím úhradových vyhlášek demotivujících poskytovatele zdravotních služeb léčit pacienty a destabilizujících poskytovatele zdravotních služeb. Absence koncepce sítě poskytovatelů zdravotních služeb, absence organizace péče, nefunkční síť PZS, nedostatek kapacit ve většině regionů, dlouhé čekací lhůty, regionální rozdíly v dostupnosti péče, regionální rozdíly ve financování, negativní motivace poskytovatelů, nedostupnost péče. Úhradové mechanismy byly nastavené pouze na provozní financování. Snižující se objem zdravotních služeb. Negativní motivace léčit pacienty. Omezování poskytování zdravotní péče. Defragmentace péče. Maximalizace užitku jednotlivých PZS bez vazby na péči. Nefunkční systém úhrad léčivých přípravků, mnoho let trvající správní řízení o stanovení výše a podmínek úhrady od SÚKL. Nekomunikace a nespolupráce při řešení problémů zdravotnictví mezi Ministerstvem zdravotnictví, vládou, poskytovatelem zdravotních služeb, zdravotními pojišťovnami. Nedostupnost urgentní péče. Nemocnice odmítající přijímat pacienty od zdravotnické záchranné služby, sanitky objíždějící nemocnice v regionu. Nedostupnost stomatologické péče, pacienti nejsou schopni sehnat stomatologa, který by je registroval k péči. Nedostupnost praktických lékařů. To všechno bylo předtím. A tady bych mohl číst ještě půlhodiny, co všechno bylo.

Dlouhé čekací lhůty na operace, léčebné intervence, totální endoprotézy, radioterapie, nedostupnost specializované ambulantní péče, nedostupnost paliativní péče, nedostupnost následné a dlouhodobé péče, absence investic do infrastruktury – vždyť se vůbec neinvestovalo. Soudní spory pacientů domáhajících se léčby, výzvy odborných společností.

Takže to všechno jsme tady měli. A za nás se to změnilo a hlavně ta strategie byla péče orientovaná na pacienta, rozvoj všech segmentů poskytovatelů zdravotních služeb podle potřeb poskytovatelů, odborných doporučení odborných lékařských společností. Úhradová vyhláška se úplně změnila. To nebylo, že vždycky do toho hodil vidle ministr, aby to mohl manipulovat a přihrát svým kámošům. Konceptní systém zlepšení dostupnosti organizace péče, přístupu k péči, stability a kvality zdravotní péče. Strategické cíle, jaké jsme měli, nebo máme, nebo jsou, nebo snad ministr si to někdy přečte. Je to materiál pojišťoven. Strategické cíle – dlouhodobá stabilizace zajištění dostupnosti zdravotních služeb a financování zdravotních služeb z prostředků VZP, současné splnění všech tří cílů.

Zajišťování dlouhodobé a stabilní dostupnosti zdravotních služeb, organizace péče a přístupu k pacientů k péči. Ano, pacient na prvním místě. A tam jsou ještě velké rezervy. Zajišťování dlouhodobého a stabilního financování sítě smluvních poskytovatelů zdravotních služeb. Tak doufejme, když dnes ministr financí říká, že ano, že zůstatky jsou vysoké, tak uvidíme, jak to bude vypadat příští rok a jak to ty pojišťovny zvládnou, ale je potřeba asi vědět, že jsou tam nějaké rezervní fondy. Kdo věděl, že přijde největší pandemie za posledních sto let, a kolik nás covid stál?

Investujeme do zdravotní péče, to byla strategie, změna přístupu. Zdravotnictví je priorita, pro nás byla absolutní priorita zdravotnictví. Hodnota investice do zdraví, ne pouze náklad, ale nový koncepční systémový přístup zdravotní politiky. Investujeme do zvýšení dostupnosti zdravotní péče, to byla naše strategie, to je naše strategie. A já nevím, snad tady se aspoň shodneme, když všechno odmítáte, co my navrhujeme, ale snad zdraví našich občanů by mohlo zajímat i novou vládu. Zatím to nevypadá, vlastně nevypadá vůbec nic, protože vláda se o občany téměř nezajímá.

Investujeme do zvyšování a standardizace kvality zdravotní péče. Investujeme do přístrojů, moderních léčivých přípravků, zdravotnických prostředků, léčebných metod a technologií. Investujeme do zlepšení organizace zdravotní péče a průchodu pacienta systémem. Investujeme do rozvoje a stabilizace sítě smluvních poskytovatelů zdravotní péče. Podle odborných lékařských doporučení byla zahájena skvělá spolupráce s odbornými společnostmi, to znamená systematická spolupráce na zdravotní péči pro pacienty podle odborných doporučení jednotlivých odborných společností.

Organizace péče, průchod pacienta systémem, léková politika, správní řízení vedená u SÚKL, přístup k nejmodernější terapii, pracovní komise VZP pro nehrazené léčivé přípravky, financování specializované centrové péče, cílené úhradové mechanismy, prevence, screeningové programy a samozřejmě strategie, organizace a financování zdravotních služeb. A co je tam nejdůležitější? No zajištění péče pro pacienty, zvýšení dostupnosti péče, přístup k nejmodernější terapii, účelnost vynakládaných prostředků a finanční udržitelnost systému.

Strategie zacílená na aktivní zajištění a zlepšení dostupnosti zdravotní péče a hrazených zdravotních služeb. Byla realizována za nás nová strategie zacílená na pacienta, dostupnost a kvalitu. Aktivní zajištění a zlepšování dostupnosti zdravotní péče a hrazených zdravotních služeb pro pojištěnce. Není to všude stejné v naší republice, není to, jsou tam velké rozdíly, a je proto důležité realizovat tuto strategii:

První pilíř, dohodovací řízení, obnova institutu vyjednávání, úhradová vyhláška s poskytovateli a uzavírání dohody o racionálním nastavení úhradových mechanismů mezi skupinami poskytovatelů a zdravotními pojišťovnami, základního úhradového rámce. Ano, až za ministra Vojtěcha se to povedlo, že do toho nemusel vůbec vstupovat a ovlivňovat to, jak to bylo předtím.

Druhý pilíř jsou cílené úhradové mechanismy VZP, programy organizace a kvality péče VZP plus zaměřené na řešení dostupnosti a zlepšení kvality léčby chronických onemocnění, aktivní léková politika VZP zajišťující dostupnost a přístup k léčivým přípravkům, různé programy.

Třetí pilíř, tvorba a doplňování sítě, řešení kapacit a struktury sítě, zonace oblasti, monitorace stavu sítě, řízení kapacit smluvních poskytovatelů, realizace strategie a aktivní smluvní podmínky VZP, vyrovnávání regionálních rozdílů, zlepšování přístupu k zdravotní péči.

Takže zdravotnictví by mělo být hlavní priorita této vlády a já zatím ten pocit nemám. Proto mám obavu, jestli skutečně nová vláda bude pokračovat v nastavené strategii. A to je strategie například VZP, tam, kde teď sedí nová koalice, zvolili jste tam nové lidi, tak doufejme, že se v tom bude pokračovat. A skutečně ta prevence, ten boj proti rakovině je

v zájmu všech našich občanů. Všech. Všech. A jsou tam velké rezervy v tom, že kdyby si všichni přečetli ten prospekt, ano, a můžete se smát, že jsem ho vymyslel a jsem na to hrdý a pyšný, že jsem to udělal, a samozřejmě jsem to udělal pro lidi. Udělal jsem to pro lidi, aby lidi neumírali na rakovinu.

Takže já bych chtěl vyzvat pana ministra, aby v tom pokračoval, a samozřejmě doufám, že pan ministr financí bude mít dostatek peněz tak, jak jsme my – my – samozřejmě podporovali financování zdravotnictví. A samozřejmě to je stále ta debata dokola, že kdo kolik v rámci covidu dal, kolik se navýšil dluh, ale znovu opakuji, a dobře to ví pan ministr financí, že máme šesté nejlepší finance, že ten trend sice se zrychlil, ale bylo to předfinancování, takže peněz máte, pane ministře, dostatek. A to, že jste vzali 14 miliard zdravotním pojišťovnám, je... nevím, proč jste to udělali. Ano, mají zůstatky, ale jaký bude ten vývoj? A samozřejmě vy jste je dostali do pozice, že oni nevědí, co bude. Tak řekněte, co bude příští rok. Vždyť přece do konce května byste měli mít už nějakou představu, jak bude vypadat rozpočet roku 2023.

A my znovu opakujeme, že rozpočet nejsou jenom výdaje, ale i příjmy. A těch příjmů máte mraky. Já jsem ještě ani neslyšel, že by stávající vláda vůbec řešila evropské fondy, kolik tam máte peněz. Máte tam ještě saldo z programu 2014, 2020, máte tam asi 200 miliard, to by měly dotéct. A máte tam dvakrát tisíc miliard nových programů a Modernizačního fondu. Takže peněz máte dost. Podívejte se na zisky ČEZu, násobně vyšší, můžete si vzít speciální dividendu. Konečně se už podívejte na OKD, tam máte peníze. Peníze jsou, akorát vy stále říkáte, že je nechcete dát, přitom byl teď titulek, že dostanete už jenom za čtyři měsíce – čtyři měsíce – teď jste ohlásili výsledek rozpočtu ke konci dubna, tak tam máte za čtyři měsíce nárůst meziroční příjmů rozpočtu včetně odvodů 47 miliard, za čtyři měsíce máte. A minimálně ten nárůst bude více než 100 miliard. Více než 100 miliard. Takže přestaňte říkat, že nejsou peníze. A tyto peníze máte díky tomu, že lidi platí vaši inflaci, za kterou nemůžete, ale díky které zkrátka máte obrovské inkaso. Obrovské inkaso. A bylo by fér, abyste tyto peníze vrátili lidem a abyste hlavně za tyto peníze taky pokračovali v investicích do zdravotnictví. Takže já vám za to moc děkuju. A ještě... (Urovnává přinesené materiály.) Ještě neodcházím.

Já jsem jen chtěl říct, že za moji politickou kariéru, protože jsem přišel z byznysu, jsem vždycky vydal nějakou publikaci. A já jsem se nedopátral nějakých publikací od vás, kteří jste tady od revoluce. Já vím, že se vždycky vysmíváte, že to je vlastně na nic, ale bylo by vlastně fajn, kdybyste potom průběžně informovali, co vlastně děláte. Já jsem jako ministr financí...

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Pane předsedo, já vás vedu ke kázni, a v souladu jednacím řádem abyste mluvil k projednávanému bodu, a to je o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, a ne o vašich publikacích.

Poslanec Andrej Babiš: Ano. Pane předsedající, já mluvím o publikacích, které mluví o penězích. Já jsem jako ministr financí vydal tuhle brožuru. (Ukazuje.) Potom jsem vydal „Moje bilanční schůzka s premiérem (bez premiéra)“, protože ten mě v mezičase vyhodil. No a my jsme potom měli další publikace. To je všechno o penězích. A samozřejmě toto je publikace, tu už jsem ukazoval, tady jsem četl, co jsme udělali pro zdravotnictví. (Ukazuje.)

Když jsem přišel s nápadem na Národní investiční plán...

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Pane předsedo, já se omlouvám, ale skutečně vás vedu ke kázni. Držte se projednávaného bodu, který je o pojistném na veřejné zdravotní pojištění. A to není o Národním investičním plánu nebo jakémkoliv jiném plánu. Držte se projednávaného bodu.

Poslanec Andrej Babiš: Pane předsedající, mýlíte se. Je to o penězích pro české zdravotnictví.

A v tomto Národním investičním plánu, který je do roku 2050, je samozřejmě přehled, kolik peněz do zdravotnictví jde, kolik je tam naplánováno investic. A Ministerstvo zdravotnictví má 163 miliard na třicet let. (Ministr Stanjura mluví k poslanci Babišovi mimo mikrofon.) Jasně. Ale pane ministře, tak se podívejte, jak vypadají ty nemocnice. Pojďte se podívat do Thomayerky nebo na Královské Vinohrady, na Bulovku. My jsme nastartovali ty investice. A tady máte celý investiční plán, i když jste to samozřejmě zesměšňovali, co všechno. A v tom zdravotnictví je dvanáct strategických projektů: Fakultní nemocnice Královské Vinohrady – tam je projekt, Fakultní nemocnice Ostrava. Můžu to tady číst a budu to číst zase hodinu. Fakultní nemocnice Brno, to je výstavba gynekologicko-porodnické kliniky. Tak doufejte, že to dopadne.

Takže tady máte seznam 163 miliard investic do zdravotnictví. IKEM, Psychiatrická nemocnice Bohunice, Plzeň. Všechno – máte to podrobně. A bylo by dobré, abyste se do toho možná někdy podíval, nebo hlavně pan ministr zdravotnictví by se měl podívat, protože investovat do zdravotnictví jenom 1,8 miliardy je strašně málo. A vy jste teď vzali pojišťovnám 14 miliard a vzali jste zdravotnictví 5 miliard. Ano, budete argumentovat, že to bylo i na covid. To je sice pravda, ale ten investiční deficit, který je ve zdravotnictví, je obrovský. A jsou tam obrovské problémy. Stále je nedostatek personálu. My jsme měli projekt ohledně sester a další věci. Je tam problém samozřejmě vzdělávání a další věci. Takže je tam strašně moc věcí k realizaci a já doposud nemám pocit, že vaše vláda má zájem a nemá (má) zdravotnictví jako prioritu. A samozřejmě je to o penězích. Je to o penězích. A my to samozřejmě budeme sledovat, budeme na to upozorňovat. Doufejme, že pan ministr Válek aspoň něco z těch našich projektů bude realizovat. Takže za mě tolik, abych vás nezdržoval.

Samozřejmě pokud budete mít zájem, tak já tady můžu znovu číst asi tři hodiny různé naše projekty ve zdravotnictví. Ale doufejme, že to k něčemu bylo. Minimálně to bylo k tomu, že občané vědí, že je tady důležitá publikace, která je pro ně důležitá, která jim skutečně může zachránit život. A o to mi vždycky šlo, o naše lidi. Proto nás volili, proto jsem šel do politiky, abych pracoval pro ně, a ne abych se živil politikou. A ten prospekt a ten národní boj proti rakovině je důležitý. A znovu vyzývám pana ministra i pana premiéra, aby na to dohlídli. Osobně jsme to prezentovali v Bruselu, a je tam 50 miliard. Tak jsem zvědav, kolik pan ministr vyčerpá peněz pro zdravotnictví. Děkuju za vaši pozornost. (Potlesk z řad poslanců ANO.)

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Dobré poledne, paní poslankyně, páni poslanci. Vaše vystoupení vyvolalo dvě faktické poznámky. První z nich je paní poslankyně Romana Bělohlávková. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Romana Bělohlávková: Děkuji za slovo. Dámy a pánové, prostřednictvím paní předsedající mám dvě poznámky k panu poslanci Babišovi.

Jednak musím konstatovat, že číst umí opravdu lépe než mluvit česky, tak za to má pochvalu. (Nesouhlasné hlasy v řadách poslanců ANO.)

V těch dlouhých hodinách, které jsme tady strávili, zazněla spousta informací z letáků, které byly jistě správně. Zazněla tam také ale spousta polopravd, nepravd i lží. Nebudu mluvit o všech, ale musím zareagovat na jednu z vět, která zazněla hned na začátku, a to že neexistuje očkování proti rakovině. Ta věta tam opravdu byla. I když potom pan poslanec popíral sám sebe, bylo vidět, že ty materiály byly připravovány různými osobami a četl letáky z různých vydavatelství.

Ale myslím si, že je opravdu zásadní, aby zde zaznělo, že prevence rakoviny ve formě očkování existuje. Je to očkování proti lidským papilomavirům. Toto očkování je od 1. 1. letošního roku pro hochy i děvčata mezi 13. a 14. rokem zcela zdarma. Jeho účinnost je více jak 90 %. A přímo souvisí infekce těmito viry s rakovinou děložního čípku, hrdla a konečníku. Je potřeba tento preventivní program nezpochybňovat, ale velmi na všech úrovních podporovat a vést rodiče k tomu, aby svoje děti nechávali očkovat. Takže prosím, ať zde opravdu zaznívá ne populistická podpora onkologických programů, ale ta faktická. Očkování proti rakovině existuje. Fandíme mu a podporujeme ho. Děkuji.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Já děkuji za dodržení času. Nyní je s faktickou poznámkou přihlášen pan ministr Zbyněk Stanjura. Prosím, máte slovo.

Ministr financí ČR Zbyněk Stanjura: Kdyby pan poslanec Babiš byl na projednávání tohoto návrhu zákona, tak ví, že na některé z dotazů jsem již odpovídal. Ale on má ve zvyku mít sáhodlouhý projev a pak se vytratit. (Nesouhlasná reakce z řad poslanců ANO: Poslanec Babiš je v sále.)

Já nebudu ironizovat nebo zpochybňovat ten leták, jak jste řekl, prevence rakoviny. Ale každý, kdo někdy něco prezentoval, vám řekne, že jestli chcete, aby to mělo nějaký dopad, tak čtyři hodiny číst monotónním hlasem, ten dopad je prostě špatný. Já myslím, že je mnohem lepší a mnohem účinnější, kdybyste to rozdal poslancům a ti si to mohli v klidu nastudovat v okamžiku, kdy chtějí. Ten materiál je ke stažení, takže můžeme každý z nás ve svých poslaneckých kancelářích říkat, že se ten materiál dá stáhnout. Jen tak mimochodem tu distribuci vám nezakázala opozice, v té době jste Ministerstvo zdravotnictví a Správní radu VZP ovládali vy.

A teď k těm daním. Pan poslanec Andrej Babiš to samozřejmě ví. Já jsem to říkal v noci jinému předsedovi opozičního klubu. Nesrovnávejme, když porovnáváme příjmy státního rozpočtu, skutečnost loňského roku s letošní skutečností. Srovnávejme schválený rozpočet s plněním rozpočtu, pane poslanče Babiši, prostřednictvím paní předsedkyně. Já myslím, že je to logické a normální. Jediná daň, která se zatím plní přesně podle předpokladů, je DPH 33,3 %, což odpovídá tomu, že máme za sebou čtyři měsíce. Všechny ostatní daně mají plnění nižší, než odpovídá čtyřem měsícům. Nejsou tam žádné desítky miliard. Ano, proti loňské skutečnosti je to vyšší o těch 47 miliard, ale to jsme rozpočtovali. Tyto peníze už jsou v rozpočtu zapojeny. Tak musíme srovnávat relevantní údaje. Také bychom to mohli srovnávat s rokem 2019, 2020 a říkat, jak se to změnilo nebo nezměnilo k těm letům. Ale máme schválený státní rozpočet... (Předsedající: Čas.) Omlouvám se.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Další faktická poznámka je pan poslanec Miloslav Janulík, připraví se paní poslankyně Adámková. A další se hlásí také, ale je tady ještě několik faktických před vámi. Prosím.

Poslanec Miloslav Janulík: Děkuji za slovo, paní předsedající. Já jenom krátce, musím to říct prostě kolegyni Bělobrádkové. Já mám opravdu alergii na to, když slyším, a zejména mě tedy zaráží, že to je z pravé části, kvazi pravé části spektra. Nic ani na světě, ani v medicíně není zadarmo. Prosím, nepoužívejte tento nesmyslný sémantický blábol, který se tady traduje léta, že se pacientům vykládá, že něco je zadarmo. Vždycky někdo všechno musí zaplatit. Nic na světě není zadarmo. Ani to očkování. To očkování hradí pojišťovna. Takže nepoužívejte takový karambol (?) nesmyslný, že něco je zadarmo. Není ve zdravotnictví nikdy nic zadarmo. Ono to bylo celou dobu tak, že to vždycky v podstatě zaplatili ti zdravotníci tím, že to dělali. Ale moc vás prosím, nepoužívejte to. To, že to hradí pojišťovna, to je samozřejmě jasné, ale tento nesmysl jako říct, že něco je zadarmo, tak to v těch

pacientech vzbuzuje pocit, jako že to je naprosto bezcenné, a to prostě bezcenné není. Děkuju. (Potlesk z lavic ANO.)

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Nyní je přihlášena s faktickou poznámkou paní poslankyně Věra Adámková a připraví se paní poslankyně Peštová. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Věra Adámková: Vážená paní předsedkyně, děkuji za slovo. Dámy a pánové, chtěla jsem také reagovat na paní doktorku, která zde již není, nevadí, řeknu jí to potom i odpoledne, protože o očkování proti lidskému papilomaviru se minulá Sněmovna velmi zajímala. Bylo to hnutí ANO, které tam přineslo i to, že budeme více rozšiřovat právě placení z veřejného zdravotního pojištění. Takže není pravda, že by to nebylo známo. Děkuji.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Také děkuji. Nyní tedy je přihlášena paní poslankyně Peštová a připraví se s faktickou pan poslanec Brázdil. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslankyně Berenika Peštová: Dobrý den, vážená paní předsedkyně. Já bych chtěla reagovat na pana ministra Stanjuru, prostřednictvím paní předsedkyně. V každém případě možná máte pravdu, že pan poslanec Babiš má možná monotónní hlas, a vy říkáte, kdyby to rozdal poslancům ANO, že bychom možná do toho dali trošičku větší říz. S tím souhlasím. Ale ve své podstatě, pane ministře, prostřednictvím paní předsedající, kdybyste nás neomezili na čase, tak bychom to i dokonce rádi řekli. Ale bohužel, máme deset plus deset. Děkuji.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: S další faktickou je přihlášený pan poslanec Brázdil, připraví se pan poslanec Babiš. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslanec Milan Brázdil: Já děkuji za dvě minuty. Já jsem chtěl taktéž reagovat na paní doktorku Bělohlávkovou. Ona říkala, že pan poslanec Babiš říkal nepravdu, že neexistuje očkování proti rakovině. Paní doktorka to asi špatně řekla. Ono opravdu neexistuje žádné očkování proti rakovině. Toto očkování je proti papilomaviru, který to způsobuje, ale jakmile máte dejme tomu karcinom děložního hrdla, tak v tento moment neexistuje to očkování. Ona se spletla. Já vím asi, co tím chtěla říct.

Nicméně chci také ještě reagovat na pana poslance Stanjuru. Víte, dneska máte v televizi mnoho informací, každou desátou minutu denně co o Ukrajině, ale o tom – lidi, co byste měli dělat, jak byste měli pečovat o své zdraví, ta prevence, ta edukace těch lidí, chybí to. Víte, jasně, ono to stojí penízky. Kdybychom se teď domluvili, že v pátek těsně před televizními novinami bude pět minut edukace o tom, že – lidi zkuste se naučit toto, zkuste dělat toto. Čistě jenom zdravotnické okénko na pět minut. Bude to pět minut, ale těch pět minut za rok udělá to, že náš národ se posune někam dál. Nebude tolik nemocných, budeme umět pomoci sami sobě. Jen jsem chtěl říct, že prostě ta prevence je málo a nic to nestojí než šíření informací. A já vím, řeknete, bylo to možná zdržování. Ale jestli by to mohlo edukovat někoho, někoho z vás, lidí, kteří jste poslouchali pana Andreje Babiše a teď jste si to uvědomili, bylo to dobré. Možná to šířit budete i vy dál a nějaký efekt to přinese. Tak to byla má faktická poznámka.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Tak děkuji za dodržení času. Další je s faktickou přihlášen pan poslanec Babiš. (Nechce vystoupit.) Máte tady přihlášenou faktickou z místa, přímo přes zařízení, pokud jí nechcete využít, tak... Hlásíte se

s přednostním právem, ale v tom případě faktické poznámky mají přednost. A tudíž teď je přihlášen pan ministr Stanjura, následuje s přihláškou k faktické pan poslanec Bureš. Prosím, pane ministře, máte slovo.

Ministr financí ČR Zbyněk Stanjura: Asi se tady špatně šíří zvuk. Paní poslankyně z hnutí ANO, já se omlouvám, teď mi vypadlo jméno, tvrdila, že jsem řekl, že ten leták, příručku, měl pan poslanec Babiš rozdat poslancům ANO, aby to mohli číst. Neřekl jsem ani první větu, ani druhou větu. Já jsem říkal, že když chci něco prezentovat – a vůbec jsem nezpochybňoval obsah té příručky – tak je mnohem efektivnější než to čtyři hodiny číst monotónním hlasem rozdat to nám všem poslancům na lavice, abychom se s tím v klidu seznámili. Tohle jsem říkal. Takže myslel jsem nás všechny poslance bez ohledu na politickou příslušnost a nemyslel jsem, že by to měl někdo číst místo pana poslance Babiše.

A já mám ještě... já jsem tady včera několikrát v té debatě položil opozičním poslancům ne řečnickou, ale vážně míněnou otázku. Pan poslanec Babiš říkal, že se obává nebo že si myslí, že na konci roku budou zůstatky zdravotních pojišťoven ve výši 25 miliard, jestli jsem to dobře zaznamenal v té edukativní přednášce o prevenci rakoviny. A já tu otázku zopakuji, protože jsem zatím neslyšel odpověď: Jaká je podle opozice odpovídající rezerva? Jaký je odpovídající stav finančních prostředků zdravotních pojišťoven na konci roku? My si myslíme, že více než 40 miliard je dostatečných, v této chvíli víc neumím odhadnout vzhledem k těm neznámým. Ale abychom mohli vést racionální debatu, tak potřebujeme znát i názor opozice na ten dokument. A k tomu pan poslanec Babiš říká, že neví, jak to bude příští rok. Proto jsem říkal, že je škoda, že tady nebyl, já jsem tady o tom mluvil, že načteme automaticky valorizační mechanismus do zákona před druhým čtením v tomto návrhu zákona a budeme navrhovat, aby byl stejný jako valorizační mechanismus u penzí.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Tak nyní je přihlášen s faktickou pan poslanec Jan Bureš a připraví se pan poslanec Svoboda. Prosím.

Poslanec Jan Bureš: Děkuji. Já bych chtěl ocenit pana kolegu Janulíka, který tady přednedávnem říkal, že vlastně dluhy jsou fikce, že žádné dluhy neexistují, mluvil tady o důchodcích z Rakouska, kteří jezdí k nám a vlastně vůbec nevnímají, jaké má spolková republika Rakousko zadlužení, a dnes tady mluvil o tom, že nic není zadarmo, že všechno stojí nějaké peníze, což samozřejmě jsou i dluhy. Takže já jsem velmi rád, že si to nastudoval od toho minulého vystoupení a že už se posunul i v téhle věci. Takže moc mu za to děkuji.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Děkuji. Další přihlášený s faktickou poznámkou je pan poslanec Bohuslav Svoboda a připraví se pan poslanec Vondráček. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslanec Bohuslav Svoboda: Paní předsedkyně, dámy a pánové, jsem doyen tohoto sboru a jsem člověk, který se celý život živí rakovinou. Byl jsem u toho, když se vyvíjela vakcína proti HPV. Musím těmato rukama uřezávat prsa těm ženám, které tu rakovinu mají, a není nikdo v této místnosti, kdo by o tomto problému věděl víc než já. Proto je mi strašně líto, že pan poslanec Babiš v tuto chvíli říká věci, které jsou nesprávné, nepřesné, to je úplně jedno, ale že mluví proti tomu, že chceme dostat do zákona mechanismus, který zvýší peníze, které budeme mít ve zdravotním pojištění. Že konečně po letech jsme dospěli k tomu, že budeme mít automatickou valorizaci za státní pojištěnce. Že budou moct pojišťovny pracovat s tím výhledem, jaké peníze budou mít. Že budeme moct pracovat s tím, že to, co používáme a děláme, má v sobě nějakou vývojovou křivku a že můžeme s touto křivkou počítat.

Bojovali jsme o to kuloárně třicet let, co pojišťovna existuje. Bojujeme o to, aby tento mechanismus byl. Když je tady konečně na stole, a o tom jednáme, o ničem jiném, vůbec ne o virech, vůbec ne o rakovině, hovoříme o tom, jestli zdravotnictví bude mít dostatek peněz, tak najednou pan poslanec Babiš nechce. Já se ho ptám proč. Proč nechcete dopřát pojišťovnám valorizaci, která by jim přinášela každý rok procenta navíc? To je moje otázka. A vůbec se vás neptám na to, jak se léčí rakovina. O tom něco vím.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Prosím, příště prostřednictvím předsedající. Dále je přihlášen s faktickou pan poslanec Vondráček a připraví se pan poslanec Janulík. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslanec Radek Vondráček: Děkuji za možnost vystoupit s faktickou poznámkou. Já bych se chtěl vyjádřit k probíhající rozpravě. Jenom bych chtěl na stenozáznam vědět, ve které chvíli byla otevřena rozprava, protože včera večer to rozhodně nebylo. Vím to, protože jsem sledoval podrobně vystoupení přednostních práv, kdy kolega Nacher vystupoval s přednostním právem, vím to, protože se na mě dvakrát obrátil s jízlivou poznámkou pan ministr Stanjura a já jsem nemohl reagovat faktickou, protože ještě nebyla otevřena rozprava. Proto si to tak dobře pamatuju.

Takže za prvé, chtěl bych, aby bylo všechno v pořádku. Za druhé bych chtěl panu ministrovi říct, že to není moc korektní, když on ví, že já nemůžu v tu chvíli reagovat. A byly dvě hodiny ráno a teď máme 12.20 a zase bude dobré na sebe nepokřikovat. Už jsme tady spolu osm let, tak můžeme komunikovat normálně.

Došlo tedy k omezení řečnické doby podle mě, ještě než byla otevřena rozprava. Je to věc, kterou nepamatuji tady za celou dobu, že by se rovnou omezilo na deset minut vlastně v bodu. Já nerozporuji, že to nejde (jde?). Je otevřen bod, bylo hlasováno. To je v pořádku. Jenom že se to tady ještě nestalo. Vždycky proběhly aspoň nějaké základní příspěvky. Já mám třeba tady opravdu – přečtu vám citát, když bojoval proti omezení řečnické doby nynější pan premiér, který tady prohlásil: „Koaliční poslanci tak učinili přesně ve shodě se slovy Andreje Babiše, že Parlament je žvanírna. Opět se ukazuje, že vládu vůbec nezajímají argumenty ani příběhy konkrétních lidí, pro které elektronická evidence tržeb znamená likvidaci," uvedl předseda ODS v prohlášení. Takže nyní vlastně dělají ti koaliční úplně to samé, co dělali ti koaliční dřív. Ach, ty výměny vlád, ach, ty výměny opozic a koalic. Všechno se opakuje, nikdo si nic nepamatuje.

Já bych tady ale jenom prosil, aby se postupovalo v souladu s jednacím řádem. Například za mě – bylo mi doporučeno, že mimořádná schůze... (Předsedající upozorňuje na čas.) Já se přihlásím ještě jednou.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Co se týče otevření rozpravy, tak k tomu došlo za řízení schůze panem místopředsedou Skopečkem dnes ráno.

Dále je přihlášen s faktickou pan poslanec Janulík. Prosím.

Poslanec Miloslav Janulík: No, musím na ctěného kolegu Bureše, který tady vystoupil, zareagovat. To, co nám tady předvedl, jistě mu to vyřídíte, je klasický pons asilinus (asinorum) neboli oslí můstek. A jenom to zase přísloví, jak tady má rád pan – kdybys býval mlčel, mohl jsi zůstat filozofem.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Jako další je přihlášen pan poslanec Feranec a následuje pan poslanec Mašek. Obě faktické, zatím závěrečné faktické poznámky. Prosím, pane poslanče, vaše dvě minuty.

Poslanec Milan Feranec: Děkuji, paní předsedkyně. Dámy a pánové, já jenom zareaguji. Tady se říká, že vlastně účelem toho zákona je nastavit valorizační mechanismus. Tak jak je předložen, je snížit o 14 miliard. Tečka. Jestli někdo načte ve druhém čtení – to já nevím, jestli načte, předpokládám, že ano, když tady ministr slíbil. A já se ptám, i když bude nastavený, z jaké základny? Teď se navrhuje snížit na 1 500 korun. Je to tak? 1 560 korun, ano. Dnes je 1 970, má se snížit, nebo před rokem bylo 1 760, plus minus. Já se ptám, kdy se dostane na úroveň roku 2021? To jsem zvědavý. Já jenom říkám, že tak jak je zákon předložený, není valorizační mechanismus. Tam není o tom ani zmínka. Jestli bude načtený, je to v pořádku, ale kdy se dostane na tuto úroveň? Děkuji.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Děkuji. Nyní je tady faktická pana poslance Jiřího Maška. Máte slovo.

Poslanec Jiří Mašek: Vážená paní předsedající, vážený pane ministře, je to také na pana kolegu Svobodu, který tady v podstatě řekl, že jde v tomto zákoně o to, aby se zvýšily finance do zdravotnictví, když to velmi zjednoduším. Ale to, co zatím bylo předloženo, je pravý opak. Je to snížení. Je to snížení o čistých 400 korun na jednoho státního pojištěnce. Takže jenom takhle chci zareagovat. Samozřejmě se vyjádřím potom ještě ve svém stanovisku jako garant klubu.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Děkuji. Nyní faktická pana ministra Stanjury. Připraví se pan poslanec Svoboda.

Ministr financí ČR Zbyněk Stanjura: Tak buď se budeme poslouchat, nebo ne. Musíme si vybrat. Já jsem včera nabídl, že ten mechanismus je připravený. Nabídl jsem hnutí ANO, že o něm můžeme jednat, než ho dáme do systému, a že jsme připraveni o těch parametrech debatovat. Ta nabídka platí. Kdybychom ho vložili do systému, tak už tam je a nejpozději tam bude do ukončení druhého čtení, ať už v dohodě, nebo bez dohody. To předem nejsem schopen říct.

Pan poslanec Feranec mi dal sugestivní otázku, kdy to bude na úrovni roku 2021. No tak to je jednoduchá matematika. Já jsem o tom včera mluvil. Letos my nesnižujeme platby proti roku 2021, my zachováváme úroveň roku 2021. To znamená, ten výsledek bude 1 767 měsíčně za státního pojištěnce. A když se teď platí 1 967, tak aby to vyšlo v průměru, tak je to 1 567. A včera jsem říkal, aby byla účinnost k 1. 7. nebo k 1. 8., tak to matematicky vyjde, ale cílem je zachovat platbu za státní pojištěnce na úrovni roku 2021. Takže jakmile schválíte ten návrh zákona, tak je garantováno, že to bude zajištěno na rok 2021, a pokud se nám povede – buď s vámi, nebo bez vás – prosadit ten valorizační vzorec, tak se dá velmi dobře odhadovat, jaké budou platby v příštích letech podle těch parametrů.

A jenom zopakuji, že jsme navrhli, aby byl stejný mechanismus použit u valorizace plateb za státní pojištěnce, jaký používáme u valorizací penzí, což je vyzkoušený, fungující, a po různých debatách, kdy jsme zkoušeli modelovat jiné parametry, tak jsme přišli k tomu, že to nám připadá jako nejsprávnější a nejbezpečnější.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Děkuji. Ještě jedna přihláška faktická, totiž zpravodaje pana poslance Philippa. Prosím.

Poslanec Tom Philipp: Dobré odpoledne. Já bych se chtěl ještě vrátit na začátek. Já prostě nemám rád, když si někdo přisvojuje nějaké výdobytky, které vlastně úplně nevydobyl.

Na začátku pan poslanec Babiš mluvil o tom, že byl jediný, který přidal zdravotníkům. Chtěl bych ho upozornit, že v době, když jsem byl na ministerstvu a kdy tam byl tam byl pan ministr Němeček, tak za tu dobu se přidalo zdravotníkům na platech 30 %. A kdyby nám tenkrát přidal trošku za státní pojištěnce a tak se strašně nebránil, jak se bránil, tak jsme jistě přidali víc.

Pak bych také uznal, že přinesl do zdravotnictví třeba 20 miliard na REACT. To bylo docela hezké, taková šance pro zdravotnictví. Bohužel, a tady bych skoro použil slovo „zprasil“ to jeho ministr Adam Vojtěch, který udělal takzvanou klikačku, ve které se ta první část toho projektu zrealizovala, překročila finanční rozpočet, takže se druhá část projektu, takzvané béčko, musela zrušit asi dvě hodiny předtím, než se vlastně vypsala. Čili já bych to považoval za takovou jako promarněnou šanci. Bylo fajn, že ty peníze sehnal, bohužel potom už je neuměl správně utratit. Děkuji.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Také děkuji. Vaše vystoupení vyvolalo další faktickou poznámku, a to paní poslankyně Kláry Dostálové. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Klára Dostálová: Děkuji za slovo. Pan ministr už se směje. Ano, logicky to muselo vyprovokovat moji faktickou poznámku. Vaším prostřednictvím, paní předsedající, k panu zpravodajovi. Žádná klikačka nebyla. My už jsme si to tady několikrát vysvětlovali na půdě Sněmovny. Přinesla jsem dokonce i hodnoticí kritéria, abyste se tady na to mohli podívat. Jediné, co bylo, je, že byl obrovský převis poptávky v rámci jedné výzvy, a proto i s Asociací krajů bylo dohodnuto, že se ty peníze nalejou do těch nemocnic, které už byly přihlášeny, a o to se sníží další výzvy. Ale co se stalo? My jsme dostali z Evropské komise další zdroje, protože jsme samozřejmě vyjednávali, a tyto zdroje se dále pustily do zdravotnictví. Takže do zdravotnictví šlo zhruba 22 miliard.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Tak další faktická poznámka pana zpravodaje. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslanec Tom Philipp: Klikačka byla. Můžeme tomu říkat, nebo můžete si myslet jakkoli, nebo jakkoli to můžete nazývat, byla to klikačka. Kdo dřív kliknul, tomu to prostě do toho Brna nebo Olomouce myslím doběhlo dřív a ten byl v tom pořadí vepředu. Protože to hrozilo velkou nepříjemností, abych byl slušný, tak se našel ten mechanismus, že se ty peníze z toho béčka přesunuly do toho áčka, aby se uspokojili všichni a nikdo neměl k tomu žádné připomínky. Béčko bylo zrušeno, céčko bylo sníženo v těch projektech a bohužel to prostě dopadlo tak, že spousta peněz, které byly vynaloženy na ty projekty, potom padlo pod stůl.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Tak faktická už tedy žádná není, paní poslankyně ji stáhla, takže já využiji té vzácné chvíle a načtu omluvy, kterých tady mám už poměrně hodně, které mi došly. Takže prosím v tuto chvíli o pozornost omluvám. Pan poslanec Ondřej Kolář se omlouvá mezi 12. a 24. hodinou, tedy půlnocí, z důvodu nemoci. Pan ministr Pavel Blažek se omlouvá z dnešního jednání od 12 hodin do konce jednacího dne z pracovních důvodů. Pan poslanec Jiří Navrátil se omlouvá mezi 12. hodinou a půlnocí z pracovních důvodů. Dále se omlouvá paní předsedkyně Alena Schillerová, a to mezi 11.00 a 11.40, což ještě asi nebylo načteno, takže z důvodů pracovních, ona už je přítomná. Pan ministr tentokrát Zdeněk Nekula se omlouvá, a to od 14 hodin do konce jednacího dne z pracovních důvodů. Tady mám ještě omluvu paní předsedkyně Aleny Schillerové mezi 9. a 11. hodinou z pracovních důvodů. Dál se omlouval pan poslanec Roman Bělor, a to mezi 9.05 a 10 hodinami z důvodů pracovních. Pan poslanec Ivan Jáč se omlouval mezi 15.

hodinou a půlnocí z důvodu nemoci. Opět paní předsedkyně Schillerová, tentokrát mezi 8 a 8.30 z pracovních důvodů. A pan poslanec Richard Brabec ze zdravotních důvodů dnes do 15 hodin. To bychom měli z omluv vše.

A nyní tedy mám přihlášeného s přednostním právem pana předsedu Andreje Babiše. Prosím, máte slovo.

Poslanec Andrej Babiš: Děkuji za slovo. No tak nevím, kam šla paní kolegyně Bělohlávková a proč říká nepravdy. Vždyť to není leták, to je prospekt, má hezký design. Já jsem přece tady četl tu část, profesor Cibula: zhoubný nádor děložního čípku by vůbec neměl ve vyspělé zemi jako Česká republika existovat. A tady je napsáno, já jsem to četl, že je očkování proti papilomaviru. Tak asi paní kolegyně tady nebyla. Ano, děložní čípek, tam se může očkovat, to je jediné. Já jen čtu, co říkají experti. Pan poslanec Svoboda se rozčiluje. Já jen čtu, co píšou vaši kolegové. Jste kandidát na primátora v Praze, tak asi jste univerzální. Já říkám, že já jen interpretuji, co říkají experti.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Prosím, oslovujte prostřednictvím předsedajícího.

Poslanec Andrej Babiš: Prostřednictvím předsedajícího. Takže asi nebudete zpochybňovat tyhle lidi, kteří tady jsou. Jsou to lékařské kapacity a jsou to naši nejvýznamnější onkologové, takže já tady jen interpretuji to, co oni říkají. Paní Bělohlávková tady asi nebyla, když o tom neslyšela, a snaží se tady ze mě dělat nějakého hlupáka. Přitom jsem to jasně četl.

Ještě bych panu ministrovi Stanjurovi chtěl říct: vždyť vy ten prospekt znáte. No vidíte, vy ho všichni znáte. Protože tady křičel Jurečka a všichni křičeli: to je Babišova předvolební kampaň! Vy jste to zakázali dát lidem. Zakázali jste to dát lidem. Vy jste to zakázali. Ano, tady jste křičeli a vyhrožovali pojišťovnám, vždyť to tady říkal na mikrofon, já jsem tady seděl. Vy jste nechtěli, aby to lidi dostali, protože jste říkali: to je Babišova kampaň. No a úřad pro dohlížení na politické strany řekl, že to není žádná kampaň. Nebyla to žádná kampaň.

Takže prosím vás, já bych si, pane ministře, rád s vámi vyjasnil ty peníze. Pan poslanec Philipp, prostřednictvím paní předsedající, říká, že dělal náměstka Šnajdrovi, Němečkovi. Víte, kolik jste navýšili peníze pro zdravotnictví za vaše sezení na Ministerstvu zdravotnictví? Ne, nebyli jsme proti. Na různé kšefty, cyberknify, které tam realizoval bývalý ministr, jsme určitě nechtěli dávat penízem, na netransparentní přístrojovou komisi, kde vyhazovali lékařské kapacity, ani je nepřipustili, ponižovali je tam, kde se dohazovaly kšefty pro Moravskoslezský kraj, protože odtud pochází ministr. 30 miliard jste dali, 30 miliard. A za naší vlády je to 228 miliard.

A tady křičel pan poslanec Svoboda, prostřednictvím paní předsedající, že ten mechanismus... Tak pane ministře, tak mi ho řekněte, ten váš mechanismus. Ne, já tomu nerozumím, zkuste mi ho říct. Vy, vy jste snížili platbu za státního pojištěnce na rok 2022 z 1 967 korun, a to je zákon, v této chvíli zákon, nařízení vlády, dobře, nařízení vlády, a vy jste to snížili na 1 767. Tím jste připravil pojišťovny o 14 miliard. Pojišťovny mají nějaké rezervní fondy a ony musejí říct, kolik má být zůstatek. Podle informací, které já jsem dostal, zůstatky budou 25 miliard. Ale to není podstatné, jaký je zůstatek. Pojišťovna to má vědět. Já jen čerpám ty informace, které jsem měl, že postupně zůstatky klesaly. 2022 bylo 60 miliard nebo 65, 2021 bylo 50, vy tvrdíte, že 53. Tak fajn, čím víc to bude, já s tím problém... To není o zůstatku. No a vy říkáte, že – a tady křičel pan kolega Svoboda – že je nějaký mechanismus, který dodá víc peněz do zdravotnictví. A mě by tedy zajímalo, jak, když vy říkáte, že roku 2023 platba za státního pojištěnce bude 1 567 korun, takže bude přesně o 400 korun nižší, než my jsme navrhovali v roce 2022, a bude nižší o 200 korun, než jste navrhl teď v roce 2022 po

tom, co jste vzal pojišťovnám 14 miliard. Tak to je záhada, to je trojčlenka, která nevychází. Tak mi to vysvětlete, jak to je. A hlavně mluvme o absolutní částce. Nějaké vzorce a koeficienty mě nezajímají.

Zdravotnictví mělo výdaje v roce 2021 550 miliard 583 milionů. Tak řekněte, kolik zdravotnictví bude mít výdaje v roce 2022 a kolik bude mít 2023 v absolutních miliardách, ne nějaké propočty a procenta. 2021 výdaje ve zdravotnictví 550 miliard 583 milionů. Když nastoupila naše vláda, tak meziročně jsme navýšili výdaje zdravotnictví z roku 2017 na 2018 o 39, potom o 34, potom o 66 a minulý rok o 88 miliard. Tady to máte, můžu vám dodat tu knížku, kdybyste chtěl, tam se dozvíte, co jsme dělali. Takže 550 miliard v roce 2021. A já se ptám, kolik bude výdaj v roce 2022 a 2023, když je ten mechanismus super? Pokud to bude více než 550 miliard, já jsem spokojený, nemám s tím problém, akorát nerozumím tomu, jak by to mohlo být, když – ano, můžou to být výdaje, pokud vy snížíte platbu za státní pojištěnce, už jste ji snížili o 14 miliard, teď ještě chcete snížit o další, ale samozřejmě když odčerpáte ty rezervy a necháte jim zůstatky nevím kolik, no tak se na to dostanete a teoreticky může být ten výdaj vyšší. Ale já nevím jak.

A pokud se chcete o tom bavit, tak já rád vás navštívím a rád s vámi budu o tom diskutovat, protože toto vždycky bylo moje téma. Jako ministr financí, tak jako premiér. A samozřejmě jako ministr financí jsem držel kasu, nechtěl jsem utrácet. Ale jako premiér jsem měl jiný názor, protože zkrátka zdravotnictví se mezičasem stalo ještě větší prioritou než předtím. Takže já jen znovu opakuji, že... Ano, ten prospekt, proti tomu jste protestovali, říkali jste, že je to kampaň. A pokud se to dneska zpropagovalo a lidi o tom slyšeli a vyhledají si, tak to bude skvělé. A skvělé bude, když VZP to bude rozdávat, ten prospekt, protože ne všichni umí si elektronicky to stahovat.

REACT-EU, pane poslanče, prostřednictvím paní předsedající, tak to je trapné, co jste tady říkal. Ano, možná na začátku tam něco bylo špatně. Ale podstatné je, že všichni, kteří chtěli peníze dostat, dostali. Dostali. Dostaly i krajské nemocnice, dostaly. Bylo to transparentní, nebylo to ovlivněné politicky. A já jsem přinesl z Bruselu pro zdravotnictví 50 miliard. Váš Nečas přinesl osm. Váš ne, pana ministra financí. Padesát osm. A já myslím, že na to jsou jasná data. Takže nevím, proč říkáte, že se nedostalo. Já mám informace, že se dostalo. A pokud se nedostalo, tak já bych rád viděl tedy ten seznam, kdo nedostal.

No, takže celkově ten rezort – (Zpravodaj reaguje mimo mikrofon.) Říkáte, že nějací naši úředníci. Jací naši úředníci? Vždyť to jsou vaši úředníci. Vy jste tam seděl u šnajdroida, abyste hlídal zájmy KDU-ČSL. Vždyť si to pamatuji na ty debaty, kdy jsme dělali první vládu, Sobotka a pan kolega Bělobrádek, a říkali: Musíme mít všude náměstky. A já hovořím: Proč? Jaké náměstky? Ne, toto byl ten váš systém. Nabrali jste tam stovky vašich lidí. Jurečka, kolik jich nabral? Dvě stě na zemědělství. Všude dáváte ty straníky. No teď v tom pokračujete. Já jsem žádné neměl. Žádné jsem neměl. Já jsem je bral jako úředníky. Jako úředníky. Nemám. Já jsem nikdy neuplácel naši členskou základnu nějakými posty, tak nevím, o čem tady mluvíte jako. Já si pamatuju, když jsem seděl se Sobotkou a s kolegou Bělobrádkem, o tom, že kdo má být ministr zdravotnictví, a v podstatě nikdo neměl tu nabídku. A teď jsem zapomněl to jméno toho... no, Žaloudík. A já jsem říkal, říkal jsem Sobotkovi: Proč tam nedáte pana Žaloudíka? To by byl skvělý ministr. A to je onkolog ze Žluťáku z Brna. No ale Sobotka si tam dal toho šnajdroida, protože ten pokračoval v tom. Pokračoval. Pamatuju si na ty tweety. Už ve dvanáct nebyl schopen řídit. (Zpravodaj mimo mikrofon.) No co ale? Jak ale? Tak to bylo. Já jsem psal čtyřicet šest dopisů panu Němečkovi. Čtyřicet šest. No ale vy jste se staral o zájmy KDU. Tak já vás neviním. Já vám říkám, že vy jste tam byl proto, abyste lobboval za KDU, a to je v pořádku, no. Tak ty vaše výsledky byly takové, jaké byly. A změnilo se to, až když přišel ministr Ludvík, ten byl schopen něco vyjednat.

Takže co se týče těch peněz, já bych rád věděl od pana ministra Stanjury, kolik to bude miliard v roce (nesrozumitelné) výdaje. Kolik. Takže 550 miliard 583 na rok 2021, a kolik to

bude miliard. A ten mechanismus, když nás pozvete, tak my budeme nadšeni. Když s námi nemluvíte, v podstatě všechno, co my řekneme, je špatně. A já potom nechápu, když já jsem tady říkal, že jste za čtyři měsíce dostal 40,3 miliardy navíc meziročně. Tady je nějaký titulek z antibabišovského Seznamu (ukazuje): Stanjura se zmýlil, na daních vybere o sto miliard navíc. Nevím, jak jste se zmýlil. Jasně že vyberete navíc, ne? Takže zkuste nám říct, jaký to bude mechanismus. Když já nechápu, když snižujete platbu na státního pojištěnce, tak jedině, jak to můžete udělat, je, že odčerpáte ty rezervy pojišťoven, pokud chcete navýšit výdaje zdravotnictví. Ale já nevím, co chcete. Takže by bylo dobré, abyste nám to řekl. Pokud teď, nebo někdy jindy, tak to je na vás.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Nyní je přihlášen s přednostním právem pan ministr Stanjura. A já chci avizovat, že dle dohody předsedů všech poslaneckých klubů bych následně vyhlásila přestávku na jednání grémia, abychom se dohodli na tom, jak budeme postupovat dále na této schůzi. Takže... A ještě chcete vystoupit s přednostním právem paní... Tak potom teprve grémium. Dobře. Tak tedy nyní pan ministr s přednostním právem.

Ministr financí ČR Zbyněk Stanjura: Tak já mám jinou informaci, tak jsem se domníval, že přijdu na vládu, tak já nevím. Já jsem chtěl vlastně faktickou. Tak já to... Pan poslanec Babiš asi neví, jaké valorizační vzory jsou u penzistů, tak já to řeknu. Navýšení o inflaci a polovinu růstu reálné mzdy. Tohle u penzí, navrhujeme ten samý mechanismus. Já jsem připraven debatovat o číslech. Já jsem řekl, že ty peníze, o kterých mi říká, že jsou navíc, jsou už zapojeny a jsou ve schváleném rozpočtu. Jsou ve schváleném rozpočtu. Takže to nejsou žádné další příjmy, o kterých bychom mohli nyní přemýšlet, na jaké další výdaje použijeme. A to je realita.

A já bych potřeboval, aby ta debata byla rovnocenná, pane poslanče, prostřednictvím paní předsedkyně. Vy jste říkal, že výdaje ve zdravotnictví byly v roce 2021 kolem 550 miliard. A já bych je potřeboval rozklíčovat, co všechno těch 550 miliard do oblasti zdravotnictví počítáte, protože evidentně to nejsou výdaje systému zdravotního pojištění. A aby ta debata měla smysl, tak musíme mít stejné vstupní podklady k té debatě, jinak budeme vycházet každý z jiných čísel a ta debata nikam nepovede. Takže po té přestávce – já myslím, že je dobře, když se grémium domluví na tom, jak budeme postupovat – by bylo dobré, kdybyste nejenom mně, ale všem ostatním poslankyním a poslancům řekl, z čeho se ta částka skládá. Záporné jsou výdaje v systému zdravotního pojištění plus – a to plus musíme slyšet, abychom pak mohli vést věcnou debatu nad tím číslem. Když nevím, z čeho se skládá, tak vám nemůžu dát číslo, které by se mělo podle vás s tím vaším 550 miliard. To je všechno, stihl jsem to do dvou minut.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Tak nyní tedy několik faktických poznámek. Nejdříve je přihlášen s faktickou poznámkou pan poslanec Vondráček. Prosím, máte slovo.

Poslanec Radek Vondráček: Tak já děkuji. Opět k tomu svému tématu. Omlouvám se všem, byl jsem zkontrolovat video a zvukový záznam.

Pan místopředseda Skopeček na začátku v 8 hodin, když zahajoval, tak řekl: Jsme v obecné rozpravě a máme tu přihlášky s přednostním právem. On ji neotevřel. Ten večer předtím ji taky nikdo neotevřel. A ani ji otevřít nemohl, protože tam byly přihlášky s přednostním právem. Já z toho nechci dělat prostě nic, prostě snad tady nějak v konsenzu budeme pokračovat. Jenom chci upozornit na to, že jsem měl pravdu, když jsem říkal, že obecnou rozpravu v podstatě řádně doteď nikdo neotevřel.

A když už mám tu faktickou poznámku, tak jsem se s vámi chtěl ještě podělit se zkušeností z minulého volebního období. Když byla také nějaká mimořádná schůze a opozice měla několik bodů, a protože samozřejmě tam docházelo k nějakým průtahům v diskusi, tak mě tenkrát taky napadlo, že bychom nějaký bod přerušili a dali ho až za nějaký méně kontroverzní bod. Nebo hlavně abychom projednali nějaký bod, komunikoval jsem to i s legislativou. Tenkrát mi bylo řečeno, že to je mimořádná schůze, kde je prostě podstatou a tím hlavním motivem a cílem, že se nemůže měnit pořadí té navržené schůze. Přesto se včera přerušil bod 1 a zařadil se až za bod 3. Je to věc, která nespadá pod jednací řád, jedná se o nějakou zvyklost, řekněme nějakou vnitřní logiku toho jednacího řádu. Ale došlo tady zase k porušení nějakých zaužívaných postupů. Stejně tak došlo k porušení zaužívaných postupů, že jsme hlasovali o zkrácení řečnické doby v době, kdy ještě nebyla otevřena rozprava. Opět to není výslovně proti jednacímu řádu. Takže jenom na to upozorňuji, nechci z toho nic dělat. Možná si to můžeme pak říct mimo mikrofon, ať nezdržujeme debatu lékařů. Děkuji.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Tak nyní je tedy přihlášen s faktickou poznámkou pan poslanec Babiš. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslanec Andrej Babiš: Já bych chtěl reagovat na pana ministra Stanjuru. Já nechci tady vést tu debatu, pokud si na mě najdete čas, tak já rád jako navštívím. Já samozřejmě nejsem schopen odpovědět teď. Ale já vám to dodám, těch 550 miliard, jaké jsou to výdaje, z jakých zdrojů. Samozřejmě vám to vydám. Já jen jsem stále fascinován tím, že vy stále říkáte, že nemáte ty peníze. Tak mi zkuste teď vysvětlit, kde jste sehnal 8,5 miliardy na nákup plynu pro státní hmotné rezervy. To je jako zázrak.

Vy jste stále říkal: Nemám peníze. Nemám peníze. Vzal jste těm důchodům a mladým těch 1,8 miliardy korun směšných, 0,1 % výdajů celého rozpočtu. A najednou jste sehnal 8,5 miliardy. Ale já kdybych byl vámi, tak bych to Síkelovi nikdy nedal, protože my jsme vám doporučovali, protože vy jste přišel o peníze, o cash flow. Vy jste měl vzít Síkelovi: Hele, udělej si to jako Německo. To znamená, řekni ČEZu, RWE, Innogy, nakupte 2,5 tisíce terawatthodin za 8,5 miliardy, a potom, když to prodáte a bude tam nějaký zásadní rozdíl, tak my jako stát vám eventuálně uhradíme tu ztrátu. A vy jste zázračný ministr, tak já jsem byl také ministr, takže... já gratuluji, že jste najednou získal 8,5 miliardy, když stále říkáte, že nemáte peníze. Vy jste je sehnal, teď se utratí. Jsem zvědav, co ten Švagr bude dělat s tím plynem, komu to prodá. Jasně, Švagr udělal soutěž. Máte přece ČEZ. (Předsedající: Čas. Vaše dvě minuty vypršely.) Takže já budu rád, když tedy nějak tu debatu můžeme udělat jinde, a já tady nechci zdržovat.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Opravdu poprosím o dodržování časového limitu dvou minut. Nyní se hlásí s faktickou nejdříve ministr Stanjura, pak vidím další faktickou, prosím, máte –

Ministr financí ČR Zbyněk Stanjura: Budu rád, když ta čísla dostanu, a pak jsem schopen odpovědět na otázku, kolik to bude v příštích letech. Když nevím, z čeho se to číslo skládá, rozumím, nemusíme to všechno říkat teď okamžitě. Já jenom připomenu, že 4. března 2020 poslanec Babiš vyzval vládu, aby nakoupila plyn do hmotných státních rezerv. Když je to ve státních hmotných rezervách, tak kdo je vlastníkem? Stát. To se dá odvodit i z názvu. Státních hmotných rezerv. Kdybychom to udělali ten den, jak jste nám opakovaně a tvrdohlavě tvrdil, tak jsme platili 160 eur jednotkovou cenu. My jsme to neudělali, my jsme se rozhodli včera, zachovali jsme chladnou hlavu a koupili jsme to levněji.

Druhá věc, o které mluvíte, to je věc, která je už ošetřená v krizovém opatření. Ale hlavní je to, poslancům říct: já nemám žádné peníze, které tu dám tomu ministrovi nebo tu

dám tomu ministrovi. To se úplně míjíme v tom, jaký je úkol Ministerstva financí a ministra financí. O takových věcech samozřejmě rozhoduje vláda. To nejsou moje peníze, které já někomu milostivě, nebo rád nebo nerad někomu pošlu.

A těch 8,5 miliardy, to je jednoduché. Viděl jste rozpočtové opatření. Protože chystáme novelu, použil jsem zdroje, které vím, že nebudu potřebovat do září. Nejsou žádné dodatečné zdroje. Ty zdroje se pak budou muset přikrýt v rámci novely. Já to říkám všem. A vy to víte stejně dobře jako já, když je schválený rozpočet a máte peníze na dvanáct měsíců, tak vám v prvním pololetí nic nedojde. Takže když si přečtete usnesení vlády, tam to rozpočtové opatření je. Je to úplně jednoduché, vzal jsem to z těch kapitol, kde jsem věděl, že do konce září si to můžu dovolit z těch kapitol vzít. Že je tam potom vrátíme, je naprosto logické. To není ani zázrak, ani kouzlo. To je normální rozpočtové opatření, mimochodem – (Předsedající: Čas.) – pokud mě paměť neklame, loni i vaše vláda a finance udělaly 1 661. Jen konstatování, žádná kritika.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Pane ministře, vypršel váš čas na faktickou poznámku. Nyní je přihlášen pan místopředseda Bartošek, taktéž s faktickou poznámkou.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji za slovo, paní předsedkyně. Já jsem celou situaci probral s Radkem Vondráčkem, vaším prostřednictvím mu děkuji. Celou situaci z rána jsme si vysvětlili a uzavřeli jsme to tím, že rozprava byla otevřena a všechny návrhy, které zazněly, byly v souladu. Každopádně příště je potřeba používat to, že je explicitně třeba říct, že se otevírá obecná rozprava. Řídící schůze řekl „jsme v obecné rozpravě“, tím pádem řekl prostě, že obecná rozprava probíhá. Děkuji za vstřícnost, my jsme si to vysvětlili. Můžeme pokračovat v jednání. Děkuji.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Také děkuji. Nyní se dostává na přednostní právo paní předsedkyně Schillerová. Pak je ta avizovaná přestávka na jednání grémia, které se sejde po tomto vystoupení. Takže jej avizuji pro ostatní poslance a poslankyně. Prosím, paní předsedkyně, máte slovo.

Poslankyně Alena Schillerová: Je tam pan ministr. Děkuji. U mě to bude více o číslech. Děkuji za slovo, paní předsedkyně. Protože tady toho padlo již hodně, tak já se budu snažit soustředit spíš na to, co mě trápí. Vynechám různé svoje politické názory, i když všichni asi víte z mých vyjádření, která zazněla opakovaně, že já tady tuto novelu považuji za opravdu krajně nezodpovědnou. A skutečně i s ohledem na situaci, ve které se nyní nacházíme... Mně se nelíbila už tehdy, když se o ní poprvé začalo mluvit. A teď v souladu ještě s ohledem na uprchlickou krizi a více než 300 000 státních pojištěnců samozřejmě naopak ještě to umocňuje můj pocit z nerozumnosti tohoto kroku. Ale teď mi dovolte říct něco z hlediska finančního. Já nejsem lékař, já jsem právník, bývalá ministryně financí, to je veskrze známo. Takže já se budu soustředit a držet se svého kopyta.

Když hnutí ANO převzalo v prosinci roku 2017 rezort zdravotnictví, tak já si troufnu říct, že to byl skoro stav klinické smrti. Ten rezort byl podfinancovaný. A já, věřte mně, nemluvím jenom z nějakých debat s ministrem nebo na vládě, já jsem za ty čtyři roky, a nejenom oblast zdravotnictví, si objela celou řadu, celou řadu ať už nemocnic, nebo jsem mluvila s velkým množstvím zdravotníků i s ohledem na covidovou situaci a na neustálý tlak na peníze zejména z oblasti zdravotnictví. A to se teď nebavím, prosím, jenom o platbách za státní pojištěnce... (Obrací se na předsedající.)

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Ano. Já poprosím kolegyně a kolegy o ztišení, přesunutí jejich rozhovorů do předsálí, aby tady byl klid na vaše vystoupení.

Poslankyně Alena Schillerová: Moc děkuji, paní předsedkyně. Budu se opravdu snažit být věcná. Takže já teď nemluvím jenom o platbách za státní pojištěnce, a o tom zřejmě mluvil i pan předseda, ale to nechám na něm, ať si to s panem ministrem řeknou sami, ale já mluvím o tom, že jsme museli zvednout platy zdravotního personálu, lékařů, sester. Mluvím o vybavení nemocnic, to nikdy nekončí, to nikdy nekončí, ale určitě kus práce se tam udělalo. O finanční situaci nemocnic, my jsme oddlužovali státní nemocnice. To byla částka 6,5 miliardy, dneska by se v tom prostě potáceli. Doufám, že aspoň toho využijí a zůstanou v černých číslech. Ale mluvím samozřejmě i o stavu veřejného vysokého školství ve vztahu ke zdravotnictví. Ale o tom mluvil už pan předseda, tak já nebudu opakovat to, co on o tom mluvil, to, co už tady říkal, abych to neopakovala. Ale ta situace byla opravdu velmi těžká, protože tady se de facto nějakými systémovými kroky nebo reformami nikdo po léta nezaobíral. A já neříkám, že jsme to vyřešili. V žádném případě. To nikdy nekončí. To je obrovská studnice problémů, a pokud do toho už trošku máte vhled, tak určitě mi dáte za pravdu.

Nikdo se třeba nezaobíral problémem, asi to říkal pan předseda, já jsem byla na semináři k EET, ale nikdo se nezaobíral problémem, že velká část našich kvalitních zdravotníků každoročně odchází do okolních zemí, že je tady vzděláme, dáme jim bezplatné vzdělání, oni nám odjedou do Německa, do Rakouska, chybí nám tady. Ukázalo se to v covidu, kdy najednou my jsme zvažovali, že stáhneme... Byla taková úvaha, když chyběl personál, že by se stáhly sestry z Rakouska. Ale pak jsme slyšeli: nedělejte to, stáhnou nám Slováci slovenské sestry nebo lékaře. Je to skutečně systémový problém a my jsme se snažili ty věci řešit.

Můj kolega Adam Vojtěch, já s velkým respektem na něho vzpomínám, můžete ho kritizovat horem, spodem, nikdo si neprošel takovým peklem jako on. Nikdo. A musím říct, že on se opravdu snažil o spoustu systémových věcí, které byly roky odkládány. A že některé se nedotáhly, nebudu se vymlouvat, ale bylo to i díky, díky covidu. A přesto v podstatě, bez ohledu na to, a on nemohl v té době ještě tušit, že na dveře klepe covidová krize, přesto připravil z hlediska, abych posoudila novodobou historii, tak zdravotnictví na nástup této krize o hodně lépe, než se kdy podařilo kterémukoliv předcházejícímu ministrovi, kteří se tam střídali. Samozřejmě naši vládu nevyjímaje.

V roce 2017, když jsme přebírali tento rezort, tak platba za státního pojištěnce byla něco nad 900 korun, bylo to konkrétně 920 korun. My jsme ji navyšovali – 969, 1 018, 1 057, 1 767 a nakonec pro rok 2022 1 967. To jsou známá fakta vyplývající z rozpočtu, ze zákona. A navýšení těchto plateb, a já jsem o tom vedla, on to tady pan předseda zdvořile neřekl, ale my jsme se velmi přeli, to byly velké spory a troufnu si říct, že i velké pracovní hádky nás dvou. Ale pak jsem nedala jenom na tu debatu s ministrem nebo s náměstky, ale skutečně jsem se bavila s pojišťovnami, bavila jsem se s řediteli nemocnic, nechávala jsem si dělat od expertů Ministerstva financí analýzy, protože mnohdy měli velké oči, řekli na investice, pak se ukázalo, že to třeba nejsou schopni proinvestovat. Takže jsem se tomu skutečně věnovala, co jsem mohla. A říkám odpovědně, že ty peníze byly nutné vzhledem k podfinancovanému stavu českého zdravotnictví. Zvedaly se ceny zdravotní starostlivosti, léků, technologií. Museli jsme zvýšit platy. Vždyť jsme jim všem tleskali, děkovali jsme jim za covid, za tu hrůzu, kterou si prošli, a pak jsme je samozřejmě za to museli odměnit. Vždyť ti lidé tam byli od rána do večera, mnohdy riskovali svoje zdraví, nebyla vakcinace, nastavovali... Víte, jaká tam byla nemocnost, jak jsme to neustále řešili. Nakonec jste to sledovali také, i když z opozičních lavic.

A my jsme jim chtěli zabezpečit nejen důstojný život odpovídající nezpochybnitelné náročnosti povolání lékařů a sester, ale i dalších, dalšího obslužného aparátu, abychom

zejména zabránili hromadnému odchodu kvalitních pracovních sil z oboru zdravotnictví do zahraničí. Blízkost Německa je pro nás výhodou, ze které profituje český průmysl a ekonomika, ale bohužel v oblasti zdravotnictví tomu tak není. Já jsem z jižní Moravy – stejný problém Rakousko, úplně to samé. Blízkost jedné z nejrozvinutějších ekonomik Evropy bude trvale vytvářet konkurenci českým nemocnicím a zdravotnickým zařízením a je nepochybné, že čeští zdravotníci budou v Německu vždy lépe hodnoceni, avšak rozdíl nesmí být propastný. Musíme adekvátně ohodnocovat naše lékaře a lékařky.

Já se třeba zeptám pana ministra, on mě teď neposlouchá, ale... (Ministr Stanjura diskutuje s poslancem Jakobem. V sále je hluk.)

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Omlouvám se, opravdu se pokusím tady zjednat větší klid. Jakkoli je ten sál úplně poloprázdný, tak je s podivem, jaký hluk tady jsme schopni vytvořit. Požádám vás o to, abyste se ztišili a paní předsedkyně mohla pokračovat. Prosím.

Poslankyně Alena Schillerová: Velmi děkuji, paní předsedkyně. Nechci tady nikoho zkoušet, ale dívali jste se třeba, pane ministře, nebo někdo jiný, na to, kolik je dneska průměrný plat lékaře ve státní nemocnici, nebo sestry? (Poslanec Brázdil – poznámka z pléna, že tu žádný ministr není.) Je tady, je tady. Já se na něho dívám. Nemusíte mě... Já ho sleduji.

To znamená, i o kolik se zvýšil, že už se domnívám, že už je to důstojný plat. Ano, namítnete mi třeba, že je to i se službami, ten argument často slyším. Ale ono se to nedá... Často to slyším od personálu, když jsem s nimi třeba mluvívala... (K poslanci Svobodovi:) Od vás neříkám, že ne, pane docente, prostřednictvím paní předsedající. Ale myslím si, že už je to dneska, pohybuje se přes 100 000, ten průměrný plat, a to je v pořádku, já to schvaluji určitě, u sester je to něco přes šedesát, samozřejmě je to průměr, takže neříkám, že to berou všichni, někdo bere víc, někdo bere méně, ale myslím si, že už jsou to, a po zásluze, protože je to jedno z nejnáročnějších zaměstnání.

A teď ke zdravotním pojišťovnám. Od doby, kdy jsme převzali rezort zdravotnictví, tak celkové zůstatky zdravotních pojišťoven po období poklesu a stagnace, ty grafy jsem tady měla mockrát, se začaly zvyšovat až na dvojnásobek hodnoty, kterou měly ve chvíli, kdy jsme rezort přebírali. Celková platba za státní pojištěnce v roce 2021 byla ve výši téměř 130 miliard, protože to bylo nezbytné – tam jsme zvyšovali tu platbu dvakrát, to víte – pro vyřešení komplikované zdravotnické situace globální pandemie. My jsme mnohdy nevěděli... Ceny vakcín se měnily. My jsme to museli předfinancovat ze státního rozpočtu. To zpoždění, kdy vám to pojišťovny potom refundují, to už víte určitě, tak mají nějaké zpoždění. Odhadovalo se to. Jednou nám vyčítali, že jsme jich objednali málo, pak nám zase vyčítali, že jsme toho objednali moc. On po bitvě je každý generál. Ono bojovat s neviditelným nepřítelem také nebylo nic jednoduchého. Nevymlouvám se, byla to veřejná služba a dělali jsme, co jsme mohli, tak jako děláte vy teď v této těžké krizi, která je také složitá.

Takže jenom takovou stručnou komparaci. V roce 2016 šlo na státní pojištěnce 62,3 miliardy korun. V roce 2017 to bylo jenom o trošku více, 65,3. V roce 2018 to bylo 68,4 miliardy. V roce 2019 – 71,8. V roce 2020 – 97,3. V roce 2021 – 127. A pro rok 2022 jsme plánovali, a vlastně ta legislativa se tady změnila, 138,9 miliardy. Takže systematicky jsme navyšovali platby za státní pojištěnce tak, abychom dorovnali dluh v systému, který tu byl po léta předcházejících vlád vytvořen. Předcházející vlády, 2007 až 2017, navýšily platbu za státní pojištěnce o necelých 18 miliard za deset let. 18 miliard za deset let. A pak si řekněme, jestli bylo, nebo nebylo zdravotnictví podfinancované. My jsme navýšili platby za státní pojištěnce o téměř 75 miliard korun. Ano, byl tady covid. Byli jsme pod tlakem covidu, to je jednoznačné. Ale ten nepoměr si myslím, že je evidentní.

Prvního března roku 2020, to nikdy nezapomenu, v 16 hodin odpoledne byly potvrzeny v České republice první případy koronavirus SARS-CoV-2. A naše vláda byla tímto okamžikem zcela v odlišné situaci, než si kdokoli mohl představit v těch nejtemnějších snech. Jak jsem říkala, museli jsme se tomuto neviditelnému nepříteli postavit, semknout se, naučit se fungovat a tak dále. Bylo to prostě těžké období. Nechci už ho tady připomínat. Ale znova tady říkám, bez neutuchající snahy zdravotníků by ty ztráty byly daleko, daleko vyšší. Takže naše špičkové zdravotnictví, a to si musíme pořád připomínat, naše špičkové zdravotnictví nás vlastně z té lapálie dostalo. A to jsme si vždycky jako bývalý kabinet byli vědomi, plně vědomi. A navyšování plateb za státní pojištěnce právě zrcadlilo finanční náročnost zdravotnické starostlivosti a reagovalo to na aktuální vývoj. A bylo zcela opodstatněné v důsledku aktuální situace. My jsme měli jediný cíl – zabezpečit vysokou kvalitu zdravotní péče a chránit zdraví českých občanů. Každý občan musí dosáhnout na bezplatnou péči a musí pro něho být dostupná. A nechtěli jsme, když jsme měli takové vysoké náklady kvůli covidu, ohrozit to, že nebude dostatek peněz.

Logika navyšování platby za státní pojištěnce v důsledku inflace, která tady je, jak ji nazývají odborníci, pádivá, řekli jsme si tady během posledních dnů a týdnů ta čísla několikrát, nárůst inflace, je logická. Jestliže se nám takhle navyšují ceny, tak se nám to promítá všude. Rostou ceny léků. Rostou ceny úkonů. Budou vyšší náklady – zdravotníci a tak dále, to se o tom tady můžeme bavit hodiny. To znamená, má to na to vliv a má to samozřejmě jasný důvod. A ukázalo se to vlastně, my jsme to samozřejmě nemohli tušit, že přijde taková doba, že tady budeme mít dalších víc než 300 000 státních pojištěnců, myslím teď uprchlíky, o které se samozřejmě musíme postarat, to naprosto nezpochybňujeme. Ale je to další výdaj, další náklady. A ty peníze budou potřeba. Takže já nechápu, a tento krok, znova opakuji, nepovažuji vůbec za logický.

Já jsem na příjmové straně hovořila o inflaci, to už opakovat nechci, a na výdajové straně je to samozřejmě – pozor, ještě nezapomínejme, teď řeší všichni, a já tomu rozumím, že je tady krize energetická, je tady krize s pohonnými hmotami, rostou nám ceny potravin, všeho zboží, služeb, máme tady uprchlickou krizi. Ale nezapomínejme, a já budu jenom ráda, když to tak nebude, ale znejistil mě pan ministr zdravotnictví, když tady na mě udělal minulý týden takhle, že to úplně tak jisté není, my nejsme úplně asi zřejmě si jisti tím, že pandemie je za námi. Já budu jenom ráda, když to tak bude. Ale vždycky bychom po těch zkušenostech, a říkám to s tou zkušeností exekutivní, kterou si nesu, bychom měli být připraveni, že by se bohužel mohla i epidemiologická situace zhoršit.

Když jsme tady diskutovali o státním rozpočtu na rok 2022, který předložila už vláda Petra Fialy, tak já jsem samozřejmě měla spoustu výhrad, ale za ten nejšílenější škrt jsem považovala právě tady těch 14 miliard za státního pojištěnce. Celkově tam vycházelo, že se snižují výdaje o 20 miliard, ale státních pojištěnců se mělo týkat 14 miliard. A toto je ta legislativa, která v té době chyběla, a já jsem upozorňovala, pozor, nemůžeme šetřit na zdravotní starostlivosti. Vlastně platba za státní pojištěnce se týká starobních důchodců, matek nebo rodičů na mateřské dovolené, na rodičovské, nezaopatřených dětí. Teď samozřejmě i uprchlíků, o které se musíme postarat. A já jsem to považovala už tehdy a teď o to víc za hazard s křehkou zdravotnickou situací a vůbec se zdravím občanů. Všech občanů, kteří teď jsou na území České republiky, bez ohledu na to, odkud přišli nebo zda se tady narodili.

Pan předseda Babiš tady mluvil o všech těch problémech, protože on se vždycky o zdravotnictví zajímal z těch rezortů nejvíc. Asi to bylo i díky covidu. Takže já nebudu tady mluvit už o těch vzácných nemocech, nejsem lékař, to nechám svým kolegům, kteří jsou na to experti a pracují v tom třeba celý život. Ale je to skutečně – z jedné kapsy dáváme ty peníze do druhé. Stát to pošle zdravotním pojišťovnám, teď to zase vezme, aby to tam třeba musel vrátit. A já chci upozornit na to, že plánované příjmy systému veřejného zdravotního pojištění ze státního rozpočtu tvoří zhruba třetinu plánovaných příjmů v roce 2022, a přitom ten systém veřejného zdravotního pojištění hospodařil v roce 2021, já jsem měla, ty odhady byly kolem

13 miliard deficitu, ale výsledek byl potom ještě o něco horší. Takže to, že tam jsou vytvořeny rezervy, je samozřejmě dobře, je to díky tomu, že jsme třikrát po sobě navýšili velmi zásadně tuto platbu za státního pojištěnce, ale obávám se, že tento zásah povede k tomu, a v podstatě nakonec i ta predikce je, že systém je ztrátový. Nejaktuálnější kvantifikace počítají se schodkem systému téměř 20 miliard, ale přitom tyto kvantifikace, které jsem viděla, tak nepočítaly, ještě nereflektovaly uprchlickou vlnu, která nastala samozřejmě po agresi Ruské federace na Ukrajinu.

Takže úzkou spojitost se záporným saldem systému má i vývoj finančních rezerv v systému, u kterých je plánovaný výrazný meziroční pokles, takže je téměř pravděpodobné, že k vyčerpání těchto rezerv dojde. A podle odborníků jsou v současnosti ohroženy až tři zdravotní pojišťovny. Svaz zdravotních pojišťoven deklaruje, že si prostě nemohou dovolit další neplánované výdaje a že naopak se budou muset v nastupujících podmínkách snažit o co největší úspory. Takže já nevím, jak vy, vážení kolegové, ale na mě výrok maximální úspory v souvislosti se zdravotní starostlivostí nezní vůbec dobře.

Cituji dále: Bude nutné prověřit zpětnou efektivitu a přínos pro pacienta u některých mimořádně nákladných léčiv. Což je z mého pohledu absolutně nepřijatelné. Tím z mého pohledu se dostanou nemocnice do neobhajitelné situace. Takže je otázka, kam to povede. Ke zpoplatnění? Omezení lékařské péče? Prostě to jsou věci, ze kterých skutečně mám velký strach. A po celé řadě problémů, které se řeší a které náleží odborníkům, jako je míra proočkovanosti v rámci nových státních pojištěnců, screening jejich nemocnosti. A samozřejmě musíme jim poskytnout – teď mluvím o uprchlících – nezbytnou péči.

Já mám jeden dotaz na pana ministra a už končím. Velmi bych uvítala, ono už to v některém z jeho vystoupení zaznělo, a já skutečně to bych považovala za velmi pozitivní gesto, kdybychom mohli být zapojeni jako opozice do přípravy. Pochopila jsem, že se připravuje nějaký pozměňovací návrh, nebo úprava tohoto návrhu stran valorizace, aby byla tady nějaká jistota bez ohledu na to, kdo bude kdy u vlády, protože vlády přicházejí a odcházejí, aby byla zajištěna nějaká valorizace, nějaký valorizační mechanismus k pravidelnému navyšování platby za státního pojištěnce. Já bych se chtěla zeptat, jestli mohu, pane ministře (Stanjuro), já jsem zaznamenala tento materiál, který byl ve veřejném eKLEPu vlády, je to jako součást konvergenčního programu, který připravilo Ministerstvo financí, toto je rozpočtová strategie sektoru veřejných institucí na léta 2023 až 2025. Já jsem se pídila, asi byl schválen, protože byl zařazen – nebyl, a byl myslím že stažen, mám pocit. A já bych měla jeden dotaz. Takže když je stažen, tak může být ještě samozřejmě upraven, což je jasné.

A mám jeden jediný dotaz: Tam jsou jednotlivé, mimo jiné je tam spousta čísel, ale je tam i platba státního rozpočtu na státní pojištěnce, ano na straně, já mám tedy šest, je to chyba, dobře, tak když to tady řeknete, budu hrozně ráda. Tam je rok 2021, to znám, 1 767, rok 2022 už je upraveno o to, co chcete tam vzít, o těch 200 korun, za nás bylo 1 967, vy tam chcete vrátit 1 767, tomu ještě rozumím. To je předmětem tohoto zákona. Ale 2023, 2024 a 2025 je částka, a to mě velice vylekalo, 1 567! Takže to by bylo vlastně ještě méně než v roce 2021. Pokud je to chyba, možná to byl důvod i toho stažení, třeba je těch chyb tam víc, já počkám až na ten finální, který vláda schválí. Tak jenom jestli k tomu byste se vyjádřil. A samozřejmě, velice bych uvítala, kdybychom mohli být přizváni, a naši experti, kteří se v tom pohybují, a kdybychom mohli mít šanci se vyjádřit k nějakému valorizačnímu mechanismu, a kdy by mohl být součástí tohoto zákona, protože to je něco, co určitě by zajistilo budoucnost, pokud bude dobře nastaven, zajistilo budoucnost veřejnému zdravotnímu pojištění a vlastně tím i všem lidem, kteří z něho čerpají a kteří vlastně vyžadují lékařskou péči. Děkuji moc.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Jak jsem již avizovala, tak dle dohody předsedů poslaneckých klubů, abychom se posunuli v tomto jednání dále a našli řešení současné situace, svolávám jednání grémia. Poprosím tedy všechny členy grémia, aby

se dostavili do zasedací místnosti, a přestávku, kterou na ně vyhlásím, vyhlásím v délce 22 minut, ať je to lepší čas, myslím si, že bude stačit těch 22 minut na toto jednání, to znamená do 13.40, to znamená, sejdeme se v místnosti číslo 120. Děkuji všem členům grémia.

(Jednání přerušeno ve 13.18 hodin.)

(Ve 13.38 hodin pauza na jednání grémia dále prodloužena do 14.00 hodin.)

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, srdečně vás zdravím po poradě grémia a současně oznamuji, že proběhla dohoda, že ještě bude přerušeno na jednu hodinu na poradu poslaneckých klubů ANO a SPD, proběhla tato dohoda, čili do 15.00 přerušuji toto jednání, ve tři hodiny se zde opět sejdeme. A poprosím o shovívavost, vím, že jste sem mnozí dorazili.

(Jednání přerušeno ve 14.01 hodin.)

(Ve 14.33 místopředsedkyně Sněmovny Richterová požádala o prodloužení pauzy do 15.30 hodin. V 15 hodin pak potvrdila prodloužení přestávky do 15.30 hodin. Jednání pokračovalo v 15.30 hodin.)

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, vážení členové vlády, dovolte, abych vás předtím, než budeme pokračovat v přerušené schůzi – prosím o klid – seznámil s dohodou z dnešního grémia, s dohodou všech poslaneckých klubů. Navrhujeme následující postup, a to pokračovat v přerušené 20. schůzi do 18. hodiny, a to projednáváním bodu 2, to je o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, v prvním čtení. Na 18. hodinu na dnešek bude svolána 22. schůze a po ukončení této 22. schůze bychom pokračovali v přerušené 20. schůzi. S tím, že zítra, čili ve čtvrtek pátého, v 8 hodin ráno bude zahájena 21. schůze.

Po dohodě s jednotlivými předsedy klubů v tuto chvíli musíme rozhodnout o následujících procedurálních návrzích a budeme hlasovat dvě hlasování. První, z důvodu možného pokračování 20. schůze, této schůze, po 19. a 21. hodině je třeba hlasovat o meritorním a procedurálním jednání o návrzích zákonů po těchto hodinách na této schůzi. Je to podle § 53. To druhé hlasování by bylo o vyčlenění jiných hodin pro jednání Sněmovny, a to je na zítřek, kdy bychom si měli odsouhlasit, že zítra bude Poslanecká sněmovna jednat už od 8 hodin. Takže tato dvě hlasování teď máme před sebou. Takže já vás teď odhlásím. Prosím, abyste se přihlásili všichni.

Takže já ještě jednou zopakuji pro ty, co přišli později, že v tuto chvíli budeme hlasovat, že z důvodu možného pokračování 20. schůze, to je ta, co probíhá teď, po 19. a 21. hodině je třeba hlasovat o meritorním a procedurálním jednání o návrzích zákonů po těchto hodinách na této schůzi.

Zahajuji hlasování. Kdo je pro? Kdo je proti?

V hlasování 11 přihlášeno 137, pro 135, proti nikdo. Výsledek: přijato.

A čeká nás ještě jedno hlasování, a to o vyčlenění jiných hodin pro jednání Sněmovny, a proto tedy navrhuji toto usnesení: „Poslanecká sněmovna souhlasí, že Poslanecká sněmovna bude jednat ve čtvrtek, zítra, 5. května, a to od 8 hodin.“

Zahajuji hlasování. Kdo je pro? Kdo je proti?

V hlasování 12 přihlášeno 143, pro 142, (proti nikdo). Výsledek: přijato.

Tak a v tuto chvíli můžeme tedy pokračovat v obecné rozpravě. Jsme u vládního návrhu, kterým se mění zákon 592 o pojistném na veřejné zdravotní pojištění. Jsme v obecné rozpravě. S přednostním právem se nikdo nehlásí, takže další v pořadí je pan... vidím... pane poslanče, s přednostním právem? Pardon.

Poslanec Jiří Mašek: Ano, děkuji. Dovolil jsem se přihlásit s přednostním právem se stanoviskem klubu ANO 2011. (V sále je silný hluk.)

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Já vás přeruším na chvíli... Tak máte slovo, pane poslanče. Je to stanovisko klubu. Pane poslanče, se stanoviskem klubu. Prosím, máte slovo.

Poslanec Jiří Mašek: Děkuji kolegovi Adamcovi, prostřednictvím předsedajícího, za povolení. A chtěl bych se teď vyjádřit za klub ANO 2011 k projednávanému sněmovnímu tisku 166, ve kterém jde o snížení plateb za státní pojištěnce.

Tak jak ten tisk je v současnosti dostupný, tak s ním nemůžeme souhlasit a nemůžeme ho podpořit. A nemůžeme podpořit z toho důvodu, že se jedná o snížení plateb za státní pojištěnce v souhrnu o 14 miliard, respektive o 400 korun měsíčně na jednoho státního pojištěnce. Problém je v tom, že naše vláda v loňském roce přijala usnesením vlády č. 252/2021 Sb. právě navýšení platby za státní pojištěnce, a to z vyměřovacího základu 14 570 korun platba za státního pojištěnce 1 967 korun. Došlo k zvýšení této platby o 200 korun. Podotýkám, že k tomu zvýšení došlo za vlády Andreje Babiše třikrát, a to postupnými kroky. A ten důvod byl poměrně jasný. Ten důvod byl probíhající covidová krize, zvýšené náklady zdravotních pojišťoven – budu ještě o tom mluvit – zejména ve vztahu k testování, očkování a podobně. Mimochodem, když už jsem zmínil tyto vícenáklady, tak tvořily 17 miliard korun na testování, na očkování to bylo zhruba 10 miliard, dále to byly peníze zhruba ve výši 7 miliard na výpadky péče zdravotnických zařízení na jejich krytí a celkem to tvořilo v souhrnu 40 miliard korun vícenákladů. Takže tam bylo potřeba skutečně přidat a to přidání bylo významné.

Já se historicky vrátím k tomu, že vlastně tento systém platby za státní pojištěnce vznikl v roce 1993, a tam bych chtěl podotknout, že tehdy to bylo z vyměřovacího základu 1 694 korun a ta platby činila 229 korun. Pak se poměrně dlouho nic zásadního skokového nedělo až do roku 2018, kdy ta platba na začátku vlády Andreje Babiše stoupla na 969 korun za toho státního pojištěnce. A podotýkám, dejte si to do relací, bylo to zhruba o 740 korun více proti roku 1993, jinými slovy za 25 let. A za ty poslední čtyři roky potom došlo k vzestupu až na zmiňovaných 1 967 korun měsíčně, což je bez dvou korun o tisíc korun. Tady na tom chci deklarovat, ano, bylo to způsobené vnějšími vlivy, bylo to způsobené covidovou krizí, ale na druhou stranu došlo k ohromnému posílení zdravotnictví. A já myslím, že kolegové, kteří byli ve zdravotním výboru v minulém období, toto určitě mohou potvrdit a vědí, že minulá vláda na zdravotnictví rozhodně nešetřila.

Čím se to mimochodem projevilo? Projevilo se to tím, že minulá vláda, která startovala zdravotní pojištění zhruba na 220 miliardách ročně, tak končila na 410 miliardách. Čili ohromný rozdíl. Tady chci říct jenom, že tady byly diskutovány číslovky, v jednom z příspěvků bylo řečeno 530, 550 miliard očekáváno v roce 2022, ale to jsou platby, nejenom zdravotní pojištění, ale souhrnně i příspěvky jednotlivých občanů na zdravotní péči, příspěvky zřizovatelů, obcí, krajů a podobně. Takže to jsou různá čísla. Pokud půjdeme po těch číslech komplexních, tak to je z 330 miliard zhruba na 535 miliard korun. Tyhle věci je potřeba si

připomenout. A musíme si taky připomenout to, a zase kolegové lékaři to vědí, jak dlouhou dobu například prezident Kubek, prezident České lékařské komory, prohánět ministry v řadě na to, že se v České republice chce poskytovat ta nejlepší možná péče srovnatelná s vyspělými státy na západ od nás, a přitom na to dáváme 7 % HDP.

Za vlády Andreje Babiše za poslední čtyři roky došlo k výraznému vzestupu a dnes jsme na 10 % výdajů HDP na zdravotnictví a zařadili jsme se mezi lepší polovinu zemí Evropské unie. Takže to jenom pro dokreslení, co jsme do toho zdravotnictví dali. A teď máme sledovat a občanům a našim voličům nějakým způsobem pro vás snad vysvětlit, že někdo z těch peněz vezme 14 miliard korun? Já chápu dobře, že pojišťovny měly ve svých fondech poměrně dost peněz, ale dejte si otázku, jak se tam ty peníze dostaly. Jsou to peníze, které se tam dostaly v průběhu vlády Andreje Babiše, a jsou to peníze, které se tam dostaly a měly by tam setrvat zejména proto, kdyby se nám zkomplikovala situace. Ale my se dneska všichni tváříme, že problém není.

Já ty problémy pořád vidím ještě dva. Ten jeden problém je stále probíhající covid. Odborníci vám řeknou, a teď myslím opravdu odborníky, kteří se tím zabývají, že jsou překvapeni, že v minulých vlnách ten covid v podstatě v mezidobí klesl na nulu, ale on nám teď na nulu neklesl, máme pořád, přestože jsme slušně proočkováni, tak máme pořád 600 pacientů v nemocnicích, 50 pacientů na jednotkách intenzivní péče a ještě pořád deset, patnáct lidí na covid umírá. Ano , jsou to ti lidé zejména vyšších věkových kategorií, a jak říkáme, polymorbidní neboli ti, kteří mají více diagnóz a které jsme z nějakého důvodu nedoočkovali. To tady asi dneska připomínat nebudu, je to rest obou dvou vlád, jednak té naší, ale bohužel i vaší vlády, která nedokázala za ten téměř půl rok tohleto dokončit. A vidíme to pořád jako velký problém pro možnou podzimní vlnu. A tam skutečně pořád hrozí, že mezi 300 tisíci z ohrožených skupin, tak jak jsem je tady vyjmenoval, čili staří a s více závažnými onemocněními, tak tam hrozí, že ten virus může nadělat nějakou paseku. Bude nás určitě čekat očkování, čili budou určitě výdaje na očkovací látky, a kdyby přišla nějaká vlna, můžeme čekat zase minimálně ve stamilionech výdaje na testování. Už to máme za sebou, a tady bych se bál říct, že už se to nikdy nebude opakovat, byť bych si to velmi přál.

A potom tady máme druhý efekt, který přišel, se kterým jsme nepočítali, nebo druhý vliv, a to je migrace. Napadení Ruské federace znamenalo to, že se k nám uchýlili ti lidé, kteří jsou v nouzi, a my jsme se jich ujali. Ujali jsme se jich se vším a ujali jsme se jich poměrně velkoryse a jsme za to rádi. My jsme si to tady ve Sněmovně takto odsouhlasili. Nicméně se z nich stali plnoprávní pojištěnci se statutem vlastně státního pojištěnce do doby, než někteří z nich budou zaměstnání a v té kategorii se změní. Nicméně jsou to plnohodnotní státní pojištěnci s nárokem na péči v úplné šíři. A zatím, a já se ta čísla snažím sledovat i třeba v krajském měřítku, vím, že tu zdravotní péči nikterak nezneužívají, nejsou v nějakém větším masovém měřítku hospitalizováni a pouze jednotky těch Ukrajinců leží třeba na jednotkách intenzivní péče. Takže skutečně v současnosti po stránce výdajů na zdravotní péči nám nevycházejí negativně. Takže tady souhlas s tím, postarat se určitě ano, ale když potom tady slyším třeba v brzkých ranních hodinách, a to je takové klišé a vy ho používáte hodně často, a to je klišé, že se to nikoho nedotkne. Tak jestliže přijde 300 000 nových pojištěnců a mám stávající počet lékařů, zdravotních sester, ambulancí, tak jistě se nás to dotkne a musíme s tím počítat. Jestliže někdo chce pomáhat, tak musí počítat s tím, že se ho ta pomoc nějakým způsobem dotkne. A dotkne se lidí třeba v čekacích lhůtách nebo dobách. Samozřejmě například u dětských pediatrů je to asi ten nejzávažnější problém, protože dětských pediatrů je kolem 2 000, ukrajinských dětí je tady zhruba 120 000, takže prostým přepočtem, i kdyby se rozdělily naprosto pravidelně, tak je to zhruba 60 dětí na jednu ordinaci, a to při přetížení současných dětských lékařů samozřejmě velký problém je, a při jejich věkové struktuře. Lepší je to trošku u praktiků, asi obtíž bude i u té stomatologické péče.

Ale nebavme se jenom o tomhle. Samozřejmě Ukrajinci mají právo i na výkony, na které třeba naši lidé čekají, a jestliže se ukáže, že stav toho Ukrajince je horší

i u dlouhodobých výkonů, na které se čeká, tak se samozřejmě dostanou třeba na operaci velkých kloubů a podobně. Je to v pořádku, ale nesmíme si to úplně lakovat narůžovo, že se nás to nedotkne. A já bych byl rád, kdyby současná vláda tyhlety věci neříkala a mluvila s lidmi na rovinu. Totéž je otázka, ale abych tady nebyl přerušen následně, se týká například školek, škol a podobně. Musíme to říkat tak, jak to je. Totéž je v otázce bezpečnosti, kde jsem ve výboru, a často diskutujeme právě o otázkách bezpečnosti s panem ministrem Rakušanem. Čili napříč problémy jsou, budou, musíme na ně být připraveni a musíme je umět řešit.

Co se týká toho, co se stalo v letech 2020 a 2021 a proč je možné se domnívat, že nárok na péči a na finance na tuto péči může narůst, a proč by bylo dobré, aby se nevyčerpaly fondy těch pojišťoven, je skutečnost, že se výrazně omezily některé výkony. Omezila se prevence, omezila se preventivní kolonoskopická vyšetření, jiná onkologická prevence, omezila se plánovaná operativa. A teď to ty nemocnice dohánějí, chtějí to dohnat, pracují na sto a více procent a funguje to, daří se to. Ale co je k tomu potřeba? Dostatek financí. A my jsme v minulosti tady už zachytili, a já pamatuji doby, kdy zdravotnická zařízení čekala na proplacení odvedené zdravotní péče třeba několik měsíců, a to je potom problém, protože skutečně s objednáváním materiálů, s možností kvalitně zaplatit kvalitní lidi a podobně je to docela velký problém a nechtěli bychom se do toho dostat.

Proto jsem přesvědčen, že je lépe ve fondech těch pojišťoven peníze nechat. Jsem ochoten diskutovat samozřejmě s panem ministrem Stanjurou o tom, a on to sám nabídl v rámci svých ranních vystoupení tady, že bychom se měli bavit o tom, v jaké výši to má být. Má to být ve výši 5 % obratu těch pojišťoven? To by pak byly vlastně fondy naplněné třeba dvaceti miliardami. Nebo to má být 10 %? Čtyřicet miliard. 15 % a tak dále. Čili je to otázka, kolik to má být. Ale rozhodně by ty fondy neměly být prázdné.

A nyní se k vám obrátím zase jako k pětikoaliční vládě. Já to tak průřezově díky té bezpečnosti zdravotnictví a takovému celkovému vhledu na to, jak to děláte, tak to sleduji vcelku s pobavením. Já vám rozumím. Vy chcete dostát svým předvolebním slibům a chcete mít co nejvyrovnanější státní rozpočet a rozhodně minimálně, protože toho se nedá dosáhnout v současné době, ale určitě chcete nenavyšování toho státního dluhu. Rozumím vám. Ale přátelé, to nejde za každou cenu. A rozhodně to nejde dělat to na vrub zdravotnictví. Vy jste vlastně ušetřili na zdravotnictví 20 miliard korun z celkových 80 miliard úspor, které jste představili. To je čtvrtina toho, co jste uspořili. Mně to přijde neuvěřitelné. V té době, když nemáme vyřešený covid, kdy tady máme Ukrajince, kdy tady máme hrozbu toho, že se covid vrátí, a tak dále. Vždyť tady je hrozba, že budeme další miliardy potřebovat uvolnit! Tak v tuto chvíli vy svým způsobem zaříznete pana ministra Válka – před chvílí tady byl.

Takže já asi to beru tak, to je, jako kdyby teď v době toho válečného konfliktu stejná vláda rozhodla, že sebere několik miliard nebo několik desítek miliard třeba Armádě České republiky, což by mně přišlo absolutně nesmyslné, ale já tady tu paralelu docela vidím. A tam je taky problém – je tam konflikt. My nějakým způsobem pomáháme Ukrajině i vojensky, ale hlavně potřebujeme zvyšovat svoji obranyschopnost. A nejsem si vědom toho, že by to úplně dobře paní kolegyně Černochová, prostřednictvím pana předsedajícího, skousla, takový návrh. Takže mně to přišlo, že to spadlo na to zdravotnictví, že tam ty úspory se nějakým způsobem nabízely, tak proč si na ně nesáhnout? A když říkám, že to je osvědčený scénář, když vidím, že jsou někde peníze, tak si je pojďme vytáhnout v tuhle chvíli, tím splníme svůj volební program. Někdo nás za to bude mít rád, ten, kdo to pochopí, tak nás úplně rád mít nebude.

Tak totéž v podstatě se děje teď v rámci migrační krize, kdy my chceme po vás migrační plán. Chceme vědět, jaké budou dopady do jednotlivých krajů, jak to bude vypadat na jednotlivých školách, jaké s tím budou třeba finance, co to bude znamenat pro jednotlivé nemocnice, jak to bude s ubytováním. A to všechno se pojí s tím – mimochodem se ještě pohybujeme v nouzovém stavu, který jste si vydobyli do 28. května. A bude zajímavé, až se o tom budeme bavit dál, jak je to potřeba a na co to je potřeba. Tak v tuto chvíli všechno sanují kraje a obce. Všechno platí kraje a obce. A ty kraje a obce to platí z jednoho důvodu, že

z rozpočtového určení daní tam z minulých období mají poměrně dost peněz. Vy to máte zmapované, víte to, a proto je necháváte to platit, a slibem nezarmoutíš, my vám potom něco pošleme. Takže to už máme druhý segment.

A ten třetí jsme všichni my občané. Protože vaše opatření typu „my se poradíme a řekneme vám ve středu“ se zúžila na to „my se poradíme, středa už není a možná vyšleme signál“. A tím to v podstatě končí. Plošná opatření u energií, pohonných hmot a podobně 24 států v Evropě nějakým způsobem řeší, my se blížíme ke statečnému rozhodnutí, že tam někde uspoříme korunu padesát, což ti lidé ani nepocítí.

Takže já jenom chci říct, a zase víme, že z minulých období, kdy se dařilo, dařilo se relativně ekonomicky, neměli jsme ty problémy, bavme se o předcovidové době, tak si lidé naspořili. Lidé ty peníze mají. A proč by nám to ti lidé vlastně nezasponzorovali? Vždyť na těch vysokých cenách energií a pohonných hmot, ale i potravin vybereme prímový dépéháčko, takže ony se nám ty peníze vracejí. A já si myslím, že už si to lidé začínají, tohleto všechno, co tady říkám, uvědomovat. Bylo by dobré, abyste si to uvědomili i vy a abyste těm lidem něco zkusili také pustit.

Když se budu bavit o zdravotnictví, tak ono to vypadá, že to je všechno zalité sluncem, že těch peněz je tam hodně. Ale já mám vhled i do krajského zdravotnictví a vím, že to všechno zase tak úplně růžové není. A ty kraje dávají do krajských nemocnic poměrně hodně peněz. A jestliže my tady vezmeme 14 miliard, tak neříkám, že se ten systém nějakým způsobem rozsype, ale ta hrozba, že ty nemocnice se dostanou do propadu, teď se nebavím o nemocnicích zřizovaných ministerstvem, ale krajských nemocnic, ta je docela reálná. A my to umíme řešit na těch krajích.

Kraje těm nemocnicím formou takzvaného závazku veřejné služby, což je obezlička, jak poslat do té nemocnice peníze, když tam chybí, a je to na takové věci jako na lékařskou službu první pomoci, na některé méně atraktivní obory, jako je třeba interna nebo obory, které se nezaplatí v uvozovkách přes tu pojišťovnu tak dobře, tak závazkem veřejné služby se tam ty peníze dorovnají. A my, mně to připadá, zase počítáme s tím, že když to nebude z toho zdravotního pojištění, ty časy už tady taky byly, nebo když se ty platby budou zdržovat, tak to ty kraje samozřejmě zaplatí, protože se o své nemocnice chtějí postarat.

Teprve včera, nebo respektive dneska ráno v průběhu toho jednání, když my jsme se ostře ohradili proti tomu snižování plateb za státní pojištěnce a kolegové z SPD udělali totéž, a ono už to rezonovalo nějaký týden dopředu, tak přišel pan Stanjura s tím, a musím poctivě říct, že to řekl na začátku toho jednání, že by rád hovořil o automatu ve smyslu pravidelné valorizace tak, abychom to odpolitizovali, abychom skutečně do toho zdravotnictví za státní pojištěnce dokázali peníze posílat v přiměřené výši. Já té přiměřenosti naprosto rozumím. Ale jak začínáme? Začínáme tím, že to o 400 korun podsekneme, abychom si udělali takovou dobrou nižší základničku, a na ni budeme nějak navazovat. Já bych byl rád, kdyby se skutečně dodrželo to, co tady pan ministr Stanjura slíbil, a přizval nás jako opozici k těmto jednáním, protože my bychom u toho opravdu chtěli být a chtěli bychom našim občanům garantovat to, že to bude systém, který bude správný, trošku objektivní, odpolitizovaný, ale hlavně zajistí pro zdravotnictví dostatek financí.

Ještě bych se zmínil, že jsme dokázali v rámci, i přes tu covidovou krizi, zvednout platy zdravotníkům o 6 % procent a dokázali jsme tehdy vyplatit také covidové odměny ve výši 12 miliard korun. To jsou ještě peníze, které mně chyběly po pravdě do těch 40 miliard, jak jsem říkal, že byly mimořádné výdaje s covidem. Takže opravdu tomu zdravotnictví se dařilo.

A teď bych několik slov k tomu, kdo jsou ti státní pojištěnci a jakou čerpají péči. A chtěl bych to ještě porovnat vlastně, jaké finance za ty státní pojištěnce tečou do zdravotního pojištění a jaké finance tečou za jiné občany. Tak při zhruba 40tisícové hrubé mzdě při 13,5procentním odvodu na zdravotní pojištění se jedná zhruba o 5 300, 5 400 korun na zaměstnance. Zaměstnanec – tato částka. OSVČ má stanoveno na tento rok odvod 2 617,

nebo jako základ, a OBZP potom 2 187. A vedle toho tady je kategorie státních pojištěnců, která svým složením je relativně problematická a relativně drahá. A tito pojištěnci, na hlavu je tam ten odvod v té výši teď 1 967 a po vámi plánované kosmetické úpravě neboli redukci 1 567 korun.

A já vám řeknu tu skladbu. Těch státních pojištěnců je 6 milionů. Jsou to ti, co jsou nevýděleční nebo nejsou výdělečně činní. Jsou tam například děti do 15 let. Těch je pro vaši informaci asi 1 730 000. Jsou tam nezaopatřené děti starší 15 let, těch je asi 600 000. Je tam velká skupina důchodců – 2 845 000. Tyhle ty skupiny, které jsem říkal, a nebudu se tady bavit o minoritních jako osoby důchodového věku, invalidní ve 3. stupni a podobně, ty nechám stranou, to jsou jednotky tisíc. Ale jsou to lidé, kde máme skoro 4 miliony lidí, jejichž zdravotní péče je extrémně drahá, a my na ni dáváme nejmíň! My na ni dáváme teď po té vaší úpravě 1 500 něco drobných. Je to málo, nestačí to.

Náš systém je samozřejmě solidární. Počítáme s tím, že ti, co dávají, ti zaměstnanci, těch 5 400, tak jsou solidární s těmi ostatními. Ale vy jako pravicová vláda, která by ráda snižovala daňové zatížení, já vám řeknu jenom například, neříkám, že by tak mělo být, ale mohlo by to být, kdybychom o půl procentního bodu, nebo vy jste třeba navrhli snížit právě tu „zdravotní daň“ z 13,5 % na 13 %, tak byste se dostali v podstatě úplně na stejnou číslovku a stejný efekt. To je jenom o počtech, jak to má nebo nemá být. Ale rozhodně z hlediska státních pojištěnců by se ty částky měly sbližovat s těmi ostatními. Čili ten tlak na to, aby se platba za státního pojištěnce zvedala, je naprosto legitimní.

Potom tady mám nějaké poznámky k tomu zdravotnictví, jak vypadalo, jak vypadalo, když jsme vám ho předávali. A to zdravotnictví, nebudu vás s tím unavovat, protože už to tady z velké části odeznělo, ale jenom zopakuji nadpisy a okomentuji je. Dali jsme rekordní objem do zdravotnictví. Je to z těch zmíněných 322 miliard na více než 530 miliard korun v průběhu čtyř let. Dlouhodobě kritizovaný nízký poměr výdajů z HDP vzrostl ze 7,8 % za čtyři roky na 10 %. Znovu říkám, dostali jsme se do lepší poloviny Evropské unie. To, že se zahájilo mnoho staveb, že se přivedly peníze z Evropské unie, zajistilo kofinancování k získávání přístrojů transparentní, tak o tom už tady mluvit nebudu, protože se tady o tom mluvilo. Podařilo se oddlužit některé nemocnice. Opět je tady nebudu jmenovat.

A to podstatné, to je to zvýšení platů, kde skutečně proti roku 2013 došlo k téměř dvojnásobnému zvýšení platů u zdravotních sester a u lékařů z 58 000 zhruba na 101 000. Samozřejmě všechno uváděno se službami, přesčasy a podobně, to je potřeba přiznat. Nicméně došlo k tomu, že lékaři mají dneska 2,7násobek průměrného platu v republice. Snažili jsme se něco udělat v tom zdravotnictví a vydat peníze také na získávání studentů jak středních zdravotnických škol, tak se rozšířil počet míst studentů lékařských fakult. Je to běh na dlouhou trať, nicméně se to všechno děje.

Elektronizace zdravotnictví – samo o sobě úžasné věci. Já mám velmi dobrou zkušenost s eReceptem a věřím, že lékaři, co tady sedíte, přestože myslím, že kolegové z ODS to nepodporovali dlouhou dobu, tak že dneska to oceňují a přiznají, že třeba v té covidové vlně nám to pomohlo v rámci primární péče.

Léky a zdravotnické pomůcky, další kapitola. Zvýšila se dostupnost inovativních léků a zpřístupňují se léky pacientům na vzácná onemocnění. Tady bych chtěl zase podotknout, a opět to říkám, že se o tom musíme bavit, je to pravda a budete to tak chtít dělat. Ale v současnosti byly informace v tisku, že se transportovalo do České republiky 15 dětí s cystickou fibrózou, což je vzácné onemocnění, jehož léčba je drahá. A my do toho ty peníze samozřejmě dáváme. Říkám to jenom proto, že budeme těch peněz potřebovat hodně. A uvědomte si, že tady jsou léky, zejména biologická léčba, léčba onkologických onemocnění, kde třeba pro 16 lidí – nebudu vám číst názvy těch léků – stojí ta léčba na rok téměř jednu miliardu korun. My jsme se prostě posunuli tak daleko, že tyto lidi léčíme. Já bohužel pamatuji dobu, a bylo to ošklivé, byl jsem mladý lékař, když jsem začínal, a člověk,

kterému bylo 65+, respektive třeba 55+ a k tomu diabetes, tak ti lidé se třeba nedostali na dialýzu a podobně. Čili takovéhle věci tady nikdy nebudou a my musíme udělat maximum, aby ti lidé dostali prostě všechno.

Nedovedu si představit, že bych potom někomu dokázal říct, že příští rok už pro vás ty léky nemáme. To prostě nejde. A to, co je méně bolestivé a co by se samozřejmě mohlo stát, že v tichosti vás nezařadíme, i když ještě vloni bych vás zařadil, ale já vás nezařadím, protože na to není... Samozřejmě vám to asi úplně natvrdo nikdo neřekne, ale dostanete jinou, standardní léčbu, ne tak účinnou. To jsou prostě věci, ke kterým bychom se v žádném případě neměli dopracovat, a měli bychom udržet to zdravotnictví na téhle úrovni, jako ho máme. A proto je z mého pohledu nutné držet zhruba těch 10 % HDP, protože při předpokladu, že se republika ekonomicky zmátoří, tak samotné udržení 10 % HDP znamená ten absolutní růst financí do zdravotnictví rok od roku. Myslím si, že by to mělo stačit.

Boj proti rakovině tady široce představil pan předseda Babiš, takže tam bych do toho víc nezabrušoval. Zmínil bych se spíš o reformě primární péče. Reforma primární péče je naprosto základní záležitost, ale závisí na lidských zdrojích, na praktických lékařích. Zmínil jsem tady absolutní nedostatek praktických lékařů pro děti, s praktiky pro dospělé to není o mnoho lepší. Nicméně ta šance, jak zekonomizovat a zefektivnit zdravotnictví, je zvyšování kompetencí právě těch mladých praktických lékařů a zvýšení atraktivity tohoto oboru, aby do toho oboru chtěli, aby věděli, že můžou sami něco rozhodnout, sami něco předepsat, sami se aktivně účastnit léčby pacienta. Ta reforma primární péče určitě, na té se začalo pracovat.

Koncepce urgentní péče. Urgentní péče, z toho mám velikou radost, protože jsem původně záchranář. Třicet let jsem to dělal, deset let jsem dělal vedoucího lékaře letecké záchranky. Pořád jsem byl v sanitce nebo ve vrtulníku a k tomu jsem vedl pracoviště a končil jsem v pozici ředitele královéhradecké záchranky. Nebudu vás tím unavovat, krásné vzpomínky. Ale chci vám říct, že i v rámci těch záchranek nebo nemocnic, když se dostanete k tomu, že máte nějaký omezený budget peněz, tak se dá odvádět skvělá práce, když se zorganizuje optimálně. A ta záchranka na tohleto je krásný obor.

Celou dobu jsme snili o tom, aby se podařilo to, co my jsme v Hradci měli, aby se to podařilo plošně, že budete mít spádové traumacentrum a spádový urgentní příjem. To jsou dvě věci, které na záchrance extrémně zvyšují možnost přežití pacientů, jak úrazových, tak neúrazových stavů. A teď se podařilo v rámci předchozí vlády zahájit koncept budování 78 urgentních příjmů ve všech dříve okresních, dneska většinou krajských nemocnicích. A je to věc, která je zásadní. Pomůže to dořešit i takzvanou lékařskou službu první pomoci. A zase je to ale spojené s financemi. Vždyť tady v tomto případě ty finance z velké části, myslím, že zhruba z 85 %, jdou z evropských dotačních fondů a je tam relativně příznivá spoluúčast. Nicméně to, co se dnes děje ve stavebnictví, tak to, co bylo naplánováno za miliardu, tak už dneska po třech letech je za dvě. Je tam určitý problém, ale to se podařilo všechno nastartovat.

Péče o duševní zdraví. Původně byl megalomanský plán, že se udělá 100 center duševního zdraví, že se bude deinstitucionalizovat psychiatrická péče a že to bude probíhat ambulantně v příznivém prostředí. Vázne to ale na personálu. Zatím se podařilo 30 těch CDS otevřít a zhruba ten plán, pokud mám dobré informace, tak se dneska redukuje a uvažuje se zhruba o cílovém počtu 70. Ale uvidíme, jak se k tomu postaví současná vláda a současné vedení ministerstva.

Domácí péče. Úžasná věc. Pomáhá nám ve zdravotnictví velmi. Zdvojnásobila se platba, nebo zdvojnásobily se finance, které poskytujeme na domácí péči, z 1,8 na 3,8 miliardy korun. A ta domácí péče významným způsobem pomáhá jak praktikům, tak nemocnicím v tom, že řada z té péče se dá zařídit středním zdravotnickým personálem a zkušenými sestrami, a ty pacienty nějakým způsobem chrání před zbytečnými převozy do nemocnice. Rozvoj paliativní duchovní péče a tak dále. Těch věcí by tady byla celá řada.

A teď se chci zeptat: Jestliže chceme, jak jsem naznačil, to zdravotnictví nějakým způsobem z vašeho pohledu možná zekonomizovat a využít co nejvíc těch peněz, které už v tom zdravotnictví jsou, tak spojím pár dotazů. Nehrozí náhodou to, že bychom se dostávali zpátky k nějakým jasně vámi třeba do budoucna vymezovaným doplatkům? Jestli ano, pojďme se o tom bavit, ale prostě v tuto chvíli si myslím, že to není na pořadu dne. Nebo není to předzvěst toho, že by se měly třeba redukovat zdravotní pojišťovny? Pan Stanjura to tady naznačil, že si dovede představit, že jich nemusí být sedm a že můžou být, blíže nespecifikoval, ale pochopil jsem, že třeba tři čtyři. Jistě i o tom se dá diskutovat. Ale tady bych volil velikou opatrnost. A vím, že některé z těch pojišťoven nejsou v úplně optimální kondici a některých by se redukce právě těch plateb mohla svým způsobem dotknout. Ale pak to nejhorší, co by mohlo být, by bylo, kdyby ty zdravotní pojišťovny končily nekoordinovaně nějakým krachem, násilným slučováním a podobně. Čili představit se dá ledacos, ale jenom chci říci, že je potřeba o tom diskutovat a být asi v tom i otevření.

A teď tady mám nějaký report z pojišťovenství a jenom bych chtěl říci číslovky v procentech, o kolik se navyšovala péče, nebo se navýšil počet ošetřených, nebo se navýšily platby za péči za minulý rok. A půjdu podle jednotlivých skupin.

Stomatologie plus 5,3 %. Péče praktických lékařů, tam je nárůst hodnoty bodu o 18 %. Počet unikátně ošetřených pacientů o 11 %. Gynekologická péče o 6 %. Rehabilitační péče o 6 %. Diagnostická péče, a to bylo dáno právě tím zejména testováním v souvislosti s covidem, o ohromných 36 %. Počet ošetřených pojištěnců o 79 %. Ale to jsou v té diagnostické péči covidem zkreslená čísla. Domácí péče, kterou jsem tady chválil, navýšení o 7,3 %. Specializovaná ambulantní o 9,5 %. Ošetřovatelská a rehabilitační v pobytových zařízeních sociálních služeb o 16,5 %. Proč to říkám? To je meziroční nárůst za rok 2021. Nárůst se dá očekávat i za rok 2022 a my na to musíme mít peníze, respektive pojišťovny by na to měly mít zdroje. Takže tolik k těmto údajům.

Ještě bych zmínil centrovou péči o 16 % nahoru. A jak jsem vám říkal, lék na spinální muskulární atrofii, má ho malé množství pacientů, ale roční náklad 855 milionů. Lék na nádor prsu, jeden konkrétní, 134 milionů. Tady vyjmenované léky v hematoonkologii 275 milionů, 115 milionů, 90 milionů, 236 milionů. V součtech jsou to jednotky miliard. A jsou to léky, na které jsou ti pacienti nastaveni, a my musíme počítat s tím, že na to finance stále budou.

A ještě tady mám takovou drobnost a to je stav zdraví v Evropské unii, materiál, ze kterého s určitou radostí právě už odečítám, že Česká republika se s Evropou srovnala v uplynulém roce na těch 10 % HDP na výdajích na zdravotnictví. Téměř dosahuje průměru HDP na hlavu, jako je průměr Evropské unie. Průměr Evropské unie je 29 000 a tady nám uvádějí 28 000 za Českou republiku.

Máme perfektní čísla v nezaměstnanosti. Loni to bylo 2,6 %, Evropská unie měla 7,1 %. Je zajímavé, čeho si v rámci zdravotnictví všímají a co se tam porovnává. A v čem jsme byli úžasní a byl bych strašně rád, aby to vydrželo, tak to je míra chudoby. Do chudoby podle těchto kritérií spadlo v České republice vloni 10 % a v rámci Evropské unie to bylo 16,5 %. Těch údajů je tady celá řada, ale já vás s nimi nebudu unavovat. Nechci nic zdržovat. Jenom bych byl rád, aby prodlužováním té ekonomické politiky, jak ji vedete, pomoci–nepomoci konkrétním lidem, kteří to potřebují, se míra právě té chudoby nepřiblížila evropským měřítkům, evropskému průměru. Je dobré, když v něčem zůstaneme lepší, než je Evropa.

Pak jsem si tady vybral ještě jednu věc, a to vyjádření prezidenta Svazu zdravotních pojišťoven České republiky, inženýra Ladislava Friedricha. Protože jsem tady poslouchal od pana Stanjury, že jste se sešli, nebo vaši vybraní představitelé, se zástupci pojišťoven, a on to tak neřekl, ale pochopil jsem, že vše je téměř zalito sluncem a že to je báječné. Tak prezident Svazu zdravotních pojišťoven v poměrně čerstvém rozhovoru píše:

Příští rok bude potřeba, aby stát přidal do zdravotnictví 20 miliard. Takže ne asi ubírat, ale spíš přidat. Bez zvyšování plateb státu úhrady služeb klesnou. Klesnou úhrady služeb. Na

dotaz: Je pravda, že ministr zdravotnictví se zdravotními pojišťovnami jednal, než vláda rozhodla o zpětném zmrazení plateb za státní pojištěnce? Odpověď: Proběhla dvě jednání. Na prvním pan ministr naznačil, že taková úvaha existuje. Na další jednání týden nato přišel i ministr financí. Bylo to den před jednáním vlády a bylo zřejmé, že nám to rozhodnutí spíše oznamují, než že by to byla věc k diskusi. Nicméně debata následně proběhla. My jsme upozorňovali, že řada našich nákladů byla způsobena rozhodnutím Ministerstva zdravotnictví. Připomněli jsme, že zdravotní pojišťovny chtěly usilovat o vyrovnané hospodaření v dalších letech, ale bohužel před sebou tlačíme deficit.

Mluvilo se i o platbách za státní pojištěnce na příští rok? Ministr nevyloučil, že pro rok 2023 nějakou korekci bude muset udělat. Plédovali jsme za to, aby to bylo už rovnou definitivní řešení s automatickou valorizací. Takže fajn nápad od těch pojišťoven. Upozorňovali jsme, že jen nestačí zajistit pravidelnou indexaci, ale současně vyrovnat a saturovat deficit mezi výdaji a příjmy.

Ten rozhovor pokračuje. Je poměrně zajímavý, nebudu vás tím zdržovat. Asi bych dokázal poslat odkaz.

Jsou potřeba peníze. Říkají to zástupci zdravotních pojišťoven. Další citace. Byla by chyba, kdybychom kvůli ekonomické situaci přestali investovat do nových technologií ve zdravotnictví, říká Pavel Hroboň, poměrně známé jméno. A opět: Ekonomická situace se nepochybně podepíše i na financích, které bude mít k dispozici zdravotnictví. Podle Pavla Hroboně z Advance Healthcare Management Institute by ale bylo chybou, kdybychom kvůli tomu měli rezignovat na investice do nových nákladově efektivních technologií. Ty totiž mohou do budoucna přispět k tomu, že populace vydrží déle práceschopná, bude trávit kratší čas na nemocenské, díky čemuž se investované prostředky vrátí. A tak dále. Takže zase výzva k tomu: pojďme, investujme, pokračujme.

Další. Boj proti kyberútokům ve zdravotnictví potřebuje peníze. Další článek. Zas bych tady mohl jmenovat a zase je tady vyjmenováno nebezpečí, co se může ve zdravotnictví stát, počty útoků na zdravotnictví a vlastně žádosti o to, aby se na tyto věci dávaly potřebné finance.

Ano. Vrátím se k té pojišťovně. Takže jsme zpátky. S tou pojišťovnou to samozřejmě také všechno souvisí. Protože zdravotnické zařízení... Pane profesore, prostřednictvím pana předsedajícího (k poslanci Bohuslavu Svobodovi.), když máte někoho zaměstnaného, IT odborníka nebo několik, kteří vám tam vychytávají kyberútoky, z čeho to ta nemocnice platí? Platí to z provozu, z provozních peněz? Já jenom říkám, že to spolu souvisí. Dobře, ale teď jsem říkal boj proti kyberútokům. (Poslanec Svoboda: To už jsem neslyšel.) Dobře, tak jsme si to vysvětlili, moc děkuju.

A poslední je takový dopis, pro mě to byla taková citovka, od jednoho kolegy jsem dostal a popisuje mně tady nedostatek dětské psychiatrické péče. Myslím, že už to tady dneska také bylo. Psychiatrům přibylo 80 % pacientů za deset let, v současné době psychiatrickou diagnózou může být nemocno v České republice až 1,1 milionu lidí. V takové situaci ministr Válek říká, že reforma psychiatrické péče není třeba a radu vlády pro duševní zdraví nepotřebuje. A tady jsou popisy potom jednotlivých článků, jednotlivých případů, jak přibylo těch 80 % za deset let, chybí hlavně psychiatři pro děti. Já si myslím, že těchhle případů je celá řada. V současnosti nesmíme zapomenout na to, že sem přišlo poměrně dost stigmatizovaných lidí, právě i těch uprchlíků z Ukrajiny, že i jim je potřeba se věnovat, takže tady jenom říkám, že jsou další věci, které nás zase budou stát peníze, musíme se o to postarat a je to ten nápor třeba na tu zmiňovanou psychiatrickou péči, na kterou dneska malé dítě, respektive jeho rodiče čekají třeba v řádu mnoha týdnů, několika měsíců.

Takže to je můj příspěvek k tomu, proč nesahat na ty peníze ve zdravotnictví, proč nechat zdravotním pojišťováním ve fondech dostatek zdrojů. A říkám to znovu, můžeme předpovídat další covidovou vlnu, můžeme předpovídat možný nárůst třeba ještě migrantů

a podobně, dalších problémů. Já jsem přesvědčen o tom, že je potřeba to těm pojišťovnám nechat a že těch 12 miliard za to opravdu nestojí. Nebo 14 uspořených miliard. Protože ony by nezmizely z těch fondů zdravotních pojišťoven, to se dá ohlídat. Ale mít tam nějakou rezervu a nejít úplně na dřeň. Děkuji vám za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Já také děkuji. To bylo stanovisko v rámci poslaneckého klubu hnutí ANO, kdy byl pověřen pan poslanec Jiří Mašek. Já jsem převzala řízení schůze, ale zbylo tady na mě mnoho omluv, které se nahromadily mému kolegovi, který řídil schůzi, takže se omlouvám, než dám slovo dalšímu řečníkovi, musím všechny omluvy přečíst.

Nejdříve se omlouvá paní předsedkyně Alena Schillerová a to od 16.00 do 17.30 z pracovních důvodů. Dále zde mám omluvu pana Romana Bělora a to od 16.10 do 17.30 z pracovních důvodů, Aleš Dufek od 16 do 17 hodin ze zdravotních důvodů, pan Jaroslav Faltýnek dne 4. května z důvodů rodinných na celý den, pan ministr spravedlnosti pan Pavel Blažek, a to dnes od 12 hodin do konce jednacího dne z pracovních důvodů, pan poslanec Pavel Růžička, a to mezi 18. až 23. hodinou. Dále je zde omluva pana poslance Josefa Kotta, a to mezi 17. až 23.45 a od 17 hodin do konce jednání z rodinných důvodů, omluva Roberta Stržínka, a to dnes mezi 14. a 16. hodinou z pracovních důvodů. Pak je tady omluva pana předsedy Andreje Babiše po zbytek jednacího dne, a to z pracovních důvodů. Tohle si myslím, že je dvakrát – Roman Bělor 17.30 až 20.30 z důvodů pracovních. A poslední omluvení pana ministra zahraničních věcí Jana Lipavského, a to dnes od 13.30 do konce jednacího dne z pracovních důvodů.

Takže to byly omluvy a nyní se hlásí o slovo s přednostním právem zpravodaj a to je pan poslanec Tom Philipp, takže tímto mu předávám slovo. Máte slovo.

Poslanec Tom Philipp: Děkuji, vážená paní předsedající. Vážení kolegové, nechtěl jsem vystupovat, nedá se nic dělat. Náhodný kolemjdoucí, který by šel tady kolem té místnosti, nebo by se náhodou díval na televizi, což si nedovedu představit v takovém krásném počasí, jaké teď panuje mimo tuto místnost, by mohl mít pocit, že za ty čtyři roky se vyřešily všechny problémy českého zdravotnictví. Slyšeli jsme tady, prostřednictvím paní předsedající milý Jirko, kterého si jinak velmi vážím, že máme zajištěnu hemodialýzu. Ano, máme ji zajištěnu, ale už mnoho let. To, o čem Jirka mluvil, to byly doby socialismu, které tady měly jaksi nějaké limity padesát let, ale dál už dialýza nebyla. To je ale dávno za námi, to není nic, co by sem teď přinesla ta minulá vláda.

Dozvěděli jsme se o tom, že tato vláda zařídila eRecept. Nezlobte se na mě, už jsem to říkal předtím, když tady mluvil pan poslanec Babiš. Ne, eRecept nezařídila tato vláda, tedy ta minulá vláda pana premiéra Babiše. To zařídila vláda pana premiéra Sobotky. Na tom se pracovalo čtyři roky, byl to velmi zbastlený projekt, který se podařilo za ty čtyři roky dostat zpátky k životu, a pak za pana ministra Ludvíka se to rozjelo. A pan doktor Blahuta, který tehdy vedl SÚKL, na tom nechal svoje zdraví. A můžu to říct, já jsem to v té době dělal s ním, já jsem to viděl. On objížděl konference, přesvědčoval praktické lékaře. Byl k tomu veliký odpor, lékárníci to nechtěli, všichni to nechtěli. A dneska samozřejmě vidíme, jaké to bylo požehnání, a v době covidu bychom bez toho byli jak bez ruky. Ale pan doktor Blahuta za to dostal kopačky ze SÚKLu od nové vlády, která tehdy přišla. Tak jen abychom si připomněli ty konsekvence. Náhodný pozorovatel by si mohl myslet, že to všechno udělala Babišova vláda.

Reforma primární péče. To je další věc, kterou vždycky když slyším, tak mně zbytek vlasů stojí na hlavě, protože prostě o tom se čtyři roky mluví – a řekněte mi, kde ta reforma je? Kde pan minulý ministr, dvakrát ministr Vojtěch Adam, udělal nějakou reformu? Ano, nalily se tam možná nějaké peníze, ale praktiků je stále málo, praktiků pro děti a dorost je stále málo. A slyšeli jsme a víme to všichni, psychiatrů, dětských psychiatrů, ale i diabetologů

a v některých krajích revmatologů, jako jsem já. Prostě je jich málo. Nic se v tom zásadního nezměnilo. Jediné, co se udělalo, a zase musím bohužel říct, že to nebyla tato vláda, která s tím začala, přidalo se vysokým školám, takže v tuto chvíli studuje na vysokých školách, myslím tím lékařských fakultách, o 200 studentů víc. Ale to nebyl projekt, který by přinesl pan ministr Vojtěch. To je projekt, který jsme rozjeli s panem profesorem Duškem, a on to nezrušil, buď mu sláva za to, pokračoval v tom, dotáhl to. Samozřejmě sláva padá i na něj, protože to prostě nezrušil.

Mluví se o tom, že zdravotnictví dostalo obrovskou finanční injekci. Vypadá to trošku, jako by ta vláda vzala nějaké svoje peníze a ty peníze do toho dala. Ne, ta tam dala naše peníze. Já jsem rád, že je tam dala. Samozřejmě, jsem zdravotník. Já jsem rád, že se posílil ten rezort, že tam ty peníze jsou. Ale nejsou to nějaké peníze vlády, jsou to naše peníze, vás všech, jsou z našich daní. Takže ani ne ze zdravotního pojištění, protože to zdravotní pojištění zůstalo stále stejné, to je 13,5 %. To jsou peníze z našich daní. Mohlo se za to udělat něco jiného, ale já jako zdravotník, jako občan a i třeba budoucí pacient jsem rád, že to rozhodnutí vláda udělala, že tam ty peníze dala. Ale jsou to pořád naše peníze, nejsou to peníze vlády, které by tam ona jako ze svého dala.

A co se týká těch urgentních příjmů, opět jsem rád, že myšlenka na urgentní příjmy tu vznikla. Vznikla tady proto, že právě ten sektor praktických lékařů nefunguje tak optimálně, 24 hodin denně, a je potřeba se o ty pacienty 24 hodin denně starat. Lidi nestonají od osmi do dvou, lidi stůňou prostě furt. A protože je potřeba i po té druhé třetí hodině je nějak ošetřit přes celou noc, tak tady vznikla myšlenka urgentních příjmů. Je to dobré, nicméně v tuto chvíli je to trošku virtuální. Já doufám, že se tam podaří ty peníze dostat přes evropské fondy, že pojišťovny tam nějakým způsobem zafinancují – ony už teď jsou na to kódy, takže to financují. Ale zase, není to něco, co by bylo dotaženo, co by bylo hotovo. Prostě se to rozjelo, ale rozhodně se to za ty čtyři roky nikam nějak zásadně neposunulo. Tak zase taková další, bych řekl, trošku těšínská jablíčka pro pacienty.

A potom je zajímavé, že se tady zásadně bavíme o onkologii jako o velkém tématu, což je samozřejmě velké téma. Každý čtvrtý člověk zemře na onkologické onemocnění. Je to velké téma, musíme se té prevenci věnovat. Je to jediný způsob, jak se s tímhle onemocněním se ctí vyrovnat. Už méně se mluví o chronických chorobách, jako je diabetes, jako je ischemická choroba srdeční. To jsou další choroby, kterým je potřeba se věnovat, a to si jako zdravotníci a součást té současné vlády uvědomujeme a budeme na tom pracovat.

Ale vůbec se tu nemluví o tom, že tu taky byl nějaký covid a že ten covid byl velmi nezvládnutý. Byli jsme mnoho měsíců na špici v úmrtích, v počtu nemocných na počet obyvatel. A to jako kdyby nebylo. Tyto chyby, které neříkám, možná kdybychom tam byli my, udělali bychom třeba podobné, nikdo v té době úplně nevěděl, jak se má chovat. Ale potom v té druhé vlně, třetí vlně, čtvrté vlně, tam tedy už ten výkon, aspoň já jako prostý lékař, přednosta kliniky, která se starala o covidové pacienty, kde místo revmatologie a rehabilitace jsme se starali o umírající pacienty s covidem, dusící se, tak tam ta podpora ze strany ministerstva byla tedy minimální. Ani věcná, ani řekl bych vědecká, nebo respektive vědomostní, ani nějaká pravidla, ani nějaká další podpora prostě nebyla. Vždycky když skončila vlna, tak se řeklo: hurá, už skončila, tak už bude asi konec, už se to asi nevrátí. A ejhle, ono se to vrátilo. Co se dalo dělat? Zase jsme se zverbovali z revmatologie na covidové oddělení a zase jsme se o ty pacienty starali. A můžu říct, že jsem viděl ty sestřičky, které nebyly na tento způsob medicíny samozřejmě přivyklé, protože jsou prostě zvyklé na jiný druh pacientů. Viděl jsem ty lékaře, ty sekundáře, co to s nimi dělalo, starat se o umírající lidi najednou z ničeho nic, když jsou školeni na úplně jiný druh práce, bez toho, aby tady byla nějaká podpora, bych řekl, širšího charakteru, která by pro ně z byla hlediska ministerstva. Dávali jsme si tu podporu navzájem, hledali jsme prostě v různých análech, abychom ty pacienty co nejlíp léčili, žádali jsme kolegy pneumology a internisty, aby společně s námi ty

pacienty léčili. Každý ten špitál si samozřejmě zavedl nějaká pravidla, aby to bylo co nejbezpečnější a nejkvalitnější pro ty pacienty. Nicméně z toho vršku nic zvláštního nepřišlo.

To bych jenom chtěl říct, aby náhodný kolemjdoucí kolem televize nebo kolem tohoto sálu neměl pocit, že to tady je růžové a že se tady za čtyři roky stalo něco převratného. Ne, systémově se v tom zdravotnictví za čtyři roky skoro nic nestalo. Nalilo se tam hodně peněz a já doufám, že současná vláda, my, že se nám podaří teď udělat systémové kroky, které využijí tento finanční objem, který tam opravdu bezprecedentně natekl, k tomu, abychom pro pacienta, pro našeho klienta, tu péči zkvalitnili, zdostupnili a aby pro něj byla přívětivá. Děkuju. (Potlesk zprava.)

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Já také děkuji panu zpravodaji. A vaše vystoupení vyvolalo několik faktických poznámek. První, kdo je přihlášen, je pan poslanec David Kasal a připraví se Jiří Mašek, Farhan Kamal a Věra Adámková. Pane poslanče, vaše faktická poznámka.

Poslanec David Kasal: Děkuji, paní předsedající. Já jsem za posledních 24 hodin nemluvil a teď mě to nenechalo klidným. Na to, že se s Tomem známe velmi dlouho, tak jsem si udělal pár poznámek.

Začnu eReceptem. Já si velice dobře pamatuju, kdy jsme seděli tamhle v Aktech, kde jsme cizelovali to, že ta politická reprezentace, která tady byla v minulém období, ten eRecept schválila. Já nezpochybňuji to, že se museli lékaři objet, ale tady to bylo schváleno. Jinak by to nebylo a dělalo se to s určitým kompromisem, aby to vůbec prošlo.

Za druhé – hemodialýzy. Na hemodialýzy se kolegové nemůžeme koukat prizmatem Prahy, protože hemodialýzy v některých krajích nejsou. A já si pamatuji v předchozím období, kdy konkrétně v našem Pardubickém kraji se dodělávaly, aby to bylo pokryto.

Za třetí, co se týká toho, že vláda dala peníze do zdravotnictví. Já si nemyslím, že tady zaznělo, že peníze dala vláda ze svého. Já si pamatuju ty doby, protože už jsem ve zdravotnictví taky nějakou dobu, dvacet osm let, a předchozí vlády ODS, ČSSD měly možnost tam ty peníze dát taky. Mohly taky navýšit na 10 %. Udělaly to? Neudělaly. A já jsem tady rád, že to k tomu dospělo a bylo to tak.

Poslední věc, jestli mám ještě čas. Byl jsem členem KS COVID, která pravidelně dávala hlášení, bylo to požadované i zdravotním výborem, bylo to vyvěšeno, takže pokud někdo chtěl, tak se mohl pravidelně informovat na stránkách Ministerstva zdravotnictví. A minimálně, co se udělalo, tak se udělal systém krajských koordinátorů, kdy se zmapovali všechny jipky, všechna lůžka jipek, všechna zařízení, kde byl kyslík. A už musím končit.

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Pane poslanče, čas. Děkuji za dodržení času. Další, kdo je přihlášen s faktickou poznámkou, je pan poslanec Jiří Mašek. Pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Jiří Mašek: Vážená paní místopředsedkyně, my prostě musíme přátelsky, takže milý Tome, prostřednictvím paní místopředsedkyně, 13,5 % skutečně platí od roku 1993. Akorát se zvyšuje ta průměrná mzda a ten balík peněz roste. Ale tam, kde je ten veliký rozdíl a kam se ty peníze dostaly, tys to možná nezaslechl, anebo jsem to možná řekl nesrozumitelně, ale v roce 2018, když ta vláda začínala, tak platba za státního pojištěnce byla 969 korun, ale když končila, tak 1 967 korun, rozdíl je 998, řekněme zaokrouhleno na tisícovku, a tu tisícovku si vynásob 6 miliony pojištěnců. Takže tam ty peníze skutečně přitekly. To jenom na to, že je to s tím financováním jednoduché a že 13,5 % je pořád stejných. Není. To jsou úplně jiná čísla.

Druhé – covid. Já nerad. Vím, že je pravda, že jsme ho nezvládli. On ho málokdo zvládal. Ale my jsme tady měli prostě extrémní situaci a skutečně nám v porovnání s Evropou umíralo výrazně víc lidí, než je průměr v Evropě, a ukázalo se, že opatření typu zavírání okresů, ale to jsme chytří dodatečně, možná zavírání hranic, omezování podniků do tolika hodin, do tolika hodin nemělo asi zdaleka takový efekt, jak se ukázalo, že mělo očkování. Já tady nechci spekulovat a nejsem toho přítel. Nepropagoval jsem to nikdy. Kdyby se podařilo oočkovat o půl roku dříve, tak ty číslovky mohly být úplně jiné. Ale buďto bychom museli – z našich postsovětských států kromě těch, od kterých jsme ty vakcíny tedy nechtěli asi oprávněně, tak Poláci neměli, Slováci neměli, bylo to dost podobné. A to, že jsme prostě takový střed Evropy, holt se nám to tady rozšířilo, nezvládlo se to. Ale to očkování, znovu říkám, je ten dluh do budoucna to dotáhnout. Díky.

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Pane poslanče, čas. Děkuji. Další, kdo je přihlášen s faktickou poznámkou, je pan poslanec Kamal Farhan. Poprosím ho, aby přišel k řečnickému pultu. Pane poslanče, vaše dvě minuty.

Poslanec Kamal Farhan: Vážená paní předsedající, pane poslanče, nedala mi ta vaše hezká řeč, abych na ni nezareagoval, a vyjmu z ní dvě věci.

První věc je nedostatek lékařů a jejich současná situace. Ano, zmínil jste, že vlastně došlo k navýšení studijních míst o 20 %, samozřejmě jsou tam rezidenční místa a další podpory. To je vlastně nějaké aktuální řešení. Ale aby byl dostatek lékařů v současné chvíli, a víme to oba, tak než se takový lékař dostane do praxe a může samostatně pracovat, tak to trvá minimálně deset let. To znamená, že vlastně na to měla myslet vláda, která tady byla někde v roce 2010 až 2013, a její stratégové měli toto připravit a zajistit. Není to vláda poslední, ale je to ta vláda, která tady byla před deseti, dvanácti lety. Jinak prostě není možné mít v současné době ty lékaře a my si je v uvozovkách z prstu nezískáme.

A co mě velmi potěšilo, že jste byl rád a opravil jste možná některé předřečníky, já jsem to tedy neslyšel, ale dobrá, že jste byl rád, a strašně mě to těší, že ta vláda nedala svoje peníze do toho zdravotnictví, pomohla těm pacientům, nebyly to její peníze, jsou to naše peníze. A to je to správné. A já s vámi naprosto souhlasím. Ale s čím nemůžu souhlasit a musím se zeptat, když jste se radoval, že Babišova vláda do toho dala tyto peníze, proč dneska zastáváte názor, aby Fialova vláda ty peníze tomu českému zdravotnictví ubrala? Děkuji. (Potlesk z lavic ANO.)

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Děkuji mnohokrát za dodržení času. Další, kdo je přihlášen k faktické poznámce, je paní poslankyně Věra Adámková. Paní poslankyně, vaše dvě minuty. Máte slovo.

Poslankyně Věra Adámková: Děkuji za slovo, paní předsedající. Vážený pane kolego, milý Tome, mně se moc líbil samozřejmě ten příspěvek, jsem ráda, že jsi to tak aktivně poslouchal. Jenom musím říci, že člověk se opakovaně dopouští takových těch opakovaných chyb. A samozřejmě chápu všechny politické věci a politická zadání. Jenom musím říci, protože se známe opravdu s panem doktorem asi třicet let, že situace je tam tak, že v době covidu, a já tady tu vstřícnost z druhé strany teď nevidím, tak ta Babišova vláda, která byla tak hrozná, špatná a tak dále podle vás, měla takzvaný opoziční covid tým, kde já jsem jeho součástí nebyla. A já musím říci, že pan ministr Vojtěch podle našeho názoru se možná bavil více s tímto opozičním covid týmem a radil než tedy s kýmkoli jiným. Čili já se domnívám, že kolegové, kteří jsou od vás a asi tam byli přítomni, my tam opravdu nechodili, tak možná ti by mohli lépe osvětlit, a nechci to tady vysvětlovat, jak se tam hovořilo, do čeho mohli

zasahovat, a měli informace. Čili všechny ty informace tam byly. A opravdu tento covid tým byl. To jenom proto, že tady ty informace zase nemáš ty, tak samozřejmě my je osvětlíme.

A prostřednictvím paní předsedající, jsem ráda, že víš, že vláda nedává peníze ze svého, to jsem ráda, že v tom se shodneme. Ovšem nemůžeme souhlasit s tím, že se sníží o 400 korun platba za jednoho státního pojištěnce, a budeme jim tvrdit, nebo tedy vaše vláda jim bude tvrdit, že zachováme kvalitu zdravotní péče, protože to byste byli schopni vyřešit kvadraturu kruhu. A to zatím nikdo neumí. Děkuju.

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Děkuji, paní poslankyně, za dodržení času. A máme tady další faktickou poznámku, se kterou se přihlásil přímo pan zpravodaj Tom Philipp. Pane poslanče, vaše dvě minuty.

Poslanec Tom Philipp: Vážená paní předsedající, vážení kolegové, vidíte, že ve zdravotnickém výboru s těmi zdravotníky to je takové hezké, my se vlastně máme rádi. (Smích v sále.) Dal jsem na to šest vteřin, abych vám to řekl.

Samozřejmě úhradová vyhláška, která byla napsána na konci minulého roku, kterou ještě psal minulý ministr, tak ta ty peníze nějakým způsobem rozdělila. A ty finanční prostředky jsou dostatečné na to, aby pokryly nároky úhradové vyhlášky, která ošetřuje rok 2022. A jsou dostatečné i bez toho, aby tam bylo těch 14 miliard. A ta filozofie je taková, že jestliže mám prostě v kapse stovku a rozhodnu se, že si něco koupím za padesát korun, tak nepůjdu do banky, abych si půjčil těch padesát korun, abych z toho platil úrok, ale sáhnu do té kapsy a zaplatím to z té kapsy. To znamená, to, k čemu směřuje pan ministr Stanjura, je to, že nechce platit úroky ze 14 miliard, když tam v tuto chvíli nejsou potřeba.

A já se těším na společnou debatu o pravidelné valorizaci a o tom, jak bude nastaven ten práh, od čeho se budeme jaksi odpichovat. A věřte mi, že udělám, zase společně jistě s vámi a hlavně tedy s kolegy z pozice, aby pro zdravotnictví bylo finančních prostředků co nejvíce, protože samozřejmě to bude znamenat do budoucna i kvalitní péči o pacienty a spokojené zdravotníky. Děkuju.

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Děkuji za dodržení času. To byla poslední faktická poznámka. V tuto chvíli mohu konstatovat, že jsme v obecné rozpravě a že v tuto chvíli nemám zde avizováno žádné přednostní právo. A v tuto chvíli poprosím, aby k řečnickému pultu v rámci rozpravy přišel pan poslanec Patrik Nacher, který bude mít tedy časový limit, který mu za chvíli spustím. Pan poslanec avizoval, že tedy pokud to nestihne, tak by chtěl využít svého práva dvakrát deset minut. Zeptám se, jestli s tím...

Poslanec Patrik Nacher: Tak já to můžu říct rovnou, já nechci zneužívat jinak, já mám tam nahlášené přednostní právo, ale já ho nechci zneužívat.

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Dobře. Já se spíše zeptám všech, kteří jsou zde, jestli s tím má popřípadě někdo problém, abychom ho pak popřípadě nerušili v příspěvku. Vidím především na pravé straně, že souhlasíte. Mnohokrát za to děkuji. Pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Patrik Nacher: Děkuji vám. Vážená paní místopředsedkyně, myslím, že to ani nevyčerpám, ale kdyby náhodou, tak abych nebyl přerušen uprostřed nějaké nosné myšlenky. Tentokrát nebudu říkat, že jsem nechtěl vystupovat, protože jsem chtěl vystupovat. Připravil jsem si k tomu nějaké podklady. Vezmu to zase trochu z jiného úhlu pohledu. Ale

nejprve, než začnu hovořit, tak jsem si tady udělal poznámky k tomu, co tady bylo řečeno, a rád bych k tomu také něco řekl.

Za prvé ohledně eReceptu, že za to pozitivně nemůže ta předchozí vláda, ale až ta předpředchozí, a že tudíž si jako hnutí ANO připojujeme nějaké plusy, které za námi nejdou. Tady bych chtěl připomenout, že často v negativních věcech argumentujete, že hnutí ANO je ve vládě osm let. Nemělo sice premiéra čtyři roky, ale že je ve vládě osm let. Když je to v negativním, tak by to mělo být i logicky v pozitivním, a ne selektivně, že jednou jako v negativním jo, v pozitivním ne. To je jedna poznámka.

Druhá, že dávají peníze daňových poplatníků, jsou to peníze daňových poplatníků, nikoli vlády. To já souhlasím. Ale to je prostě normální terminologie, kterou říkají politici. Naposledy jsem si přečetl, že vy dáváte peníze, nebo budete přidávat seniorům od 1. července. Také to říkáte, že to dáváte vy. To prostě takhle je. A také vás nebudu opravovat, že to jsou peníze daňových poplatníků. To všichni vědí.

Poslední poznámka z tohoto ranku – pravidelná valorizace. Já jsem za to osobně rád, že tam bude tenhleten mechanismus. Na druhou stranu je pravdou, a to si pojďme říct, i když je to nedokazatelné, kdybychom my neprotestovali tak dlouhodobě, protože tenhleten návrh tady byl avizován vlastně od projednávání státního rozpočtu, tak je otázka, jestli kdyby tady opozice ten tlak nevytvořila, tak jestli vy byste přišli s tou valorizací. To nevím. To je možná asi řečnická otázka. Pan překladatel tady není. Pan kolega Tom Philipp teď neposlouchá, tak nevím. Ale myslím si, že i díky tlaku opozice jste přišli s tou pravidelnou valorizací. Kdybychom to promlčeli, tak si myslím, že byste s tím pravděpodobně nepřišli. Ale je to těžko dokazatelné.

A teď pár poznámek k tomu, co tady vlastně projednáváme. Vrátím se k tomu, co jsem už řekl v noci, to bylo asi v půl čtvrté ráno, tuším, kdy jsem se podivoval, já to teď trochu rozkošatím, kdo to vlastně předkládá. Je to novela zákona o pojistném na veřejné zdravotní pojištění a předkládá to ministr financí. Logicky by člověk očekával, že to bude předkládat ministr zdravotnictví. Takže bych dal takovou řečnickou otázku, kdyby vláda přišla naopak se zvýšením plateb za státní pojištěnce, jestli by to také předkládal ministr financí, anebo kdyby to bylo pozitivně, kdyby šlo o zvýšení, že by to tady logicky podle mě předkládal ministr zdravotnictví. Podle mě zcela nepochybně. Ptal jsem se na to pana ministra Válka, ptal na Twitteru, zatím tam odpověď od něj nemám. A nezaznamenal jsem ani nikde nějaké silné stanovisko. Takže to spíš na mě působí, neříkám, že to tak je, ale působí, že ministr zdravotnictví s tím návrhem jako příliš spokojen není. A jak říkám, byla by krásná, jestli to někdy nastane, situace, pokud tam bude ten automatický mechanismus, tak už ne, ale kdyby vláda přišla se zvýšením, tak očekávám, že by tady seděl – tak on tady teď nesedí nikdo – ale že by tady seděl ministr zdravotnictví, aby řekl: já jsem sehnal více peněz do zdravotnictví. Logicky. To očekávám.

Teď co my dneska tady projednáváme? Jenom to připomenu pro kontext. My tady vlastně z mého úhlu pohledu jako člena rozpočtového výboru pokračujeme v projednávání v zásadě de facto státního rozpočtu, protože jsme tady schválili státní rozpočet, kde už se počítalo s uspořenými 14 miliardami, jakkoliv ten zákon projednáváme vlastně teď v prvním čtení a bude schválen někdy, nevím kdy. Ale ve státním rozpočtu se s touhle změnou už počítalo.

Tady připomenu to, co já jsem říkal, nechci zdržovat, že já jsem už při projednávání státního rozpočtu, když jsem popisoval státní rozpočet, tak jsem říkal kromě jiných charakteristik, že ten státní rozpočet je nepravdivý, že jsou tam některé prvky, které se tam musejí dodat. Jeden z nich je těch 14 miliard, druhý je například miliarda a půl pro Českou poštu, nebo nedostatečné peníze pro zastavování marných exekucí. Takže ono to postupně se sem bude vracet, teď se sem vrací ta první věc. Jinými slovy, za mě si myslím, že by to mělo být jinak. Že by se nejdřív mělo definovat, kolik těch peněz má jít do zdravotnictví, jaká je

vize, a pak připravit rozpočet, a ne mít naoko lepší rozpočet a tam počítat s věcmi, které my vlastně legislativně projednáváme až po dvou měsících. Notabene tady připomenu, že když jsme schválili rozpočet, a tu tabulku jsem já tady ukazoval, tak ve zdravotnictví se škrtalo dalších 5,8 miliardy. To znamená, dohromady v součtu se tady bavíme, že zdravotnictví přišlo nebo přijde o 20 miliard korun. A to je potřeba zase dát do nějakého kontextu, když jsou to zároveň politici, kteří říkají, že díky robustnímu zdravotnictví jsme u nás nějakým způsobem prošli tou covidovou situací, a teď je před námi řešení uprchlické krize, kde samozřejmě tady máte 300 tisíc uprchlíků, 300 tisíc potenciálních nových pacientů.

Pan ministr, který tady není, hovořil o těch zůstatcích na účtech zdravotních pojišťoven, které jsou bezmála 52 miliard, což je nějakých řekněme 12 % z té celé částky, které jdou do zdravotních pojišťoven nebo ze zdravotních pojišťoven. A já se ptám: Je to hodně, nebo málo? Tak se pojďme o tom bavit. Dvanáct procent je hodně, nebo málo? Při jiné příležitosti si myslím, že by pan ministr řekl, že to je málo a že je potřeba tady mít udržitelný stav. Udržitelnost, to je docela frekventované slovo, které používáte. Když se podíváte, tak výsledky těch zdravotních pojišťoven za rok 2021 minus 13 miliard a za letošek se počítá s minus 9,5 miliardy A jde o tu udržitelnost, ne aby tam byla skoro nula, a pak říct, tak teď je to akorát a teď teprve se můžeme zamýšlet nad tím, kolik se bude platit za státní pojištěnce. To už je podle mě pozdě. To už je podle mě pozdě. Takže ta udržitelnost.

Druhá věc, kterou tady pan ministr nezmínil, že když se podíváte do tabulky zůstatků na bankovních účtech, tak samozřejmě u VZP tam je skoro 30 miliard a pak tady máte jiné, menší zdravotní pojišťovny, které mají třeba miliardu nebo miliardu 200 milionů. To znamená, že je tam určitá nerovnoměrnost, a otázkou je, co má být cílem chtěným, nechtěným. Jestli cílem třeba je redukce pojišťoven, koneckonců pan ministr tady řekl na mikrofon, já jsem si to napsal, doslova: Nepotřebujeme sedm pojišťoven. Tak taky by bylo dobré říct, jestli to bylo jenom nějaké stanovisko na mikrofon, anebo to byla nějaká vize této vlády, že se budou redukovat počty pojišťoven. Tak to řekněte na rovinu. A zase je to nějaká vize, se kterou vy přijdete před Poslaneckou sněmovnu, před veřejnost a podobně. On zároveň vlastně tam dodal, že nechce sedm pojišťoven a zároveň ne jednu. To si pamatuji, napsal jsem si poznámku. Ale hned mi z toho vychází, je to o redukci pojišťoven? Ano, nebo ne? Stejně tak vyvstávají otázky, jestli by nedošlo tímto a nedojde k postupnému – teď to zní tak jako blbě, ale omlouvám se, spal jsem tři hodiny, jiné slovo mě nenapadá v této chvíli – vyhladovění některých pojišťoven. A jestli potom tedy nesměřujeme k zavedení nadstandardů. Je to legitimní politická debata. Já osobně bych se třeba tomu nebránil z určitého úhlu pohledu, ale je potřeba i tohle říct. Jestli to není taková boční cesta, jak otevřít nadstandardy a jenom to nepojmenovávat a pak říct: Už nám nic jiného nezbylo, musíme to takhle udělat, protože ty pojišťovny prostě ty peníze nemají vyčerpané.

Poslední poznámku si dovolím, už tady říkali kolegové a já to tady nebudu opakovat, nebudu to zbytečně natahovat, stejně tak vám tady nebudu číst dopis od Odborového svazu zdravotnictví a sociální péče, který, právě když jsme schvalovali státní rozpočet, varoval před tím, aby v tom státním rozpočtu byla tato položka, kterou vlastně projednáváme teď. Opravdu nechci zdržovat, ale chci to dát do nějakého kontextu. Je potřeba si uvědomit, že tady máme, jak rádi používáte výzvy, dvě velké výzvy, které souvisí se zdravotnictvím, a to je ten covid, jestli to je po covidu, před covidem, to nikdo neví. A jenom za testování je to nějakých 7 miliard korun, co jsem si našel. Druhý kontext té situace je, jak jsem řekl, uprchlická krize a 300 000 Ukrajinců, kde třeba právě pokud jde o ten covid, tak jsem si našel, že proočkovanost je u nich 34 % a tou další, třetí dávkou, boostovací, je kolem jednoho, dvou procent, jestli mě doktoři tady doplní. To znamená, i s tím je potřeba nějakým způsobem pracovat.

My nežijeme ve vzduchoprázdnu. To znamená, že v kontextu covid, v kontextu 300 000 nových pacientů vy přicházíte s minus 14 miliardami, abyste zpětně naplnili rozpočet, který už byl schválen před dvěma měsíci. To si myslím, že je kontext toho, co my tady

projednáváme. Já jsem aspoň rád, že to vyústí v ten nápad pravidelné valorizace, jakkoli bych chtěl podtrhnout to, co tady řekl můj kolega Mašek, že valorizace je dobrý nápad, ale jak vy snížíte tu základnu, tak samozřejmě začínáte od nižší základny, takže ta valorizace bude jakoby snazší a může se rychleji nastartovat. Takže to bude na efekt, nebo naoko vypadat právě na efekt.

Takže tolik pár poznámek. Vidíte, zvládl jsem to za jedenáct a půl minuty. Já vám děkuji za pozornost, že jsem se po nějakých 16 hodinách nebo kolika dostal jako první na řadu. Přeju hezký zbytek dnešního dne.

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Děkuji. To byl pan poslanec Patrik Nacher a nyní je přihlášen se dvěma příspěvky pan poslanec Vladimír Zlínský. Pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Vladimír Zlínský: Vážená paní předsedající, děkuji za slovo. Vážené dámy, vážení pánové, vážení představitelé vlády, já jsem tady měl připraveno poměrně delší vystoupení, ale vzhledem k situaci si dovolím to zkrátit a ty nudnější pasáže vynechám. Navážu na pana doktora Maška, kde se budu vyjadřovat k podobným věcem, ale jestli jste poslouchali mé předchozí vystoupení, které jsem měl, tak víte, že mě zajímají krizové situace a jejich řešení. Takže já se na to podívám z hlediska možné krizové situace, do které se naše společnost nedejbože řítí. Můj pohled bude trošku jiný. A já tady reaguji i na vyjádření pana doktora Philippa, který chtěl, abychom tady diskutovali věcně, bez nějakých obstrukčních záležitostí k současnému systému zdravotnictví a k jeho problematice.

Takže začnu hlavní tezí tohoto zákona, on to tady vlastně říká i pan ministr zdravotnictví Válek, že Ministerstvo financí připravilo návrh zákona a očekává, že tím uspoří cirka 14 miliard korun ve státním rozpočtu a že toto nebude mít žádný vliv na kvalitu a dostupnost poskytované zdravotní péče v České republice, jelikož finanční prostředky by nečinně ležely na účtech zdravotních pojišťoven jako finanční rezerva, aniž by byly efektivně využity. Já se pokusím tento myšlenkový konstrukt trošku rozporovat. Tento myšlenkový konstrukt a finanční plán je bohužel ohrožen nestabilitou současného společenského a ekonomického dění u nás i v našem okolí i globálně.

Asi jste si toho všimli, že kolem nás chodí strašidlo energetické krize, které pokud se tato krize rozvine, tak zasáhne všechny činnosti naší společnosti včetně zdravotnictví, a kdy nelze tedy jednoznačně predikovat změny mnoha parametrů, které mohou toto ohrozit. Já to beru jako projekci blízké minulosti a současného stavu do budoucnosti. Nepočítá se tady s tím, že by mohlo dojít k nějakému kritickému zhoršení ekonomickému a z toho vyplývajícím dopadům. Takže já začnu těmi body, které je nutno vzít v úvahu.

Nelze jednoznačně usuzovat na výši inflace, a tím pádem nelze přesně předvídat její dopady na výdajovou stránku zdravotnických zařízení. A v této ekonomicky turbulentní době nelze ani jednoznačně usuzovat na tempo ekonomického růstu, či případně poklesu, nedej bože, a růstu mezd a přesně předvídat dopady na příjmovou stránku zdravotních pojišťoven. To by mohlo vést k opožďování plateb – o tom tady mluvil pan poslanec Mašek – pro zdravotnická zařízení, a tím jejich propadu do druhotné platební neschopnosti. To by mělo velmi negativní dopad na kvalitu poskytované zdravotnické péče v České republice.

Dalším negativním důsledkem těchto vlivů může být odliv zdravotníků do starobního důchodu, do zahraničí nebo do jiných zaměstnání. Hlavně hromadný odchod zkušených praktických lékařů a pediatrů do starobního důchodu by byl katastrofou a jejich činnost je a bude nenahraditelná vzhledem k současným i budoucím systémovým výzvám.

Za druhé – odložená péče. Dá se předpokládat, zvýšený tlak na zdravotnická zařízení ohledně provedení zákroků a vyšetření odložené péče z důvodu pandemie covidu-19. Toto

bude stát zdravotní pojišťovny zvýšené náklady a povede to k tlaku na uplatnění různých regulačních opatření, která mají nebo mohou mít zdravotní pojišťovny k dispozici, například porovnávání vlastních příjmů zdravotnických zařízení se srovnatelným obdobím či porovnávající náklady na medikamentózní léčbu a indikovanou péči daného zdravotnického zařízení se srovnatelným obdobím předchozího roku. Otázkou je, jak masivně odložená preventivní péče se projeví na zvýšení nákladovosti zdravotnické péče z důvodu zanedbání zdravotního stavu populace, a tím nárůstu vážných stavů, hlavně onkologických onemocnění, jejichž léčba je mimořádně finančně náročná, o tom už taky tady byla řeč.

Za třetí – pandemie covid-19. Doposud není jasné a ani nemůže být, jakým způsobem se tato pandemie bude vyvíjet. Vy asi víte, já jsem k tomu tady vystupoval, že nejsem příznivcem nějakého covidismu, takže já si samozřejmě přeji, aby se to vyvíjelo tím dosavadním způsobem. Zatím vidíme posun směrem k menší patogenitě a věřme tomu, že tento současný trend včetně rozumného přístupu sdělovacích prostředků i politických představitelů k tomuto tématu se udrží i na podzim.

Není také jasné, jakým způsobem se na zdraví naší populace projeví pandemie onemocnění covid-19, kdy postupně prosakují z médií hlavního proudu i některých odborných kruhů informace o dlouhodobých nepříznivých následcích prodělání tohoto onemocnění u některých osob. Já tedy nejsem na tohle odborník, ale našel jsem si tam také nějaké méně závažné stavy jako je zhoršení chuti a čichu, což tedy můžu i ve svém případě taky uvést, případně jiné příznaky jako alopecie, což je padání vlasů, nebo údajně poruchy erekce, to tady nebudu potvrzovat, ale samozřejmě tam patří závažné stavy, jako jsou různé kardiomyopatie a fibrózy plic. Také není jednoznačné, jaké budou dlouhodobé následky masivní vakcinace očkovacími látkami na bázi mRNA, produkce spike proteinu, dlouhodobého nošení roušek a respirátorů a izolace populace. Já opět doufám, nechci tady strašit, že bych si byl jistý tím, že to bude mít nějaké vážné následky, ale neodpustil jsem si to zmínit.

Za čtvrté – ukrajinští váleční uprchlíci. Nelze zatím přesně predikovat, kolik uprchlíků z Ukrajiny k nám nakonec dorazí, zatím je to cirka něco přes 300 000 osob, a jaká bude jejich věková struktura, a tím pádem i jejich zdravotní stav a nemocnost. Současná vlna se dle dostupných informací skládá spíše z dětí a mladších žen, případně menšího počtu mužů, ale nelze vyloučit, že postupně k nám budou přicházet lidé starší či osoby sociálně slabší v horším zdravotním stavu a případně budeme v budoucnu po skončení válečného konfliktu přijímat a dlouhodobě léčit mnoho zraněných ukrajinských mužů.

Dále nelze říci, co způsobí masivní promíchání naší populace a hlavně dětí s populací příchozí. Přece jenom struktura a četnost některých infekčních chorob se u naší populace a ukrajinské liší. Zatím se mi jako hlavní riziko jeví infekční choroby charakteru TBC a AIDS, to už tady taky bylo uvedeno. Já bych vytipoval ještě další nemoci, kterých bych se trochu obával, což jsou žloutenky typu B a C, hlavně tedy ta C, proti které nemáme očkování, je rizikovější, které se vyskytují na Ukrajině v mnohem větším počtu než v naší populaci a lze očekávat elevace jejich výskytu i mezi naší populací. Jedná se o onemocnění, jejichž léčba je mimořádně finančně náročná a dlouhodobá, v případě AIDS celoživotní.

Dlouhodobý válečný konflikt vždy byl semeništěm dalších infekčních chorob a nelze vyloučit zavlečení zatím nám neznámých nebo málo známých nebo nezvyklých přirozených, ale uměle upravených patogenních infekčních agens do naší populace. Možná se vám to zdá být science fiction, ale bohužel v současné době úprava viru, genetická úprava viru a bakterií, je zcela běžná a děje se i u nás. Já neříkám, že za účelem nějakých řekl bych proradných činů, ale proto, že vlastně se tím zkoumá, jaké ty jednotlivé geny patogenů mají účel.

Za páté – personální vnitřní dluh. S obratem k liberální až neoliberální společnosti, rozvojem moderní medicíny a digitalizace s možnostmi přesné kontroly a regulace je vyvíjen stále vyšší tlak při výkonu jejich povolání na psychickou odolnost, znalosti lékařů i všech

pracovníků v jiných než medicínských oblastech. Prostředí, ve kterém jsou nuceni pracovat, je k nim stále více nepřátelské a jejich pracovní vytížení je enormní a mzdové ohodnocení v jiných oborech, ne tak náročných, srovnatelné nebo i lepší. Všechno tohle vyúsťuje mnohdy – možná asi máte někteří osobní zkušenosti – v takové nerudné chování některých zdravotníků. Já se přiznám, že něco podobného jako syndrom vyhoření jsem prodělal i já. Takže já nechci říct, že to chápu a obhajuji, ale musíme to brát v úvahu, že toto se nepříznivě projevuje na psychice lékařů, tady tyhle enormní tlaky. I všech zdravotníků, nejenom lékařů.

Výsledkem je regionální nedostatek lékařů v některých ne tak atraktivních oborech a ne tak atraktivních regionálních oblastech České republiky. Jedná se o tyto obory – to tady taky bylo řečeno: praktičtí lékaři pro dospělé, praktičtí lékaři pro děti a dorost či někteří ambulantní specialisté a hlavně střední zdravotnický personál. Dle ředitele ÚZIS pana profesora Duška nám hrozí tikající demografická bomba v některých lékařských oborech. Bohužel opět jsme u stejných oborů: praktičtí lékaři pro dospělé, praktičtí lékaři pro děti a dorost.

Bylo tady řečeno, že se navyšují počty studentů na lékařských fakultách. Já jsem tomu mimořádně rád, to je správné rozhodnutí, plně ho podporuji, ale já se obávám, že to nebude stačit, aby ti mladí lékaři šli na ty obory, které my potřebujeme, to znamená ty praktické lékaře pro dospělé a pro děti a dorost, protože, také to tu bylo řečeno, ten obor musí být atraktivní, musí se zatraktivnit tak, aby ti mladí lidé tam šli. A já nemyslím atraktivitu finanční, i když tu také, ale musí to být pro ně atraktivní odborně, pro to bych tedy mimořádně plédoval. V těchto oborech je průměrný věk lékařů kolem šedesáti let a jsou zde desítky procent lékařů na hraně odchodu do důchodu nebo již za ní a množství lékařů, kteří se připravují je nahradit, s velkou pravděpodobností nebude dostatečné, i když odchody lékařů do důchodu budou postupné. V případě jejich náhlého odchodu z důvodu zhoršení podmínek k vykonávání jejich činností se nebojím říci, že by nastala katastrofa primární péče.

Další velký dluh je ve vzdělávání mladých lékařů k praktickým dovednostem a znalostem prostřednictvím starších kolegů, kdy tyto vlastnosti kromě teoretických znalostí, nadšení a odhodlání tvoří základ kvalitní zdravotnické péče u nás. Toto je u nás ve většině případů hrubě podceňováno a zanedbáváno. Všechny tyto dluhy budou muset být splaceny, pokud chceme dlouhodobě zachovat kvalitu a dostupnost zdravotní péče u nás.

Jelikož jsem sám na vlastní kůži v devadesátých letech minulého století – tak už jsem starý bohužel – jako soukromý lékař zažil situace, kdy zdravotní pojišťovny neplatily včas nebo se snažily hrubě regulovat moji odbornou činnost, kdy jsme byli regulováni na průměry, jež jsme ani neznali, které se dopočítávaly zpětně, tak bych chtěl velmi vážně varovat před navrhovaným snižováním odvodů za státní pojištěnce. Dopad na kvalitu a dostupnost zdravotnické péče v České republice by mohl být značný. Spíše si myslím, že i kdyby se nenaplnily mé obavy – tím chci říct, že já doufám, že to nevyznělo, že tady straším, já tady říkám jenom své obavy – tak vzhledem k nejisté a turbulentní budoucnosti mít na účtech zdravotních pojišťoven určitou finanční rezervu by nemuselo být kontraproduktivní, proto přijetí uvedeného zákona nemohu podpořit.

Děkuji za pozornost a vyzývám kolegy lékaře, kteří to vyslechli až do konce, případně aby se k tomu vyjádřili.

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Děkuji mnohokrát za dodržení času. A nyní další, kdo je přihlášen do rozpravy, je paní poslankyně Karla Maříková. Paní poslankyně, máte slovo.

Poslankyně Karla Maříková: Děkuji za slovo, paní předsedající. Vláda zde předkládá novelu zákona o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, která snižuje platby za státní pojištěnce. Vyměřovací základ pro pojistné hrazené státem za osobu, za kterou je podle

zvláštního právního předpisu plátcem stát, činí v současné době 13 088 korun na kalendářní měsíc. Vláda svým návrhem tuto částku snižuje na 11 607 korun. Od ledna 2022 stát odvádí do systému veřejného zdravotního pojištění pojišťovnám 1 967 korun měsíčně za státního pojištěnce. Předložený návrh snižuje platbu za státního pojištěnce na 1 567 korun měsíčně, tedy o 400 korun, a ne 200, jak je často předkládáno. Snížení platby bude platné od 1. července 2022. Stát platí zdravotní pojištění například za důchodce, děti, studenty, nezaměstnané, ženy na mateřské dovolené, vězně, ale nyní také za uprchlíky z Ukrajiny.

Do veřejného zdravotního pojištění letos mělo z rozpočtu putovat přibližně 125 miliard korun. Úsporu Ministerstvo financí v návrhu rozpočtu vyčíslilo na 14 miliard korun. K tomuto kroku se nestaví negativně jen opozice, jak to tady je předkládáno, ale i řada odborníků.

Také prezident České lékařské komory anebo také ambulantní specialisté. Podle pana prezidenta České lékařské komory Milana Kubka je snížení platby za státní pojištěnce bezprecedentní a žádný kabinet k takovému kroku doposud nepřistoupil. Kubek také řekl, že je to políček do tváře zdravotníkům, kteří prokázali obrovské nasazení během epidemie covidu v posledních dvou letech, uvedl pro ČTK. Pro web Naše zdravotnictví uvedl, že si dovoluje připomenout, že právě zdravotnictví neslo největší tíhu zvládání epidemie nemoci covid-19 a díky nasazení zdravotníků nemuselo dojít k úplnému zastavení ekonomiky. Českému hospodářství a státu tak zdravotnictví ušetřilo minimálně desítky miliard korun. Přesto má být paradoxně právě zdravotnictví tím rezortem, na který vládní škrty dopadnou nejtvrději. To není spravedlivé, říká prezident České lékařské komory Milan Kubek. A právě nedostatečná výše této zástupné platby státu je hlavní příčinou dlouhodobých ekonomických problémů chronicky podfinancovaného českého zdravotnictví. Ke zlepšení došlo teprve poté, co minulá vláda začala postupně tuto platbu navyšovat, a to s účinností od 1. července 2020 o 500 korun měsíčně, s účinností od 1. ledna 2021 o 200 korun měsíčně a s účinností od 1. ledna 2022 pak o dalších 200 korun.

Ambulantní specialisté jsou tímto krokem velmi rozhořčeni, a proto napsali otevřený dopis jak premiérovi, tak ministrům zdravotnictví a financí. Ale neslyšíme tady ani od jednoho ministra, ani od pana premiéra, že by se o tom vůbec zmínili. Lékaři varují, že pokud bude vláda na škrtech trvat, bude to mít dopad také na pacienty, jak uvedl Zdravotnický deník. Ambulantním specialistům se navíc od druhé poloviny roku 2021 změnilo spektrum pacientů. Přibývá totiž lidí s chronickými postcovidovými potížemi, mnozí navíc odkládali návštěvu lékaři kvůli strachu z pandemie. Zdražování režijních položek a změna spektra pacientů bude zcela jistě pokračovat v roce 2023, a to i tehdy, pokud pandemie skončí. Neskončí-li, bude situace spíše gradovat, píší specialisté ve svém otevřeném dopise.

Ve zmíněném dopise uvedli konkrétně čtyři důvody, podle kterých snížení plateb za státní pojištěnce je neuvážené, na které upozornil právě web Naše zdravotnictví. Prvním důvodem je vysoká míra inflace, kvůli které rostou ceny energií, pohonných hmot, potravin, což podle České lékařské komory povede také ke tlaku zaměstnanců na zvyšování plateb, platů a mezd. V této souvislosti je třeba připomenout, že zdravotnictví je personálně zdevastované, a pokud nebudou zdravotnická zařízení schopna nabízet atraktivní mzdy, bude se tato krize dále prohlubovat, varuje opět prezident České lékařské komory Milan Kubek.

Druhým důvodem je epidemie onemocnění covid-19, která podle prezidenta České lékařské komory ještě neskončila. Cituji: Zdaleka nejde jen o současnou začínající takzvanou sekundární vlnu omikronu, mnohem horší je to, že nikdo neví, co nás čeká na podzim. S epidemií souvisí i odložená zdravotní péče, kterou přesto pacienti potřebují a nyní se bude muset hodně dohánět. Šlo nejenom o preventivní vyšetření, ale například také o operace, jejichž opakované odkládání způsobuje pacientům zbytečné utrpení a zhoršuje kvalitu jejich života. Vůči těmto lidem, kteří rovněž patří mezi oběti epidemie, máme dluh, který bychom jim měli splatit tím, že jim potřebnou zdravotní péči co nejdříve poskytneme. Zdravotníci se pochopitelně budou snažit skluz dohánět, ale tyto výkony budou muset zdravotní pojišťovny zaplatit, upozorňuje opět prezident lékařské komory Milan Kubek.

Do toho se ještě přidal čtvrtý a důležitý důvod a to je migrační vlna vyvolaná válkou na Ukrajině. Statisíce uprchlíků budou potřebovat zdravotní péči a i tuto péči musí někdo zaplatit. Vzhledem k tomu, že většinu uprchlíků, kterým chceme pomáhat, tvoří ženy a děti, ale také nemocní lidé, bude potřeba zdravotní péče z jejich strany obrovská. Naše zdravotnictví čeká enormní zátěž, uzavírá tímto výrokem prezident České lékařské komory Milan Kubek svůj rozhovor pro web Naše zdravotnictví. Že doposud žádná vláda nepřistoupila ke snižování platby za státní pojištěnce, a i když státní rozpočet bez vážných by se neměl prohlubovat svůj deficit, šetřit zrovna na zdravotnictví nepovažuje Kubek v současné krizové době za příliš prozíravé.

Já už jsem se zmínila, že také právě uprchlíci z Ukrajiny se stanou státními pojištěnci a nepochybně budou potřebovat zdravotní péči. Česká republika uděluje uprchlíkům vízum za účelem strpění, po jehož získání se uprchlíci řadí mezi takzvané státní pojištěnce a budou mít nárok na plnohodnotné čerpání péče ze systému veřejného zdravotního pojištění. Jde o několik set tisíc lidí, což se do výdajů pojišťoven také promítne. Pokud se množství uprchlíků v Česku přiblíží půl milionu, bude to znamenat nárůst výdajů veřejného zdravotního pojištění o 16 až 17 miliard korun a upozornil na to na Twitteru dokonce bývalý ministr financí za TOP 09, tedy za jednu z vládních stran, a současný místopředseda Správní rady VZP Miroslav Kalousek. Přístup vlády, která se rozhodla šetřit na systému veřejného zdravotního pojištění, kritizoval také prezident Miloš Zeman: Tady se říká, že pojišťovny mají rezervy ve výši zhruba 50 miliard. To, co nevíme, je, že tyto rezervy mohou být vyčerpány v průběhu měsíce a půl. To je expertní stanovisko ze zdrojů pojišťoven, poukázal prezident Miloš Zeman.

Zdravotní pojišťovny letos plánovaly s deficitem ve výši 9,5 miliardy korun, počítaly s příjmem ve výši 431,2 miliardy korun a výdaji ve výši 440,7 miliardy korun. Zdravotní pojišťovny měly ke konci roku 2021 celkové zůstatky na bankovních účtech ve výši přibližně 51,8 miliardy korun, z čehož přibližně 23,6 miliardy korun na takzvaném základním fondu zdravotního pojištění, ze kterého se hradí zdravotní péče. Loni se počítalo s deficitem ve výši 50 miliard, kvůli pandemii koronaviru nicméně se predikce nenaplnila a deficit činil přibližně 13 miliard.

Naše zdravotnictví bylo v minulosti velmi podfinancované, nyní je však srovnatelné s úrovní běžnou ve vyspělých zemích na západ našich hranic. Výše výdajů na zdravotnictví v poměru k velikosti hospodářství neboli HDP se za poslední čtyři roky přibližovala úrovni nejvyspělejších evropských států a díky tomu se zlepšilo hospodaření nemocnic, platy zdravotníků a dostupnost zdravotní péče. Snížení plateb za státní pojištěnce zásadně ohrožuje dosavadní pozitivní trend financování nejlepší, ale také nejnákladnější zdravotní péče. Více peněz, které stát zaplatí za státní pojištěnce, umožňuje například zvýšit platy anebo mzdy ve zdravotnictví. Rozhodnutí vlády zmrazit pro rok 2022 platby za státní pojištěnce je velkou chybou, na kterou doplatí samotní pacienti, a to snížením kvality a dostupnosti zdravotní péče. A je to historicky poprvé, co nějaká polistopadová reprezentace se odhodlala ke škrtům plateb za státní pojištěnce a fakticky zmenšila objem peněz na zdravotní péči.

Vládní škrty ohrožují finanční stabilitu zdravotních pojišťoven a ekonomiku poskytovatelů zdravotních služeb. Z toho důvodu dávám návrh na zamítnutí v prvním čtení. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Ano, já registruji, že tady padl návrh na zamítnutí v prvním čtení. O tomto návrhu se bude hlasovat, až proběhne kompletně celá obecná rozprava, jenom to konstatuji. Děkuji, paní poslankyně, za dodržení času. A další, kdo je přihlášen do rozpravy, je pan poslanec Jan Síla. Pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Jan Síla: Dobrý den, paní předsedající, dámy a pánové. Já bych se hrozně rád taky vyjádřil tady k tomu současně projednávanému návrhu, vládnímu návrhu zákona o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, ale zjistil jsem, že vlastně všichni moji předřečníci už řekli to, co jsem měl původně připraveno, takže se zmíním jenom v krátkosti, nebudu zdržovat a svůj názor vyjádřím pár slovy.

V tomto návrhu zákona jde o snížení plateb za asi 6 milionů státních pojištěnců o 400 korun měsíčně. Vládním nařízením Babišovy vlády 252/2021 Sb. byl stanoven vyměřovací základ pro výpočet pojistného na rok 2022 14 570 korun. Z tohoto byla vypočítána měsíční platba za státního pojištěnce 1 967 korun, což platí dosud a mělo by to platit až do 30. června letošního roku. Vláda premiéra Fialy se rozhodla, že bude vylepšovat státní rozpočet vyrážením klínu klínem a sníží platby za státní pojištěnce od 1. 7. 2022 o 400 korun na hodnotu 1 576 korun, což odpovídá vyměřovacímu základu předloňského, nikoliv loňského roku, jak proponuje premiér.

SPD s tímto krokem zásadně nesouhlasí a bude proti němu razantně protestovat, a to z těchto důvodů – já tady vyčtu jenom základy, protože tady byly tyto důvody rozebírány už dost důkladně, já jenom řeknu body. Za prvé je to vysoká míra inflace, kvůli které rostou ceny energií, pohonných hmot, potravin, to znamená vstupy, všechny vstupy poskytovatelů zdravotní péče. Za druhé je to epidemie covid-19, která ještě neskončila, a nikdo neví, jak se bude chovat na podzim. Za třetí je to odložená zdravotní péče v době pandemie, kterou nelze odkládat a bohužel která se bude muset provádět, a někdo ji taky musí zaplatit. A za čtvrté je to neočekávaná migrační vlna vyvolaná válkou na Ukrajině. Statisíce válečných uprchlíků se staly vlastně taky státními pojištěnci a budou potřebovat zdravotní péči.

Jak vidíme, naše zdravotnictví bude vystaveno letošní rok enormní zátěži. Vláda by jistě měla z vážných důvodů neprohlubovat deficit státního rozpočtu, ale šetřit zrovna na zdravotnictví v současné krizové době není příliš prozíravé. Poslanecký klub SPD bude hlasovat proti přijetí návrhu novely zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění. Děkuji za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Já děkuji a vy jste ale přihlášen ještě jednou. (Poslanec Síla už nechce vystoupit.) Nebudete využívat, dobře, děkuji mnohokrát. Takže děkuji za dodržení času. A nyní, kdo je přihlášen do obecné rozpravy, je pan poslanec Jaroslav Dvořák. Prosím ho, aby přišel k řečnickému pultu. Pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Jaroslav Dvořák: Dobrý den. Vážené dámy a pánové, moji předřečníci, hlavně kolegové lékaři, už řekli většinu toho, takže hodně zkrátím svůj projev s tím, že vlastně všichni tady mluvíme o redukci financí pro zdravotnictví přes platby, přes státní pojištěnce. Navíc, ještě tady nepadlo, že navíc tam budou škrty v rozpočtové kapitole Ministerstva zdravotnictví ve výši zhruba 6 miliard korun, takže dohromady už je to 20 miliard. Zdravotnictví se tak stává rezortem, který by měl nejvíce šetřit, a to v době, kdy má za sebou dvouletý boj s pandemií koronaviru, a kdo ví, jak tomu bude na podzim, a před sebou aktuální financování poskytování zdravotní péče také pro uprchlíky z Ukrajiny, které bude financováno stejně jako u státních pojištěnců a pojištěnců obecně.

Důvody, ty už tady byly také uvedené, vysoká míra inflace, kdy – já pracuji jako ambulantní specialista – tak narůstají vstupy, ať už jsou to energie, nebo vodné, stočné, nájmy. Pak dále, epidemie nemoci covid-19 neskončila, nevíme, co nás čeká na podzim. Může to být celkem benigní stávající forma, ale také tam může být nějaká zmutovaná forma, která zatíží jak nemocniční, tak ambulantní sektor novými těžkými pacienty. No a pak již mnohokrát uvedená migrační vlna, kdy statisíce uprchlíků budou potřebovat zdravotní péči.

Působením epidemie nemoci covid-19 musela být omezována ostatní zdravotní péče, bylo odkládáno velké množství zdravotních výkonů, které však pacienti potřebují. Třeba pacienti v oboru ortopedie – já jsem tedy neurolog, ale v oboru ortopedie, tam se prodlužují čekací doby na operace kyčlí a kolen na neúměrně dlouhou dobu. Vlastně občané České republiky již na to doplácejí, na důsledky epidemie, a teď samozřejmě jsme povinni se postarat o asi 330 000 nových pojištěnců z Ukrajiny. Tu současnou uprchlickou vlnu tvoří skutečně spíše děti. U nás na Valašsku, kde působím, je katastrofální nedostatek pediatrů, praktických lékařů, zubařů, třeba i dětský psychiatr tam vůbec neexistuje, dětského neurologa si teď vychováváme sami. Katastrofa, obrovské čekací doby. A samozřejmě musíme pokrýt i požadavky ze strany nových imigrantů a doplatí na to naši pacienti.

Vlastně víceméně všechno, co jsem si tady připravil, už bylo řečeno mými kolegy, víceméně jsem jenom navázal v takových krátkých informacích a děkuji za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Také děkuji za dodržení času. V tuto chvíli další, kdo je přihlášen do obecné rozpravy, je Jan Hrnčíř, kterého tady v tuto chvíli nevidím, takže nepřítomen. Další, kdo je přihlášen do obecné rozpravy, je poslanec David Pražák, ten mi říkal, že nebude chtít vystupovat, on tam řeší nepřítomen, když tak pak se vyjádří. Další, kdo je přihlášen, je poslanec Julius Špičák, také nepřítomen. Takže přichází na řadu poslanec Miloslav Janulík. Pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Miloslav Janulík: Děkuji, paní předsedající. Kolegyně, kolegové, než uvedu nějaká fakta, pro mě, protože se v tom systému pohybuji vlastně celý život, začínal jsem pracovat v 80. letech, pamatuji si budování toho kvazi pojišťovacího systému. Vím, jak fungoval v těch 90. letech, jaké to bylo, jak to bylo těžké, jak to bylo tristní, jak si nikdo v jiném oboru podnikání ani nedokázal představit, že za svoji práci dostane zaplaceno až za půl roku. A bylo to v podstatě normální. Já jsem ten systém prolezl, jak tady kolega říkal o sobě, že je starý, já jsem tedy stejně starý, ale neříkám to o sobě. Takže jsem to prolezl od stlaní postelí až po ředitelování středně velké nemocnice. Jakési zkušenosti s tím mám a můžu vám říci, že na některé věci z těch devadesátek velice nerad vzpomínám, protože my jsme opravdu byli v situaci, že jsme na ty peníze čekali, a bohužel vlády, tedy strany, které tehdy vládly, dneska jsou vlastně zase zpátky a zase přicházejí s těmi stejnými recepty, které tehdy prostě byly. Já si dokonce velmi dobře vzpomínám, že jsem vkládal svého času velké naděje, tak jako my všichni lékaři nebo zdravotníci, do topky, která tehdy vyslala na post ministra zdravotnictví. V kampani mluvila velmi hezky, takže jsme očekávali zlepšení, ale pak se stal ministrem pan kolega Heger a neudálo se v podstatě nic. Nikdo do toho...

Samozřejmě celá léta jsme poukazovali na to, že ta platba za státní pojištěnce je ostudně nízká a nic nepokrývá a že je to obrovská diskrepance. Nikdy se to neřešilo, až v podstatě se to vyřešilo, vyřešilo za vlády Andreje Babiše, a to bych řekl, že pro nás pamětníky zdravotníky naprosto nečekaně pozitivním způsobem. A teď v momentě, kdy se setkává spousta faktorů – já jsem před více jak osmi lety, když jsme přišli do VZP, tak VZP neměla ani ze zákona naplněný fond, který měla mít, rezervní, a nikomu to vůbec nevadilo, nikdo to neřešil, že vůbec nebyl dodržován zákon. V tu dobu samozřejmě ten řetěz toho neplacení ve zdravotnictví byl naprosto obrovský, byl to bludný kruh, protože pojišťovny platily pozdě, to, co chtěly, kdy chtěly, jak chtěly, protože to prostě jiné řešení nemělo. A pak samozřejmě zdravotnická zařízení, ať to byla velká zdravotnická zařízení, nebo malá, se dostávala do druhotné platební neschopnosti, dlužila dodavatelům a tak dále. Nemocnice vykazovaly pohledávky po lhůtě splatnosti 180, 165 dnů, a tak dále, a tak dále. Nechce se mi o tom ani mluvit.

Ale co mě šokuje, že teď se v podstatě kolo dějin otočilo, znovu přichází topácký ministr zdravotnictví, ani to tady včera neobhajoval, a prostě zase najednou jdou proti sobě dvě věci, že tedy budeme snižovat platbu za státní pojištěnce v době, kdy se zdravotnictví

muselo vypořádat s tím covidovým nárazem, samozřejmě že to byly obrovské částky, ale navíc ještě, tak jak jsem to tady už říkal, nám zdravotníkům v uvozovkách přibylo, přibylo minimálně 300 000 dalších klientů, dalších pojištěnců, kteří samozřejmě si nesou, to s sebou táhne obrovské náklady. Už jste tady ta čísla všichni slyšeli. Takže tyto dvě věci, že má přijít o 14,5 miliardy méně a naopak narůst výdaje, takže zase se máme dostat do situace, že zdravotnictví prostě nebude mít ty částky.

A že si někdo myslí, že se to neprojeví v poskytování péče, tak to není ani naivismus, to je prostě bohapustá lež. To přece každý zdravotník ví, že je to nesmysl, že se to projevit musí. A tam, kde se to může projevit, no samozřejmě natáhnou se splatnosti, budou se odkládat některé výkony, ty drahé věci se budou odkládat nebo se jim nějakým způsobem budeme vyhýbat, aby se nějakým způsobem šetřilo, protože těch 400 korun, to snížení, je velmi zásadní a z mého pohledu naprosto nesmyslné. A ani kdybych měl pocit, že to nějakým zásadním způsobem změní situaci toho státního rozpočtu. Vždyť ono to přece nezmění, protože dříve či později se tady budeme scházet, abychom změnili... že parametry státního rozpočtu se změní, ten dluh, samozřejmě to v uvozovkách kvazi snížení, ke kterému tady jako že mělo dojít, tak samozřejmě už je dávno pryč, to je hluboká minulost. Všechno se to svede na válku a budeme tam, kde jsme byli. Ale zase první, na koho se sáhne, kdo to má odskákat, tak jsou zdravotníci. A to tak prostě bylo od té revoluce, já to prostě takto vnímám, my zdravotníci to takto vnímáme. Já říkám, těm stejným, kteří nám to předváděli v těch 90. letech i potom později, nemůžu věřit ten dobrý úmysl. Prostě bohužel. Já už tomu jaksi nevěřím, že to tak...

Teď samozřejmě došlo k tomu posunu a to bych řekl, aspoň já ho vnímám, těch posledních 48 hodin, že se budeme bavit o té valorizaci, která se tam pevně zakotví, a už to nebude ten voluntarismus, ta tvořivost. Ale kdyby ta tvořivost byla tak pozitivní, jak byla doteď, tak bychom si my zdravotníci asi nestěžovali, byli bychom rádi, že to takto je. Ale pokud to tam bude zakotvené, tak já chci vidět, jak to bude probíhat, jak to bude přesně popsáno v zákoně, že když bude inflace tolik a tolik, a tak dál, tak se bude navyšovat platba za státní pojištěnce, že to bude jednou provždy stanoveno. Moc optimismu v tom nemám, ale věřím tomu, že by to tak mohlo být.

Ale hlavně chci vědět, jak to tedy bude teď pro tento rok, protože samozřejmě ty nárůsty, ministr financí tady přiznává, že vlastně neví, protože to je těžko predikovatelné. To je těžko dopočitatelné. No ale právě proto, že to je tak těžko predikovatelné, dopočitatelné, bych počkal, jak se bude situace vyvíjet, a pak bychom to začali řešit. Já se nechci dožít toho nebo nechci sedět ve správní radě a zase řešit to, že se prostě vyčerpává rezervní fond, že... Tady se pořád jako opakuje mantra, že kolik jaké měly zůstatky zdravotní pojišťovny. No to je ale přece dobře, že měly zůstatky, protože byly připravené. Kdyby nebylo nás a nedrželi jsme ty peníze v té VZP, tak nikdy ta covidová pandemie se takovým způsobem nezvládla. To bylo díky tomu, že tam ty zůstatky byly.

A jako kdo z vás ví, co udělá ten covid na podzim? Nikdo to neví. To jsou všechno jenom hypotézy, teorie. Kdyby někdo mně vykládal, že bude, že zažiju ve svém životě válku v Evropě, tak tomu neuvěřím, a podívejte se, válčí se tady, je tam z toho střelnice a máme tady prostě statisíce lidí, kterým je potřeba pomoct. Ale samozřejmě musíme na to být nějak připraveni, a ne aby tyto věci šly vyloženě proti sobě, a prostě ještě synergicky zhoršovat tu situaci.

Takže já pro to důvod nevidím, samozřejmě pro to nikdy po životní zkušenosti, nikdy ruku nezvednu. Ale že to nemůže nedopadnout, to je prostě bohapustá lež, to není ani fikce. To je bohapustá lež. To samozřejmě my, co v tom systému dennodenně jsme, tak víme, že to nemá jinou možnost a jiné řešení. A ty pojišťovny to potom vyřeší jednoduše, že nám protáhnou splatnosti. A to už tady všecko bylo. My jsme to všecko zažívali. Takže proč to máme všecko zažívat znova? A zase, já vidím, že se ani nezměnily osoby a obsazení. Vždycky to vyjde z těch stejných míst. Tak prostě nestačila vám ta zkušenost jednou? Asi ne,

asi... Já jsem se z toho poučil, ale tady kolegové se z toho asi evidentně nepoučili hlavně proto, že co tě nepálí, nehasíš, že? Takže když jsme se jim to snažili popsat, tíživost té naší situace, tak nám to nikdo ani nevěřil, protože normálně by přece nikdo nečekal, že mu zaplatí za jeho práci ten, kdo si ji objednává, což je v tomto případě systém pojištění, kudy chce a kdy chce. To je prostě... Taková situace je možná jenom ve zdravotnictví. Nikde jinde to prostě nezažijete, že pojišťovna vám určí, stát vám nadiktuje, kolik za tu práci dostanete, a vůbec ho nezajímá, že to vlastně třeba nepokryje ani náklady. To je prostě vaše věc. To si nějak vyřešte. A zaplatí vám, kdy chce. Protože on má prostě – jaké vy máte mechanismy? Nemáte žádné. Zažívali jsme to. Zdá se, že se ta doba opět jako blíží, takže my – nedivte se, že já se tomu budu bránit zuby nehty, a pokud mě někdo nedokáže přesvědčit, že to není cesta tam, kde to bylo, do té hrůzy, protože to opravdu, to byla nepříjemná doba, jsem rád, že už je to dávno pryč. Ale teď opravdu mám pocit, že se to zas má vrátit.

Takže já prostě když mě přesvědčíte, že tam ten valorizační prvek bude a tak dále, a hlavně nás, co přesvědčí, tak bude jedině to, jakým způsobem se bude ubírat ten systém, nebo respektive stav vůbec společnosti. Mám na mysli to zdraví a to poskytování péče a do toho ty faktory prostě – zdražování vstupů, energií a tak dál, a tak dál. Takže jenom chci říct, osobně že jsem velmi rád, že dneska nemusím řídit žádné velké zdravotnické zařízení, protože pak vám ti zodpovědní řeknou: no dobrý manažer si s tím musí poradit. To jsem taky zažil. Takže vám děkuji za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Já mnohokrát děkuji za dodržení času. Vaše vystoupení vyvolalo jednu faktickou poznámku, se kterou je přihlášen pan poslanec David Kasal. Pane poslanče, máte slovo.

Poslanec David Kasal: Děkuji za slovo, paní předsedající. Já jenom drobnou věc. Navázal bych na kolegu Janulíka. Tam je trošku drobný rozdíl v lékařích v 90. letech a v lékařích v současné době. V těch 90. letech tady byli, nemohli se ani dostat do zahraničí a fungovali tady dál. V současné době, pokud to dopustíme, tak ti lékaři bez problémů můžou jít kamkoli do Evropy. A to si vůbec nemůžeme dovolit.

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Děkuji mnohokrát za dodržení času. Další, kdo je přihlášený do obecné rozpravy, je pan poslanec Jiří Mašek, kterého tady ale v tuto chvíli nevidím. A další, kdo je přihlášený, je pan poslanec Milan Brázdil. Pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Milan Brázdil: Já děkuji za slovo. To je fofr. Něco se změnilo. Něco se asi událo a je vidět, že nakonec všichni skoro mluvíme, docela si notujeme. Já jsem měl taky toho hodně připraveného, ale spoustu toho bylo řečeno, a tak nechci zdržovat. Nicméně my jsme lidé. Lidé, kteří se odlišujeme od toho zvířecího světa tím, že vlastně chodíme vzpřímeně, myslíme, máme druhou signální soustavu a zároveň také jsme schopni mluvit. A já bych chtěl tedy, jsem také člověk, a chtěl bych mluveným slovem vás upoutat na to, co je vlastně největší hrozbou každého z nás člověka na tomto světě, pokud není tedy věřící, který má jistě hodnoty trošku jinak. No my se prostě bojíme svého konce. Uvědomujeme si, že na tomto světě nebudeme navždy, a chceme ten život prožít dobře. A abychom na tom světě byli dlouze, užívali si ho, musíme být zdraví. A to zdraví dneska, genetika hraje velkou roli, ale jistě zdravotníci, lékaři, celé to zdravotnictví se o nás jakýmsi způsobem tedy stará. A jenom blázen, a já nejsem blázen, ani jistě žádný z vás, si chce podřezat pod sebou větev a říct, tak nedáme ty prachy do našeho zdravotnictví, nebudeme o něj pečovat. To je paradox. Můžeme si říkat, že se nebudeme, já nevím, tolik snažit o cyklostezky, nebo já nevím, další věci, tomu rozumím. Ale vlastně popřít svoji podstatu na tomto světě – chtít tu být co nejdéle a být

zdravý – tak to mi prostě nejde do hlavy. A proto si myslím, že těch 14 miliard do toho zdravotnictví prostě patří.

A abych nezdržoval, tak přece jenom, tady mám hodně připraveno, tady spousta z nás mluvila o tom, kdo to vlastně je ten státní pojištěnec, za koho vlastně ten stát... mimochodem, to je 60 % obyvatel České republiky! Stát za 60 % – tedy 40 % pracuje, 60 % lidí spadá do takzvaného termínu státní pojištěnec. A je to poměrně dost lidí. Tak tady bych přece jenom jaksi je přečetl. A to důchodci. Za starobní důchodce hradí zdravotní pojištění stát. To samé platí pro osoby v invalidním, ale i sirotčím nebo vdovském důchodu.

Dále to je, za druhé, nezaopatřené dítě. Státní pojištěnec je i dítě do ukončení povinné školní docházky a nezaopatřené dítě do 26 let, pokud se soustavně připravuje na budoucí povolání, studuje anebo se naopak nemůže připravovat na budoucí povolání anebo vydělávat z důvodu nemoci.

Dále sem také patří i ty osoby do 26 let, které nejsou schopné vykonávat výdělečnou činnost z důvodu dlouhodobých zdravotních potíží. Novou kategorií státních pojištěnců jsou od začátku roku 2018 osoby starší 26 let, které studují prvně v doktorském programu vysoké školy. I za ty je odváděno zdravotní pojištění státem pod podmínkou, že nejsou zaměstnány anebo samostatně výdělečně činné. To jsou dva.

Třetím, za koho se platí pojištění, je příjemce dávek v mateřství. To je skupina lidí – no, tam asi není, co bych komentoval.

Čtvrtou oblastí jsou osoby pečující o osoby ve stupni ve stupni závislosti. Stát hradí zdravotní pojištění osobám, které jsou ve II., III. nebo IV. stupni závislosti na pomoci jiné osoby. Pečující osoba, která se stará o závislé ve zmíněných stupních, má pojištění hrazeno také. Patří sem i ti, kteří pečují o dítě do deseti let v I. stupni závislosti.

Další, kdo to je, je příjemce dávek hmotné nouze. Stát platí pojištění jim i osobám, se kterými jsou společně posuzovány pro nárok na dávky. Nesmí však jít o poživatele důchodu, rodičovského příspěvku, uchazeče o zaměstnání na úřadu práce, nezaopatřené dítě, osobu samostatně výdělečně činnou anebo zaměstnance.

Šestým okruhem jsou osoby v evidenci na úřadu práce. Uchazečům o zaměstnání na úřadu práce je hrazeno zdravotní pojištění státem do doby, než jsou z evidence vyřazeni. Dalším, sedmým, je výkon detence a vazby nebo trestu. Mezi státní pojištěnce patří i osoby ve výkonu detence, vazby anebo trestu odnětí svobody. Spadá sem i ústavní ochranné léčení.

Dále, za koho ještě dále platí stát zdravotní pojištění, jsou to mladiství, u kterých je vykonávána ústavní nebo ochranná výchova. Maximálně však do 19 let.

Dále jsou příjemci doživotní penze nebo starobní nebo na dobu určitou s přesně stanovenou výší důchodu.

Za desáté jsou to osoby vykonávající dlouhodobou dobrovolnickou službu. I za ně platí stát.

Jsou cizinci s povolením k pobytu při poskytnutí dočasné ochrany, pokud nemají příjmy ze závislé nebo samostatně výdělečné činnosti.

Za dvanácté, jsou cizinci a bylo jim uděleno vízum k pobytu nad 90 dní za účelem strpění, pokud nemají příjmy ze závislé nebo samostatně výdělečné činnosti. To samé platí i pro jejich děti narozené u nás v naší republice.

Za třináctě, jsou žadateli o udělení mezinárodní ochrany společně s dětmi narozenými na území, pokud nemají příjmy ze závislé nebo samostatně výdělečné činnosti.

Za čtrnácté, jsou příjemci dávek nemocenského pojištění a pojištění si neplatí sami, neplatí jej za ně ani zaměstnavatel a onemocněli v průběhu nebo až po ukončení zaměstnání. Nutnost je mít trvalý pobyt na území České republiky.

Za patnácté, jsou manželi anebo registrovanými partnery státních zaměstnanců na základě zákona o státní službě, musí je však následovat do místa vyslání, nesmějí mít příjmy ze zaměstnání ani být osobou samostatně výdělečně činnou.

A za šestnácté, jsou invalidé ve III. stupni nebo splňují věk pro nárok na starobní důchod, ale nezískali potřebnou dobu pojištění. Nesmějí být zaměstnáni ani podnikající osoby.

Je to hodně velké množství lidí. Za 60 % občanů České republiky platí stát. Já myslím, že hodně kolegů přede mnou řeklo spoustu věcí, snad jenom úplně na závěr. Stát je vlastně největším dlužníkem našeho zdravotnictví. To je hrozný paradox. Stát je největším dlužníkem zdravotnictví, protože vlastně nedostatečně za tyto lidi, které jsem jmenoval, platí.

O to víc si myslím, opravdu těch 14 miliard do zdravotnictví patří. A nebudu opakovat to, že tady byla covidová aféra, že jsou tu uprchlíci a tak dále. Vážme si našich zdravotníků, patří jim poděkování. A ty peníze nejdou jenom na tu péči, ale i do jejich platů. A ty platy, se asi shodneme, stále ještě nejsou na takové úrovni, ti lékaři, zdravotníci, sestřičky odchází mimo republiku a my si je tu udržíme tím, že jim nabídneme slušný plat a samozřejmě i další věci, jako dobré chování, vzdělání nebo dobře organizované vzdělávání. Já vám děkuji za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Já mnohokrát děkuji za dodržení času. Musím konstatovat v tuto chvíli, že v 17.55 tato schůze bude přerušena, protože tak jak jste si odsouhlasili, tak v 18 hodin začne 22. schůze. Tak pouze v tuto chvíli vystupující pan poslanec Oldřich Černý, pokud je tady, tak musím konstatovat, že vás budu muset v 17.55 přerušit. Pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Oldřich Černý: Děkuji za slovo, počítám s tím. (Předsedající: Děkuji.)

Vážená paní předsedající, vážené poslankyně, vážení poslanci, vážená vládo, vláda se rozhodla zkrátit platby za státní pojištěnce o 14 miliard korun. Hnutí SPD s tímto krokem, a tedy s návrhem zákona o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, zásadně nesouhlasí. Jak ve včerejším článku uvedl Zdravotnický deník, podle předsedy klubu KDU-ČSL Marka Výborného návrh na snížení platby za státní pojištěnce nijak neohrozí dostupnost, kvalitu ani rozsah zdravotní péče. No a pak jsou zde fakta, která ukazují pravý opak.

Již na začátku února, tedy několik týdnů před vojenským konfliktem na Ukrajině, uvedl ředitel Všeobecné zdravotní pojišťovny Zdeněk Kabátek, že VZP je připravena případný vyšší schodek, který může vzniknout snížením plateb za státní pojištěnce, pokrýt z rezerv. Očekává ale, že zčásti může výpadek kompenzovat příznivý hospodářský vývoj. Znovu upozorňuji, že toto jeho vyjádření přišlo několik týdnů před začátkem války na Ukrajině. Tedy hovořit nyní o tom, že výpadek bude kompenzován příznivým hospodářským vývojem, je naprostý nesmysl. Na tom se, myslím, shodneme všichni. Ten výpadek kompenzován nebude, jelikož víme, jaká je nyní situace, jaké jsou předpovědi a co nás všechno čeká. Tudíž bych očekával, že když se situace za poslední 2,5 měsíce tak hodně změnila, že vládní pětikoalice od těchto plánů ustoupí nebo je alespoň podstatně zmírní. Bohužel se tak zatím nestalo.

Již tehdy na začátku února navíc předseda Svazu zdravotních pojišťoven Ladislav Friedrich uvedl, že snížením plateb za státní pojištěnce se rezervy zdravotních pojišťoven téměř vyčerpají a příští rok bude nutné platby státu navýšit. Co to tedy znamená? Snížením plateb za státní pojištěnce se vyčerpají rezervy, které již tak jsou i vzhledem k situaci na Ukrajině napjaté. Co pak? Budou zdravotní pojišťovny bez rezerv? Na plány vlády ještě před vypuknutím krize na Ukrajině v únoru reagovalo například i Sdružení ambulantních specialistů, jehož členové jsou lékaři, kteří mají vlastní soukromou praxi. Toto sdružení již v té době doslova bilo na poplach. Jeho předseda tehdy uvedl – cituji: „O svá vlastní zařízení

se stát bude schopen finančně postarat jinou cestou, zatímco ambulance tuto možnost nemají. Vrátíme se tak před rok 2019, kdy Ministerstvo zdravotnictví finančně významně preferovalo státní poskytovatele zdravotních služeb, zatímco ordinace specialistů stále více živořily. Jde o vývoj, s nímž během dohodovacího řízení na letošní rok nikdo nepočítal, ale finanční stabilitu poskytovatelů a kvalitu a dostupnost péče začíná ohrožovat. Finance nastavené úhradovou vyhláškou pro rok 2022 tedy stačit nebudou. Týká se to zejména všech chirurgických oborů, kterým rostou náklady na spotřební materiál, zvýšení cen energií pak pociťují zejména obory technické, například kardiologie či gastroenterologie.“ Konec citace.

To vyjádření předsedy Sdružení ambulantních specialistů přišlo v době, kdy se například cena benzinu a nafty pohybovala lehce nad 30 korunami. Ještě 28. února ředitel Všeobecné zdravotní pojišťovny Zdeněk Kabátek předpokládal, že se schodek pojišťovny v souvislosti s plánovaným zmrazením plateb za státní pojištěnce téměř zdvojnásobí, a to z původně předpokládaných necelých 6 miliard korun na 11. V té době se ale pořád ještě počítalo s možností příznivého hospodářského vývoj, jelikož si nikdo nepřipouštěl ty obrovské důsledky invaze Ruska na Ukrajinu. Od té doby vzrostly ceny pohonných hmot a zemního plynu o desítky procent. Do naší země přišly statisíce ukrajinských uprchlíků, se kterými tento vládní návrh v únoru vůbec pochopitelně nepočítal. Zdravotnictví se tím dostává na hranu svých možností –

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Pane poslanče, je 17.55 hodin, já si dovolím vás přerušit. Váš čas samozřejmě poté dostanete znovu. (Poslanec Černý: V pořádku. Děkuji za pozornost.)

Ještě než v tuto chvíli přeruším projednávání této schůze, tak si dovolím přečíst ještě dvě omluvy. Omlouvá se pan poslanec Milan Feranec mezi 18. hodinou do půlnoci ze zdravotních důvodů a pak tady mám omluvu paní místopředsedkyně Věry Kovářové, a to dnes mezi 17.40 do 19.15 z rodinných důvodů.

Takže v tuto chvíli se schůze přerušuje a v 18 hodin zahájíme 22. schůzi, kdy předám řízení schůze paní předsedkyni Poslanecké sněmovny. Děkuji mnohokrát.

(Schůze přerušena v 17.56 hodin.)

(Schůze pokračovala v 18.38 hodin.)

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, vážení členové vlády, nyní budeme pokračovat v přerušené 20. schůzi Poslanecké sněmovny. Náhradní karty a omluvy poslanců platí tak, jak bylo řečeno dnešní jednací den na 20., respektive 22. schůzi. Jenom doplním ještě jednu omluvu, která je mezi 17.30 a 18.15 z pracovních důvodů od paní předsedkyně Aleny Schillerové.

Konstatuji, že body 1, tedy sněmovní tisk 186 – podporované zdroje energie, první čtení, a 5 – návrh na ukončení stavu pandemické pohotovosti schváleného pořadu byly projednány na 22. schůzi, nebudeme o nich tedy již jednat.

Nyní budeme pokračovat projednáváním bodu

2.
Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů /sněmovní tisk 166/ – prvé čtení

Projednávání tohoto bodu jsme přerušili dnes v obecné rozpravě. Prosím, aby místo u stolku zpravodajů zaujali za navrhovatele pan ministr financí Zbyněk Stanjura, kterého tady nevidím, a nevidím... máme tady jednoho ministra sice, ale nemáme pana předkladatele, takže poprosím, aby kolegové zajistili účast pana předkladatele. A jak vidím, tak zpravodaj pro prvé čtení, pan poslanec Tom Philipp, již místo u stolku zpravodajů zaujal.

Připomínám, že jsme odhlasovali podle § 59 odst. 1 a 2 omezení řečnické doby na deset minut s tím, že poslanec k téže věci může vystoupit nejvýše dvakrát. Nyní budeme pokračovat v přerušené obecné rozpravě, kde byl během svého vystoupení přerušen pan poslanec Oldřich Černý a z jeho vystoupení zbývalo 5 minut 40 vteřin zhruba, proto prosím pana poslance, aby pokračoval ve svém projevu. Prosím, máte slovo.

Poslanec Oldřich Černý: Děkuji opětovně za slovo, paní předsedající. Vážené kolegyně, vážení kolegové, vážený pane ministře, já bych si dovolil své přerušené vystoupení ukončit za nás, za hnutí SPD, výzvou k vládě České republiky a ke všem koaličním poslancům.

Zdravotnictví se opět dostává i z výše uvedených důvodů na hranu svých možností jak kapacitních, tak i těch finančních, což je to, o čem tady debatujeme celou dobu. A proto, vážená vládo, jestli nechcete zapříčinit finanční kolaps našeho českého zdravotnictví a nechcete, aby se na vás vzpomínalo jako na původce omezení zdravotní péče pro naše občany a na původce méně a méně dostupné péče, tak na vás tímto apeluji, abyste se znovu zamysleli a našli přijatelná řešení a nehnali české zdravotnictví do propasti. Děkuji vám za pozornost.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Děkuji. Takže nebyl nutný ani zbývající čas. Nyní tedy je přihlášený v obecné rozpravě pan poslanec Jiří Kobza, připraví se pan poslanec Kamal Farhan. Prosím, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Jiří Kobza: Děkuji, paní předsedající. Vážené dámy, vážení pánové, vážený pane ministře, dovolte mi, abych se také vyjádřil k vládnímu návrhu na poměrně brutální osekání veřejné podpory zdravotnictví pro letošní rok, protože nic jiného ten vládní návrh, jak snížit prakticky o čtvrtinu výši pojistných odvodů do systému veřejného zdravotního pojištění za takzvané státní pojištěnce, v praxi není. A navíc jde o návrh, který má začít platit už od 1. července letošního roku, a tak by nás docela zajímalo, jestli vláda má nějaké informace nebo předpoklady o tom, že ke konci června přijde takové hospodářské oživení, taková konjunktura, takové zvýšení daňových výnosů mezd, a tím pádem i povinných odvodů, které tuto díru, těch 14 miliard, zaplní. Jedná se snad o předpoklady výnosů z daně spotřební anebo z daně z přidané hodnoty. Víme, že díky vysokým cenám pohonných hmot tyto výnosy jsou na skutečně vysoké výši. Pokud ovšem tyto informace nemají, bylo by rozumné ten návrh stáhnout, protože je to hazard se zdravím našich občanů, s našimi zdravotníky, zaměstnanci ve zdravotnictví, kteří si takovéto zacházení od státní moci v žádném případě nezaslouží.

Přes třicet let bývalo v oblasti rozpočtu rezortu zdravotnictví, je obecně dobrým zvykem, že se platby veřejného zdravotního pojištění za takzvané státní pojištěnce, tedy odvody za děti, seniory, nezaměstnané, nemajetné a další, pravidelně s růstem cenové hladiny zvyšovaly. Já mám tady takovou brožuru, jmenuje se to Programové prohlášení vlády České republiky z ledna 2022 a tady se píše v kapitole Zdravotnictví, že do konce volebního období

prosadíme pravidelnou valorizaci plateb za státní pojištěnce. Já myslím, že do konce volebního období je to příliš vzdálené a bylo by velmi pozitivní, kdyby k této pravidelné valorizaci docházelo průběžně. Ono totiž jde o to, že tato akce, tento škrt, dopadne především na ty nejpotřebnější, na ty nemajetné. A když si vzpomenu na známé přísloví, že kdo chce vědět, jak se žije v určité zemi, že by se měl starým a chudým lidem podívat do úst, jestli si mohou dovolit zubaře, nebo nemohou. Já žiju na venkově, kde starých a chudých lidí je poměrně hodně, a musím říct, že to, co mají v ústech, nebo spíš nemají, je hrozné a snažím se najít nějaký způsob, jak třeba lidem, kteří jsou bezdomovci a žijí úplně na okraji systému, jak jim pomoct v této péči, v protetice zubařské, aspoň té základní. Zatím se ukazuje, že to je nepřekonatelný administrativní problém, aspoň pro ty zubaře.

Takže jenom proto, aby si vláda mohla odškrtnout ten nejobjemnější bod ze seznamu svých rozpočtových škrtů, které jsou právě škrty na těch nejslabších a nejohroženějších občanech, protože vláda snižovala i objem výdajů například na péči zdravotně postiženým, závislým na péči jiných osob nebo objem příspěvků nízkopříjmovým matkám samoživitelkám. Mám přítele, který má postiženou dceru, a to děvče je na úrovni desetiletého dítěte, možná menšího. Umí sice nastoupit do autobusu, ale už neví, kam jede a kde má vystoupit. Nicméně když žádali o podporu na mobilitu, když žádali o asistenci, bylo jim to zamítnuto s tím, že se musí šetřit.

Takže jak opakovaně sdělují příslušní odborníci, zamýšlené vládní opatření povede k urychlenému vyčerpání finančních rezerv u těch zdravotních pojišťoven, které jimi ještě disponují, a které jsou z povahy určeny na takzvané horší časy. A to samozřejmě vůbec nezohledňuje, že nyní nám přišlo dalších 300 000 státních pojištěnců ve formě uprchlíků z Ukrajiny. Takže tyto rezervy, které jsou určeny na horší časy, nejsou určeny na krytí negativních následků rozpočtového exhibicionismu.

Mimochodem Svaz zdravotních pojišťoven, který sdružuje šest pojišťoven s asi 4,7 milionu pojištěnců, už uvedl, že pokud se platby veřejného zdravotního pojištění významně nenavýší, bude nezbytně nutné snížit úhrady poskytovatelům zdravotní péče. A k tomu si ještě musíme uvědomit, že již delší dobu zdravotní pojišťovny neplánovaně hradí položky, s nimiž se původně nepočítalo, jako je například masivní opakování testování na covid-19. Prezident Svazu zdravotních pojišťoven České pojišťovny (správně: republiky) Ladislav Friedrich například uvádí: Původně se na letošní rok počítalo s deficitem 14 miliard, který by fondy pojišťoven ještě jakžtakž pokryly s tím, že by jim na konci roku 2022 na účtech zůstalo 9 miliard. Větší část tohoto zůstatku by pak navíc již jen kryla dosud nesplacené závazky za rok 2022. A dalších 14 miliard poklesu, což bude nevyhnutelný efekt onoho vládního návrhu na snížení plateb povinného zdravotního pojištění za státní pojištěnce, už tyto zůstatky ale pokrýt nemohou a část nezaplacených nákladů se tak posune do dalšího roku, přičemž prostor pro příznivější výběr pojistného od zaměstnavatelů pro snížení nákladů je dost úzký, protože za většinou růstu nákladů stojí změna dohodnuté výše plateb a změna úhradové vyhlášky za rok 2022, která zvedla námi dohodnuté výdaje o 18 miliard.

Nezapomínejme také na to, že se blíží poměrně obtížné ekonomické období, kdy může narůstat nezaměstnanost, může narůstat počet lidí, kteří budou mít existenční a finanční problémy, a můžeme očekávat růst nezaměstnanosti s tím, jak se kvůli energetické krizi budou zavírat podniky, takže ten výběr pojistného se sníží a zdravotní pojišťovny budou muset hledat úspory například na bonifikacích anebo v lékové politice, což nejsou radostné vyhlídky. Ale bohužel vláda je v tomhle ohledu opravdu hluchá a slepá a podle mého názoru také krajně nezodpovědná, protože ignoruje i naléhavé hlasy zaměstnanců ve zdravotnictví a jejich organizací, které proti snížení plateb zdravotního pojištění za státní pojištěnce protestují a volají o pomoc.

Odborový svaz zdravotnictví a sociální péče České republiky a Lékařský odborový klub například ve svém společném stanovisku uvádějí: Snížená částka na platbu za státní pojištěnce je nejenom v rozporu s platnou legislativou, ale je především krokem, který může

vážně destabilizovat finanční poměry ve zdravotnictví. Chceme vás proto upozornit na rizika, která návrh snížit platby za státní pojištěnce přináší. Uvádíme čísla z oficiálních materiálů Ministerstva zdravotnictví. Predikované příjmy veřejného zdravotnictví pro rok 2022 se započítáním plánovaných 14 miliard za státní pojištěnce by činily 431,2 miliardy korun. Předpokládaný deficit veřejného zdravotního pojištění pro rok 2022 i se zvýšenými prostředky za státní pojištěnce by činil minus 17 miliard korun. Zrušením navýšení plateb za státní pojištěnce by se deficit veřejného zdravotního pojištění zvýšil o dalších 14 miliard korun, takže by činil 31 miliard korun. K tomu navíc veřejné zdravotní pojištění za rok 2022 nepočítalo s dalšími náklady na nemoc covid-19. To obnáší jednak zmíněné testování i vakcinaci. Na základě epidemiologické situace a rozhodnutí vlády probíhá rozsáhlé testování se zatím odhadovaným objemem kolem 3 miliard korun plus dohodnutý nákup léků za covid-19 Ministerstvem zdravotnictví v částce okolo 2 miliard korun, které budou následně opět hradit zdravotní pojišťovny, takže se jedná o další dodatečné výdaje v objemu přes 6 miliard korun.

Kvůli vládnímu záměru snížit pojistné odvody za státní pojištěnce budou mít zdravotní pojišťovny významné ekonomické problémy, které se zákonitě musí promítnout do poskytování zdravotní péče, a to zvláště v roce 2023. Zdravotní pojišťovny již dnes sdělují, že pro rok 2023 budou jednotlivým poskytovatelům nabízet regresivní marži, což znamená snížení úhrad, a to se bezpochyby negativně odrazí v poskytování zdravotní péče. Tolik lékařské odbory.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Čas, pane poslanče! Vypršel vám právě teď. Máte možnost se ale přihlásit ještě jednou a dokončit své vystoupení. (Poslanec Kobza: Děkuji za pozornost.) Také děkuji. Nyní je přihlášen pan poslanec Kamal Farhan a připraví se paní poslankyně Věra Adámková. Dvakrát deset si rovnou berete, dobře. Tak prosím, máte slovo.

Poslanec Kamal Farhan: Vážená paní předsedkyně, děkuji za slovo. Na začátku, než zahájím svoji úvahu a komentář k předloženému zákonu, zde zazněla spousta pravd, polopravd a nepravd. Zaznělo tady, zavnímal jsem i rozpory ve vládní koalici, což samozřejmě se zmíním ve svém komentáři, kdy nejednotnost názorů tady projevil – nebo ne dnes, ale opakovaně v posledním měsíci – v názoru na státní pojištěnce pan ministr Válek. Myslím si, že i musí být rozpolcené srdce mého ctěného kolegy Toma Philippa, který na jednu stranu souhlasí se snížením platby za státní pojištěnce a na druhou stranu chce více pomáhat, dávat více, zlepšovat péči, inovativní péči, kvalitní, kterou vlastně zmínil, aby ta co nejkvalitnější péče pro naše občany byla. A zmínil to ve své kandidátské řeči. Nejvíce si vážím samozřejmě názorů pro jeho konzistentnost, je pan ministr Stanjura, protože on je opravdu konzistentní a tím je, aspoň pro mě, částečně předvídatelný.

Takže ještě jednou. Vážené dámy, vážení pánové, dnes projednáváme návrh zákona, kterým se vláda snaží vytvořit iluzi, že v České republice máme na zdravotnictví více peněz, než ve skutečnosti potřebujeme, a zahajujeme tím dlouhodobější, nenápadný, plíživý a sofistikovaný proces reálného snižování objemu finančních prostředků v českém zdravotnictví s velmi nebezpečnými důsledky. Vláda chce zdravotnictví vzít peníze na základě pochybné argumentace o jejich nepotřebnosti v okamžiku kumulujícího se deficitu v systému veřejného zdravotního pojištění, sprintující inflace, prognózy zpomalující ekonomiky a uprchlické vlny z Ukrajiny, která přináší další požadavky na české zdravotnictví, jež bude potřeba zaplatit. S dalšími těžko předvídatelnými faktory, jako mohou být pozdější vlny infekčních nemocí a jejich důsledky, jako by se při vládním pouštění žilou financím zdravotnictví nepočítalo vůbec.

V důvodové zprávě k projednávanému zákonu se píše: V souvislosti s projednáváním zákona o státním rozpočtu pro rok 2022 došla vláda České republiky k závěru, že aktuální

stav veřejných financí je nezbytné řešit zapojením všech veřejných zdrojů, které v současné době nejsou efektivně využívány. Mezi tyto prostředky patří i zůstatky na jednotlivých fondech zdravotních pojišťoven. Dále vláda říká – cituji: Za účelem zapojení volných prostředků ostatních veřejných rozpočtů do státního rozpočtu v letošním roce se navrhuje, aby došlo ke zmrazení platby za státní pojištěnce na úroveň roku 2021.

A tak tady dnes vlastně projednáváme už mnoho hodin tento návrh. Vláda se chystá tímto zákonem zdravotnictví nenávratně připravit o 14 miliard, doposud se nic takového ještě nestalo. A zdůvodnění vlády je takové, že – pokud ten formální úřednický jazyk z návrhu zákona převyprávím poněkud lidověji – vláda bere zdravotnictví peníze, o kterých se domnívá, že ve zdravotních pojišťovnách leží jen tak ladem, a české zdravotnictví tyto peníze prostě nepotřebuje. Jenže milé dámy, vážení kolegové, toto je hluboký omyl. Problémem zdravotnictví není přebytek peněz, s kterými by si zdravotnictví nevědělo rady. Je tomu přesně naopak. Zdravotnictví pracuje s limitovanými finančními prostředky a snaží se za ně poskytnout co nejkvalitnější, nejmodernější léčbu v rámci ekonomických možností naší země. Jinými slovy za více peněz můžeme udělat více muziky. Žádné zbytečné peníze v systému veřejného zdravotního pojištění prostě neexistují.

Lékaři vedou se zdravotními pojišťovnami v podstatě každodenní a nikdy nekončící debatu o tom, co by se mělo a mohlo hradit z prostředků veřejného zdravotního pojištění, ale z důvodu, z definice vždy omezených finančních zdrojů se neplatí, a pacienti k tomu tudíž doposud nemají přístup. Jen pro ilustraci lze uvést například nasazení účinnějších, ale také dražších léčiv v dřívějších liniích léčby u v populaci rozšířeného diabetu nebo nákladových léčiv pro vzácné diagnózy, jako je třeba achondroplázie. Příkladů samozřejmě existuje bezpočet. Dnes nový lék, který je na migrénu, který si pacienti nemohou dovolit a pojišťovny ho stále nehradí. Zmínil bych zde například i atopickou dermatitidu, protože ta se týká více než 200 000 lidí. Dneska máme jeden biologický lék, SÚKL ho schválil na indikace středně těžká a těžká dermatitida, ale fakticky pojišťovny ho neproplácejí v těch indikacích, jak byl schválen, proplácejí ho jenom ve chvíli, kdy člověk nezabere na cyklosporin A, anebo je na něj alergický, nebo prostě jsou tam nějaké jiné kontraindikace. A na to všechno těmito penězi můžeme vlastně pomoci českému zdravotnictví v tom, že pacienti můžou zkvalitňovat svůj, řeknu, denní život, ať už to jsou ti migrenotici, ať už to jsou ti atopičtí, ti, co mají tu atopickou dermatitidu, a další. Oněch 14 miliard, které vláda nenávratně českému zdravotnictví škrtá s tvrzením, že je zdravotnictví nepotřebuje, by mohlo pomoci nejednomu pacientovi k lepší a účinnější zdravotní péči.

Zdravotní pojišťovny s lékaři a jejich odbornými společnostmi o tom vedou každodenní debaty. Kdyby se ministr financí v těchto jednáních postavil před pány profesory medicíny, praktiky a ambulantní specialisty a řekl jim, že žádné další peníze na poskytování zdravotní péče není třeba, věřím, že by získal tisíce a tisíce argumentů, které svědčí o pravém opaku. Stačí rovněž navštívit řadu nemocnic včetně těch fakultních, aby i člověk bez mimořádně vyvinutého pozorovacího talentu viděl na vlastní oči na stavu budov důsledky dlouhodobého podfinancování fyzické infrastruktury českého zdravotnictví.

Ty argumenty musí velmi dobře znát i ministr zdravotnictví. Je pro mě velkým překvapením, že pan profesor Válek za svůj rezort a české zdravotnictví více nezabojoval a nechal si těch 14 miliard vzít.

Koalice nás prostřednictvím médií přesvědčuje, že přestože sebere peníze zdravotnictví, k omezení zdravotní péče nedojde. Samozřejmě je to v praxi nemožné, protože potřeby zdravotnictví jsou z definice větší, než jsou disponibilní finanční zdroje, jak jsem se snažil vysvětlit. Jenže do hry nám navíc vstupuje inflace, která láme v naší novodobé historii rekordy. Poskytovatelé zdravotní péče, tedy převážně nemocnice, praktici a ambulanti, dostanou za stejné množství jimi poskytované zdravotní péči díky inflaci méně peněz než doposud vzhledem k tomu, že reálná hodnota úhrady díky inflaci klesá. Zdravotnická zařízení mají nasmlouvaný určitý objem zdravotní péče, kterou poskytují, ale nepočítala s dramaticky

rostoucími náklady na energie, materiál a další vstupy. Díky vysoké inflaci ještě zesílí tlak na zvýšení platů, které nebudou mít charakter zvýšení reálných příjmů lékařů a sester, ale budou prostou kompenzací za vysokou inflaci, aby neklesaly lidem reálné příjmy, na které jsou doposud zvyklí. To vše znamená, že nemocnice, praktici, ambulanti by měli poskytovat stejný objem práce a zdravotní péče za úhradu, jejíž reálná hodnota klesá. Má-li tady platit zákon zachování hmoty, není možné, aby tento trend dlouhodobě pokračoval a nebyla ohrožena kvalita a rozsah poskytované zdravotní péče.

Situace se dramaticky zhorší v souvislosti s dohodou, či spíše nedohodou o úhradách za zdravotní péči na příští rok, které právě začínají. Pokud budou mít pojišťovny peníze na platby, které pokryjí jen čtvrtinu nebo pětinu inflace, bude těžké chtít po nemocnicích, aby poskytovaly stejnou kvalitu a rozsah péče s reálnými příjmy nějakých 6 až 8 % nižšími než v letošním roce. I když se bude vláda třeba tvářit, že meziročně dá nemocnicím v příštím roce nominálně o 3 % peněz více, reálně jim díky inflaci, která se může pohybovat až 15 %, jim 6 až 9 % sebere. Ty peníze prostě někde musí chybět. A ty někde budou chybět.

Divím se ministrovi zdravotnictví, že se ministrovi financí nestaví na zadní a za svůj rezort vůbec nebojuje. Ministr Stanjura si chce v letošním roce vzít ze zdravotnictví 14 miliard škrtnutím plateb za státní pojištěnce, a prohloubit tím deficit systému veřejného zdravotního pojištění. Soudě podle mediální neangažovanosti pana ministra Válka, na to říká jen „tak jo“ a odchází bez boje. Doposud každý ministr zdravotnictví za finance rezortu bojoval, protože věděl, že žádné přebytečné přebytky na účtech zdravotních pojišťoven se neválejí. A i když třeba ministra financí nepřesvědčil, nehodil doposud žádný ministr zdravotnictví dopředu ručník do ringu takovým způsobem, jako to udělal pan ministr Válek.

Špatnou vizitkou vlády v tomto smyslu byly i poslední odpovědi na interpelace ministrů během posledního jednání Poslanecké sněmovny. Zatímco ministr financí na dotaz, jak bude vypadat valorizace plateb za státní pojištěnce, odpověděl, že bude postavena na průměrné mzdě, čemuž rozumím, ministr zdravotnictví hovořil o minimální mzdě. Hovořit o minimální mzdě v souvislosti s valorizačním mechanismem přitom nedává žádný valný smysl. Stanovení minimální mzdy závisí na aktuální politické náladě vlády, zatímco průměrná mzda je objektivní, měřitelná veličina, v podstatě nezávislá na bezprostředním rozhodování vlády. Zatímco minimální mzda jako kritérium valorizace je zcela nevhodná a do značné míry nesmyslná, průměrná mzda je v kombinaci se zohledněním inflace nebo anticyklických opatření vcelku dobře použitelná.

Na jedné z mediálních debat, které jsem se účastnil s panem ministrem Válkem, řekl pan vicepremiér, že budoucí valorizaci plateb za státní pojištěnce chce nastavit podle jakéhosi Kalouskova vzorce. Sice mi nebylo zcela zřejmé, co tím pan ministr Válek přesně myslel, ale pokud platba za státní pojištěnce v roce 2022 a 2023 bude nižší než částka schválená vládou v roce 2021 současné, stále ze zákona platné úrovně 1 967 korun za měsíc, mohl by do učebnic ekonomie zdravotnictví vstoupit nový pojem – Kalouskova valorizace. Pana bývalého ministra a současného místopředsedu VZP jsem si dovolil zmínit jenom proto, že pan ministr Válek toto řekl na záznam na té debatě. Jednalo by se o takové zvyšování plateb, které by bylo charakterizováno jeho několik let trvajícím snížením.

Škrty plateb za státní pojištěnce v letošním roce a jejich nejasná výše v příštím roce vyvolaly obrovskou nejistotu mezi nemocnicemi, praktickými lékaři, ambulantními specialisty. Probíhá každoroční takzvané dohadovací řízení neboli jednání o podmínkách úhrad za zdravotní péči na příští rok. Vláda tím, že škrtla 14 miliard za státní pojištěnce, zmenšila objem peněz, které mají pojišťovny k dispozici pro jednání o úhradách v příštím roce. Doposud vláda závazně neřekla, jak vysoká bude platba za státní pojištěnce v příštím roce. Dozvíme se to, až budeme znát ten systém, nebo ten pozměňovací návrh, který bude vložen. Ale v podstatě tím neumožňuje vést seriózní debatu o fungování zdravotnictví v příštím roce v současné chvíli. Budou se muset přepracovat podklady analytické komise

a konkrétní debaty o výši úhrad v příštím roce již musely být časově posunuty na pozdější termín. Zdravotnictví tím vláda do určité míry destabilizuje.

Destabilizujícím faktorem je rovněž přesouvání deficitu státního rozpočtu do deficitu systému veřejného zdravotního pojištění. Minulá vláda srovnávala podfinancované zdravotnictví s úrovní běžnou ve vyspělých zemích na západ od našich hranic. Výše výdajů na zdravotnictví v poměru k velikosti hospodářství, neboli HDP, se za poslední čtyři roky přibližovala úrovni nejvyspělejších evropských zemí. Díky tomu se zlepšilo hospodaření nemocnic, platy zdravotníků a dostupnost zdravotní péče. Čeští pacienti se dostanou k nejmodernější léčbě, na kterou dosáhnou jen občané nejbohatších evropských zemí. Kabinet premiéra Fialy ale snížením plateb za státní pojištěnce zásadně ohrožuje dosavadní pozitivní trend financování nejlepší, ale také nejnákladnější zdravotní péče. Ohrožen je tím i vstup nových, inovativních léčiv, terapií a technologií, které díky pozitivnímu vývoji ve zdravotnickém výzkumu stále přicházejí s novými, dříve nepoznanými možnostmi léčby.

Snižováním plateb za státní pojištěnce a nezohledněním inflace v jejich nominální výši vláda vykročila na cestu snižování objemu prostředků pro české zdravotnictví. Proto nemůžu podpořit tento nezodpovědný finanční škrt prohlubující deficit veřejného zdravotního pojištění. Děkuji.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Také děkuji, i za dodržení času. A nyní faktická poznámka, nejdříve... Paní poslankyně ještě musí posečkat, pan ministr Stanjura se přihlásil s faktickou poznámkou. Prosím, pane ministře, máte slovo.

Ministr financí ČR Zbyněk Stanjura: Tak k panu poslanci, vaším prostřednictvím. Já nevím, jakou máte představu o fungování vlády. Vláda nefunguje, že jeden ministr bojuje s druhým. Jasně, když jste měli generálního ředitele vlády, odborné náměstky, kterým se čirou náhodou a ze zvyku říkalo ministři, tak to možná tak bylo. Pak stejně generální ředitel rozhodl. Vláda rozhoduje v celku. Já jsem s panem ministrem nebojoval, pan ministr Válek nebojoval se mnou. Debatovali jsme všechny aspekty státního rozpočtu pohromadě, vláda jako celek. To za prvé. Takže vyčítat panu ministru Válkovi, že jak to bylo v minulosti, že ministr sice neuspěl, ale teatrálně navenek do médií říkal: já jsem bojoval jako lev, ale bohužel jsem neuspěl.

Jestli jste poslouchali některý z projevů pana předsedy Babiše, předsedy vašeho hnutí, tak asi třikrát řekl, že má pochopení pro ten návrh, který předkládám. Není vám to podezřelé? Mně to tedy podezřelé nepřipadá, až na ten závěr. Já mám pro to pochopení, já jsem dělal to samé, ale dneska jsem zásadně proti. Pohybujme se v zákonných pojmech a nestrašte lidi. No můžete strašit, jako samozřejmě, ale nic jiného než strašení to není.

Změnily se zdravotně pojistné plány na rok 2022? Ano, nebo ne? Odpověď zní ne. Změnila se úhradová vyhláška na rok 2022? Ano, nebo ne? Odpověď zní ne. Takže kde vidíte nějaký propad, když platí zdravotně pojistné plány a platí úhradová vyhláška? Já ho tam prostě nevidím. Pokud by se jeden z těchto základních parametrů měnil, tak byste samozřejmě měl pravdu. Ať by se měnil směrem nahoru, nebo dolů, mohli bychom říct, tady někdo do toho vstoupil. Ono to ani nejde, to si řekněme, je to vlastně nerealizovatelné.

O tom mechanismu. Ano, já jsem... (Upozorňován na čas.) Omlouvám se.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Děkuji. Nyní je přihlášena s faktickou poznámkou paní předsedkyně Schillerová. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslankyně Alena Schillerová: Pane ministře, už to nechte. Říkáte to tady několik let, o generálním řediteli a jeho náměstcích. Já jsem se nikdy jako náměstkyně necítila, pokud

jsem náměstkyní nebyla. Já jsem byla i náměstkyní pro daně a cla na Ministerstvu financí. A ono to je trošku možná jinak. Můj ctěný kolega Kamal Farhan není právník. Je to erudovaný lékař. A on má pravdu. Tady projednáváme novelu zákona o pojistném na veřejné zdravotní pojištění. Podle kompetenčního zákona je to zákon v gesci ministra zdravotnictví. A nikdy nepamatuji, kam moje paměť sahá, že by tento zákon předkládal ministr financí. Já rozumím panu ministru Válkovi, že se mu do toho nechtělo. Chápu. Jsem přesvědčena o tom, že to byla nějaká dohoda mezi vámi. Že ho tady zastoupíte, to není nic proti ničemu. Máte zmocnění určitě pana premiéra. Ale kompetenčně je to zákon ministra zdravotnictví. A taky si všimněte, že z hnutí ANO vystupují převážně, až na některé výjimky samozřejmě, protože pan bývalý premiér a předseda hnutí ANO vystoupil také z pohledu spíš ekonomického, ale převážně vystupují lékaři hnutí ANO. To znamená lidé, kteří mají obavy o zdravotní systém a možná by očekávali, že na to bude reagovat ministr zdravotnictví. Chápu, že byl nemocen, teď ho tady vítám, jsem ráda, že je zdráv, ale samozřejmě on by měl reagovat také kromě vás. Děkuju.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Nyní s faktickou poznámkou pan poslanec Kamal Farhan. Prosím, máte slovo.

Poslanec Kamal Farhan: Vážený pane ministře, vyhláška se nemění. Ano. Protože vyhláška je něco víceméně jako zákon a podle toho normálně ty pojišťovny postupují. To já jsem tam ani jednou nezmínil ve svém projevu, že by vyhláška a úhrady, které jsou zapsané ve vyhlášce, neplatily. Na druhou stranu jsem zmínil, že prostředky, které v současné chvíli jdou do zdravotnictví, jsou nedostatečné v rámci inflace a dalších skutečností. Pojišťovny nemají jenom vyhlášku, ale pracují i s různými smlouvami a dodatky. To určitě víte. A tam samozřejmě už toto ovlivnění může být. Zároveň vlastně v průběhu roku mohou vstupovat další inovativní léky. Jak jsem zmínil – 200 000 pacientů s atopickou dermatitidou. A pojišťovna tvrdí, že na to nemá peníze. Takže já jsem jenom řekl, že prostě snižováním finančních prostředků do českého zdravotnictví dojde k omezení vstupu těchto inovativních léčiv nebo zpoždění jejich vstupu na český trh. To je všechno.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Další s faktickou poznámkou je přihlášený pan ministr Válek. Ale vidím, že pan ministr má zájem a s faktickou se nepřihlásil. Takže... (Ministr mimo mikrofon.) A, už se přihlásil. Nyní tedy vaše dvě minuty. Prosím.

Místopředseda vlády a ministr zdravotnictví ČR Vlastimil Válek: Já jsem pořád nemocný, mám tracheitidu, laryngitidu. Ale to se fakt nedá poslouchat, tak já jsem musel přijít. Tak opravdu, pokud někdo vážně myslí, že když se pojišťovnám odebere 14 miliard, že to letos bude mít vliv na zdravotní péči, tak buď systému vůbec nerozumí, nebo vědomě lže. To je prostě nesmysl.

Já bych chápal, kdyby tady byli šéfové pojišťoven a křičeli, křičeli, neberte nám 14 miliard! Ale já jsem s pojišťovnami jednal a nic takového jsem nezachytil. Rada poskytovatelů – a já jsem nezměnil nikoho v radě poskytovatelů, je to rada poskytovatelů, tak jak ji jmenoval Adam Vojtěch, se stejným předsedou. Rada poskytovatelů, ano, vyslovila obavy, že bude problém s dohodovacím řízením. Nebude. Mám první informaci, že dohodovací řízení probíhá dobře. A já jsem jim garantoval, že projde pozměňovací návrh, že projde tedy valorizace úhrad za státní pojištěnce, a ty obavy měli z úhrad v příštím roce. Proto prosím, abychom pak intenzivně diskutovali o té valorizaci, aby valorizace byla schválena a prošla. A nejenom v příštím roce, ale v dalších letech, tak, abychom dohodovací řízení, byť jsem si vědom toho, že Ústavní soud nakonec rozhodl o tom, že ten senátní názor není správný, tak přesto by bylo dobré, aby dohodovací řízení bylo ve větším horizontu.

Na rezervních fondech pojišťoven peníze jsou, jsou tedy nějaké peníze, které budou dál, v případě, že to bude nezbytně nutné, dál dofinancovávat tu péči, například o které jsme se bavili, klasicky endoprotézy, některé další. Že by to mělo jakýkoli dopad na centrové léky, orphan, je naprostý nesmysl. Opakovaně jsem to řešil s ředitelkou SÚKLu. To je ta, co ji jmenoval pan ministr Vojtěch. Já nevyměňuji zběsile zaměstnance ministerstva ani své poradní sbory. Děkuji.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Já děkuji za dodržení času. Nyní je přihlášen s faktickou poznámkou pan ministr Stanjura. Prosím, vaše dvě minuty.

Ministr financí ČR Zbyněk Stanjura: Ještě k tomu valorizačnímu vzorci. Já jsem ve svém vystoupení včera v noci, dneska v noci, dneska ráno, už si to nepamatuji, ve kterém, říkal, že jsme zvažovali různé parametry. A vy jste dva z nich jmenoval. A nakonec jsme došli k tomu, že v této chvíli pracujeme s návrhem na stejnou valorizaci, jako je u penzí. To je celá inflace a polovina růstu reálné mzdy, abychom si řekli úplně jasně, a to je mimo politickou náladu vlády, jak jste říkal.

Já souhlasím s tím, že jak se doposud rozhodovalo o minimální mzdě, tak to bylo velké divadlo. Zaměstnavatelé a zaměstnanci se nikdy nedohodli a pak vláda podle vašich slov, pane poslanče, podle politické nálady nějak rozhodla. I tady chystáme valorizační vzorec, abychom si tohleto ušetřili a měli jasnou představu, jak s tím budeme postupovat.

A jaké bylo rozhodnutí loni vlády, rozhodnutí vlády plus 200 korun? To bylo na základě nějakých objektivních dat, analýz? Nebo podle politické nálady vlády? Přečtěte si to zdůvodnění, které tehdejší ministři, kteří to předkládali, předložili. Oni se domnívali, že na konci roku bude na účtech zdravotních pojišťoven 10 miliard a méně. Bylo tam 51. To je opravdu vedle. A hodně. A já jim to nevyčítám, jenom říkám, že se rozhodli podle politické nálady. Podle ničeho jiného se nerozhodli. A ten valorizační vzorec má zabránit rozhodování podle politické nálady, minulé, současné, budoucí vlády nebo něčeho podobného.

A pro paní předsedkyni Schillerovou. Já jsem ten zákon předkládal na vládu, už jsem to tady říkal. Já nejsem zmocněn ho předkládat proto, že pan ministr zdravotnictví ho tady nechtěl obhajovat. Ve spolupráci s Ministerstvem zdravotnictví je to zcela obvyklé. Ptal jsem se i na členy Legislativní rady vlády, které jsme také zdědili. Tento návrh zákona pro vládu připravilo Ministerstvo financí (upozorňován na čas) a já jsem logicky byl pověřen jako tento člen vlády (opět upozorňován na čas), abych tento názor obhajoval v Poslanecké sněmovně. Omlouvám se, paní předsedkyně.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Vypršel čas. Ano. Děkuji. Nyní je tady faktická poznámka paní předsedkyně Schillerové. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslankyně Alena Schillerová: Děkuju. Děkuju panu ministrovi zdravotnictví, že tady je. Přeju mu brzké uzdravení, naprosto upřímně. Já jsem tady, vy jste tu nebyl, což chápu, citovala z citace Svazu zdravotních pojišťoven, které deklarovaly, že si prostě nemohou dovolit další neplánované výdaje. Budou se muset v nastupujících podmínkách snažit o co největší úspory. Cituji. Bude nutné prověřit zpětně efektivitu, přínos pro pacienta u některých mimořádně nákladných léčiv. Já netvrdím, že rok 2021 (?) nepřežijí, i když oni to zpochybňují. To je citace z jejich veřejných vystoupení. Díky rezervám vytvořeným navyšováním platby za státní pojištěnce.

Pane ministře Stanjuro, já jsem byla u těch jednání. A to nebylo, samozřejmě bojovali jsme s neviditelným nepřítelem, s covidem, velice se to těžko odhadovalo. Po bitvě je každý

generál. Možná si na mne jednou vzpomenete. Ale to je teď jedno. Já jsem u nich byla. A my jsme dali na názory pojišťoven. Ano, přežijí to, ale už se o to teď nehrdleme.

Já se ptám, a to byla ta moje otázka před gremiální pauzou, já se ptám, jak to bude dál. A vy říkáte valorizační mechanismus. Já to vítám. My jsme to chtěli. Nedotáhli jsme to. Nebudu se vymlouvat, bylo to i covidem a tak dále. Protože pak to bude bez ohledu na politickou reprezentaci nastaveno. Proto stojíme o tu spolupráci. Protože by to mělo přežít různé vlády. Ale chceme mít prostě i nějakou vizi nad tím, kolik bude platba za státního pojištěnce. Protože vy sám jste řekl, že tady v tom materiálu, a já vám věřím, to já nechci zpochybňovat vaše slova, že tam je chyba. A mně to samozřejmě, já jsem se úplně zděsila, když jsem to četla. Mně to je jasné, že tam je chyba. Věřím vám to. Takže i to bude podstatné. Prostě spolupracovat na tom, protože tato vláda tady nebude vždycky, přijde nějaká jiná vláda, a mělo by to prostě nějak fungovat. A i u té minimální mzdy. My jsme také připravili. Ono to není tak jednoduché. (Je upozorňována na čas.) Já jsem se o to snažila. Byly tam asi tři různé vzorce, ale je to dobrý, dobrý směr. Děkuju.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Nyní tedy faktická poznámka paní poslankyně Bereniky Peštové. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Berenika Peštová: Já bych se chtěla obrátit na pana ministra Válka, prostřednictvím paní předsedající. Já tedy nerozumím potom této výzvě, kterou jsem si přečetla: Pokud stát nenavýší platby za své pojištěnce, snížíme úhrady, varuje svaz. – A teď je: Svaz sdružuje šest menších pojišťoven, které však poskytují služby pro 4,7 milionu pojištěnců. Letos by měl systém veřejného zdravotního pojištění podle schválených rozpočtů pojišťoven hospodařit se schodkem 9,5 miliardy korun. Očekávalo se, že příjmy vzrostou o 6,3 % na 431,2 miliardy korun a výdaje o 4,6 % na 440,7 miliardy korun. Rozpočty pojišťoven, takzvané zdravotně pojistné plány, počítaly s navýšením platby za státní pojištěnce od ledna o 200 korun na zhruba 1 967 korun.

Můžete mi tedy vysvětlit, když tedy pojišťovny říkají – a vy jste říkal, že pokud pojišťovny budou křičet, tak vy na to budete nějakým způsobem reflektovat – a já tady čtu, že pojišťovny křičí?

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Nyní je přihlášen s faktickou poznámkou pan poslanec Kamal Farhan ještě a následuje pak pan ministr Válek a pan ministr Stanjura. Prosím, pane poslanče.

Poslanec Kamal Farhan: Děkuji za slovo, já už asi naposled. Ten valorizační mechanismus, si myslím, že všichni vítají. A budeme se těšit na to, až uvidíme, jak je nastaven, a budeme o něm diskutovat. O tom není pochyb. A předchozí vlády, nejenom vláda, ale vlády díky úhradám za státní pojištěnce mohly o tom politicky diskutovat, co do toho zdravotnictví v jakou chvíli a v jakém objemu dají. Tohleto bude platit, předpokládám, nebo doufám, co nejdéle. Nejdůležitější ze všeho bude asi ta diskuse na tu počáteční částku, ze které se odrazíme. A víc už asi nebudu říkat, protože bych to tady zbytečně vířil. Děkuji za slovo.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Děkuji. Nyní je přihlášen s faktickou pan ministr Válek a následuje pan ministr Stanjura. Prosím, pane ministře.

Místopředseda vlády a ministr zdravotnictví ČR Vlastimil Válek: Já už to tady říkal mockrát, prostřednictvím paní předsedající, paní poslankyně, nesmíte věřit všemu, co si kde

přečtete, to taky nedopadá dobře. Ale já s těmi pojišťovnami jednám, existuje skupina, která se pravidelně schází na ministerstvu. Jistěže pan poslanec, prostřednictvím paní předsedající, Farhan vám to potvrdí, stejně tak existuje rada poskytovatelů, kde jsou zástupci pojišťoven, a my o tom debatujeme. Ty obavy pojišťoven platí pro příští rok, letos těžko někomu sníží úhrady, to ani nejde. To i kdyby byl Marek Copperfield v tom vedení pojišťoven, tak to nedokáže. Ale! Ale kdyby opravdu v příštím roce ta úhrada za státní pojištěnce byla ve výši třeba 1 500, 1 600. Ale co jsem tady říkal a sliboval a nesplnil jsem něco, co jsem tady komukoli z vás sliboval, že se budeme bavit o valorizačním vzorci. Já pevně věřím, že se budeme o něm příští týden v dalším období bavit, budeme se bavit o tom, jak ten mechanismus nastavíme.

Pak jsem tady – a tady si dovolím, prostřednictvím paní předsedající, vám odpovědět, paní poslankyně. Máte pravdu, máte samozřejmě pravdu. Jenže ten problém je dvojí. Ten první problém – kam vlastně ty peníze navíc šly. A já nachystám pro zdravotní výbor přesný rozbor, kolik ty pojišťovny stály antigenní testy, kolik je stály PCR testy a další. A toto je stát nebude, protože tato opatření už určitě neočekáváme, ani já je neplánuji. A pokud budou, tak bych jenom chtěl připomenout, co byla moje námitka z opozice, že toto by nemělo být hrazené z veřejného pojištění, že by to mělo být hrazené ze speciálních peněz ze speciálního balíčku, a takto o tom bude i vláda samozřejmě jednat. Rozhodně nebude toto hrazené z veřejného pojištění.

Pak je třetí věc, a řeknu to stručně, já jsem to tady podrobně vysvětloval. Loni jsme přijali zákon o maximálních úhradách léků. A to je to hlavní, co teď pojišťovny trápí, protože ony musí hradit zdravotnickým zařízením léky v maximálních úhradách, místo aby vyvinuly tlak, jak to sliboval pan náměstek VZP Šmehlík, a snížily ty maximální ceny. (Předsedající: Čas.) Já naopak ten tlak chci vyvinout a chci snížit maximální ceny, více peněz na léčbu – (Předsedající: Čas, pane ministře.) – méně peněz farma průmyslu.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Omlouvám se, ale je potřeba dodržovat dvě minuty. Nyní s faktickou pan ministr Stanjura, připraví se paní poslankyně Peštová. Prosím.

Ministr financí ČR Zbyněk Stanjura: Já myslím, že tady s panem ministrem zdravotnictví dokazujeme, že vláda pracuje jako tým. Opustili jsme rezortní pohledy a snažíme se najít dobrá řešení. Paní předsedkyně Schillerová říkala: všimněte si, že za nás vystupují především lékaři. Já jsem ve svém vystoupení, nevím, jestli v prvním, druhém, nebo třetím, říkal při všem respektu k lékařům a sestřičkám a všemu zdravotnickému personálu, že klíčovým v systému veřejného zdravotního pojištění je pacient. Nedělejme z toho odbornou debatu lékařů. My jsme samozřejmě jako pacienti ve srovnání s lékaři hendikepováni. Taky tady nevedeme debatu, aspoň my laici, o tom, která metoda je účinná, která je méně účinná, jaké přináší výsledky. Bavíme se o financování, o dostupnosti a kvalitě lékařské péče a to je přece v bytostném zájmu pacientů. A je to logické a já myslím, že nikdo proti tomu nemůže nic namítat. A kdybyste neměli to jedno tiskové prohlášení Svazu pojišťoven, tak asi byste neměli čím argumentovat. Já jsem na tom jednání taky byl s panem ministrem zdravotnictví, kdy jsme společně představovali plány pro státní rozpočet. A nikdo nenavrhuje, že bude platba nižší.

A k tomu, co se stalo. Tak udělali to odborníci Ministerstva financí, o kterých Andrej Babiš si takhle odplivl, asi že tam žádný odborník není, na rozdíl od paní bývalé ministryně, která mi je doporučovala, já jsem tam všechny nechal. A i oni se mohou splést. A byla to chyba, a proto jsem stáhl ten materiál z vlády, protože jsem měl covid, byl jsem v izolaci, neměl jsem dostatek času se s tím detailně seznámit. A já respektuji, že i skvělí odborníci se mohou splést, a proto ta vláda to opraví, opraví mi to ti lidi a na vládě už to číslo bude v pořádku. A já tedy zvu zástupce především hnutí ANO – (Předsedající: Čas.) – já řeknu jen

jednu větu, ať nemusím dvě minuty, omlouvám se, že nerespektuji – zkusím najít příští týden nějakou chvilku, že bychom prodebatovali společně ten valorizační mechanismus, už včera jsem nabízel, že pak klidně můžeme podat společně ten pozměňovací návrh, protože pak je větší šance, že to bude platit dlouhodobě. Děkuji.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Jsem velkorysost sama, nicméně poprosím opět o dodržování času. Paní poslankyně Peštová a její dvě minuty s faktickou poznámkou.

Poslankyně Berenika Peštová: Já teď nevím, ale myslím, že pan ministr Válek zrovna odešel, chtěla jsem... (Ministr Válek se hlásí, že je přítomný.) Kde? Já se omlouvám, pane ministře. Omlouvám se, omlouvám se. Vy jste říkal, že nemám věřit všemu, co píšou noviny. Tak to jsou většinou informace, které se člověk snaží získávat a dělat si z toho nějaký svůj obrázek. A kromě toho taky psali samozřejmě v těch novinách – a nečtu jenom jedny noviny, samozřejmě se snažím těch novin číst mnohem víc, abych si právě ten obrázek mohla ucelit – že pojišťovny samozřejmě budou muset sáhnout do svých rezerv. Ano, víme to všichni. A teď mě spíš zajímá ta otázka, jak dlouho ty rezervy vydrží. To jsou věci, které, říkám, tím, že člověk čerpá z těch novin, tak si hledá informace a ty informace jsou jednoznačné. Toto byla jedna informace, na kterou jsem se zeptala, a chtěla jsem vědět, jak na tom jsme. A další informace je, jestli se nestane to, že ty pojišťovny začnou opravdu vysosávat ty svoje rezervy, a pak se dostaneme do opravdu nepříjemných situací.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Nyní faktická poznámka paní předsedkyně Schillerové, pane... (Ministr Válek jdoucí jakoby k mikrofonu: Já se jdu přesunout blíž, abych nemusel běhat.) V pořádku, v pořádku, taky na vás dojde. (S úsměvem.) Tak prosím, vaše dvě minuty.

Poslankyně Alena Schillerová: Děkuji, paní předsedkyně. Já děkuji za to pozvání (k ministru Stanjurovi), určitě ho přijímám, vezmu s sebou i nějaké odborníky nebo nějaké kolegy (ministr kýve), děkuji za to, protože o to stojíme, protože skutečně by to mělo přežít. A přijímám i tu nabídku na nějaký společný pozměňovací návrh, velice to vítám, protože by to právě mělo mít šanci na schválení tím pádem hladkou a mělo by to mít šanci, ať je u té vlády kdokoli. Takže určitě to vítám a děkuji za to.

Pak jsem ještě chtěla jednu maličkost. Mohou se splést, a já si pořád stojím za tím, že jsou erudovaní odborníci na tom Ministerstvu financí a nikdy do nich kopat nebudu. A já si myslím, že vám slouží úplně stejně, jako sloužili mně. Prostě se spletli a to mě samozřejmě mrzí, ale já věřím vašim slovům a věřím, že toto se narovná.

Mám ale dotaz na pana ministra Válka. Děkuji za to, co tady řekl, rozuměla jsem tomu. Jenom prosím ten balíček. Vy jste říkal, že by ty covidové věci neměly být. Byla jiná doba, rozumíte? My jsme museli řešit vakcínu, předfinancovávat, nebyl čas, aby ta vakcína tady byla rychle, nebyly ty vakcíny a tak dále. Byla prostě jiná doba. Dneska je taky jiná doba, rozumím. Ale co je ten balíček? To jsou pořád jedny peníze. Já jsem to úplně nepochopila, ale je to možná tím, že nevím přesně, o čem jste mluvil. Děkuji vám.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Nyní je přihlášen pan ministr Válek s faktickou poznámkou, zatím poslední faktická poznámka.

Místopředseda vlády a ministr zdravotnictví ČR Vlastimil Válek: Děkuji, paní předsedající. Pro chraplajícího starého muže jsou dvě minuty hrozně málo.

Technicky – balíček, jde o to, že vakcíny samozřejmě nejsou hrazeny ze zdravotního pojištění. Ty nakupoval stát a teprve je bude platit. Já teď dělám analýzu, kolik ještě budeme muset platit miliard za ty vakcíny, které jsou naobjednané, ale to je jiná věc. A až když se vakcína aplikuje, teprve to platí pojišťovna, tak to vždycky musí být. Ale antigenní testy, PCR testy, které byly nařizovány různými mimořádnými opatřeními, a to byly náklady ve výši desítek miliard, celkově to vychází na nějakých 55 miliard, nemám ještě přesný výpočet, tak tyto peníze se vlastně odebraly pojišťovnám, ale mohly sloužit k léčbě onkologických pacientů a jiných.

Podle mě je ne úplně šťastné, když soutěží, řekněme, platby za něco, co stát nařídí jako povinnost, s tím, co je vlastně léčba pacientů, na co by se měli léčit pacienti. Je správnější, aby toto byla součást nějakého rezervního balíčku, který slouží pro podobné mimořádné události, katastrofy, a soutěží to s jednotlivými položkami státního rozpočtu, ne aby se to bralo z těch peněz, které mají sloužit na léčbu pacientů. (Poslankyně Schillerová reaguje z lavice mimo mikrofon.) Ano, ale do toho balíčku pojišťoven přispívají nejenom státní pojištěnci, ale přispívají tam samozřejmě zaměstnanci, zaměstnavatelé, platí si tam svoje pojištění a očekávají za to zdravotní péči, a ne že ty peníze budou konzumovány na něco, co stát nařídí, plošné testování a tak dál. Já chápu tu situaci. Není to kritika, spíš jenom filozofická úvaha.

Co se týče toho, proč Ministerstvo financí, on to tady pan ministr vysvětloval, ale já jsem samozřejmě mluvil o minimální mzdě a tak dále a Ministerstvo financí nachystalo daleko lepší, sofistikovanější modely, s kterými odborníci Ministerstva zdravotnictví souhlasí, a já předpokládám, že ta diskuse se někam posune. Já bych se pak přihlásil ještě jednou, jestli můžu.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Zdravím, kolegové a kolegyně. Můžete, pane ministře, ale ještě před vámi vystoupí ostatní kolegové a vy jste jako třetí v pořadí. Takže s faktickou poznámkou nyní pan poslanec Vladimír Zlínský. Připraví se pan ministr Stanjura a poté pan ministr Válek. Prosím, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Vladimír Zlínský: Vážená paní předsedající, děkuji za slovo. Já vaším prostřednictvím budu reagovat na pana ministra Stanjuru. Já bych chtěl říct a myslím si to, že lékaři a zdravotníci tvoří integrální součást zdravotnického systému, a pokud nebudou dobře pracovat a fungovat, tak nebudou ani pacienti spokojeni.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, pane poslanče. A nyní s faktickou vystoupí pan ministr Stanjura. Prosím.

Ministr financí ČR Zbyněk Stanjura: Když se bavíme o platbách za antigenní a PCR testy, tak se nevracíme do minulých let, díváme se do budoucnosti. A já myslím, že platí a měla by platit správná zásada, kdo nařizuje, tak platí. A v tomto případě ten, kdo nařídil, neplatil. A říkám, neberte to jako kritiku. To znamená v případě, že by se takové opatření, a doufám, že nemuselo opakovat, tak je podle mě mnohem lepší, když to platí státní rozpočet. Fakt si to myslím.

Dneska nechci vést tu debatu, ale dostaneme se k ní a nebude příjemná. Neuvěřitelné množství vakcín je naobjednaných. Bude nás to stát neuvěřitelné peníze. Já nevím, kdo to číslo predikoval. Fakt nevím, ale vypadá to, že někdo objednal zhruba šest až sedm vakcín na každého obyvatele České republiky. No to je fakt šílené! Budeme hledat cestu, jak se z toho vyvázat, ale Česká republika to závazně objednala. Já rozumím předběžné opatrnosti, já rozumím, že to nemohlo být přesně odhadnuté a nikdo nevěděl, jaká bude proočkovanost, ale odhadnout šest až sedm vakcín na každého občana České republiky, to je hrozné. A bude nás

to stát hrozné peníze. A kdybychom to dali do zdravotního pojištění jako ty předchozí v příštích letech, tak skutečně dojde k omezení zdravotní péče. Ale jestli říkáme, že ten balvan desítek miliard tam nebude placen z veřejného zdravotního pojištění, tak samozřejmě ten rozsah poskytované péče bude vyšší a kvalita bude taky vyšší. Nechme si tu debatu možná podrobnější o těch objednaných vakcínách, ale je to neuvěřitelné. Ještě nechci moc kritizovat, ale mně se tomu nechce ani věřit. Pan ministr to se svým týmem konzultuje, snaží se minimalizovat zbytečné náklady státu, ale bude to fakt složité.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Čas, pane ministře. Děkuji za dodržení času a nyní s faktickou pan ministr Válek a připraví se paní předsedkyně Schillerová. Prosím, máte slovo.

Místopředseda vlády a ministr zdravotnictví ČR Vlastimil Válek: Děkuju, paní předsedající. Těch faktur, co je na Ministerstvu zdravotnictví, co nejsou zaplaceny, za respirátory, za monoklonály, které se objednávaly z Jižní Koreje ještě koncem listopadu za půl miliardy a tak dále pomocí esemesky, těch je tam poměrně hodně. A já se to samozřejmě snažím nějak řešit. A tady to rozhodně nechci otvírat, nebudu to otvírat, protože si nemyslím, že je to korektní. Opakovaně jsem říkal a zase to zopakuji, že nepovažuji Vojtěcha Adama za špatného ministra zdravotnictví. Tečka.

Paní poslankyni, vaším prostřednictvím, paní předsedající, bych chtěl vysvětlit, samozřejmě ty pojišťovny mají obavy a ty debaty takhle s pojišťovnami dál probíhají a budou probíhat. Oni musí sáhnout na fondy rezerv, ale to nebude vadit v letošním roce. My chystáme k pololetí – a já bych chtěl, aby to dostal zdravotní výbor předložený – plán, jak se dělá ten finanční plán zdravotních pojišťoven, tak abychom ho měli novelizovaný k pololetí a ukázali si, jaký je teď podle aktuálních dat plán pojišťoven na další pololetí. Podle mého názoru ten plán, aspoň podle předběžných dat, která mám, vypadá velmi optimisticky.

To, co považuji za zásadní, je debata o maximálních úhradách. A já bych opravdu nechtěl, aby to zaniklo, to téma. Ten zákon jsme přijali, je to dobrý zákon. Já ho vůbec nekritizuji. A teď máme dvě možnosti: ponechat to nemocnicím a vůbec nezasahovat do maximálních úhrad a ty nemocnice pak budou mít samozřejmě velké zpětné bonusy od firem, opravdu velké zpětné bonusy, pro některé nemocnice to můžou být desítky milionů měsíčně. Nebo naopak vyvinout maximální tlak přes všechny naše členy správních rad, přes všechny orgány, které máme, přes SÚKL, a snažit se snížit ceny maximálních úhrad. Obojí je možné. Když snížíme ceny, zůstane více peněz pojišťovnám a budou je moct přerozdělit. Když necháme maximální úhrady, je to ten míč na straně pojišťoven, budou mít nemocnice zase daleko větší zpětné bonusy. Takto ten zákon prošel v minulém období Sněmovnou, to je ten jeho výsledek. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, pane ministře, za dodržení času. A nyní vystoupí s faktickou paní předsedkyně Schillerová a připraví se pan poslanec David Kasal. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Alena Schillerová: Já už nechci, protože jste správně řekl, že tady jednáme o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, abychom se někam nedostali, ale já si vzpomínám tu debatu. Bohužel už tady nemáme Adama Vojtěcha. A já taky souhlasím s tím, že to byl dobrý ministr zdravotnictví, který si prošel opravdu nebývalým peklem. Nikomu bych to nepřála. Já si pamatuju, co tam všechno musel řešit a tak dále. To už necháme být.

Ale já si pamatuju ty debaty, u některých jsem byla, ne u všech, ale pamatuji si, že se řešilo, často i na vládě, že to prostě nešlo udělat jinak než přes ty pojišťovny, nákup těch testů. Tady nebyl aparát. On si tam tenkrát vybudoval ten velín, jak tomu říkali, ale to byla

katastrofa. Tam sedělo deset úředníků, to bylo prostě na bolehlav. Myslím si, že nikdy do toho neměl chodit, ale to už je teď prostě za námi. Ale nešlo to udělat jinak, takže se to prostě dělalo takto. Teď se jim to samozřejmě neumělo refundovat, tak proto se zvedala nejenom kvůli tomu, ale s ohledem na tyto okolnosti, platba za státního pojištěnce. Čili to byla všechna ta debata, kterou si pamatuju.

A ty vakcíny? Pamatujete si, pane ministře, tu debatu někdy v loňském roce, nebo možná rok a půl to bude, hrozně to uteklo, přesně vám neřeknu kdy, jak jsme byli napadáni i mediálně, že jsme objednali málo vakcín? Že jsme nevyužili, a my jsme tehdy právě naopak se snažili objednat toho spíš méně. Bylo vyčítáno, že Dánsko objednalo tolik a tolik. Pamatujete si to? Takže já předpokládám, že pod těmi objednávkami je někdo podepsaný, že to určitě bylo prostě konzultováno i s pojišťovnami, nějak řešeno. Nedokážu to teď obhájit, to by tady musel stát Adam Vojtěch, ale myslím si, že to prošlo nějakým schvalovaným procesem. Budu mluvit ze své zkušenosti, vždycky pod každou takovouto věcí to probíhá referátníkem, schvaluje se k tomu x různých stupňů a myslím si, že to ani nešlo možná na úroveň ministra. To já v tuto chvíli jen tak predikuji, nevím to přesně, ale pamatuji si jak dneska, a myslím, že se to řešilo i na půdě Poslanecké sněmovny, minimálně na úrovni předsedkyně, že jsme jich objednali málo, abych teď slyšela, že jich je moc. (Předsedající: Čas, paní poslankyně.)

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Nyní s faktickou poznámkou vystoupí pan poslanec David Kasal a poté pan ministr Válek. Prosím, máte slovo.

Poslanec David Kasal: Děkuji za slovo, paní předsedající. Nechci rozdmýchávat diskusi, ale obrátil bych se vaším prostřednictvím na pana ministra Stanjuru, protože přesně tak, my dva jsme spolu tehdy tady diskutovali přes mikrofon na to, že nám bylo přesně říkáno, že vakcín je málo, ať jich objednáme víc. A já jsem vysvětloval, jak to tehdy bylo, že se v prvé fázi objednávaly vakcíny od tří dodavatelů, protože se nevědělo, který dodavatel dřív tu vakcínu bude mít. A přesto nám tehdy bylo říkáno, ať se jich objedná víc, ať je jich dostatek. A vím, že reagovala i současná předsedkyně Sněmovny a říkala: my vám to nikdy nebudeme vyčítat a nikdy nebudeme za to kritizovat.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, pane poslanče. Nyní s faktickou poznámkou vystoupí pan ministr Válek. Prosím, máte slovo.

Místopředseda vlády a ministr zdravotnictví ČR Vlastimil Válek: Děkuji mnohokrát, paní předsedající. Vaším prostřednictvím, paní poslankyně, já tomu naprosto rozumím a taky jsem doufám velmi, velmi opatrný ve volbě slov. Myslím si, že jedním z důvodů bylo to rychlé střídání ministrů, a zas to není kritika žádného z nich, kde ne úplně všechny informace se předávaly. Taky se tam poměrně rychle měnili náměstci. A i moje zkušenost byla, když jsem nastoupil, že nebylo jednoduché všechny smlouvy dohledat a zjistit – vzpomeňte si, když jsem je tady ukazoval v Poslanecké sněmovně, byly začerněné a nedalo se v nich zjistit nic. Bavili jsme se o tom i na zdravotním výboru, marně jsme se snažili ty smlouvy na zdravotním výboru, a to jak opoziční, tak koaliční poslanci, získat. A teď to opravdu není kritika. Prostě ta doba byla napjatá, byla hektická.

My jsme teď v situaci, že máme objednané vakcíny na příští rok. Máme objednaných několik, myslím 20 milionů dávek, ale poměrně velké množství dávek, vakcíny, která de facto bude muset být odebrána a zaplacena, což je řádově několik miliard, 10 miliard, 12, přesně ty výpočty nemám, dávám to dohromady, předložím to samozřejmě k diskusi Sněmovně. A není to opravdu kritika, protože doba byla napjatá. Státy postupovaly stejně. Ale řešit to nějak budeme muset. A určitě budu zjišťovat, kdo to objednával.

Mě velmi zarazilo, když jsem zjistil, že vlastně, a znovu to opakuji, poslední objednávka na monoklonální protilátky odešla koncem listopadu loňského roku za téměř půl miliardy k firmě, která k nám nikdy nic nedovážela, monoklonály z Jižní Koreje v době, kdy už jsme věděli, že úplně účinné nejsou. A ta objednávka byla realizovaná čistě jenom na základě odeslaného mailu, který nepodepsal úředník, a přitom k ní není žádná písemná objednávka, smlouva neexistuje, a přesto se po nás chce realizace. Ale to je jenom detail. A samozřejmě v té hektické době, v tom napětí, v tom zmatku k takovým věcem dochází. To není nic, co bych chtěl tvrdě kritizovat. A ani to nesouvisí s touto debatou. Děkuju.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, pane ministře. A nyní s faktickou vystoupí pan ministr Zbyněk Stanjura. Prosím, máte slovo.

Ministr financí ČR Zbyněk Stanjura: K panu poslanci Kasalovi, vaším prostřednictvím. Myslím, že bude dobré se podívat v čase. Tu debatu jsme vedli v okamžiku, kdy byl nedostatek při prvním očkování. A myslím, že bude dobré, když i kolegové, co vedou zdravotní výbor, až to zmapuje Ministerstvo zdravotnictví, dostanou tu časovou osu i s tím, kdo co objednal. Ale je katastrofické, když ministr zdravotnictví dostane smlouvy, které jsou začerněné. Já to vůbec nechápu, že někdo na něco takového přistoupil. Ona se vlastně nedá zkontrolovat, když je tam všechno... Představte si náš slavný registr smluv, představte si, kdyby některé ministerstvo tam přidalo smlouvu, kde by možná bylo napsáno Ministerstvo financí a pak už nic. To přece není normální. Já jsem jenom avizoval, že ten problém existuje. Říkal jsem, že se mi tomu nechce ani věřit. A data budeme mít k dispozici.

Já čtu o snaze Polska se z toho nevolnického smluvního vztahu vyvázat. Ale je to věc na evropskou úroveň. To jako členský stát jako jediný neudělá. Ale musíme v tom být aktivní a musíme to mít zanalyzované, v jakém tvaru se dostává. Navíc taková praxe diktátu z těch firem pokračuje i dnes, kdy je dávno po začátku covidové krize. To si myslím, že by neměly členské státy na to přistupovat, protože to už není krizová situace. Situace je stabilnější i na trhu vakcín a podobně, přesto takové ty, já to říkám jako slušně: ber, nebo běž, zaplať dopředu a my uvidíme, jestli ti to vůbec dodáme, ale zaplatit musíš. Myslím, že to je věc, která by se na evropské úrovni měla odmítnout. A my jako česká vláda v tom budeme aktivní. Jestli budeme úspěšní, je druhá věc. Ale nemůžeme přistoupit v normální době na takové smluvní vztahy.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. A nyní s faktickou pan ministr Válek a poté paní poslankyně Maříková. Prosím, máte slovo.

Místopředseda vlády a ministr zdravotnictví ČR Vlastimil Válek: Děkuji, paní předsedající. Omlouvám se, teď už ty smlouvy samozřejmě mám. Dostal jsem je v plném znění. Postupně dostávám všecky a zpracovávám je právě kvůli tomu, ne že bych chtěl kritizovat kohokoli z těch, co je podepisovali, ale právě proto, abychom mohli aktivně, a tady doufám, že to bude spolupráce napříč všemi politickými stranami, že se pak nejenom vláda, ale i politické strany se k tomu postaví čelem, abychom mohli tvrdě vystupovat například kvůli tomu příštímu roku a bavit se o tom, jestli vůbec je nutné vyrábět vakcíny, pro které nebude dostatečné využití, a jestli třeba se nedá ta cena snížit. Já samozřejmě jednám s kolegy ze Slovenska, byl jsem na Slovensku na návštěvě a debatovali jsme se slovenským ministrem, oni budou předsedat Visegrádu, aby se to téma zdvihlo i na této platformě. Já jsem toto téma bezesporu zdvihal v Bruselu na jednání ministrů zdravotnictví a dál ho budu zdvihat. Budeme muset hledat nějakou cestu, jak z toho ven. A právě to, co prostřednictvím paní předsedající, paní poslankyně, jste formulovala, tak to je to, co mě vede k tomu, že jsem optimista stran pojištění a vůbec pojišťoven, protože nás nečekají v letošním roce bezesporu už jenom kvůli tomu, vy jste to tady opakovaně zmínili, že máme štěstí, že je tady omikron, byť je to pořád

smrtelná nemoc, zbytečně umírají neočkovaní a senioři, kteří nemají řekněme třetí dávku, tak přesto nebude a není nutné, a mohli jsme taky dřív ukončit opatření, nebude nutné mít tak tvrdá opatření a nebudou takové náklady na systém, a tím pádem peníze, které tam byly právě kvůli nákladům postupně dodávány, tak teď zůstávají pojišťovnám, aspoň část z nich, nebo velká část z nich zůstává právě na to, aby mohly poskytovat standardní zdravotní péči, aby naopak zvýšily úhradu třeba za kyčelní endoprotézy, aby se zkrátily doby. A proto jsem chtěl novelizované pojistné plány na druhé pololetí, abych zjistil, kolik vlastně teď jsou ty rezervy pojišťoven ve skutečnosti, když se tyto náklady odečtou, a budu jim moct dát jasnou predikci i toho výpočtu vzorce za státní pojištěnce. Děkuju.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji za dodržení času. A nyní s faktickou paní poslankyně Karla Maříková. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Karla Maříková: Děkuji za slovo, paní místopředsedkyně. Měla bych jenom dotaz. Když se to tady otvíralo, pane ministře, prostřednictvím paní předsedající, nebyly ty smlouvy náhodou začerněné už ze strany Evropy? Protože já si pamatuji, že jsem žádala tehdy pana ministra Vojtěcha, jestli by ty smlouvy mi mohl dodat, a on musel, ministerstvo, žádat někde v Evropě a tam bylo nějaké ustanovení, které to právě nedovolovalo. A pak by mě zajímalo, jestli jsme se právě touto smlouvou nějak nezavázali k pravidelnému odběru těch vakcín. Já to nechci obhajovat, to, že máme takhle velkou objednávku. Ale jestli skutečně to byla vina toho, že někdo nějaké velké množství objednal, anebo to byla podmínka nakonec třeba těch smluv, že jinak by (bychom?) neměli prostě žádné vakcíny.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, paní poslankyně. A nyní s faktickou bude reagovat pan ministr Válek. Prosím, máte slovo.

Místopředseda vlády a ministr zdravotnictví ČR Vlastimil Válek: Děkuji, paní předsedající. Tak tam jsem fakt tu debatu nechtěl dostat. Opravdu, a říkám to tady do kamer, říkám to vám všem, já nikoho neobviňuji. To bych si připadal jako pitomec. Já jsem dostal ty smlouvy začerněné, tady jsem je ukazoval. Kolik toho začernění bylo nařízení řekněme nějaké velké smlouvy mezi Evropskou unií a firmou Pfizer, to já nevím. Kolik z toho bylo rozhodnutí třeba aparátu ministerstva nebo jednotlivých ministrů, ona jich byla celá řada, taky nevím. Já samozřejmě jednám, koneckonců tady to říkal i vaším prostřednictvím pan poslanec Babiš, Honza Blatný je můj dlouholetý podřízený a kolega, tak se s ním o tom bavím. Stejně tak Jarda Štěrba, pan profesor Štěrba. Takže se bavím s Honzou Blatným o tom, jaké vlastně byly ty kroky, co dělal, proč to dělal, co ho k tomu vedlo, protože ta doba byla opravdu hektická.

Prostě bavme se o tom, že teď jsme v nějaké situaci a zkusíme, aby pro Českou republiku, a to si myslím, že je zájem všech, a je jedno, v jaké je straně, aby pro Českou republiku z toho byly co nejmenší škody, abychom neplatili za nic, co bychom neuměli dostatečně dobře využít. Bavme se o tom, že potřebujeme mít zásoby vakcín, protože budeme přeočkovávat, covid prostě nezmizí. A pokud nechceme, aby nám na podzim umírali zbytečně, pokud chceme, aby domovy důchodců neumíraly zbytečně, pokud chceme, aby senioři nebyli mrtví, ale žili, tak je budeme muset přeočkovat. Prostě to je realita. Sice tomu nemusíme věřit, ale je to tak.

Na druhé straně nemáme využití pro 23 milionů dávek vakcín, to je taky zřejmé. A stejný problém má řada zemí Evropské unie. Strategie byla tehdy komplikovaná a složitá, situace nebyla jednoduchá. A pozor, já bych zase ani v tomto případě nechtěl kritizovat Evropskou unii, protože tady to mnozí z vás říkali. Já to zopakuji. To, že to vyjednávání bylo

centrální, snížilo ceny těch vakcín na opravdu velmi nízké částky. Já bych chtěl takto pokračovat v diskusi o centrových lécích a orphanech a snížit cenu centrálními nákupy pro české občany. To je jeden z cílů, který máme v našem předsednictví.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Nyní jsme vyčerpali všechny faktické poznámky a budeme pokračovat s řádně přihlášenými. A než dám slovo paní poslankyni Věře Adámkové, přečtu omluvy. Omlouvá se pan poslanec Hubert Lang z jednání od 19.40 do konce jednacího dne ze zdravotních důvodů. Dále se omlouvá paní místopředsedkyně Jana Mračková Vildumetzová mezi 19.20 a 21. hodinou z rodinných důvodů. Pan ministr pro legislativu Michal Šalomoun se omlouvá 22 hodin do konce jednacího dne z pracovních důvodů. A dále je tu omluvenka pana ministra Rakušana od 18.30 do konce jednacího dne z pracovních důvodů. Toť omluvy a nyní prosím paní poslankyni Věru Adámkovou a připraví se pan poslanec Julius Špičák. Máte slovo, paní poslankyně.

Poslankyně Věra Adámková: Děkuji velmi za slovo, paní předsedající. Dámy a pánové, vážený pane ministře, tady se přesně stává to, jak člověk je nastaven, jak krásně bude plynule pokračovat v diskusi, a teď tady těmi faktickými poznámkami a vším je to trošku jinak, ale možná je to lépe, protože budeme trošku povídat jinak jenom. Co se tady teď diskutoval, bych k tomu něco uvedla, protože to samozřejmě bylo v době, kdy Všeobecná zdravotní pojišťovna hrála významnou úlohu právě proto, že jsme tam měli našetřené ty peníze, koneckonců jak pan zpravodaj, tak pan docent Svoboda jsou tam členy a vědí, že tam ty peníze byly, proto také jsme mohli v některé fázi okamžitě býti výpomocni, to je pravda.

Jinak co se týče zdravotně pojistných plánů, a to je ten důvod, proč si nemyslím, že je dobře takto uchopovat snížené peníze do zdravotnictví, a jsem velmi ráda, podotýkám, že tedy tady byl ten příslib, který zazněl až v průběhu této diskuse, že tam je nějaký vzoreček, který se bude diskutovat, což samozřejmě, když jsme připravovali, tak jsem o tom nevěděla, takže to jsem velmi ráda. Samozřejmě počkáme si na výsledek, protože přece jenom nechval dne před večerem, to tak jako bývá. Ale co se týče těch zdravotně pojistných plánů, tak určitě (nesrozumitelné) za Všeobecnou zdravotní pojišťovnu, pánové to mohou potvrzovat, ale víme i něco z ostatních pojišťoven, tady se nejedná, prosím pěkně o rok 2022, že by byla ta obava naše. Ani obava těch nemocnic. To se zdá, že to nebude problém. Ale kde bude problém, jestliže bychom se nepostavili řádně k té platbě za státní pojištěnce, kterých je opravdu armáda, to není pár desítek lidí, tak to je rok 2023. A to víme jistě. Víme to i z těch sdělení předsedů a těch jednotlivých pojišťoven, a proto samozřejmě my se tak ptáme, protože ten terén se ptá i nás. Takže já si dovolím tady něco jenom připomenout, abychom mohli dále na to pokračovat.

Nebudu tady jmenovat, kdo všechno je státní pojištěnec, to myslím, že už tu říkal někdo z mých předřečníků před několika hodinami, takže navíc my všichni v terénu toto víme. Ale víme také, jaký je celý ten demografický strom naší společnosti, to znamená, že samozřejmě lidí, za které platí stát, je nemalá armáda. A samozřejmě ještě je tu jedna věc, kterou bych chtěla říct, že zdravotně pojistné plány pojišťoven, přátelé, jsou ale postavené na plánované peníze za i státní pojištěnce. Takže v momentě, kdy tam snižujeme platbu – říkám, rok 2022 nebude mít prostě vliv, to si myslím, že si můžeme říct, tam jsou jisté rezervní fondy, kdy ty pojišťovny toto pokryjí, nebude-li nějaká další věc jako podzimní mimořádná infekční vlna čehokoliv, což doufám, že nebude, nepřála bych nám to, samozřejmě. Ale rok 2023 už by problém byl. A proto se tím musíme zabývat a nemůžeme říct, že s tímto souhlasíme, protože tam by opravdu mohlo dojít k významnému snížení zdravotní péče pro naše občany, zejména proto, a říkala jsem to tu také, a myslím si, že jsme jako republika udělali dobře, že jsme nabídli poměrně velmi dobré podmínky pro válečné běžence z Ukrajiny, aby měli jistotu, že o ně bude postaráno. To si myslím, že je známka vyspělosti naší společnosti. Ale ani těchto lidí není deset tisíc, to by možná nebyl ten problém. A my musíme vědět, když je sem zveme

a něco jim nabízíme, že jim to můžeme dopřát. Nemůžeme potom říkat: promiňte, my jsme zapomněli a špatně jsme to spočítali. To by nebylo dobře.

Další věc, kterou musíme vzít v potaz, a přivedl mě na to pan ministr Válek teď těmi vakcínami, prosím pěkně, tyto děti, a těch je opět nemalá armáda, nemají očkování ani proti papilomaviru, ani proti meningokoku, a samozřejmě protože jsou státní pojištěnci, tak na to ten nárok je. Čili tady bych poprosila i ministerstvo, když tu pan ministr není, ale jistě mu to sdělíme jindy, abychom dostali určitě informace i o tom, jak je zabezpečena predikce pro potřeby tohoto preventivního očkování. Protože mají se plnit sliby a my jsme slíbili, že budou mít statut státního pojištěnce.

Další věcí, prosím pěkně, která se stává, a za to jistě nemůže nikdo, je inflace. Ta inflace, víte velmi dobře, že prostě je opravdu nehezká. Odhady, které byly, pravděpodobně byly ještě takové eufemistické, ale ona je okolo 10, 15 % podle toho, které vidíme jednotlivé komodity, a my nakupujeme na světových trzích. Čili tady se může pro ty pojišťovny samozřejmě udělat, stát velmi nedobrá situace, protože představa, že přijde někdo někam z České republiky a oni řeknou „to je prima, my vám dáme zvláštní slevy“, nefunguje. To samozřejmě vždycky je tvrdé dohadování a je potřeba, abychom měli na modernizaci přístrojů, na moderní léky a abychom tam měli jistotu, že můžeme poskytovat péči, kterou jsme začali. Čili i toto abychom tam měli.

A pak je jiná věc, a to samozřejmě věc, která se zdá velmi okrajová, ale není, a to jsou energie. Už nyní dostaly nemocnice zvýšené zálohy na energie a vzhledem k tomu, že nemocnice platí velké účty, tak ty zálohy jsou opět vysoké. A kde vezme ta nemocnice peníze? Pouze od pojišťovny. A jestliže ta pojišťovna nebude mít peníze, aby zaplatila za vykonanou zdravotní péči, to není žádné chimérní, tak nebude moci dostát svým závazkům. To znamená, třeba potom může být problém se zaplacením faktury za energie. A já bych byla velmi nerada, abychom tam museli nějakým způsobem omezovat tuto komfortnost pro naše pacienty. Musíme si uvědomit, že to, co nás čeká ještě do konce tohoto roku, je samozřejmě péče, kterou poskytujeme našim pacientům, která byla odložená v rámci těch dvou let covidu, který samozřejmě byl bezprecedentní, postavil nás před úplně jiné věci, a upřímně, žádná země neudělala nic úplně dobře, aby se nedalo říct, že to mělo být jinak, tak samozřejmě tady si myslím, že ale v rámci možností samozřejmě všichni zdravotníci dělali, co mohli.

A chtěla bych ještě obrátit jednu věc a to je centrová péče, také mě na to přivedl pan ministr Válek. Prosím pěkně, nebudu vám tady číst telefonní seznam center se zvláštní péčí, ale chtěla bych jenom obrátit vaši pozornost na některé velmi důležité diagnózy, jako jsou centra pro cerebrovaskulární péče pro pacienty s iktem. Cévní mozková příhoda se netýká pouze starých lidí, týká se mladých osob a je potřeba jim poskytovat péči, která samozřejmě je také nákladná. Máme tady centra vysoce specializované péče onkogynekologie, kde ale na druhou stranu zase je velká část lidí, co jsou ti státní pojištěnci. Máme tady samozřejmě onkologická centra, nebudu to dopodrobna číst. Máme tady vysoce specializovanou hematologickou péči. Máme tady komplexní onkologická centra. Máme tady centra pro poruchy těžkých chorob metabolismu lipidů, tedy tuků. A tam všude se pohybují samozřejmě léky velmi drahé. Představa, že bychom některé tyto pacienty převedli, že by si něco mohli zaplatit sami, a to kolegové také znají velmi dobře, je chimérní prosím pěkně. Ona totiž ta léčba tím, že se bere dlouhodobě, třeba u těch poruch metabolismu, tak ono z ní není úniku, jestliže pacient se chce tedy dále léčit. A i ta léčba takzvaně levná je okolo osmi, devíti tisíc měsíčně pro poruchy metabolismu tuků. A to je pro ty lidi poměrně drahé, když mají dávat měsíc co měsíc. Takže i pacienti, kteří třeba úplně nesplňovali kritéria a chtěli si léčbu platit, tak obvykle po půl roce, po devíti měsících prostě řeknou, že na to nemají. Takže u těch pacientů, kterým toto dáváme a splňují kritéria, tak je nutné, abychom toto všechno měli.

To, co my bychom naopak měli mít, a to opět jsem u státních pojištěnců, to jsou děti. Jak víte, tak naštěstí zdravé dítě trošku zlobí, čili udělá si úrazy a tam bychom měli naopak poskytovat ještě větší komfort v ošetřování toho, včetně všech možných odlehčených sáder,

všech možných odlehčených ortéz a podobně, a tam opět jenom na to musíme mít peníze. O nic jiného tady nejde.

Další věcí, která samozřejmě je, jsou velmi kvalitní jak přípravky, tak preparáty, které jsou třeba v kardiologii, gastroenterologii, nefrologii, ale opět, my na ně musíme mít peníze. A snížení té platby o několik stovek na jednoho člověka v té armádě opravdu milionů lidí je potom významným, ale významným schodkem, který se nám může vymstít. Proto – a chci být pozitivně naladěna – doufám, že samozřejmě je to velmi dobře zkonzultováno a zdiskutováno a že opravdu dojde k velmi serióznímu řešení včetně tedy přizvání opozice, za to děkuji panu ministru Stanjurovi, který zde již není, protože toto musíme vědět, že pro naše občany je zabezpečeno, protože kdyby nebylo, přátelé, tak stoprocentně dojde ke snížení zdravotní péče a ke snížení kvality i dostupnosti a toho bych se velmi nerada dožila.

Já jsem velmi hrdá na to, že v České republice – a to si málo lidí zase na druhou stranu uvědomuje – máme opravdu solidární poskytování zdravotní péče a v tom poskytování za státního pojištěnce máme některá unika. Já jsem velmi ráda, že je budeme dodržovat, ale prosím pěkně, nezříkejme se jich, dbejme na to, aby státní pojištěnec měl co nejlepší péči, protože kdyby tam nedošlo k tomu navýšení, doufám, že dostatečnému, ale (nesrozumitelné) nevím, neviděli jsem žádné výpočty – takže musím upozornit, že kvalita zdravotní péče je pro mě naprosto jasná. (Předsedající: Čas, paní poslankyně.) Ano, je pro mě úplně jasná a nemůžeme se jí zříct. Omlouvám se.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Ano, děkuji za dodržení času. A nyní je přihlášen do rozpravy pan poslanec Julius Špičák, ale vidím, že je nepřítomen, a na řadě je pan poslanec Jiří Mašek, také ho zde nevidím, a dále pan poslanec David Kasal, vidím ho tu, takže prosím, pane poslanče. Připraví se paní poslankyně Ivana Mádlová. Prosím, máte slovo. (Poslanec hovoří mimo mikrofon k předsedající.) Chcete? Ano, takže dopředu jenom avizujeme, tak, jako jsme to praktikovali včera, možná i dnes, pan poslanec pokud nestihne do deseti minut své vystoupení, bude pokračovat dalšími deseti minutami. Prosím, máte slovo.

Poslanec David Kasal: Děkuji za slovo, paní předsedající. Dovolte, abych i já přednesl svůj příspěvek k tomuto tisku. Já začnu trošičku netradičně. Je trošku smůla, že tady není pan ministr, ale tak jak říkal od začátku, tak je dobré se bavit nad čísly. Já jsem dneska slyšel, jestli se dobře pamatuji, nebo možná už včera, že pojišťovny mají 50 miliard na svých účtech. To sice je pravda, ale ty pojišťovny hospodaří fondovým způsobem a těch financí, které se nechají uvolnit opravdu pro tu zdravotní péči, je zhruba polovina.

Z hlediska toho tady zaznělo hodně informací číselných, kolik co stojí. A ukazovali jsme na ty nejdražší postupy. Já jsem si dovolil tady vzít jeden na ukázku, musím trošku zakrýt. (Ukazuje materiál.) Tohle je obyčejný výtěr, který děláme komukoliv z nosu, krku, a předesílám, že to není výtěr na covid. Byl jsem překvapen, když jsme ho teď vyúčtovali, nebo mně přišel účet z laboratoře, a jenom toto prosté vyšetření stojí 1 784 korun. Bavíme se tady o poplatku 1 900, respektive 1 500 korun, který by měl být za státního pojištěnce. Takže jeden výtěr spotřebuje tyto peníze, které potřebujeme na všechno ostatní.

Velmi rád jsem slyšel, že by se mělo nastavit valorizační schéma. Pamatuji se, když jsem v roce 2016 byl jako zástupce Sněmovny v Německu a velmi mě tam zaujala jedna věc. My v našem zdravotnictví nemáme zorganizováno to, jaké peníze a na co je budeme používat. My je máme za zdravotní služby. V Německu je měli rozděleny tak, že to, co platily pojišťovny, to bylo na provoz nemocnic, to, co přišlo od spolkové vlády a od jednotlivých vlád, což byla 2, respektive 3 %, to se používalo pro investice, s tím, že si ta jednotlivá zdravotnická zařízení mohla ty peníze, ty finanční částky, kumulovat a z nich mohla potom jednotlivé i větší investiční akce financovat.

Z tohoto pohledu je tedy otázka toho, že to valorizační schéma mluví o čem? Je to o tom, že ty peníze budou jenom na provoz? Nebo ty peníze budou i na investiční věci? Proto si myslím, že by bylo fajn se o tom pobavit hlouběji i do budoucna, aby to bylo opravdu správně nastaveno pro naše zdravotnictví. Všichni poukazují na to, že rok 2022 bude bez problémů. Já se zamyslím, protože tím, že jsem primář oddělení, tak musím vykazovat a financovat, dělám DRG manažera, a průjem, který jsem vykázal na začátku roku, za něj dostanu 22 000 korun a na konci za něj dostanu taky 22 000 korun. Mohu maximálně navýšit výkon o 5 %.

Jestliže se tady bavíme, a všichni jenom poukazovali, co dostaneme za endoprotézu, na lécích, ale my se musíme, vážení, bavit nejenom o energiích, ale i o stravě. Jeden pan ředitel mně řekl, že v současné době už jim navyšují stravné, nebo jídlo, které dovážejí, o 8 %. A co bude po prázdninách? Jak to bude vypadat?

A už tady kolegyně paní profesorka zmínila to, že se zvyšují zálohy za energie. A do nemocnic, do těch krajských a okresních hlavně, protože státně zřízené nebo respektive státně řízené, tam může být i nějaký peníz z ministerstva, tak ty jsou placené pouze a jenom, co dostanou z pojišťoven. Takže když si vezmu, že já mohu zvýšit výkon o 5 %, inflace bude 13 nebo 14 %, tak jak to tam dostane? A druhé úzké hrdlo, které je, je v tom, že pokud ty peníze doputují na ty pojišťovny, tak tam budou, ale přesně, jak tady všichni argumentovali, je napsána úhradová vyhláška na rok 2022 a nikdo v historii nepočítal s tím, že během roku může dojít k výraznému nárůstu cen energií, a teď je jedno, jestli to je benzin, jestli to je ropa, jestli to je elektřina, a ta úhradová vyhláška s tím prostě nepočítá.

Já nejsem schopný říct, kolik to bude, ale na druhou stranu si musíme říct, že pokud bude potřeba dostat peníze do nemocnic, tak stejně v druhé polovině roku bude muset být provedena v zásadě kompenzační vyhláška, kterou ty peníze do těch nemocnic dostanete, jinak budou ležet na účtech pojišťoven. A to je fakt, který tady zatím nezazněl. Z tohoto pohledu bych chtěl navrhnout jednu věc, a to že vítám to, že bude navržen valorizační mechanismus, bylo by dobře se jaksi výhledově poptat i na to, jakým způsobem budou zajištěné peníze na investice obecně do zdravotnictví, a proto bych dal návrh, jestli by nestálo za to dopracovat ten tisk právě o tu valorizaci, abychom se nad tím opravdu zamysleli, protože načítat to jenom ve druhém čtení mně přijde přece jenom trošku riziko. A nastavme ten valorizační mechanismus tak, ať to našemu zdravotnictví prospívá.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, pane poslanče. A nyní vystoupí paní poslankyně Ivana Mádlová a připraví se paní poslankyně Andrea Babišová. Prosím, máte slovo. (Poslankyně Mádlová mimo mikrofon k předsedající: Můžu poprosit taky o prodloužení?) Ano.

Poslankyně Ivana Mádlová: Dobré odpoledne, vážené dámy a vážení pánové. Já jsem ráda, že tady od pana ministra financí zaznělo, že klíčový je pacient, že se bavíme o financování dostupnosti péče pacientovi. To je určitě velmi důležitá informace a zpráva, ovšem nevím, jak jde ruku v ruce se snižováním platby za státní pojištěnce.

To tady v podstatě už probíráme několik hodin z různých stran, v podstatě používáme různé argumenty z různých segmentů péče, data, ekonomiku a tak dále. Na řadě věcí se nemůžeme shodnout. Zdravotnictví se skládá z různých segmentů. Byli tady zmiňováni praktici, byla tady zmiňována lůžková zařízení. A já bych vám ráda přiblížila další segment péče, který se prakticky bez zdravotní péče vůbec neobejde, a tento segment je vymezen zákonem o veřejném zdravotním pojištění v § 22 a je to zvláštní ambulantní péče. Zde se jedná o poskytování péče pojištěncům s akutním nebo chronickým onemocněním. Jsou to lidé, kteří mají určitý hendikep, ať už mentální, nebo smyslový, nebo tělesný, a v každém

případě jsou závislí na pomoci jiné osoby. Jsou to také pacienti, kteří vyžadují paliativní péči anebo jsou v terminálním stadiu.

Pracuji v rezortu zdravotnictví 37 let a poslední roky pracuji právě na zdravotně-sociálním pomezí. Mám zkušenosti z jednotky intenzivní péče, z akutního lůžka, z následné péče, s řízením úseku zdravotní péče. Mám zkušenosti ze zdravotní pojišťovny, kde jsem pracovala, takže si myslím, že povědomí o rezortu zdravotnictví mám poměrně veliké. Chtěla bych vám přiblížit, co taková zdravotní péče v domovech se zvláštním režimem obsahuje. Všeobecně je známo, nebo je spíše povědomí, že tato zařízení jsou pro seniory, kteří už nedokážou sami o sebe se doma postarat, nebo nejsou schopni příbuzní z různých důvodů se o ty své blízké osoby postarat. A pak jsou to osoby, které k tomu mají takové onemocnění, že vyžadují umístění v domovech se speciální péčí, a těmto zařízením se říká domovy se zvláštním režimem. S prací a vůbec s provozem v těchto zařízeních mám sama osobní zkušenosti.

Je to segment, kde každoročně probíhají nejednoduchá jednání o úhradách zdravotní péče. A je pravdou, že skutečně tito klienti, potažmo pacienti, se bez zdravotní péče, ať už praktika, specialistů, nebo všeobecných sester, skutečně neobejdou. Tito klienti mívají obvykle Alzheimerovu nemoc, nebo demenci, nebo Parkinsonovu chorobu, což jsou skutečně onemocnění, která jim nedovolují zůstat ve vlastním sociálním zařízení, a potřebují speciální péči. V těchto domovech pracují jak sociální pracovníci neboli pečovatelé, tak zdravotníci, čili jsou to především všeobecné sestry, praktické sestry a jsou to také fyzioterapeuti a často jsou to i nutriční terapeuti. Všichni tito zdravotníci podléhají zákonu 96 o nelékařích, to znamená, že jsou to zdravotničtí pracovníci, a jejich práce je v podstatě odkázaná na financování ze systému zdravotní péče.

Tito klienti jsou také státními pojištěnci s ohledem na svůj věk. To znamená, že většinou jsou to osoby, které jsou nad 65 let věku, průměrný věk je asi kolem 80 let. To znamená, že jsou to státní pojištěnci, o kterých se tady dnes bavíme a za které se bude snižovat úhrada od státu. Tito pacienti, já nebudu teď říkat klienti, protože to jsou klienti sociálních služeb, ale dnes o nich budu hovořit jako o pacientech, kteří vyžadují zdravotní péči, tak o tyto pacienty se stará praktický lékař a v těch domovech jsou to skutečně sestry, kde jsou jasně dané požadavky ze zdravotní pojišťovny, aby tato zařízení vůbec mohla fungovat. Jedná se o všeobecné sestry, jak jsem říkala, o praktické sestry, ale jedná se také o sestry se specializací, u kterých je jasně přiřazený konkrétní výkon. A pokud ta sestra se specializací v tomto domově není, tak tento výkon se nemůže realizovat. A je to výkon poměrně zásadní, protože ten je vlastně přijímací, kdy ta sestra musí zhodnotit podle určitých kritérií zdravotní stav toho klienta, aby se vůbec mohla zahájit tedy ta ošetřovatelská péče.

Požadavky jsou také přísné i co do počtu personálu, to znamená, že pokud tyto domovy mají nepřetržitý provoz, tak je vyžadován šest a půl úvazek sestry. Asi nemusím zdůrazňovat, že i v těchto zařízeních je obrovský problém sehnat profesi všeobecné sestry, protože je to práce nesmírně fyzicky, a zejména psychicky náročná, a nemůžeme v těchto zařízeních absolutně konkurovat platům v lůžkových zařízeních, a to mnohdy ani ambulancím. Takže ta situace není jednoduchá a naši klienti vyžadují poměrně náročnou i specializovanou ošetřovatelskou péči. Provádějí se tam specializované nebo specializovanější výkony, kromě té základní péče, které vyžadují určitou erudici, a ty sestry si musí skutečně obnovovat svoje vzdělání, musí si doplňovat novinky v těchto výkonech. A aby mohly jezdit na školení, tak zase to souvisí s úhradami ze zdravotní péče, protože samozřejmě kde jinde ty peníze brát? A je nutné tedy i v tomto směru udržovat erudici v souladu s těmi nejnovějšími poznatky. Protože pokud by nedocházelo vlastně k aktualizaci novinek, nebo kdyby sestry nenavštěvovaly tyto vzdělávací akce, tak by mohlo docházet i k používání nesprávných postupů, nesprávných materiálů. Zbytečně by mohly vznikat komplikace a to si myslím, že je samozřejmě velmi nežádoucí. Takže je nutné brát i v potaz to, že nejen ta péče je hrazena, ale samozřejmě i potom to další vzdělávání.

Co se týče těch specializovaných výkonů, tak si dovolím upozornit na ty, které se provádějí nejčastěji. Je to například podávání léků. Já tady zmíním podávání léků ústy, abyste si dokázali vůbec představit, co to znamená u takového pacienta, který má Alzheimerovu nemoc nebo demenci, podat mu lék, protože on sám není vůbec schopen. On si nepamatuje, že ty léky má užívat, samozřejmě není absolutně schopen si ty léky přijmout. A ty léky musí podávat sestra, nikoliv sociální pracovník, protože je to odborný výkon, a ta sestra musí předtím, než ten lék podá, tak musí nějakým způsobem zhodnotit v rychlosti stav toho pacienta. A ten lék velmi těžko přijímá, protože takovíto pacienti vůbec nechápou, co po nich chcete. Když jim řeknete „otevřete ústa“, tak oni vám nerozumějí, oni nechápou, co po nich chcete. Polkněte, vezměte si lék, to všechno je velmi zdlouhavý proces, velmi náročný, který vyžaduje specifickou komunikaci, specifický přístup. Nemůžete na ně zvyšovat hlas, nemůžete být rychlý, musíte počkat, když odmítají, protože potom jdou třeba do agrese. To znamená, že opravdu bez toho zdravotnického pracovníka se v těchto zařízeních absolutně neobejdete. Poté, když se vám podaří ten lék podat, tak musíte zkontrolovat dutinu ústní. Sdělit klientovi, že má vypláznout jazyk. Zase – často nerozumí, co se po něm chce. To znamená, že je to opravdu velmi složité, a pokud by tito pacienti léky neužívali, tak je to velký problém. Protože oni nemají jenom tu demenci, ale oni mají pochopitelně i nemoci, které jsou spojené se stářím. To znamená, že tam jsou stavy po cévních mozkových příhodách. Jsou to pacienti urologičtí, mají gynekologické problémy, vyžadují očaře, ale také vyžadují úplně samozřejmě psychiatra, který za nimi dochází.

To znamená, že vidíte, že pacienti v těchto zařízeních nevyžadují jenom...

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Paní poslankyně, omlouvám se, vašich prvních deset minut uběhlo. A nyní, prosím, pokračujte, máte dalších deset minut. Prosím.

Poslankyně Ivana Mádlová: Děkuji. To znamená, že se tam nejedná jenom o tu základní péči praktika a všeobecné sestry, ale tito klienti vyžadují i ambulantní specialisty, což se někde nebere úplně tak jako v potaz, protože dost často se k těmto domovům přistupuje jako k domovům, kde ten klient vlastně v klidu ve stáří prostě nějakým způsobem stráví ten svůj zbytek života, že se věnujeme jenom společenským aktivitám, procházkám a podobně. Ale tito pacienti mají opravdu řadu zdravotních problémů a toho zdravotnického pracovníka prostě potřebují.

To znamená, i tito klienti nebo pacienti vyžadují i ambulance specialistů, kam se musí sanitním vozem převážet, protože mají v 90 % pohybové problémy, a musí se tedy dovézt za specialistou. Už dneska získat termíny ke specialistovi není vůbec jednoduché. Ty termíny jsou často dlouhé. Tito klienti také vyžadují chirurgické a ortopedické zákroky. Pokud se jedná o elektivní výkony, jako je třeba výměna kyčelního kloubu, tak tam ty čekací doby začínají být velmi problematické, a myslím, že už to tady zaznělo včera, že se prodlužují čekací doby na ortopedické operace, a mezi nimi je právě i výměna kyčelního kloubu. A to vlastně potřebují i pacienti v těchto zařízeních. Já sama s tím mám nedávnou zkušenost, kdy opravdu bylo velmi problematické sehnat nebo dostat termín na operaci a výměnu kyčelního kloubu a tento termín se prodlužoval, protože v tom hraje roli i vlastně období po pandemii, kdy jsou nějaké odložené výkony, kdy se dohánějí ty operace a zdravotníci to nestíhají, a je to samozřejmě obrovský problém. Ty problémy jsou různorodé, o tom už tady také byla řeč, že je nějaká omezená kapacita zdravotníků, operatérů, kapacita operačních sálů a podobně. K tomu se nebudu tedy dál vracet.

Jinak si je potřeba uvědomit, že tyto domovy se zvláštním režimem jsou opravdu potřeba. Jejich kapacita je nedostatečná a data uvádějí, že je přibližně 70 000 osob, u kterých byla diagnostikována Alzheimerova nemoc. A k tomu musíte připočíst ještě ty, kteří mají demenci třeba z jiných příčin. To, že stoupá velmi výrazně toto číslo, je také dáno tím, že zdravotní pojišťovny zařadily i speciální vyšetření do úhrad praktikům. Toto vyšetření by se

mělo provádět, tuším, jednou za dva roky v souvislosti s preventivní prohlídkou. A je to určitě dobře, že se toto vyšetření provádí, ale je to také spojeno s tím, že je tedy odhaleno, že tato choroba se vyskytuje vlastně ve vyšší frekvenci, než by se dalo vlastně předpokládat.

Jinak léčba Alzheimerovy choroby je poměrně nákladná. Pojišťovny uvádějí, že průměrné náklady na jednoho člověka jsou asi 43 000 korun, a zdravotní pojišťovny spočítaly, že u pacienta s Alzheimerovou chorobou je to v průměru něco přes 54 000 korun. Tato data jsou dohledatelná. Čili je to nad průměrem nákladů u běžného pacienta. Takže i to je potřeba brát v potaz.

Tito klienti nebo pacienti vyžadují i kompenzační pomůcky, protože mají problémy s pohyblivostí, vyžadují inkontinentní (?) pomůcky. Převážná většina těchto pacientů potřebuje inkontinentní (?) pomůcky, na které se teď začalo více doplácet, myslím že ve třetím stupni inkontinence. Potřebují berle. Potřebují chodítka. Potřebují vozíky. Tam jsou nějaké doplatky. Čili je i reálná obava z tohoto segmentu, že ty doplatky se budou, nebo se můžou zvyšovat v tom roce 2023. Nepočítám, že v roce 2022, a byli jsme tak ujišťováni, že k žádným změnám nedojde, čili doufejme, že to tak bude. Ale nicméně není jasné, z čeho bude financován rok 2023 a dále. A jsou oprávněné obavy z tohoto segmentu. Já jsem ještě členkou segmentu pro zdravotně-sociální pomezí – a samozřejmě ty obavy z tohoto segmentu jsou, že se bude více doplácet na tyto kompenzační pomůcky, že se zvýší doplatky na inkontinenční pomůcky. Souvisí to i s doplatky vlastně na léky. O tom už tady říkali mí předřečníci lékaři. Mohou se v podstatě zvednout nebo se prodlouží doby čekací na vyšetření u specialistů nebo právě na tyto elektivní ortopedické operace. To samozřejmě problém je, protože tito pacienti ve vyšším věku trpí obrovskými bolestmi kloubů, takže pokud se čekací doby u těchto ortopedických operací prodlužují, tak pak to znamená, že z tohoto částečně pohyblivého pacienta se stane úplně nepohyblivý pacient a zůstává na lůžku, protože on pro velké bolesti nemůže chodit, a neovlivní to ani příliš výrazně léky proti bolesti, které pochopitelné užívá.

Jinak z dalších specializovaných výkonů bych mohla jmenovat třeba u výživy perkutánní endoskopickou gastrostomii, to znamená, kdy se vlastně umisťuje speciální set pro výživu přes stěnu břišní do žaludku, kdy je to dočasné řešení, když tito pacienti nemůžou přijímat stravu, a právě u Alzheimerovy nemoci nebo u demencí opravdu problémy s výživou značné jsou. Zase to vyžaduje specifický přístup sestry i lékaře a nutričního terapeuta, protože potom hrozí, že pacient upadá do malnutrice a je kachektický, což je velmi nežádoucí stav.

Snažila jsem se vám tady přiblížit problematiku domovů se zvláštním režimem a chtěla jsem vám vlastně přiblížit a zdůraznit, že pacienti se v těchto domovech v žádném případě bez zdravotní péče neobejdou. Ta zdravotní péče je pro ně důležitá, aby mohli při této kombinaci různých chorob, které mají, mít důstojný a kvalitní život, a bylo by jaksi velmi nežádoucí v naší kultuře a při nastavené kvalitě péče, aby tento segment se potýkal s tím, že by od roku 2023 mělo dojít k nějakému zmrazení úhrad vlastně za zdravotní péči v těchto zařízeních. To, že ministr financí trvá na tom, že se sníží platby za státní pojištěnce, to se dá do určité míry pochopit. Přece jenom není zdravotník, v rezortu zdravotnictví nikdy nepracoval, a chápu, že pro něj dodržení slibu před volbami, že sníží státní dluh, tak že ho chce dostát. Byla by velká škoda, kdyby to bylo za každou cenu a ať to stojí, co to stojí.

Co je ale nepochopitelné, že v podstatě toto obhajuje ministr zdravotnictví, který je lékař a celý svůj život pracuje ve zdravotnictví. Jsem si jistá, že určitě vykonává i nějaké manažerské pozice. To znamená, že rezort zdravotnictví velmi dobře zná. A že na to přistupuje i v době, kdy není jasný valorizační mechanismus. My tady o něm mluvíme celou dobu, ale prakticky je to jenom, že by to mohlo být navázané na ten parametr nebo na onen, ale v konečném důsledku zatím nic představeno není.

My jsme opravdu velmi rádi, že se na tom budeme moci podílet, ale v situaci, kdy zatím není nic jasné, tak snižovat platby za státní pojištěnce je velmi nešťastný krok. A sám pan

ministr vlastně v březnu v rozhovoru pro rozhlas vlastně sdělil, že určitě nedojde k zásadnímu zhoršení dostupnosti péče, ale samozřejmě může se stát, na to se všichni musíme postupně začít připravovat, že se prodlouží čekací lhůty u lékaře. Čili my jsme byli na 11. schůzi Poslanecké sněmovny ubezpečeni, že ručí za to, že rozpočet je nastaven, nepovede ke zhoršení zdravotní péče, aby v březnu začal připravovat občany na to, že může dojít k prodlužování čekacích lhůt v ambulancích. Myslím si, že to je nešťastný krok, a držme nám všem pacientům palce. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, paní poslankyně. A nyní s faktickou poznámkou je přihlášena paní poslankyně Helena Válková. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Helena Válková: Děkuji. Já možná nebudu potřebovat ani dvě minuty. Já jsem se zájmem sledovala výkon a řečnický projev i co do obsahu, i co do formy paní kolegyně doktorky Mádlové. Bohužel tady v tomto ohledu musím podepsat každé slovo, protože jsem na vlastní kůži zažila péči o svoji maminku. Začalo to demencí, končilo to Alzheimerem. A všechny ty problémy, které popisovala, jsem zažívala na vlastní kůži. Sedm roků, opravdu, které se zhoršovaly. I od té částečné pohyblivosti, částečné nepohyblivosti do úplné nepohyblivosti. Všechno jsem s ní prožila, včetně té inkontinence.

Nebudu ty detaily, které daleko lépe popsala paní poslankyně Mádlová, vaším prostřednictvím, paní místopředsedkyně, znovu opakovat. Ale chci se pozastavit jenom u jednoho momentu. Celou tu dobu – a byla umístěná ve výborném zařízení na Palatě, skvělý ředitel pan Procházka – se potýkala tato zvláštní nemocnice, ono je to specializované zařízení, s velkým problémem nedostatku zdravotních sester a nedostatku personálu, který by mohla zaplatit tak, aby právě těm klientům, kteří tam byli umístění a jejichž stav se zhoršoval, poskytla péči, kterou by jim ráda poskytnout měla a chtěla. A při představě, že se bude tady ubírat, tak jsem si to promítla a říkala jsem, je to vzpomínka na moji maminku, aspoň vystoupím a řeknu – prosím, zvažme i osudy těch konkrétních rodin, které jsou potom donuceny po pětileté péči doma tu svoji milovanou osobu umístit někam jinam (upozornění na čas), a to zařízení nebude mít prostředky na to, aby jim tu péči, kterou jí rodina poskytovala (opět upozornění), v kvalifikované... Dobře. Všichni víte, co jsem chtěla říci, a děkuji paní kolegyni, že to tak krásně vylíčila. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Ano, děkuji. A nyní je přihlášená paní poslankyně Andrea Babišová, připraví se pan poslanec Lubomír Wenzl. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Andrea Babišová: Děkuji za slovo, paní předsedající. Dobrý večer, kolegyně, kolegové, členové vlády. Nebudu tak obsáhlá jako moje kolegyně přede mnou. Jsem ze severní Moravy, takže budu hovořit kratce, uderně a intenzivně, jak jsme zvyklí u nás. A opravdu už tady bylo za celou dobu řečeno mnoho. Ale přesto si neodpustím nějaké malinké zkrácené povídání.

Pracuji ve zdravotnictví, nebo pracovala jsem ve zdravotnictví více než 22 let, z toho většinu času v manažerských postech, a toto téma samozřejmě se mě velice dotýká. Jsem základní článkou v uvozovkách bohumínské městské nemocnice, kde jsem si zažila od píky veškerý svůj profesionální život, a proto bych se chtěla jenom dneska krátce vyjádřit ke změně rozpočtu a ke zkrácení financí našemu zdravotnictví.

Snížení plateb státu za jeho pojištěnce se už na první pohled jeví jako naprosto nepochopitelný a navíc nelogický krok. Předpokládali jsme, že po covidové pandemii nikdo nebude zpochybňovat nutnost finančně zdravého zdravotnictví. Opravdu jsme se mýlili. Ideologie vítězí nad rozumem a nad čísly. Snížení plateb a vytvoření vnitřního dluhu 14 miliard se někde musí projevit. Objektivně je zdravotnictví postiženo vládními škrty

nejvíce. Vedle snížení plateb do zdravotnického (zdravotního) pojištění za státní pojištěnce se snížil také rozpočet Ministerstva zdravotnictví, a to oproti původnímu plánu o 5,5 miliardy a oproti roku 2021 o více než 1 miliardu. Nepochopitelné a pro nás zdravotníky nevysvětlitelné.

Proč se vývoje situace obáváme? Už pro letošní rok byl rozpočet zdravotních pojišťoven nastaven jako deficitní. Primárně se bez nákladů na covid vyšplhal deficit po započtení nákladů na zvýšení platů na minus 17 miliard. K tomu je třeba připočíst náklady na testování, které samo Ministerstvo zdravotnictví odhadovalo ke konci února na 10 miliard. Tento údaj je z 24. února letošního roku. Samozřejmě bude také nutné zaplatit vakcíny a další nasmlouvané léky na covid. Na účtech zdravotních pojišťoven jsou skutečně zůstatky okolo 50 miliard. Ale když odečteme výše uvedené náklady a vezmeme v úvahu, že měsíčně je třeba na úhradu a provoz pojišťoven 37,5 miliardy korun, tak je tato bilance zcela jiná. Zůstatky jsou celkové, ne pouze v rezervních fondech. K tomu je třeba myslet na to, že Ministerstvo zdravotnictví bude muset vydat novou vyhlášku, která bude nemocnicím a dalším zdravotnickým zařízením kompenzovat zvýšené náklady. Potom už nám pro letošní rok nezbývá vůbec nic, a to jsme na začátku roku a nevíme, co přijde.

Covidová doba bude mít ještě dopady, a to jak na pacienty, tak na zdravotníky, a proto bychom měli usilovat, aby zdravotnictví bylo finančně stabilní. A to v těchto jednoduchých počtech ještě nejsou brány v úvahu obrovské finanční náklady, které s sebou přináší současná uprchlická krize. Tento stav zároveň spolu s neznámým budoucím vývojem epidemické situace, která nás čeká na podzim, by měl vládu přesvědčit, aby se zachovala zodpovědně a plánovaně a plánované škrty za státní pojištěnce přehodnotila. Řekněme si upřímně, že zdravotnictví bude dostupné a finančně zabezpečené, jak ho nastavíme my, politici. Vše je otázkou priorit. Nevíme totiž, jak současná situace na Ukrajině dopadne. Víme ale jistě, že můžeme počítat s doléčením raněných desítek i stovek Ukrajinců, kteří k nám budou transportování po případné stabilizaci situace na Ukrajině.

Pokud budu přímo citovat lékaře pana doktora Balíka: Bude to podobná situace jako v roce 2014 po ruské agresi na Krymu a Donbasu. Z tohoto scénáře bude sociální složení uprchlíků do Česka z 80 % zatěžovat chirurgii, gynekologii a pediatrii. V případě zhroucení Ukrajiny a její okupace pak můžeme v naší zemi očekávat až 1 milion uprchlíků a zátěž bude enormní nejen pro intenzivní medicínu. Tento obor je suverénně nejdražší v rámci medicíny a náklady na lůžko intenzivní péče pojídají až 40 až 45 % hospitalizačních nákladů. Z toho vyplývá i určitá zodpovědnost za zdravotnický systém a rozpočet při ordinování diagnostických a léčebných postupů.

Nakonec mi dovolte citovat prezidenta České lékařské komory, pana doktora Kubka: Současná situace na Ukrajině bezpochyby představuje pro náš zdravotnický systém výzvu o to větší, že nastala v době, kdy české zdravotnictví za sebou má velmi náročné období v souvislosti s epidemií covidu-19, která navíc ještě řádně neskončila. Muselo být odloženo mnoho zdravotních výkonů, které však nelze odkládat stále, protože péči naši pacienti potřebují. Česká lékařská komora se již obrátila otevřeným dopisem na premiéra s naléhavou výzvou, aby vláda přehodnotila svůj plán úspor a zdravotnictví dala tolik financí, kolik potřebuje. Naše zdravotnictví je v situaci, kde se v této chvíli škrtat nedá.

S tímto prohlášením plně souhlasím, a proto vyjadřuji svůj nesouhlas s předloženým návrhem zákona. Děkuji vám.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám také děkuji. Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, budeme pokračovat v projednávání tohoto bodu. Jako další je řádně přihlášen do rozpravy pan poslanec Lubomír Wenzl a připraví se pan poslanec Miloslav Janulík. Prosím, pane poslanče, můžete mluvit.

Poslanec Lubomír Wenzl: Vážený pane předsedající, vážení členové vlády, vážené kolegyně, kolegové, dovolte mi v krátkosti se vyjádřit k nyní projednávanému bodu pohledem člověka, který nemá zdravotnické vzdělání, ale profesně s touto oblastí spojeného.

Logické, selským rozumem pochopitelné, ale hlavně smysluplné by bylo přidání finančních prostředků do systému, a ne, jak je dnes na programu této schůze, naopak odebrání finančních prostředků. Naše země má za sebou dva těžké roky v souvislosti se zvládáním epidemie koronaviru, která zasáhla každého občana naší země. Je třeba uvést, že sektor zdravotnictví byl jedním z hlavních, neřkuli nejdůležitějším pilířem při zvládnutí této epidemie. Díky ohromného nasazení zdravotníků, lékařského, ošetřovatelského personálu, ale i nezdravotníků pracujících v tomto odvětví, kteří jsou nezbytně nutní pro udržení chodu zdravotnického zařízení, a je jedno, jestli se jedná o veřejný, nebo soukromý sektor, a bez rozdílu, zda se jedná o poskytovatele akutní lůžkové péče, nebo poskytovatele ambulantní péče, nedošlo po celou dobu k úplnému zastavení ekonomiky. A teď z předloženého návrhu v případě jeho schválení vyplývá, že na oblast zdravotnictví dopadnou škrty nejvíce. To mně nepřipadá úplně normální. Nerozumím, není mi jasné, proč se k tomuto kroku přikročilo a proč pan ministr zdravotnictví na toto přistoupil a proč nebojuje za rezort, který vede.

Je třeba říci, že epidemie koronaviru v oblasti zdravotnictví dopadla na občany naší země, na pacienty. Došlo k omezení péče v nemocnicích, ať už v segmentu ambulantním, nebo, a tam zejména, v segmentu lůžkové péče, zčásti vzhledem k onemocnění zdravotníků, protože i ti jsou lidé, ale hlavně vzhledem k tomu, že bylo nutné úplně změnit chod nemocnic tak, aby mohla být zabezpečena péče o pacienty s onemocněním covid. Došlo k omezení preventivních vyšetření, ale také k omezení a v určité době i k úplnému zastavení plánovaných výkonů, například ortopedických operací. Nemocnice v nejtěžších dobách poskytovaly pouze akutní péči pro necovidové pacienty a ostatní péči poskytovali pro pacienty s onemocněním covid, ať už na lůžkách intenzivní péče, na lůžkách ARO, ale i na lůžkách standardních.

Vzhledem k vývoji situace v určitých obdobích, kdy vážně hrozilo maximální naplnění lůžkových kapacit v nemocnicích, to by znamenalo nemožnost poskytovat odpovídající zdravotní péči, ministři zdravotnictví byli nuceni vydávat mimořádná opatření, která spočívala ať již v úplném zákazu provádění elektivní zdravotní péče, to bylo na konci měsíce prosince 2020, anebo potom od dubna 2021 bylo doporučení k omezení elektivní zdravotní péče. Ale zase na druhou stranu bych k tomuto chtěl uvést, že nemocnice reagovaly, protože znaly svoje stavy, tak jak musí reagovat na situaci v rámci regionu, takže k tomuto kroku přistupovaly někdy i dříve, než tato opatření byla vydána. Zdravotníci situaci ostatně jako vždy zvládli a za to jim patří veliký dík.

Konkrétní příklad z jedné nemocnice. Nemocnice s necelými 500 lůžky měla v určitém období hospitalizovaných 30 pacientů s onemocněním covid, kteří vyžadovali péči na jednotce intenzivní péče, popřípadě na oddělení ARO, z toho jich bylo 20 na umělé plicní ventilaci, a 120 pacientů s onemocněním covid, kteří vyžadovali zdravotní péči na standardním lůžku s podporou kyslíku. Samozřejmě někdo by mohl říci, že stále tato nemocnice měla dvě třetiny volné kapacity. Ano, ale ne v segmentu intenzivní péče, ARO. Standardní lůžka byla k dispozici, ale i přes velké nasazení a chuti pomoci ze strany dobrovolníků, výpomoci ze strany Armády České republiky, Hasičského záchranného sboru nebyl k dispozici kvalifikovaný personál vzhledem k tomu, že i v této době byl nemocný a hlavně byl přesunut na takzvaná covidová oddělení jako výpomoc, neboť pro péči bylo nutné mít větší počet personálu než v dobách, kdy covid zde nebyl.

Ale i další občané pacienti jsou oběťmi této epidemie, neboť došlo k odložení plánované zdravotní péče, v mnoha případech i několikrát. Docházelo a dochází ke zbytečnému zhoršení kvality jejich života. A nejedná se pouze o takzvané státní pojištěnce, ale jsou mezi nimi i lidé v produktivním věku, kteří byli nebo i jsou ještě stále omezeni vzhledem ke svému zdravotnímu problému, jehož řešení bylo odkládáno nebo ještě je

odloženo, jsou v pracovní neschopnosti, přičemž sami mají zájem co nejdříve se vrátit do zaměstnání. V době, kdy se zdravotnictví po zvládnutí epidemie nadechuje, zdravotníci vůči lidem cítí dluh a chtějí i přes dlouhodobou personální neobsazenost v mnoha zařízeních poskytovatelů akutní lůžkové péče co nejdříve poskytnutí této péče dohnat, zkrátit čekací lhůty. A má dojít ke škrtům. Zdravotníci udělají vše pro to, ostatně jako vždy, jsou to srdcaři, zaměstnání berou jako své poslání, aby ke snížení tohoto skluzu došlo, ale kdo nebo jak zaplatí tyto výkony?

V této souvislosti je nutné zmínit ještě jednu podstatnou a zásadní věc, kterou pacient nevnímá a nesmí vnímat, a to samé nevnímají a nesmí vnímat ani zdravotníci, kteří tuto péči poskytují, a je to to, s čím se potýká management nemocnic – například limity počtu provedených plánovaných výkonů. Například co se týče té strany zdravotních pojišťoven a následně platba za poskytnutou zdravotní péči, kdy neexistuje „stejný výkon rovná se stejná platba“, konkrétně u poskytovatele zdravotní péče, který péči poskytl. Obecně otázka pojmu „individuální základní sazba“ je určitě na jinou diskusi, ale bylo potřeba tento pojem zmínit, neboť do konceptu zapadá a má zásadní vliv na příjmy poskytovatelů zdravotní péče ze systému veřejného zdravotního pojištění. V případě přijetí novely dojde k snížení finančních prostředků pro poskytovatele zdravotní péče z tohoto systému. A dále, co musí řešit management nemocnice, a určitě se ptá: brala vláda a pan ministr zdravotnictví v potaz, že došlo a zřejmě ještě dojde k razantnímu zvýšení na straně nákladů, ceny v řádu desítek procent, ceny energií, elektřina, plyn, voda, pohonné hmoty, potraviny? To jsou komodity, které jdou na vrub poskytovatelů. A co se týče příjmů, tak z 99 % tvoří příjmy ze systému veřejného zdravotního pojištění.

Co lze očekávat vzhledem k situaci občanů, vycházím z otevřených zdrojů, tak i zdravotníci jsou občané a bude možná, byť si to nikdo nepřeje, docházet k tlaku z jejich strany na zvýšení platů. Pan ministr má zkušenost z velkého zdravotnického zařízení Fakultní nemocnice Brno – Bohunice. Vážím si ho velice jako lékaře. A o to víc mne překvapuje, že po tom, čím si i tato nemocnice prošla v uplynulém období, jak náročné období to bylo, kdy byl při tom, byl v tom ohni, tak souhlasí s tím, aby ze systému bylo vzato 14 miliard korun.

Dosud jsem neslyšel, jaký je plán pana ministra na podzimní měsíce tohoto roku, pokud by opět měla přijít vlna epidemie koronaviru, což si samozřejmě nikdo z nás nepřeje, aby se situace, kterou jsme zažili v uplynulých dvou letech, opakovala. Co bude, jaký je plán? A na základě tohoto všeho přijde systém o finanční prostředky ve výši 14 miliard korun? Jsem hrdý na zdravotnictví, na lidi, kteří ve zdravotnictví pracují, jak situaci zvládli. A nyní navrhovaným škrtem má být zdravotnictví a opět zdravotníci postiženi? Děkuji vám za pozornost.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám také děkuji, pane poslanče. Jako další je do rozpravy přihlášen pan poslanec Miloslav Janulík, kterého nevidím, že by byl přítomen v sále. V tom případě požádám další přihlášenou do rozpravy a to je paní poslankyně Iveta Štefanová. A připraví se pan poslanec Julius Špičák. Prosím, paní poslankyně.

Poslankyně Iveta Štefanová: Děkuji za slovo. Vážený pane předsedající, vážené kolegyně, vážení kolegové, dovolte mi, abych se vyjádřila k překládané novele zákona o pojistném na veřejné zdravotní pojištění. Když v prosinci minulého roku nastupovala pětikoaliční vláda, slibovala, že chystané škrty se nebudou občanů týkat a půjde hlavně o provozní náklady jednotlivých ministerstev. Nemám nic proti úsporám. Je chvályhodné, že se stát snaží uspořit peníze daňových poplatníků. Ale neměl by tak činit na úkor rizika zhoršení zdravotní péče, ke kterému takto razantní snížení plateb za státní pojištěnce zdravotním pojišťovnám, obávám se, že povede. Jedná se o klasický příklad šetření na nesprávném místě. Místo aby stát odebral peníze politickým neziskovkám nebo solárním baronům, rozhodla se vláda ohrozit už tak dost zkoušené zdravotnictví.

Ve svém programovém prohlášení vláda slibovala, že bude provádět kroky pro finanční zajištění našeho zdravotnictví. Provádění takovýchto škrtů a takovéto šetření snížením plateb za státní pojištěnce považuji za krok přesně opačným směrem. Argumenty, které vláda na podporu těchto škrtů v důvodové zprávy uvádí, jsou dle mého mínění zavádějící. Ve zprávě se mimo jiné uvádí: V souvislosti s projednáváním zákona o státním rozpočtu pro rok 2022 došla vláda České republiky k závěru, že aktuální stav veřejných financí je nezbytné řešit zapojením všech veřejných zdrojů, které v současné době nejsou efektivně využívány. Mezi tyto prostředky patří i zůstatky na jednotlivých fondech zdravotních pojišťoven k 31. prosinci 2021. Ke konci roku 2021 disponovaly zdravotní pojišťovny celkovými zůstatky na všech fondech zhruba 50 miliardami korun. Do těchto čísel jsou ovšem zahrnuty i rezervní fondy a další položky, které jsou nezbytné pro zajištění pojišťoven v případě nenadálých okolností, které by mohly celý systém rozkolísat. Brát pojišťovnám tyto prostředky považuji za nerozumné a ohrožující do budoucna celý systém zdravotní péče v České republice.

To, že se tento názor opírá o reálná fakta, dokazuje i stanovisko České lékařské komory, která se ke snížení plateb za státní pojištěnce postavila rovněž velmi kriticky a premiérovi Fialovi napsala v březnu dopis, ze kterého cituji: 14 miliard korun, které vaše vláda hodlá ještě letos na zdravotnictví ušetřit, je jen malou záplatou pro státní rozpočet, a to za cenu velké díry do ekonomické bilance systému veřejného zdravotního pojištění. Konec citace.

Toto téma jsme probírali i na podvýboru pro financování zdravotnictví a zdravotní pojišťovny. I zástupci zdravotních pojišťoven se na tento návrh dívají s nelibostí. Z jejich úst jsme slyšeli jejich reálné obavy nad následky snížení platby za státní pojištěnce. Ano, říkají, že ustojí hrazení zdravotní péče i po snížení tohoto důležitého příjmu, ale pouze do konce tohoto roku, a to ještě za cenu vyčerpání prakticky veškerých svých rezerv, a další rok jsou schopni zvládnout pouze s valorizací. Podle mého názoru je automatická valorizace platby za státní pojištěnce naprostá nezbytnost a mělo to být už dávno. Rozhodně ale nechápu, proč tomu má předcházet takové výrazné snížení. Je potřeba zavést valorizaci platby za státní pojištěnce, ale bez jejího snižování z té současné výše, a nedopustit riziko vyčerpání rezervních fondů zdravotních pojišťoven.

Vláda si v této věci vlastně protiřečí. Na jedné straně se chystá ve zdravotnictví škrtat a na druhé straně si nechala schválit za dramatických okolností zválcováním Sněmovny a porušením demokratických principů pandemický zákon pod záminkou, že ho potřebuje pro případnou podzimní vlnu epidemie, a to dokonce i proti rozhodnutí vlastních senátorů, kteří se proti této normě rovněž většinově postavili. Takže na jedné straně vláda očekává podzimní vlnu epidemie a potřebuje k jejímu zvládnutí omezování svobod, práv občanů a ústavní principy schválením pandemického zákona, a na straně druhé připravuje rozsáhlé škrty ve zdravotnictví, které systém oslabí a omezí naši schopnost čelit krizovým situacím, které jsme v minulosti zažívali. A to v situaci, kdy naše zdravotnictví bude čelit dalšímu obrovskému tlaku, kdy do země přichází několik set tisíc uprchlíků. V situaci, kdy se jedná právě o statisíce nových státních pojištěnců, kterým stát garantuje kromě podpory i zdravotní pojištění zdarma, škrtá vláda právě v oblasti zdravotního pojištění. Nejen že to nedává logiku, ale jedná se přímo o hazard se stabilitou našeho zdravotního pojištění. Právě pro tyto případy mají pojišťovny vytvořeny rezervní fondy, které jim chce současná vláda nepochopitelně zkrátit. Vyčerpání systému veřejného zdravotního pojištění, ke kterému by mohlo díky těmto škrtům dojít, by se brzo obrátilo i proti současné vládě. Spoléhat v dnešní situaci na skutečnost, že se bude pozitivněji než v minulém roce vyvíjet situace na příjmové stránce od ekonomicky aktivních plátců pojistného, kdy s ohledem na inflaci budou příjmy vyšší, jak se domnívá v důvodové zprávě vláda, je velmi naivní.

Ekonomické důvody, které vláda pro seškrtání příspěvku na státní pojištěnce předkládá, jsou tedy tváří v tvář současné situaci druhotné a vláda by měla své rozhodnutí snížit příspěvek na státní pojištěnce ve světle dnešních událostí přehodnotit, novelu v tomto znění

stáhnout a místo snížení plateb za státní pojištěnce zavést její automatickou valorizaci. Děkuji za pozornost. (V sále zesiluje hluk.)

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám také děkuji, paní poslankyně. Přečtu omluvu. Z jednání schůze dne 4. 5. od 20.40, dnes, se omlouvá z pracovních důvodů pan poslanec Roman Bělor. Jako další je přihlášen do rozpravy pan poslanec Julius Špičák, kterého zde nevidím. V tom případě budeme postupovat dál. Další přihlášenou je paní poslankyně Pokorná Jermanová. Prosím, paní poslankyně, máte slovo. A poprosím vás, kolegyně, kolegové, kteří se vracíte do sálu, abyste ztišili hluk, aby bylo dobře rozumět, co paní poslankyně říká. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Jaroslava Pokorná Jermanová: Děkuji, pane předsedající. Vážené kolegyně, vážení kolegové, vážení přítomní členové vlády, tato vláda se zaklíná zodpovědností a zaplavuje nás vznosnými frázemi o tom – pane předsedo, já se omlouvám...

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám velmi dobře rozumím. Kolegyně a kolegové, máte-li potřebu něco diskutovat, jděte do předsálí, ať je dobře rozumět, co paní poslankyně říká. Prosím, pokračujte.

Poslankyně Jaroslava Pokorná Jermanová: Takže já začnu od začátku. Tato vláda se zaklíná zodpovědností a zaplavuje nás vznosnými frázemi o tom, jak chce budoucí generace ochránit před dluhy. Právě na zdravotnictví je zřetelně vidět, jak je to pokrytecké. Je naprosto evidentní, že jde jen o lacinou a pro budoucnost velmi drahou pózu na efekt. Neříkám to jen proto, že se to ode mě čeká jako od opoziční poslankyně. Já to říkám se vší vážností, protože cítím povinnost veřejnost před tímto nebezpečím varovat. Varovat před tím, aby příští generace nebyly zatíženy obrovskými náklady a nemusely nést zbytečné oběti. Nemusím být odborníkem na zdravotnictví, abych věděla, že prevence je mnohem levnější než léčba následků. Fialova vláda chce nyní šetřit na zdraví lidí. Jen v letošním roce půjde zhruba o 20 miliard korun, které avizuje jako úspory. Tyto náklady potom lidé budou platit v budoucnu.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vás poprosím, kolegyně, kolegové, zvlášť v pravé části sálu... zvlášť v pravé části sálu o ztišení. Prosím, pokračujte.

Poslankyně Jaroslava Pokorná Jermanová: Děkuji. Pro toho, koho zajímají jen čísla na výdajové stránce rozpočtu, tak pro toho říkám, že to bude v podobě nákladů na léčbu nemocí, kterým by bylo možné předejít už dnes za mnohem menší peníze. Pro nás, kterým záleží na lidských životech, dodávám, že to odnesou hlavně lidé, kteří budou vážněji nemocní, nebo budou předčasně umírat. Životy a vážné zdravotní problémy těchto lidí půjdou na vrub vlády Petra Fialy a jeho koaličních partnerů.

Já vím, že to zní pateticky, ale je to tak. Už jen to, že tato vláda ždímá lidi finančně, je neodpustitelné. I tyto náklady zaplatíme v budoucnu v podobě sociálních dávek, podpor, nižších příjmů do rozpočtu a podobně. Můžeme na to ale cynicky říct, že když nejde o život, nejde o nic. (Hlučné zvuky zprava.)

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Kolegyně a kolegové, já vás skutečně žádám o ztišení. Jinak budu muset jmenovat, což bych nerad. Prosím, pokračujte.

Poslankyně Jaroslava Pokorná Jermanová: Od vlády by sice člověk čekal více empatie, ale bohužel ne od té současné a mám pocit, že ani od mých kolegů na pravé straně.

Když mluvíme o zdravotnictví, tak bychom si měli uvědomit, že o život jde. Bavíme se tady o 20 miliardách korun, o které jen letos přijde zdravotnictví. Projeví se to v horší prevenci, která už tak byla s ohledem na covid zanedbávaná. Méně lidí bude mít přístup k inovativní léčbě, která bývá účinnější, ale i dražší. Nebude na účinnější, ale rovněž dražší léky. Všechny nemoci se kvůli úsporám budou léčit takzvaně Paralenem, aby se neutratila koruna zbytečně. A ušetří se dokonce dvakrát. Napřed na samotné léčbě a v dalších letech pak na důchodech A to je velmi, velmi smutné.

Nedostatek peněz povede k omezení zdravotnické péče. Koneckonců kvůli nízkým platům bude odcházet i personál. Pokud jsme se mohli chlubit něčím, co nám záviděly mnohé země, tak to vypadá, že tato vláda to zadupe do země. Pokud peníze budou chybět od státu, logicky začne vláda zdůvodňovat, že si prostě lidé budou muset začít připlácet. V tu ránu si nebudou moci dovolit kvalitní léčbu senioři a ani lidé, kteří mají nízké příjmy, typicky například mladé rodiny s dětmi. Možná si říkáte, že tu maluji na zeď apokalypsu. Ale není to tak docela pravda. Zdravotnictví je opravdu velmi citlivá věc a lidé ji velmi vnímají. Vzpomeňme si, co dokázalo například téma zdravotnických poplatků. Lidé si právem váží svého zdraví, a pokud někdo ohrozí dostupnost lékařské péče, pak ohrožuje to nejdůležitější, co máme.

Evropská kultura je založena na tom, že si váží každého jednotlivého života, protože je s ním spojen individuální osud a člověk z našeho evropského pohledu není jen číslo ve statistice. Pro vládu Petra Fialy a pro ministra Válka je charakteristický nadhled nad lidské osudy. Já mám pocit, a asi nejsem sama, že jsme pro ně jen čísla ve statistice. To bylo vidět v přístupu ke covidu, kdy si řekli, že to vlastně nějak dopadne. A já se domnívám, že zbytečně umírali lidé. Léky a vakcíny za desítky milionů korun šly do stoupy. Hlavně že vláda se zavděčila svým voličům téměř okamžitým uvolněním veškerých preventivních hygienických zásad. Tváří se, že covid neexistuje, a přitom i za vlády Petra Fialy na něj dál umíraly a umírají tisíce lidí. Ale pro pětikoalici to jsou jen čísla, nikoli lidské bytosti.

Zůstává otázkou, zda masivní škrty v příjmech zdravotních pojišťoven nemají za cíl právě privatizaci nebo cílené problémy některých zdravotních pojišťoven. Podle odborníků jsou ohrožené minimálně tři zdravotní pojišťovny, které nemusejí přežít. Tyto škrty navíc přicházejí v době, kdy rostou náklady téměř na vše. Nepočítá se se zdražením energií ani s dvoucifernou inflací. Dnes už jsou první nemocnice, které mají problémy, protože jim radikálně rostou náklady na energie. Zdražuje se jídlo pro pacienty, zdražují léky, služby, jako jsou prádelny a podobně. Od okamžiku, kdy tyto nemocnice dostane vláda na hranu existenčních problémů, je už jen další krok k tomu, říci, že je potřeba nemocnice privatizovat. Rozprodání zdravotnických zařízení, zejména těch páteřních, je ale cestou do pekel. Podívejte se, jak zdravotnická zařízení, která se dostala do soukromých rukou, dopadla. Samozřejmě že ne všechna. Ale většina z nich byla katastrofou z hlediska dostupnosti lékařské péče.

Nemůžu se zbavit dojmu, a doufám, že je mylný, ale mám pocit, že vláda Petra Fialy chce vrátit naše zdravotnictví o desetiletí zpět. V době, kdy se začíná vyhrabávat z covidových problémů, mu nasadí další finanční ránu, aby fungující systém zlikvidovala. Nechci předjímat, z jakých je to pohnutek. Je to ale chování nezodpovědné a rozhodně není v zájmu lidí, kteří si poctivě péči předplácejí, aby ji mohli čerpat v době, kdy to budou potřebovat. Je to hazard s lidskými životy, které vláda obětuje na oltáři populistických frází. Apeluji na vládu, aby si tyto dnešní kroky rozmyslela. Sice možná dnes přijdou o politické body, ale v budoucnu zachrání zdraví a lidské životy. A to by mělo být mnohem cennější. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Také vám děkuji, paní poslankyně. Ruší svoji omluvu pan poslanec Jiří Navrátil a pan poslanec Roman Bělor. A jako další je přihlášený do obecné rozpravy pan poslanec Milan Brázdil, prosím, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Milan Brázdil: Děkuji za slovo. Promiňte, asi bych to zvládl ve faktické, ale přece jenom. Jako člen správní rady na posledním zasedání, kdy jsme měli dostat informace o produkčních datech, o záchranné službě, tam bylo hovořeno nejvíce v tom duchu, že počet výjezdů, počet kilometrů, všechno rostlo. Některá odvětví tam šla dolů, toto šlo nahoru. A těchto 14 miliard, dovolte mi tuto myšlenku jenom, 14 miliard, které by do veřejného zdravotního pojištění šly, by mohly v budoucnu, a jistě mi dáte za pravdu, že vy víte, že život člověka je – za 4 až 6 minut končí mozek a při zástavě srdeční nepokračujeme na tomto světě. A přitom my máme zdravotnickou záchrannou službu naštelovanou v této republice na dojezdový čas 20 minut. Asi proto, že nemůžeme mít hustší síť. Pokud by se dokázaly tyto peníze ponechat v pojišťovnách, a samozřejmě neslo by to i nějakou změnu zákona, tak my bychom vlastně pomohli každému v této republice k tomu, aby jeho pravděpodobnost přežití v případě zástavy srdeční nebo jiných vitálních indikací by mohla vzrůst. Já vím, někdo řeknete, teď mě to nezajímá. Ale všichni jsme jednou budoucí bývalí. Chtěl jsem říct, i s ohledem na svou profesi, že toto je něco, co by posunulo tento náš stát a tu péči v přednemocniční neodkladné péči trošku dál. Tak snad jsem vás moc nezdržel. Chtěl jsem jenom říct, že peníze do zdravotnictví by měly jít a nikdy jich nebude dost. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Také vám děkuji, pane poslanče. S faktickou poznámkou je přihlášen pan ministr Válek a potom s přednostním právem pan předseda Okamura. Prosím, pane ministře, máte slovo.

Místopředseda vlády a ministr zdravotnictví ČR Vlastimil Válek: Děkuji, pane předsedající. Tak já samozřejmě na ty rozumné návrhy, které tady padají, musím reagovat, to bych byl špatný ministr zdravotnictví, kdybych nereagoval. Tak prostřednictvím pana předsedajícího, pan poslanec ví, že zdravotní služba a záchranky jsou financovány z krajů, že to není bohužel financováno, ale pokud to má vnímat jako jakýsi návrh opozičního poslance, že by se záchranky z krajů převedly pod Ministerstvo zdravotnictví, tak je to něco, o čem určitě je možné diskutovat, pokud to opozice nachystá, tento návrh, já se na něj budu určitě rád dívat. Pokud – koneckonců máme tady, prostřednictvím vaším, pane předsedající, pana poslance Vondráka, který je hejtman, tak on by toto téma mohl určitě na Asociaci hejtmanů (krajů) zdvihnout a určitě by bylo zajímavé, že by záchranky nepatřily pod kraje, ale patřily přímo pod stát. Financoval by je tedy. A pak to řešení, které navrhujete, prostřednictvím pana předsedajícího, pane poslanče, je určitě dobré, tak já to beru jako zdviženou rukavici. Když s tím na příští Asociaci krajů pan hejtman Vondrák přijde, s tímto návrhem, já určitě nebudu proti. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji vám. A nyní s přednostním právem je přihlášen pan předseda Okamura. Máte slovo, pane předsedo. Omlouvám se, ještě než začnete mluvit – opakovaně vás požádám o klid, kolegyně a kolegové. Prosím.

Poslanec Tomio Okamura: Vážené dámy a pánové, takže jsme tady strávili dva dny, jednu noc, a výsledek té debaty je přesně ten, co jsme říkali my v SPD. Vláda bere 14 miliard korun zdravotním pojišťovnám, vláda tím zhorší dostupnost zdravotní péče pro naše občany. My jsme tady udělali maximum možného pro to, abychom hájili občany České republiky, protože jsme proti tomu, aby se zhoršovala dostupnost zdravotní péče. Vláda tím, že vezme 14 miliard korun zdravotním pojišťovnám, to znamená, jsou to platby na veřejné zdravotní

pojištění za takzvané státní pojištěnce, to znamená české děti, studenti, senioři, zdravotně postižení, od 1. července letošního roku. S tím my prostě nesouhlasíme. A vláda to bere navzdory tomu, že v současné době jsou počty těchto státních pojištěnců navýšeny o statisíce uprchlíků z Ukrajiny, jejichž zdravotní péče je rovněž financována z tohoto veřejného pojištění, tedy z peněz českých daňových poplatníků. Touto vládou Petra Fialy a koaliční vládou ODS, TOP 09, STAN, KDU-ČSL a Pirátů prosazované opatření tedy samozřejmě způsobí v relativně krátké době vážný propad příjmů zdravotních pojišťoven.

Je tady i vysoká inflace, to je každému jasné. V důsledku toho dojde ke zhoršení dostupnosti zdravotní péče, dojde také ke zhoršení dostupnosti a kvality, horší dostupnosti už tak dlouhodobě odkládaných zdravotních výkonů. Píše mi to řada občanů. I teď jenom během toho jednoho dne, že se odkládají výkony z různých důvodů. Takže to je pro hnutí SPD prostě nepřijatelné. Proto jsme tady dali návrh na zamítnutí. Dala ho za nás poslankyně SPD Karla Maříková. O tom se tady bude hlasovat, aby se jasně ukázalo už při hlasování, kdo jak se k této záležitosti staví. A je potřeba si říci, že jakékoli problémy českých občanů, co se týče zdravotnictví, zhoršování dostupnosti, nedostupnosti, kvality zdravotní péče, plně padají na triko, nebo plně padají na plnou odpovědnost koaliční vlády Petra Fialy a premiéra Petra Fialy. To je z mé strany vše. Myslím si, že jsem to tady shrnul úplně jasně a je to zcela, myslím, že zřejmé.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Nyní s přednostním právem pan ministr financí Zbyněk Stanjura. Prosím, pane ministře, máte slovo.

Ministr financí ČR Zbyněk Stanjura: Mám dva návrhy k hlasování. První, abychom zkrátili lhůtu na projednávání mezi prvním a druhým čtením o 45 dnů na 15 dnů. Kdyby to neprošlo, tak aby to bylo o 30 dnů na 30 dnů. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji, a pro pořádek, nejprve chcete zkrátit na 45 dnů, o 45 dnů, a poté na 30. Děkuji vám. Nyní s přednostním právem paní předsedkyně Schillerová. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Alena Schillerová: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Seděli jsme tady dva dny, jednu noc, debatovali jsme, všechny argumenty, které jsme chtěli říct, jsme řekli. Vědoma si politické reality, bezesporu dnes ta novela projde prvním čtením. Já chci připomenout, a nebudu znovu opakovat všechno to, co jsem tady řekla, chci říct, že přijímám nabídku pana ministra financí na to, abychom se sešli a spolupracovali nad valorizačním schématem, které by zajistilo pravidelné postupné valorizování platby za státního pojištěnce v následujících letech. Přijímám i tu nabídku, abychom maximálně hledali shodu, a tím pádem se pokusili o to, abychom byli i spolupředkladateli toho pozměňovacího návrhu. A věřím panu ministrovi, že skutečně v rozpočtové strategii na léta 2023 až 2025, kterou stáhl, jak řekl, je chyba, že by v letech 23, 24 a 25 měla být platba 1 567 korun, což by bylo ještě o 200 korun méně, než se teď bude snižovat. Takže beru jeho slovo, budu to sledovat a věřím, že to skutečně je chyba, která bude v tom materiálu, který bude předložen na vládu, schválen a poslán do Evropské komise příští týden, děkuji, musí to být do konce května – že bude prostě ta částka opravena. Takže beru to jako závazek v tuto chvíli. To znamená, že projde tento tisk do druhého čtení, což samozřejmě neznamená, že je jeho cesta už naprosto definitivní. Toto všechno, věřím, že bude naplněno, a my uděláme všechno pro to, abychom platbu za státního pojištěnce a její valorizaci maximálně podpořili a našli tu shodu, aby tady byla, aby to valorizační schéma tady bylo bez ohledu na to, kdo bude u vlády. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Také vám děkuji. Ještě eviduji jedno přednostní právo, pan předseda Marek Výborný. Prosím.

Poslanec Marek Výborný: Děkuji, pane místopředsedo. Vážený pane premiére, vládo, kolegyně, kolegové, cítím povinnost dostát politické dohodě, kterou jsme dnes uzavřeli s paní předsedkyní Schillerovou, a tady mohu a musím potvrdit její slova, to znamená, vítám i shodu na té nutnosti dohody na tom valorizačním mechanismu u platby za státní pojištěnce pro roky 2023 a následující. A mohu tady veřejně říci, že tento pozměňovací návrh je fakticky připraven, probíhá na něm, řekněme, poslední cizelace na úrovni vládní koalice, a v okamžiku, kdy tady bude tato shoda, tak ten návrh bude konzultován s předsedy obou dvou opozičních klubů, jak s panem předsedou Fialou, tak s paní předsedkyní Schillerovou. Takto zněla dohoda a bude také za nás dodržena. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Ještě paní předsedkyně Schillerová. Prosím.

Poslankyně Alena Schillerová: Děkuji, pane místopředsedo. Omlouvám se, zapomněla jsem. Jménem dvou klubů hnutí ANO a SPD dávám veto na zkrácení lhůty, tak jak bylo předneseno panem ministrem financí.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Dobře. V tom případě zkrácení na 15 dnů je nehlasovatelné. Poznamenal jsem si to.

Táži se, zda se ještě někdo další hlásíte do rozpravy? Žádnou přihlášku nevidím, v tom případě končím obecnou rozpravu a táži se pana navrhovatele nebo zpravodaje o závěrečné slovo. Chcete si vzít závěrečné slovo? Prosím, pane ministře. Ještě než promluvíte, dovolte, abych oznámil, že po zbytek jednání bude paní poslankyně Monika Oborná hlasovat s náhradní kartou číslo 30, a prosím, pane ministře, můžete mluvit.

Ministr financí ČR Zbyněk Stanjura: Slyšel jsem, že dohoda byla, že budeme jednat do 23.00. Tak mám co dělat závěrečným slovem.

Dovolte mi pár slov, kterými bych chtěl reagovat na celou proběhlou debatu. Rozsoudí nás až čas. Zaznělo tady podle mě příliš mnoho ostrých slov, ale dobře. Zazněly tu obavy, pro to mám pochopení. A zaznělo tady mnoho katastrofických scénářů. Tak se k tomu vraťme 10. ledna příštího roku, nebo kdy začne první schůze, nebo 20. ledna, nemáme ještě harmonogram, a byl bych rád, abychom konfrontovali tato silná slova z řad opozice se skutečností. Pevně doufám, že to dopadne ve prospěch argumentů, které tady předkládala vláda.

Jednak bych chtěl poděkovat, že dnes se jednání účastnil i pan ministr zdravotnictví, který je částečně indisponován, a myslím, že jsme jasně dokázali, že vláda funguje jako tým, a ne jako rezortní ministři nebo nominanti jednotlivých politických stran vládní koalice. Ty sliby samozřejmě splníme. Materiál, na který se ptala paní poslankyně Schillerová, půjde příští týden ve středu do vlády. Já myslím, že bude šance, že někteří z těch, kteří tu chybu udělali, pravděpodobně bude o tom jednání, o té valorizaci, tak se k tomu můžeme případně vrátit, jak to vzniklo.

Je škoda, že jste to zavetovali, protože pak jsem měl představu, že to jednání uděláme v úterý, a když uděláme v úterý dohodu, tak pak budeme čekat 24 dnů a bude ohrožen termín 1. 7. A když to nestihneme, tak to Senát bude muset přepočítat, tak aby to matematicky vyšlo na 1 767 korun, a budeme se tím zabývat ještě jednou navíc. Mně to přijde skoro zbytečné, pokud jsme vyjádřili vůli, že se zkusíme dohodnout na klíčovém pozměňovacím návrhu, a já

myslím, že se dohodneme. Že to není tak kontroverzní téma. Ale beru to na vědomí. SPD, které to chce zbořit, přesvědčilo hnutí ANO, tak berme to jako fakt.

Nicméně úplně na závěr bych vás chtěl požádat jménem vlády České republiky, abyste odmítli zamítnutí tohoto návrhu zákona, abyste ho propustili do druhého čtení. Ten zákon je poměrně krátký. Já jsem ta slova nespočítal, teď mě to mrzí, protože jsou to tři kratičké dokumenty. Absolvovali jsme i osvětovou přednášku a podobné excesy v té debatě, ale věřím, že to společně zvládneme a že ten návrh zákona stihneme do 1. 7., i když k tomu budeme z těchto časových důvodů potřebovat mimořádnou vstřícnost horní komory. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Také vám děkuji. Táži se pana zpravodaje, zda chce závěrečné slovo. Není tomu tak.

Nyní tedy přistoupíme k hlasování k návrhům, tak jak zazněly. Zagonguji, přivolám kolegyně a kolegy z předsálí, aby přišli na hlasování. Registruji vaši žádost o odhlášení. Odhlásil jsem vás. Požádám vás, abyste se přihlásili svými kartami.

Nejprve budeme hlasovat o návrhu pana poslance Kasala na vrácení předloženého návrhu navrhovateli k dopracování.

Zahajuji hlasování a ptám se, kdo je pro tento návrh, ať zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti tomuto návrhu?

Je to hlasování s pořadovým číslem 13, přihlášeno je 169 poslankyň a poslanců, pro návrh 75, proti 93, tento návrh byl zamítnut.

Nyní budeme hlasovat o návrhu paní poslankyně Maříkové na zamítnutí předloženého návrhu.

Zahajuji hlasování a ptám se, kdo je pro zamítnutí tohoto návrhu, ať zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti tomuto návrhu?

Je to hlasování s pořadovým číslem 14, přihlášeno je 169 poslankyň a poslanců, pro návrh 72, proti 95, i tento návrh byl zamítnut.

Nyní se budeme zabývat návrhem na přikázání výborům k projednání. Nejprve rozhodneme o přikázání garančnímu výboru. Organizační výbor navrhl přikázat předložený návrh k projednání výboru pro zdravotnictví jako garančnímu výboru. Navrhuje někdo přikázání jinému výboru jako garančnímu? Žádný. Prosím, paní předsedkyně, máte slovo.

Poslankyně Alena Schillerová: Děkuji. Já si prostě myslím i vzhledem k tomu, že spolupředkladatelé jsou ministr financí a ministr zdravotnictví, tak jsem chápala slova pana ministra financí, tak bych to přikázala rozpočtovému výboru. To souvisí velice i s rozpočtem. Je to součást rozpočtové strategie. Navrhuji přikázat rozpočtovému výboru.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Jako garančnímu? Dobře, zaznamenal jsem váš návrh. Žádný jiný další návrh nezazněl, nevidím ho. V tom případě dám hlasovat nejprve o protinávrhu.

Zahajuji hlasování a ptám se, kdo je pro to, aby byl tento návrh přikázán rozpočtovému výboru jako garančnímu výboru, ať zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti tomuto návrhu?

Je to hlasování s pořadovým číslem 15, přihlášeno je 169 poslankyň a poslanců, pro návrh 76, proti 6, tento návrh byl zamítnut.

Nyní tedy budeme pokračovat v původním návrhu, o kterém dám hlasovat.

Zahajuji a ptám se, kdo je pro, aby garančním výborem byl výbor pro zdravotnictví, ať zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti tomuto návrhu?

Je to hlasování s pořadovým číslem 16, přihlášeno je 169 poslankyň a poslanců, pro návrh 169, a já konstatuji, že tento návrh byl přikázán k projednání výboru pro zdravotnictví jako garančnímu výboru.

Hlásíte se s přednostním právem? Prosím, máte slovo. Předpokládám, že chcete navrhnout další výbor, paní předsedkyně. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Alena Schillerová: Ano, přesně tak, pane místopředsedo, vy mně vidíte prostě do hlavy, což mě děsí. (Smích.) Respektuji to, že garančním výborem bude zdravotní výbor, ale navrhuji přesto, dejte to ještě rozpočtovému výboru. Mě to opravdu zajímá. Jsem členka rozpočtového výboru. Pan ministr Stanjura to tady celou dobu obhajoval. Dejte to ještě rozpočtovému výboru prosím. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Určitě ano, paní předsedkyně ANO. Nějaké další návrhy k projednání v jiných výborech? Nevidím. Nebudu to více komentovat, kolegové, dám hlasovat.

Nyní dám hlasovat – kdo je pro, aby tento návrh zákona byl přikázán k projednání ještě rozpočtovému výboru?

Zahajuji hlasování a ptám se, kdo je pro tento návrh? Kdo je proti tomuto návrhu?

Je to hlasování s pořadovým číslem 17, přihlášeno je 169 poslankyň a poslanců, pro návrh 77, proti 14, tento návrh nebyl přijat.

V rozpravě zazněl návrh na zkrácení lhůty. Dám hlasovat, aby projednání tohoto zákona bylo zkráceno o 30 dnů, tedy na 30 dnů.

Zahajuji hlasování a ptám se, kdo je pro tento návrh zkrácení lhůty na projednání, ať zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti tomuto návrhu?

Je to hlasování s pořadovým číslem 18, přihlášeno je 169 poslankyň a poslanců, pro návrh 95, proti 24, návrh byl přijat a lhůta byla zkrácena na 30 dnů.

Tím jsme se vypořádali se všemi návrhy, které zazněly v rozpravě. Ještě se dívám, jestli není námitka. Vzhledem k tomu, že jsme se vypořádali se všemi návrhy, tak já končím projednávání tohoto bodu.

Na základě dohody předsedů poslaneckých klubů přerušuji tuto schůzi a ještě oznamuji, že zítra se sejdeme v 8.00 hodin ráno a začneme projednávat další mimořádnou, 21., schůzi Poslanecké sněmovny. V 8.00 hodin, taková byla dohoda na úrovni předsedů klubů. Děkuji vám a přeji pěkný zbytek dnešního večera.

(Schůze přerušena v 21.23 hodin.)

20. schůze Poslanecké sněmovny nebyla do konce 9. volebního období ukončena.